

**REPUBLIKA HRVATSKA
VARAŽDINSKA ŽUPANIJA
OPĆINA SVETI ILIJA
OPĆINSKO VIJEĆE**

KLASA: 024-01/26-01/01
URBROJ: 2186-08-03-26-1
Sveti Ilija, 27.05.2026. godine

Na temelju članka 30. Statuta Općine Sveti Ilija („Službeni vjesnik Varaždinske županije“ broj 5/18, 36/20, 33/21) Općinsko vijeće Općine Sveti Ilija nakon razmatranja Strategije zelene urbane obnove općine Sveti Ilija do 2030. godine, na 7. sjednici održanoj dana 27.5.2026. godine, donosi

ZAKLJUČAK

o prihvatanju Strategije zelene urbane obnove općine Sveti Ilija do 2030. godine

Članak 1.

Općinsko vijeće Općine Sveti Ilija prihvća Strategiju zelene urbane obnove općine Sveti Ilija do 2030. godine, izrađeno od MARA d.o.o. Varaždin, veljača 2025. godine.

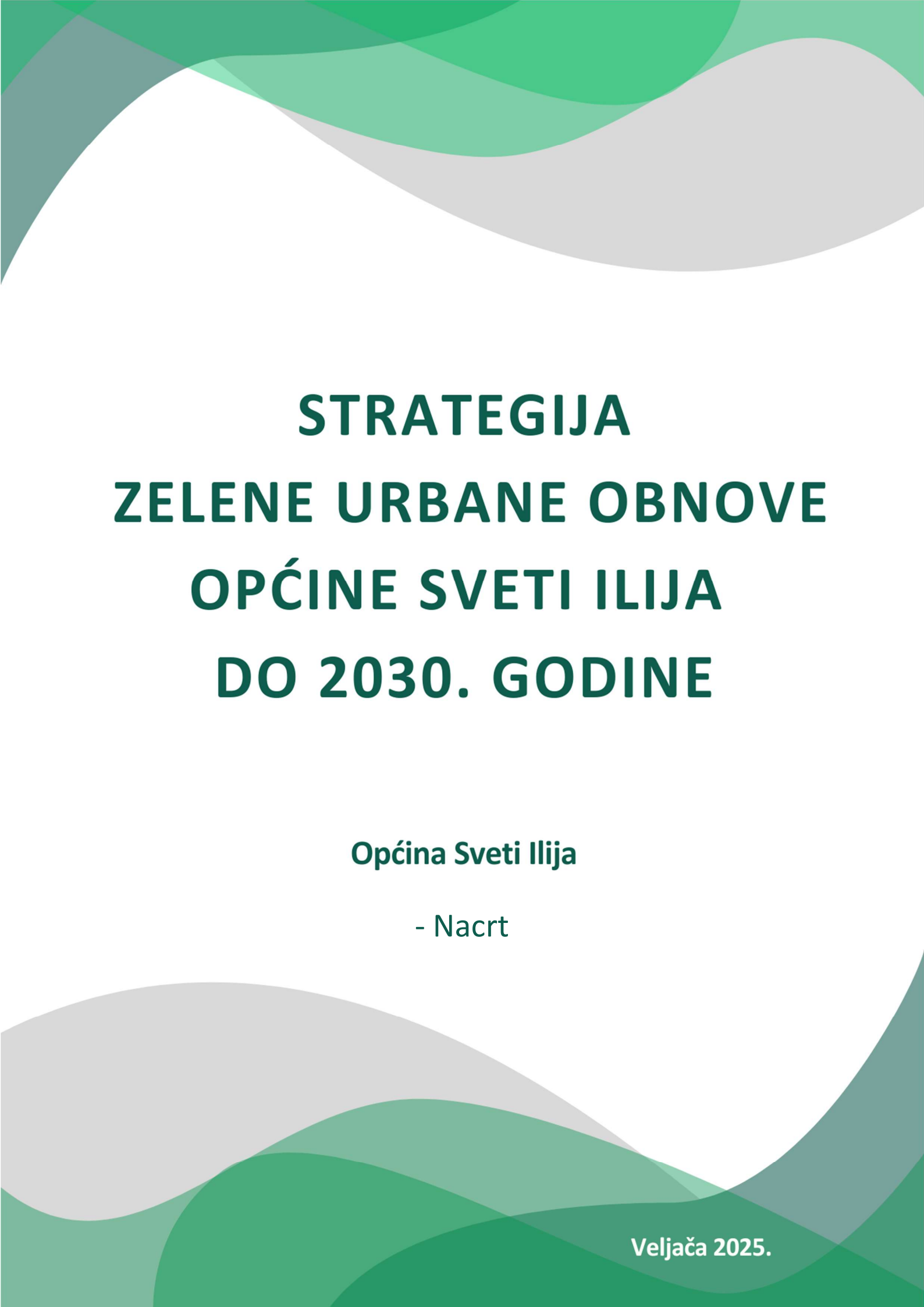
Članak 2.

Ovaj Zaključak i Strategija iz točke I. objavit će se u „Službenom vjesniku Varaždinske županije.“

PREDSJEDNIK OPĆINSKOG VIJEĆA

Zdravko Ostroški, dipl. ing.

STRATEGIJA ZELENE URBANE OBNOVE OPĆINE SVETI ILIJA DO 2030. GODINE

Općina Sveti Ilija

- Nacrt

Veljača 2025.

Naručitelj:

Općina Sveti Ilija

Trg Josipa Godrijana 2

42214 Sveti Ilija

E - mail: opcina.sveti.ilija@gmail.com

Web: www.opcina-sveti-ilija.hr

Izrađivač:

Međunarodna agencija za razvoj d.o.o.

Trogirska ulica 8

42000 Varaždin

E - mail: info@mara.hr

Web: <https://mara.hr/>

Voditelj izrade: Jelena Kučan, msc. EPPM

Sadržaj

1.	Uvod	1
1.1	Proces izrade Strategije zelene urbane obnove općine Sveti Ilija	1
1.2	Nacionalni i zakonodavni okvir	2
2.	Poveznica na programe ZI i KG i NPOO	5
3.	Srednjoročna vizija razvoja	9
4.	Razvojne potrebe i potencijali	10
4.1	Razvojne potrebe	10
4.2	Razvojni potencijali	12
5.	Osnovna obilježja područja obuhvata	14
5.1	Političko teritorijalni ustroj	14
5.2	Demografska obilježja	16
5.3	Prirodno-geografska obilježja	19
5.3.1	Reljefna obilježja	20
5.3.2	Klimatska obilježja	20
5.3.3	Hidrogeološka i hidrološka obilježja	22
5.3.4	Seizmološka obilježja	23
5.3.5	Pedološka obilježja	25
6.	Analiza ulaznih podataka povezanih s temom zelene urbane obnove	28
6.1	Analiza strateških i prostorno-planskih dokumenata	28
6.1.1	Strateški dokumenti	28
6.1.2	Prostorno planski dokumenti	30
6.2	Povijesna analiza	34
6.3	Društvena analiza	36
6.3.1	Struktura društva	36
6.3.2	Socijalno uključivanje i usluge socijalne skrbi	39
6.3.3	Obrazovanje	39
6.4	Gospodarska analiza	41
6.4.1	Opća gospodarska kretanja na području Općine	41
6.4.2	Tržište rada	43
6.4.3	Poslovno okruženje	45
6.4.4	Turizam i kultura	45
6.5	Analiza baza podataka zelenih površina	46
6.6	Analiza prirodnih elemenata i prirodnih staništa	47
6.7	Analiza sive i plave infrastrukture	51
6.7.1	Društvena i zdravstvena infrastruktura	51

6.7.2	Zgrade i stambene jedinice u vlasništvu Općine Sveti Ilija	54
6.7.3	Prometna mreža	54
6.7.4	Vodovod i kanalizacija	56
6.7.5	Električna mreža i komunikacijska infrastruktura	56
6.7.6	Infrastruktura za zbrinjavanje otpada	57
6.8	Analiza dosadašnjih ulaganja u zelenu infrastrukturu	60
6.9	Ispitivanje javnog mijenja	60
7.	Model kružnog gospodarenja prostorom i zgradama	69
7.1	Planiranje i gradnja novih zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom	71
7.2	Revitalizacija i obnova nekorištenih prostora i zgrada	76
7.3	Kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada	78
8.	Područja pogodna sanaciju	83
8.1	Toplinski otoci	84
9.	SWOT analiza	89
10.	Strateški okvir	90
11.	Horizontalna načela	96
12.	Pokazatelji, indikativni financijski plan i terminski plan provedbe	98
13.	Popis izvora	100
	Popis slika	103
	Popis tablica	103
	Popis grafikona	104

KRATICE

Agencija za plaćanja	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
ECDL	Europska računalna diploma (<i>eng. European Computer Driving Licence</i>)
EU	Europska Unija
FINA	Financijska agencija
GIS	Geografski informacijski sustav
HGK	Hrvatska gospodarska komora
JLS	Jedinica lokalne samouprave
KG	Kružno gospodarenje
NBS	<i>Eng. Nature based solutions</i>
NKS	Nacionalna klasifikacija staništa
NPOO	Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.
NRS 2030	Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine
PAF	Prioritetni akcijski okvir za razdoblje 2021.-2030.
POVS	Područja značajna za očuvanje vrsta i stanišnih tipova
POP	Područja značajna za očuvanje ptica
Program KG	Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje od 2021. do 2030. godine
Program ZI	Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje od 2021. do 2030. godine
PUO	Pučko otvoreno učilište
RH	Republika Hrvatska
VŽŽ	Varaždinska županija
SECAP	Akcijski plan energetske i klimatske održivosti razvitka (<i>eng. Sustainable Energy and Climate Action Plan</i>)
SZUO	Strategija zelene urbane obnove
TZ	Turistička zajednica

1. Uvod

Strategija zelene urbane obnove je strateška podloga od značaja za jedinice lokalne samouprave (dalje u tekstu: JLS), koja se odnosi na ostvarenje ciljeva razvoja zelene infrastrukture, integraciju prirodnih rješenja (dalje u tekstu: NBS, eng. *Nature Based Solutions*), unaprjeđenje kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti, prilagodbe klimatskim promjenama i jačanje otpornosti na rizike. Strategija definira srednjoročnu viziju razvoja jedinice lokalne samouprave, koja služi kao jasan vodič za odabir ciljeva i postupaka djelovanja

Općina Sveti Ilija pristupila je izradi Strategije zelene urbane obnove do 2030. godine kako bi definirala srednjoročnu viziju razvoja, prepoznala razvojne potrebe i potencijale, identificirala projekte razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama te tako pridonijela prilagodbi, odnosno smanjenju negativnih utjecaja na klimu i okoliš.

Zelena urbana obnova je kompleksan proces koji je usmjeren na revitalizaciju i transformaciju urbane strukture, obuhvaćajući pritom promicanje zelene infrastrukture, implementaciju principa kružnog gospodarenja te zaštitu prirodnih ekosustava, što posljedično unaprjeđuje kvalitetu života građana i očuvanje okoliša, odgovara na socio-ekonomske izazove.

Strategija zelene urbane obnove općine Sveti Ilija do 2030. godine (dalje u tekstu: SZUO općine Sveti Ilija) izrađena je sukladno Smjernicama za izradu Strategija zelene urbane obnove (verzija 2.0.), a obuhvaća sljedeća poglavlja: Uvod, Poveznica na programe ZI i KG i NPOO, Srednjoročna vizija razvoja, Razvojne potrebe i potencijali, Osnovna obilježja područja obuhvata, Analiza ulaznih podataka povezanih s temom zelene urbane obnove, Model kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, Područja pogodna za urbanu preobrazbu i/ili urbanu sanaciju, SWOT analiza, Strateški okvir i Popis izvora.

SZUO općine Sveti Ilija predstavlja stratešku podlogu za ostvarenje ciljeva u području razvoja zelene infrastrukture, integraciju NBS rješenja, integraciju modela kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti, prilagodbu klimatskim promjenama i jačanje otpornosti na rizike.

1.1 Proces izrade Strategije zelene urbane obnove općine Sveti Ilija

Proces izrade Strategije započeo je u rujnu 2024. godine, a prvi sastanak radne skupine održan je dana 17.10.2024. godine. Na prvom sastanku radne skupine definirana je i prihvaćena srednjoročna vizija razvoja za razdoblje provedbe. Također tijekom prvog sastanka radne skupine usuglašeni su strateški i posebni ciljevi. Uz sve navedeno, usuglašena su i područja pogodna za sanaciju na području općine Sveti Ilija. Nakon održane radne skupine i fokus grupe, pristupilo se detaljnom prikupljanju dokumenata i podataka potrebnih za analizu stanja prostora. Kako bi se Strategija kvalitetno i sveobuhvatno izradila, proveden je online anketni upitnik o stanju zelenila na području općine Sveti Ilija. Istraživanje je uključivalo građane i druge ključne dionike koji su mogli pristupiti javno dostupnoj anketi kao što su npr. organizacije civilnog društva, interesne skupine, akademske zajednice, dionici iz privatnog sektora i dr., u planiranje zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom. Isti su kroz online anketni upitnik izrazili svoje stavove, razmišljanja, potrebe i želje za unaprjeđenjem zelene

infrastrukture te napuštenih i neiskorištenih prostora. Anketni upitnik bio je dostupan na mrežnim stranicama i društvenim mrežama Općine Sveti Ilija u razdoblju od 14.11.2024. do 1.12.2024. godine. Nakon provedene ankete te po završetku i obradi svih analiza, u komunikaciji s radnom skupinom definirane su aktivnosti i projekti koji će biti prilagođeni potrebama stanovništva te kojima će se u konačnici povećavati kvaliteta javnih prostora te posljedično kvaliteta života na području općine Sveti Ilija. Uz definiciju aktivnosti i projekata, definiran je i indikativni financijski plan i terminski plan provedbe.

1.2 Nacionalni i zakonodavni okvir

Unutar zakonodavnog okvira Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: RH), Zelena infrastruktura (u daljnjem tekstu: ZI) i Kružno gospodarenje prostorom i zgradama (u daljnjem tekstu: KG) razmatra se kroz različite zakonske i podzakonske akte te strateške dokumente s pojedinačnim ciljevima i mjerama.

Navedeno se odnosi na:

- Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19, 67/23)
- Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske
- Zakon o gradnji (NN 153/13, 20/17, 39/19, 125/19)
- Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19, 155/23)
- Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja (NN 127/2019)
- Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine (NN 13/2021)
- Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.
- Program konkurentnost i kohezija 2021.-2027.
- Integrirani teritorijalni program 2021.-2027.

Zakon o prostornom uređenju¹, Članak 3. definira zelenu infrastrukturu kao planski osmišljene zelene i vodne površine te druga prostorna rješenja temeljena na prirodi koja se primjenjuju unutar gradova i općina, a kojim se pridonosi očuvanju, poboljšanju i obnavljanju prirode, prirodnih funkcija i procesa radi postizanja, ekoloških, gospodarskih i društvenih koristi održivog razvoja.

Ciljevi prostornog uređenja, Članak 6. koje se odnose isključivo na zelenu infrastrukturu su:

- Cilj 9. kvalitetan i human razvoj gradskih i ruralnih naselja, razvoj zelene infrastrukture te siguran, zdrav, društveno funkcionalan životni i radni okoliš.
- Cilj 14. stvaranje visokovrijednog izgrađenog prostora s uvažavanjem specifičnosti pojedinih cjelina te razvijanjem zelene infrastrukture uz poštivanje prirodnog i urbanog krajobraza i kulturnog naslijeđa, a posebice uređenja ugostiteljsko-turističkih područja na obalnom i kopnenom području uz zaštitu užeg obalnog pojasa od građenja.

Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske² navodi da je potrebno promišljati i postupcima planiranja uspostavljati nove te čuvati postojeće sustave urbane ZI– mreže zelenih površina u kojima, i s pomoću kojih, se doprinosi očuvanju, poboljšanju i obnavljanju prirode, prirodnih funkcija i procesa

¹ Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/689/Zakon-o-prostornom-ure%C4%91enju>

² Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_10_106_2423.html

u gradovima. Navedeno je detaljno prikazano u prioritetu 4.5. Otpornost na promjene i to kroz usmjerenje 4.5.2. Jačanje prirodnog kapitala planiranjem razvoja zelene infrastrukture, ali bez definiranih projekata/aktivnosti kao što je to u slučaju drugih usmjerenja u istom dokumentu. Navedeno usmjerenje naglašava da je u postupcima izrade planova svih razina potrebno promicati razvoj zelene infrastrukture.

Zakon o gradnji³, Članak 47.c navodi da Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva. U Programu se razrađuju ciljevi i mjere za razvoj zelene infrastrukture u urbanim područjima radi uspostave održivih, sigurnih i otpornih gradova i naselja kroz povećanje energetske učinkovitosti zgrada i građevinskih područja, razvoj zelene infrastrukture u zgradarstvu te urbanu preobrazbu i urbanu sanaciju.

Zakon o zaštiti prirode⁴, Članak 7., navodi da se zaštita krajobraza temelji na razvrstavanju krajobraza prema njihovim prirodnim i/ili stvorenim obilježjima u krajobrazne tipove te na strukturiranju međusobno povezanih i multifunkcionalnih mreža zelene / krajobrazne infrastrukture na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini.

Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja⁵ navodi mjere za ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama te zaštitu ozonskog sloja, s naglaskom na to da te mjere ne smiju ugroziti druge komponente okoliša, kvalitetu života sadašnjih i budućih generacija, niti biti u suprotnosti s propisima vezanim uz zaštitu na radu i zaštitu ljudskog zdravlja. Jedan od ključnih dokumenata u ovom području je Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine, s projekcijama do 2070. godine. U strategiji su identificirani sektori koji su najizloženiji učincima klimatskih promjena, a to su: vodni resursi, poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo i akvakultura, bioraznolikost, energetika, turizam te zdravlje i zdravstveni sustav. Osim toga, strategija se bavi i dvjema važnim međusektorskim temama: prostornim planiranjem i uređenjem te upravljanjem rizicima od katastrofa.

ZI prepoznata je kroz niz mjera i konkretnih aktivnosti provedbe, a posebno se ističu sljedeće:

P-05: Integriranje rizika od klimatskih promjena u razvoj sustava navodnjavanja,

ŠU-05: Provedba koncepta zelene infrastrukture s ciljem jačanja otpornosti na klimatske promjene u urbanim i ruralnim sredinama,

HM-02: Podrška planiranju, izgradnji, rekonstrukciji i dogradnji sustava za zaštitu od štetnog djelovanja voda, kao i drugih hidrotehničkih sustava (strukturne mjere) te kontroliranom plavljenju nizinskih prirodnih poplavnih područja. Ova mjera također uključuje prioritetnu primjenu pristupa koji daje prostor rijekama i koristi prirodne retencije,

HM-06: Jačanje otpornosti urbanih područja na pritiske uzrokovane klimatskim promjenama.

U okviru prostornog planiranja i uređenja, temeljem podataka i analiza iz različitih sektora, predlaže se izrada stručnih podloga koje će poslužiti za izmjene i dopune prostornih planova. Također se planira izrada mreža zelene infrastrukture koje uključuju analizu ekosustavnih usluga i višestrukih koristi

³ Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_12_153_3221.html

⁴ Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_06_80_1658.html

⁵ Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_12_127_2554.html

postojeće zelene infrastrukture, kao i prijedlog buduće mreže koja će služiti kao alat za prilagodbu klimatskim promjenama.

Hijerarhijski najviši dokument strateškog planiranja u Republici Hrvatskoj je **Nacionalna razvojna strategija do 2030. godine**⁶ (u daljnjem tekstu: NRS), koja postavlja četiri glavna razvojna smjera, s naglaskom na Europski zeleni plan. Strategija definira trinaest strateških ciljeva, a u okviru strateškog cilja 8., pod nazivom Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost, podržava se Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. – 2030. godine (Program razvoja ZI) te Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. – 2030. godine (Program KG). Ove programe provodi Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine.

Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2023.⁷ (u daljnjem tekstu: NPOO) unutar inicijative 6: Obnova zgrada, a u općem cilju 7. Povećati integraciju koncepata zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, reformi C6.1. R5 Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekata razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

Programi višegodišnjeg financijskog okvira EU (VFO) za razdoblje 2021. – 2027. godine koji svojim ciljevima podupiru ZI i KG su:

Program konkurentnost i kohezija 2021.-2027.⁸ (u daljnjem tekstu: PKK), prioritet 3. Promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije, prilagodbe na klimatske promjene, sprječavanje rizika, zaštita okoliša i održivosti resursa, te sljedećih specifičan ciljeva:

SC. RS02.4 promicanje prilagodbe klimatskim promjenama i sprječavanja rizika od katastrofa te otpornosti, uzimajući u obzir pristupe utemeljene na ekosustavima,

SC. RS02.6 Promicanje prelaska na kružno i resursno učinkovito gospodarstvo,

SC. RS02.7. Jačanje zaštite i očuvanja prirode, bioraznolikosti i zelene infrastrukture, među ostalim i u urbanim područjima, te smanjenje svih oblika onečišćenja.

Integrirani teritorijalni program 2021.-2027.⁹ u Specifičnom cilju 5. navodi:

- 5 (i) Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u urbanim područjima
- 5 (II) Poticanje integriranog i uključivog lokalnog društvenog i gospodarskog razvoja, lokalnog razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u područjima koja nisu urbana.

⁶ Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_02_13_230.html

⁷ Dostupno na: <https://planoporavka.gov.hr/>

⁸ Dostupno na: <https://mzom.gov.hr/istaknute-teme/eu-fondovi/program-konkurentnost-i-kohezija-2021-2027/5884>

⁹ Dostupno na: <https://razvoj.gov.hr/o-ministarstvu/djelokrug-1939/otoci/integrirani-teritorijalni-program-2021-2027/5355>

2. Poveznica na programe ZI i KG i NPOO

Jedan od prioriteta Europske Unije je ostvarenje održive, klimatski neutralne i zelene Europe, stoga je jedan od najvažnijih čimbenika održivog razvoja unaprjeđenje urbanih područja kroz poboljšanje okoliša i povećanje kvalitete života. Urbana područja su najveći pokretači ekonomskog rasta, iz toga razloga imaju i najveći utjecaj na održivi razvoj. Urbana područja se sve više bore s izazovima neodržive urbanizacije, degradacijom i gubitkom prirodnog kapitala, klimatskim promjenama i povećanjem rizika od prirodnih katastrofa.

Republika Hrvatska dovela je dva srednjoročna strateška dokumenta koji opisuju razvojne potrebe i potencijale, identificiraju izazove, definiraju viziju razvoja te razrađuju ciljeve, prioritete i mjere za održivi razvoj. Radi se o Programu razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine te Programu razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021.- do 2030. godine. U nastavku su istaknute poveznice s pojedinim programima.

- **Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine**

Sukladno strateškom dokumentu Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Zelena infrastruktura (ZI) definira se kao strateški planirana mreža prirodnih i poluprirodnih površina koja je, s drugim elementima okoliša, projektirana i upravljana da uspostavi široki raspon usluga ekosustava. ZI obuhvaća krajobrazne i ozelenjene prostore (ili plave) i ostale fizičke elemente u kopnenim te obalnim i morskim područjima¹⁰.

Prema Programu ZI, zelena infrastruktura može se tipološki sistematizirati prema različitim principima: karakteru i strukturi, fizičkim oblicima i mjerilu. Tipologija po karakteru obuhvaća biološku (živi organizmi), nebiološku (tlo, zrak, voda i povezani procesi) i mehaničku (tehničku) grupu zelene infrastrukture (pomaže pri pročišćivanju vode i zraka, snižavanju temperature i slično). Tipologija prema fizičkim oblicima razlikuje urbane točke, urbane trake/koridore te urbane matrice/mreže. Tipologija prema mjerilu dijeli značenje zelene infrastrukture prema značaju na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj ili međunarodnoj razini, iako je u Programu ZI fokus na lokalnoj razini razvijenosti zelene infrastrukture.

Razvoj ZI služi kao instrument implementacije održivog razvoja kroz stjecanje okolišnih, gospodarskih i društvenih koristi za društvo, koji ujedno čine tri stupa održivog razvoja. ZI je dio regionalne politike EU-a za programsko razdoblje 2021.-2027. unutar posebnog cilja 2. Zelenija, otporna Europa, a prepoznata je i u drugim strateškim dokumentima na međunarodnoj razini. Program razvoja ZI je kao dodatna mjera iskazan u Prioritetnom akcijskom okviru za razdoblje 2021.-2030. (PAF) u nadležnosti Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja. Donošenje Programa ZI omogućuje provedbu strateških ciljeva koji su definirani u dugoročnim strateškim aktima te više sektorskim i sektorskim strategijama na razini RH, odnosno u skladu je s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine. Srednjoročna vizija Programa ZI naglašava važnost rasprostranjenosti i dostupnosti zelene infrastrukture u urbanim područjima te njezinom doprinosu visokoj kvaliteti života stanovništva i uspostavi održivih, otpornih i sigurnih gradova i naselja.

---

¹⁰ Program razvoja ZI

- *Posebni cilj 1. Kvalitetno planiranje i upravljanje razvojem zelene infrastrukture u urbanim područjima*

Cilj 1. upućuje na važnost planiranja i upravljanja zelenom infrastrukturom, posebice u prostornim planovima na lokalnoj i regionalnoj razini. Među glavnim problemima ističe se nepostojanje prostornih baza, nepostojanje jedinstvene metodologije evidentiranja zelene infrastrukture, nepostojanje razvojne i planske dokumentacije posvećene isključivo razvoju zelene infrastrukture te nedostatak informacija o postojećem stanju. Navedeno predstavlja izazov prilikom utvrđivanja početnog stanja i rasprostranjenosti zelene infrastrukture.

- *Posebni cilj 2. Unaprijeđena, raširena, povezana i lako dostupna zelena infrastruktura u urbanim područjima*

Uslijed snažne urbanizacije, izraženih dnevnih migracija te napučenosti grada, posebni cilj 2. usmjerava se na razvojne prednosti zelenih i vodenih površina u gradovima koji povećavaju kvalitetu zraka i vode, doprinose smanjenju toplinskih otoka te povećavaju energetske učinkovitost i održivost ekosustava. Posebni cilj 2. teži poticanju urbanih sredina na intenzivniju valorizaciju postojećih potencijala te osiguravanje dostupnosti zelene infrastrukture svim stanovnicima.

- *Posebni cilj 3. Visoka razina znanja i društvene svijesti o održivom razvoju urbanih područja kroz razvoj zelene infrastrukture*

Prema rezultatima analize stanja u okviru Programa ZI, utvrđeno je da lokalne i regionalne vlasti te cjelokupna javnost nisu dovoljno upoznati sa zelenom infrastrukturom i njezinim koristima te mogućnostima razvoja i financiranja iste. Stoga je posebnim ciljem 3. usmjerena pozornost na edukaciju i podizanje svijesti o važnosti izgradnje zelene infrastrukture u urbanim područjima te na odgovorno postupanje s okolišem. Jačanje osviještenosti lokalnog stanovništva uvođenjem pojma zelene infrastrukture u obrazovni sustav pozitivno djeluje na stvaranje „odozdo prema gore“ (eng. *bottom-up*) inicijativa koje također mogu doprinijeti razvoju zelene infrastrukture.

Među glavnim prepoznatim izazovima vezanih uz razvoj zelene infrastrukture je neusklađenost sektorskih dokumenata i studija, neprilagođenost prostornih i drugih planova razvoju zelene infrastrukture, nedostupnost podataka o postojećem stanju zelene infrastrukture, slab interes za investiranje te nedostatak izvora za financiranje, neodržavanje ili neadekvatno korištenje zelene infrastrukture te općenito nezainteresiranost zajednice.

- **Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine**

Svrha Programa razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama je definiranje okvira za provedbu kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, čime se želi potaknuti obnova postojećeg nacionalnog fonda zgradama u skladu s načelima kružnog gospodarenja i produljenja životnog vijeka zgrada, ponovna upotreba zgrada i oporaba građevnog otpada nastalog tijekom obnove. Zbog pretežito linearnog modela izgradnje i korištenja zgrada, vrijednost resursa u kontinuiranom je padu od faze sirovine, preko konačnog proizvoda pa sve do otpada, što ukazuje na neodrživost gospodarstva. Kako bi se smanjio nastanak građevnog otpada i emisija stakleničkih plinova te razvio niz pozitivnih gospodarskih učinaka, potrebno je primjenjivati načela kružnog gospodarenja, mjere energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije na postojećim prostorima i zgradama.

Glavni prioriteti Programa KG su planiranje i gradnja novih zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom, revitalizacija i obnova neiskorištenih prostora i zgrada te kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada, dok su definirane mjere usmjerene na povećanje trajnosti i cjeloživotnog vijeka zgrada u prostoru, povećanje energetske učinkovitosti zgrada te smanjenje nastanka građevnog otpada u cilju održivog razvoja. Povezivanje politike kružnog gospodarenja prostorom i zgradama s politikama ostalih sektora kroz međuresornu suradnju nužan je preduvjet tranzicije s linearnog na kružni model gospodarstva.

➤ *Posebni cilj 1. Razvoj sustava kružnog gospodarenja prostorom i zgradama*

Kako bi se uspješno provodilo kružno gospodarenje prostorom i zgradama, potrebno je uspostaviti učinkoviti sustav provedbe i poticanja projekata, a to se odnosi na razvoj organizacijske strukture, razvoj sustava prikupljanja podataka i kontinuiranog praćenja stanja u prostoru te razvoj smjernica i metodologija za primjenu kružnog gospodarenja prostorom i zgradama. Potrebno je potaknuti donošenje razvojnih i planskih dokumenata usmjerenih isključivo razvoju kružnog gospodarenja prostorom i zgradama. Upravljanje kružnim gospodarenjem treba voditi sukladno načelima međusektorske suradnje, izgradnji platforme dionika te aktivne razmjene znanja i iskustva.

➤ *Posebni cilj 2. Kružna obnova nekorištenih prostora i zgrada*

Posebni cilj 2. usmjeren je na smanjenje nastanka građevnog otpada, poboljšanje energetske svojstava zgrada, odnosno ukupno očuvanje resursa korištenih u prostoru i zgradama te revitalizaciju prostora u kojem su zgrade izgrađene. Navedeno se može postići nizom aktivnosti kao što su pokretanje ulaganja u zelene tehnologije, održiva rješenja i inovacije na svim poljima graditeljstva, od planiranja, projektiranja i korištenja prostora do mjerila građevnih materijala i proizvoda.

➤ *Posebni cilj 3. Visoka razina znanja i društvene svijesti o kružnom gospodarenju prostorom i zgradama*

Izgradnja i održavanje učinkovitog sustava uvelike ovisi o razini informiranosti o važnosti održivog razvoja i ulozi kružnog gospodarenja prostorom i zgradama na svim društvenim razinama. Kroz edukaciju i podizanje svijesti o važnosti kružnog gospodarenja povećava se mogućnost održivog razvoja, posebice s aspekta održivog planiranja korištenja prostorom. Time se doprinosi i stvaranju „odozdo prema gore“ (bottom-up) inicijativa koje mogu pospješiti razvoj sustava kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

● **Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.**

NPOO predstavlja financijski okvir i mehanizam putem kojeg su definirani reformski smjerovi i područja ulaganja u svrhu ekonomskog i društvenog oporavka te jačanja otpornosti države i gospodarstva na krize. Plan se sastoji od nekoliko komponenti, među kojima je definirana inicijativa koja se odnosi na obnovu zgrada. Inicijativa 6. Obnova zgrada odnosi se na obnovu postojećih zgrada uz podizanje energetske učinkovitosti, a poseban je naglasak na obnovi zgrada od javnog interesa koje imaju zdravstvenu, odgojno-obrazovnu ili neku drugu namjenu. Obnovom zgrada želi se reducirati energetska siromaštvo, vodeći posebnu brigu o energetske obnovi zgrada sa statusom kulturnog dobra. Osim dekarbonizacije sektora zgradarstva podržava se razvoj zelene infrastrukture na urbanim područjima te razvoj kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

Strategija zelene urbane obnove općine Sveti Ilija u skladu je s reformom NPOO-a C 6.1. R5 kojom se uvodi novi model strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekata razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

3. Srednjoročna vizija razvoja

Srednjoročna vizija razvoja općine Sveti Ilija temelji se na društvenoj, gospodarskoj i prostornoj analizi te analizi razvojnih potreba i potencijala razvoja Općine, a usklađena je s relevantnim dugoročnim aktima strateškog planiranja. Srednjoročna vizija usmjerena je na poboljšanje kvalitete života lokalnog stanovništva, što uključuje unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti društvenih, socijalnih, kulturnih i drugih sadržaja i usluga na području općine Sveti Ilija.

Vizija razvoja zelene urbane obnove općine Sveti Ilija glasi:

Općina Sveti Ilija je uređeno ruralno područje usmjereno na razvoj zelene infrastrukture i revitalizaciju suvremene i održive gospodarske, komunalne i društvene infrastrukture prema principu održivosti i kružnosti s ciljem prilagodbe klimatskim promjenama i jačanja otpornosti na rizike te za dugoročnu dobrobit svih građana.

Sukladno definiranoj viziji, u sklopu SZUO općine Sveti Ilija definirat će se strateški okvir s posebnim ciljevima, mjerama i aktivnostima koji će doprinijeti uspostavi zelene urbane obnove na području općine Sveti Ilija.

4. Razvojne potrebe i potencijali

U nastavku su opisane prepoznate potrebe i potencijali na području općine Sveti Ilija. Razvojne potrebe i potencijalni navedeni u nastavku nastali su na temelju analize stanja gospodarskog, društvenog i političkog aspekta, a u skladu s Programima ZI i KG, u okviru kojih su definirane potrebe i potencijalni na razini RH te predložene mjere integracije istih.

4.1 Razvojne potrebe

Prepoznavanje razvojnih potreba važno je radi rješavanja izazova definiranih Strategijom ZUO te uspostave ravnoteža u provedbi projekata. Sistematizacija razvojnih potreba omogućuje provedbu prioritetnih projekata koji će donijeti najviše koristi lokalnom stanovništvu.

U nastavku su opisane prepoznate potrebe na području općine Sveti Ilija:

RP 1. Uređenje i ozelenjavanje javnih površina

Kontinuirano ozelenjavanje i uređenje javnih površina nužno je za poboljšanje kvalitete života lokalnog stanovništva kroz osiguravanje prostora na otvorenom za okupljanje, druženje te provođenje društvenih, kulturnih i sportskih programa. Osim estetske vrijednosti, uređeni zeleni prostori izuzetno su važni u borbi protiv klimatskih promjena, smanjuju učinak toplinskih otoka te poboljšavaju kvalitetu zraka. Navedena razvojna potreba prepoznata je temeljem analize prostorno-planskih i strateških dokumenata te provođenjem ispitivanja javnog mijenja u okviru razvoja SZUO općine Sveti Ilija. Prema prostornom planu općine Sveti Ilija, kao javne zelene površine klasificirane su zone uz groblja u naselju Žigrovec i Beletinec, a znatno je više područja koji imaju sportsko-rekreacijsku namjenu (parkovi i dječja igrališta) te tzv. „centralni sadržaji“ koji obuhvaćaju područja javne i društvene namjene uz javnu društvenu infrastrukturu. Prema provedenom ispitivanju javnog mijenja u okviru razvoja SZUO općine Sveti Ilija, stanovnici Općine su relativno zadovoljni s količinom javnih zelenih i otvorenih prostora, no smatraju da nema dovoljno uređenih prostora za rekreaciju, druženje, boravak i slično. Sukladno navedenom, potrebno je dodatno uložiti u uređenje i povezivanje zelenih i javnih površina kako bi se povećao broj, dostupnost i funkcionalnost javnih prostora, uključujući ozelenjavanje zemljišta javne i društvene namjene, uređenje šetnica i pristupnih puteva te sadnja drvoreda uz prometnice.

RP 2. Razvoj društvene i komunalne infrastrukture

Razvojem društvene i komunalne infrastrukture osigurava se pružanje osnovnih usluga za lokalnu zajednicu, a to uključuje objekte poput društvenih domova, obrazovnih i zdravstvenih ustanova, kulturnih centara, sportskih i rekreativnih igrališta te drugih građevina i uređaja javne namjene. Iako Općina ima razvijenu društvenu i komunalnu infrastrukturu koja pruža dobru osnovu za daljnji razvoj i povećanje atraktivnosti Općine, potrebno je kontinuirano raditi na modernizaciji i proširenju postojećih kapaciteta kako bi se pravodobno odgovorilo na rastuće zahtjeve lokalne zajednice. Prema provedenom istraživanju, ispitanici su iskazali najveću potrebu za uređenjem i razvojem objekata i prostora za sport i rekreaciju, razvojem šetnica, parkova i biciklističkih staza kako bi se povećala povezanost i dostupnost javne društvene i komunalne infrastrukture.

RP 3. Valorizacija i zaštita vrijednih krajobraznih područja i održivo upravljanje prirodnim resursima

U doba velikih ekoloških i klimatskih promjena ključno je zaštititi postojeće prirodne resurse te uspostaviti održivo upravljanje istima. Iako na području Općine nema zaštićenih dijelova prirode prema Zakonu o zaštiti prirode te područja ekološke mreže Natura 2000, prisutan je raznolik krajolik, a nekolicina lokacija prepoznate su kao vrijedni resurs Općine koji treba valorizirati i zaštititi. Među njima je šumsko područje Vučenica, obalno područje uz rijeku Bednju, Slugovine u Krušljevcu, ribnjaci ŠRK „Keder“, vidikovac Hosta te rudnik u Beletincu koji je u privatnom vlasništvu. Potrebno je osvijestiti lokalno stanovništvo o važnosti navedenih područja te potaknuti prepoznavanje dodatnih prirodnih krajolika kojima treba zaštita lokalne zajednice. Razvojem plana za zaštitu i valorizaciju vrijednih krajobraznih područja osigurava se ravnoteža između razvoja i očuvanja prirodnih resursa te se olakšava identifikacija prioritetnih ulaganja po pitanju zaštite određenog područja.

RP 4. Modernizacija javne rasvjete

Potreba za modernizacijom javne rasvjete prepoznata je već u Provedbenom programu Općine Sveti Ilija za razdoblje od 2022. do 2025. godine te se dio ulaganja u modernizaciju javne rasvjete već ostvario, a u 2024. godini izrađen je i Plan rasvjete Općine Sveti Ilija u kojem se ističe važnost provođenja ostatka rekonstrukcije postojeće javne rasvjete, uz naglasak na održivi razvoj te ekonomski i infrastrukturni napredak Općine. Provođenjem modernizacije javne rasvjete na cijelom području općine Sveti Ilija povećat će se sigurnost prometa te kvaliteta života u Općini, smanjiti svjetlosno zagađenje te ostvariti energetska ušteda.

RP 5. Poticanje razvoja zelene ekonomije

Zelena ekonomija omogućava održiv ekonomski rast uz smanjenje negativnih utjecaja na okoliš te stvaranje novih prilika uz sektoru poljoprivrede, turizma i poduzetništva. Općina Sveti Ilija podržava zelene inicijative, no prepoznati je potencijal za jaču integraciju zelenih ulaganja među poduzetnicima, obrtnicima, poljoprivrednicima i drugim pravnim i fizičkim osobama koje djeluju na području općine Sveti Ilija. Navedeno se može ostvariti kroz sufinanciranje i davanje jednokratnih financijskih potpora pravnim i fizičkim osobama koje kroz svoja ulaganja žele podržati zelene inicijative te uvesti ekološki prihvatljiv način rada i opremu u proizvodne i druge poduzetničke procese.

RP 6. Podizanje razine svijesti o važnosti održivog razvoja

Među ključnim izazovima za razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja izdvajaju se nedovoljna informiranost i nezainteresiranost zajednice, kao i nepoštivanje propisa i preporuka vezanih uz održivi razvoj. Kako bi se ovi izazovi uspješno prevladali, potrebno je podići razinu svijesti i educirati zajednicu o vrijednostima i prednostima zelene infrastrukture te kružnog gospodarenja. To se može postići organizacijom interaktivnih radionica, seminara te informiranjem javnosti putem društvenih mreža i mrežnih stranica Općine. Povećana educiranost i osviještenost lokalne zajednice pridonijet će usvajanju dugoročnih održivih navika i odgovornom ponašanju prema okolišu, kako u javnim tako i u privatnim prostorima.

RP 7. Evidentiranje postojećeg stanja javne infrastrukture

Evidentiranje postojećeg stanja infrastrukture i javnih prostora nužna je za planiranje budućih ulaganja u uređenje, razvoj i poboljšanje javnih usluga i sadržaja. Općina Sveti Ilija trenutno vodi evidenciju komunalne infrastrukture te registar imovine, no javlja se potreba za objedinjenom bazom podataka koja će sadržati sve informacije o javnoj imovini te će se redovito ažurirati. Redovito ažuriranje podataka o infrastrukturi olakšava identificiranje prioriteta prilikom upravljanja i ulaganja u javnu infrastrukturu te omogućava kontinuirano praćenje stanja javne infrastrukture.

RP 8. Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom

Općina ima potencijal razviti moderan sustav gospodarenja otpadom koji naglašava recikliranje građevinskog materijala. Ovaj pristup uključuje smanjenje, ponovnu uporabu i reciklažu otpada uz primjenu pametnih tehnologija za optimizaciju procesa. Kroz edukaciju građana i pravilno zbrinjavanje otpada, smanjit će se zagađenje, očuvati prirodni i drugi resursi te će se poboljšati ekološka održivost, čime se stvara održiviji okoliš za sve stanovnike.

4.2 Razvojni potencijali

Razvojni potencijali općine Sveti Ilija proizlaze iz prirodnih, društvenih i gospodarskih resursa, prometnog položaja te postojeće infrastrukture i uređenosti, a usmjereni su na širenje i razvoj zelene infrastrukture, održivi razvoj i pametno upravljanje resursima. Iskorištavanje postojećih zelenih površina, obnova neiskorištenih prostora i pretvaranje sive infrastrukture u zelenu važni su koraci prema dugoročnom očuvanju okoliša i podizanju kvalitete života. Kroz nove, ekološki osviještene prakse i uz sudjelovanje zajednice, Općina može postati uzor održivog i odgovornog razvoja.

U nastavku su opisani ključni razvojni potencijali općine Sveti Ilija.

P1. Poticanje ekološke proizvodnje

S obzirom na dugogodišnju poljoprivrednu tradiciju u regiji te plodnost i brojnost poljoprivrednih zemljišta na području općine Sveti Ilija, velik potencijal leži u razvoju ekološke i održive poljoprivrede kojom se proizvode visokokvalitetni proizvodi. Među primarnim poljoprivrednim proizvodima potrebno je istaknuti lokalne sorte voća, povrća i ostalih kultura, što će dati dodatnu vrijednost ekološkoj poljoprivredi.

P2. Razvoj povezane i multifunkcionalne zelene infrastrukture

Među glavnim ciljevima SZUO i ključnim razvojnim potencijalom je stvaranje mreže povezane zelene infrastrukture, koja će obuhvaćati postojeće zelene i šumske površine, trgove i parkove, livade i vodene tokove. Mreža zelene infrastrukture omogućuje bolju ekološku povezanost, povećavanje staništa za divlje vrste te olakšano kretanje stanovništva kroz prirodne prostore. Područje općine Sveti Ilija obiluje prirodnim ljepotama i zelenim površinama, popraćenih s brojnim potocima te rijekom Bednjom, što predstavlja dobar temelj za kreiranje plavo-zelenih koridora koji bi povezivali prirodne sadržaje, zaštitili najugroženije dijelove prirode te pridonijeli boljem povezivanju i mobilnijem kretanju stanovništva tijekom rekreacijskih aktivnosti. Uvođenjem plavo-zelenih koridora smanjuje se rizik od

poplava, doprinosi se očuvanju biološke raznolikosti na području Općine te se povećava atraktivnost prostora što je dobra podloga za privlačenje turista.

P 3. Revitalizacija napuštenih i nekorištenih prostora za zajedničke potrebe

Nekorištene zgrade i zapušteni prostori narušavaju funkcionalnost, održivost te vizualni identitet Općine, stoga je potrebno revitalizirati takva područja te stvoriti nove javne sadržaje, kao što su društveni centri, prostori za umjetnost, sport ili obrazovanje, a koji će zadovoljavati potrebe lokalne zajednice. Na taj način se pridonosi i ekonomskom razvoju, stvarajući nove prilike za poduzetništvo i zapošljavanje. Općina ne posjeduje nekorištene i napuštene objekte, no određena zemljišta i objekti mogli bi se bolje iskoristiti za razvoj društvenih sadržaja koji bi doprinijeli kvaliteti života i koristili lokalnoj zajednici. To se posebice odnosi na prostore koji trenutno imaju javnu namjenu, no zbog nedostatka društvenog sadržaja trenutno ne pružaju korist lokalnom stanovništvu. Općina nema izravnu mogućnost djelovanja na revitalizaciju napuštenih i nekorištenih prostora u privatnom vlasništvu, no može doprinijeti smanjenju njihova broja kroz različite mjere. To uključuje poticaje za aktivaciju zemljišta, uspostavu suradnje s vlasnicima putem savjetovanja ili partnerstava, kao i organizaciju edukacija koje će potaknuti vlasnike na bolje iskorištavanje tih prostora.

P 4. Transformacija sive u zelenu infrastrukturu

Transformacija sive u zelenu infrastrukturu je proces koji zamjenjuje ili nadopunjuje sivu infrastrukturu na javnim prostorima poput betona, asfalta, cijevi i žica rješenjima koja se temelje na prirodi, poput razvoja i širenja parkova, šuma, vrtova, zelenih krovova i zidova. Zelena infrastruktura pruža višestruke funkcije i pogodnosti u istom prostornom području, iskorištava blagodati prirode te poboljšava kvalitetu života, okoliša i gospodarstva, zbog čega je znatno jeftinija i učinkovitija od sive infrastrukture. U općini Sveti Ilija moguća je transformacija trgova, lokalnih prometnica i javnih parkirališta dodavanjem zelenih otoka ili drvoreda, ozelenjavanje pješačkih staza, postavljanje pametnih klupica, uvođenje zelenih stajališta na frekventnim lokacijama uz prometnice.

P 5. Razvoj poučnih staza i promicanje održivog turizma

Poučne staze povezane s prirodnim i kulturnim vrijednostima Općine povećavaju atraktivnost te utječu na valorizaciju i zaštitu prirodnih i kulturnih resursa, čime se otvara mogućnost za razvoj održivog turizma te rast lokalne ekonomije. Poučne staze imaju višestruku vrijednost za lokalnu zajednicu jer istovremeno educiraju stanovnike i posjetitelje, potiču ekološku osviještenost i pridonose društvenom, gospodarskom i ekološkom razvoju. Osim što stvaraju prilike za učenje o prirodi i kulturnoj baštini, takve staze povezuju lokalnu zajednicu kroz provođenje zajedničkih projekata, organizaciju događanja i razvijanje novih društvenih sadržaja. Ulaganja u informativne ploče, odmorišta i signalizaciju doprinose revitalizaciji prostora, poboljšavaju iskustvo posjetitelja i stvaraju pozitivan imidž općine Sveti Ilija kao destinacije koja promiče održivi razvoj.

P 6. Promicanje korištenja obnovljivih izvora energije

Razvoj obnovljivih izvora energije, poput solarnih panela na javnim zgradama, malih hidroelektrana, vjetroelektrana i sustava za iskorištavanje biomase, ključan je za smanjenje emisija stakleničkih plinova. Integracija obnovljivih izvora energije u kućanstva i javne zgrade doprinosi energetske neovisnosti, smanjenju troškova i održivom razvoju. Istovremeno, edukacija stanovništva i poslovnih subjekata o prednostima obnovljivih izvora energije povećava prihvaćenost i potiče širu primjenu zelenih tehnologija.

5. Osnovna obilježja područja obuhvata

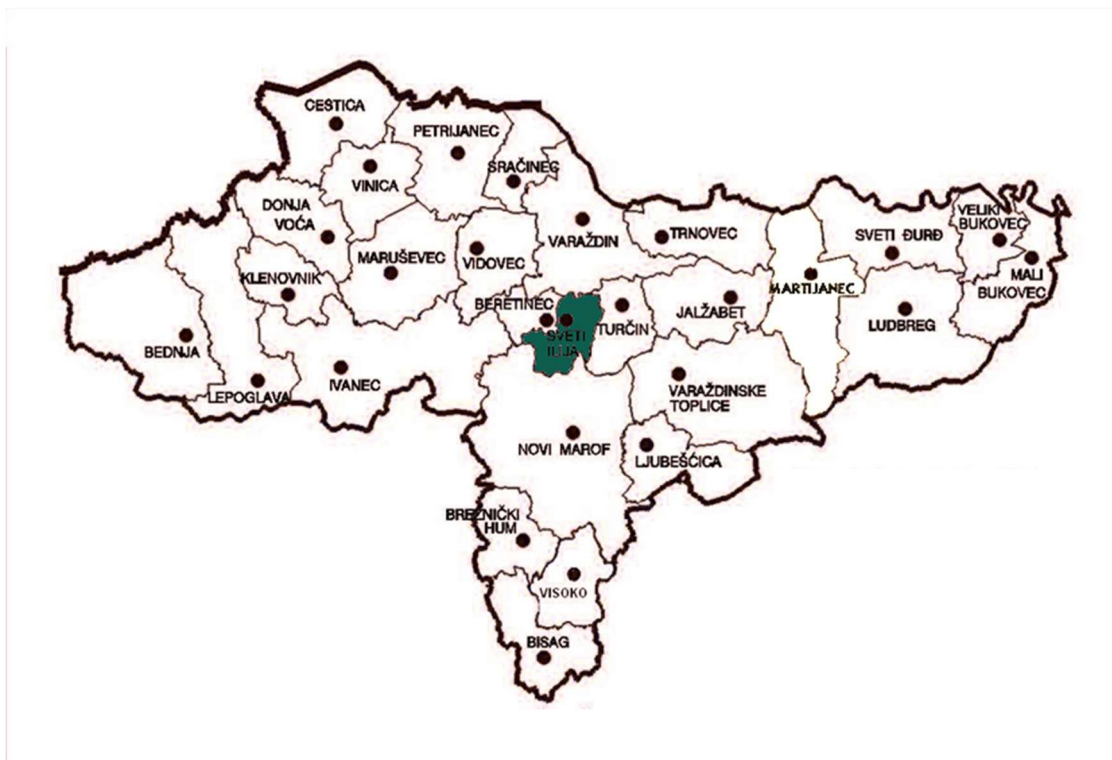
5.1 Političko teritorijalni ustroj

Općina Sveti Ilija nalazi se u Varaždinskoj županiji te je smještena u njom središnjem dijelu. Na zapadu graniči s općinom Beretince, na sjeveru s Gradom Varaždinom, na istoku s općinom Gornji Kneginec, a na jugu s Gradom Novi Marof. Općina Sveti Ilija administrativno se dijeli na 8 naselja: Beletince, Doljan, Križanec, Krušljevec, Seketin, Tomaševac Biškupečki, Žigrovec i Sveti Ilija koje je ujedno i sjedište Općine.

Područje Općine prostire se na 17.221 km² te zauzima 1,37 % ukupne površine Varaždinske županije. Općina broji 3.242 stanovnika, prema popisu stanovništva iz 2021. godine. Prema površini najveće naselje u Općini je Beletinec s 5,04 km², odnosno 29,27 % od ukupne površine Općine dok je najmanje po veličini naselje Križanec površine 0,92 km².

Općina Sveti Ilija prema indeksu razvijenosti (NN 3/2024) razvrstava se u VI. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u trećoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave.

Slika 1. Položaj općine Sveti Ilija u Varaždinskoj županiji

Izvor: Varaždinska županija

Općina Sveti Ilija nalazi se u brežuljkastom kraju s bogatom poljoprivrednom tradicijom i prirodnim ljepotama. Njena teritorijalna obilježja uključuju raznoliku vegetaciju, plodno tlo, umjereno kontinentalnu klimu te manja naselja smještena u dolinama i brežuljcima

Reljef je uglavnom blago valovit s dominantnim brežuljcima, dolinama i riječnim tokovima, što oblikuje krajolik. Ovi brežuljci predstavljaju prijelaz između niskog ravničarskog područja Varaždinskog polja i brdovitog Zagorja.

Prosječna nadmorska visina u općini varira od 200 do 300 metara, dok se pojedini vrhovi brežuljaka uzdižu iznad prosjeka, no bez značajnih visinskih razlika. Brežuljci su pretežno zaobljenog oblika i nisu strmi, što je karakteristično za zagorski tip reljefa.

Brežuljkasti dijelovi prekriveni su poljoprivrednim površinama, vinogradima, voćnjacima i livadama, dok su šumske površine uglavnom smještene na višim dijelovima brežuljaka, pružajući prirodni okvir naseljima. Šume su mješovite, s prevladavanjem listopadnih vrsta kao što su hrast, grab i bukva, što je uobičajeno za kontinentalnu klimu Hrvatske.

Sveti Ilija, kao i cijelo područje Varaždinske županije, nalazi se u zoni umjereno kontinentalne klime. To znači da klima obilježava kombinacija toplih ljeta i hladnih zima s uobičajenim temperaturnim oscilacijama koje se javljaju u kontinentalnim dijelovima Hrvatske.

Iako nema većih rijeka, općinu Sveti Ilija presijecaju manji potoci, koji se ulijevaju u veće vodotoke okolnog područja, kao što je rijeka Plitvica.

Ovaj kraj ima mješovitu vegetaciju, s obiljem poljoprivrednih kultura, livada, vinograda i šuma. Šume su većinom listopadne, a poljoprivredna zemljišta koriste se za uzgoj različitih kultura, kao što su pšenica, kukuruz, te voće poput jabuka, krušaka i vinove loze.

Geoprometni položaj općine Sveti Ilija je izuzetno povoljan zbog blizine grada Varaždina, s kojim je dobro povezana cestovnim i željezničkim vezama. Kroz općinu prolazi državna cesta DC 3, kao i tri županijske ceste (ŽC 2050, ŽC 2086, ŽC 2105) te četiri lokalne ceste (LC 25075, LC 25121, LC 25125, LC 25127). Ukupna dužina nerazvrstanih cesta na području općine iznosi 64,26 km, od čega je 40% asfaltirano. Trenutno stanje cestovne mreže ocjenjuje se zadovoljavajućim, no planirana izgradnja Podravske brze ceste (Slovenija – Varaždin – Koprivnica – Osijek – Istočna Europa), koja bi prolazila sjevernim rubom općine, dodatno će poboljšati prometnu povezanost. Kako bi se osigurali sigurniji

uvjeti za promet zbog sve većeg broja sudionika, planirana su daljnja ulaganja u održavanje i poboljšanje nerazvrstanih cesta, poljskih puteva, ulica te pješačkih staza unutar naselja.

Slika 2. Prometna mreža na području općine Sveti Ilija

Izvor: DGU

5.2 Demografska obilježja

Prema Popisu stanovništva iz 2021. godine Općina ima 3.242 stanovnika, što je u odnosu na 2011. godinu pad stanovnika za 7,6 %. Stanovništvo općine Sveti Ilija čini 2 % stanovnika Varaždinske županije (159.487¹¹).

Tablica 1. Pregled promjene broja stanovnika općine Sveti Ilija u usporedbi s Varaždinskom županijom i RH u razdoblju od 2001.-2021. godine

Područje	Broj stanovnika			Postotak promjene 2011.-2021. (%)
	2001.	2011.	2021.	
Republika Hrvatska	4.437.460	4.284.889	3.871.833	- 9,64
Varaždinska županija	184.769	175.951	159.487	- 9,36
Općina Sveti Ilija	3.532	3.511	3.242	-7,66

Izvor: DZS

¹¹ Županija u brojkama (<https://www.varazdinska-zupanija.hr/o-nama/zupanija-u-brojkama.html#:~:text=Povr%C5%A1ina%20%C5%BDupanije%20je%201.262%20km2,Popisu%20stanovni%C5%A1tva%20iz%202021.>).

Povoljni prometni položaj te blizina grada Varaždina pogoduju razvoju općine Sveti Ilija, što je vidljivo i po gustoći naseljenosti. Gustoća naseljenosti je u općini Sveti Ilija 2021. godine iznosila 188,27 st/km², što je više od gustoće naseljenosti na razini županije (126,38 st/km²) i države (68,41 st/km²). Najgušće naseljeno naselje u sklopu Općine je Doljan s gustoćom naseljenosti od 331,67 st/km², a najmanju gustoću naseljenosti od 112,11 st/km² ima naselje Krušljevec.

Tablica 2. Gustoća naseljenosti u naseljima općine Sveti Ilija u usporedbi s Varaždinskom županijom i RH

Područje	Broj stanovnika (2021.)	Površina (km ²)	Gustoća naseljenosti u 2021. godini (st/km ²)
Republika Hrvatska	3.871.833	56.594	68,41
Varaždinska županija	159.487	1.262	126,38
Općina Sveti Ilija	3.242	17,22	188,27
- Beletinec	865	5,04	171,63
- Doljan	398	1,20	331,67
- Križanec	285	0,92	309,78
- Krušljevec	213	1,90	112,11
- Seketin	348	2,60	133,85
- Sveti Ilija	572	2,86	200,00
- Tomaševac Biškupečki	339	1,20	282,50
- Žigrovec	222	1,50	148,00

Izvor: DZS

Najviše stanovnika živi u naselju Beletinec (26,68 %) i Sveti Ilija (17,64 %), a najmanje stanovnika živi u naselju Krušljevec (6,57 %) i Žigrovec (6,85 %). Spolna struktura stanovništva općine Sveti Ilija uglavnom je uravnotežena, a stanovništvo čini 51 % ženskog i 49 % muškog spola. Spolna struktura prema dobnim skupinama većinom je uravnotežena, uz iznimku dobne skupine od 5 do 9 godina gdje je primjetni veći broj osoba muškog spola te dobne skupine 55-59 te 70 godina i više gdje dominira ženski spol.

Tablica 3. Dobno spolna struktura stanovništva u općini Sveti Ilija u 2021. godini

Dobna skupina		0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-54	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85 i više
Beletinec	M	28	21	18	20	27	25	30	29	24	25	34	31	35	31	14	16	8	9
	Ž	18	13	12	21	36	33	20	32	22	26	34	39	28	28	26	17	16	19
Doljan	M	4	11	9	10	14	15	14	11	13	11	15	19	14	10	7	3	3	0
	Ž	16	9	16	10	9	13	13	10	16	19	11	18	13	14	10	8	6	4
Križanec	M	4	7	11	9	4	8	8	12	8	9	15	7	18	9	7	4	1	1
	Ž	3	7	8	8	5	10	6	4	13	9	9	9	21	11	8	3	4	5
Krušljevec	M	5	4	6	4	6	9	4	8	9	10	7	7	9	5	7	3	3	2
	Ž	8	6	4	3	2	6	7	10	2	4	6	11	4	11	6	9	2	4
Seketin	M	7	10	7	7	12	6	14	8	16	15	14	13	12	12	8	3	3	0
	Ž	3	5	14	11	9	7	5	17	9	17	13	15	12	13	13	8	8	2
Sveti Ilija	M	9	19	14	18	21	15	18	24	18	21	22	16	20	17	13	6	1	0
	Ž	17	15	22	18	21	15	14	21	18	18	22	21	22	20	13	9	7	7
	M	5	10	13	12	13	11	12	5	12	14	13	13	8	15	9	4	1	0

Tomašev c Biškupečk i	Ž	3	8	4	7	10	9	3	5	16	11	15	10	10	14	14	14	7	9
Žigrovec	M	4	12	4	6	10	11	7	9	8	9	4	12	8	7	2	3	3	1
	Ž	5	3	1	5	9	3	8	6	9	4	7	11	9	6	6	2	4	4
%		4,3	4,9	5,0	5,2	6,4	6,0	5,6	6,5	6,6	6,8	7,4	7,8	7,5	6,9	5,0	3,5	2,4	2,1

Izvor: DZS

Prema prikazanoj dobnoj strukturi općine Sveti Ilija vidljiva je prisutnost demografskog starenja. Čak 27,3 % stanovništva je starije od 60 godina, dok je 19,5 % stanovništva mlađe od 20 godina. Indeks starenja prati trend prisutan na razini države te iznosi 154,64 %, dok je na razini županije prisutan nešto manji indeks starenja u odnosu na raznu RH. Najmanji indeks starenja prisutan je u naselju Sveti Ilija te iznosi 102,27 %, dok je najveći indeks starenja u naselju Tomaševac Biškupečki i iznosi 169,35 %. Prosječna starost stanovništva iznosi 42,8 godinu.

Tablica 4. Indeks starenja stanovništva općine Sveti Ilija u 2021. godini

Područje	Broj stanovnika (2021.)	Stanovništvo mlađe od 20 godina	Stanovništvo starije od 60 godina	Indeks starosti (%)
Republika Hrvatska	3.871.833	741.145	1.157.590	156,19
Varaždinska županija	159.487	30.413	44.984	147,91
Općina Sveti Ilija	3.242	631	885	140,25
- Beletinec	865	151	247	163,58
- Doljan	398	85	92	108,24
- Križanec	285	57	92	161,40
- Krušljevec	213	40	65	162,50
- Seketin	348	64	94	146,88
- Sveti Ilija	572	132	135	102,27
- Tomaševac Biškupečki	339	62	105	169,35
- Žigrovec	222	40	55	137,50

Izvor: DZS

Na razini RH i Varaždinske županije zabilježen je rast vitalnog indeksa, dok je na području općine Sveti Ilija zabilježen je velik pad vitalnog indeksa sa 56,52 na 48,65, što ukazuje na prirodni pad stanovništva. Osim postepenog pada broja stanovništva, na području Općine vidljiv je pad stope nataliteta koji je u 2023. godini iznosio 5,55 %.

Tablica 5. Prirodno kretanje stanovništva općine Sveti Ilija u 2022. i 2023. godini

Područje	2022.				2023.			
	Rođeni	Umrli	Stopa nataliteta	Vitalni indeks	Rođeni	Umrli	Stopa nataliteta	Vitalni indeks
RH	34.027	56.979	8,79	59,72	32.325	51.275	8,35	63,04
Varaždinska županija	1.307	2.327	8,19	56,17	1.193	2.112	7,48	56,48
Općina Sveti Ilija	26	46	8,02	56,52	18	37	5,55	48,65

Izvor: DZS

Prema posljednjim dostupnim podacima DZS-a, migracijski saldo u općini Sveti Ilija je u razdoblju od 2021.-2023. godine bio pozitivan te se postepeno povećavao. Vidljiv je rast broja doseljenih i odseljenih na područje općine Sveti Ilija je u promatranom razdoblju u svim kategorijama, no promijenio se omjer doseljenih i odseljenih prema području iz kojeg, odnosno na koje su preselili. U promatranom razdoblju među doseljenicima dominiraju osobe iz drugog grada ili općine unutar Varaždinske županije, no primjetno je postepeno povećavanje doseljenika iz inozemstva (rast s 8,20 % na 30,39 %), dok udio doseljenika iz drugih županija stagnira. Odseljeni također najčešće sele na područje gradova i općina unutar Varaždinske županije (50-60 %), iako je promatranom razdoblju primjetan postepeni pad udjela odseljenih na područje unutar Varaždinske županije, dok s druge strane raste udio odseljenika u drugu županiju i inozemstvo. U 2022. godini zabilježeno je seljenje 6 osoba unutar Općine, a u 2023. godini na isti način su preselile 3 osobe.

Tablica 6. Pregled migracija na području općine Sveti Ilija u razdoblju od 2021. do 2023. godine

			2021.	2022.*	2023.*
Doseljeni	UKUPNO		61	76	102
	Iz drugog grada/općine unutar iste županije	Broj	47	50	56
		%	77,05	65,79	54,90
	Iz druge županije	Broj	9	10	15
		%	14,75	13,16	14,71
	Iz inozemstva	Broj	5	16	31
		%	8,20	21,05	30,39
Odseljeni	UKUPNO		53	61	76
	U drugi grad/općinu unutar iste županije	Broj	31	37	41
		%	58,49	60,66	53,95
	U drugu županiju	Broj	7	8	12
		%	13,21	13,11	15,79
	U inozemstvo	Broj	15	16	23
		%	28,30	26,23	30,26
	Migracijski saldo		8	15	26

* izuzeti je broj preseljenih osoba unutar općine Sveti Ilija

Izvor: DZS- Gradovi u statistici

Prema navedenim podacima, općina Sveti Ilija postaje sve privlačnija za selidbu stanovnika unutar Varaždinske županije s povećanjem udjela doseljenika iz inozemstva.

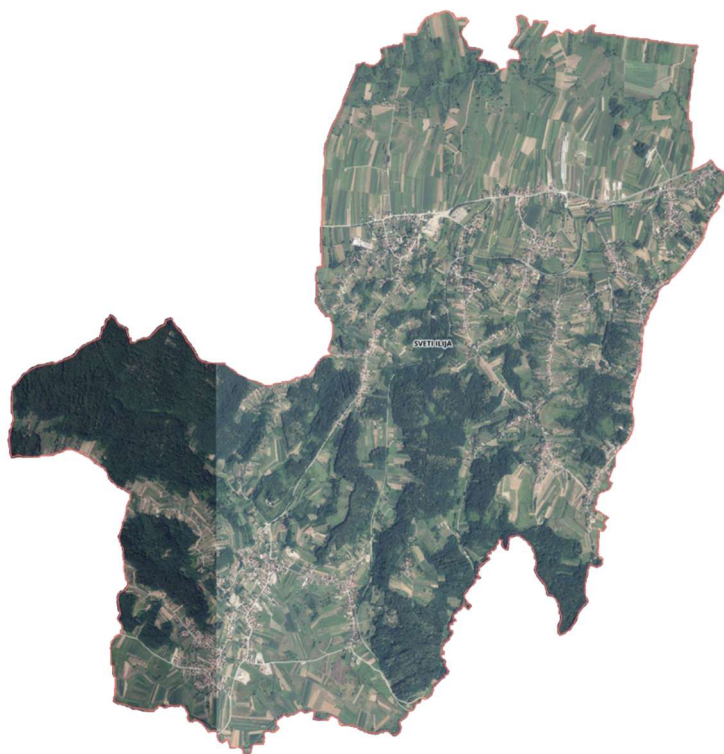
5.3 Prirodno-geografska obilježja

Općina Sveti Ilija smještena je u središnjem dijelu Varaždinske županije. Varaždinska županija nalazi se na sjeveru Republike Hrvatske, a graniči s Međimurskom, Koprivničko-križevačkom, Zagrebačkom i Krapinsko-zagorskom županijom, a na sjeverozapadnom dijelu graniči s Republikom Slovenijom. Varaždinska županija okružena je rijekom Dravom, Macejskim pobrđem i istočnim Halozama, Kalničkim gorjem te Ivanščicom, a obilježava ju ravničarsko te brežuljkasto reljefno područje s gorskim masivima.

5.3.1 Reljefna obilježja

Reljef općine Sveti Ilija sastoji se od nizinskog i brežuljkastog područja. Sjeverni dio općine čini dravska ravnica koja se sastoji od aluvijalnih naslaga rijeke Drave i Plitvice, središnji dio smješten je na padinama Varaždinsko-topličkog gorja do 250 m nadmorske visine, a južni dio nalazi se u aluvijalnoj dolini rijeke Bednje.

Slika 3. Reljef općine Sveti Ilija

Izvor: DGU

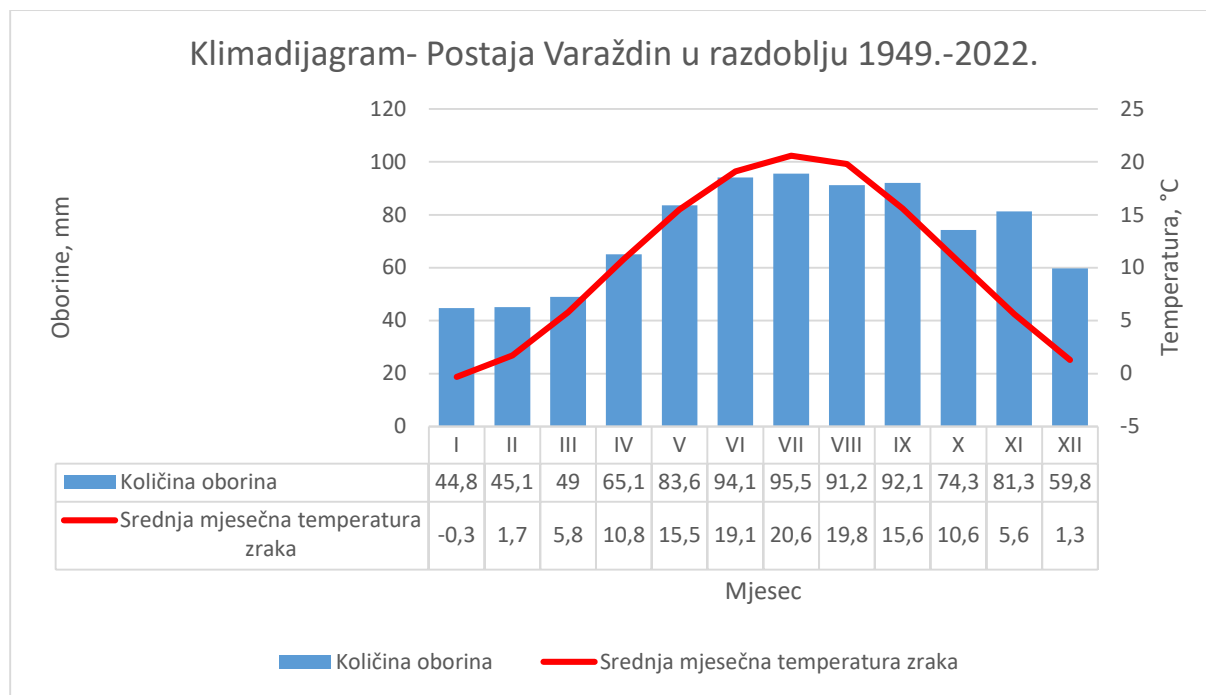
5.3.2 Klimatska obilježja

Na području općine Sveti Ilija prevladava klima koja je karakteristična za šire područje Varaždinske županije, odnosno umjerena kontinentalna klima s toplim ljetima i oborinama tijekom cijele godine. Područje spada među srednje osunčana područja Hrvatske s približno 2.000 sati sijanja sunca. Središnja godišnja temperatura zraka iznosi oko 10°C, najtopliji mjesec je srpanj sa srednjom mjesečnom temperaturom oko 19°C, dok je siječanj najhladniji sa srednjom mjesečnom temperaturom od -1°C. Količina godišnjih oborina iznosi oko 900 mm.

Najčešća oborina je kiša, a zimi se pojavljuje snijeg na viši nadmorskim visinama između 45 i 50 dana u razdoblju od listopada do svibnja. Prosječne mjesečne vrijednosti relativne vlage zraka su iznad 70 %. Proljeće je najvjetrovitije godišnje doba, a većinom pušu vjetrovi južnog i jugozapadnog te sjevernog i sjeveroistočnog kvadranta. Tlo čini kombinacija ravnog i brežuljkasto-brdovitog terena te je zbog povoljne klime pogodno za obradu, razvoj biljnog pokrova i raznolikost životinjskog svijeta.

Reprezentativna meteorološka postaja za područje Općine je postaja Varaždin. Tijekom 2023. godine na svim postajama je izmjerena viša temperatura zraka od prosječne. Postaja Varaždin zabilježila je najveće odstupanje od prosjeka tijekom siječnja 2023. godine, u vrijednosti od 3,9°C, a zabilježena je znatno veća količina oborina u odnosu na prosjek (povećanje za 442 %, odnosno 175,00 mm)¹².

Grafikon 1. Klimadijagram meteorološke postaje Varaždin za razdoblje od 1949.-2023. godine

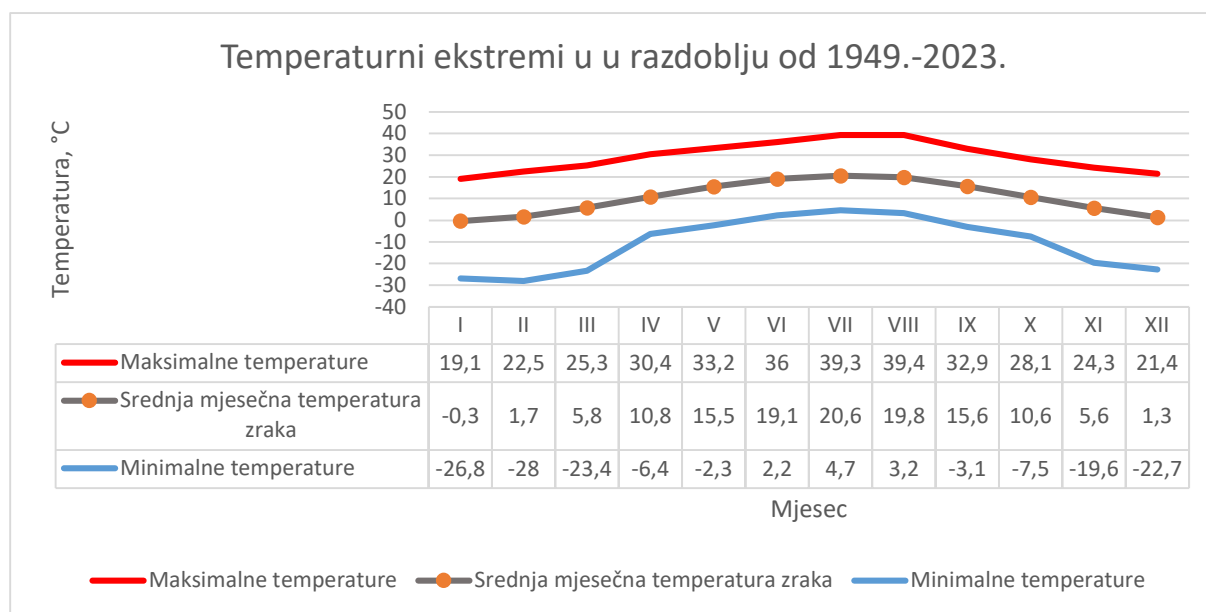

Izvor: DHMZ

Prema Strategiji prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine izrađeno je nekoliko projekcija promjene temperatura, a sve projekcije pokazuju porast temperature na cijelom području RH. Analizirajući podatke iz meteorološke postaje Varaždin za razdoblje od 1949. do 2023. godine, primjetni su temperaturni ekstremi u svim mjesecima, a razlika između temperaturnih maksimuma i minimuma u svakom mjesecu pojedinačno varirala je kroz cijelu godinu između 33,8 °C i 50,5 °C. Najveće temperaturne razlike su prisutne tijekom zimskih mjeseci.

¹² Meteorološki i hidrološki bilten. (2023). Dostupno na: <https://radar2.dhz.hr/~stars2/bilten/2023/bilten0123.pdf>

Grafikon 2. Temperaturni ekstremi u Varaždinskoj postaji, 1949.-2022.

Izvor: DHMZ

5.3.3 Hidrogeološka i hidrološka obilježja

Varaždinska županija ima razvijenu riječnu mrežu, a glavni vodotok je rijeka Drava koja odvodnjava veći dio prostora županije. Glavne pritoke rijeci Dravi su Plitvica i Bednja. Riječna mreža usmjerena je longitudinalno u smjeru zapad-istok. Uz navedene rijeke prisutni su površinski vodotoci, podzemne vode i akumulacijska jezera.

Sjeverni dio općine Sveti Ilija pripada slivu Plitvice, a najznačajniji je vodotok kanal Piškornica, glavni recipijent potoka Trdica, Korana, Doljan, Križanec i Šajevo koji se slijevaju s južnih obronaka Varaždinsko-toplinskog gorja.

Važni vodotok je rijeka Bednja u južnom rubnom dijelu Općine, koja ujedno predstavlja južnu granicu te teče u smjeru zapad-istok. Navedeni vodotok ima pluvijalni (kišni) režim protjecanja, a maksimalni vodostaj slijedi nakon velikih padalina, posebice u jesen i proljeće.

Kvaliteta vode u rijeci Bednji je III. kategorije, dok je propisana kvaliteta vode II. kategorije. Lijeve pritoke rijeke Bednje su kanali Bužanić i potoci Brodišće, Beletinec, Krušljevec i Slugovine. Najduži potok na području je potok Beletinec koji teče kroz istoimeno naselje. U sjevernom dijelu Općine teče kroz šumoviti, a u južnom kroz naseljeni dio naselja¹³.

¹³ Mrežne stranice Općine Sveti Ilija. Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/opcenito-o-opcini/>

Slika 4. Vodotoci na području općine Sveti Ilija

Izvor: Geoportal

Na području općine Sveti Ilija nema opasnosti od katastrofalnih poplava, no moguća je pojava plavljenja poljoprivrednih površina i gospodarskih objekata usred veće količine oborina i topljenja snijega što rezultira izlivanjem rijeke iz korita. Prema procjeni rizika od velikih nesreća za područje općine Sveti Ilija¹⁴, najveća zabilježena poplava bila je 2014. godine kada je rijeka Bednja izašla iz korita i poplavila poljoprivredne površine uz korito rijeke. Zbog velikih količina oborinske vode došlo je do plavljenja podruma određenog broja kuća u naselju Doljan, dok ostale katastrofe u bližoj povijesti na području Općine nisu zabilježene.

Najveći protoci u svim vodotocima su u proljetnom razdoblju kod topljenja snijega i proljetnih kiša. Jesenske kiše izražene su manjim dotocima u vodotoke. Uz redovno održavanje, i uređenje spomenute dionice Bednje, može vodni sustav funkcionirati bez ikakvih opasnosti od poplava. Godišnji hod količine oborina je kontinentalnog tipa s maksimumom u lipnju i sekundarnim maksimumom u studenom. Srednja godišnja količina padalina iznosi oko 900 mm.

5.3.4 Seizmološka obilježja

Identificirane prijetnje na području općine Sveti Ilija u skladu su s identificiranim prijetnjama na razini Varaždinske županije, a to uključuje potres, poplave, ekstremne temperature te epidemije i pandemije. Tijekom 2016. godine izrađene su Smjernice za izradu procjena rizika od veliki nesreća na području

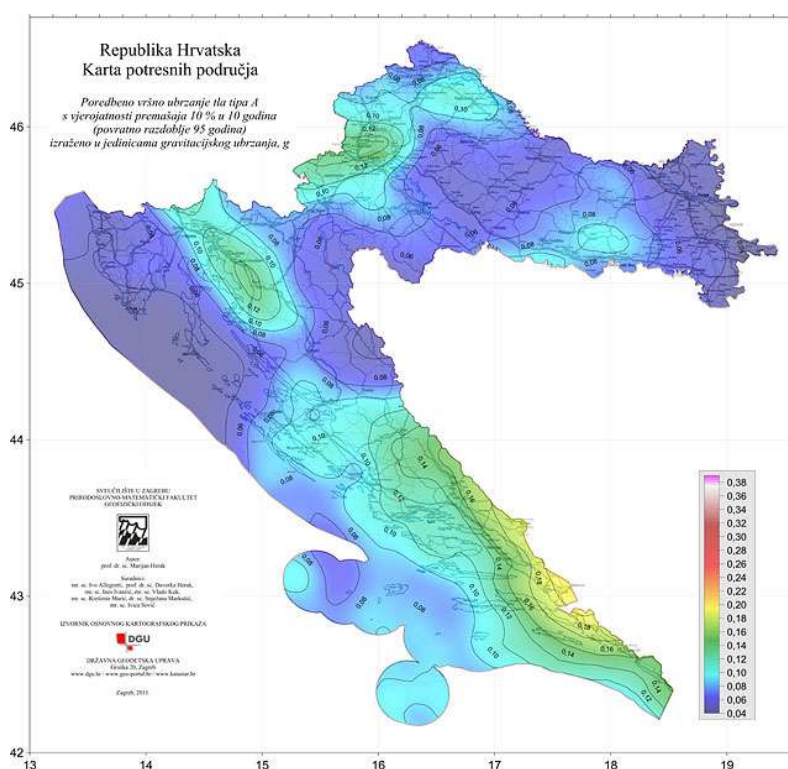
¹⁴ Procjena rizika od velikih nesreća za područje Općine Sveti Ilija. (2021). Revizija I. -12/2021. Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/wp-content/uploads/2022/08/Revizija-I-Procjene-rizika-Sveti-Ilija-2021.pdf>

Varaždinske županije, prema kojima je izrađena Procjena rizika od velikih nesreća za područje općine Sveti Ilija. Prema dopuni područnog ureda civilne zaštite Varaždin za navedeni dokument, područje općine Sveti Ilija ugroženo je intenzitetima potresa jačine do VII° MCS ljestvice.

Prema seizmološkoj karti (Kuk, 1987) s povratnim razdobljem od 50 god. i 100 god. metodom Medvedeva, na lokaciji zahvata može se očekivati potres od VI° prema MCS (Mercalli - Cancani - Sieberg) skali, dok je seizmičnost po MCS skali za povratni period od 200 i 500 g. na ovom području VII°.

Na portalu Karte potresnih područja Republike Hrvatske¹⁵ kojeg je razvio Geofizički odsjek Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, za lokaciju zahvata (geografska dužina $\lambda=16^{\circ}19'28''$ i geografska širina $\phi=46^{\circ}14'44''$) očitane su vrijednosti horizontalnih vršnih ubrzanja tla tipa A (a_gR) za povratna razdoblja od $T_p = 95, 225$ i 475 godina izraženih u jedinicama gravitacijskog ubrzanja ($1 g = 9,81 \text{ m/s}^2$), $T_p = 95$ godina: $a_gR = 0,09 g$ (takav bi potres na širem području zahvata imao intenzitet $I_0 = \text{VII}^{\circ}$ MCS), $T_p = 225$ godina: $a_gR = 0,13 g$ (takav bi potres na širem području zahvata imao intenzitet $I_0 = \text{VIII}^{\circ}$ MCS), odnosno $T_p = 475$ godina: $a_gR = 0,18 g$ (takav bi potres na širem području zahvata imao intenzitet $I_0 = \text{VIII}^{\circ}$ MCS).

Slika 5. Karta potresnih područja Republike Hrvatske u proteklih 95 godina

Izvor: Geofizički odsjek Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Jedan od primarnih preventivnih segmenata zaštite od štetnih djelovanja potresa mora biti sadržan kod izrade prostorno planske dokumentacije. U dokumentima prostornog uređenja mjere zaštite moraju se ostvarivati temeljem propisanih zajedničkih prostornih normativa i standarda koje vode

¹⁵ Karte potresnih područja Republike Hrvatske. Dostupno na: <http://seizkarta.gfz.hr/hazmap/karta.php>

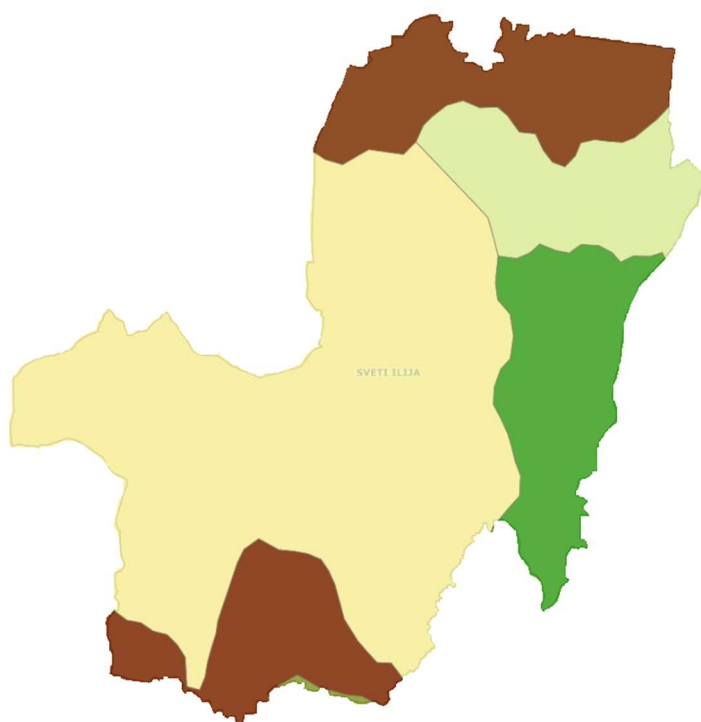
općem smanjenju povredljivosti urbanih struktura te moraju biti sadržani u koncepcijama i rješenjima, od prostornih planova područne (regionalne) samouprave.

5.3.5 Pedološka obilježja

Područje općine Sveti Ilija bogato je poljoprivrednim zemljištima, šumama i vodotocima, a spoj brežuljkastih i nizinskih dijelova daje raznolikost strukturi i kakvoći tla. Područjem dominira lesivirano pseudoglejno tlo (tip 10) na praporu dubine od 70 do 150 cm te nagiba 3-15 % koje zauzima središnji dio Općine, a čije su karakteristike slaba dreniranost te jaka osjetljivost prema kemijskim polutantima. Navedeno tlo spada među umjereno ograničena obradiva tla. Prisutna su i močvarno glejna, djelomično hidromeliorirana tla nagiba 0-1 % i dubine između 20 i 90 cm koja se prostiru na krajnjem sjevernom (tip 46) i južnom dijelu (tip 43) Općine, pretežito uz vodene površine. Na močvarno glejnim površinama prisutne su stagnirajuće površinske vode te visoka razina podzemne vode, vrlo slabe dreniranosti te jake osjetljivosti prema kemijskim polutantima. Na istočnom dijelu Općine prisutna su rendzina na laporu (flišu) ili mekim vapnencima (rigolana tla vinograda) (tip 17) nagiba između 8 i 30 % te dubine između 30 i 150 cm. Tlo karakterizira slaba osjetljivost prema kemijskim polutantima. Na sjeveroistočnom dijelu Općine prisutna je i kategorija tla koja obuhvaća lesivirano tlo na praporu (tip 8), pseudoglej, euterično smeđe i močvarno glejno tlo. Navedeno tlo je pretežno slabo drenirano s jakom osjetljivosti prema kemijskim polutantima, nagib tla je od 0 do 10 %, a dubina iznosi između 70 i 150 m.

Na rubnim južnim dijelovima općine Sveti Ilija u tragovima se pojavljuje kiselo smeđe tlo na klastitima (tip 24), s vrijednosti pH u vodi manjoj od 5,5, s manje od 50 % skeleta, nagibom između 10 i 35 %, dubinom od 50 do 90 cm te jakom osjetljivosti prema kemijskim polutantima.

Slika 6. Pedološka obilježja područja općine Sveti Ilija

Legenda	
	Lesivirano pseudoglejno na praporu
	Lesivirano na praporu
	Močvarno glejno
	Rendzina na laporu (flišu) ili mekim vapnencima
	Kiselo smeđe na klastitima

Izvor: ENVI atlas okoliša

Sukladno podacima prikazanim na karti, u nastavku slijedi opis prisutnih jedinica tla na području općine Sveti Ilija.

Slika 7. Obilježja jedinica tla prisutnih na području općine Sveti Ilija

Kartirane jedinice tla			
Broj	Sastav i struktura		Obilježja
	Dominantna	Ostale jedinice tla	
8	Lesivirano na praporu	Pseudoglej. Euterično smeđe, močvarno glejno, koluvij	- umjereno ograničeno obradivo tlo - slaba dreniranost - jaka osjetljivost na kemijska onečišćenja
10	Lesivirano pseudoglejno na praporu	lesivirano tipično, pseudoglej, močvarno glejno, kiselo smeđe na praporu	- umjereno ograničena obradiva tla - slaba dreniranost - jaka osjetljivost na kemijska onečišćenja
17	Rendzina na laporu (flišu) ili mekim vapnencima	rigolana tla vinograda, sirozem silikatno karbonatni, lesivirano na laporu ili praporu, močvarno glejno, euterično smeđe	- ograničena obradiva tla - nagib terena >15 i/ili 30% - dubina tla <60 cm - slaba osjetljivost na kemijska onečišćenja
24	Kiselo smeđe na klastitima	Ranker regolitični, lesivirano, pseudoglej, smeđe podzolasto	- ograničena obradiva tla - kiselost tla $k < 5,5$ pH u vodi - skeletnost < 50% skeleta - jaka osjetljivost na kemijska oštećenja
43	Močvarno glejno	djelomično hidromeliorirana, Koluvij s prevagom sitnice	- privremeno nepogodno za obradu - stagnirajuće površinske vode - visoka razina podzemne vode - vrlo slaba dreniranost - jaka osjetljivost na kemijska onečišćenja
46	Močvarno glejno	djelomično hidromeliorirano, močvarno glejno vertično	- privremeno nepogodno za obradu - stagnirajuće površinske vode - visoka razina podzemne vode - vrlo slaba dreniranost - jaka osjetljivost na kemijska onečišćenja - vertičnost vt > 30 % gline

Izvor: ENVI atlas okoliša, Namjenska pedološka karta RH¹⁶

Na temelju navedenih podataka može se zaključiti kako na području općine Sveti Ilija nalazi nekoliko vrsta tla sa specifičnim karakteristikama koje utječu na mogućnost poljoprivrednog iskorištavanja te drugih aktivnosti. Među problematikom se ističe slaba drenažnost tla koja stvara potrebu za dobrim upravljanjem oborinama, uključivanje mjere hidromelioracije, navodnjavanje te poduzimanje mjera za zaštitu od poplava. Visoka osjetljivost određenih tipova tla prema kemijskim polutantima ukazuje na

¹⁶ Bogunović, M. i dr. (1998). Namjenska pedološka karta Republike Hrvatske Mjerila 1:300 000. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/file/422019>

potrebu za kontroliranim korištenjem pesticida, gnojiva i drugih kemikalija u svrhu sprječavanja kontaminacije.

Nedaleko od naselja Sveti Ilija, oko 2 km jugozapadno, nalazi se zona glinovitih naslaga koja se pruža u smjeru jug-jugoistok u predjelu nazvanom Vučenica. Geološkom prospekcijom utvrđeno je područje glinovitih naslaga gornjopontske starosti. Stanje rezervi je nepoznato. Prema preliminarnim ispitivanjima glina je povoljna za upotrebu u opekarskoj industriji.¹⁷

Prema prostornom planu uređenja Varaždinske županije na području općine Sveti Ilija nalaze se 2 napuštena eksploatacijska polja¹⁸. Na ovom području postoji geološki potencijal gotovo svih mineralnih sirovina, posebice na području uz rijeku Bednju. Prema posljednjem prostornom planu uređenja općine Sveti Ilija nema značajnih površina na kojima bi se planiralo istraživanje i iskorištavanje mineralnih resursa¹⁹.

---

¹⁷ Rudarsko-geološka studija Varaždinske županije. (2016). Hrvatski geološki institut. Zagreb. Dostupno na: <https://www.varazdinska-zupanija.hr/media/k2/attachments/2706-rudarsko-geo-studija.pdf>

¹⁸ Prostorni plan Varaždinske županije. (2022). Dostupno na: <https://www.varazdinska-zupanija.hr/dokumenti/prostorni-planovi.html>

¹⁹ Prostorni plan uređenja Sveti Ilija. (2018). Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/prostorni-urb-plan/>

6. Analiza ulaznih podataka povezanih s temom zelene urbane obnove

6.1 Analiza strateških i prostorno-planskih dokumenata

Tijekom izrade analize strateških i prostorno-planskih dokumenata za potrebe izrade SZUO Sveti Ilija u obzir su uzeti svi relevantni prostorno-planski i strateški dokumenti na razini Općine Sveti Ilija, kao i dokumenti na razini Varaždinske županije i RH. To obuhvaća Prostorni plan Općine Sveti Ilija te Prostorni plan Varaždinske županije sa svim dosadašnjim izmjenama i dopunama, strategije i planove razvoja na razini općine i županije. Analiza strateških i prostorno-planskih dokumenata usmjerena je na povezivanje definiranih mjera i aktivnosti u sklopu SZUO s elementima i funkcijama ZI i KG.

Sukladno Zakonu o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19, 67/23), Općina Sveti Ilija je nositelj izrade Prostornog plana na lokalnoj razini, a tijela Općine dužna su osigurati izradu izvješća o stanju u prostoru. JLS dužne su dopuniti prostorne planove uređenja tako da odrede neuređene dijelove građevnih područja i izgrađene dijelove tih područja planirane za urbanu preobrazbu.

Ciljevi prostornog uređenja obuhvaćaju osiguravanje ravnomjernog prostornog razvoja, prostorne održivosti, racionalno korištenje i očuvanje prostornih kapaciteta, zaštitu i njegu prostornih osobitosti i vrijednosti, osiguravanje funkcionalnosti, pristupačnosti i uporabe raznih društvenih, ekonomskih i socijalnih usluga za potrebe stanovništva. Među ciljevima prostornog uređenja spominje se i razvoj zelene infrastrukture uz poštovanje prirodnog i urbanog krajobraza i kulturnog nasljeđa kako bi se stvorio visokovrijedni izgrađeni prostor koji uvažava specifičnosti pojedinih cjelina. Prostorno uređenje temelji se na načelima integralnog pristupa, uvažavanja znanstveno i stručno utvrđenih činjenica, prostorne održivosti razvitka i vrsnoće gradnje, ostvarivanja i zaštite javnog i pojedinačnog interesa, horizontalne integracije u zaštiti prostora, vertikalne integracije te javnosti i slobodnog pristupa podacima i dokumentima značajnim za prostorno uređenje²⁰.

Potrebno je unaprijediti monitoring okoliša te uvesti dodatni elementi i alati za utvrđivanje stvarnog stanja okoliša kako bi se omogućila dostupnost podataka o bioraznolikosti, kvaliteti zraka i vode, što će rezultirati prepoznavanjem i uvođenjem održivih urbanističkih praksi, participativnom planiranju i povezivanju s relevantnim međunarodnim standardima.

6.1.1 Strateški dokumenti

SZUO općine Sveti Ilija povezana je sa sljedećim strateškim dokumentima Općine Sveti Ilija i Varaždinske županije:

- Provedbeni plan Općine Sveti Ilija 2022.-2025.

²⁰ Zakon o prostornom uređenju. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_12_153_3220.html

- Plan razvoja Varaždinske županije za razdoblje od 2021. do 2027. godine

U nastavku slijedi prikaz važećih strateških dokumenata te njihova poveznica s mjerama i projektima kojima se potiče razvoj zelene infrastrukture.

Tablica 7. Usklađenosti SZUO općine Sveti Ilija sa strateškim dokumentima na lokalnoj i županijskoj razini

Provedbeni plan Općine Sveti Ilija 2022.-2025.	
Obrazloženje	Provedbeni plan Općine Sveti Ilija 2022.-2025. je srednjoročni akt strateškog planiranja koji određuje prioritetne mjere i aktivnosti za provedbu ciljeva povezanih s relevantnim dugoročnim i srednjoročnim aktima strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za JLS. Provedbeni plan Općine Sveti Ilija 2022.-2025. usklađen je sa strateškim ciljevima NRS 2030. Prioriteti i mjere koje se mogu povezati s razvojem zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja su: - <i>Prioritet 1. Stvaranje preduvjeta za povećanje društvene jednakosti</i> - o <i>Mjera 1.1. Unaprjeđenje uvjeta za osiguranje kvalitetnog obrazovanja</i> - o <i>Mjera 1.3. Promicanje kulture i kulturnih sadržaja te razvoj sporta i rekreacije</i> - <i>Prioritet 2. Efikasan i održiv razvoj infrastrukture te poboljšanje prometne povezanosti</i> - o <i>Mjera 2.1. Održavanje i izgradnja komunalne infrastrukture</i> - o <i>Mjera 2.2. Održivo gospodarenje otpadom</i> - o <i>Mjera 2.4. Izgradnja i održavanje prometne infrastrukture</i>
Povezanost ciljeva	Mjera 1.1. uključuje aktivnosti izgradnje i unaprjeđenja infrastrukture za osnovnoškolsko obrazovanje Mjera 1.3. u sklopu prioriteta 1. adresira neodgovarajuće stanje i opremljenost društvenih, kulturno-zabavnih i sportsko-rekreacijskih objekata te važnost uređenja i dodatne izgradnje društvene infrastrukture kojom se želi potaknuti snažnije uključivanje stanovništva u društveni život lokalne zajednice. Navedena mjera povezana je s ciljevima razvoja zelene infrastrukture, odnosno stvaranje smislenih, funkcionalnih i povezanih zelenih i otvorenih prostora kojima se unaprjeđuje kvaliteta života lokalnog stanovništva. Mjere u okviru Prioriteta dva odnose se na efikasan i održiv razvoj infrastrukture te poboljšanje prometne povezanosti, posebice mjere 2.1., 2.2. i 2.4. koje ističu važnost razvoja i održavanja komunalne infrastrukture, provođenje i nadzor nad održivim gospodarenjem otpadom te izgradnju i modernizaciju prometne infrastrukture.
Plan razvoja Varaždinske županije za razdoblje od 2021. do 2027. godine	
Obrazloženje	Plan razvoja Varaždinske županije za razdoblje 2021. – 2027. (Plan razvoja) srednjoročni je akt strateškog planiranja od značaja za županiju kojim se definiraju posebni ciljevi za provedbu strateških ciljeva iz Nacionalne razvojne strategije RH do kraja 2030. godine te sektorskih i višesektorskih strategija RH. Plan razvoja utvrđuje strateški okvir razvoja Županije temeljem prethodno izrađene analize stanja te prepoznatih razvojnih potreba i potencijala. Sadrži i ključne strateške odrednice poput vizije, razvojnih prioriteta, posebnih ciljeva, mjera i strateških projekata. Izrada strategije zelene urbane obnove direktno ili indirektno doprinosi gotovo svim posebnim ciljevima u okviru Plana razvoja Varaždinske županije za razdoblje od 2021. do 2027. godine, a to su: - PC 1: Pametan i održiv gospodarski rast - PC 2: Razvoj funkcionalne i održive turističke regije - PC 3: Razvoj i povećanje dostupnosti kulture i kulturno-umjetničkih sadržaja- kultura dostupna svima - PC 5: Učinkovito upravljanje razvojem - PC 7: Zaštita prirode i okoliša te smanjenje utjecaja klimatskih promjena - PC 8: Jačanje otpornosti na rizike od katastrofa i povećanje sigurnosti stanovništva

Povezanost ciljeva	- PC 9: Unaprjeđenje osnovne regionalne i lokalne infrastrukture te organizacije prometnih sustava - PC 11: Promicanje socijalnog blagostanja i dostojanstvenog starenja - PC 12: Stvaranje poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva, mlade i obitelji Strategija zelene urbane obnove povezuje se s ciljevima održivog razvoja kroz poticanje kružnog gospodarstva, inovacija i lokalnog poduzetništva u zelenim projektima te unaprjeđenje energetske učinkovitosti, što doprinosi pametnom i održivom gospodarskom rastu (PC 1.). Razvoj zelene infrastrukture i modernizacija prometnih pravaca, obuhvaćeni strategijom, podržavaju očuvanje prirodne i kulturne baštine te povećanje turističke valorizacije prostora, što se izravno veže uz PC 2. Revitalizacijom urbanih prostora kroz zelene projekte doprinosi se i povećanju dostupnosti kulturnih i umjetničkih sadržaja (PC 3.). Uključivanje održivih metoda urbanog planiranja osigurava veću kvalitetu prostornog razvoja, revitalizaciju urbanih i ruralnih područja te smanjenje negativnih demografskih učinaka, čime se doprinosi PC 4. Implementacija mjera energetske učinkovitosti i zelene gradnje fokusira se na zaštitu biološke raznolikosti i smanjenje emisija stakleničkih plinova, čime se adresira PC 7. Strategija također podržava jačanje otpornosti na rizike kroz implementaciju zelenih elemenata u zgradarstvu, plansko upravljanje okolišem i edukacije o održivom razvoju (PC 8.). Provedbom mjera za razvoj održive mobilnosti, uključujući biciklističke i pješačke staze, modernizaciju prometnica i oborinskih sustava, doprinosi se smanjenju negativnog utjecaja prometa na okoliš (PC 9.). Stvaranjem i unaprjeđenjem javnih prostora strategija izravno podržava socijalno blagostanje, bolju integraciju zajednica te veću dostupnost javnih usluga (PC 11. i PC 12.).

6.1.2 Prostorno planski dokumenti

Prostorni plan Općine Sveti Ilija prvotno je izrađen 2004. godine te je objavljen u Službenom vjesniku Varaždinske županije, nakon čega je došlo do 2 izmjene i dopune. Prva izmjena Prostornog plana bila je 2009. godine, a druga izmjena je bila 2018. godine. Prema Prostornom planu Općine Sveti Ilija, površine na području općine imaju sljedeće namjene:

• POVŠINE ZA RAZVOJ I UREĐENJE PROSTORA/POVRŠINA NASELJA

a) GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA (izgrađeni i neizgrađeni dijelovi građevinskog područja naselja i izdvojenih dijelova građevinskih područja naselja, s rezerviranim namjenama)

- Mješovite, pretežito stambene namjene,
- Rezervat mješovite, pretežito stambene namjene,
- Stambene namjene,
- Javne i društvene namjene,
- Gospodarske namjene,
- Sportsko-rekreacijske namjene,
- Mješovite namjene - povremenog stanovanja (hobi i vikend izgradnja),
- Rezervat mješovite namjene - povremenog stanovanja (hobi i vikend izgradnja),
- Groblja

Tablica 8. Namjene unutar građevinskog područja naselja

Namjene unutar građevinskog područja naselja (ha)	Beletinec	Doljan	Križanec	Krušljevec	Seketin	Sveti Ilija	Tomaševac Biškupečki	Žigrovec	OPĆINA SVETI ILIJA
Mješovita, pretežito stambena namjena	63,97	29,76	31,92	16,88	46,43	59,66	26,37	25,48	300,47
Rezervat mješovite, pretežito stambene namjene	0,55					1,78			2,33
Stambena namjena						5,57			5,57
Javna i društvena namjena	1,82					4,60			6,42
Sportsko-rekreacijska namjena i javne zelene površine	0,29	0,72	0,34	0,34		1,39	0,34	0,58	3,96
Mješovita namjena-povremeno stanovanje	28,65	2,26	3,60	6,48	13,78	5,65		0,32	60,74
Rezervat mješovite namjene-povremeno stanovanje	0,49					0,49			0,98
Gospodarska namjena			1,55			2,64	17,67		21,86
Groblja	0,78							3,01	3,79
Ukupno	96,55	32,74	37,37	23,70	60,21	81,78	44,38	29,39	406,12
Uređenost građevinskog područja									
Izgrađeni dio	59,00	20,22	24,02	12,86	36,76	46,77	21,23	16,68	237,54
Neizgrađeni uređeni dio	30,45	11,52	12,61	10,64	23,34	28,99	9,25	10,54	137,34
Neizgrađeni neuređeni dio	7,10	1,00	0,74	0,20	0,11	6,02	13,90	2,17	29,39
Ukupno	96,55	32,74	37,37	23,70	60,21	81,78	44,38	29,39	406,12

Izvor: PPU Općine Sveti Ilija

• **POVRŠINE ZA RAZVOJ I UREĐENJE PROSTORA/POVRŠINA IZVAN NASELJA**

b) IZDVOJENA GRAĐEVINSKA PODRUČJA IZVAN NASELJA (izgrađena i neizgrađena prostorna cjelina izvan građevinskog područja naselja, s rezerviranim namjenama)

- Sportsko-rekreacijska namjena

Tablica 9. Izdvojeno građevinsko područje izvan naselja

Izdvojeno građevinsko područje izvan naselja	Prema važećoj teritorijalnoj granici	Prema predloženoj promjeni teritorijalne granice		Ukupno
	Krušljevec	Krušljevec	Beletinec	
Izgrađeno/zaposjednuto	1,89	(1,95)	0,87	2,82
Neizgrađeni uređeni dio	0,77	(0,82)	0,36	1,18
Neizgrađeni neuređeni dio	1,23	(1,27)	0	1,27
UKUPNO	3,89	(4,04)	1,27	5,27

c) IZGRAĐENE/UREĐENE STRUKTURE IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA (s rezerviranim namjenama)

- Gospodarska namjena (građevine namijenjene poljoprivrednoj proizvodnji, građevine namijenjene gospodarenju u šumarstvu i lovstvu, površine za iskorištavanje i istraživanje mineralnih sirovina)
- Sportsko-rekreacijska namjena
- Stambene i pomoćne građevine za vlastite potrebe i potrebe seoskog turizma

- Infrastrukturni sustavi i građevine
- Zatečena izgradnja izvan građevinskog područja
- Ostala izgradnja izvan građevinskog područja

d) NEIZGRAĐENE POVRŠINE IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA (osnovne namjene površina)

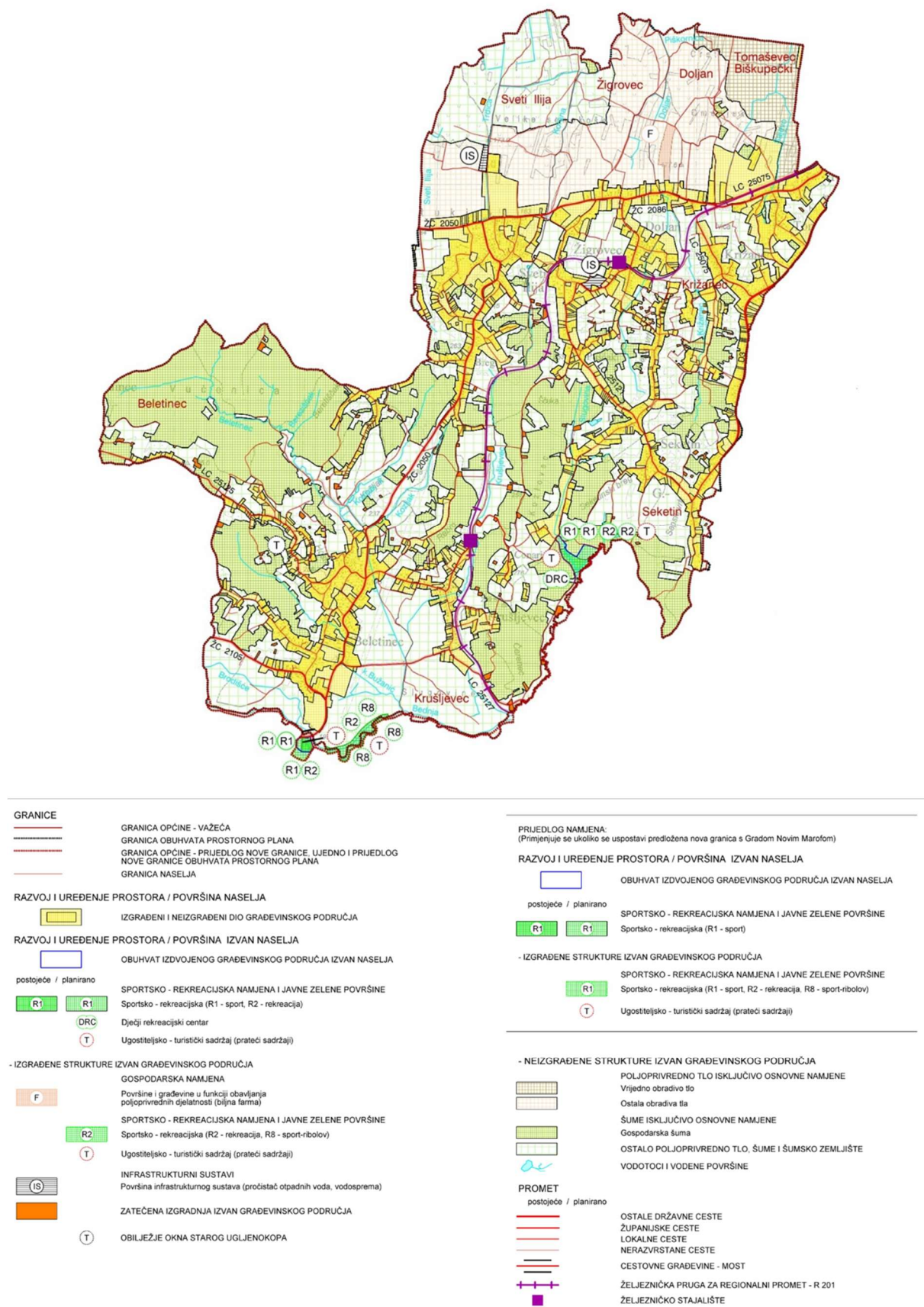
- Poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene: - vrijedno obradivo tlo
- ostala obradiva tla
- Šume isključivo osnovne namjene: - gospodarske šume
- Ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumske površine
- Vodne površine

Većina građevinskog područja unutar naselja je mješovite, pretežito stambene namjene (73,99 %) i mješovite namjene za povremeno stanovanje (14,96 %). U prosjeku je 58,5 % građevinskog područja izgrađeno, a neizgrađeni dio građevinskih područja je u većem dijelu uređeni (82,4 %), dok je u manjem dijelu neuređeni (17,6 %).

Namjene izvan građevinskog područja naselja	Oznaka	Površina (ha)
Gospodarska namjena	F	2,9
Sportsko-rekreacijska namjena	R	2,12
Infrastrukturni sustavi i građevine	IS	2,15
Zatečena izgradnja izvan građevinskog područja	Z	6,58
IZGRAĐENE/UREĐENE STRUKTURE IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA		13,75
Poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjere	P	225,00
- vrijedno obradiva tla	P2	42,75
- ostala obradiva tla	P3	182,25
Šumske površine- gospodarske namjene	Š1	431,79
Ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište	PŠ	644,97
Vodne površine	V	0,47
- Jezera		0,47
NEIZGRAĐENE POVRŠINE IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA		1302,23

Izgrađene/uređene strukture izvan građevinskog područja iznose 13,75 ha, od toga najveći dio zauzima zatečena izgradnja izvan građevinskog područja, zatim površine gospodarske namjene, a podjednako su prisutne površine sportsko-rekreacijske namjene te infrastrukturni sustavi i građevine. Među neizgrađenim površinama izvan građevinskog područja čine poljoprivredna i šumska područja, a u manjoj su mjeri prisutne vodene površine u obliku jezera.

Slika 8. Korištenje i namjena prostora općine Sveti Ilija

6.2 Povijesna analiza

Prvi tragovi čovječanstva na području općine Sveti Ilija bile su dvije kamene sjekire koje datiraju još iz prapovijesti. Civilizacija se počela razvijati u antičko doba, a prvi pisani izvor vezan uz Općinu je isprava Zagrebačkog kaptola iz 1236. godine u kojoj se spominju toponimi Obrys kao ime potoka i Beletynycy kao tvrđava. Župa Sveti Ilija spominje se i 1247. godine u prvom popisu župa Zagrebačke županije.

Slika 9. Župna Crkva Svetog Ilije Proroka u Svetom Iliji

Izvor: Općina Sveti Ilija

Prema kasnijim pisanim izvorima iz 17. i 18. stoljeća pronađeni su podaci o provođenju obrazovnih programa i učiteljima, koji su uz školska zaduženja obavljali i zvonarsku službu. Bogatstvo baroknog razdoblja na području općine Sveti Ilija svjedoče brojni spomenici arhitekture, a u crkvi Svih Svetih u Beletincu te staroj crkvi u Svetom Iliji pronađeni su elementi gotike. Na mjestu današnje crkve sv. Ilije koja je izgrađena 1914. godine, nekad se nalazila stara gotička crkva koja je više puta pregrađivana i uništena u snažnom potresu 1895 godine. Među važnijim kulturnim spomenicima je kurija grofova Patačić u Seketinu koja je izgrađena krajem 17. i početkom 18. stoljeća²¹. Navedena kurija smatra se jednim od najljepših dragulja u mozaiku kurija i klijeti sagrađenih na Varaždinbregu i okolici, a trenutno se nalazi u posjedu obitelji Puttar.

²¹ Mrežne stranice Općine Sveti Ilija. Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/>

Slika 10. Kurija Patačić u Seketinu

Izvor: Varaždinska županija

Među zanimljivijim povijesnim pričama i legendama ističe se Kurija na imanju Obrež u posjedu grofova Patačića od Zajezde, koje povijest pamti kao vinopije. Zanimljiv je podatak kako se uz Kuriju Obrež veže svojevrsni antialkoholni pokret seljaka tijekom tridesetih godina 19. stoljeća koji je zagovarao pretjerano ispijanje vode²², na što je tadašnji svećenik napisao šaljivu poslanicu svojim vjernicima na pokladnu nedjelju kako bi spriječio pokret. Radi nedostatka interesa trenutnih vlasnika, posjed Obrež je trenutno u ruševnom i zapuštenom stanju²³.

²² Terra Croatia. Dostupno na: <https://www.terra-croatia.eu/sveti-ilija/>

²³ Dvorci, crkve i stari gradovi. Blog dostupan na: [https://blog.dnevnik.hr/dvorci-crkve/2021/09/1632346798/svilija-obrez.html#gallery\[1631542207\]/1/](https://blog.dnevnik.hr/dvorci-crkve/2021/09/1632346798/svilija-obrez.html#gallery[1631542207]/1/)

Slika 11. Kurija na imanju Obrež

Izvor: Dvorci, crkve i stari gradovi²⁴

6.3 Društvena analiza

6.3.1 Struktura društva

Prema popisu stanovništva iz 2021. godine, na području općine Sveti Ilija bilo je ukupno 971 kućanstva, a prosječan broj osoba u kućanstvu iznosio je 3,31. Kućanstva su privatna, od toga je bilo 788 obiteljskih kućanstva (81,15 %) i 183 neobiteljskih kućanstva. Od ukupno 936 obitelji, najviše su zastupljeni bračni/životni parovi s djecom (51,28 %), zatim bračni/životni partneri bez djece (25,43 %), majka s djecom (14,53 %), izvanbračni parovi s djecom (3,42 %), otac s djecom (3,10 %) te izvanbračni parovi bez djece (2,24 %). Gotovo su podjednako zastupljena kućanstva s 1, 2, 3 i 4 člana koja sveukupno čine 74,34 % kućanstva u Općini. Na području Općine ima ukupno 1.702 stanova, od toga je 1.146 stanova za stalno stanovanje, 554 stanova koji se koriste povremeno te 2 stana u kojima se samo obavlja djelatnost. Stanovi za stalno stanovanje u prosjeku imaju površinu od 109,74 m², a nenastanjeno je čak 175 stanova za stalno stanovanje. Među stanovima koji se koriste povremeno dominiraju stanovi za odmor kojih je 413, a ostatak čine stanovi koji se koriste u vrijeme sezonskih radova u poljoprivredi.

Većinu stanovništva u 2021. činili su hrvati (99,23 %), a u tragovima su prisutni srbi, česi, makedonci, nijemci, slovinci i ostali. Struktura stanovništva prema vjeri prikazuje kako su većina stanovništva Katolici (86,95 %), nakon čega dolaze ostali kršćani (7,71 %), a u manjem omjeru pripadnici ostalih vjera ili osobe koje nisu pripadnici vjerske skupine ili se ne žele izjasniti.

²⁴ Dvorci, crkve i stari gradovi. Blog dostupan na: [https://blog.dnevnik.hr/dvorci-crkve/2021/09/1632346798/svilija-obrez.html#gallery\[1631542207\]/1/](https://blog.dnevnik.hr/dvorci-crkve/2021/09/1632346798/svilija-obrez.html#gallery[1631542207]/1/)

Prema podacima DZS-a, ukupni migracijski saldo Varaždinske županije u razdoblju od 2019.-2023. postepeno je prelazio iz negativnog u sve veći pozitivni saldo, s izuzetkom 2021. godine kada je i vanjski i unutarnji migracijski saldo bio negativan. U usporedbi s RH, vidljivo je da su migracije u Varaždinskoj županiji blaže te da su uvjeti povoljniji, s obzirom da u posljednjih nekoliko godina ima više doseljenih. Migracijski saldo se u 2022. godini poboljšao i na razini RH te je iznosio ukupno 11.688, dok je u 2023. godini porastao na 30.178. Ukupni migracijski saldo Varaždinske županije u 2023. godini iznosio je 1.434.

Tablica 10. Vanjska i unutarnja migracija u razdoblju od 2019.-2023. godine za područje VŽŽ i RH

Vanjska i unutarnja migracija stanovništva		Republika Hrvatska			Varaždinska županija		
		Vanjska migracija	Unutarnja migracija	Ukupno	Vanjska migracija	Unutarnja migracija	Ukupno
2019.	Doseljeni	37.726	71.790	109.516	1.408	2.775	4.183
	Odseljeni	40.148	71.790	111.938	1.384	2.781	4.165
	Saldo	-2.422	0	-2.422	24	-6	18
2020.	Doseljeni	33.414	64.155	97.569	1.206	2.495	3.701
	Odseljeni	34.046	64.155	98.201	1.182	2.480	3.662
	Saldo	-632	0	-632	24	15	39
2021.	Doseljeni	35.912	71.864	107.776	1.356	2.598	3.954
	Odseljeni	40.424	71.864	112.288	1.501	2.611	4.112
	Saldo	-4.512	0	-4.512	-145	-13	-158
2022.	Doseljeni	57.972	72.243	130.215	2.223	2.682	4.905
	Odseljeni	46.287	72.243	118.530	1.656	2.739	4.395
	Saldo	11.685	0	11.685	567	-57	510
2023.	Doseljeni	69.396	73.186	142.582	2.841	2.796	5.637
	Odseljeni	39.218	73.186	112.404	1.323	2.880	4.203
	Saldo	30.178	0	30.178	1.518	-84	1.434

Izvor: DZS

U općini Sveti Ilija je 2021. godine živjelo 3.242 stanovnika, od kojih je njih 1.769 od rođenja stanovalo na ovom području, njih 1.318 doselilo je s područja Republike Hrvatske, a njih 155 doselilo je iz inozemstva. Najviše je doseljenih iz područja Varaždinske županije (972), zatim iz drugog naselja unutar Općine (262), a najmanje je doseljenih iz druge županije (129). Iz inozemstva je doselilo 155 stanovnika, od toga je najviše doseljenih iz Njemačke (67), Bosne i Hercegovine (26) i Slovenije (20).

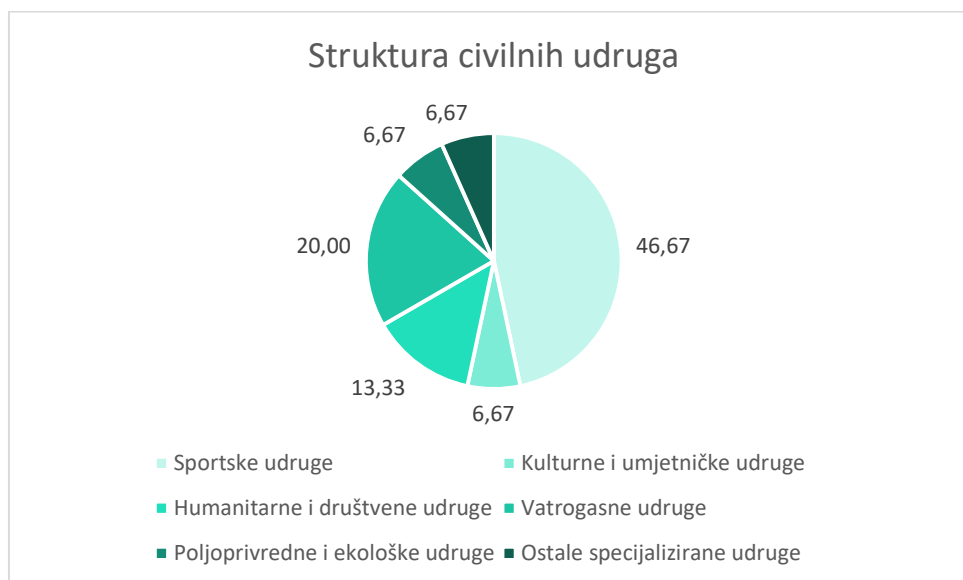
U razdoblju od 2019.-2023. godine vidljiv je pozitivan rast migracijskog salda na području općine Sveti Ilija. Najviše doseljenika došlo je iz područja gradova i općina unutar Varaždinske županije, a vidljiv je postepeni rast doseljenih iz ostalih kategorija, posebice doseljenih iz inozemstva u 2022. i 2023. godini. S druge strane, najviše stanovnika odselilo je također unutar područja Varaždinske županije. Primjetan je rast pozitivnog migracijskog salda u razdoblju od 2020. do 2023. godine.

Tablica 11. Unutarnja i vanjska migracija stanovništva općine Sveti Ilija od 2019. do 2023. godine

Vanjska i unutarnja migracija stanovništva		Općina Sveti Ilija				
		Unutar Općine	Unutar Varaždinske županije	Iz/ u drugu županiju	Iz/ u inozemstvo	Ukupno
2019.	Doseljeni	6	45	10	4	65
	Odseljeni		34	6	23	69
	Saldo		11	4	-19	-4

2020.	Doseljeni	3	29	19	12	63
	Odseljeni		48	5	6	62
	Saldo	0	-19	14	6	1
2021.	Doseljeni	0	47	9	5	61
	Odseljeni		31	7	15	53
	Saldo	0	16	2	-10	8
2022.	Doseljeni	6	50	10	16	82
	Odseljeni		37	8	16	67
	Saldo	0	13	2	0	15
2023.	Doseljeni	3	56	15	31	105
	Odseljeni		41	12	23	79
	Saldo	0	15	3	8	26

Na području općine Sveti Ilija djeluje 15 udruga građana, među kojima su najbrojnije sportske udruge te humanitarne i društvene te vatrogasne udruge. Općina u svojem proračunu osigurava sredstva za sufinanciranje sportskih djelatnosti i udruga koje se uglavnom financiraju iz članarina i sredstva proračuna.

Izvor: Registar udruga Republike Hrvatske

U nastavku slijedi popis udruga na području općine Sveti Ilija prema kategorijama djelovanja.

Tablica 12. Popis civilni udruga u općini Sveti Ilija

Vrsta	Udruge
Sportske udruge	• Nogometni klub Obreš Sveti Ilija
	• Pikado klub „Ily bar“
	• Društvo za šport i rekreaciju
	• Športsko ribolovni klub „Keder“ Beletinec
	• Društvo za sport i rekreaciju Doljan
	• Nogometni klub "Bednja" Beletinec
	• Rekreativno-sportska udruga Seketin
	• Kulturno umjetničko društvo Beletinec
Kulturne i umjetničke udruge	
Humanitarne i društvene udruge	• Udruga umirovljenika Općine Sveti Ilija
	• „Udruga žena Općine Sv. Ilija- selo Doljan“

Vatrogasne udruge	• Vatrogasna zajednica općine Sveti Ilija • Dobrovoljno vatrogasno društvo Sveti Ilija • Dobrovoljno vatrogasno društvo Beletinec- Krušljevec
Poljoprivredne i ekološke udruge	• Udruga vinogradara i voćara „GROZDEK“ Općine Sveti Ilija
Ostale specijalizirane udruge	• Balkanska organizacija porođajnih djelatnika

Izvor: Registar udruga

6.3.2 Socijalno uključivanje i usluge socijalne skrbi

Brigu o socijalno ugroženim osobama na području općine Sveti Ilija osigurava Hrvatski zavod za socijalni rad. U Varaždinu se pružaju i Usluge Zavoda za javno zdravstvo, hitne medicinske pomoći i specijalističke usluge. Općina Sveti Ilija redovno izdvaja sredstva za socijalna davanja, a raspoređuje ih prema pristiglim zahtjevima građana. Socijalna davanja uključuju sljedeće:

- Jednokratne novčane pomoći za novorođenu djecu,
- Za osobe koje se nalaze u stanju socijalne potrebe,
- Za osobe s invaliditetom,
- Za bolesne i stare osobe,
- Novčane pomoći za nabavu ogrijeva.

Općina Sveti Ilija pruža potporu mladim obiteljima u rješavanju stambenog pitanja sufinanciranjem kupnje starijih kuća ili zemljišta za gradnju novih domova. Također, kroz financiranje školskih programa, općina nastoji potaknuti razvoj digitalnih vještina, olakšavajući prilagodbu suvremenim i budućim digitaliziranim sustavima i tehnologijama. Stanovnicima Općine dostupne su ljekarničke usluge u ljekarni Sveti Ilija i ljekarničkom depou u Beletincu.

Zdravstvena zaštita u općini Sveti Ilija obuhvaća sve kategorije stanovništva. Prema podacima HZZO-a, na dan 3.1.2024. godine u općini Sveti Ilija bilo je 3.310 zdravstveno osiguranih osoba. Zdravstvenu djelatnost obavljaju 2 tima liječnika opće obiteljske medicine, jedan tim liječnika u prostorima Općine Sveti Ilija u Svetom Iliji, a drugi u prostorima Doma zdravlja Varaždinske županije u Beletincu. U naselju Beletinec nalazi se i ordinacija dentalne medicine, međutim većina stanovništva Općine, osim Beletinca, ovu vrstu usluge obavlja u susjednim općinama (Beretinec i Gornji Kneginec)²⁵.

6.3.3 Obrazovanje

Prema analizi obrazovne strukture stanovništva općine Sveti Ilija iz 2021. godine, vidljivo je da općina ima manji udio stanovnika bez škole u usporedbi s prosjekom županije i države. S druge strane, udio visokoobrazovanih stanovnika također je nešto niži. Ističe se veći postotak stanovnika sa završenom srednjom školom u odnosu na županijski i državni prosjek. Podaci pokazuju da u obrazovnoj strukturi općine prevladavaju osobe sa srednjom stručnom spremom (63,24 %), slijede oni s osnovnom školom

²⁵ Provedbeni program Općine Sveti Ilija za razdoblje 2022.-2025. (2021). Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/registar-ugovora-2/dokumenti/>

(21,73 %), dok visokoobrazovani čine 13,96 %. U znatno manjem udjelu prisutni su nekvalificirani radnici (0,22 %) i osobe koje su završile samo dio osnovne škole (0,86 %).

Tablica 13. Obrazovna struktura stanovnika općine Sveti Ilija

Obrazovna struktura	Republika Hrvatska		Varaždinska županija		Općina Sveti Ilija	
	broj	%	broj	%	broj	%
Broj stanovnika staro 15 i više godina	3.319.417	-	137.334	-	2.780	-
Bez škole (NK)	22.980	0,69	598	0,44	6	0,22
1- 3 razred	10.334	0,31	348	0,25	0	0,00
4-7 razred	65.306	1,97	2.350	1,71	24	0,86
Završena osnovna škola (OŠ)	576.892	17,38	28.956	21,08	604	21,73
Srednja škola (SSS)	1.843.303	55,53	80.200	58,40	1.758	63,24
Visoko obrazovanje	798.853	24,07	24.850	18,09	388	13,96
• Stručni studij (VŠS)	275.579	-	9.829	-	155	5,58
• Sveučilišni studij (VSS)	506.395	-	14.738	-	231	8,31
• Doktorat znanosti (DR)	16.879	-	283	-	2	0,07
Nepoznato	1.749	0,05	32	0,02	0	0,00

Izvor: DZS

Na području Općine djeluju dvije matične ustanove, a to su Osnovna škola Vladimir Nazor u naselju Sveti Ilija te Osnovna škola Beletinec u Beletincu. U posljednjih 10 godina vidljiv je postepeni pad broja učenika, a negativni niz je prekinut tijekom školske godine 2018./2019. kada je zabilježen pozitivan rast, a od školske godine 2020./2021. primjetan je kontinuirani rast broja upisanih učenika. Navedene ustanove u školskoj godini 2024./2025. zajedno broje 322 učenika, što je rast od 9,15 % u odnosu na 2020./2021. godinu kada je zabilježen prvi rast broja učenika. Osnovna škola Vladimir Nazor ima 237 učenika raspoređenih u 16 razrednih odjela s prosječnih 14,8 učenika po razrednom odjelu, a Osnovna škola Beletinec ima 85 učenika u 8 razrednih odjela s prosječnih 10,6 učenika po razrednom odjelu²⁶.

Na području Općine prisutne su i dvije predškolske obrazovne ustanove, Dječji vrtić „Anđeo“ u Svetom Iliji te Dječji vrtić „Gumbek“ u Beletincu. Tijekom školske godine 2023./2024. u navedene predškolske ustanove bilo je upisano ukupno 152 djece, a u vrtićima je bilo zaposleno ukupno 20 osoba²⁷. Dječji vrtić Anđeo djeluje u sklopu samostana Presvetoga Trojstva Kćeri Božje ljubavi u Sv. Iliji, a provodi programe koji su verificirani od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta: redoviti cjelodnevni program (10 sati) poludnevni 5 satni program, program predškole, program igraonice- dva dana u tjednu u trajanju od dva sata. Provođenje programa sufinancira Općina Sveti Ilija²⁸. Dječji vrtić Gumbek osnovan je 2021. godine te ima 5 soba za boravak djece, uključujući 2 jasljičke i 3 vrtićke grupe. U Dječjem vrtiću Gumbek također se provode redoviti programi, programi predškole te je dostupno rano učenje engleskog jezika²⁹.

Tablica 14. Dječji vrtići i druge pravne osobe koje ostvaruju program predškolskog odgoja za razdoblje od 2021.-2024.

2021/2022	2022/2023	2023/2024

²⁶ Školski rudnik. Dostupno na: <https://mzom.gov.hr/ser-skolski-e-rudnik-3419/3419>

²⁷ DZS. Dostupno na: <https://podaci.dzs.hr/hr/statistika-u-nizu/>

²⁸ Mrežne stranice Općine Sveti Ilija. Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/vrtici/>

²⁹ Dječji vrtić Gumbek. Dostupno na: <https://dv-gumbek.hr/o-nama/>

RH	Broj ustanova	1.708	1.727	1.744
	Broj djece	142.440	147.888	153.212
	Broj zaposlenih	23.438	25.380	26.397
VŽŽ	Broj ustanova	62	62	60
	Broj djece	5.872	5.883	6.508
	Broj zaposlenih	833	902	919
Općina Sveti Ilija	Broj ustanova	1	2	2
	Broj djece	34	130	152
	Broj zaposlenih	4	19	20

Izvor: DZS- Gradovi u statistici

Na području općine Sveti Ilija nema ustanove koja pruža srednjoškolsko obrazovanje, no kvalitetno srednjoškolsko obrazovanje je lako dostupno zbog blizine Grada Varaždina i uspostavljenog javnog prijevoza.

Prema posljednjim podacima DZS-a za akademsku godinu 2022./2023., ukupno 76 studenata s područja općine Sveti Ilija je bilo upisano na stručni i sveučilišni studij u zimskom semestru, od toga je najviše studenata bilo upisano na sveučilišne studije, potom na stručne studije i u manjoj mjeri na veleučilišta te umjetničke akademije. Jedan student bio je upisan na poslijediplomski doktorski studij.

6.4 Gospodarska analiza

6.4.1 Opća gospodarska kretanja na području Općine

Temelj gospodarstva Varaždinske županije čini prerađivačka industrija koja ostvaruje 54 % ukupnog prihoda županije te ima velik potencijal rasta izvoza. Izvoz poduzetnika iz Varaždinske županije čini čak 7 % ukupnoga hrvatskog izvoza. Prema viziji HGK-a, razvoj Varaždinskog kraja počiva na povezivanju znanosti i gospodarstva, razvoju visokoj školstva, osobito razvoj STEM područja, razvojno-istraživačkim kapacitetima okupljenim oko Tehnološkog parka i daljnjem jačanju internacionalizacije proizvoda i usluga³⁰.

Na rang listi poduzetnika gradova i općina Varaždinske županije, poduzetnici općine Sveti Ilija u 2023. godini zauzimaju 17. mjesto prema broju poduzetnika i ukupnim prihodima, 19. mjesto po broju zaposlenih, 14. mjesto prema dobiti razdoblja, 10. mjesto prema gubitku razdoblja, 14. mjesto prema iskazanom rezultatu poslovanja u usporedbi s poduzetnicima u drugim gradovima i općinama unutar županije.

Prema analizi financijskih rezultata poslovanja poduzetnika sa sjedištem u Svetom Iliji u 2023. godini, djelovalo je 63 poduzetnika, koji su ostvarili ukupne prihode u iznosu od 39,5 mil EUR, što ih je svrstalo

³⁰ Hrvatska gospodarska komora- Gospodarstvo Varaždinske županije. <https://hgk.hr/zupanijska-komora-varazdin/gospodarstvo-zupanije>

na 234. mjesto među 556 gradova i općina u RH. Od ukupnog broja poduzetnika, bilo je 43 dobitaša i 20 gubitaka.

Tablica 15. Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika RH, Varaždinske županije i općine Sveti Ilija u 2023. godini

Teritorijalna razina		RH	Varaždinska županija	Općina Sveti Ilija
Broj poduzetnika	Broj	156.145	4.875	63
	Rang	-	8	267
Broj radnika	Broj	1.029.659	45.733	374
	Rang	-	6	238
Ukupni prihod	Broj	161.141.112	5.170.006	39.470
	Rang	-	8	234
Dobit razdoblja	Broj	11.514.610	336.025	4.615
	Rang	-	8	179
Gubitak razdoblja	Broj	2.753.272	52.796	681
	Rang	-	10	189
Neto dobit/gubitak	Broj	8.761.338	283.229	3.934
	Rang	-	7	168

Iznosi u tisućama EUR

Izvor: FINA

Poduzetnici sa sjedištem u Svetom Iliji u 2023. godini zapošljavali su 374 radnika, što čini 0,8% ukupno zaposlenih u Varaždinskoj županiji te manje od 0,1% zaposlenih u Republici Hrvatskoj.

Poduzetnici s područja Općina povećali su dobit prije oporezivanja za 40,4% i povećali dobit razdoblja za 38,0 %, dok su ukupni prihodi veći za 18,9 % u odnosu na prethodnu godinu. U 2023. godini ostvareni je veći uvoz od izvoza, a najveći izvoz ostvarili su poduzetnici CROMA-VARAŽDIN d.o.o., RTM INDUSTRIAL MONTAGE d.o.o. i ALEKTRO d.o.o.

Tablica 16. Rang lista poduzetnika sa sjedištem u Svetom Iliji prema ukupnim prihodima u 2023. godini

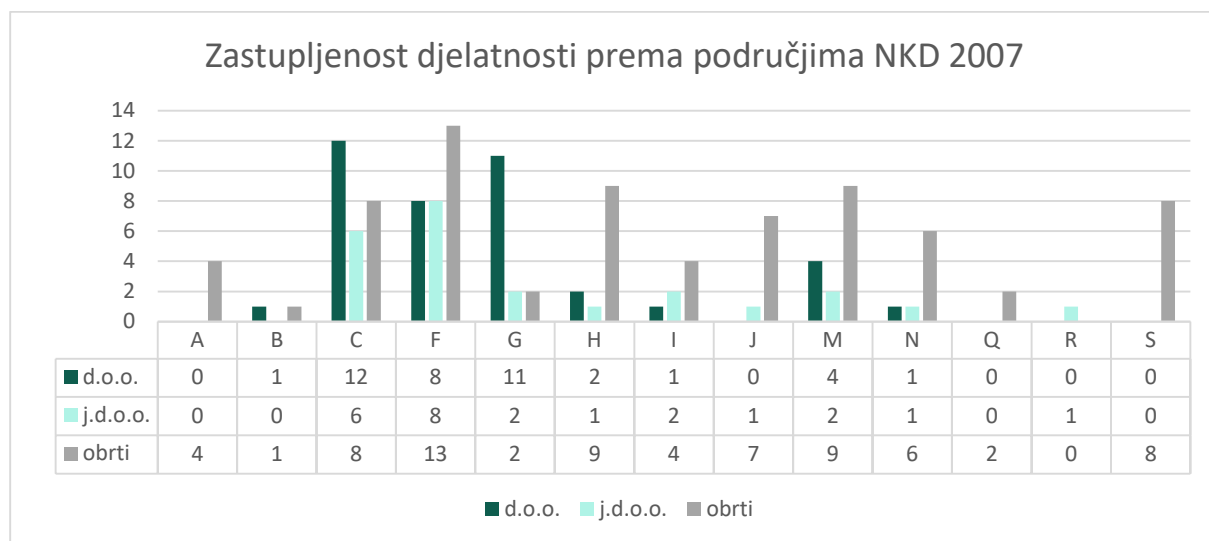
Rang	Naziv poduzetnika	Djelatnost	Ukupni prihodi u tisućama EUR
1.	GEOBIM d.o.o.	43. 12 Pripremni radovi na gradilištu	1.269
2.	CROMA- VARAŽDIN d.o.o.	10.89 Proizvodnja ostalih prehrambenih proizvoda, d.n.	579
3.	ŠTROMAR d.o.o.	49.41 Cestovni prijevoz robe	527
4.	GAŠO, obrt za proizv. trg. i usluge, vl. Stjepan Gašparić	46.73 Trgovina na veliko drvom, građevinskim materijalom i sanitarnom opremom	440
5.	FIDOS d.o.o.	47.78 Ostala trgovina na malo novom robom u specijaliziranim prodavaonicama	230

Izvor: FINA

Na području Općine je u 2024. godini djelovalo 164 pravnih osoba, od toga je 15 udruga, 40 društva s ograničenom odgovornošću (d.o.o.), 24 jednostavnih društva s ograničenom odgovornošću (j.d.o.o.), 73 obrta, 4 OPG-a, 4 obrazovne i 2 zdravstvene ustanove, 1 javno tijelo i 1 seljačko domaćinstvo. Među poduzetnicima su najzastupljeniji obrtnici (53,28 %), zatim društva s ograničenom odgovornošću

(29,20 %) i jednostavna društva s ograničenom odgovornošću (17,52 %). Prema sektorima, prevladavaju poduzetnici u građevinarstvu i prerađivačkoj industriji.

Grafikon 3. Raspodjela poslovnih subjekata na području općine Sveti Ilija prema sektorima NKD 2007

Izvor: Sudski registar, Obrtni registar

Prema prostornom planu uređenja općine Sveti Ilija, planirana je veća gospodarska zona koja će se protezati kroz naselja Tomaševac Biškupečki i Križanec, a manjim dijelom je izgrađena. Gospodarska zona je planirana i većim dijelom izgrađena u naselju Sveti Ilija.

BDP po stanovniku u Varaždinskoj županiji je u 2021. godini iznosio 13.089,00 EUR, a ukupna vrijednosti BDP-a iznosila je 2.118.898.000 EUR³¹.

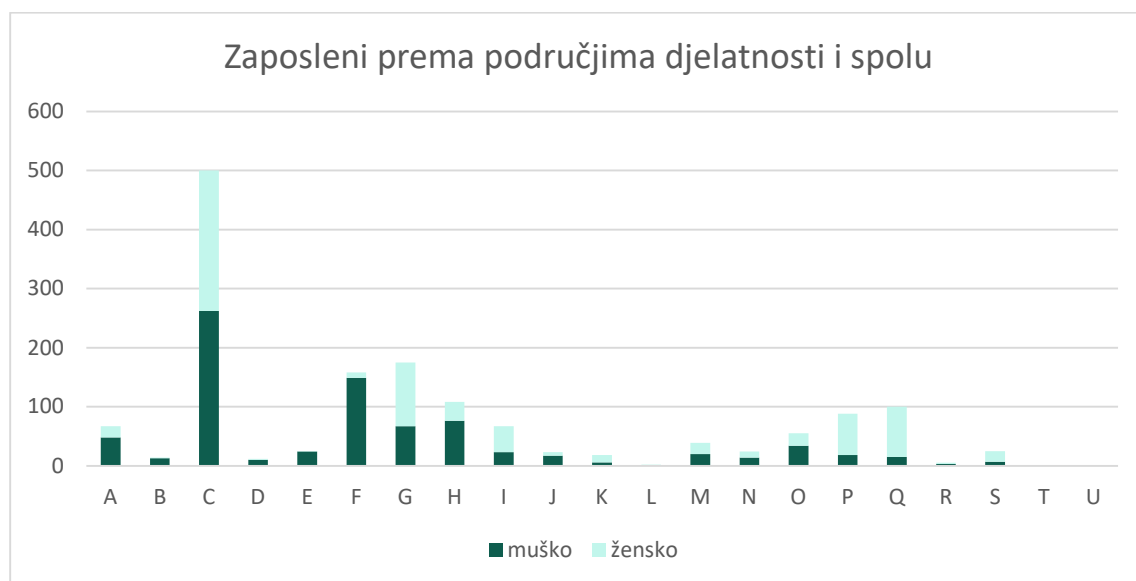
6.4.2 Tržište rada

U 2023. godini, prosječan broj zaposlenih u Varaždinskoj županiji bio je 71.780. Od tog broja, 45,6 % činile su žene, dok su muškarci činili 54,4 %. Najveći udio zaposlenih bio je u prerađivačkoj industriji (33,4 %), slijedila je trgovina na veliko i malo, uključujući popravak motornih vozila i motocikala (11,6 %), te građevinarstvo (9,8 %).

U Općini je u 2021. godini bilo ukupno 1.506 zaposlenih, od toga je 53,59 % muških osoba, a ostatak zaposlenika čine ženske osobe. Vidljiva je značajna nerazmjernost među spolovima u pojedinim sektorima, a posebice se izdvajaju djelatnosti iz sektora rudarstva i vađenja (B), opskrbe vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša (E) i građevinarstvo (F) s više od 90 % muških zaposlenika. Muški zaposlenici dominantniji su i u sektorima poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (A), opskrbe električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija (D), prijevozu i skladištenju (H) te Informacijama i komunikacijama (J), dok žene dominiraju u sektorima obrazovanja (P), zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (Q) i ostalim uslužnim djelatnostima (S). U ostalim sektorima je zastupljenost oba spola ravnomjernije raspoređena.

³¹ Ministarstvo gospodarstva. Dostupno na: <https://investcroatia.gov.hr/county-stats/varazdinska-zupanija/>

Grafikon 4. Zaposlenost lokalnog stanovništva prema spolu i djelatnostima u 2021. godini

Izvor: DZS

Varaždinska županija je u samom vrhu prema zaposlenosti stanovništva. Prosječna stopa registrirane nezaposlenosti u Varaždinskoj županiji je u 2023. godini iznosila 3,1, a manju stopu registrirane nezaposlenosti ima samo Grad Zagreb. Na razini države, stopa registrirane nezaposlenosti iznosila je 6,6. Broj nezaposlenih u općini Sveti Ilija postepeno pada, a u posljednjih 5 godina se prosječni broj nezaposlenih smanjio s 49,2 na 32,9. Krajem 2024. godine broj nezaposlenih iznosio je 37, a od toga je gotovo polovina nezaposlenih prethodno radila u prerađivačkoj industriji. Primjetno je kako je prosječna nezaposlenost veća u drugoj polovini godine u odnosu na prvu polovicu.

Prema podacima DZS-a, prosječne isplaćene neto plaće u I. kvartalu 2024. godine u Varaždinskoj županiji varirale su između 953 i 1.615 EUR. Najveće isplaćene neto plaće u I. kvartalu 2024. godine isplaćene su u sektoru O- Javna uprava i obrana (1.686 EUR), zatim sektor Q- Djelatnosti zdravstvene zaštite (1.638 EUR) i sektoru J- Informacije i komunikacije (1.630 EUR). Najmanje plaće bile su u sektoru N- Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (930 EUR) te sektoru I- Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (960 EUR). U usporedbi s III. kvartalom u 2023. godini, zabilježen je rast plaća u svim sektorima, a najveći rast od 20,5 % zabilježen je u sektoru L- Poslovanje nekretninama, zatim rast od 19,4 % u sektoru P- Obrazovanje te rast od 18,6 % u sektoru E- Opskrba vodom.

Prosječna mjesečna neto plaća po radniku kod poduzetnika sa sjedištem u Svetom Iliji iznosila je u 2023. godini 872 EUR, što je 9,6% više od prosječne mjesečne neto plaće u 2022. godini. Najveća prosječna mjesečna neto plaća na razini Svetog Ilije, u iznosu od 1.211 EUR, obračunata je radnicima kod poduzetnika u području djelatnosti A - Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo

6.4.3 Poslovno okruženje

Prema važećem Prostornom planu, u općini Sveti Ilija predviđene su dvije gospodarske zone:

- Veća gospodarska zona koja se prostire na područje naselja Tomaševac Biškupečki i Križanec. Ova zona je djelomično izgrađena.
- Manja gospodarska zona u naselju Sveti Ilija, koja je većim dijelom izgrađena.

Sukladno Strateškom razvojnom planu, Općina Sveti Ilija planira kroz različite mjere nastaviti poticati postojeće razvojne procese, kao i pokretati nove projekte u gospodarstvu, s posebnim naglaskom na razvoj malog i srednjeg poduzetništva. Planirana područja namijenjena gospodarskim sadržajima ocjenjuju se dostatnima, uz mogućnost manjih korekcija granica.

6.4.4 Turizam i kultura

Na području Općine je tijekom 2023. godine ostvareno je 2.471 noćenja, što je porast od 24,24 % u odnosu na 2022. godinu. Turizam se značajno razvio u razdoblju od 2019. do 2023. godine, gdje je broj stalnih postelja porastao za 214,28 % u odnosu na 2019. godinu, a broj turističkih dolazaka za 391 % i broj noćenja za 323,11 % u odnosu na 2019. godinu. Prema dostupnim podacima, vidljiv je rastući trend broja turističkih dolazaka i noćenja, a primjetna je veća zastupljenost stranih turista u odnosu na domaće. Većinu turističkih dolazaka i noćenja na području Općine čine strani turist s različitih emitivnih tržišta, a po načinu dolaska turista prevladavaju individualni dolasci naspram organiziranih. Udio domaćih turista pretežito je iznosio između 31-48 %, dok je udio ostvarenih noćenja domaćih turista varirao između 11-22 %. Postotak dolaska domaćih turista u promatranom je razdoblju kontinuirano u porastu. Postepeno raste i prosječni broj ostvarenih noćenja po turistu, koji je u 2023. godini iznosio 2,1 noćenja za domaće i 7 noćenja za strane turiste.

Tablica 17. Broj postelja, ostvarenih dolazaka i noćenja turista na području općine Sveti Ilija u razdoblju od 2019. - 2023.

Općina Sveti Ilija		2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Broj postelja	Stalne postelje	14	20	29	31	43
	Pomoćne postelje	2	3	5	7	13
	UKUPNO	16	23	34	38	56
Dolasci	Domaći turisti	34	42	177	183	260
	Strani turisti	74	66	123	172	271
	UKUPNO	108	108	300	355	531
Noćenja	Domaći turisti	65	196	611	500	562
	Strani turisti	519	605	934	1505	1909
	UKUPNO	584	801	1545	2005	2471

Izvor: DZS, Turizam u 2019., 2020., 2021., 2022., 2023.

Područje općine Sveti Ilija trenutno je dio Turističke zajednice Varaždinski Bregi. Prema izvješću o radu TZ Varaždinski Bregi iz 2022. godine, najveći broj stranih turista dolazi iz Poljske (10,54 %) i Njemačke (10,45 %), a najviše noćenja ostvaruju turisti iz Njemačke. U manjem omjeru su prisutni turisti iz Koreje (6,93 %), Slovačke (5,40 %), Češke (3,60 %), Austrije (3,38 %), Italije (2,67 %), Ukrajine (2,67 %), Slovenije (2,40 %) i Nizozemske (2,07 %).

Među smještajnim objektima prevladavaju kuće za odmor (9), a u manjoj mjeri vile (1)³². Smještajnu ponudu na području općine Sveti Ilija čine sljedeći objekti: Holiday home Gajski vrh, Villa Toscana, Kuća za odmor Forest Hill, Kuća za odmor „Zen“, Georgina Sunny Hill House, Kuća za odmor Đurđica, Kuća za odmor Briška, Holiday Home Boltar, Maja's Village House, Kuća za odmor Crux.

Ugostiteljsku ponudu u općini Sveti Ilija čine: Seljačko – domaćinstvo – izletnički turizam „Kod Barbare“, ugostiteljski objekti: Illy bar, Caffè Bar Lady – Žigrovec, Mladen, obrt za ugostiteljstvo, Caffè Bar Črleni lajbek, Caffè bar – „La bamba“ – Beletinec i objekt s uslugom cateringa La Familia Bregović, obrt za ugostiteljstvo.³³

U općini Sveti Ilija aktivno se razvija kulturni život, pri čemu se kroz program promicanja kulture izdvajaju sredstva za različite aktivnosti. To uključuje sufinanciranje Kulturno-umjetničkog društva, provedbu međunarodne suradnje putem projekata poput „Festivala hrvatske kulture“ u suradnji s općinom Devinska Nova Ves iz Republike Slovačke, zatim kapitalne donacije vjerskim zajednicama te organizaciju raznih manifestacija. Prema Provedbenom programu Općine Sveti Ilija za razdoblje 2022.–2025., planira se unaprijediti turistička ponuda općine kroz valorizaciju prirodne i kulturne baštine, uključujući uspostavu poučnih staza i vidikovaca kako bi se ona adekvatno predstavila posjetiteljima.

6.5 Analiza baza podataka zelenih površina

Javne zelene površine su parkovi, drvoredi, živice, cvjetnjaci, travnjaci, skupine ili pojedinačna stabla, dječja igrališta s pripadajućom opremom, javni športski i rekreacijski prostori, zelene površine uz ceste i ulice, ako nisu sastavni dio nerazvrstane ili druge ceste odnosno ulice i slično. Pod održavanjem javnih zelenih površina podrazumijeva se košnja, obrezivanje i sakupljanje biološkog otpada s javnih zelenih površina, obnova, održavanje i njega drveća, ukrasnog grmlja i drugog bilja, popločenih i nasipanih površina u parkovima, opreme na dječjim igralištima, fitosanitarna zaštita bilja i biljnog materijala za potrebe održavanja i drugi poslovi potrebni za održavanje tih površina.

Općina Sveti Ilija smještena je dijelom u nizinskom, a dijelom u brežuljkastom području. Najveće površine šuma i šumskog zemljišta nalaze se u središnjem dijelu. Javne zelene površine u vlasništvu Općine prostiru se uz rijeku Bednju te su redovito održavane u smislu košnje, rušenja po potrebi. Na području općine Sveti Ilija nema zaštićenih dijelova prirode prema Zakonu o zaštiti prirode, kao niti dijelova prirode planiranih za zaštitu ili područja ekološke mreže Natura 2000.

U tablici u nastavku prikazani su podaci o jedinicama imovine u vlasništvu Općine Sveti Ilija na kojima se nalaze javne zelene površine koje uređuje Općina. U slučaju trgova i pješačkih zona, javnih parkirališta te dječjih igrališta, iskazana je približna (≈) površina na kojoj se protežu navedeni sadržaji, dok je kod drugih kategorija iskazana površina cijele čestice.

³² Turistička zajednica Varaždinski bregi. Dostupno na: <https://varazdinski-bregi.com/smiestaj/>

³³ Turistička zajednica Varaždinski bregi. Dostupno na: <https://varazdinski-bregi.com/lokali/>

Tablica 18. Jedinice imovine Općine Sveti Ilija koje sadrže javne zelene površine

Vrsta jedinice	Naziv jedinice	Čestica	Površina
Javna parkirališta	Parkiralište	1880 k.o. Sveti Ilija	2236 m ²
	Parkiralište	2461 k.o. Beletinec	814 m ²
Javne zelene površine	Parkiralište	4573 k.o. Beletinec	307 m ²
	Park	2820 k.o. Sveti Ilija	179 m ²
		1797 k.o. Sveti Ilija	200 m ²
	Zemljište za sport i rekreaciju, Dječja igrališta	1600 k.o. Sveti Ilija	9933 m ²
		1928 k.o. Sveti Ilija	254 m ²
		2626 k.o. Sveti Ilija	1068 m ²
		3451 k.o. Sveti Ilija	3029 m ²
		2348/1 k.o. Sveti Ilija	427 m ²
		1816 k.o. Beletinec	1089 m ²
		2808 k.o. Beletinec	1743 m ²
		3234 k.o. Beletinec	3401 m ²
		206 k.o. Podevčevo	8603 m ²
Ribnjak	ŠRK Keder	dio rijeke Bednje od granice sa mjestom Beletinec Završje RKM 60+800 do granice Krušljevec-Presečno RKM 57+400	tri rukavca starog toka rijeke Bednje, te svi ostali rukavci koji postoje unutar administrativne granice Općine Sveti Ilija
Groblja	Grobna kuća Žigrovec	1881/1	5122 m ²
		1881/2	3440 m ²
		1881/3	2627 m ²
		k.o. Sveti Ilija	
	Grobna kuća Beletinec	2228 k.o. Beletinec	7456 m ²

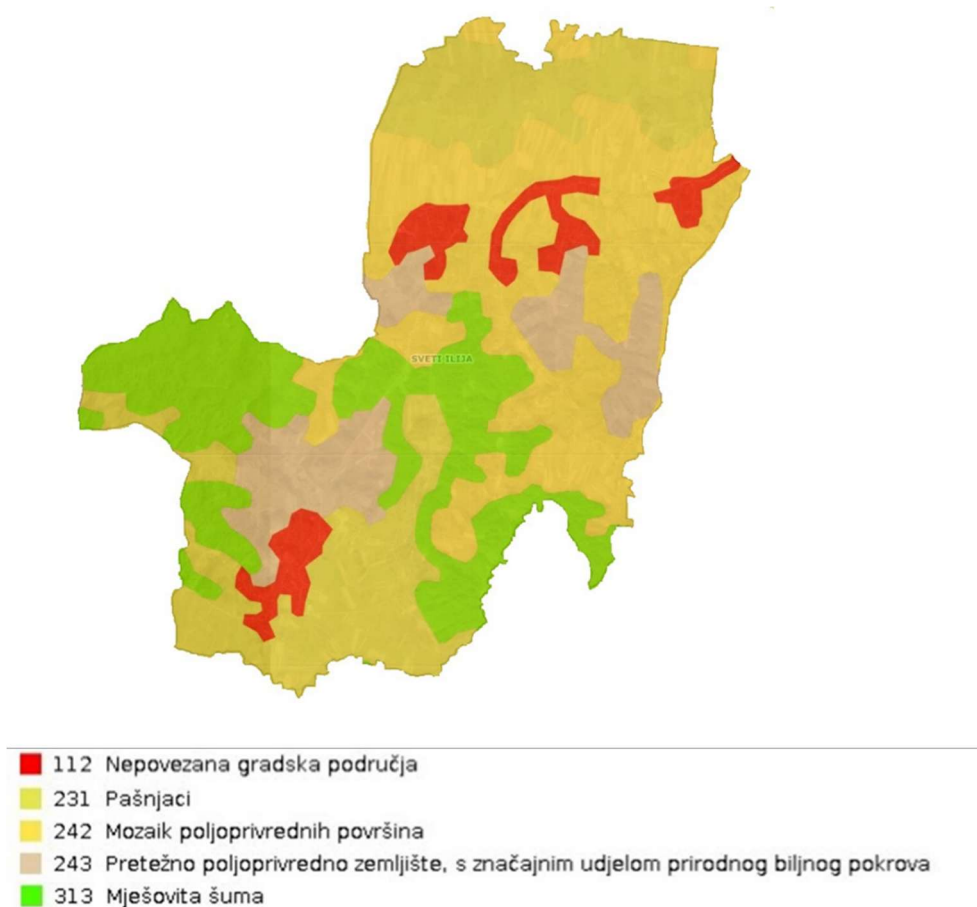
Izvor: JUO Općina Sveti Ilija

6.6 Analiza prirodnih elemenata i prirodnih staništa

Unatoč povoljnim uvjetima za poljoprivrednu proizvodnju, razvoj poljoprivrede na području općine Sveti Ilija usporavaju mali zemljišni posjedi i nedovoljna iskorištenost resursa. Obradive poljoprivredne površine pokrivaju 14,2% općinskog područja, dok je 43,4% područja prekriveno mozaikom poljoprivrednog i šumskog zemljišta, uključujući oranice, vinograde, voćnjake, livade, pašnjake i šumarce³⁴.

³⁴ Provedbeni program Općine Sveti Ilija za razdoblje 2022. – 2025.

Slika 12. Pokrov i namjena korištenja zemljišta općine Sveti Ilija prema CORINE 2018.

Izvor: ENVI atlas okoliša³⁵

Prema podacima Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju za 2023. godinu, u općini Sveti Ilija registrirano je: 64 obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (OPG), 41 samostalnih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (SOPG), 2 obrta, 2 trgovačka društva i 1 subjekt u kategoriji „ostali“. U 2019. godini taj broj bio je veći, s ukupno 112 OPG-a, 1 SOPG, 2 obrta, 2 trgovačka društva i 1 subjekt u kategoriji „ostali“³⁶.

Ukupna površina korištena za poljoprivrednu proizvodnju iznosi 219,23 hektara, raspoređenih na 838 parcela. Najveći dio obradivog zemljišta čine oranice (144,18 ha ili 65,77%), slijede livade (47,81 ha ili 21,81%), voćnjaci (12,27 ha ili 5,60%), vinogradi (9,06 ha ili 4,13%) te ostale površine (5,91 ha ili 2,69%). Prema Jedinstvenom zahtjevu iz 2020. godine, najčešće uzgajana kultura je kukuruz (58,19 ha), zatim ječam (11,34 ha), plemenita vinova loza (8,15 ha), pšenica (7,8 ha) i miješani voćnjaci (5,47 ha). Značajne površine zauzimaju i livade (31,74 ha), ugar (10,15 ha) te trave i travolike paše (7,48 ha). Ekološkom proizvodnjom bavi se samo 3 gospodarstva, na ukupno 3,41 ha.

Kako bi se očuvala poljoprivredna proizvodnja, Općina osigurava subvencije poljoprivrednicima za osiguranje usjeva od svih vrsta elementarnih nepogoda.

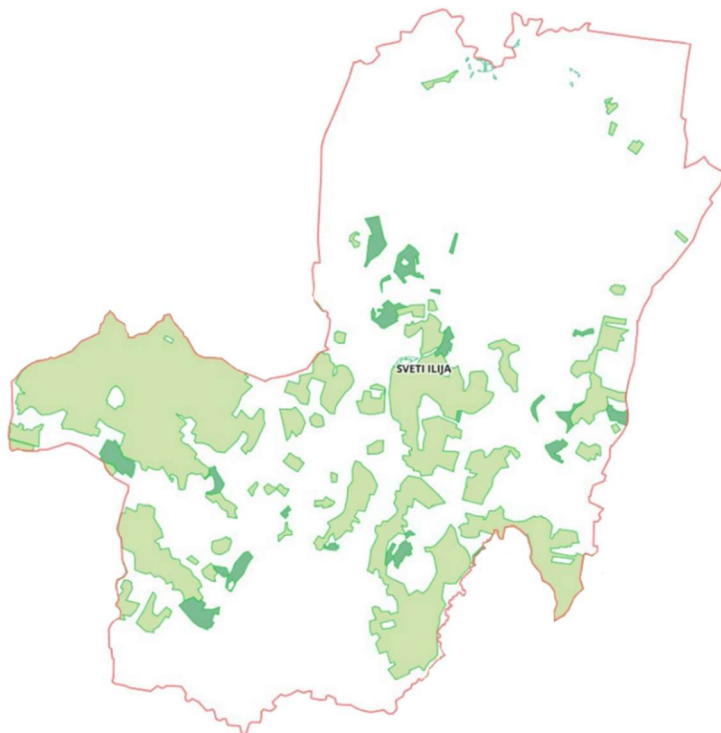
³⁵ ENVI- atlas okoliša. Dostupno na: <https://envi.azo.hr/>

³⁶ Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju. Dostupno na: <https://www.apprrr.hr/>

Područje općine Sveti Ilija prepoznatljivo je po iznimnim prirodnim i kultiviranim krajolicima. Šumske površine obuhvaćaju ukupno 373 hektara, pri čemu je većina šuma u privatnom vlasništvu, dok 16,28 hektara pripada državnom upravljanju. Gospodarske šume zauzimaju 373 ha ukupne površine, a najveće šumske i šumske zemljišne površine smještene su u središnjem dijelu Općine.

Općina je također bogata zaštićenim i ugroženim biljnim i životinjskim vrstama te područjima koja čine dio nacionalne ekološke mreže. Među vrijednim krajobraznim područjima ističu se Slugovine, smještene u jugoistočnom dijelu Općine, te šuma Vučenica u zapadnom dijelu.

Slika 13. Šumski pokrov na području općine Sveti Ilija

Izvor: Geoportal³⁷

Na području općine Sveti Ilija najznačajniji vodotoci su rijeka Bednja, koja prolazi južnim rubnim dijelom Općine, te lateralni kanal Piškornica na sjeveru. Bednja izvire između Maceljske i Ravne gore te nakon 106 km utječe u Dravu. Na području Općine njena dužina iznosi približno 2,52 km i čini južnu granicu, teče u smjeru zapad - istok. Rijeka ima pluvijalni režim protjecanja, pri čemu maksimalni vodostaji nastupaju u razdobljima obilnih kiša, posebno u proljeće i jesen. Tijekom visokih voda Bednja se povremeno izlijeva, primjerice u južnom dijelu naselja Beletinec, no regulacija korita značajno smanjuje štetu.

Na području općine Sveti Ilija, Bednja prima nekoliko pritoka, uključujući kanal Bužanić, koji povremeno presušuje, te potoke Brodišće, Beletinec, Krušljevec i Slugovinu. Najduži potok u Općini je Beletinec.

³⁷ Geoportal Državne geodetske uprave Republike Hrvatske. Dostupno na: <https://geoportal.dgu.hr/>

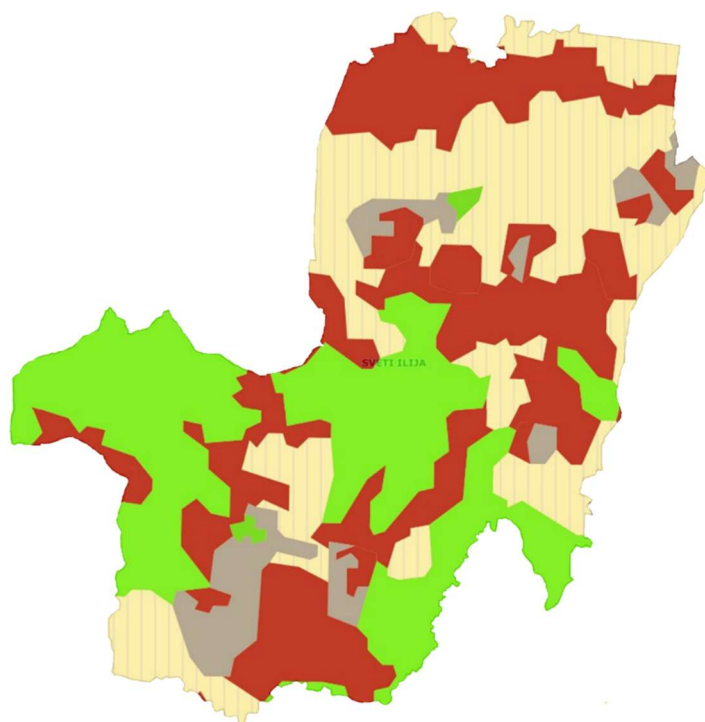
Prolazi šumovitim i naseljenim dijelovima istoimenog naselja te se ulijeva u Bednju, zajedno s pritokama Krušljevcem i kanalom Bužanić.

Sjeverni dio Općine pripada slivu Plitvice, a značajnu ulogu ima lateralni kanal Piškornica, koji prolazi duž sjeverne granice. Piškornica je glavni recipijent potoka s južnih obronaka Varaždinsko-topličkog gorja, uključujući Trdicu, Koranu, Doljan, Križanec i Šajevo. Kanal je klasificiran kao vodotok III kategorije, a kako bi se očuvala kvaliteta podzemnih i nadzemnih voda, potrebna su ograničenja u gradnji uz njega.

Na području Općine nalaze se manji ribnjaci, od kojih su najvažniji u naselju Beletinec. Njima upravlja ŠRK „Keder“ Beletinec, a služe za sportski ribolov i rekreaciju. Podzemne vode prisutne su u južnim dijelovima Varaždinsko-topličkog gorja, a čine ih infiltrirane oborinske vode i vode iz površinskih vodotoka. Vodotoci i vodene površine zauzimaju ukupno 5,3 ha, a svrstani su u skupinu vodotoka II reda.

Među prirodnim staništima prevladavaju intenzivno obrađivane oranice na komasiranim površinama te mješovite hrastovo-grabove i čiste grabove šume, a u velikom omjeru su prisutni i mozaici kultiviranih površina. Određeni dijelovi područja klasificiraju se kao aktivna seoska područja, a u najmanjem dijelu su prisutne i javne neproizvodne kultivirane zelene površine.

Slika 14. Prirodna staništa na području općine Sveti Ilija

	Mozaici kultiviranih površina
	Intenzivno obrađivane oranice na komasiranim površinama
	Mješovite hrastovo-grabove i čiste grabove šume
	Aktivna seoska područja
	Javne neproizvodne kultivirane zelene površine

Izvor: ENVI atlas okoliša

6.7 Analiza sive i plave infrastrukture

Općina Sveti Ilija izradila je Strategiju upravljanja i raspolaganja imovinom u vlasništvu Općine Sveti Ilija za razdoblje od 2020. -2026. godine³⁸, a svake godine donosi Plan upravljanja nekretninama koji prate srednjoročne ciljeve i smjernice za upravljanje i raspolaganje nekretninama sukladno Strategiji.

6.7.1 Društvena i zdravstvena infrastruktura

Sukladno II izmjenama Prostornog plana Općine Sveti Ilija, unutar područja/zona rezerviranih za javnu i društvenu namjenu u naseljima Sveti Ilija i Beletinec uglavnom postoje i mogu se graditi građevine društvene infrastrukture (upravnih, odgojnih, obrazovnih, vjerskih, zdravstvenih, socijalnih, kulturnih, športsko-rekreacijskih i sličnih javnih i društvenih sadržaja), te uslužni, ugostiteljski, turistički i drugi poslovni sadržaji, a izuzetno građevine stambene namjene (višestambene građevine) ukoliko ima uvjeta za njihov smještaj. Planom su definirane 4 zone javne i društvene namjene u naselju Beletinec i jedna zona u naselju Sveti Ilija. Zona javne i društvene namjene u naselju Sveti Ilija određena je dijelom

³⁸ Strategija upravljanja imovinom u vlasništvu Općine Sveti Ilija za razdoblje od 2020. do 2026. godine. (2020). Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/imovina/>

za školsku namjenu (uz mogućnost proširenja), a dijelom za upravne, vjerske i druge centralne i prateće sadržaje, te višestambenu izgradnju. U naselju Beletinec određena je školska namjena na području postojeće osnovne škole u sjevernom dijelu naselja, s mogućnošću njenog proširenja, upravna namjena na području postojećih centralnih i drugih pratećih sadržaja u istočnom dijelu naselja, vjerska namjena na području župne crkve Svih Svetih i na području uređenom za križni put u zapadnom dijelu naselja, ali bez značajnije izgradnje na toj lokaciji.

Općina Sveti Ilija raspolaže nekretninama koje uključuju građevinska i poljoprivredna zemljišta, predstavljajući značajan potencijal za investiranje i ekonomski rast. Infrastruktura općine obuhvaća nekoliko poslovnih prostora, koji se koriste za rad općinske uprave i aktivnosti civilnih udruga. Zgrada ambulante pruža usluge opće medicine, dok tri društvena doma povremeno služe udrugama i građanima za razne aktivnosti. Vatrogasni domovi stoje na raspolaganju dobrovoljnim vatrogasnim društvima za njihove potrebe, a općina upravlja i dječjim vrtićem Gumbek.

Sportski sadržaji uključuju dva nogometna stadiona, novu sportsku dvoranu koja je dio nove Osnovne škole u Svetom Iliji, a čija je izgradnja završena u 2022. godini. Od ostale komunalne infrastrukture groblje u općini osigurava prostor za ukop i komemoraciju. Ova raznolika infrastruktura značajno doprinosi kvaliteti života stanovnika i pruža čvrst temelj za daljnji razvoj zajednice.

Osnovnu društvenu infrastrukturu na području općine Sveti Ilija čine sljedeće građevine i prostori:

Obrazovanje:

- Dječji vrtić Anđeo
- Dječji vrtić Gumbek
- Osnovna škola „Vladimir Nazor“ Sveti Ilija
- Osnovna škola „Beletinec“

Zdravstvo:

- Tim liječnika u prostorima Općine Sveti Ilija u Svetom Iliji
- Tim liječnika u Domu zdravlja Varaždinske županije u Beletincu
- Ljekarna u Svetom Iliji
- Dentalna medicina

Civilno društvo:

- Vatrogasni dom u naselju Sveti Ilija
- Društveni dom u naselju Beletinec

Ostala društvena infrastruktura:

- Društveni dom Beletinec
- Društveni dom Doljan
- Društveni dom Seketin
- Centar umirovljenika, vinogradara i gospodarstvenika
- Društveni dom Tomaševac Biškupečki
- Društveni dom Križanec

U nastavku su analizirane nekretnine i poslovni prostori u vlasništvu Općine Sveti Ilija.

Tablica 19. Jedinice imovine u vlasništvu Općine Sveti Ilija

Naziv jedinice imovine	Adresa/ ZK	Način i učestalost uporabe
Općinska zgrada (općinski uredi, ambulanta, pošta, ljekarna, posl. prost. Hrv. Telekom)	Sveti Ilija, Trg Josipa Godrijana 2 / ZK ul. br. 2750 k.o. Sveti Ilija	Prostori se koristi svakodnevno za potrebe općinske uprave, ambulante, pošte, ljekarne.
Društveni dom Beletinec	Beletinec, Ulica Stjepana Radića 19 / ZK ul. br. 76 k.o. Beletinec	KUD Beletinec, DVD Beletinec-Krušljevec, ostalo stanovništvo – povremeno korištenje – po potrebi
Društveni dom Doljan	Doljan, Željeznički nasip 1 / ZK ul. br. 50 k.o. Sveti Ilija	Društvo za sport i rekreaciju Doljan, Udruga žena Općine Sveti Ilija-selo Doljan ostalo stanovništvo – povremeno korištenje – po potrebi
Društveni dom Seketin	Seketin, Ulica Vladimira Nazora 68 / ZK ul. br. 3421 k.o. Sveti Ilija	Rekreativno sportska udruga Seketin, ostalo stanovništvo – povremeno korištenje – po potrebi
Centar vinogradara, umirovljenika i gospodarstvenika (+ poslovni prostor Poljodoma)	Sveti Ilija, Ulica Vilima Cecelje 3 / ZK ul. br. 2749 k.o. Sveti Ilija	Udruga vinogradara Grozdek, Udruga umirovljenika Općine Sveti Ilija, zaposlenici Poljodoma - povremeno korištenje – po potrebi
Grobna kuća Žigrovec	Žigrovec, Ulica A G. Matoša 6 / ZK ul. br. 1891 k.o. Sveti Ilija	Zaposlenici općine, korisnici – po potrebi
Grobna kuća Beletinec	Beletinec, Tiha ulica 3 / ZK ul. br. 78 k.o. Beletinec	Zaposlenici općine, korisnici – po potrebi
Zgrada NK Obreš	Sveti Ilija, Aleja hrv. branitelja 10 / ZK ul. br. 47 k.o. Sveti Ilija	Članovi NK Obreš, Sveti Ilija – po potrebi
Zgrada NK Bednja Beletinec	Podčevčevo 206 Novi Marof, / ZK ul. br. 2979 k.o. Podčevčevo	Članovi NK Bednja Beletinec – po potrebi
Zgrada dječjeg vrtića Gumbek u Beletincu	Beletinec, Ulica Stjepana Radića 77 / ZK ul. br. 91 k.o. Beletinec	Zaposlenici vrtića, djeca i roditelji – korisnici – svakodnevno

Izvor: JUO Općine Sveti Ilija

Sportske aktivnosti u općini Sveti Ilija odvijaju se kroz djelovanje dva nogometna kluba: Nogometni klub Bednja Beletinec i Nogometni klub Obreš Sveti Ilija. Aktivnosti su organizirane i u sportskoj dvorani Osnovne škole Beletinec, na sportskim igralištima u naseljima Sveti Ilija i Beletinec, te u okviru sportskih udruga. U 2022. godini proveden je projekt izgradnje i opremanja nove sportske dvorane koja je dio nove Osnovne škole u Svetom Iliji.

Na području Općine postoji i osam dječjih igrališta, smještenih u naseljima Beletinec, Doljan, Križanec, Krušljevec, Seketin, Sveti Ilija, Tomaševac Biškupečki i Žigrovec.

Prema podacima HZZO-a, na dan 31.12.2023. godine na području općine Sveti Ilija bilo je 3.110 osiguranih osoba³⁹. Stanovnici mogu koristiti zdravstvene usluge u okviru opće medicine te stomatološke usluge, dok usluge Zavoda za javno zdravstvo, hitne medicinske pomoći i specijalističke

³⁹ Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje. Dostupno na: <https://hzzo.hr/>

usluge mogu zatražiti u gradu Varaždinu. Na području Općine djeluju dva tima liječnika. Jedan tim djeluje u prostorima Općine Sveti Ilija u Svetom Iliji, dok je drugi tim liječnika u Domu zdravlja Varaždinske županije u Beletincu. U naselju Beletinec nalazi se i ordinacija dentalne medicine, međutim većina stanovništva u općini, osim Beletinca, ovu vrstu usluge obavlja u susjednim općinama (Beretince i Gornji Kneginec). Stanovnici Općine ljekarničke usluge obavljaju u ljekarni Sveti Ilija i ljekarničkom depou u Beletincu.

6.7.2 Zgrade i stambene jedinice u vlasništvu Općine Sveti Ilija

Sukladno Strategiji upravljanja imovinom u vlasništvu Općine Sveti Ilija za razdoblje od 2020. do 2026. godine, Općina Sveti Ilija nema u vlasništvu prostora namijenjenih za stanovanje. Jedinstveni upravni odjel Općine Sveti Ilija u obvezi je voditi ažurnu evidenciju o naplati prihoda s osnova davanja nekretnina u vlasništvu Općine u najam, zakup ili po bilo kojoj drugoj osnovi, na korištenje i upravljanje trećim osobama.

Na području Općine nalazi se jedan poslovni prostor u vlasništvu RH, Hrvatska pošta d.d.

Tablica 20. Državna imovina na području općine Sveti Ilija

Obveznik	Pojavni oblik	Adresa
Hrvatska pošta d.d.	Poslovni prostor u vlasništvu RH	Sveti Ilija, Trg J. Godrijana 2

Izvor: Središnji registar državne imovine⁴⁰

6.7.3 Prometna mreža

Općina Sveti Ilija kontinuirano ulaže u razvoj i održavanje prometnih površina. Lokalne i županijske ceste u nizinskom dijelu općine imaju visoku razinu opremljenosti te su na zadovoljavajućoj razini u odnosu na prometnu signalizaciju.

Cestovni promet čine državne, županijske, lokalne i nerazvrstane ceste. Sve državne, županijske i lokalne ceste imaju asfaltni kolnik te pripadajuću vertikalnu i horizontalnu signalizaciju. Ukupna duljina državnih, županijskih i lokalnih cesta na području općine Sveti Ilija iznosi oko 21 km.

Tablica 21. Prikaz duljine državnih, županijskih i lokalnih cesta na području općine Sveti Ilija

Vrsta ceste	Naziv ceste	Duljina na području općine Sveti Ilija (km)
Državne ceste	DC 3	2,25
	Bregana (GP Bregana (granica RH/Slovenija)) – čvorište Zagreb zapad (A2) – čvorište Lučko (A1) – Zagreb – čvorište Jakuševac (A11) – čvorište Zagreb istok (A4) – Slavonski Brod – čvorište Sredanci (A5) – Lipovac (GP Bajakovo (granica RH/Srbija))	
Županijske ceste	ŽC 2050	4,50
	A. G. Grada Varaždina (Poljana Biškupečka) – Beretince – Beletince – Novi Marof (DC3)	

⁴⁰ Dostupno na: <https://registarimovine.gov.hr/web/guest/javni-preglednik>

Lokalne ceste	ŽC 2086 Sveti Ilija (ŽC2050) – Turčin (DC3)	3,00
	ŽC 2105 Ivanečko Naselje (DC35) – Salinovec – Osečka – Beletinec (ŽC2050)	1,02
	LC 25075 Turčin (Ž2048) - Križanec - D3	2,60
	LC 25121 Doljan (Ž2086) - Žigrovec - Seketin - D3	3,55
	LC 25125 Ledinec (Ž2066) - Briška - Beletinec - Krušljevec želj.stanica - Conari	2,42
	LC 25127 Beletinec (Ž2050) - Presečno - D3	1,67
	UKUPNO:	21,01

Izvor: Županijska uprava za ceste⁴¹

Na području Općine nalazi se ukupno 148 dionica nerazvrstanih cesta, a ukupna duljina nerazvrstanih cesta iznosi oko 82.483,59 m.

Željeznički promet na području općine Sveti Ilija odvija se putem postojeće željezničke pruge II reda za regionalni promet. Duljina željezničke pruge za regionalni promet R201 Zaprešić – Zabok – Varaždin - Čakovec, prolazi područjem Općine u dužini od 6 km i 470 m. Na toj pruzi nalazi se i stajalište Krušljevec, na KM 77+438 i stajalište Sveti Ilija na KM 80+409, te željezničko-cestovni prijelazi. Ovisno o blizini, stanovništvo koristi i stanicu u naselju Turčin. Putnički vlakovi prometuju 13 puta dnevno na spomenutoj relaciji, dok se na relaciji Zagreb – Varaždin promet obavlja 14 puta dnevno.

U prostornom planu Općine Sveti Ilija definiran je najmanji broj parkirališnih i/ili garažnih mjesta u sklopu građevina za osobna vozila koji se utvrđuje ovisno o namjeni, sukladno normativima.

Tablica 22. Broj parkirališnih mjesta uz građevine različite namjene

Namjena građevine	Broj mjesta na:	Potreban broj mjesta parkirališno-garažnih mjesta (PGM)
Proizvodnja i skladišni prostor	1	0,4
Obrti i servisi	3	1
Uredski prostori	100 m ²	2
Trgovina	100 m ²	4
Robna kuća	100 m ²	2,5
Banka, pošta, usluge i sl.	100 m ²	4
Ugostiteljstvo	100 m ²	4
Više stambene građevine	1 stan	1,5
Obiteljska stambena izgradnja	1 stan	1

Izvor: Prostorni plan Općine Sveti Ilija⁴²

Javno parkiralište u Svetom Ilija osigurano je u sklopu

U općini Sveti Ilija dostupan je **javni prijevoz** u obliku autobusa i vlaka. Naselja u sastavu Općine Sveti Ilija dobro su prometno povezana s centrom Varaždina.

⁴¹ Županijska uprava za ceste Varaždinske županije. Dostupno na: <https://zuc-vz.hr/ceste/>

⁴² Prostorni plan Općine Sveti Ilija. Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/registar-ugovora-2/dokumenti/>

Tablica 23. Pregled autobusnih linija prema naseljima u sklopu općine Sveti Ilija

Polazište	Odredište	Broj linija na radni dan	Trajanje vožnje (min)	Udaljenost (km)	Cijena (€)
Varaždin	Doljan	13	10 - 16	9	2,30
Varaždin	Sveti Ilija	13	13 - 19	11	2,90
Varaždin	Beletinec	12	18 - 25	15	2,90

Izvor: AP Varaždin

Stanovnici Općine imaju pristup javnom prijevozu putem vlakova, iako su željezničke linije rjeđe u usporedbi s autobusnim linijama, a većina vlakova prometuje u ranim jutarnjim ili popodnevnim satima. U 2024. godini, radnim danom dostupno je 13 linija koje voze sa željezničkog kolodvora u Varaždinu prema stanici u naselju Doljan. Cijena vožnje iznosi 1,32 €, a putovanje traje 11 minuta.

Na području Općine nalazi se oko 8.246 m pješačkih staza koje su smještene pretežito uz državne, županijske i nerazvrstane ceste.

6.7.4 Vodovod i kanalizacija

Područje Općine uglavnom je pokriveno javnim vodovodom. Distributer za cijelo područje je Varkom d.d. iz Varaždina. Mreža vodoopskrbnih cjevovoda i hidranata izvedena je na većem dijelu Općine. Opskrba vodom odvija se putem Regionalnog vodovoda „Varaždin“, dok sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda vrši Aglomeracija Varaždin u 4 naselja: Doljan, Žigrovec, Križanec, Tomaševac Biškupečki. Kanalizacija u naselju Sveti Ilija izgrađena je 2024. godini. Za sustav odvodnje u naseljima Beletinec i Krušljevec u 2025. godini ishoda je građevinska dozvola, dok se na naselje Seketin očekuje izdavanje građevinske dozvole.

Sustav Regionalnog vodovoda „Varaždin“ podijeljen je na četiri karakteristične vodoopskrbne zone, koje zajedno predstavljaju cjelinu, a koja je temeljena na vodi vodocrpilišta „Varaždin“, „Batrolovec“ i „Vinokošćak“, te izvorištu „Bela“.

6.7.5 Električna mreža i komunikacijska infrastruktura

Distribuciju električne mreže na području općine Sveti Ilija obavlja poduzeće HEP – Operator distribucijskog sustava d.o.o. Zagreb, odnosno podružnica Elektra Varaždin.

Područjem Općine prolazi 35 kV 110 kV dalekovodi, te zračni dalekovodi 10 kV i kabelski podzemni 10 (20) kV vodovi, kao i određeni broj trafostanica TS 10 (20) kV.

Tablica 24. Potrošnja električne energije (kW) u distribucijskom sustavu ELEKTRE Varaždin prema kategorijama kupaca

	2017.	2020.	Indeks promjene
Javna rasvjeta	174.187	185.621	106,56
Kućanstva	3.295.391	3.485.039	105,75
Poduzetništvo	1.047.070	1.053.462	100,61

Analizom podataka potrošnje električne energije u 2017. i 2020. godini uočeno je povećanje potrošnje električne energije u svim kategorijama.

Područje Općine je dobro pokriveno postojećom plinskom mrežom, te se planiraju manja proširenja uglavnom u brežnim područjima naselja Seketin, Križanec i Beletinec.

Proširenje plinske distributivne mreže moguće je ovisno o potrebama na prostorima proširenja građevinskog područja, te na većim neizgrađenim područjima/zonama namjena (uglavnom gospodarske i stambene namjene). Prostornim planom definirani i u kartografskom prikazu 2a. Infrastrukturni sustavi, Pošta i telekomunikacije i energetska sustav prikazani samo kapitalni vodovi magistralnog i lokalnog plinovoda (postojećeg i planiranog koji je prikazan orijentacijski), a detaljniji razvod planirane/proširene lokalne plinske mreže, definirat će se detaljnijom dokumentacijom (projektnom dokumentacijom, odnosno UPU-om za područja za koja će se takav plan izrađivati, te studijom opravdanosti i/ili drugom dokumentacijom nadležnog javnopravnog tijela).

6.7.6 Infrastruktura za zbrinjavanje otpada

U općini Sveti Ilija organizirano sakupljanje, odvoz i zbrinjavanje miješanog komunalnog otpada provodi Čistoća d.o.o. Varaždin. Otpad se odlaže na službeno odlagalište "Johovača" u općini Velika Trnovitica (Garešnica), kojim upravlja Komunalac d.o.o. Garešnica.

Općina kontinuirano razvija sustav odvojenog sakupljanja otpada s ciljem smanjenja količine miješanog komunalnog otpada. Prema podacima prikupljenim u razdoblju od 2014. do 2023. godine, uslugu prikupljanja otpada koristi 77,74% domaćinstava. U promatranom razdoblju količina miješanog otpada smanjila se za 22,84%, s 265,10 t (2015.) na 204,54 t (2023.). Uvođenjem spremnika za različite vrste otpada povećava se i udio odvojeno prikupljenog otpada, što ukazuje na veću ekološku svijest građana.

Selektivno prikupljanje reciklabilnog otpada – papira, kartona, plastike, metala, tetrapaka, stakla – provodi se izravno na mjestu nastanka otpada. Domaćinstva i pravni subjekti koriste odgovarajuće vreće ili kante. Biootpad se može zbrinuti na dva načina: putem posebnih spremnika ili kućnim kompostiranjem. Glomazni otpad odvozi se s kućnog praga na temelju poziva korisnika.

Stanovnici općine Sveti Ilija, zajedno s Gornjim Knegincem i Jalžabetom, koriste reciklažno dvorište u Gornjem Knegincu. Općina planira izgraditi vlastito reciklažno dvorište u gospodarskoj zoni Tomaševac – Križanec.

S obzirom na to da sustav sakupljanja, odvoza i odlaganja otpada ne pokriva cijelo područje Općine, u narednom razdoblju planira se osigurati uslugu odvojenog sakupljanja za sva domaćinstva. Općina će također poduzeti mjere za smanjenje ukupne količine proizvedenog otpada, sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada te evidentiranje i uklanjanje ilegalno odbačenog otpada.

Tablica 25. Podaci o prikupljenim količinama komunalnog otpada 2014. - 2023.

god.	ukupni broj stanovnika (statistika)	ukupni broj domaćinstava (statistika)	broj korisnika usuge - domaćinstva	% uključenosti	MKO dom.+ posl.pr.	odvojeno skupljeni sastojci (tona)								sveukupno sakupljeni komunalni otpad (tona)
						biorazgradivi otpad		reciklabilni otpad					ostalo	
						otpadni papir i karton + ambalaža od papira i kartona (od 2021.)	biootpad	miješani ambalažni otpad papir, plast., met. (MIX)	ambalaža od plastike	ambalaža od metala	staklo	tekstil, odjeća, obuća	glomazni otpad	
2014.	3.495	1.032	778	75,39	265,76	0,00	0,00	44,52	0,00	0,00	11,42	0,00	0,00	321,70
2015.	3.495	1.032	837	81,10	265,10	1,96	0,00	44,50	0,00	0,00	8,78	4,76	3,26	328,36
2016.	3.495	1.032	840	81,40	249,24	43,28	0,00	34,10	0,00	0,00	13,20	11,46	3,34	354,62
2017.	3.495	1.032	842	81,59	255,68	39,62	0,00	37,45	0,00	0,00	12,58	8,22	7,92	361,47
2018.	3.495	1.032	841	81,49	204,04	43,35	0,14	19,04	20,26	1,44	18,38	13,26	0,00	319,91
2019.	3.495	1.032	841	81,49	190,78	40,09	2,34	0,00	42,26	6,18	14,26	9,08	3,02	308,01
2020.	3.495	1.032	860	83,33	215,14	45,16	1,42	0,00	41,14	7,10	14,96	11,72	9,00	345,64
2021.	3.247	1.150	865	75,22	213,92	39,80	9,68	0,00	37,80	7,74	19,44	10,44	9,82	348,64
2022.	3.242	1.150	872	75,83	198,40	40,18	5,16	0,00	41,52	7,00	15,06	4,68	9,30	321,30
2023.	3.242	1.150	894	77,74	204,54	36,82	5,84	0,00	42,50	7,18	15,76	0,00	0,32	312,96
smanjenje količina MKO u odnosu na referentnu 2015. godinu					-22,84 %									

Izvor: Interni podaci Općine Sveti Ilija

6.8 Analiza dosadašnjih ulaganja u zelenu infrastrukturu

U razdoblju od 2020. do 2024. godine Općina Sveti Ilija provela je brojne projekte u području obrazovanja, gospodarstva i kulture, kontinuirano ulaže u razvoj i napredak društva te osiguravanje infrastrukture za potrebe građana.

Prema izvješćima o radu općinskog načelnika za razdoblje od 2022.-2024. godine, provedeni projekti usmjereni su na unaprjeđenje komunalne infrastrukture, sigurnost prometa, razvoj javnih usluga i prostora te unaprjeđenje kvalitete života općenito. Među projektima ističu se ulaganja u komunalnu infrastrukturu. Na većina objekta u vlasništvu Općine izvršena je energetska obnova, a kod izgradnje novih građevina vodi se računa o usklađenosti zahvata s načelom ne nanošenja bitne štete (DNSH).

Općina Sveti Ilija kontinuirano ulaže u zaštitu okoliša kroz razne programe i aktivnosti, što je vidljivo u proračunu. U razdoblju od 2020. do 2024. godine Općina je provela sljedeća ulaganja u infrastrukturu:

- Rekonstrukcija mjesnog groblja u Žigrovcu u iznosu od 54.193,35 EUR.
- Proširenje mjesnog groblja Beletinec u iznosu od 112.454,34 EUR.
- Ulaganja u modernizaciju sustava javne rasvjete u iznosu od 80.410,12 EUR.
- Projekt izgradnje Dječjeg vrtića Gumbek u Beletincu ukupne vrijednosti 1.963.250,19 EUR.
- Projekt izgradnje nove škole „Vladimir Nazor“ u Svetom Iliji sufinancirano od strane Općine u iznosu od 368.732,64 EUR.
- Projekt aglomeracije Varaždin od 2018. do 2021., sufinancirano od strane Općine u iznosu od 123.000,00 EUR.
- Projekt izgradnje i opremanje društvenog doma u Križancu ukupne vrijednosti 25.000,00 EUR.
- Projekt rekonstrukcije i opremanje društvenog doma u Tomaševcu Biškupečkom ukupne vrijednosti 250.000,00 EUR.

Projekt kanalizacijske mreže u Svetom Iliji zbog priključenja nove škole, općina je financirala 31.453,31 EUR.

6.9 Ispitivanje javnog mijenja

U sklopu izrade Strategije zelene urbane obnove, Općina Sveti Ilija provela je ispitivanje javnog mijenja objavom online ankete u kojoj je sudjelovalo ukupno 26 ispitanika. Anketa je objavljena na društvenim mrežama i mrežnim stranicama Općine Sveti Ilija. Anketa se provodila anonimno, u razdoblju od 14.11.2024. do 01.12.2024. godine.

Ispitanici su na većinu pitanja odgovarali prema ponuđenim odgovorima s mogućnošću jednog ili višestrukog odabira, a u manjem dijelu su mogli dati individualni kraći odgovor. Anketa se sastojala od ukupno 23 pitanja, a radi lakšeg razumijevanja bila je podijeljena na nekoliko sekcija: osnovne informacije o ispitanicima, korištenje i zadovoljstvo zelenim i javnim prostorima, oprema i infrastruktura javnih prostora, zeleno planiranje i kružno gospodarenje te prioriteta razvoja i prijedlozi za poboljšanje. U istraživanju su mogli sudjelovati isključivo stanovnici koji žive na području općine Sveti Ilija.

- **Osnovne informacije o ispitanicima**

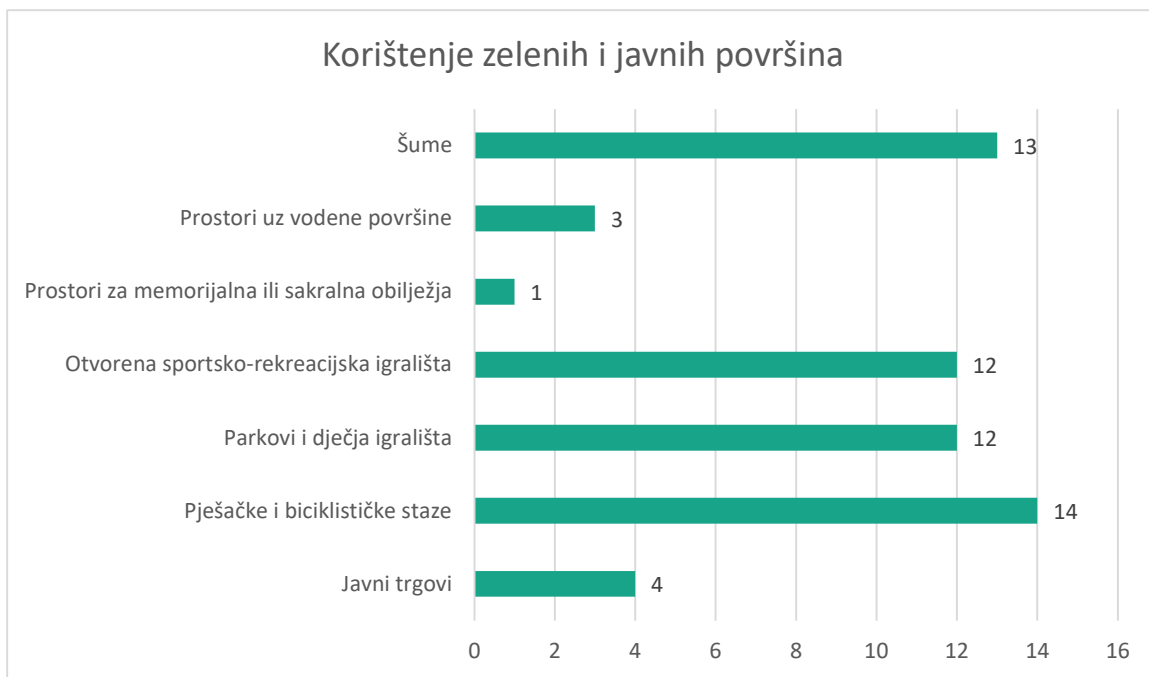
Veći dio ispitanika (57,7 %) je ženskog spola, dok je ostatak (42,3 %) muškog spola. Više od polovine ispitanika pripada dobnoj skupini od 30 do 44 godine (61,5 %), 23,1 % je u dobi od 45 do 64 godine, a najmanje ispitanika pripada dobnoj skupini od 18 do 29 godina (15,4 % ispitanika). Među ispitanicima nije bilo osoba mlađih od 18 godina niti starijih od 65 godina. Najviše ispitanika ima srednju stručnu spremu (38,5 %), nakon toga slijede ispitanici sa visokom stručnom spremom (34,6 %), a u manjem omjeru su prisutni ispitanici sa završenim magisterijem/doktoratom (15,4 %) i ispitanici s višom stručnom spremom (7,7 %) i osnovnom spremom (3,8 %). Najviše ispitanika dolazi iz naselja Sveti Ilija (46,2 %), zatim iz Beletince (15,4 %), a u manjem broju dolaze iz naselja Doljan, Žigrovec, Križanec, Seketin, Tomaševac Biškupečki, dok iz naselja Krušljevec nije bilo ispitanika.

Tablica 26. Demografska obilježja ispitanika

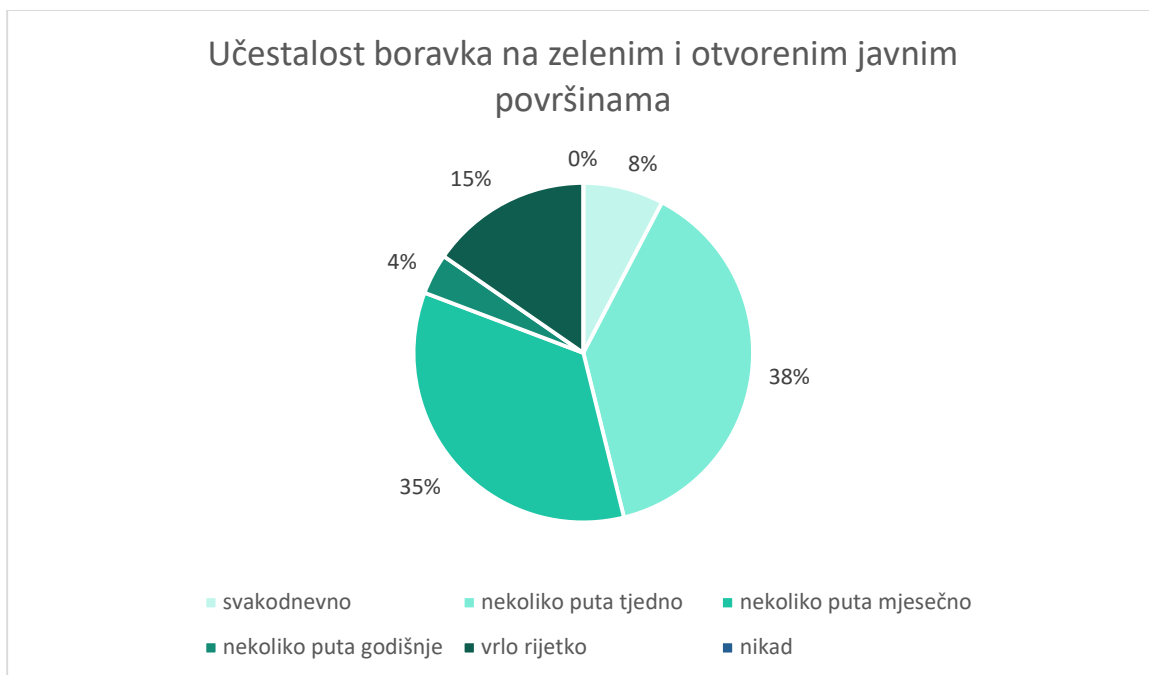
Varijabla	Odgovori	Broj ispitanika	%
Spol	Muški	11	42,3
	Ženski	15	57,7
Dob	Manje od 18 godina	0	0
	18-29 godina	4	15,4
	30-44 godina	16	61,5
	45-64 godina	6	23,1
	65 i više godina	0	0
	OS	1	3,8
	SSS	10	38,5
Razina obrazovanja	VŠS	2	7,7
	VSS	9	34,6
	Magisterij/doktorat	4	15,4
	Beletinec	4	15,4
Mjesto stanovanja	Doljan	3	11,5
	Križanec	2	7,7
	Krušljevec	0	0
	Seketin	2	7,7
	Sveti Ilija	12	46,2
	Tomaševac Biškupečki	1	3,8
	Žigrovec	2	7,7

- **Korištenje i zadovoljstvo zelenim i javnim prostorima**

Ispitanici najviše vremena provode na pješačkim i biciklističkim stazama (53,85 % ispitanika), zatim u šumama (50 %), otvorenim sportsko-rekreacijskim igralištima te parkovima u dječjim igralištima (46,15 %), a u manjem omjeru na prostorima uz vodene površine, javnim trgovima i prostorima za memorijalna ili sakralna obilježja.

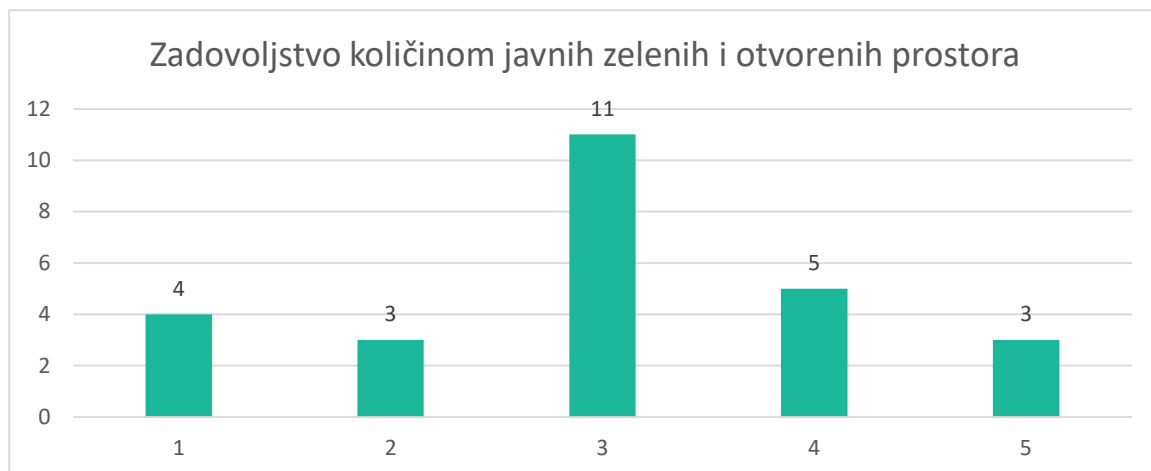
Ispitanici zelene i otvorene javne površine pretežito koriste nekoliko puta tjedno (38,5 %) ili nekoliko puta mjesečno (34,6 %). Manji dio ispitanika na zelenim i javnim površinama boravi vrlo rijetko (15,4 %), dok nekolicina ispitanika boravi svakodnevno (7,7 %) ili nekoliko puta godišnje (3,8 %).

Među najvrjednijim javnim zelenim i otvorenim površinama ispitanici su izdvojili dječja igrališta, šume, pješačke i biciklističke staze, a u manjoj mjeri se spominju NK Obrež, područje uz rijeku Bednju, trgovi, ribnjak ŠRK „Keder“, Vidikovac Hosta, područje oko crkve i osnovne škole te u naselju Seketin.

Polovica ispitanika smatra da su javne zelene površine u općini Sveti Ilija lako dostupne, 46,2 % ispitanika smatra da je dostupnost djelomična, dok 3,8 % ispitanika smatra da nisu dostupne.

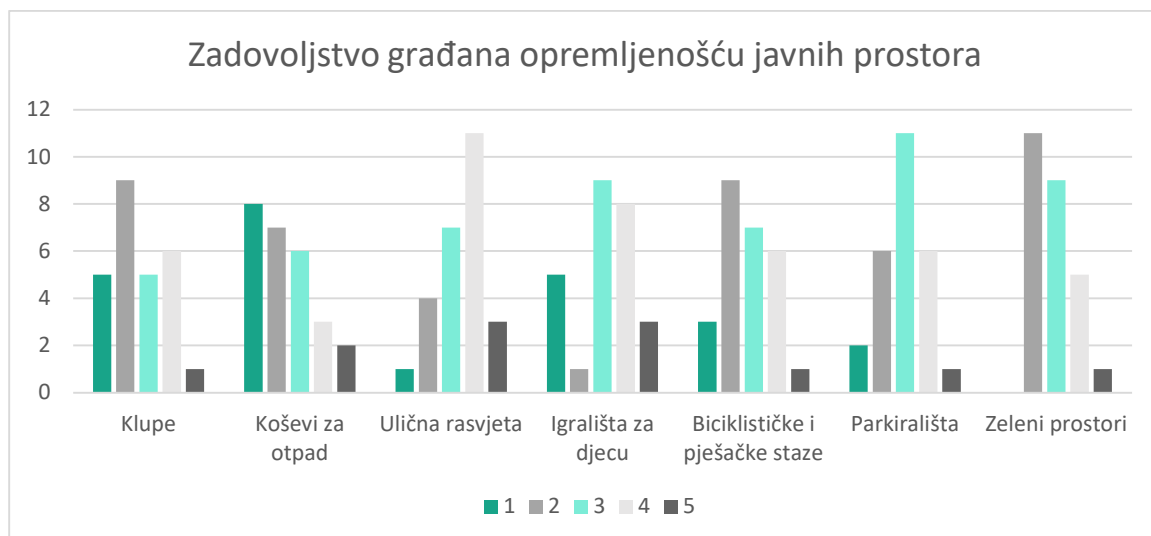
Najviše ispitanika ocijenilo je količinu javnih zelenih i otvorenih prostora ocjenom 3, dok je ocjena 4 bila druga najčešća. U manjim omjerima ispitanici su dali ocjenu 5, 1 i 2. Prosječna ocjena iznosi 3, što sugerira umjereno zadovoljstvo ispitanika postojećim stanjem.

Zabrinjavajući dio ispitanika nije zadovoljno (42,3 %) ili je djelomično zadovoljno (56,2 %) s količinom uređenih prostora za rekreacijsku, druženje, boravak i slično, dok je samo 11,5 % ispitanika zadovoljno.

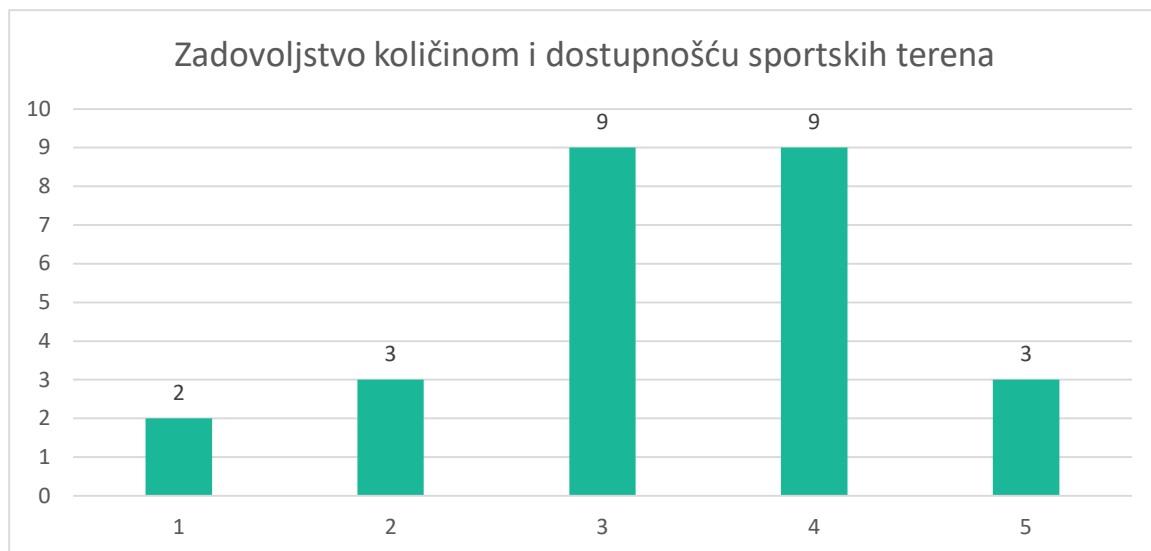
- Opremljenost i infrastruktura javnih prostora**

Ispitanici su najbolje ocijenili uličnu rasvjetu s prosječnom ocjenom 3,42 i igrališta za djecu (ocjena 3,12), dok su najmanje zadovoljniji s opremljenošću javnih prostora s koševima za otpad (ocjena 2,38) i klupicama (ocjena 2,58). U svim kategorijama su prisutni različiti, ali ravnomjerno raspoređeni odgovori, što može ukazivati na potrebu za poboljšanjem specifičnih područja ili naselja.

Čak 30,8 % ispitanika smatra da na javnim prostorima nema dovoljno zelenila, 23,1 % ispitanika smatra da zelenila ima dovoljno, dok je ostatak ispitanika djelomično zadovoljno dostupnošću zelenila na javnim prostorima.

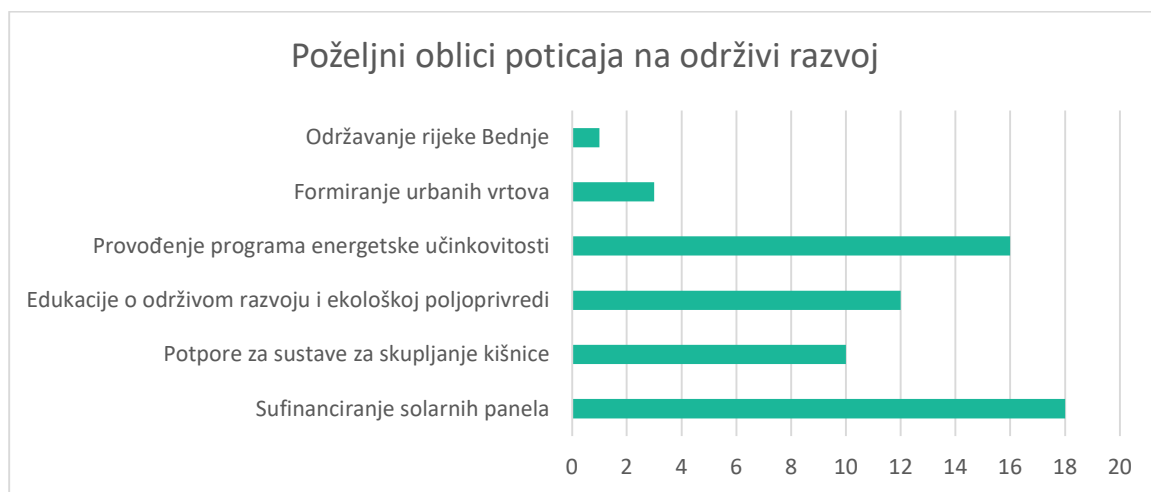
Većina ispitanika je zadovoljna količinom i dostupnošću sportskih terena, ocijenivši ih s ocjenama 3 i 4, dok je prosječna ocjena iznosila 3,31. Jednak broj ispitanika dao je ocjene 2 i 5, dok je ocjena bila rjeđa.

- Zeleno planiranje i kružno gospodarenje**

Više od polovine ispitanika (61,6 %) smatra da su dobro ili vrlo dobro upoznati s pojmom kružnog gospodarenja. Polovina ispitanika (50 %) smatra da Općina Sveti Ilija ne potiče dovoljno stanovništvo na održivi razvoj, kružno gospodarenje prostorom i zgradama te korištenje zelene infrastrukture, dio ispitanika je neodlučno (34,6 %), a manji dio (15,4 %) smatra da Općina dovoljno potiče ove aspekte.

Prema rezultatima istraživanja, čak 65,4 % ispitanika smatra da je najpotrebniji oblik poticaja za održivi razvoj sufinanciranje solarnih panela (69,2 % ispitanika) te provođenje programa energetske učinkovitosti (61,5 %). Ispitanici su zainteresirani i za održavanje edukacija o održivom razvoju i ekološkoj poljoprivredi (46,2 % ispitanika). U nešto manjoj mjeri ispitanici se zalažu i za potpore za sustave sakupljanja kišnice, formiranje urbanih vrtova, a među individualnim odgovorima spominje se provođenje programa i aktivnosti koji potiču na održavanje vodotoka rijeke Bednje.

Polovina ispitanika smatra da se u općini Sveti Ilija ne koristi dovoljno obnovljive izvore energije, dok 34,6 % ispitanika nije sigurno u odgovor. Samo 15,4 % ispitanika smatra da se obnovljivi izvori energije dovoljno koriste.

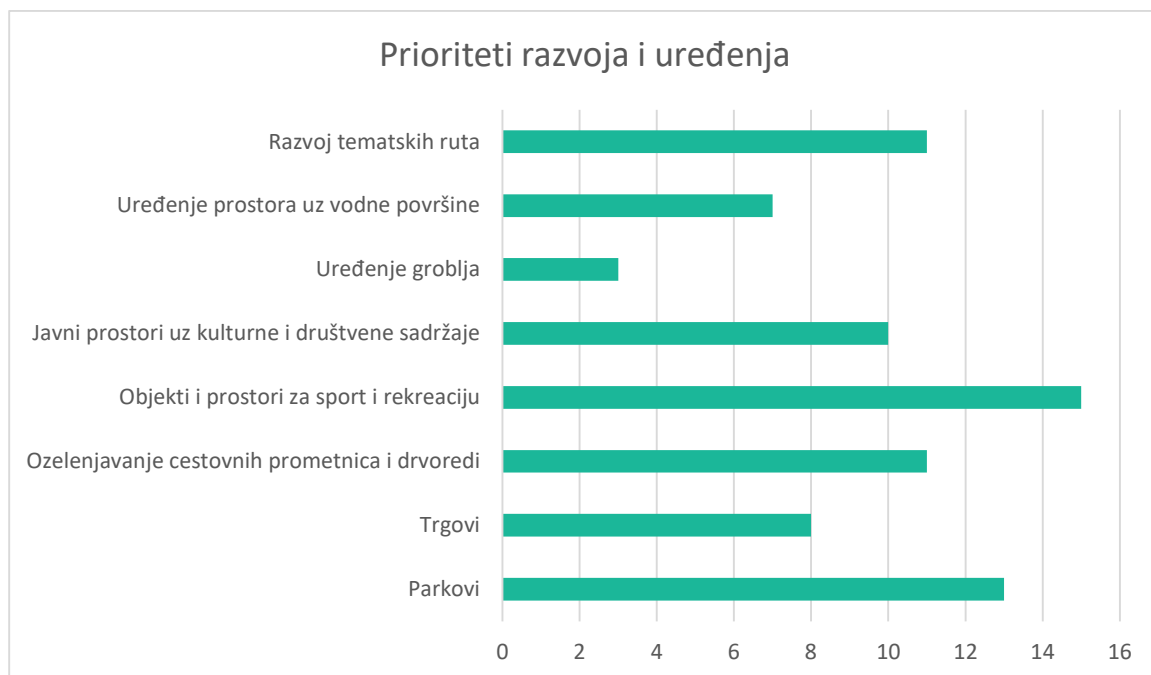
Najveći postotak ispitanika je zainteresirani za sadnju drveća i preuređenje javnih prostora sukladno ekološkim standardima. U velikoj mjeri iskazan je interes za volonterske akcije čišćenja te održavanje

zelenih sajmovi i ekoloških tržnica, dok su ispitanici u manjoj mjeri zainteresirani za edukativne radionice o recikliranju, zelene inicijative u obrazovnim ustanovama te uspostavu održivog prijevoza.

- Prioriteti razvoja i prijedlozi za poboljšanje**

Ispitanici smatraju da bi prioritet razvoja i uređenja trebali biti objekti i prostori za sport i rekreaciju, parkovi, tematske rute, ozelenjavanje cestovnih prometnica i drvoredi te uređenje javnih prostora uz kulturne i društvene sadržaje. U manjoj su mjeri prisutni trgovi, uređenje prostora z vodne površine te uređenje groblja.

Ispitanici su se izjasnili da im najviše nedostaju šetnice, parkovi i biciklističke staze. U nešto manjoj mjeri su nezadovoljni količinom prostora za rekreaciju, kulturnim centrima, društvenim domovima i sportskim terenima.

U nastavku slijede odgovori ispitanika koji se odnose na prijedloge promjena po pitanju osiguravanja javnih prostora za rekreaciju, druženje i boravak:

- Uređenje .
- *Uređenje i korištenje Bednje. Kada odlazite/odlazimo nekam "v turizam", sve vas/nas privlači VODA: na more, v toplice ove i one, na Mrežnicu, v Slunj... Fest mačehinski odnosimo spram vlastitih voda, tj. Bednje, iako su negda vsi tam navčili plivati.*
- *Potrebno je više različitih društvenih sadržaja.*
- *Pješačke i biciklističke staze.*
- *Društveni dom v Svetom Iliji.*
- *Prvo je potrebna dostupnost informacija gdje se odvijaju kakve aktivnosti i veća ponuda, odnosno mogućnost odabira.*
- *Šetnice.*
- *Više igrališta za djecu.*
- *Održavanje i uređenje okoliša na području cijele općine.*
- *Proširenje asfalta prema NK Obrež.*
- *Nedostaje dječje igralište u Svetom Iliji.*
- *Uređenje prostora da posluži kao društveni dom.*
- *Više termina u dvoranama za sportove.*
- *Žigrovec nema ništa, dječje igralište nije u toj namjeni, tj. predstavlja opasnost za malu djecu (betonski zid, rupa u podnožju igrališta, neprimjereni golovi bez zaštite....), društveni dom???, samo obećanje!!! Usred sela nered i zapuštena dvorišta za koje je nekoliko puta bila prijava kod komunalnog redara...*
- *Uređene šetnice.*
- *Uređenje šetnica, biciklističke rute.*
- *Uređenje i bolje opremanje dječjih igrališta. Trenutna igrališta su u raspadnom stanju, obrasla travom i puna smeća.*
- *Sprave za vježbanje.*
- *Program za vježbanje žena.*
- *Dodatna ulaganja u opremljenost.*
- *organizaciju sajmovi lokalnih proizvođača.*
- *uređenje ruta za šetnju, pogotovo kroz javne šume. Karte sa javnim stazama kroz općinu i pješačke i biciklističke. Razvoj programa za poticanje stanovnika u uređenju ulica za javno dostupne zdence/vode za piće na tim stazama i gastro ponudama. Nisu svi samo za vino zainteresirani. Edukativne staze kroz šume ili druge javne zelene površine. Kao prvo da se zna kud se smije (da nije privatni posjed) i onda da ima neki sadržaj kao edukativne ploče sa zadacima prilagođeno dobu godine (pronađi tu i tu biljku ili životinju koja tamo živi i sl.).*
- *Tematske poučne staze, pješačke staze, poticaji lokalnim OPG-ovima za brendiranje proizvoda, tematski sajmovi (proljetni/uskršni, jesenski, vinski itd.), postavljanje panela s natpisima o povijesnim i kulturnim znamenitostima ovog kraja.*

Na pitanje koje dijelove Općine smatraju vizualno neprivlačnima ili nefunkcionalnima, ispitanici su dali sljedeće odgovore:

- *Okolo društvenih domova.*

- *Nema takvih. Iako bi se Bednja mogla periodički očistiti od zelenog krša kaj se skuplja kod mosta prema Podevčevu.*
- *Svi dijelovi Općine su vizualno privlačni i funkcionalni.*
- *Stari "Hokus pokus".*
- *Šuma.*
- *Šetnice.*
- *Zapušteni dvorac.*
- *Zapuštene površine.*
- *Šume i livade.*
- *Centar Sv. Ilije, trava preko koljena, neodržavanja zelenih površina, nema koševa za smeće, pa svi bacaju smeće po zelenim površinama.*
- *Parking kod groblja trebalo bi iscrtati jer se pojedinci ne znaju bez crta parkirati.*
- *Prostor oko NK Obreš.*
- *Sve mi je vizualno u dobrom stanju.*
- *Glavna cesta do Beletinca.*
- *Zemljište na glavnoj cesti (nasuprot autobusne stanice kod škole) koje je navoženo šutom i neredom, te se dvije godine ne održava.*
- *Sve ima potencijala za uređenje i funkcionalnost.*
- *Nema ih.*
- *Dječja igrališta.*
- *Dijelove na kojima ima odbačenog otpada.*
- *Dječje igralište kod Društvenog doma u Seketinu.*
- *Zapuštena zemljišta.*
- *Autobusne stanice.*
- *Trg Josipa Godrijana, parkiralište kraj groblja u Sv. Iliji, zgrada Općine.*
- *Trg.*
- *Središte Sv. Ilije je neuredno, stisnuto, neuređeno. Fontana je neprivlačna i premalena. Parkiranje neriješeno. Doktorica, pošta i ostali stisnuti u malom prostoru.*

Ispitanici su na pitanje o područjima ili objektima pogodnima za sanaciju, obnovu ili revitalizaciju dali sljedeće prijedloge:

- *Kanalizacija.*
- *Pogodili ste - područje Bednje. :-)*
- *Potrebne su revitalizacije igrališta i ostalih prirodnih površina.*
- *Šuma.*
- *Dječja igrališta, šume.*
- *Stara školska zgrada.*
- *stari objekt u Svetom Iliji uz vatrogasno spremište.*
- *Područja uz prometnice.*
- *Stara osnovna škola.*
- *Stara škola.*
- *Kod poljoprivrednog.*
- *Stara škola.*

- *Kontejner u Žigrovcu*
- *Stara škola.*
- *Dječja igrališta.*
- *Područje uz rijeku Bednju.*
- *Park Seketin*
- *područja uz rijeke i potoke.*
- *Trg ili neko drugo javno mjesto za druženje građana.*
- *“Dvorac” u Iliji treba hitno sanirati ili ukloniti. Područje Seketina bilo bi odlično za uređenje tematskih staza i rekreativnih sportskih objekata.*

7. Model kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

Prema definiciji Europskog parlamenta⁴³, kružno gospodarenje je model proizvodnje i potrošnje koji uključuje dijeljenje, posudbu, ponovno korištenje, popravljanje, obnavljanje i reciklažu postojećih proizvoda i materijala što je dulje moguće, odnosno produljenje životnog vijeka proizvoda. Na taj način se smanjuje otpad na najmanju moguću razinu te se kroz recikliranje stvara dodatna vrijednost.

Kružna ekonomija ima nekoliko ciljeva:

- ✓ Omogućiti zdraviji planet i smanjiti zagađenje,
- ✓ Smanjiti pritisak na prirodne resurse kao što su korištenje vode i zemljišta,
- ✓ Smanjiti emisije kako bi područje Europe postalo prvi klimatski neutralan kontinent,
- ✓ Stvoriti nove poslovne prilike i lokalna kvalitetna radna mjesta,
- ✓ Omogućiti otpornije lance vrijednosti.

Slika 15. Model kružnog gospodarstva: manje sirovina, manje otpada, manje štetnih emisija

Izvor: Služba Europskog parlamenta za istraživanje

Specifične politike uvođenja modela kružnog gospodarenja odnose se na gospodarenje plastikom i otpadom, recikliranje, obnovu robe, rješavanje problema proizvodnje i potrošnje tekstila, gospodarenje tzv. kritičnim sirovinama i materijalima, smanjenje industrijskih emisija te na održive proizvode.

Alati i instrumenti kružnog gospodarenja obuhvaćaju ishođenje certifikata, korištenje platforma za komunikaciju, provođenje zelenih inicijativa i akcijskih planova ekoloških inovacija, uspostavljanje okvira za praćenje kružnog gospodarstva, provođenje zelene javne nabave, održive zgrade i drugo.

⁴³ Mrežne stranice Europskog Parlamenta. Dostupno na: <https://www.europarl.europa.eu/topics/hr>

Doprinos uspostavi i razvoju kružnog modela gospodarstva mogu dati javna tijela, poduzeća, nevladine organizacije, akademska zajednica, civilno društvo i lokalno stanovništvo nekog područja.

U nastavku slijedi popis objekata i prostora u vlasništvu Općine Sveti Ilija.

Naziv jedinice imovine	Način uporabe	Adresa/ZK	Godina izgradnje/obnove
1. Općinska zgrada (općinski uredi, ambulanta, pošta, ljekarna, posl. prost. Hrv. Telekom)	Zaposlenici općine, ambulante, pošte, ljekarne i stanovnici općine - svakodnevno	Sveti Ilija, Trg Josipa Godrijana 2 / ZK ul. br. 2750 k.o. Sveti Ilija	Izgrađena prije 1968. / obnovljena 2015.
2. Društveni dom Beletinec	KUD Beletinec, DVD Beletinec- Krušljevec, ostalo stanovništvo – povremeno korištenje – po potrebi	Beletinec, Ulica Stjepana Radića 19 / ZK ul. br. 76 k.o. Beletinec	Izgrađen prije 1968. / obnovljen 2016.
3. Društveni dom Doljan	Društvo za sport i rekreaciju Doljan, Udruga žena Općine Sveti Ilija-selo Doljan ostalo stanovništvo – povremeno korištenje – po potrebi	Doljan, Željeznički nasip 1 / ZK ul. br. 50 k.o. Sveti Ilija	Izgrađen 2019.
4. Društveni dom Seketin	Rekreativno sportska udruga Seketin, ostalo stanovništvo – povremeno korištenje – po potrebi	Seketin, Ulica Vladimira Nazora 68 / ZK ul. br. 3421 k.o. Sveti Ilija	Obnovljen 2019.
5. Centar vinogradara, umirovljenika i gospodarstvenika (+ poslovni prostor Poljodoma)	Udruga vinogradara Grozdek, Udruga umirovljenika Općine Sveti Ilija, zaposlenici Poljodoma - povremeno korištenje – po potrebi	Sveti Ilija, Ulica Vilima Cecelje 3 / ZK ul. br. 2749 k.o. Sveti Ilija	Izgrađen prije 1968. / obnovljena 2021.
6. Grobna kuća Žigrovec	Zaposlenici općine, korisnici – po potrebi	Žigrovec, Ulica A G. Matoša 6 / ZK ul. br. 1891 k.o. Sveti Ilija	Izgrađen prije 1968. / obnovljena 2010.
7. Grobna kuća Beletinec	Zaposlenici općine, korisnici – po potrebi	Beletinec, Tiha ulica 3 / ZK ul. br. 78 k.o. Beletinec	Izgrađena oko 1980. / obnovljena 2015.
8. Zgrada NK Obreš	Članovi NK Obreš, Sveti Ilija – po potrebi	Sveti Ilija, Aleja hrv. branitelja 10 / ZK ul. br. 47 k.o. Sveti Ilija	Izgrađena između 1970. i 1980. godine
8. Zgrada NK Bednja Beletinec	Članovi NK Bednja Beletinec – po potrebi	Podvčevcevo 206 Novi Marof, / ZK ul. br. 2979 k.o. Podvčevcevo	Izgrađena između 1970. i 1980. godine / obnovljena 2015.
9. Zgrada dječjeg vrtića Gumbek u Beletincu	Zaposlenici vrtića, djeca i roditelji – korisnici - svakodnevno	Beletinec, Ulica Stjepana Radića 77 / ZK ul. br. 91 k.o. Beletinec	Izgrađena 2021. godine

Izvor: JUO Općine Sveti Ilija

Sukladno Programu KG, model kružnog gospodarstva može se promatrati kroz različite faze i tipove projekata:

- Planiranje i gradnja novih zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom
- Revitalizacija i obnova nekorisćenih prostora i zgrada
- Kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada

7.1 Planiranje i gradnja novih zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom

Općina Sveti Ilija će kod planiranja novih zgrada uvažiti mjere kružnosti u skladu s načelima zelene gradnje. Navedene mjere obuhvaćaju produljenje trajnosti zgrada, fleksibilnosti prostora, smanjenje količine građevnog otpada te povećanje energetske učinkovitosti zgrada, dok zelena gradnja obuhvaća cjeloviti proces osmišljavanja, izvedbe, održavanja, uporabe i obnove prostora i zgrada na načelu održivosti. Promicanjem projektiranja prema načelima eko-dizajna usklađuju se potrebe korisnika i funkcionalnost objekata s dostupnim resursima, osigurava se veće korištenje resursno i energetski učinkovitih proizvoda s ciljem smanjenja količine neiskoristivog građevnog otpada.

Među potencijalnim projektima gradnje novih zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom na području općine Sveti Ilija u razdoblju do 2030. godine su:

Naziv projekta	Izgradnja društvenog doma u Žigrovcu
Lokacija	Žigrovec, k.č.br. 1929/2, k.o. Sveti Ilija
Kratak opis projekta	Društveni dom u Žigrovcu svojim će se pravokutnim tlocrtnim oblikom bitno razlikovati od dosad izgrađenih društvenih domova na području Općine. Kod izgradnje objekta voditi će se računa da se upotrebljavaju elementi i sustavi kojima će se postići energetska učinkovitost objekta. Uz objekt će se urediti i okoliš gdje će se težiti da isti obiluje zelenilom i prirodnim elementima.
Značaj projekta	Projektom se uvelike utječe na razvoj i unaprjeđenje kvalitete društvene infrastrukture i društvenog života zajednice.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	328.481,06 EUR
Razina spremnosti	Visoka razina spremnosti

Slika 16. Lokacija izgradnje društvenog doma Žigrovec

Naziv projekta	Izgradnja društvenog doma u naselju Krušljevec
Lokacija	Krušljevec, k.č.br. 2808, k.o. Beletinec
Kratak opis projekta	Idejno rješenje objekta proizlazi iz pravokutnog tlocrtnog oblika koncipiranog na spajanju forme i funkcije u jedan manji multifunkcionalan društveni dom. Pravokutan tlocrtni oblik, pravilne fasadne plohe te ravan krov blagog nagiba u potpunosti stapaju planirani objekt u ruralni identitet naselja. Kod izgradnje objekta voditi će se računa da se upotrebljavaju elementi i sustavi kojima će se postići energetska učinkovitost objekta. Uz objekt će se urediti igralište i okoliš te će se težiti da isti obiluje zelenilom i prirodnim elementima.
Značaj projekta	Projektom se uvelike utječe na razvoj i unaprjeđenje kvalitete društvene infrastrukture i društvenog života zajednice.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	289.750,00 EUR
Razina spremnosti	Visoka razina spremnosti

Slika 17. Lokacija izgradnje Društvenog doma u Krušljevcu

Naziv projekta	
Izgradnja prateće građevine turističke namjene na prostoru Dječjeg rekreacijskog i edukacijskog centra Slugovine	
Lokacija	Krušljevec, k.č.br. 3234, k.o. Beletinec
Kratak opis projekta	Projektom rješenjem definirana je izgradnje "drvene" kućice koja će biti koncipirana kao prizemnica jednostavnog tlocrtnog oblika, a sadržavati će prostor za druženje, sanitarije, spremište i nadstrešnicu. "Drvena" kućica i postojeća nadstrešnica za koju je predviđeno izmještanje zatvarati će jedan vanjski prostor omeđen košarkaškim i dječjim igralištem. U tom prostoru je predviđeno uređenje edukativnog vrta s poučnom stazom uz koju će se postaviti edukacijske ploče s informacijama za pobliže upoznavanje s karakterističnim biljnim i životinjskim vrstama koje obitavaju u obližnjim šumama, a u cilju educiranja i podizanja osviještenosti o održivom gospodarenju i važnosti šuma.
Značaj projekta	Projektom se uvelike utječe na razvoj i unaprjeđenje kvalitete društvene infrastrukture i društvenog života zajednice. Ujedno, uređuju se mjesta koja će se koristiti u edukativne, društvene i turističke svrhe.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	352.000,00 EUR
Razina spremnosti	Visoka razina spremnosti

Slika 18. Lokacija centra Slugovine

Naziv projekta	Izgradnja Interpretacijskog centra srednjeg toka rijeke Bednje
Lokacija	Beletinec, k.č.br. 4490, k.o. Beletinec
Kratak opis projekta	Predmetna zgrada - Interpretacijski centar srednjeg toka rijeke Bednje izgraditi će se za potrebe žitelja općine Sveti Ilija te u svrhu očuvanja kulturne, tradicijske i prirodne baštine rijeke Bednje. Osnovne teme koje će se unutar građevine obraditi i interpretirati su: raznovrsnost i bogatstvo biljnog svijeta uz rijeku Bednju i u samoj rijeci Bednji sa naglaskom na riblji svijet i djelovanje ŠRK "Keder", značaj rijeke za žitelje u prošlosti sa naglaskom na mlinarsku djelatnost te ostalo gospodarstvo usko povezano sa rijekom. Organizacija vanjskog prostora odnosno uređenje okoliša organizirati će se na način da se izradi poučna staza sa 4 punkta sa interpretacijskim info totemima i panelima tematike: Mlin na rijeci, Biljni svijet uz rijeku, Rudnik - ugljenokop i Riblji svijet rijeke.
Značaj projekta	Projektom se uvelike utječe na razvoj i unaprjeđenje kvalitete društvene infrastrukture i društvenog života zajednice. Ujedno, uređuju se mjesta koja će se koristiti u edukativne, društvene i turističke svrhe.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	615.000,00 EUR
Razina spremnosti	Visoka razina spremnosti

Slika 19. Lokacija za izgradnju Interpretacijskog centra srednjeg toka rijeke Bednje

Naziv projekta	Izgradnja vatrogasnog doma u naselju Beletinec
Lokacija	Beletinec, kč.br. 3484, 3485, 3486, 3487, 3488, 3489, 3490, 3491, 3492 i 3493 k.o. Beletinec (новоformirana: 3493 k.o. Beletinec)
Kratak opis projekta	Vatrogasni dom je infrastruktura za zaštitu ljudi i imovine od požara. Izgrađeni vatrogasni dom će služiti kao operativni centar za vatrogasce i hitne službe. Za izgradnju vatrogasnog doma u naselju Beletinec izrađena je projektno-tehničke dokumentacija. Vatrogasni dom je planiran na dvije etaže. Prizemlje u funkciji za operativno djelovanje vatrogasaca i kat u funkciji edukacije i druženja vatrogasaca. Vanjski prostor planiran je kao prilaz do građevine doma sa prilazom na javnu prometnicu, asfaltni prostor za parkiranje vozila, manipulativni prostor za vatrogasna vozila, vježbe vatrogasaca i prezentaciju opreme te rezervirani prostor za ostale društvene potrebe naselja, travnato vježbalište vatrogasaca. Okoliš će se urediti tako da obiluje zelenilom i prirodnim materijalima.
Značaj projekta	Projekt će doprinijeti poboljšanju kvalitete društvene infrastrukture te stvaranja uvjeta za poboljšanje kvalitete rada vatrogasnih društva.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	1.000.000,00 EUR
Razina spremnosti	Srednja razina spremnosti

Slika 20. Lokacija za izgradnju vatrogasnog doma u Beletincu

Naziv projekta	Izgradnja zdravstvenog centra u Svetom Iliji
Lokacija	Sveti Ilija, 1628 k.o. Sveti Ilija.
Kratak opis projekta	Zdravstveni centar je ustanova za pružanje medicinarskih usluga i očuvanja zdravlja zajednice. Projekt se nalazi u fazi izrade projektno-tehničke dokumentacije. Predviđena je izgradnja minimalno jedne ambulate obiteljske medicine, ambulantu dentalne medicine, ljekarnu s pratećim sadržajima. Uz centar će se urediti i dječje igralište gdje će se voditi računa da isto bude opremljeno spravama od prirodnih elemenata, odnosno vodit će se računa u primjeni načela održivosti.
Značaj projekta	Projekt će doprinijeti poboljšanju kvalitete društvene i zdravstvene infrastrukture te unaprjeđenje kvalitete života stanovništva.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	500.000,00 EUR
Razina spremnosti	Niska razina spremnosti

Slika 21. Lokacija za izgradnju zdravstvenog centra u Svetom Iliji

7.2 Revitalizacija i obnova nekorištenih prostora i zgrada

Revitalizaciju i obnovu nekorištenih prostora i zgrada potrebno je provoditi u skladu s prostornim planom, mjerama zaštite prirode te održivosti zahvata. Naglasak je na kružnom pristupu, faznosti i dugotrajnosti te zaštiti prirode.

Pogodne lokacije za revitalizaciju i obnovu primjenom kružnog načela na području Općine su:

- Područje rijeke Bednje

Tok rijeke Bednje, na južnoj granici općine Sveti Ilija i Grada Novog Marofa, predstavlja izniman potencijal za stvaranje uređenog plavog koridora koji će biti na korist lokalnom stanovništvu. U planu je izgradnja šetnice uz Bednju, izgradnja nekoliko pješačkih mostova i revitalizacija zapuštenih prostora uz rijeku, čime će se stvoriti prostor za rekreaciju i uživanje u prirodi. Uređenjem ovog područja omogućit će se bolja kontrola nad okolišem, smanjenje onečišćenja te stvaranje novih zelenih zona koje će postati omiljena mjesta za opuštanje i rekreativne aktivnosti. Osim toga, predviđena je izgradnja edukativnih i rekreativnih zona koje će omogućiti biciklizam, šetnje, ali i održavanje kulturnih manifestacija koje će povezivati lokalnu zajednicu. Projekt ne samo da će unaprijediti kvalitetu života, već će obogatiti i turističku ponudu, stvarajući prostor u kojem će posjetitelji moći uživati u prirodnom i kulturnom naslijeđu tog područja. Projekt bi se provodio na k.č.br. 4535/1, k.o. Beletinec.

Slika 22. Područje rijeke Bednje pogodno za provođenje projekta

- Uređenje zone Etno kuće u Beletincu

Potencijalni prostor za revitalizaciju i obnovu je područje na k.č. br. 1820, 1821, 2653, 2654 k.o. Beletinec, u naselju Beletinec. U planu je uređenje toka potoka, uređenje staza koje će biti povezane drvenim mostom, edukativni vrt i prostor za piknik. Ispred platoa etno kuće predviđeno je uređenje površine koja predstavlja dvorište i trg te nadstrešnicu za druženja i dječje igralište. Projektom se neće ugroziti poljoprivredna i šumska proizvodnja, vodni resursi, niti postojeći objekti. Također, neće doći do narušavanja prirodnih i kulturnih dobara, krajolika ili vrijednosti okoliša. Ovaj projekt ima za cilj oživjeti nekorištene prostore, stvarajući prostor za opuštanje, edukaciju i društvene aktivnosti, a sve uz očuvanje okoliša i kulturne baštine.

Slika 23. Lokacija pogodna za provođenje projekta uređenja zone Etno kuće u Beletincu

7.3 Kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada

Uz revitalizaciju i prenamjenu prostora potrebno je uzeti u obzir obnovu postojećih zgrada kako bi se produljila trajnost zgrade, smanjili troškovi održavanja zgrade, smanjila potrošnja energenata te omogućilo funkcionalno korištenje zgrade. Načela kružnog gospodarenja mogu se primijeniti na dva načina:

- Kružna obnova postojećih zgrada u obliku energetske ili sveobuhvatne obnove (uvođenje viših standarda energetske obnove),
- Vremenska raspodjela korištenja prostora koja označava korištenje istog prostora od strane više korisnika.

Primjena navedenih načela prikladna je za obnovu sportskih i drugih objekata u vlasništvu Općine koji se trenutno ne koriste dovoljno ili je potrebno energetske obnoviti i revitalizirati objekte.

Naziv projekta	Rekonstrukcija klupskih prostorijama NK Bednja Beletinec
Lokacija	Podevčevo, k.č.br. 206, k.o. Podevčevo
Kratak opis projekta	Projektom je predviđena dogradnja novih svlačionica, dodatnih muških i ženskih sanitarija, garderoba suca, garderoba delegata te društvene prostorije, nove pomoćne kuhinje, spremišta alata te natkrivene terase i tribina.
Značaj projekta	Projektom se uvelike utječe na razvoj i unaprjeđenje kvalitete društvene i sportske infrastrukture te društvenog i sportskog života zajednice.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	332.295,13 EUR
Razina spremnosti	Visoka razina spremnosti

Slika 24. Lokacija klupskih prostorija NK Bednja Beletinec

Naziv projekta	Rekonstrukcija grobne kuće u Beletincu
Lokacija	Beletinec, k.č.br. 2228, k.o. Beletinec
Kratak opis projekta	Projektom rekonstrukcije je obuhvaćena sanacija pukotina tako da se učvrste temelji ispod oštećenog dijela građevine, izgradnja potpornog zida te dogradnja spremišta. Ujedno stara i dotrajala stolarija zamijeti će se novom energetski učinkovitom stolarijom.
Značaj projekta	Unaprjeđenje kvalitete društvene infrastrukture na području općine Sveti Ilija
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	187.367,73 EUR
Razina spremnosti	Srednja razina spremnosti

Slika 25. Lokacija grobne kuće u Beletincu

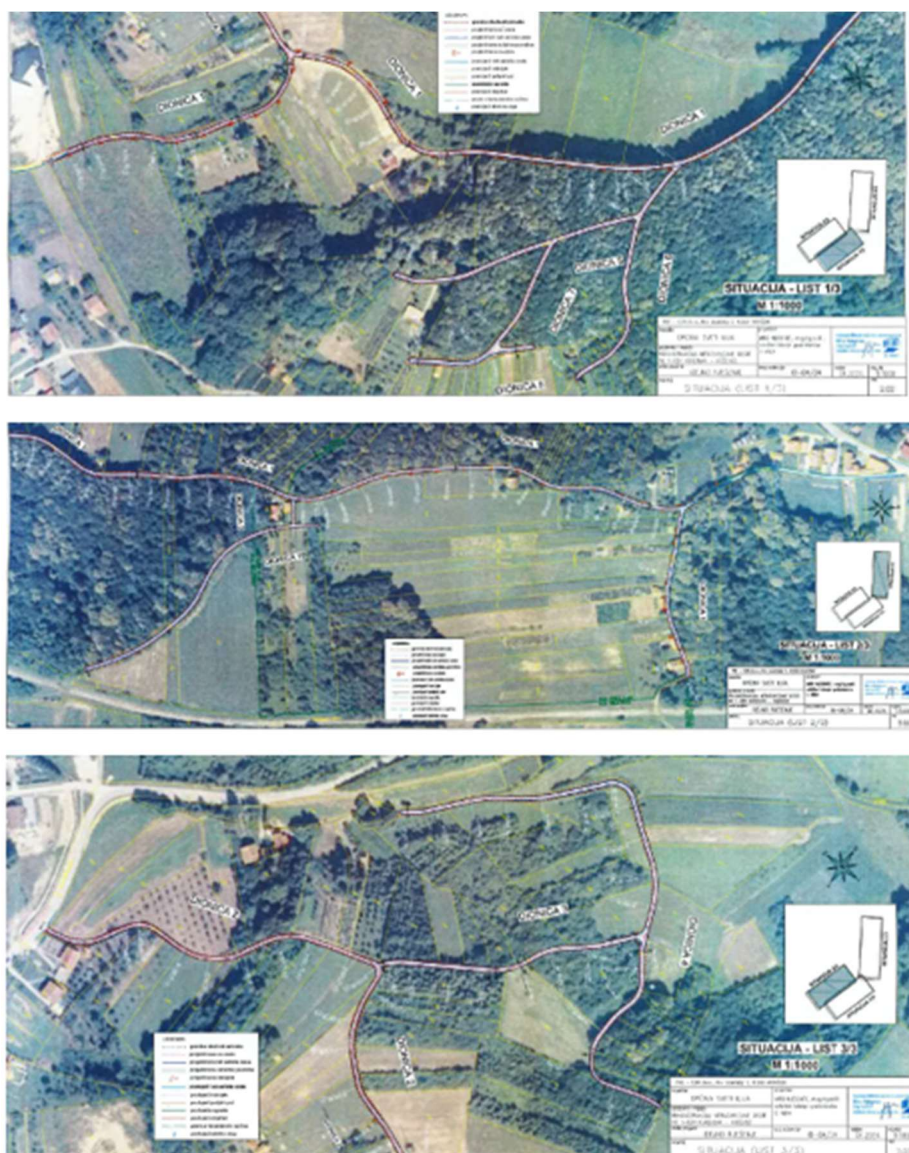
Naziv projekta	Proširenje mjesnog groblja u Žigrovcu
Lokacija	Žigrovec, k.č.br 1881/2
Kratak opis projekta	Predmetnim proširenjem groblja predviđeno je oko 300 novih grobnih mjesta. Projektom su predviđene grobnice, klasična grobna mjesta, grobna mjesta bez humka i okvira (ukopu u livadu) te urne. Uz navedeno planira se i hortikulturno uređenje groblja i opremanja groblja parkovnom opremom od prirodnih materijala.
Značaj projekta	Poboljšanje kvalitete komunalne infrastrukture na području općine Sveti Ilija.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	266.000,00 EUR
Razina spremnosti	Srednja razina spremnosti

Slika 26. Lokacija mjesnog groblja u Žigrovcu

Naziv projekta	Rekonstrukcija nerazvrstane ceste NC 1-034 Korenjak - Kočevac
Lokacija	Beletinec k.č.br. 4646/2, 4624, 4647, 4648, 4621,4642, 4643, 4644, 4625 Sveti Ilija k.č.br. 5393, 5394, 5477
Kratak opis projekta	Projekt uključuje rekonstrukciju funkcionalne cjeline nerazvrstane ceste Kočevac – Korenjak, odnosno izvođenje pripremljenih i zemljanih radova, oborinske odvodnje, gornjeg postroja, prometne signalizacije te implementacije pametne javne rasvjete.
Značaj projekta	Poboljšanje kvalitete prometne i komunalne infrastrukture na području Općine Sveti Ilija.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	871.851,25 EUR
Razina spremnosti	Visoka razina spremnosti

Slika 27. Lokacija ulaganja u nerazvrstanu cestu NC 1-034 Korenjak - Kočevac

8. Područja pogodna sanaciju

Preobrazba zapuštenih prostora unutar gradova i transformacija *brownfield* područja predstavljaju ključne aspekte modernog urbanog planiranja. Ovi procesi preobrazbe ne samo da obnavljaju vizualni izgled gradova, već pridonose i održivosti, potiču gospodarski razvoj te stvaraju atraktivna mjesta za život i rad. Ovaj proces uključuje revitalizaciju postojećih zgrada, ali i promjene u namjeni zemljišta te uvođenje zelenih površina i rekreacijskih područja. Preobrazba često je usmjerena na područja industrijskih kompleksa i postrojenja, područja uz željezničke pruge i napuštena prometna čvorišta, stare gradske jezgre, zapuštene javne zelene površine, stambene četvrti s niskom gustoćom izgrađenosti te prostore i zgrade za odvajanje otpada. Sukladno Zakonu u prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19, 67/23), urbanom sanacijom se poboljšava karakter izgrađenih područja unutar i izvan granica građevinskog područja devastiranih nezakonitim građenjem i na drugi način, dok se urbanom preobrazbom bitno mijenjaju obilježja izgrađenog dijela građevinskog područja promjenom urbane mreže javnih površina, namjene i oblikovanja građevina i/ili rasporeda oblika i veličine građevnih čestica. Drugim riječima, razlika je u ciljevima i opsegu intervencije koja se poduzima u određenom prostoru, s time da urbana preobrazba podrazumijeva značajnije i zahtjevnije promjene nekog područja.

Projekti koji su usmjereni na sanaciju područja u općini Sveti Ilija navedeni su u nastavku.

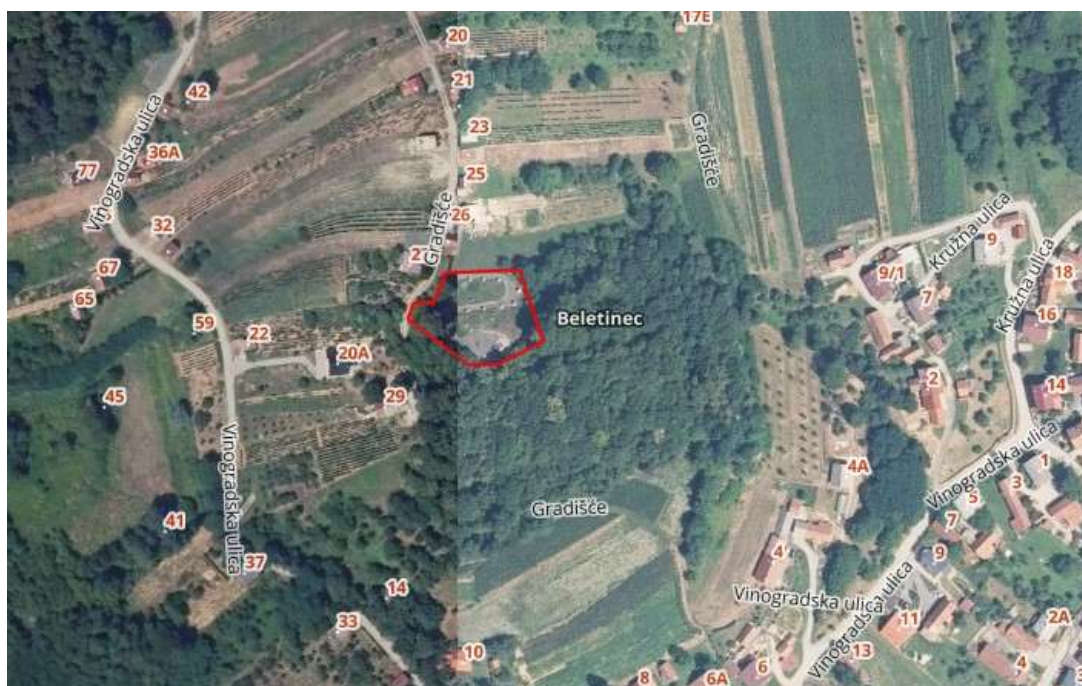
- Uređenje vidikovca Hosta

Vidikovac Hosta nalazi se na brdu iznad naselja Beletinec, a s njega se pruža pogled na naselje i vinogradske brežuljke općine Sveti Ilija. Čestica je trenutno u vlasništvu Župe, a planira se otkup zemljišta i uređenje prostora kako bi se stvorilo novo mjesto za okupljanje, održavanje kulturnih manifestacija i povećanje turističke ponude.

Iako je trenutno riječ o neuređenom prostoru, na brdu postoji potencijal za preuređenje kroz sanaciju, uključujući izgradnju visokog vidikovca koji bi dodatno naglasio panoramski pogled i privukao posjetitelje. Planirano uređenje obuhvaćalo bi pristupne staze, klupe, informativne ploče i osvjetljenje, čime bi se ovo mjesto pretvorilo u atraktivan društveni i turistički prostor.

Revitalizacija vidikovca Hosta pridonijela bi boljoj iskorištenosti tog područja, pretvarajući ga iz zapuštenog brda u uređeni punkt za okupljanje, uživanje u krajoliku i valorizaciju prirodnih i kulturnih vrijednosti općine Sveti Ilija.

Slika 28. Lokacija vidikovca Hosta

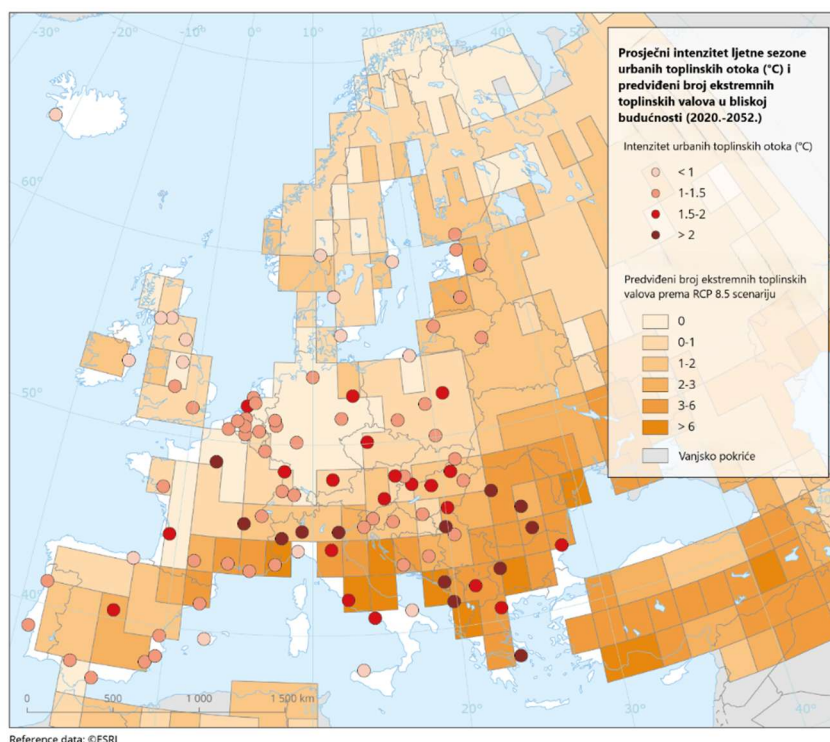
8.1 Toplinski otoci

Urbani toplinski otoci su klimatski fenomeni koje uzrokuju više temperature tla i zraka u urbanim područjima u odnosu na ruralna i prirodna okruženja. Iako je razlika veća među prosječnim temperaturama zraka u većim gradovima, manji gradovi i naselja također se suočavaju s pojavom toplinskih otoka, a intenzitet je povezan s obujmom izgrađenosti, ljudskim aktivnostima, socioekonomskim utjecajima, udjelom vegetacije, vremenskim uvjetima i drugo⁴⁴.

Intenzitet urbanog toplinskog otoka (UHI) procijenjen je za 100 europskih gradova u sklopu projekta Copernicus European Health (C3S). Uz pomoć modela UrbClim simulirane su temperature u visokoj rezoluciji (100 m) za ljetne mjeseci (lipanj, srpanj i kolovoz) u razdoblju od 2008. do 2017. Intenzitet UHI-a izražen je kao 90. percentil (P90) urbanih temperatura, što predstavlja razliku između prosječne gradske temperature (korekcija visine je uključena kako bi se isključili učinci terena) i 10. percentila (P10) temperatura u ruralnim područjima (bez vodenih površina).

⁴⁴ Priručnik o ublažavanju urbanih toplinskih otoka. (2024). Dostupno na: <https://mpgi.gov.hr/vijesti-8/izradjeni-prirucnik-za-ublazavanje-urbanih-toplinskih-otoka-i-metodologija-za-identifikaciju-i-kartiranje-urbanih-toplinskih-otoka/17714>

Slika 29. Intenzitet urbanih toplinskih otoka na području EU

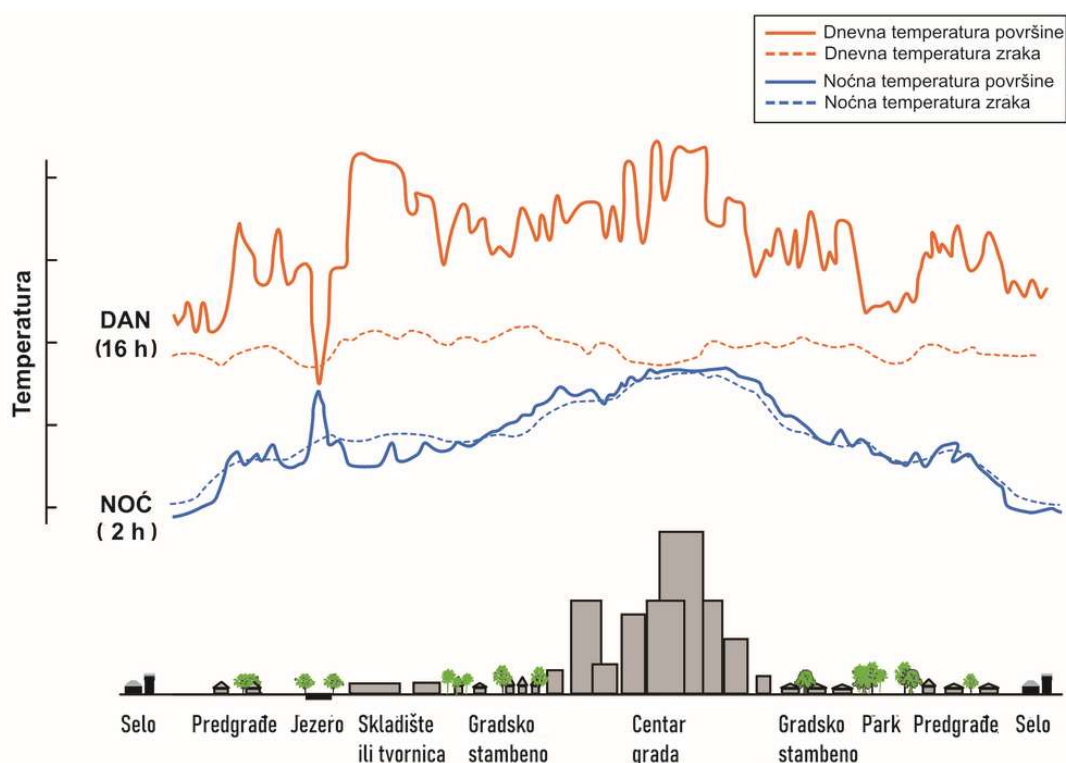

Izvor: European Environment Agency⁴⁵

Razvoj kvalitetnih i klimatski neutralnih naselja zahtijeva integraciju mjera za sigurnost od klimatskih opasnosti, održivo upravljanje vodnim resursima, stvaranje zelenih i plavih infrastruktura, rashlađivanje urbanih prostora, kružno gospodarenje prostorom, održivu mobilnost te korištenje obnovljivih izvora energije i povećanje energetske učinkovitosti.

⁴⁵ Dostupno na: <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/external/urban-heat-island-summer-intensity>

Slika 30. Prikaz djelovanja urbanih toplinskih otoka

Izvor: Meteo-info.hr⁴⁶

Sukladno Priručniku o ublažavanju urbanih toplinskih otoka, prijedlozi mjera ublažavanja učinaka urbanih toplinskih otoka svrstani su u sljedeće kategorije:

- Zelena i plava infrastruktura
- Urbanističko planiranje i oblikovanje
- Tehnološke mjere

Značajniji urbani toplinski otoci prepoznati su u većim gradovima RH, no uvođenje mjera ublažavanja učinaka urbanih toplinskih otoka imaju funkciju prevencije i otpornosti na buduće klimatske i društvene promjene, unaprjeđenje kvalitete života te smanjenje dugoročnih ekoloških i ekonomskih troškova zajednice. U nastavku slijede konkretne mjere koje su primjenjive za područje općine Sveti Ilija, sukladno navedenim kategorijama.

1. Zelena i plava infrastruktura

Razvoj i unaprjeđenje zelene i plave infrastrukture ublažava učinke toplinskih otoka, dok korištenje NBS rješenja pozitivno utječe na očuvanje bioraznolikosti, zdravlje i kognitivne sposobnosti građana, uštede energije i drugo. Mjere koje su izvedive na području općine Sveti Ilija su:

- Razvoj parkova, zelenih trgova i uređenje šumskih područja

Razvojem parkova stvaraju se dodatni prostori za druženje i boravak u prirodi, dok se uređenjem šumskih područja uz naselja povećava zasjenjivanje, snižavanje površinskih temperatura i apsorpcija sunčevih zraka. Na području Općine nalaze se dva manja parka koji

⁴⁶ Meteo-info.hr. Dostupno na: https://www.meteo-info.hr/article/102/Toplinski_otoci

nemaju velik potencijal širenja, no mogu se dodatno urediti i ozeleniti. Potencijalni novi parkovi mogu se formirati na zemljištima u vlasništvu Općine koja trenutno nisu uređena, no namijenjena su za sport i rekreaciju. S obzirom na to da prostori uz prometnice pretežito nisu uređeni, predlaže se sadnja drvoreda te proširenje pješačkih zona korištenjem prirodnih materijala, kako bi se unaprijedila kvaliteta zraka te povećala mobilnost i dostupnost sadržaja bez povećavanja izgrađenosti i posljedičnog rasta i zadržavanja temperature na površinama. Prilikom sadnje zelenila potrebno je uzeti u obzir vrste drveća i grmlja koje su otporne na povećanje temperatura.

➤ Implementacija zelenih elemenata na objektima

Zeleni krovovi apsorbiraju sunčevu radijaciju, reduciraju prodiranje topline u zgrade i smanjuju temperaturu neposrednog okruženja. Zeleni krovovi mogu se ukomponirati u zgrade javne namjene prilikom rekonstrukcije, sanacije ili izgradnje novih objekata. Osim zelenila, moguće je uvođenje elemenata za zadržavanje vode ili vodnih elemenata koji pružaju izolaciju te dodatno pridonose smanjenju površinskih temperatura.

➤ Održavanje i uređenje vodnih tijela

Općina Sveti Ilija bogata je potocima i rijekama koje su dio plave infrastrukture zadužene za skladištenje vode, kontrolu poplava i ublažavanje efekata toplinskih otoka. Potrebno je istražiti mogućnosti obnove vodotoka te održavanje postojeće i sadnja nove vegetacije uz vodotoke. Osim oblikovanja postojećih vodotoka te oblikovanja vodnih elemenata vegetacijom, predlaže se i uređenje novih javnih zelenih površina s vodnim elementima s hidrofilnom vegetacijom.

2. Urbanističko planiranje i oblikovanje

➤ Planiranje i optimizacija javnih prostora

Prilikom formiranja javnih prostora te izgradnje nove infrastrukture potrebno je uzeti u obzir prirodno strujanje zraka, visinu građevine, faktor vidljivosti neba te osiguravanje dovoljnog prostora za zelene površine. Prilikom izgradnje poželjno je korištenje materijala s visokim albedom i reflektirajućih površina u popločenju uličnih profila i parkirališta. U smanjenju efekata toplinskih otoka pomaže i korištenje opreme i materijala koji imaju nižu toplinsku vodljivost ili mehanizme hlađenja.

3. Tehnološke mjere

➤ Korištenje obnovljivih izvora energije

Korištenje obnovljivih izvora energije, posebice fotonaponskih sustava je jedna od značajnijih mjera ublažavanja, s dvostrukom funkcijom koja uključuje smanjenje učinaka toplinskih otoka i sprječavanje nastanka istih. Općina Sveti Ilija uvela je solarne panele na nekoliko javnih zgrada, dok je u planu postepeno uvođenje solarnih panela na ostatku društvene infrastrukture. Solarni paneli mogu se uvrstiti i u javnom otvorenom prostoru s dodatnom funkcijom poput zasjenjivanja stajališta javnog prijevoza ili pametne klupice, čime se pruža zaštita od sunčeva zračenja i proizvodnja energije.

➤ Toplinska izolacija i tehnologije hlađenja

Mjere toplinske izolacije važan su dio moderne zelene gradnje jer smanjuju potrošnju energije za grijanje i hlađenje te doprinose ublažavanju učinaka urbanih toplinskih otoka. Općina Sveti Ilija kroz projekte energetske obnove poboljšava izolaciju javnih zgrada i uvodi suvremene sustave hlađenja, čime smanjuje emisije stakleničkih plinova i doprinosi ugodnijoj mikroklimi.

Uz izolaciju, dodatne mjere poput zelenih krovova, kišnih vrtova i svjetlijih površina pomažu u hlađenju prostora i smanjenju toplinskog opterećenja. Ove aktivnosti ne samo da unapređuju energetske učinkovitost, već i čine urbani prostor zdravijim i ugodnijim za život.

9. SWOT analiza

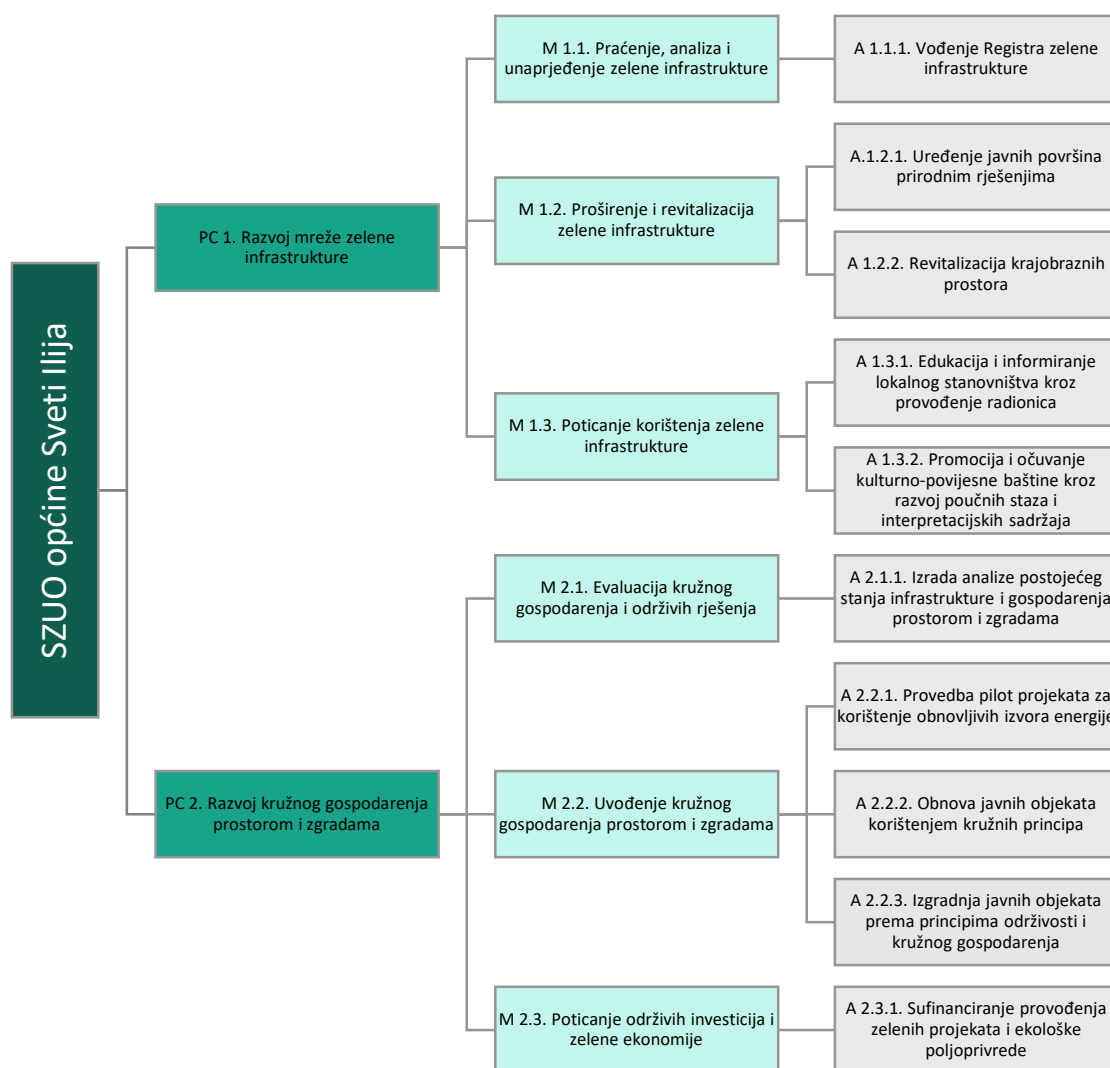
SNAGE	SLABOSTI
• Povoljan geografski položaj - blizina grada Varaždina, prolazak prometnih pravaca unutar općine • Bogatstvo prirodnih resursa - rijeka Bednja, ribnjaka, šuma • Očuvana prirodna baština i doprinos dugoročnoj održivosti ekosustava • Uključenost stanovnika i suradnja unutar lokalne zajednice kroz edukaciju i participaciju u projektima • Interes lokalne samouprave za implementaciju projekata za stanovništvo, poduzetnike, poljoprivrednike	• Migracija i starenje stanovništva • Nedostatak kvalitetnih društvenih i turističkih usluga za stanovništvo i posjetitelje • Nedovoljno modernizirana komunalna infrastruktura • Ograničeni proračunski kapaciteti • Nedovoljno korištenje prirodnih resursa u projektima zelene infrastrukture • Nedovoljno razvijena zelena turistička infrastruktura • Nedostatak prostora za druženje stanovnika • Nedostatak znanja i svijesti o zelenoj infrastrukturi

PRILIKE	PRIJETNJE
• Promocija održivosti, smanjenje negativnih utjecaja na okoliš • Poticanje međusektorske suradnje • Povećanje zaposlenosti u turizmu, poljoprivredi i uslužnim djelatnostima • Trend promicanja zdravog načina života • Potražnja za održivim turizmom • Digitalna transformacija društva • Zelena transformacija društva • Povezivanje s drugim turističkim destinacijama u Županiji	• Rizik od šteta od klimatskih promjena i elementarnih nepogoda • Zagađenje vodnih resursa • Nepredviđeni porast cijena građevinskog materijala i zahvata • Povećani troškovi održavanja infrastrukture • Administrativne prepreke, ishođenje dozvola

10. Strateški okvir

Sukladno prepoznatim razvojnim potrebama i potencijalima na području općine Sveti Ilija, a u skladu su ciljevima Nacionalne razvojne strategije do 2030. te Programima razvoja ZI i KG do 2030. godine, u sklopu ove strategije definirani su sljedeći posebni ciljevi, mjere i aktivnosti:

Grafikon 5. Strateški okvir SZUO općine Sveti Ilija

PC 1. Razvoj mreže zelene infrastrukture

Posebni cilj 1. usmjeren je na razvoj i povezivanje zelene infrastrukture kroz mjere evidentiranja i planiranja zelene infrastrukture sukladno kojima će se provoditi i projekti proširenja i revitalizacije, uz mjere poticanja na korištenje iste.

PC 1. SZUO općine Sveti Ilija je usklađen s posebnim ciljem *PC 1. Kvalitetno planiranje i upravljanje razvojem zelene infrastrukture u urbanim područjima* Programa ZI, a usklađeni je s ciljevima NRS 2030 i Programom KG. Evidentiranjem i kontinuiranim praćenjem razvoja zelene infrastrukture omogućuje se implementiranje razvojnih mjera u strateške i planske dokumente Općine, a u proces je važno uključiti i lokalnu zajednicu. U cilju postizanja održivosti i otpornosti, prilikom planiranja i razvoja zelene

infrastrukture općina Sveti Ilija će pratiti smjernice iz priručnika Programa ZI te Priručnika o primjeni zelene infrastrukture kojeg je izradilo Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine.

- M 1.1. Praćenje, analiza i unaprjeđenje zelene infrastrukture

Općina Sveti Ilija trenutno vodi javno dostupnu evidenciju komunalne infrastrukture te registar imovine koji se ažuriraju na godišnjoj razini, a ažurnije promjene infrastrukture prati JUO Općine Sveti Ilija u izvan mrežnim evidencijama. Od velike je važnosti formiranje registra zelene infrastrukture koji će objedinjavati podatke o svojoj infrastrukturi i zelenim prostorima na području općine Sveti Ilija, a to obuhvaća imovinu u vlasništvu Općine te imovinu u privatnom vlasništvu. Na taj način će se lakše pratiti trenutno stanje zelene infrastrukture te omogućiti uspostavljanje kataloga mjera za razvoj i poboljšanje otvorenih prostora te uspostavljanje standarda za razvoj zelenih otvorenih prostora.

Pokazatelj uspješnosti mjere je evidentiranje najmanje 95 % površina Općine u Registar zelene infrastrukture najkasnije do 2030. godine, te ažuriranje podataka u registru barem jednom godišnje nakon 2030. godine.

- A 1.1.1. Vođenje Registra zelene infrastrukture

Aktivnost uključuje tehničku podršku i izradu registra, edukaciju službenika, unos i kontinuirano ažuriranje podataka u Registar zelene infrastrukture sukladno zadanoj tipologiji i realnom stanju na području općine Sveti Ilija. Registar zelene infrastrukture biti će javno dostupan, a u planu je i razvoj sveobuhvatne interaktivne karte.

Aktivnost podržava razvojne potrebe RP 2 i RP 7.

- M 1.2. Proširenje i revitalizacija zelene infrastrukture

Razvoj i planiranje zelene infrastrukture ključni su za kreiranje zelenog identiteta općine Sveti Ilija. Provođenje projekata uređenja i revitalizacije ključno je za razvoj i povezivanje zelene infrastrukture na području općine Sveti Ilija, uključujući ozelenjavanje sive infrastrukture, sadnju drvoreda, razvoj manjih i većih urbanih točki i koridora, uređenje zelenih površina i druge aktivnosti. Cilj je povezati zelenu infrastrukturu s plavom i sivom infrastrukturom kako bi se poboljšala funkcionalnost, estetika i kvaliteta života lokalnog stanovništva.

- A 1.2.1. Uređenje javnih površina prirodnim rješenjima

Aktivnost obuhvaća uređenje i obnovu javnih zelenih površina koje su u vlasništvu Općine. To uključuje ozelenjavanje i uređenje trgova, parkova i prostora uz prometnice, uređenje pješačkih i biciklističkih staza drvoredima i grmljem, sadnju šuma, sakupljanje i upotrebu kišnice, postavljanje zelenih krovova, modernizacija javne rasvjete te uvođenje prirodnih elemenata u dječja igrališta i šetališta. Dodatno, formiranje zelenih otoka za smanjenje toplinskih učinaka i druge aktivnosti doprinosi održivosti prostora, očuvanju bioraznolikosti i jačanju ekološke mreže. Prilikom provođenja projekata poželjno je uključivanje lokalne zajednice kroz volonterstvo te druge načine sudjelovanja u aktivnostima sadnje i održavanja zelene infrastrukture. Među potencijalnim aktivnostima je provođenje projekata poput izgradnje šetnice uz rijeku Bednju koja bi osim sportsko-rekreacijske funkcije osigurala

valorizaciju i očuvanje prirodne baštine. Aktivnosti koje će se provoditi će biti u skladu s analizama lokalnih klimatskih i ekoloških uvjeta te Prostornim planom. Prirodna (NBS) rješenja povećavaju atraktivnosti i funkcionalnost zelenih i plavih površina, a doprinose ekološkoj održivosti, smanjenju utjecaja klimatskih promjena te poboljšavaju kvalitetu života lokalnog stanovništva.

Aktivnost podržava razvojne potrebe RP 1, RP 2 i RP 4.

➤ A 1.2.2. Revitalizacija krajobraznih prostora

Područje općine Sveti Ilija bogato je raznolikim krajobraznim prostorima koje je potrebno valorizirati i očuvati za buduće generacije. Među prirodnim krajobrazima ističu se prostrana šumska područja te područja uz rijeku Bednju, dok ruralni krajobrazi obuhvaćaju područja u kojima prevladavaju tradicionalni zanati sela te kulturne i druge aktivnosti. Aktivnost uključuje uređenje javnih površina (parkovi, trгови) prema načelu zelene infrastrukture. Za revitalizaciju je posebice pogodno područje oko vidikovca Hosta koji je trenutno u privatnom vlasništvu, te uređenje zone Etno kuće u Beletincu čije je uređenje također u najavi.

Aktivnost odgovara na razvojne potrebe RP 1, RP 2 i RP 3.

• M 1.3. Poticanje korištenja zelene infrastrukture

Nastavno na prethodne mjere unutar PC 1., mjera M 1.3. usmjerena je na edukaciju i informiranje lokalnog stanovništva te promociju i očuvanje kulturno-povijesne i prirodne baštine na području općine Sveti Ilija. Navedene aktivnosti ključne su za podizanje svijesti lokalnog stanovništva o postojanju i važnosti zelene infrastrukture te na njihovu podršku i uključivanje u održive projekte.

➤ A 1.3.1. Edukacija i informiranje lokalnog stanovništva kroz provođenje radionica

Aktivnost je usmjerena na održavanje edukativnih i provedbenih radionica za stanovništvo o razvoju zelene infrastrukture, koje će obrađivati teme poput bioraznolikosti područja, ekološkog uzgoja, prirodnih resursa i prednosti korištenja obnovljivih izvora energije, uloge i prednosti razvoja zelene infrastrukture, uvođenje prirodnih rješenja u uređenju javnih zelenih površina, dizajn i planiranje zelenih površina, sudjelovanje u lokalnim zelenim inicijativama i drugo.

Aktivnosti odgovara na razvojne potrebe RP 3, RP 5 i RP 6.

➤ A 1.3.2. Promocija i očuvanje kulturno-povijesne i prirodne baštine

Promociju i očuvanje kulturno-povijesne i prirodne baštine moguće je odraditi na nekoliko načina, uključujući razvoj poučnih staza i interpretacijskih sadržaja koji će educirati i informirati lokalno stanovništvo te potencijalne turiste o specifičnosti krajobraznih prostora te povećati atraktivnosti područja kroz redovito održavanje istih. Uz kreiranje poučnih staza poželjno je postavljanje informacijskih i interpretacijskih ploča u svrhu educiranja, usmjeravanja, promoviranja baštine te poticanja interakcije i povezivanja s prirodom i lokalnom zajednicom.

Aktivnost odgovara na razvojne potrebe RP 3 i RP 6.

PC 2. Razvoj kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

Posebni cilj 2. usmjeren je na poticanje razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama kroz održivo gospodarenje, što obuhvaća analiziranje trenutnog stanja zgrada i prostora na području Općine, provedbu infrastrukturnih projekata u obliku obnove, rekonstrukcije i izgradnje novih javnih objekata prema principima održivosti i kružnog gospodarenja te poticanje lokalnog stanovništva na prijelaz na kružno gospodarenje u sklopu kućanstva. PC 2. je usklađen s Posebnim ciljem Programa KG, *PC 1. Razvoj sustava kružnog gospodarenja prostorom i zgradama* te *PC 2. Kružna obnova nekorištenih prostora i zgrada*, a koji obuhvaćaju širok spektar aktivnosti poput razvoja sustava prikupljanja podataka i kontinuiranog praćenja stanja u prostoru te uvođenje korištenja zgrada na ekonomski odgovoran način.

- M 2.1. Evaluacija kružnog gospodarenja i održivih rješenja

Mjera M 2.1. usklađena je s Posebnim ciljem Programa KG, *PC 1. Razvoj sustava kružnog gospodarenja prostorom i zgradama*, a koji obuhvaća širok spektar aktivnosti poput razvoja sustava prikupljanja podataka i kontinuiranog praćenja stanja u prostoru te razvoj smjernica i metodologije za primjenu kružnog gospodarenja prostorom i zgradama. Razvojem tehnologije i većom integracijom održivog razvoja u sektor građevinarstva, primjenjuju se rješenja temeljena na prirodi (NBS rješenja), principi održivog dizajna zgrada, principi kružnog gospodarenja, zelene gradnje, korištenje obnovljivih izvora energije i održivih materijala u gradnji. Pokazatelj uspješnosti mjere je izrada analize nekorištenih prostora i zgrada te razvoj smjernica za planiranje prostora na načelima kružnog gospodarenja.

- A 2.1.1. Izrada analize postojećeg stanja infrastrukture i gospodarenja prostorom

Aktivnost uključuje izradu analize stanja postojećih nekorištenih prostora i zgrada na području općine Sveti Ilija kako bi se olakšala revitalizacija i prenamjena takvih prostora. Kontinuirano održavanje postojećih zgrada nužno je za kružno upravljanje i sprječavanje nastanka otpada, uz korištenje postojećeg građevinskog fonda u odgovarajućoj mjeri. Analiza će obuhvaćati informacije o postojećoj infrastrukturi u vlasništvu Općine, namjeni i učestalosti korištenja infrastrukture, podatke o izgradnji ili posljednjoj obnovi zgrade, odnosno posljednje obnove/uređenja napuštenih prostora.

Aktivnost podržava razvojne potrebe RP 7.

- M 2.2. Uvođenje kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

Mjera 2.2. odnosi se na provođenje projekata prema načelima kružnog gospodarstva, primarno nekorištenih zgrada ili zona koje trenutno nisu funkcionalne, izgradnja novih zgrada prema principima kružnog gospodarenja te poticanje lokalnog stanovništva na prijelaz na kružno gospodarenje u sklopu kućanstva. Navedena mjera usklađena je s mjerama 2.1. *Provedba pilot projekata* i 2.2. *Poticanje kružne obnove prostora i zgrada u sklopu Programa KG*. Kroz provođenje i poticanje provođenja projekata kružne obnove i održive gradnje želi se povećati trajnost javne i druge infrastrukture, poboljšati energetska svojstva i smanjiti nastanak građevnog otpada, što u konačnici rezultira smanjenjem negativnih utjecaja na okoliš, povećanjem kvalitete života lokalnog stanovništva te povećanom održivošću i funkcionalnošću infrastrukture.

- A 2.2.1. Provedba pilot projekata za korištenje obnovljivih izvora energije

Aktivnost se odnosi na provođenje projekata u svrhu proizvodnje i/ili korištenja energije iz obnovljivih izvora na javnim zgradama i prostorima. Mali postotak zgrada koje su u vlasništvu Općine koriste obnovljive izvore energije u obliku solarnih elektrana, stoga je prepoznata potreba za korištenje obnovljivih izvora energije na ostalim javnim zgradama i objektima u vlasništvu Općine. Među planiranim projektima u idućih 5 godina spominje se izgradnja integrirane sunčane elektrane na objektu Dječjeg vrtića „Gumbek“ koja je u visokoj fazi spremnosti te potencijalna izgradnja manje hidroelektrane na rijeci Bednji koja bi osim proizvodnje električne energije bila i turistička atrakcija. Projekti će se financirati iz proračuna Općine Sveti Ilija te iz fondova EU prema dostupnosti otvorenih javnih poziva i natječaja.

Aktivnost odgovara na potrebe RP 2 i RP 6.

➤ A 2.2.2. Obnova javnih objekata korištenjem kružnih principa

Aktivnost se odnosi na provođenje projekata kružne obnove i gospodarenja nekorištenih zgrada i zona na području Općine. Korištenje kružnih principa obuhvaća primjenu održivih i kružnih rješenja u obnovi zgrada i infrastrukture, uz smanjenje troškova i utjecaja na okoliš kroz reciklažu, ponovnu upotrebu materijala te smanjenje građevinskog otpada. Aktivnost doprinosi revitalizaciji prostora te očuvanju prirodnih i drugih resursa. Među predloženim projektima su rekonstrukcije klupskih prostorija NK Bednja Beletinec i NK Obreš te rekonstrukcije grobnih kuća u Beletincu i Žigrovcu. Osim rekonstrukcije i energetske obnove objekata, aktivnost obuhvaća uređenje i održavanje vanjskih prostora.

Aktivnost odgovara na razvojne potrebe RP 1, RP 2 i RP 3.

➤ A 2.2.3. Izgradnja novih javnih objekata prema principima održivosti i kružnog gospodarenja

Aktivnost se odnosi na izgradnju novih objekata javne namjene, uključujući izgradnju društvenih domova Žigrovcu i Krušljevcu gdje trenutno nema adekvatnog prostora kojeg bi lokalno stanovništvo moglo koristiti u društvene svrhe, zatim izgradnja prateće građevine turističke namjene na prostoru Dječjeg rekreacijskog i edukacijskog centra Slugovine, Izgradnja Interpretacijskog centra srednjeg toka rijeke Bednje.

Aktivnosti, osim objekata javne namjene uključuju i izgradnju Vatrogasnog doma u Beletincu koji će služiti kao operativni centar za vatrogasce i hitne službe te izgradnju Zdravstvenog centra za pružanje medicinskih usluga i očuvanje zdravlja stanovništva.

Aktivnost odgovara na razvojne potrebe RP 1, RP 2, RP 4, RP 8.

• M 2.3. Poticanje održivih investicija i zelene ekonomije

Mjera 2.3. odnosi se na poticanje lokalnih poduzetnika i stanovništva na provođenje održivih investicija i zelene ekonomije kroz pružanje jednokratnih financijskih potpora i sufinanciranja navedenih projekata. Prilikom ispitivanja javnog mijenja primjetna je najveća zainteresiranost za sufinanciranje solarnih panela te provođenje programa energetske učinkovitosti. Prilikom objave natječaja formirat

će se uvjeti i kriteriji za ocjenjivanje prijava kako bi se osigurala ravnomjerna raspodjela financijskih sredstava.

➤ A 2.3.1. Sufinanciranje provođenja zelenih projekata i ekološke poljoprivrede

Prepoznat je veliki interes lokalnog stanovništva za korištenje mjera sufinanciranja provođenja programa energetske učinkovitosti, uvođenje obnovljivih izvora energije te ostalih oblika potpora za uvođenje održivog razvoja i kružnog gospodarenja. Raspisivanjem javnih natječaja za pravne i fizičke osobe na području općine Sveti Ilija doprinosi se razvoju zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja u prostorima koji nisu u vlasništvu Općine, čime se nadopunjuje uvođenje sustava kružnog gospodarenja na području javnih i društvenih prostora te prati razvoj zelene infrastrukture.

Aktivnost odgovara na razvojne potrebe RP i RP 6.

11. Horizontalna načela

Horizontalna načela odnose se na širok spektar temeljnih vrijednosti, uključujući poštivanje osnovna ljudskih prava utemeljenih Poveljom o temeljnim pravima Europske unije i Konvencijom UN-a o pravima osoba s invaliditetom. Povelja EU-a o temeljnim pravima objedinjuje građanska, politička, ekonomska i socijalna prava građana i stanovnika, a posebnu pozornost obraća na omogućavanje sigurnih radnih uvjeta, zabranu svih oblika diskriminacije, integraciju osoba s invaliditetom, zaštitu osobnih podataka, zaštitu okoliša i ravnopravnost spolova. Konvencija UN-a ističe uživanje svih ljudskih prava i temeljnih sloboda za osobe s invaliditetom, promicanje i zaštitu prava i slobode te promicanje poštovanja urođenog dostojanstva osoba s invaliditetom.

Kroz horizontalna načela teži se prema smanjenju negativnih utjecaja na okoliš i društvo te promoviranje načela „ne čini značaju štetu“, a među glavnim načelima je promicanje ravnopravnosti spolova, poticanje nediskriminacije u svim oblicima, promoviranje opće jednakosti i poticanje održivog razvoja. Uz navedena načela, u obzir se uzimaju i globalni sporazumi poput Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama koji obvezuje svoje potpisnike na djelovanje u cilju borbe protiv klimatskih promjena. Kako bi se pravovremeno i sveobuhvatno odgovorilo na suvremene izazove povezane uz klimu i zaštitu okoliša te jednakost u društvu, potrebno je uskladiti političke prakse s horizontalnim načelima.

SZUO općine Sveti Ilija primarno odgovara na razvojne potrebe i potencijale u pogledu zelene obnove kroz razvoj zelene infrastrukture te uvođenje kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, što u velikoj mjeri utječe na klimatske promjene te valorizaciju i zaštitu okoliša. Navedeno doprinosi jačanju zaštite biološke raznolikosti, održivog razvoja te se unaprjeđuju uvjeti za implementaciju i upravljanje javnim prostorima kroz uspostavu sustava planiranja javnih otvorenih prostora. Strateški okvir te definirane mjere i aktivnosti usklađene su s horizontalnim načelima te su neutralne prema promicanju ravnopravnosti spolova i zabrani diskriminacije, neće negativno utjecati na razlike u položaju, mogućnostima, potrebama ili ranjivosti žena, muškaraca ili pripadnika drugih rodni identiteta, a naglasak je stavljen na dobrobit svih stanovnika Općine.

Prilikom provođenja definiranih aktivnosti u okviru SZUO općine Sveti Ilija, poticati će se uključivanje lokalnog stanovništva, čime se promiču jednake mogućnosti i pristup resursima bez obzira na spol i druge osobne karakteristike. SZUO ne podržava nikakve oblike diskriminacije na osnovi spola, rase ili etničkog porijekla, vjere ili uvjerenja, dobi ili seksualne orijentacije, posebno u kontekstu pristupačnosti, dok istovremeno promiče povezivanje različitih društvenih skupina i potiče njihovu međusobnu interakciju.

- Promicanje ravnopravnosti žena i muškaraca i zabrana diskriminacije

Ravnopravnost žena i muškaraca te zabrana diskriminacije promiče se kroz uključivanje lokalnog stanovništva u procese odlučivanja i edukaciju, konkretno kroz aktivnosti A 1.3.1. Edukacija i informiranje koja omogućuje inkluzivnost i sudjelovanje svih stanovnika, čime se osigurava ravnopravna zastupljenost, sprječava diskriminacija u odlučivanju te se povećava osviještenost stanovnika o važnosti održivog razvoja. Mjera 2.3. Poticanje održivih investicija i zelene ekonomije osigurava pružanje financijske potpore poduzetnicima, posebice onima koji imaju otežani pristup resursima, uključujući žene poduzetnice. Sukladno Zakonu o suzbijanju diskriminacije, prilikom

provođenja aktivnosti i projekata promicat će se jednakost i urediti zaštita od diskriminacije na osnovi rase ili etničke pripadnosti ili boje kože, spola, jezika, vjere, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog ili socijalnog podrijetla, imovinskog stanja, članstva u sindikatu, obrazovanja, društvenog položaja, bračnog ili obiteljskog statusa, dobi, zdravstvenog stanja, invaliditeta, genetskog naslijeđa, rodnog identiteta, izražavanja ili spolne orijentacije.

- **Pristupačnost za osobe s invaliditetom**

Strateškim okvirom definirane su aktivnosti i mjere koje doprinose pristupačnosti za osobe s invaliditetom, posebice u sklopu projekata izgradnje javne i društvene infrastrukture (A 1.2.1., A 2.2.3.) gdje će se posebna pažnja posvetiti prilagođenom dizajnu te uklanjanju barijera kako bi se osigurala pristupačnost za sve osobe. Pristupačnost se promiče i prilagođavanjem društvenih sadržaja kroz revitalizaciju krajobraznih prostora (A 1.2.2.) koja uključuje osiguranje pristupačnosti osobama s invaliditetom u prirodnim okruženjima gdje je pristupačnost ograničena. To se odnosi i na interpretacijske staze te poučne ploče koje mogu biti prilagođene korištenjem taktilnih elemenata te Brailleovim pismom. Kroz edukativne radionice (A 1.3.1.) promicat će se razumijevanje potreba osoba s invaliditetom te njihovo uključivanje u planiranje i provedbu aktivnosti. Prilagodba kod provođenja edukativnih radionica može biti fizička (odabir prostora koji osigurava pristupačnost osobama s invaliditetom, razumna prilagodba), vizualna (prilagodba edukativnih materijala za osobe sa osjetilnim oštećenjima) i sadržajna (prilagodba edukacija za osobe s mentalnim oštećenjima, korištenje jednostavnog jezika).

- **Održivi razvoj**

Strateški okvir SZUO općine Sveti Ilija počiva na načelima održivog razvoja, koja su integrirana u strateške projekte i aktivnosti. Aktivnosti poput proširenja i revitalizacije zelene infrastrukture u sklopu M 1.2. te korištenja obnovljivih izvora energije u A 2.2.1. smanjuju ugljični otisak, poboljšavaju kvalitetnu zraku te pomažu u borbi protiv klimatskih promjena. S druge strane, M 2.2. izravno doprinosi racionalnom korištenju prirodnih resursa, poticanje smanjenja otpada te povećanje trajnosti infrastrukture. Kroz aktivnosti A 1.2.1. i A 1.2.2. doprinosi se očuvanju prirodne raznolikosti kroz stvaranje staništa za biljne i životinjske vrste, dok mjera M 1.3. podiže svijest građana o održivim praksama i važnosti zaštite i očuvanja okoliša. Prilikom pripreme i provedbe predviđenih projekata, Općina Sveti Ilija će voditi računa o provedbi zelene javne nabave kada je to primjenjivo.

12. Pokazatelji, indikativni financijski plan i terminski plan provedbe

Pokazatelji, terminski plan provedbe i indikativni financijski plan aktivnosti/projekata								
Posebni cilj	Mjera	Naziv aktivnosti/ projekta	Ključni pokazatelji i rezultati provedbe aktivnosti/ projekata			Terminski plan provedbe	Procijenjena vrijednost (€)	Mogući izvori financiranja
			Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost			
PC 1. Razvoj mreže zelene infrastrukture	M 1.1. Praćenje, analiza i unaprjeđenje zelene infrastrukture	A 1.1.1. Vođenje Registra zelene infrastrukture	Postotak površina zabilježenih u Registru zelene infrastrukture do 2030. godine	0	95	2025.-2030.	50.000,00	Općinski proračun, državni proračun, nacionalni i EU fondovi
	M 1.2. Proširenje i revitalizacija zelene infrastrukture	A 1.2.1. Uređenje javnih površina prirodnim rješenjima	Površina uređenih zelenih površina (m²)	0	2.000	2025.-2030.	3.000.000,00	
			Broj provedenih projekata uređenja	0	4	2025.-2030.		
		A 1.2.2. Revitalizacija krajobraznih prostora	Broj revitaliziranih krajobraznih područja	0	2	2025.-2028.	4.000.000,00	
	M 1.3. Poticanje korištenja zelene infrastrukture	A 1.3.1. Edukacija i informiranje lokalnog stanovništva kroz provođenje radionica	Broj održanih radionica	0	6	2025.-2030.	50.000,00	
		A 1.3.2. Promocija i očuvanje kulturno-povijesne i prirodne baštine kroz razvoj poučnih staza i interpretacijskih sadržaja	Broj postavljenih interpretacijskih ploča	0	3	2025.-2030.	3.500.000,00	
PC 2. Razvoj kružnog gospodarenja prostorom i zgradama	M 2.1. Analiza stanja kružnog gospodarenja i održivih rješenja	A 2.1.1. Izrada analize postojećeg stanja infrastrukture i gospodarenja prostorom	Broj izrađenih analiza	0	1	2025.-2026.	50.000,00	Općinski proračun, državni proračun, nacionalni i EU fondovi
			Broj novih prijedloga za revitalizaciju temeljnih na analizi	0	3	2026.-2030.		
	M 2.2. Uvođenje kružnog gospodarenja prostorom i zgradama	A 2.2.1. Provedba pilot projekata za korištenje obnovljivih izvora energije	Broj zgrada s implementiranim obnovljivim izvorima energije	0	2	2025.-2028.	3.000.000,00	

		A 2.2.2. Obnova javnih objekata korištenjem kružnih principa	Broj obnovljenih javnih objekata	0	3	2025.-2030.	5.000.000,00	
		A 2.2.3. Izgradnja novih javnih objekata prema principima održivosti i kružnog gospodarenja	Broj novoizgrađenih objekata javne namjene	0	3	2025.-2030.	5.000.000,00	
	M 2.3. Poticanje održivih investicija i zelene ekonomije lokalnog stanovništva	A 2.3.1. Sufinanciranje provođenja zelenih projekata i ekološke poljoprivrede	Broj javnih natječaja za dodjeljivanje financijskih potpora lokalnom stanovništvu	0	4	2025.-2030.	1.000.000,00	

13. Popis izvora

1. AP Varaždin. <https://www.ap.hr/>
2. Bogunović, M., Vidaček, Ž., Racz, Z., Husnjak, S. i Sraka, M. (1998). Namjenska pedološka karta Republike Hrvatske mjerila 1:300 000. Geodetski list, 52 (75) (1), 1-12. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/291517>
3. COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS Green Infrastructure (GI) — Enhancing Europe's Natural Capital /* COM/2013/0249 final */ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52013DC0249>
4. Copernicus. Europe's eyes on Earth. Climate Change Service. Dostupno na: <https://climate.copernicus.eu/demonstrating-heat-stress-european-cities>
5. Državni hidrometeorološki zavod. <https://meteo.hr/>
6. Državni zavod za statistiku. <https://podaci.dzs.hr/hr/>
7. Dvorci, crkve i stari gradovi. [https://blog.dnevnik.hr/dvorci-crkve/2021/09/1632346798/svilija-obrez.html#gallery\[1631542207\]/1/](https://blog.dnevnik.hr/dvorci-crkve/2021/09/1632346798/svilija-obrez.html#gallery[1631542207]/1/)
8. ENVI. Portal okoliša. <https://envi-portal.azo.hr/>
9. Europski parlament. Kružno gospodarstvo: definicija i koristi koje donosi. <https://www.europarl.europa.eu/topics/hr/article/20151201STO05603/kruznogospodarstvo-definicija-i-koristi-kojedonosi#:~:text=Kru%C5%BEno%20gospodarstvo%20je%20model%20proizvodnje,otpada%20na%20najmanju%20mogu%C4%87u%20razinu>
10. Europski zeleni plan. COM (2019) 640 final. Europska komisija- Komunikacija Komisije, Bruxelles
11. FINA. <https://www.fina.hr/>
12. Geoportal. <https://geoportal.dgu.hr/>
13. Geostat. <https://geostat.dzs.hr/>
14. Hrvatska gospodarska komora- Gospodarstvo Varaždinske županije. <https://hgk.hr/zupanijska-komora-varazdin/gospodarstvo-zupanije>
15. Hrvatske šume. <https://www.hrsume.hr/>
16. Hrvatski zavod za zapošljavanje. <https://www.hzz.hr/>
17. Karte potresnih područja Republike Hrvatske. Geofizički odsjek- Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu. <http://seizkarta.gfz.hr/hazmap/karta.php>
18. Meteorološki i hidrološki bilten. (2023). Državni hidrometeorološki zavod, ISSN 1334-3017, god XXXVII, Zagreb
19. Ministarstvo gospodarstva. Središnji registar državne imovine. <https://registarimovine.gov.hr/web/guest/home>
20. Ministarstvo gospodarstva. Varaždinska županija. <https://investcroatia.gov.hr/countystats/varazdinska-zupanija/>
21. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (2021). *Program konkurentnost i kohezija 2021.–2027*. Dostupno na: <https://strukturnifondovi.hr/>
22. Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine. NN 13/21
23. Nacionalni plan oporavka i otpornosti (2021). Vlada Republike Hrvatske. Zagreb. Dostupno na: <https://planoporavka.gov.hr/>

24. Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti. NN 132/17
25. Općina Sveti Ilija. <https://opcina-sveti-ilija.hr/>
26. Peškan, I., i Pascuttini - Juraga, V. (2009). 'Neka srednjovjekovna naselja i župe južnog varaždinskog podbrežja', Starohrvatska prosvjeta, III(36), str. 425-442. Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/81290>
27. Plan razvoja Varaždinske županije za razdoblje od 2021. do 2027. godine. (2023). Objavljeno na mrežnim stranicama Varaždinske županije. <https://vzz.hr/savjetovanja-s-javnoscu/plan-razvoja-varazdinske-zupanije-za-razdoblje-od-2021-do-2027-godine.html>
28. Policijska uprava varaždinska. <https://varazdinska-policija.gov.hr/>
29. Popis stanovništva 2021. (2022). DZS, Zagreb
30. Preglednik obrtnog registra. Ministarstvo gospodarstva. <https://pretrazivacobrta.gov.hr/pretraga>
31. Prilog uz izvještaj o provedbi plana gospodarenja otpadom.
32. Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2022. (2023). DZS, Zagreb
33. Priručnik o primjeni zelene infrastrukture. (2023). Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Zagreb.
34. Priručnik o ublažavanju urbanih toplinskih otoka. (2024). Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine.
35. Procjena rizika od velikih nesreća za području Općine Sveti Ilija. (2021). Revizija I. -12/2021. Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/wp-content/uploads/2022/08/Revizija-I-Procjene-rizika-Sveti-Ilija-2021.pdf>
36. Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021.-2030. godine (2021). Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Zagreb
37. Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021.-2030. godine (2021). Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Zagreb
38. Prostorni plan uređenja Općine Sveti Ilija, 2. izmjene i dopune. (2018). Objavljeno na mrežnim stranicama Općine Sveti Ilija.
39. Prostorni plan Varaždinske županije, 3. izmjene i dopune. (2022). Objavljeno na mrežnim stranicama Varaždinske županije.
40. Provedbeni program Općine Sveti Ilija za razdoblje 2022.-2025. (2021) Objavljeno na mrežnim stranicama Općine Sveti Ilija.
41. Registar udruga Republike Hrvatske. Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije. <https://registri-npo-mpu.gov.hr/#!udruge>
42. Rudarsko-geološka studija Varaždinske županije. (2016). Hrvatski geološki institut. Zagreb.
43. Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske (NN 106/2017)
44. Sudski registar. Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije. <https://sudreg.pravosudje.hr/registar/f?p=150:1>
45. Školski e-Rudnik. <https://mzo.gov.hr/ser-skolski-e-rudnik-3419/3419>
46. Terra Croatia. Sveti Ilija/ Varaždinska županija. Dostupno na: <https://www.terra-croatia.eu/sveti-ilija/>
47. Turistička zajednica Varaždinski bregi- mrežne stranice. <https://varazdinski-bregi.com/>
48. Varaždinska županija- službeni internetski portal. <https://www.varazdinska-zupanija.hr/>
49. World Meteorological organization. <https://wmo.int/>
50. Zakon o gradnji (NN 153/13, 20/17, 39/19, 125/19)

51. Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja (NN 127/19)
52. Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19, 67/23)
53. Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19)
54. Županijska uprava za ceste Varaždinske županije. <https://zuc-vz.hr/>

Popis slika

Slika 1. Položaj općine Sveti Ilija u Varaždinskoj županiji	14
Slika 2. Prometna mreža na području općine Sveti Ilija	16
Slika 3. Reljef općine Sveti Ilija	20
Slika 4. Vodotoci na području općine Sveti Ilija.....	23
Slika 5. Karta potresnih područja Republike Hrvatske u proteklih 95 godina.....	24
Slika 6. Pedološka obilježja područja općine Sveti Ilija	25
Slika 7. Obilježja jedinica tla prisutnih na području općine Sveti Ilija	26
Slika 8. Korištenje i namjena prostora općine Sveti Ilija.....	33
Slika 9. Župna Crkva Svetog Ilije Proroka u Svetom Iliji.....	34
Slika 10. Kurija Patačić u Seketinu	35
Slika 11. Kurija na imanju Obrež.....	36
Slika 12. Pokrov i namjena korištenja zemljišta općine Sveti Ilija prema CORINE 2018.	48
Slika 13. Šumski pokrov na području općine Sveti Ilija.....	49
Slika 14. Prirodna staništa na području općine Sveti Ilija.....	51
Slika 15. Model kružnog gospodarstva: manje sirovina, manje otpada, manje štetnih emisija	69
Slika 16. Lokacija izgradnje društvenog doma Žigrovec	71
Slika 17. Lokacija izgradnje Društvenog doma u Krušljercu.....	72
Slika 18. Lokacija centra Slugovine.....	73
Slika 19. Lokacija za izgradnju Interpretacijskog centra srednjeg toka rijeke Bednje	74
Slika 20. Lokacija za izgradnju vatrogasnog doma u Beletincu	75
Slika 21. Lokacija za izgradnju zdravstvenog centra u Svetom Iliji	76
Slika 22. Područje rijeke Bednje pogodno za provođenje projekta	77
Slika 23. Lokacija pogodna za provođenje projekta uređenja zone Etno kuće u Beletincu	78
Slika 24. Lokacija klupskih prostorija NK Bednja Beletinec	79
Slika 25. Lokacija grobne kuće u Beletincu.....	80
Slika 26. Lokacija mjesnog groblja u Žigrovcu	81
Slika 27. Lokacija ulaganja u nerazvrstanu cestu NC 1-034 Korenjak - Kočevac	82
Slika 28. Lokacija vidikovca Hosta	84
Slika 29. Intenzitet urbanih toplinskih otoka na području EU.....	85
Slika 30. Prikaz djelovanja urbanih toplinskih otoka	86

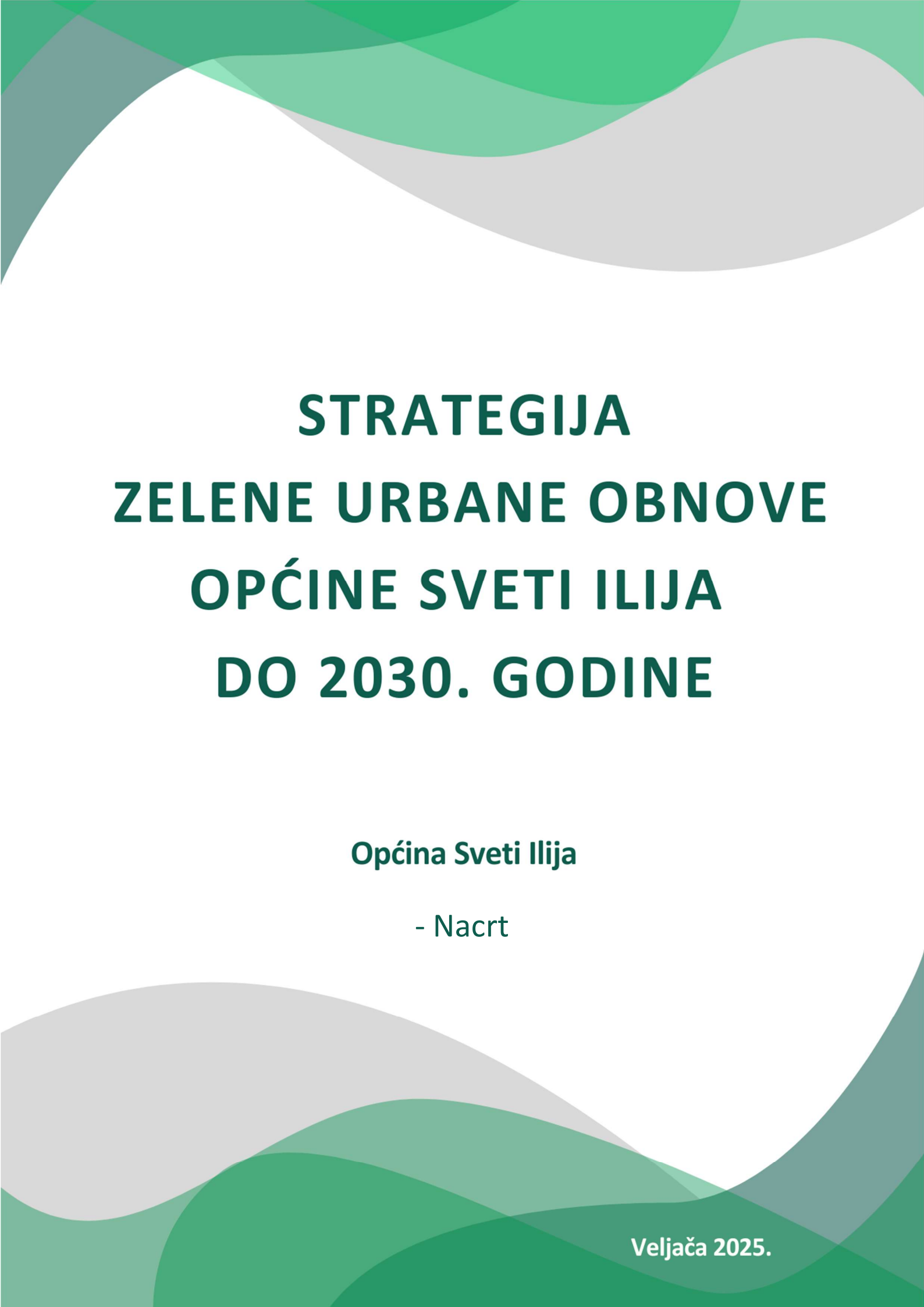
Popis tablica

<i>Tablica 1. Pregled promjene broja stanovnika općine Sveti Ilija u usporedbi s Varaždinskom županijom i RH u razdoblju od 2001.-2021. godine .....</i>	<i>16</i>
<i>Tablica 2. Gustoća naseljenosti u naseljima općine Sveti Ilija u usporedbi s Varaždinskom županijom i RH .....</i>	<i>17</i>
<i>Tablica 3. Dobno spolna struktura stanovništva u općini Sveti Ilija u 2021. godini .....</i>	<i>17</i>
<i>Tablica 4. Indeks starenja stanovništva općine Sveti Ilija u 2021. godini.....</i>	<i>18</i>
<i>Tablica 5. Prirodno kretanje stanovništva općine Sveti Ilija u 2022. i 2023. godini .....</i>	<i>18</i>
<i>Tablica 6. Pregled migracija na području općine Sveti Ilija u razdoblju od 2021. do 2023. godine .....</i>	<i>19</i>
<i>Tablica 7. Usklađenosti SZUO općine Sveti Ilija sa strateškim dokumentima na lokalnoj i županijskoj razini .....</i>	<i>29</i>
<i>Tablica 8. Namjene unutar građevinskog područja naselja .....</i>	<i>31</i>
<i>Tablica 9. Izdvojeno građevinsko područje izvan naselja.....</i>	<i>31</i>
<i>Tablica 10. Vanjska i unutarnja migracija u razdoblju od 2019.-2023. godine za područje VŽŽ i RH ...</i>	<i>37</i>

Tablica 11. Unutarnja i vanjska migracija stanovništva općine Sveti Ilija od 2019. do 2023. godine ...	37
Tablica 12. Popis civilni udruga u općini Sveti Ilija	38
Tablica 13. Obrazovna struktura stanovnika općine Sveti Ilija	40
Tablica 14. Dječji vrtići i druge pravne osobe koje ostvaruju program predškolskog odgoja za razdoblje od 2021.-2024.	40
Tablica 15. Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika RH, Varaždinske županije i općine Sveti Ilija u 2023. godini	42
Tablica 16. Rang lista poduzetnika sa sjedištem u Svetom Iliji prema ukupnim prihodima u 2023. godini	42
Tablica 17. Broj postelja, ostvarenih dolazaka i noćenja turista na području općine Sveti Ilija u razdoblju od 2019. - 2023.	45
Tablica 18. Jedinice imovine Općine Sveti Ilija koje sadrže javne zelene površine	47
Tablica 19. Jedinice imovine u vlasništvu Općine Sveti Ilija	53
Tablica 20. Državna imovina na području općine Sveti Ilija	54
Tablica 21. Prikaz duljine državnih, županijskih i lokalnih cesta na području općine Sveti Ilija	54
Tablica 22. Broj parkirališnih mjesta uz građevine različite namjene	55
Tablica 23. Pregled autobusnih linija prema naseljima u sklopu općine Sveti Ilija	56
Tablica 24. Potrošnja električne energije (kW) u distribucijskom sustavu ELEKTRE Varaždin prema kategorijama kupaca	56
Tablica 25. Podaci o prikupljenim količinama komunalnog otpada 2014. - 2023.	59
Tablica 27. Demografska obilježja ispitanika	61

Popis grafikona

Grafikon 1. Klimadijagram meteorološke postaje Varaždin za razdoblje od 1949.-2023. godine	21
Grafikon 2. Temperaturni ekstremi u Varaždinskoj postaji, 1949.-2022.	22
Grafikon 3. Raspodjela poslovnih subjekata na području općine Sveti Ilija prema sektorima NKD 2007	43
Grafikon 4. Zaposlenost lokalnog stanovništva prema spolu i djelatnostima u 2021. godini.	44
Grafikon 5. Strateški okvir SZUO općine Sveti Ilija	90

STRATEGIJA ZELENE URBANE OBNOVE OPĆINE SVETI ILIJA DO 2030. GODINE

Općina Sveti Ilija

- Nacrt

Veljača 2025.

Naručitelj:

Općina Sveti Ilija

Trg Josipa Godrijana 2

42214 Sveti Ilija

E - mail: opcina.sveti.ilija@gmail.com

Web: www.opcina-sveti-ilija.hr

Izrađivač:

Međunarodna agencija za razvoj d.o.o.

Trogirska ulica 8

42000 Varaždin

E - mail: info@mara.hr

Web: <https://mara.hr/>

Voditelj izrade: Jelena Kučan, msc. EPPM

Sadržaj

1.	Uvod	1
1.1	Proces izrade Strategije zelene urbane obnove općine Sveti Ilija	1
1.2	Nacionalni i zakonodavni okvir	2
2.	Poveznica na programe ZI i KG i NPOO	5
3.	Srednjoročna vizija razvoja	9
4.	Razvojne potrebe i potencijali	10
4.1	Razvojne potrebe	10
4.2	Razvojni potencijali	12
5.	Osnovna obilježja područja obuhvata	14
5.1	Političko teritorijalni ustroj	14
5.2	Demografska obilježja	16
5.3	Prirodno-geografska obilježja	19
5.3.1	Reljefna obilježja	20
5.3.2	Klimatska obilježja	20
5.3.3	Hidrogeološka i hidrološka obilježja	22
5.3.4	Seizmološka obilježja	23
5.3.5	Pedološka obilježja	25
6.	Analiza ulaznih podataka povezanih s temom zelene urbane obnove	28
6.1	Analiza strateških i prostorno-planskih dokumenata	28
6.1.1	Strateški dokumenti	28
6.1.2	Prostorno planski dokumenti	30
6.2	Povijesna analiza	34
6.3	Društvena analiza	36
6.3.1	Struktura društva	36
6.3.2	Socijalno uključivanje i usluge socijalne skrbi	39
6.3.3	Obrazovanje	39
6.4	Gospodarska analiza	41
6.4.1	Opća gospodarska kretanja na području Općine	41
6.4.2	Tržište rada	43
6.4.3	Poslovno okruženje	45
6.4.4	Turizam i kultura	45
6.5	Analiza baza podataka zelenih površina	46
6.6	Analiza prirodnih elemenata i prirodnih staništa	47
6.7	Analiza sive i plave infrastrukture	51
6.7.1	Društvena i zdravstvena infrastruktura	51

6.7.2	Zgrade i stambene jedinice u vlasništvu Općine Sveti Ilija	54
6.7.3	Prometna mreža	54
6.7.4	Vodovod i kanalizacija	56
6.7.5	Električna mreža i komunikacijska infrastruktura	56
6.7.6	Infrastruktura za zbrinjavanje otpada	57
6.8	Analiza dosadašnjih ulaganja u zelenu infrastrukturu	60
6.9	Ispitivanje javnog mijenja	60
7.	Model kružnog gospodarenja prostorom i zgradama	69
7.1	Planiranje i gradnja novih zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom	71
7.2	Revitalizacija i obnova nekorištenih prostora i zgrada	76
7.3	Kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada	78
8.	Područja pogodna sanaciju	83
8.1	Toplinski otoci	84
9.	SWOT analiza	89
10.	Strateški okvir	90
11.	Horizontalna načela	96
12.	Pokazatelji, indikativni financijski plan i terminski plan provedbe	98
13.	Popis izvora	100
	Popis slika	103
	Popis tablica	103
	Popis grafikona	104

KRATICE

Agencija za plaćanja	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
ECDL	Europska računalna diploma (<i>eng. European Computer Driving Licence</i>)
EU	Europska Unija
FINA	Financijska agencija
GIS	Geografski informacijski sustav
HGK	Hrvatska gospodarska komora
JLS	Jedinica lokalne samouprave
KG	Kružno gospodarenje
NBS	<i>Eng. Nature based solutions</i>
NKS	Nacionalna klasifikacija staništa
NPOO	Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.
NRS 2030	Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine
PAF	Prioritetni akcijski okvir za razdoblje 2021.-2030.
POVS	Područja značajna za očuvanje vrsta i stanišnih tipova
POP	Područja značajna za očuvanje ptica
Program KG	Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje od 2021. do 2030. godine
Program ZI	Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje od 2021. do 2030. godine
PUO	Pučko otvoreno učilište
RH	Republika Hrvatska
VŽŽ	Varaždinska županija
SECAP	Akcijski plan energetske i klimatske održivosti razvitka (<i>eng. Sustainable Energy and Climate Action Plan</i>)
SZUO	Strategija zelene urbane obnove
TZ	Turistička zajednica

1. Uvod

Strategija zelene urbane obnove je strateška podloga od značaja za jedinice lokalne samouprave (dalje u tekstu: JLS), koja se odnosi na ostvarenje ciljeva razvoja zelene infrastrukture, integraciju prirodnih rješenja (dalje u tekstu: NBS, eng. *Nature Based Solutions*), unaprjeđenje kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti, prilagodbe klimatskim promjenama i jačanje otpornosti na rizike. Strategija definira srednjoročnu viziju razvoja jedinice lokalne samouprave, koja služi kao jasan vodič za odabir ciljeva i postupaka djelovanja

Općina Sveti Ilija pristupila je izradi Strategije zelene urbane obnove do 2030. godine kako bi definirala srednjoročnu viziju razvoja, prepoznala razvojne potrebe i potencijale, identificirala projekte razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama te tako pridonijela prilagodbi, odnosno smanjenju negativnih utjecaja na klimu i okoliš.

Zelena urbana obnova je kompleksan proces koji je usmjeren na revitalizaciju i transformaciju urbane strukture, obuhvaćajući pritom promicanje zelene infrastrukture, implementaciju principa kružnog gospodarenja te zaštitu prirodnih ekosustava, što posljedično unaprjeđuje kvalitetu života građana i očuvanje okoliša, odgovara na socio-ekonomske izazove.

Strategija zelene urbane obnove općine Sveti Ilija do 2030. godine (dalje u tekstu: SZUO općine Sveti Ilija) izrađena je sukladno Smjernicama za izradu Strategija zelene urbane obnove (verzija 2.0.), a obuhvaća sljedeća poglavlja: Uvod, Poveznica na programe ZI i KG i NPOO, Srednjoročna vizija razvoja, Razvojne potrebe i potencijali, Osnovna obilježja područja obuhvata, Analiza ulaznih podataka povezanih s temom zelene urbane obnove, Model kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, Područja pogodna za urbanu preobrazbu i/ili urbanu sanaciju, SWOT analiza, Strateški okvir i Popis izvora.

SZUO općine Sveti Ilija predstavlja stratešku podlogu za ostvarenje ciljeva u području razvoja zelene infrastrukture, integraciju NBS rješenja, integraciju modela kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti, prilagodbu klimatskim promjenama i jačanje otpornosti na rizike.

1.1 Proces izrade Strategije zelene urbane obnove općine Sveti Ilija

Proces izrade Strategije započeo je u rujnu 2024. godine, a prvi sastanak radne skupine održan je dana 17.10.2024. godine. Na prvom sastanku radne skupine definirana je i prihvaćena srednjoročna vizija razvoja za razdoblje provedbe. Također tijekom prvog sastanka radne skupine usuglašeni su strateški i posebni ciljevi. Uz sve navedeno, usuglašena su i područja pogodna za sanaciju na području općine Sveti Ilija. Nakon održane radne skupine i fokus grupe, pristupilo se detaljnom prikupljanju dokumenata i podataka potrebnih za analizu stanja prostora. Kako bi se Strategija kvalitetno i sveobuhvatno izradila, proveden je online anketni upitnik o stanju zelenila na području općine Sveti Ilija. Istraživanje je uključivalo građane i druge ključne dionike koji su mogli pristupiti javno dostupnoj anketi kao što su npr. organizacije civilnog društva, interesne skupine, akademske zajednice, dionici iz privatnog sektora i dr., u planiranje zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom. Isti su kroz online anketni upitnik izrazili svoje stavove, razmišljanja, potrebe i želje za unaprjeđenjem zelene

infrastrukture te napuštenih i neiskorištenih prostora. Anketni upitnik bio je dostupan na mrežnim stranicama i društvenim mrežama Općine Sveti Ilija u razdoblju od 14.11.2024. do 1.12.2024. godine. Nakon provedene ankete te po završetku i obradi svih analiza, u komunikaciji s radnom skupinom definirane su aktivnosti i projekti koji će biti prilagođeni potrebama stanovništva te kojima će se u konačnici povećavati kvaliteta javnih prostora te posljedično kvaliteta života na području općine Sveti Ilija. Uz definiciju aktivnosti i projekata, definiran je i indikativni financijski plan i terminski plan provedbe.

1.2 Nacionalni i zakonodavni okvir

Unutar zakonodavnog okvira Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: RH), Zelena infrastruktura (u daljnjem tekstu: ZI) i Kružno gospodarenje prostorom i zgradama (u daljnjem tekstu: KG) razmatra se kroz različite zakonske i podzakonske akte te strateške dokumente s pojedinačnim ciljevima i mjerama.

Navedeno se odnosi na:

- Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19, 67/23)
- Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske
- Zakon o gradnji (NN 153/13, 20/17, 39/19, 125/19)
- Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19, 155/23)
- Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja (NN 127/2019)
- Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine (NN 13/2021)
- Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.
- Program konkurentnost i kohezija 2021.-2027.
- Integrirani teritorijalni program 2021.-2027.

Zakon o prostornom uređenju¹, Članak 3. definira zelenu infrastrukturu kao planski osmišljene zelene i vodne površine te druga prostorna rješenja temeljena na prirodi koja se primjenjuju unutar gradova i općina, a kojim se pridonosi očuvanju, poboljšanju i obnavljanju prirode, prirodnih funkcija i procesa radi postizanja, ekoloških, gospodarskih i društvenih koristi održivog razvoja.

Ciljevi prostornog uređenja, Članak 6. koje se odnose isključivo na zelenu infrastrukturu su:

- Cilj 9. kvalitetan i human razvoj gradskih i ruralnih naselja, razvoj zelene infrastrukture te siguran, zdrav, društveno funkcionalan životni i radni okoliš.
- Cilj 14. stvaranje visokovrijednog izgrađenog prostora s uvažavanjem specifičnosti pojedinih cjelina te razvijanjem zelene infrastrukture uz poštivanje prirodnog i urbanog krajobraza i kulturnog naslijeđa, a posebice uređenja ugostiteljsko-turističkih područja na obalnom i kopnenom području uz zaštitu užeg obalnog pojasa od građenja.

Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske² navodi da je potrebno promišljati i postupcima planiranja uspostavljati nove te čuvati postojeće sustave urbane ZI– mreže zelenih površina u kojima, i s pomoću kojih, se doprinosi očuvanju, poboljšanju i obnavljanju prirode, prirodnih funkcija i procesa

¹ Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/689/Zakon-o-prostornom-ure%C4%91enju>

² Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_10_106_2423.html

u gradovima. Navedeno je detaljno prikazano u prioritetu 4.5. Otpornost na promjene i to kroz usmjerenje 4.5.2. Jačanje prirodnog kapitala planiranjem razvoja zelene infrastrukture, ali bez definiranih projekata/aktivnosti kao što je to u slučaju drugih usmjerenja u istom dokumentu. Navedeno usmjerenje naglašava da je u postupcima izrade planova svih razina potrebno promicati razvoj zelene infrastrukture.

Zakon o gradnji³, Članak 47.c navodi da Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva. U Programu se razrađuju ciljevi i mjere za razvoj zelene infrastrukture u urbanim područjima radi uspostave održivih, sigurnih i otpornih gradova i naselja kroz povećanje energetske učinkovitosti zgrada i građevinskih područja, razvoj zelene infrastrukture u zgradarstvu te urbanu preobrazbu i urbanu sanaciju.

Zakon o zaštiti prirode⁴, Članak 7., navodi da se zaštita krajobraza temelji na razvrstavanju krajobraza prema njihovim prirodnim i/ili stvorenim obilježjima u krajobrazne tipove te na strukturiranju međusobno povezanih i multifunkcionalnih mreža zelene / krajobrazne infrastrukture na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini.

Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja⁵ navodi mjere za ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama te zaštitu ozonskog sloja, s naglaskom na to da te mjere ne smiju ugroziti druge komponente okoliša, kvalitetu života sadašnjih i budućih generacija, niti biti u suprotnosti s propisima vezanim uz zaštitu na radu i zaštitu ljudskog zdravlja. Jedan od ključnih dokumenata u ovom području je Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine, s projekcijama do 2070. godine. U strategiji su identificirani sektori koji su najizloženiji učincima klimatskih promjena, a to su: vodni resursi, poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo i akvakultura, bioraznolikost, energetika, turizam te zdravlje i zdravstveni sustav. Osim toga, strategija se bavi i dvjema važnim međusektorskim temama: prostornim planiranjem i uređenjem te upravljanjem rizicima od katastrofa.

ZI prepoznata je kroz niz mjera i konkretnih aktivnosti provedbe, a posebno se ističu sljedeće:

P-05: Integriranje rizika od klimatskih promjena u razvoj sustava navodnjavanja,

ŠU-05: Provedba koncepta zelene infrastrukture s ciljem jačanja otpornosti na klimatske promjene u urbanim i ruralnim sredinama,

HM-02: Podrška planiranju, izgradnji, rekonstrukciji i dogradnji sustava za zaštitu od štetnog djelovanja voda, kao i drugih hidrotehničkih sustava (strukturne mjere) te kontroliranom plavljenju nizinskih prirodnih poplavnih područja. Ova mjera također uključuje prioritetnu primjenu pristupa koji daje prostor rijekama i koristi prirodne retencije,

HM-06: Jačanje otpornosti urbanih područja na pritiske uzrokovane klimatskim promjenama.

U okviru prostornog planiranja i uređenja, temeljem podataka i analiza iz različitih sektora, predlaže se izrada stručnih podloga koje će poslužiti za izmjene i dopune prostornih planova. Također se planira izrada mreža zelene infrastrukture koje uključuju analizu ekosustavnih usluga i višestrukih koristi

³ Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_12_153_3221.html

⁴ Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_06_80_1658.html

⁵ Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_12_127_2554.html

postojeće zelene infrastrukture, kao i prijedlog buduće mreže koja će služiti kao alat za prilagodbu klimatskim promjenama.

Hijerarhijski najviši dokument strateškog planiranja u Republici Hrvatskoj je **Nacionalna razvojna strategija do 2030. godine**⁶ (u daljnjem tekstu: NRS), koja postavlja četiri glavna razvojna smjera, s naglaskom na Europski zeleni plan. Strategija definira trinaest strateških ciljeva, a u okviru strateškog cilja 8., pod nazivom Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost, podržava se Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. – 2030. godine (Program razvoja ZI) te Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. – 2030. godine (Program KG). Ove programe provodi Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine.

Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2023.⁷ (u daljnjem tekstu: NPOO) unutar inicijative 6: Obnova zgrada, a u općem cilju 7. Povećati integraciju koncepata zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, reformi C6.1. R5 Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekata razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

Programi višegodišnjeg financijskog okvira EU (VFO) za razdoblje 2021. – 2027. godine koji svojim ciljevima podupiru ZI i KG su:

Program konkurentnost i kohezija 2021.-2027.⁸ (u daljnjem tekstu: PKK), prioritet 3. Promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije, prilagodbe na klimatske promjene, sprječavanje rizika, zaštita okoliša i održivosti resursa, te sljedećih specifičan ciljeva:

SC. RS02.4 promicanje prilagodbe klimatskim promjenama i sprječavanja rizika od katastrofa te otpornosti, uzimajući u obzir pristupe utemeljene na ekosustavima,

SC. RS02.6 Promicanje prelaska na kružno i resursno učinkovito gospodarstvo,

SC. RS02.7. Jačanje zaštite i očuvanja prirode, bioraznolikosti i zelene infrastrukture, među ostalim i u urbanim područjima, te smanjenje svih oblika onečišćenja.

Integrirani teritorijalni program 2021.-2027.⁹ u Specifičnom cilju 5. navodi:

- 5 (i) Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u urbanim područjima
- 5 (II) Poticanje integriranog i uključivog lokalnog društvenog i gospodarskog razvoja, lokalnog razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u područjima koja nisu urbana.

⁶ Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_02_13_230.html

⁷ Dostupno na: <https://planoporavka.gov.hr/>

⁸ Dostupno na: <https://mzom.gov.hr/istaknute-teme/eu-fondovi/program-konkurentnost-i-kohezija-2021-2027/5884>

⁹ Dostupno na: <https://razvoj.gov.hr/o-ministarstvu/djelokrug-1939/otoci/integrirani-teritorijalni-program-2021-2027/5355>

2. Poveznica na programe ZI i KG i NPOO

Jedan od prioriteta Europske Unije je ostvarenje održive, klimatski neutralne i zelene Europe, stoga je jedan od najvažnijih čimbenika održivog razvoja unaprjeđenje urbanih područja kroz poboljšanje okoliša i povećanje kvalitete života. Urbana područja su najveći pokretači ekonomskog rasta, iz toga razloga imaju i najveći utjecaj na održivi razvoj. Urbana područja se sve više bore s izazovima neodržive urbanizacije, degradacijom i gubitkom prirodnog kapitala, klimatskim promjenama i povećanjem rizika od prirodnih katastrofa.

Republika Hrvatska dovela je dva srednjoročna strateška dokumenta koji opisuju razvojne potrebe i potencijale, identificiraju izazove, definiraju viziju razvoja te razrađuju ciljeve, prioritete i mjere za održivi razvoj. Radi se o Programu razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine te Programu razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021.- do 2030. godine. U nastavku su istaknute poveznice s pojedinim programima.

- **Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine**

Sukladno strateškom dokumentu Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Zelena infrastruktura (ZI) definira se kao strateški planirana mreža prirodnih i poluprirodnih površina koja je, s drugim elementima okoliša, projektirana i upravljana da uspostavi široki raspon usluga ekosustava. ZI obuhvaća krajobrazne i ozelenjene prostore (ili plave) i ostale fizičke elemente u kopnenim te obalnim i morskim područjima¹⁰.

Prema Programu ZI, zelena infrastruktura može se tipološki sistematizirati prema različitim principima: karakteru i strukturi, fizičkim oblicima i mjerilu. Tipologija po karakteru obuhvaća biološku (živi organizmi), nebiološku (tlo, zrak, voda i povezani procesi) i mehaničku (tehničku) grupu zelene infrastrukture (pomaže pri pročišćivanju vode i zraka, snižavanju temperature i slično). Tipologija prema fizičkim oblicima razlikuje urbane točke, urbane trake/koridore te urbane matrice/mreže. Tipologija prema mjerilu dijeli značenje zelene infrastrukture prema značaju na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj ili međunarodnoj razini, iako je u Programu ZI fokus na lokalnoj razini razvijenosti zelene infrastrukture.

Razvoj ZI služi kao instrument implementacije održivog razvoja kroz stjecanje okolišnih, gospodarskih i društvenih koristi za društvo, koji ujedno čine tri stupa održivog razvoja. ZI je dio regionalne politike EU-a za programsko razdoblje 2021.-2027. unutar posebnog cilja 2. Zelenija, otporna Europa, a prepoznata je i u drugim strateškim dokumentima na međunarodnoj razini. Program razvoja ZI je kao dodatna mjera iskazan u Prioritetnom akcijskom okviru za razdoblje 2021.-2030. (PAF) u nadležnosti Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja. Donošenje Programa ZI omogućuje provedbu strateških ciljeva koji su definirani u dugoročnim strateškim aktima te više sektorskim i sektorskim strategijama na razini RH, odnosno u skladu je s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine. Srednjoročna vizija Programa ZI naglašava važnost rasprostranjenosti i dostupnosti zelene infrastrukture u urbanim područjima te njezinom doprinosu visokoj kvaliteti života stanovništva i uspostavi održivih, otpornih i sigurnih gradova i naselja.

---

¹⁰ Program razvoja ZI

- *Posebni cilj 1. Kvalitetno planiranje i upravljanje razvojem zelene infrastrukture u urbanim područjima*

Cilj 1. upućuje na važnost planiranja i upravljanja zelenom infrastrukturom, posebice u prostornim planovima na lokalnoj i regionalnoj razini. Među glavnim problemima ističe se nepostojanje prostornih baza, nepostojanje jedinstvene metodologije evidentiranja zelene infrastrukture, nepostojanje razvojne i planske dokumentacije posvećene isključivo razvoju zelene infrastrukture te nedostatak informacija o postojećem stanju. Navedeno predstavlja izazov prilikom utvrđivanja početnog stanja i rasprostranjenosti zelene infrastrukture.

- *Posebni cilj 2. Unaprijeđena, raširena, povezana i lako dostupna zelena infrastruktura u urbanim područjima*

Uslijed snažne urbanizacije, izraženih dnevnih migracija te napučenosti grada, posebni cilj 2. usmjerava se na razvojne prednosti zelenih i vodenih površina u gradovima koji povećavaju kvalitetu zraka i vode, doprinose smanjenju toplinskih otoka te povećavaju energetske učinkovitost i održivost ekosustava. Posebni cilj 2. teži poticanju urbanih sredina na intenzivniju valorizaciju postojećih potencijala te osiguravanje dostupnosti zelene infrastrukture svim stanovnicima.

- *Posebni cilj 3. Visoka razina znanja i društvene svijesti o održivom razvoju urbanih područja kroz razvoj zelene infrastrukture*

Prema rezultatima analize stanja u okviru Programa ZI, utvrđeno je da lokalne i regionalne vlasti te cjelokupna javnost nisu dovoljno upoznati sa zelenom infrastrukturom i njezinim koristima te mogućnostima razvoja i financiranja iste. Stoga je posebnim ciljem 3. usmjerena pozornost na edukaciju i podizanje svijesti o važnosti izgradnje zelene infrastrukture u urbanim područjima te na odgovorno postupanje s okolišem. Jačanje osviještenosti lokalnog stanovništva uvođenjem pojma zelene infrastrukture u obrazovni sustav pozitivno djeluje na stvaranje „odozdo prema gore“ (eng. *bottom-up*) inicijativa koje također mogu doprinijeti razvoju zelene infrastrukture.

Među glavnim prepoznatim izazovima vezanih uz razvoj zelene infrastrukture je neusklađenost sektorskih dokumenata i studija, neprilagođenost prostornih i drugih planova razvoju zelene infrastrukture, nedostupnost podataka o postojećem stanju zelene infrastrukture, slab interes za investiranje te nedostatak izvora za financiranje, neodržavanje ili neadekvatno korištenje zelene infrastrukture te općenito nezainteresiranost zajednice.

- **Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine**

Svrha Programa razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama je definiranje okvira za provedbu kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, čime se želi potaknuti obnova postojećeg nacionalnog fonda zgradama u skladu s načelima kružnog gospodarenja i produljenja životnog vijeka zgrada, ponovna upotreba zgrada i oporaba građevnog otpada nastalog tijekom obnove. Zbog pretežito linearnog modela izgradnje i korištenja zgrada, vrijednost resursa u kontinuiranom je padu od faze sirovine, preko konačnog proizvoda pa sve do otpada, što ukazuje na neodrživost gospodarstva. Kako bi se smanjio nastanak građevnog otpada i emisija stakleničkih plinova te razvio niz pozitivnih gospodarskih učinaka, potrebno je primjenjivati načela kružnog gospodarenja, mjere energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije na postojećim prostorima i zgradama.

Glavni prioriteti Programa KG su planiranje i gradnja novih zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom, revitalizacija i obnova neiskorištenih prostora i zgrada te kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada, dok su definirane mjere usmjerene na povećanje trajnosti i cjeloživotnog vijeka zgrada u prostoru, povećanje energetske učinkovitosti zgrada te smanjenje nastanka građevnog otpada u cilju održivog razvoja. Povezivanje politike kružnog gospodarenja prostorom i zgradama s politikama ostalih sektora kroz međuresornu suradnju nužan je preduvjet tranzicije s linearnog na kružni model gospodarstva.

➤ *Posebni cilj 1. Razvoj sustava kružnog gospodarenja prostorom i zgradama*

Kako bi se uspješno provodilo kružno gospodarenje prostorom i zgradama, potrebno je uspostaviti učinkoviti sustav provedbe i poticanja projekata, a to se odnosi na razvoj organizacijske strukture, razvoj sustava prikupljanja podataka i kontinuiranog praćenja stanja u prostoru te razvoj smjernica i metodologija za primjenu kružnog gospodarenja prostorom i zgradama. Potrebno je potaknuti donošenje razvojnih i planskih dokumenata usmjerenih isključivo razvoju kružnog gospodarenja prostorom i zgradama. Upravljanje kružnim gospodarenjem treba voditi sukladno načelima međusektorske suradnje, izgradnji platforme dionika te aktivne razmjene znanja i iskustva.

➤ *Posebni cilj 2. Kružna obnova nekorištenih prostora i zgrada*

Posebni cilj 2. usmjeren je na smanjenje nastanka građevnog otpada, poboljšanje energetske svojstava zgrada, odnosno ukupno očuvanje resursa korištenih u prostoru i zgradama te revitalizaciju prostora u kojem su zgrade izgrađene. Navedeno se može postići nizom aktivnosti kao što su pokretanje ulaganja u zelene tehnologije, održiva rješenja i inovacije na svim poljima graditeljstva, od planiranja, projektiranja i korištenja prostora do mjerila građevnih materijala i proizvoda.

➤ *Posebni cilj 3. Visoka razina znanja i društvene svijesti o kružnom gospodarenju prostorom i zgradama*

Izgradnja i održavanje učinkovitog sustava uvelike ovisi o razini informiranosti o važnosti održivog razvoja i ulozi kružnog gospodarenja prostorom i zgradama na svim društvenim razinama. Kroz edukaciju i podizanje svijesti o važnosti kružnog gospodarenja povećava se mogućnost održivog razvoja, posebice s aspekta održivog planiranja korištenja prostorom. Time se doprinosi i stvaranju „odozdo prema gore“ (bottom-up) inicijativa koje mogu pospješiti razvoj sustava kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

● **Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.**

NPOO predstavlja financijski okvir i mehanizam putem kojeg su definirani reformski smjerovi i područja ulaganja u svrhu ekonomskog i društvenog oporavka te jačanja otpornosti države i gospodarstva na krize. Plan se sastoji od nekoliko komponenti, među kojima je definirana inicijativa koja se odnosi na obnovu zgrada. Inicijativa 6. Obnova zgrada odnosi se na obnovu postojećih zgrada uz podizanje energetske učinkovitosti, a poseban je naglasak na obnovi zgrada od javnog interesa koje imaju zdravstvenu, odgojno-obrazovnu ili neku drugu namjenu. Obnovom zgrada želi se reducirati energetska siromaštvo, vodeći posebnu brigu o energetske obnovi zgrada sa statusom kulturnog dobra. Osim dekarbonizacije sektora zgradarstva podržava se razvoj zelene infrastrukture na urbanim područjima te razvoj kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

Strategija zelene urbane obnove općine Sveti Ilija u skladu je s reformom NPOO-a C 6.1. R5 kojom se uvodi novi model strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekata razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

3. Srednjoročna vizija razvoja

Srednjoročna vizija razvoja općine Sveti Ilija temelji se na društvenoj, gospodarskoj i prostornoj analizi te analizi razvojnih potreba i potencijala razvoja Općine, a usklađena je s relevantnim dugoročnim aktima strateškog planiranja. Srednjoročna vizija usmjerena je na poboljšanje kvalitete života lokalnog stanovništva, što uključuje unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti društvenih, socijalnih, kulturnih i drugih sadržaja i usluga na području općine Sveti Ilija.

Vizija razvoja zelene urbane obnove općine Sveti Ilija glasi:

Općina Sveti Ilija je uređeno ruralno područje usmjereno na razvoj zelene infrastrukture i revitalizaciju suvremene i održive gospodarske, komunalne i društvene infrastrukture prema principu održivosti i kružnosti s ciljem prilagodbe klimatskim promjenama i jačanja otpornosti na rizike te za dugoročnu dobrobit svih građana.

Sukladno definiranoj viziji, u sklopu SZUO općine Sveti Ilija definirat će se strateški okvir s posebnim ciljevima, mjerama i aktivnostima koji će doprinijeti uspostavi zelene urbane obnove na području općine Sveti Ilija.

4. Razvojne potrebe i potencijali

U nastavku su opisane prepoznate potrebe i potencijali na području općine Sveti Ilija. Razvojne potrebe i potencijalni navedeni u nastavku nastali su na temelju analize stanja gospodarskog, društvenog i političkog aspekta, a u skladu s Programima ZI i KG, u okviru kojih su definirane potrebe i potencijalni na razini RH te predložene mjere integracije istih.

4.1 Razvojne potrebe

Prepoznavanje razvojnih potreba važno je radi rješavanja izazova definiranih Strategijom ZUO te uspostave ravnoteža u provedbi projekata. Sistematizacija razvojnih potreba omogućuje provedbu prioritetnih projekata koji će donijeti najviše koristi lokalnom stanovništvu.

U nastavku su opisane prepoznate potrebe na području općine Sveti Ilija:

RP 1. Uređenje i ozelenjavanje javnih površina

Kontinuirano ozelenjavanje i uređenje javnih površina nužno je za poboljšanje kvalitete života lokalnog stanovništva kroz osiguravanje prostora na otvorenom za okupljanje, druženje te provođenje društvenih, kulturnih i sportskih programa. Osim estetske vrijednosti, uređeni zeleni prostori izuzetno su važni u borbi protiv klimatskih promjena, smanjuju učinak toplinskih otoka te poboljšavaju kvalitetu zraka. Navedena razvojna potreba prepoznata je temeljem analize prostorno-planskih i strateških dokumenata te provođenjem ispitivanja javnog mijenja u okviru razvoja SZUO općine Sveti Ilija. Prema prostornom planu općine Sveti Ilija, kao javne zelene površine klasificirane su zone uz groblja u naselju Žigrovec i Beletinec, a znatno je više područja koji imaju sportsko-rekreacijsku namjenu (parkovi i dječja igrališta) te tzv. „centralni sadržaji“ koji obuhvaćaju područja javne i društvene namjene uz javnu društvenu infrastrukturu. Prema provedenom ispitivanju javnog mijenja u okviru razvoja SZUO općine Sveti Ilija, stanovnici Općine su relativno zadovoljni s količinom javnih zelenih i otvorenih prostora, no smatraju da nema dovoljno uređenih prostora za rekreaciju, druženje, boravak i slično. Sukladno navedenom, potrebno je dodatno uložiti u uređenje i povezivanje zelenih i javnih površina kako bi se povećao broj, dostupnost i funkcionalnost javnih prostora, uključujući ozelenjavanje zemljišta javne i društvene namjene, uređenje šetnica i pristupnih puteva te sadnja drvoreda uz prometnice.

RP 2. Razvoj društvene i komunalne infrastrukture

Razvojem društvene i komunalne infrastrukture osigurava se pružanje osnovnih usluga za lokalnu zajednicu, a to uključuje objekte poput društvenih domova, obrazovnih i zdravstvenih ustanova, kulturnih centara, sportskih i rekreativnih igrališta te drugih građevina i uređaja javne namjene. Iako Općina ima razvijenu društvenu i komunalnu infrastrukturu koja pruža dobru osnovu za daljnji razvoj i povećanje atraktivnosti Općine, potrebno je kontinuirano raditi na modernizaciji i proširenju postojećih kapaciteta kako bi se pravodobno odgovorilo na rastuće zahtjeve lokalne zajednice. Prema provedenom istraživanju, ispitanici su iskazali najveću potrebu za uređenjem i razvojem objekata i prostora za sport i rekreaciju, razvojem šetnica, parkova i biciklističkih staza kako bi se povećala povezanost i dostupnost javne društvene i komunalne infrastrukture.

RP 3. Valorizacija i zaštita vrijednih krajobraznih područja i održivo upravljanje prirodnim resursima

U doba velikih ekoloških i klimatskih promjena ključno je zaštititi postojeće prirodne resurse te uspostaviti održivo upravljanje istima. Iako na području Općine nema zaštićenih dijelova prirode prema Zakonu o zaštiti prirode te područja ekološke mreže Natura 2000, prisutan je raznolik krajolik, a nekolicina lokacija prepoznate su kao vrijedni resurs Općine koji treba valorizirati i zaštititi. Među njima je šumsko područje Vučenica, obalno područje uz rijeku Bednju, Slugovine u Krušljevcu, ribnjaci ŠRK „Keder“, vidikovac Hosta te rudnik u Beletincu koji je u privatnom vlasništvu. Potrebno je osvijestiti lokalno stanovništvo o važnosti navedenih područja te potaknuti prepoznavanje dodatnih prirodnih krajolika kojima treba zaštita lokalne zajednice. Razvojem plana za zaštitu i valorizaciju vrijednih krajobraznih područja osigurava se ravnoteža između razvoja i očuvanja prirodnih resursa te se olakšava identifikacija prioritetnih ulaganja po pitanju zaštite određenog područja.

RP 4. Modernizacija javne rasvjete

Potreba za modernizacijom javne rasvjete prepoznata je već u Provedbenom programu Općine Sveti Ilija za razdoblje od 2022. do 2025. godine te se dio ulaganja u modernizaciju javne rasvjete već ostvario, a u 2024. godini izrađen je i Plan rasvjete Općine Sveti Ilija u kojem se ističe važnost provođenja ostatka rekonstrukcije postojeće javne rasvjete, uz naglasak na održivi razvoj te ekonomski i infrastrukturni napredak Općine. Provođenjem modernizacije javne rasvjete na cijelom području općine Sveti Ilija povećat će se sigurnost prometa te kvaliteta života u Općini, smanjiti svjetlosno zagađenje te ostvariti energetska ušteda.

RP 5. Poticanje razvoja zelene ekonomije

Zelena ekonomija omogućava održiv ekonomski rast uz smanjenje negativnih utjecaja na okoliš te stvaranje novih prilika uz sektoru poljoprivrede, turizma i poduzetništva. Općina Sveti Ilija podržava zelene inicijative, no prepoznati je potencijal za jaču integraciju zelenih ulaganja među poduzetnicima, obrtnicima, poljoprivrednicima i drugim pravnim i fizičkim osobama koje djeluju na području općine Sveti Ilija. Navedeno se može ostvariti kroz sufinanciranje i davanje jednokratnih financijskih potpora pravnim i fizičkim osobama koje kroz svoja ulaganja žele podržati zelene inicijative te uvesti ekološki prihvatljiv način rada i opremu u proizvodne i druge poduzetničke procese.

RP 6. Podizanje razine svijesti o važnosti održivog razvoja

Među ključnim izazovima za razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja izdvajaju se nedovoljna informiranost i nezainteresiranost zajednice, kao i nepoštivanje propisa i preporuka vezanih uz održivi razvoj. Kako bi se ovi izazovi uspješno prevladali, potrebno je podići razinu svijesti i educirati zajednicu o vrijednostima i prednostima zelene infrastrukture te kružnog gospodarenja. To se može postići organizacijom interaktivnih radionica, seminara te informiranjem javnosti putem društvenih mreža i mrežnih stranica Općine. Povećana educiranost i osviještenost lokalne zajednice pridonijet će usvajanju dugoročnih održivih navika i odgovornom ponašanju prema okolišu, kako u javnim tako i u privatnim prostorima.

RP 7. Evidentiranje postojećeg stanja javne infrastrukture

Evidentiranje postojećeg stanja infrastrukture i javnih prostora nužna je za planiranje budućih ulaganja u uređenje, razvoj i poboljšanje javnih usluga i sadržaja. Općina Sveti Ilija trenutno vodi evidenciju komunalne infrastrukture te registar imovine, no javlja se potreba za objedinjenom bazom podataka koja će sadržati sve informacije o javnoj imovini te će se redovito ažurirati. Redovito ažuriranje podataka o infrastrukturi olakšava identificiranje prioriteta prilikom upravljanja i ulaganja u javnu infrastrukturu te omogućava kontinuirano praćenje stanja javne infrastrukture.

RP 8. Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom

Općina ima potencijal razviti moderan sustav gospodarenja otpadom koji naglašava recikliranje građevinskog materijala. Ovaj pristup uključuje smanjenje, ponovnu uporabu i reciklažu otpada uz primjenu pametnih tehnologija za optimizaciju procesa. Kroz edukaciju građana i pravilno zbrinjavanje otpada, smanjit će se zagađenje, očuvati prirodni i drugi resursi te će se poboljšati ekološka održivost, čime se stvara održiviji okoliš za sve stanovnike.

4.2 Razvojni potencijali

Razvojni potencijali općine Sveti Ilija proizlaze iz prirodnih, društvenih i gospodarskih resursa, prometnog položaja te postojeće infrastrukture i uređenosti, a usmjereni su na širenje i razvoj zelene infrastrukture, održivi razvoj i pametno upravljanje resursima. Iskorištavanje postojećih zelenih površina, obnova neiskorištenih prostora i pretvaranje sive infrastrukture u zelenu važni su koraci prema dugoročnom očuvanju okoliša i podizanju kvalitete života. Kroz nove, ekološki osviještene prakse i uz sudjelovanje zajednice, Općina može postati uzor održivog i odgovornog razvoja.

U nastavku su opisani ključni razvojni potencijali općine Sveti Ilija.

P1. Poticanje ekološke proizvodnje

S obzirom na dugogodišnju poljoprivrednu tradiciju u regiji te plodnost i brojnost poljoprivrednih zemljišta na području općine Sveti Ilija, velik potencijal leži u razvoju ekološke i održive poljoprivrede kojom se proizvode visokokvalitetni proizvodi. Među primarnim poljoprivrednim proizvodima potrebno je istaknuti lokalne sorte voća, povrća i ostalih kultura, što će dati dodatnu vrijednost ekološkoj poljoprivredi.

P2. Razvoj povezane i multifunkcionalne zelene infrastrukture

Među glavnim ciljevima SZUO i ključnim razvojnim potencijalom je stvaranje mreže povezane zelene infrastrukture, koja će obuhvaćati postojeće zelene i šumske površine, trgove i parkove, livade i vodene tokove. Mreža zelene infrastrukture omogućuje bolju ekološku povezanost, povećavanje staništa za divlje vrste te olakšano kretanje stanovništva kroz prirodne prostore. Područje općine Sveti Ilija obiluje prirodnim ljepotama i zelenim površinama, popraćenih s brojnim potocima te rijekom Bednjom, što predstavlja dobar temelj za kreiranje plavo-zelenih koridora koji bi povezivali prirodne sadržaje, zaštitili najugroženije dijelove prirode te pridonijeli boljem povezivanju i mobilnijem kretanju stanovništva tijekom rekreacijskih aktivnosti. Uvođenjem plavo-zelenih koridora smanjuje se rizik od

poplava, doprinosi se očuvanju biološke raznolikosti na području Općine te se povećava atraktivnost prostora što je dobra podloga za privlačenje turista.

P 3. Revitalizacija napuštenih i nekorištenih prostora za zajedničke potrebe

Nekorištene zgrade i zapušteni prostori narušavaju funkcionalnost, održivost te vizualni identitet Općine, stoga je potrebno revitalizirati takva područja te stvoriti nove javne sadržaje, kao što su društveni centri, prostori za umjetnost, sport ili obrazovanje, a koji će zadovoljavati potrebe lokalne zajednice. Na taj način se pridonosi i ekonomskom razvoju, stvarajući nove prilike za poduzetništvo i zapošljavanje. Općina ne posjeduje nekorištene i napuštene objekte, no određena zemljišta i objekti mogli bi se bolje iskoristiti za razvoj društvenih sadržaja koji bi doprinijeli kvaliteti života i koristili lokalnoj zajednici. To se posebice odnosi na prostore koji trenutno imaju javnu namjenu, no zbog nedostatka društvenog sadržaja trenutno ne pružaju korist lokalnom stanovništvu. Općina nema izravnu mogućnost djelovanja na revitalizaciju napuštenih i nekorištenih prostora u privatnom vlasništvu, no može doprinijeti smanjenju njihova broja kroz različite mjere. To uključuje poticaje za aktivaciju zemljišta, uspostavu suradnje s vlasnicima putem savjetovanja ili partnerstava, kao i organizaciju edukacija koje će potaknuti vlasnike na bolje iskorištavanje tih prostora.

P 4. Transformacija sive u zelenu infrastrukturu

Transformacija sive u zelenu infrastrukturu je proces koji zamjenjuje ili nadopunjuje sivu infrastrukturu na javnim prostorima poput betona, asfalta, cijevi i žica rješenjima koja se temelje na prirodi, poput razvoja i širenja parkova, šuma, vrtova, zelenih krovova i zidova. Zelena infrastruktura pruža višestruke funkcije i pogodnosti u istom prostornom području, iskorištava blagodati prirode te poboljšava kvalitetu života, okoliša i gospodarstva, zbog čega je znatno jeftinija i učinkovitija od sive infrastrukture. U općini Sveti Ilija moguća je transformacija trgova, lokalnih prometnica i javnih parkirališta dodavanjem zelenih otoka ili drvoreda, ozelenjavanje pješačkih staza, postavljanje pametnih klupica, uvođenje zelenih stajališta na frekventnim lokacijama uz prometnice.

P 5. Razvoj poučnih staza i promicanje održivog turizma

Poučne staze povezane s prirodnim i kulturnim vrijednostima Općine povećavaju atraktivnost te utječu na valorizaciju i zaštitu prirodnih i kulturnih resursa, čime se otvara mogućnost za razvoj održivog turizma te rast lokalne ekonomije. Poučne staze imaju višestruku vrijednost za lokalnu zajednicu jer istovremeno educiraju stanovnike i posjetitelje, potiču ekološku osviještenost i pridonose društvenom, gospodarskom i ekološkom razvoju. Osim što stvaraju prilike za učenje o prirodi i kulturnoj baštini, takve staze povezuju lokalnu zajednicu kroz provođenje zajedničkih projekata, organizaciju događanja i razvijanje novih društvenih sadržaja. Ulaganja u informativne ploče, odmorišta i signalizaciju doprinose revitalizaciji prostora, poboljšavaju iskustvo posjetitelja i stvaraju pozitivan imidž općine Sveti Ilija kao destinacije koja promiče održivi razvoj.

P 6. Promicanje korištenja obnovljivih izvora energije

Razvoj obnovljivih izvora energije, poput solarnih panela na javnim zgradama, malih hidroelektrana, vjetroelektrana i sustava za iskorištavanje biomase, ključan je za smanjenje emisija stakleničkih plinova. Integracija obnovljivih izvora energije u kućanstva i javne zgrade doprinosi energetske neovisnosti, smanjenju troškova i održivom razvoju. Istovremeno, edukacija stanovništva i poslovnih subjekata o prednostima obnovljivih izvora energije povećava prihvaćenost i potiče širu primjenu zelenih tehnologija.

5. Osnovna obilježja područja obuhvata

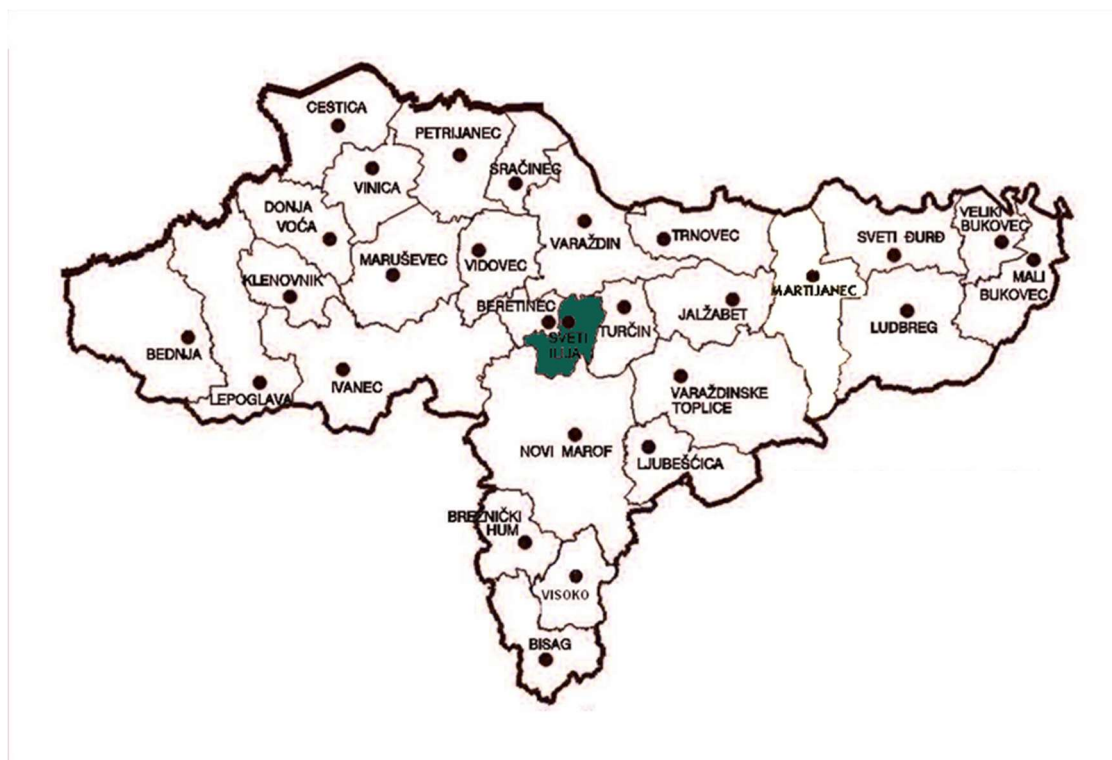
5.1 Političko teritorijalni ustroj

Općina Sveti Ilija nalazi se u Varaždinskoj županiji te je smještena u njom središnjem dijelu. Na zapadu graniči s općinom Beretince, na sjeveru s Gradom Varaždinom, na istoku s općinom Gornji Kneginec, a na jugu s Gradom Novi Marof. Općina Sveti Ilija administrativno se dijeli na 8 naselja: Beletinec, Doljan, Križanec, Krušljevec, Seketin, Tomaševac Biškupečki, Žigrovec i Sveti Ilija koje je ujedno i sjedište Općine.

Područje Općine prostire se na 17.221 km² te zauzima 1,37 % ukupne površine Varaždinske županije. Općina broji 3.242 stanovnika, prema popisu stanovništva iz 2021. godine. Prema površini najveće naselje u Općini je Beletinec s 5,04 km², odnosno 29,27 % od ukupne površine Općine dok je najmanje po veličini naselje Križanec površine 0,92 km².

Općina Sveti Ilija prema indeksu razvijenosti (NN 3/2024) razvrstava se u VI. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u trećoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave.

Slika 1. Položaj općine Sveti Ilija u Varaždinskoj županiji

Izvor: Varaždinska županija

Općina Sveti Ilija nalazi se u brežuljkastom kraju s bogatom poljoprivrednom tradicijom i prirodnim ljepotama. Njena teritorijalna obilježja uključuju raznoliku vegetaciju, plodno tlo, umjereno kontinentalnu klimu te manja naselja smještena u dolinama i brežuljcima

Reljef je uglavnom blago valovit s dominantnim brežuljcima, dolinama i riječnim tokovima, što oblikuje krajolik. Ovi brežuljci predstavljaju prijelaz između niskog ravničarskog područja Varaždinskog polja i brdovitog Zagorja.

Prosječna nadmorska visina u općini varira od 200 do 300 metara, dok se pojedini vrhovi brežuljaka uzdižu iznad prosjeka, no bez značajnih visinskih razlika. Brežuljci su pretežno zaobljenog oblika i nisu strmi, što je karakteristično za zagorski tip reljefa.

Brežuljkasti dijelovi prekriveni su poljoprivrednim površinama, vinogradima, voćnjacima i livadama, dok su šumske površine uglavnom smještene na višim dijelovima brežuljaka, pružajući prirodni okvir naseljima. Šume su mješovite, s prevladavanjem listopadnih vrsta kao što su hrast, grab i bukva, što je uobičajeno za kontinentalnu klimu Hrvatske.

Sveti Ilija, kao i cijelo područje Varaždinske županije, nalazi se u zoni umjereno kontinentalne klime. To znači da klima obilježava kombinacija toplih ljeta i hladnih zima s uobičajenim temperaturnim oscilacijama koje se javljaju u kontinentalnim dijelovima Hrvatske.

Iako nema većih rijeka, općinu Sveti Ilija presijecaju manji potoci, koji se ulijevaju u veće vodotoke okolnog područja, kao što je rijeka Plitvica.

Ovaj kraj ima mješovitu vegetaciju, s obiljem poljoprivrednih kultura, livada, vinograda i šuma. Šume su većinom listopadne, a poljoprivredna zemljišta koriste se za uzgoj različitih kultura, kao što su pšenica, kukuruz, te voće poput jabuka, krušaka i vinove loze.

Geoprometni položaj općine Sveti Ilija je izuzetno povoljan zbog blizine grada Varaždina, s kojim je dobro povezana cestovnim i željezničkim vezama. Kroz općinu prolazi državna cesta DC 3, kao i tri županijske ceste (ŽC 2050, ŽC 2086, ŽC 2105) te četiri lokalne ceste (LC 25075, LC 25121, LC 25125, LC 25127). Ukupna dužina nerazvrstanih cesta na području općine iznosi 64,26 km, od čega je 40% asfaltirano. Trenutno stanje cestovne mreže ocjenjuje se zadovoljavajućim, no planirana izgradnja Podravske brze ceste (Slovenija – Varaždin – Koprivnica – Osijek – Istočna Europa), koja bi prolazila sjevernim rubom općine, dodatno će poboljšati prometnu povezanost. Kako bi se osigurali sigurniji

uvjeti za promet zbog sve većeg broja sudionika, planirana su daljnja ulaganja u održavanje i poboljšanje nerazvrstanih cesta, poljskih puteva, ulica te pješačkih staza unutar naselja.

Slika 2. Prometna mreža na području općine Sveti Ilija

Izvor: DGU

5.2 Demografska obilježja

Prema Popisu stanovništva iz 2021. godine Općina ima 3.242 stanovnika, što je u odnosu na 2011. godinu pad stanovnika za 7,6 %. Stanovništvo općine Sveti Ilija čini 2 % stanovnika Varaždinske županije (159.487¹¹).

Tablica 1. Pregled promjene broja stanovnika općine Sveti Ilija u usporedbi s Varaždinskom županijom i RH u razdoblju od 2001.-2021. godine

Područje	Broj stanovnika			Postotak promjene 2011.-2021. (%)
	2001.	2011.	2021.	
Republika Hrvatska	4.437.460	4.284.889	3.871.833	- 9,64
Varaždinska županija	184.769	175.951	159.487	- 9,36
Općina Sveti Ilija	3.532	3.511	3.242	-7,66

Izvor: DZS

¹¹ Županija u brojkama (<https://www.varazdinska-zupanija.hr/o-nama/zupanija-u-brojkama.html#:~:text=Povr%C5%A1ina%20%C5%BDupanije%20je%201.262%20km2,Popisu%20stanovni%C5%A1tva%20iz%202021.>).

Povoljni prometni položaj te blizina grada Varaždina pogoduju razvoju općine Sveti Ilija, što je vidljivo i po gustoći naseljenosti. Gustoća naseljenosti je u općini Sveti Ilija 2021. godine iznosila 188,27 st/km², što je više od gustoće naseljenosti na razini županije (126,38 st/km²) i države (68,41 st/km²). Najgušće naseljeno naselje u sklopu Općine je Doljan s gustoćom naseljenosti od 331,67 st/km², a najmanju gustoću naseljenosti od 112,11 st/km² ima naselje Krušljevec.

Tablica 2. Gustoća naseljenosti u naseljima općine Sveti Ilija u usporedbi s Varaždinskom županijom i RH

Područje	Broj stanovnika (2021.)	Površina (km ²)	Gustoća naseljenosti u 2021. godini (st/km ²)
Republika Hrvatska	3.871.833	56.594	68,41
Varaždinska županija	159.487	1.262	126,38
Općina Sveti Ilija	3.242	17,22	188,27
- Beletinec	865	5,04	171,63
- Doljan	398	1,20	331,67
- Križanec	285	0,92	309,78
- Krušljevec	213	1,90	112,11
- Seketin	348	2,60	133,85
- Sveti Ilija	572	2,86	200,00
- Tomaševac Biškupečki	339	1,20	282,50
- Žigrovec	222	1,50	148,00

Izvor: DZS

Najviše stanovnika živi u naselju Beletinec (26,68 %) i Sveti Ilija (17,64 %), a najmanje stanovnika živi u naselju Krušljevec (6,57 %) i Žigrovec (6,85 %). Spolna struktura stanovništva općine Sveti Ilija uglavnom je uravnotežena, a stanovništvo čini 51 % ženskog i 49 % muškog spola. Spolna struktura prema dobnim skupinama većinom je uravnotežena, uz iznimku dobne skupine od 5 do 9 godina gdje je primjetni veći broj osoba muškog spola te dobne skupine 55-59 te 70 godina i više gdje dominira ženski spol.

Tablica 3. Dobno spolna struktura stanovništva u općini Sveti Ilija u 2021. godini

Dobna skupina		0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-54	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85 i više
Beletinec	M	28	21	18	20	27	25	30	29	24	25	34	31	35	31	14	16	8	9
	Ž	18	13	12	21	36	33	20	32	22	26	34	39	28	28	26	17	16	19
Doljan	M	4	11	9	10	14	15	14	11	13	11	15	19	14	10	7	3	3	0
	Ž	16	9	16	10	9	13	13	10	16	19	11	18	13	14	10	8	6	4
Križanec	M	4	7	11	9	4	8	8	12	8	9	15	7	18	9	7	4	1	1
	Ž	3	7	8	8	5	10	6	4	13	9	9	9	21	11	8	3	4	5
Krušljevec	M	5	4	6	4	6	9	4	8	9	10	7	7	9	5	7	3	3	2
	Ž	8	6	4	3	2	6	7	10	2	4	6	11	4	11	6	9	2	4
Seketin	M	7	10	7	7	12	6	14	8	16	15	14	13	12	12	8	3	3	0
	Ž	3	5	14	11	9	7	5	17	9	17	13	15	12	13	13	8	8	2
Sveti Ilija	M	9	19	14	18	21	15	18	24	18	21	22	16	20	17	13	6	1	0
	Ž	17	15	22	18	21	15	14	21	18	18	22	21	22	20	13	9	7	7
	M	5	10	13	12	13	11	12	5	12	14	13	13	8	15	9	4	1	0

Tomašev c Biškupečk i	Ž	3	8	4	7	10	9	3	5	16	11	15	10	10	14	14	14	7	9
Žigrovec	M	4	12	4	6	10	11	7	9	8	9	4	12	8	7	2	3	3	1
	Ž	5	3	1	5	9	3	8	6	9	4	7	11	9	6	6	2	4	4
%		4,3	4,9	5,0	5,2	6,4	6,0	5,6	6,5	6,6	6,8	7,4	7,8	7,5	6,9	5,0	3,5	2,4	2,1

Izvor: DZS

Prema prikazanoj dobnoj strukturi općine Sveti Ilija vidljiva je prisutnost demografskog starenja. Čak 27,3 % stanovništva je starije od 60 godina, dok je 19,5 % stanovništva mlađe od 20 godina. Indeks starenja prati trend prisutan na razini države te iznosi 154,64 %, dok je na razini županije prisutan nešto manji indeks starenja u odnosu na raznu RH. Najmanji indeks starenja prisutan je u naselju Sveti Ilija te iznosi 102,27 %, dok je najveći indeks starenja u naselju Tomaševac Biškupečki i iznosi 169,35 %. Prosječna starost stanovništva iznosi 42,8 godinu.

Tablica 4. Indeks starenja stanovništva općine Sveti Ilija u 2021. godini

Područje	Broj stanovnika (2021.)	Stanovništvo mlađe od 20 godina	Stanovništvo starije od 60 godina	Indeks starosti (%)
Republika Hrvatska	3.871.833	741.145	1.157.590	156,19
Varaždinska županija	159.487	30.413	44.984	147,91
Općina Sveti Ilija	3.242	631	885	140,25
- Beletinec	865	151	247	163,58
- Doljan	398	85	92	108,24
- Križanec	285	57	92	161,40
- Krušljevec	213	40	65	162,50
- Seketin	348	64	94	146,88
- Sveti Ilija	572	132	135	102,27
- Tomaševac Biškupečki	339	62	105	169,35
- Žigrovec	222	40	55	137,50

Izvor: DZS

Na razini RH i Varaždinske županije zabilježen je rast vitalnog indeksa, dok je na području općine Sveti Ilija zabilježen je velik pad vitalnog indeksa sa 56,52 na 48,65, što ukazuje na prirodni pad stanovništva. Osim postepenog pada broja stanovništva, na području Općine vidljiv je pad stope nataliteta koji je u 2023. godini iznosio 5,55 %.

Tablica 5. Prirodno kretanje stanovništva općine Sveti Ilija u 2022. i 2023. godini

Područje	2022.				2023.			
	Rođeni	Umrli	Stopa nataliteta	Vitalni indeks	Rođeni	Umrli	Stopa nataliteta	Vitalni indeks
RH	34.027	56.979	8,79	59,72	32.325	51.275	8,35	63,04
Varaždinska županija	1.307	2.327	8,19	56,17	1.193	2.112	7,48	56,48
Općina Sveti Ilija	26	46	8,02	56,52	18	37	5,55	48,65

Izvor: DZS

Prema posljednjim dostupnim podacima DZS-a, migracijski saldo u općini Sveti Ilija je u razdoblju od 2021.-2023. godine bio pozitivan te se postepeno povećavao. Vidljiv je rast broja doseljenih i odseljenih na područje općine Sveti Ilija je u promatranom razdoblju u svim kategorijama, no promijenio se omjer doseljenih i odseljenih prema području iz kojeg, odnosno na koje su preselili. U promatranom razdoblju među doseljenicima dominiraju osobe iz drugog grada ili općine unutar Varaždinske županije, no primjetno je postepeno povećavanje doseljenika iz inozemstva (rast s 8,20 % na 30,39 %), dok udio doseljenika iz drugih županija stagnira. Odseljeni također najčešće sele na područje gradova i općina unutar Varaždinske županije (50-60 %), iako je promatranom razdoblju primjetan postepeni pad udjela odseljenih na područje unutar Varaždinske županije, dok s druge strane raste udio odseljenika u drugu županiju i inozemstvo. U 2022. godini zabilježeno je seljenje 6 osoba unutar Općine, a u 2023. godini na isti način su preselile 3 osobe.

Tablica 6. Pregled migracija na području općine Sveti Ilija u razdoblju od 2021. do 2023. godine

			2021.	2022.*	2023.*
Doseljeni	UKUPNO		61	76	102
	Iz drugog grada/općine unutar iste županije	Broj	47	50	56
		%	77,05	65,79	54,90
	Iz druge županije	Broj	9	10	15
		%	14,75	13,16	14,71
	Iz inozemstva	Broj	5	16	31
		%	8,20	21,05	30,39
Odseljeni	UKUPNO		53	61	76
	U drugi grad/općinu unutar iste županije	Broj	31	37	41
		%	58,49	60,66	53,95
	U drugu županiju	Broj	7	8	12
		%	13,21	13,11	15,79
	U inozemstvo	Broj	15	16	23
		%	28,30	26,23	30,26
	Migracijski saldo		8	15	26

* izuzeti je broj preseljenih osoba unutar općine Sveti Ilija

Izvor: DZS- Gradovi u statistici

Prema navedenim podacima, općina Sveti Ilija postaje sve privlačnija za selidbu stanovnika unutar Varaždinske županije s povećanjem udjela doseljenika iz inozemstva.

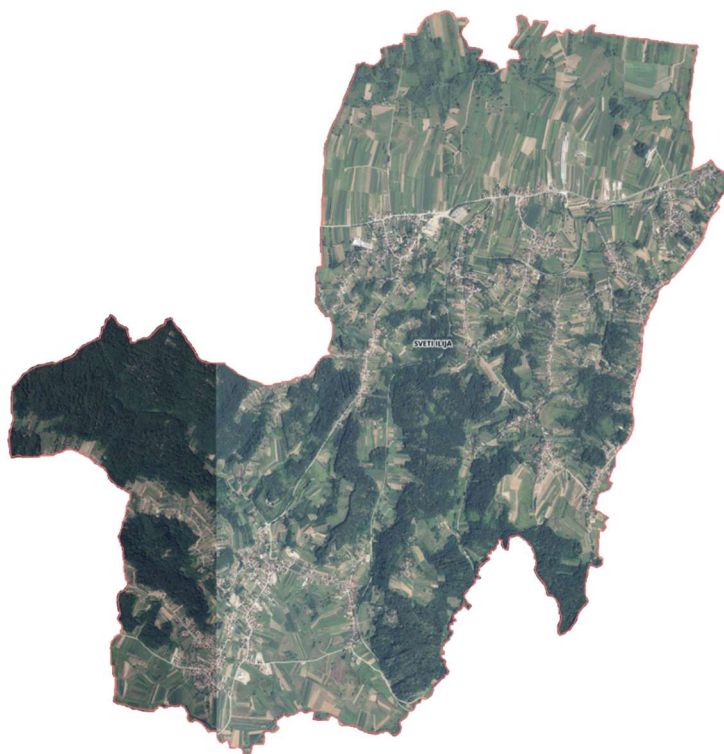
5.3 Prirodno-geografska obilježja

Općina Sveti Ilija smještena je u središnjem dijelu Varaždinske županije. Varaždinska županija nalazi se na sjeveru Republike Hrvatske, a graniči s Međimurskom, Koprivničko-križevačkom, Zagrebačkom i Krapinsko-zagorskom županijom, a na sjeverozapadnom dijelu graniči s Republikom Slovenijom. Varaždinska županija okružena je rijekom Dravom, Macejskim pobrđem i istočnim Halozama, Kalničkim gorjem te Ivanščicom, a obilježava ju ravničarsko te brežuljkasto reljefno područje s gorskim masivima.

5.3.1 Reljefna obilježja

Reljef općine Sveti Ilija sastoji se od nizinskog i brežuljkastog područja. Sjeverni dio općine čini dravska ravnica koja se sastoji od aluvijalnih naslaga rijeke Drave i Plitvice, središnji dio smješten je na padinama Varaždinsko-topličkog gorja do 250 m nadmorske visine, a južni dio nalazi se u aluvijalnoj dolini rijeke Bednje.

Slika 3. Reljef općine Sveti Ilija

Izvor: DGU

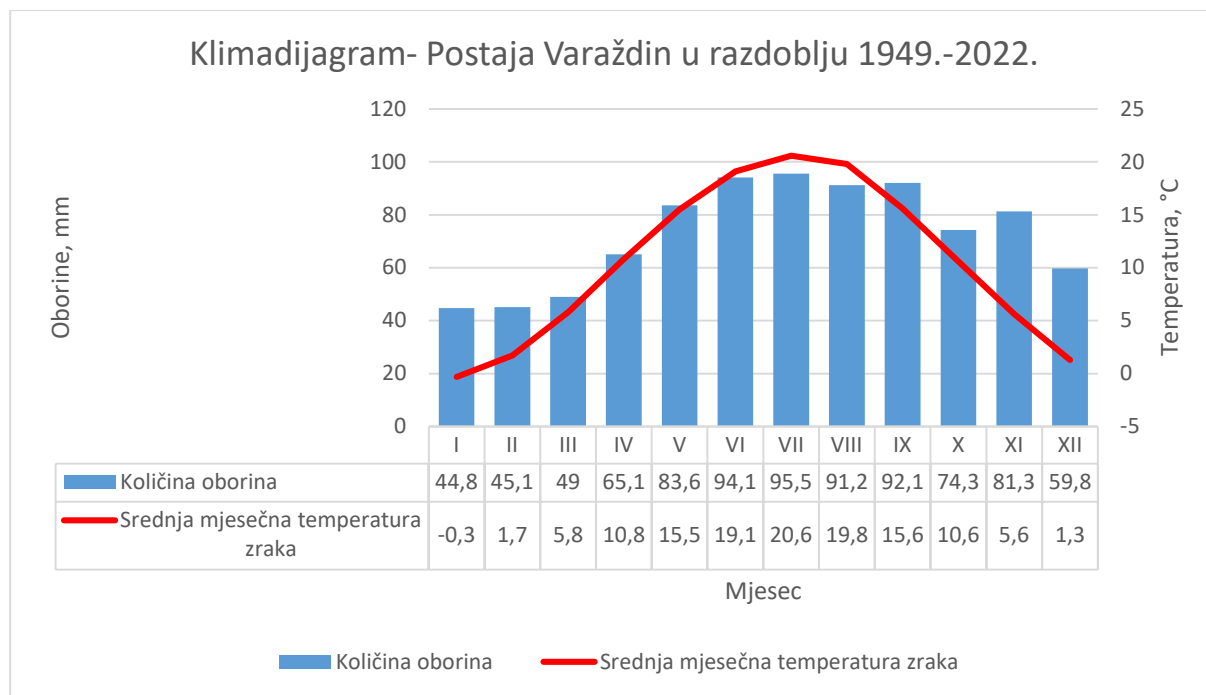
5.3.2 Klimatska obilježja

Na području općine Sveti Ilija prevladava klima koja je karakteristična za šire područje Varaždinske županije, odnosno umjerena kontinentalna klima s toplim ljetima i oborinama tijekom cijele godine. Područje spada među srednje osunčana područja Hrvatske s približno 2.000 sati sijanja sunca. Središnja godišnja temperatura zraka iznosi oko 10°C, najtopliji mjesec je srpanj sa srednjom mjesečnom temperaturom oko 19°C, dok je siječanj najhladniji sa srednjom mjesečnom temperaturom od -1°C. Količina godišnjih oborina iznosi oko 900 mm.

Najčešća oborina je kiša, a zimi se pojavljuje snijeg na viši nadmorskim visinama između 45 i 50 dana u razdoblju od listopada do svibnja. Prosječne mjesečne vrijednosti relativne vlage zraka su iznad 70 %. Proljeće je najvjetrovitije godišnje doba, a većinom pušu vjetrovi južnog i jugozapadnog te sjevernog i sjeveroistočnog kvadranta. Tlo čini kombinacija ravnog i brežuljkasto-brdovitog terena te je zbog povoljne klime pogodno za obradu, razvoj biljnog pokrova i raznolikost životinjskog svijeta.

Reprezentativna meteorološka postaja za područje Općine je postaja Varaždin. Tijekom 2023. godine na svim postajama je izmjerena viša temperatura zraka od prosječne. Postaja Varaždin zabilježila je najveće odstupanje od prosjeka tijekom siječnja 2023. godine, u vrijednosti od 3,9°C, a zabilježena je znatno veća količina oborina u odnosu na prosjek (povećanje za 442 %, odnosno 175,00 mm)¹².

Grafikon 1. Klimadijagram meteorološke postaje Varaždin za razdoblje od 1949.-2023. godine

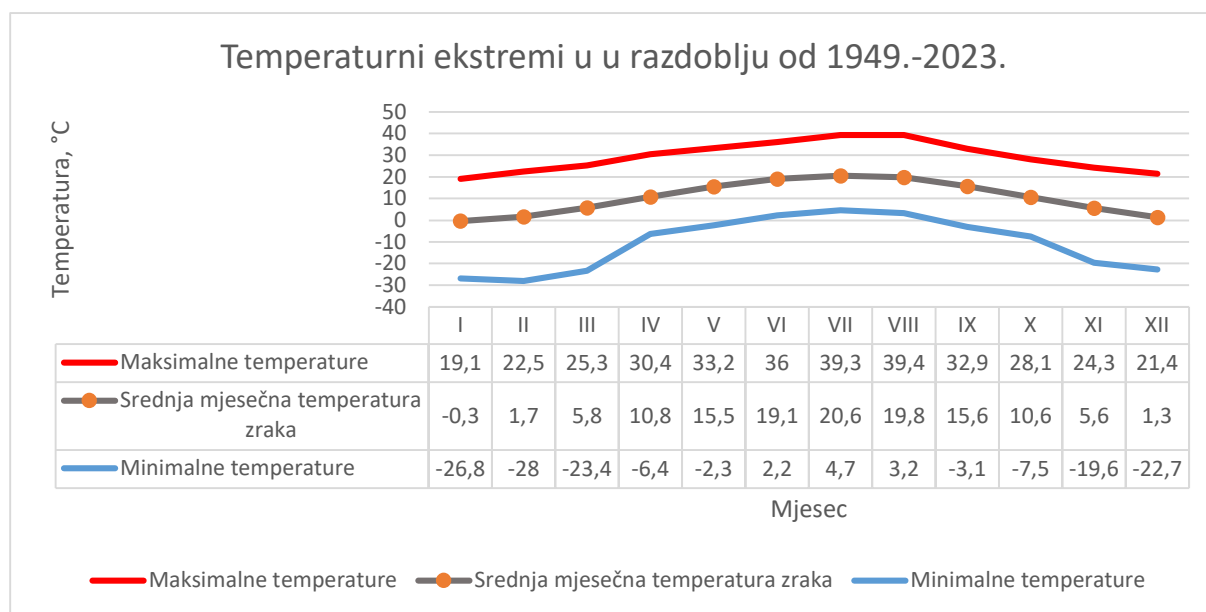

Izvor: DHMZ

Prema Strategiji prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine izrađeno je nekoliko projekcija promjene temperatura, a sve projekcije pokazuju porast temperature na cijelom području RH. Analizirajući podatke iz meteorološke postaje Varaždin za razdoblje od 1949. do 2023. godine, primjetni su temperaturni ekstremi u svim mjesecima, a razlika između temperaturnih maksimuma i minimuma u svakom mjesecu pojedinačno varirala je kroz cijelu godinu između 33,8 °C i 50,5 °C. Najveće temperaturne razlike su prisutne tijekom zimskih mjeseci.

¹² Meteorološki i hidrološki bilten. (2023). Dostupno na: <https://radar2.dhz.hr/~stars2/bilten/2023/bilten0123.pdf>

Grafikon 2. Temperaturni ekstremi u Varaždinskoj postaji, 1949.-2022.

Izvor: DHMZ

5.3.3 Hidrogeološka i hidrološka obilježja

Varaždinska županija ima razvijenu riječnu mrežu, a glavni vodotok je rijeka Drava koja odvodnjava veći dio prostora županije. Glavne pritoke rijeci Dravi su Plitvica i Bednja. Riječna mreža usmjerena je longitudinalno u smjeru zapad-istok. Uz navedene rijeke prisutni su površinski vodotoci, podzemne vode i akumulacijska jezera.

Sjeverni dio općine Sveti Ilija pripada slivu Plitvice, a najznačajniji je vodotok kanal Piškornica, glavni recipijent potoka Trdica, Korana, Doljan, Križanec i Šajevo koji se slijevaju s južnih obronaka Varaždinsko-toplinskog gorja.

Važni vodotok je rijeka Bednja u južnom rubnom dijelu Općine, koja ujedno predstavlja južnu granicu te teče u smjeru zapad-istok. Navedeni vodotok ima pluvijalni (kišni) režim protjecanja, a maksimalni vodostaj slijedi nakon velikih padalina, posebice u jesen i proljeće.

Kvaliteta vode u rijeci Bednji je III. kategorije, dok je propisana kvaliteta vode II. kategorije. Lijeve pritoke rijeke Bednje su kanali Bužanić i potoci Brodišće, Beletinec, Krušljevec i Slugovine. Najduži potok na području je potok Beletinec koji teče kroz istoimeno naselje. U sjevernom dijelu Općine teče kroz šumoviti, a u južnom kroz naseljeni dio naselja¹³.

¹³ Mrežne stranice Općine Sveti Ilija. Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/opcenito-o-opcini/>

Slika 4. Vodotoci na području općine Sveti Ilija

Izvor: Geoportal

Na području općine Sveti Ilija nema opasnosti od katastrofalnih poplava, no moguća je pojava plavljenja poljoprivrednih površina i gospodarskih objekata usred veće količine oborina i topljenja snijega što rezultira izlivanjem rijeke iz korita. Prema procjeni rizika od velikih nesreća za području općine Sveti Ilija¹⁴, najveća zabilježena poplava bila je 2014. godine kada je rijeka Bednja izašla iz korita i poplavila poljoprivredne površine uz korito rijeke. Zbog velikih količina oborinske vode došlo je do plavljenja podruma određenog broja kuća u naselju Doljan, dok ostale katastrofe u bližoj povijesti na području Općine nisu zabilježene.

Najveći protoci u svim vodotocima su u proljetnom razdoblju kod topljenja snijega i proljetnih kiša. Jesenske kiše izražene su manjim dotocima u vodotoke. Uz redovno održavanje, i uređenje spomenute dionice Bednje, može vodni sustav funkcionirati bez ikakvih opasnosti od poplava. Godišnji hod količine oborina je kontinentalnog tipa s maksimumom u lipnju i sekundarnim maksimumom u studenom. Srednja godišnja količina padalina iznosi oko 900 mm.

5.3.4 Seizmološka obilježja

Identificirane prijetnje na području općine Sveti Ilija u skladu su s identificiranim prijetnjama na razini Varaždinske županije, a to uključuje potres, poplave, ekstremne temperature te epidemije i pandemije. Tijekom 2016. godine izrađene su Smjernice za izradu procjena rizika od veliki nesreća na području

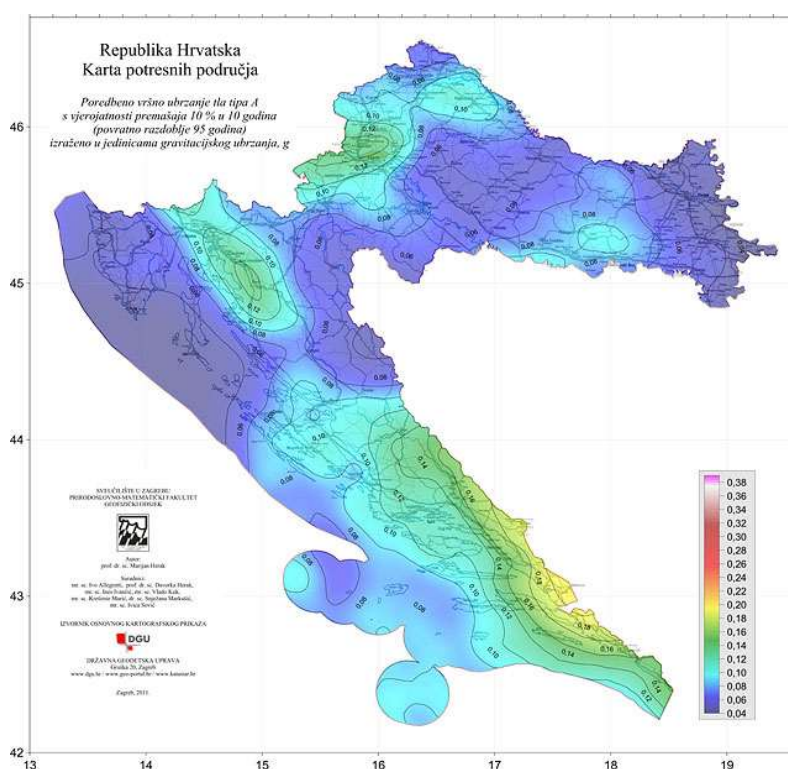
¹⁴ Procjena rizika od velikih nesreća za području Općine Sveti Ilija. (2021). Revizija I. -12/2021. Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/wp-content/uploads/2022/08/Revizija-I-Procjene-rizika-Sveti-Ilija-2021.pdf>

Varaždinske županije, prema kojima je izrađena Procjena rizika od velikih nesreća za područje općine Sveti Ilija. Prema dopuni područnog ureda civilne zaštite Varaždin za navedeni dokument, područje općine Sveti Ilija ugroženo je intenzitetima potresa jačine do VII° MCS ljestvice.

Prema seizmološkoj karti (Kuk, 1987) s povratnim razdobljem od 50 god. i 100 god. metodom Medvedeva, na lokaciji zahvata može se očekivati potres od VI° prema MCS (Mercalli - Cancani - Sieberg) skali, dok je seizmičnost po MCS skali za povratni period od 200 i 500 g. na ovom području VII°.

Na portalu Karte potresnih područja Republike Hrvatske¹⁵ kojeg je razvio Geofizički odsjek Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, za lokaciju zahvata (geografska dužina $\lambda=16^{\circ}19'28''$ i geografska širina $\phi=46^{\circ}14'44''$) očitane su vrijednosti horizontalnih vršnih ubrzanja tla tipa A (a_gR) za povratna razdoblja od $T_p = 95, 225$ i 475 godina izraženih u jedinicama gravitacijskog ubrzanja ($1 g = 9,81 \text{ m/s}^2$), $T_p = 95$ godina: $a_gR = 0,09 g$ (takav bi potres na širem području zahvata imao intenzitet $I_0 = \text{VII}^{\circ}$ MCS), $T_p = 225$ godina: $a_gR = 0,13 g$ (takav bi potres na širem području zahvata imao intenzitet $I_0 = \text{VIII}^{\circ}$ MCS), odnosno $T_p = 475$ godina: $a_gR = 0,18 g$ (takav bi potres na širem području zahvata imao intenzitet $I_0 = \text{VIII}^{\circ}$ MCS).

Slika 5. Karta potresnih područja Republike Hrvatske u proteklih 95 godina

Izvor: Geofizički odsjek Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Jedan od primarnih preventivnih segmenata zaštite od štetnih djelovanja potresa mora biti sadržan kod izrade prostorno planske dokumentacije. U dokumentima prostornog uređenja mjere zaštite moraju se ostvarivati temeljem propisanih zajedničkih prostornih normativa i standarda koje vode

¹⁵ Karte potresnih područja Republike Hrvatske. Dostupno na: <http://seizkarta.gfz.hr/hazmap/karta.php>

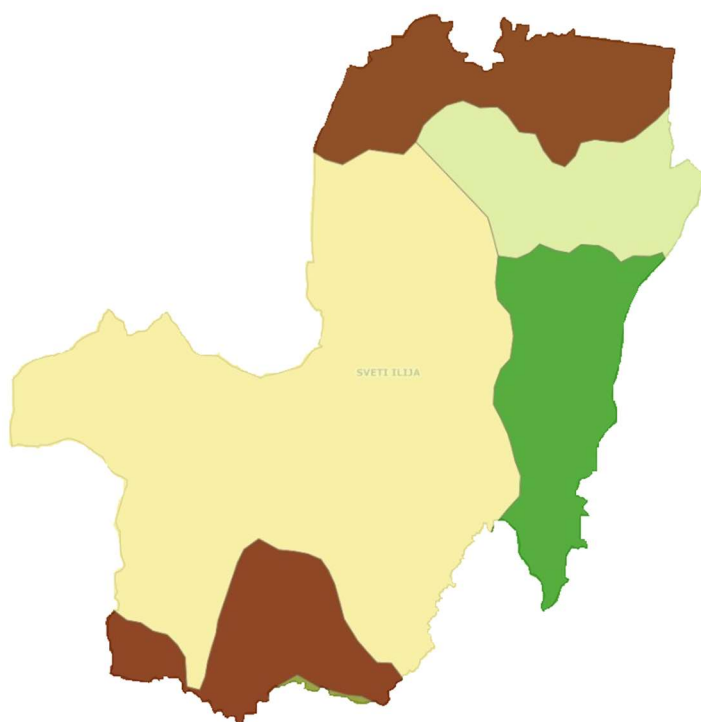
općem smanjenju povredljivosti urbanih struktura te moraju biti sadržani u koncepcijama i rješenjima, od prostornih planova područne (regionalne) samouprave.

5.3.5 Pedološka obilježja

Područje općine Sveti Ilija bogato je poljoprivrednim zemljištima, šumama i vodotocima, a spoj brežuljkastih i nizinskih dijelova daje raznolikost strukturi i kakvoći tla. Područjem dominira lesivirano pseudoglejno tlo (tip 10) na praporu dubine od 70 do 150 cm te nagiba 3-15 % koje zauzima središnji dio Općine, a čije su karakteristike slaba dreniranost te jaka osjetljivost prema kemijskim polutantima. Navedeno tlo spada među umjereno ograničena obradiva tla. Prisutna su i močvarno glejna, djelomično hidromeliorirana tla nagiba 0-1 % i dubine između 20 i 90 cm koja se prostiru na krajnjem sjevernom (tip 46) i južnom dijelu (tip 43) Općine, pretežito uz vodene površine. Na močvarno glejnim površinama prisutne su stagnirajuće površinske vode te visoka razina podzemne vode, vrlo slabe dreniranosti te jake osjetljivosti prema kemijskim polutantima. Na istočnom dijelu Općine prisutna su rendzina na laporu (flišu) ili mekim vapnencima (rigolana tla vinograda) (tip 17) nagiba između 8 i 30 % te dubine između 30 i 150 cm. Tlo karakterizira slaba osjetljivost prema kemijskim polutantima. Na sjeveroistočnom dijelu Općine prisutna je i kategorija tla koja obuhvaća lesivirano tlo na praporu (tip 8), pseudoglej, euterično smeđe i močvarno glejno tlo. Navedeno tlo je pretežno slabo drenirano s jakom osjetljivosti prema kemijskim polutantima, nagib tla je od 0 do 10 %, a dubina iznosi između 70 i 150 m.

Na rubnim južnim dijelovima općine Sveti Ilija u tragovima se pojavljuje kiselo smeđe tlo na klastitima (tip 24), s vrijednosti pH u vodi manjoj od 5,5, s manje od 50 % skeleta, nagibom između 10 i 35 %, dubinom od 50 do 90 cm te jakom osjetljivosti prema kemijskim polutantima.

Slika 6. Pedološka obilježja područja općine Sveti Ilija

Legenda	
	Lesivirano pseudoglejno na praporu
	Lesivirano na praporu
	Močvarno glejno
	Rendzina na laporu (flišu) ili mekim vapnencima
	Kiselo smeđe na klastitima

Izvor: ENVI atlas okoliša

Sukladno podacima prikazanim na karti, u nastavku slijedi opis prisutnih jedinica tla na području općine Sveti Ilija.

Slika 7. Obilježja jedinica tla prisutnih na području općine Sveti Ilija

Kartirane jedinice tla			
Broj	Sastav i struktura		Obilježja
	Dominantna	Ostale jedinice tla	
8	Lesivirano na praporu	Pseudoglej. Euterično smeđe, močvarno glejno, koluvij	- umjereno ograničeno obradivo tlo - slaba dreniranost - jaka osjetljivost na kemijska onečišćenja
10	Lesivirano pseudoglejno na praporu	lesivirano tipično, pseudoglej, močvarno glejno, kiselo smeđe na praporu	- umjereno ograničena obradiva tla - slaba dreniranost - jaka osjetljivost na kemijska onečišćenja
17	Rendzina na laporu (flišu) ili mekim vapnencima	rigolana tla vinograda, sirozem silikatno karbonatni, lesivirano na laporu ili praporu, močvarno glejno, euterično smeđe	- ograničena obradiva tla - nagib terena >15 i/ili 30% - dubina tla <60 cm - slaba osjetljivost na kemijska onečišćenja
24	Kiselo smeđe na klastitima	Ranker regolitični, lesivirano, pseudoglej, smeđe podzolasto	- ograničena obradiva tla - kiselost tla $k < 5,5$ pH u vodi - skeletnost < 50% skeleta - jaka osjetljivost na kemijska oštećenja
43	Močvarno glejno	djelomično hidromeliorirana, Koluvij s prevagom sitnice	- privremeno nepogodno za obradu - stagnirajuće površinske vode - visoka razina podzemne vode - vrlo slaba dreniranost - jaka osjetljivost na kemijska onečišćenja
46	Močvarno glejno	djelomično hidromeliorirano, močvarno glejno vertično	- privremeno nepogodno za obradu - stagnirajuće površinske vode - visoka razina podzemne vode - vrlo slaba dreniranost - jaka osjetljivost na kemijska onečišćenja - vertičnost $vt > 30$ % gline

Izvor: ENVI atlas okoliša, Namjenska pedološka karta RH¹⁶

Na temelju navedenih podataka može se zaključiti kako na području općine Sveti Ilija nalazi nekoliko vrsta tla sa specifičnim karakteristikama koje utječu na mogućnost poljoprivrednog iskorištavanja te drugih aktivnosti. Među problematikom se ističe slaba drenažnost tla koja stvara potrebu za dobrim upravljanjem oborinama, uključivanje mjere hidromelioracije, navodnjavanje te poduzimanje mjera za zaštitu od poplava. Visoka osjetljivost određenih tipova tla prema kemijskim polutantima ukazuje na

¹⁶ Bogunović, M. i dr. (1998). Namjenska pedološka karta Republike Hrvatske Mjerila 1:300 000. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/file/422019>

potrebu za kontroliranim korištenjem pesticida, gnojiva i drugih kemikalija u svrhu sprječavanja kontaminacije.

Nedaleko od naselja Sveti Ilija, oko 2 km jugozapadno, nalazi se zona glinovitih naslaga koja se pruža u smjeru jug-jugoistok u predjelu nazvanom Vučenica. Geološkom prospekcijom utvrđeno je područje glinovitih naslaga gornjopontske starosti. Stanje rezervi je nepoznato. Prema preliminarnim ispitivanjima glina je povoljna za upotrebu u opekarskoj industriji.¹⁷

Prema prostornom planu uređenja Varaždinske županije na području općine Sveti Ilija nalaze se 2 napuštena eksploatacijska polja¹⁸. Na ovom području postoji geološki potencijal gotovo svih mineralnih sirovina, posebice na području uz rijeku Bednju. Prema posljednjem prostornom planu uređenja općine Sveti Ilija nema značajnih površina na kojima bi se planiralo istraživanje i iskorištavanje mineralnih resursa¹⁹.

---

¹⁷ Rudarsko-geološka studija Varaždinske županije. (2016). Hrvatski geološki institut. Zagreb. Dostupno na: <https://www.varazdinska-zupanija.hr/media/k2/attachments/2706-rudarsko-geo-studija.pdf>

¹⁸ Prostorni plan Varaždinske županije. (2022). Dostupno na: <https://www.varazdinska-zupanija.hr/dokumenti/prostorni-planovi.html>

¹⁹ Prostorni plan uređenja Sveti Ilija. (2018). Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/prostorni-urb-plan/>

6. Analiza ulaznih podataka povezanih s temom zelene urbane obnove

6.1 Analiza strateških i prostorno-planskih dokumenata

Tijekom izrade analize strateških i prostorno-planskih dokumenata za potrebe izrade SZUO Sveti Ilija u obzir su uzeti svi relevantni prostorno-planski i strateški dokumenti na razini Općine Sveti Ilija, kao i dokumenti na razini Varaždinske županije i RH. To obuhvaća Prostorni plan Općine Sveti Ilija te Prostorni plan Varaždinske županije sa svim dosadašnjim izmjenama i dopunama, strategije i planove razvoja na razini općine i županije. Analiza strateških i prostorno-planskih dokumenata usmjerena je na povezivanje definiranih mjera i aktivnosti u sklopu SZUO s elementima i funkcijama ZI i KG.

Sukladno Zakonu o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19, 67/23), Općina Sveti Ilija je nositelj izrade Prostornog plana na lokalnoj razini, a tijela Općine dužna su osigurati izradu izvješća o stanju u prostoru. JLS dužne su dopuniti prostorne planove uređenja tako da odrede neuređene dijelove građevnih područja i izgrađene dijelove tih područja planirane za urbanu preobrazbu.

Ciljevi prostornog uređenja obuhvaćaju osiguravanje ravnomjernog prostornog razvoja, prostorne održivosti, racionalno korištenje i očuvanje prostornih kapaciteta, zaštitu i njegu prostornih osobitosti i vrijednosti, osiguravanje funkcionalnosti, pristupačnosti i uporabe raznih društvenih, ekonomskih i socijalnih usluga za potrebe stanovništva. Među ciljevima prostornog uređenja spominje se i razvoj zelene infrastrukture uz poštovanje prirodnog i urbanog krajobraza i kulturnog nasljeđa kako bi se stvorio visokovrijedni izgrađeni prostor koji uvažava specifičnosti pojedinih cjelina. Prostorno uređenje temelji se na načelima integralnog pristupa, uvažavanja znanstveno i stručno utvrđenih činjenica, prostorne održivosti razvitka i vrsnoće gradnje, ostvarivanja i zaštite javnog i pojedinačnog interesa, horizontalne integracije u zaštiti prostora, vertikalne integracije te javnosti i slobodnog pristupa podacima i dokumentima značajnim za prostorno uređenje²⁰.

Potrebno je unaprijediti monitoring okoliša te uvesti dodatni elementi i alati za utvrđivanje stvarnog stanja okoliša kako bi se omogućila dostupnost podataka o bioraznolikosti, kvaliteti zraka i vode, što će rezultirati prepoznavanjem i uvođenjem održivih urbanističkih praksi, participativnom planiranju i povezivanju s relevantnim međunarodnim standardima.

6.1.1 Strateški dokumenti

SZUO općine Sveti Ilija povezana je sa sljedećim strateškim dokumentima Općine Sveti Ilija i Varaždinske županije:

- Provedbeni plan Općine Sveti Ilija 2022.-2025.

²⁰ Zakon o prostornom uređenju. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_12_153_3220.html

- Plan razvoja Varaždinske županije za razdoblje od 2021. do 2027. godine

U nastavku slijedi prikaz važećih strateških dokumenata te njihova poveznica s mjerama i projektima kojima se potiče razvoj zelene infrastrukture.

Tablica 7. Usklađenosti SZUO općine Sveti Ilija sa strateškim dokumentima na lokalnoj i županijskoj razini

Provedbeni plan Općine Sveti Ilija 2022.-2025.	
Obrazloženje	Provedbeni plan Općine Sveti Ilija 2022.-2025. je srednjoročni akt strateškog planiranja koji određuje prioritetne mjere i aktivnosti za provedbu ciljeva povezanih s relevantnim dugoročnim i srednjoročnim aktima strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za JLS. Provedbeni plan Općine Sveti Ilija 2022.-2025. usklađen je sa strateškim ciljevima NRS 2030. Prioriteti i mjere koje se mogu povezati s razvojem zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja su: - <i>Prioritet 1. Stvaranje preduvjeta za povećanje društvene jednakosti</i> - o <i>Mjera 1.1. Unaprjeđenje uvjeta za osiguranje kvalitetnog obrazovanja</i> - o <i>Mjera 1.3. Promicanje kulture i kulturnih sadržaja te razvoj sporta i rekreacije</i> - <i>Prioritet 2. Efikasan i održiv razvoj infrastrukture te poboljšanje prometne povezanosti</i> - o <i>Mjera 2.1. Održavanje i izgradnja komunalne infrastrukture</i> - o <i>Mjera 2.2. Održivo gospodarenje otpadom</i> - o <i>Mjera 2.4. Izgradnja i održavanje prometne infrastrukture</i>
Povezanost ciljeva	Mjera 1.1. uključuje aktivnosti izgradnje i unaprjeđenja infrastrukture za osnovnoškolsko obrazovanje Mjera 1.3. u sklopu prioriteta 1. adresira neodgovarajuće stanje i opremljenost društvenih, kulturno-zabavnih i sportsko-rekreacijskih objekata te važnost uređenja i dodatne izgradnje društvene infrastrukture kojom se želi potaknuti snažnije uključivanje stanovništva u društveni život lokalne zajednice. Navedena mjera povezana je s ciljevima razvoja zelene infrastrukture, odnosno stvaranje smislenih, funkcionalnih i povezanih zelenih i otvorenih prostora kojima se unaprjeđuje kvaliteta života lokalnog stanovništva. Mjere u okviru Prioriteta dva odnose se na efikasan i održiv razvoj infrastrukture te poboljšanje prometne povezanosti, posebice mjere 2.1., 2.2. i 2.4. koje ističu važnost razvoja i održavanja komunalne infrastrukture, provođenje i nadzor nad održivim gospodarenjem otpadom te izgradnju i modernizaciju prometne infrastrukture.
Plan razvoja Varaždinske županije za razdoblje od 2021. do 2027. godine	
Obrazloženje	Plan razvoja Varaždinske županije za razdoblje 2021. – 2027. (Plan razvoja) srednjoročni je akt strateškog planiranja od značaja za županiju kojim se definiraju posebni ciljevi za provedbu strateških ciljeva iz Nacionalne razvojne strategije RH do kraja 2030. godine te sektorskih i višesektorskih strategija RH. Plan razvoja utvrđuje strateški okvir razvoja Županije temeljem prethodno izrađene analize stanja te prepoznatih razvojnih potreba i potencijala. Sadrži i ključne strateške odrednice poput vizije, razvojnih prioriteta, posebnih ciljeva, mjera i strateških projekata. Izrada strategije zelene urbane obnove direktno ili indirektno doprinosi gotovo svim posebnim ciljevima u okviru Plana razvoja Varaždinske županije za razdoblje od 2021. do 2027. godine, a to su: - PC 1: Pametan i održiv gospodarski rast - PC 2: Razvoj funkcionalne i održive turističke regije - PC 3: Razvoj i povećanje dostupnosti kulture i kulturno-umjetničkih sadržaja- kultura dostupna svima - PC 5: Učinkovito upravljanje razvojem - PC 7: Zaštita prirode i okoliša te smanjenje utjecaja klimatskih promjena - PC 8: Jačanje otpornosti na rizike od katastrofa i povećanje sigurnosti stanovništva

Povezanost ciljeva	- PC 9: Unaprjeđenje osnovne regionalne i lokalne infrastrukture te organizacije prometnih sustava - PC 11: Promicanje socijalnog blagostanja i dostojanstvenog starenja - PC 12: Stvaranje poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva, mlade i obitelji Strategija zelene urbane obnove povezuje se s ciljevima održivog razvoja kroz poticanje kružnog gospodarstva, inovacija i lokalnog poduzetništva u zelenim projektima te unaprjeđenje energetske učinkovitosti, što doprinosi pametnom i održivom gospodarskom rastu (PC 1.). Razvoj zelene infrastrukture i modernizacija prometnih pravaca, obuhvaćeni strategijom, podržavaju očuvanje prirodne i kulturne baštine te povećanje turističke valorizacije prostora, što se izravno veže uz PC 2. Revitalizacijom urbanih prostora kroz zelene projekte doprinosi se i povećanju dostupnosti kulturnih i umjetničkih sadržaja (PC 3.). Uključivanje održivih metoda urbanog planiranja osigurava veću kvalitetu prostornog razvoja, revitalizaciju urbanih i ruralnih područja te smanjenje negativnih demografskih učinaka, čime se doprinosi PC 4. Implementacija mjera energetske učinkovitosti i zelene gradnje fokusira se na zaštitu biološke raznolikosti i smanjenje emisija stakleničkih plinova, čime se adresira PC 7. Strategija također podržava jačanje otpornosti na rizike kroz implementaciju zelenih elemenata u zgradarstvu, plansko upravljanje okolišem i edukacije o održivom razvoju (PC 8.). Provedbom mjera za razvoj održive mobilnosti, uključujući biciklističke i pješačke staze, modernizaciju prometnica i oborinskih sustava, doprinosi se smanjenju negativnog utjecaja prometa na okoliš (PC 9.). Stvaranjem i unaprjeđenjem javnih prostora strategija izravno podržava socijalno blagostanje, bolju integraciju zajednica te veću dostupnost javnih usluga (PC 11. i PC 12.).

6.1.2 Prostorno planski dokumenti

Prostorni plan Općine Sveti Ilija prvotno je izrađen 2004. godine te je objavljen u Službenom vjesniku Varaždinske županije, nakon čega je došlo do 2 izmjene i dopune. Prva izmjena Prostornog plana bila je 2009. godine, a druga izmjena je bila 2018. godine. Prema Prostornom planu Općine Sveti Ilija, površine na području općine imaju sljedeće namjene:

• POVŠINE ZA RAZVOJ I UREĐENJE PROSTORA/POVRŠINA NASELJA

a) GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA (izgrađeni i neizgrađeni dijelovi građevinskog područja naselja i izdvojenih dijelova građevinskih područja naselja, s rezerviranim namjenama)

- Mješovite, pretežito stambene namjene,
- Rezervat mješovite, pretežito stambene namjene,
- Stambene namjene,
- Javne i društvene namjene,
- Gospodarske namjene,
- Sportsko-rekreacijske namjene,
- Mješovite namjene - povremenog stanovanja (hobi i vikend izgradnja),
- Rezervat mješovite namjene - povremenog stanovanja (hobi i vikend izgradnja),
- Groblja

Tablica 8. Namjene unutar građevinskog područja naselja

Namjene unutar građevinskog područja naselja (ha)	Beletinec	Doljan	Križanec	Krušljevec	Seketin	Sveti Ilija	Tomaševac Biškupečki	Žigrovec	OPĆINA SVETI ILIJA
Mješovita, pretežito stambena namjena	63,97	29,76	31,92	16,88	46,43	59,66	26,37	25,48	300,47
Rezervat mješovite, pretežito stambene namjene	0,55					1,78			2,33
Stambena namjena						5,57			5,57
Javna i društvena namjena	1,82					4,60			6,42
Sportsko-rekreacijska namjena i javne zelene površine	0,29	0,72	0,34	0,34		1,39	0,34	0,58	3,96
Mješovita namjena-povremeno stanovanje	28,65	2,26	3,60	6,48	13,78	5,65		0,32	60,74
Rezervat mješovite namjene-povremeno stanovanje	0,49					0,49			0,98
Gospodarska namjena			1,55			2,64	17,67		21,86
Groblja	0,78							3,01	3,79
Ukupno	96,55	32,74	37,37	23,70	60,21	81,78	44,38	29,39	406,12
Uređenost građevinskog područja									
Izgrađeni dio	59,00	20,22	24,02	12,86	36,76	46,77	21,23	16,68	237,54
Neizgrađeni uređeni dio	30,45	11,52	12,61	10,64	23,34	28,99	9,25	10,54	137,34
Neizgrađeni neuređeni dio	7,10	1,00	0,74	0,20	0,11	6,02	13,90	2,17	29,39
Ukupno	96,55	32,74	37,37	23,70	60,21	81,78	44,38	29,39	406,12

Izvor: PPU Općine Sveti Ilija

• **POVRŠINE ZA RAZVOJ I UREĐENJE PROSTORA/POVRŠINA IZVAN NASELJA**

b) IZDVOJENA GRAĐEVINSKA PODRUČJA IZVAN NASELJA (izgrađena i neizgrađena prostorna cjelina izvan građevinskog područja naselja, s rezerviranim namjenama)

- Sportsko-rekreacijska namjena

Tablica 9. Izdvojeno građevinsko područje izvan naselja

Izdvojeno građevinsko područje izvan naselja	Prema važećoj teritorijalnoj granici	Prema predloženoj promjeni teritorijalne granice		Ukupno
	Krušljevec	Krušljevec	Beletinec	
Izgrađeno/zaposjednuto	1,89	(1,95)	0,87	2,82
Neizgrađeni uređeni dio	0,77	(0,82)	0,36	1,18
Neizgrađeni neuređeni dio	1,23	(1,27)	0	1,27
UKUPNO	3,89	(4,04)	1,27	5,27

c) IZGRAĐENE/UREĐENE STRUKTURE IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA (s rezerviranim namjenama)

- Gospodarska namjena (građevine namijenjene poljoprivrednoj proizvodnji, građevine namijenjene gospodarenju u šumarstvu i lovstvu, površine za iskorištavanje i istraživanje mineralnih sirovina)
- Sportsko-rekreacijska namjena
- Stambene i pomoćne građevine za vlastite potrebe i potrebe seoskog turizma

- Infrastrukturni sustavi i građevine
- Zatečena izgradnja izvan građevinskog područja
- Ostala izgradnja izvan građevinskog područja

d) NEIZGRAĐENE POVRŠINE IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA (osnovne namjene površina)

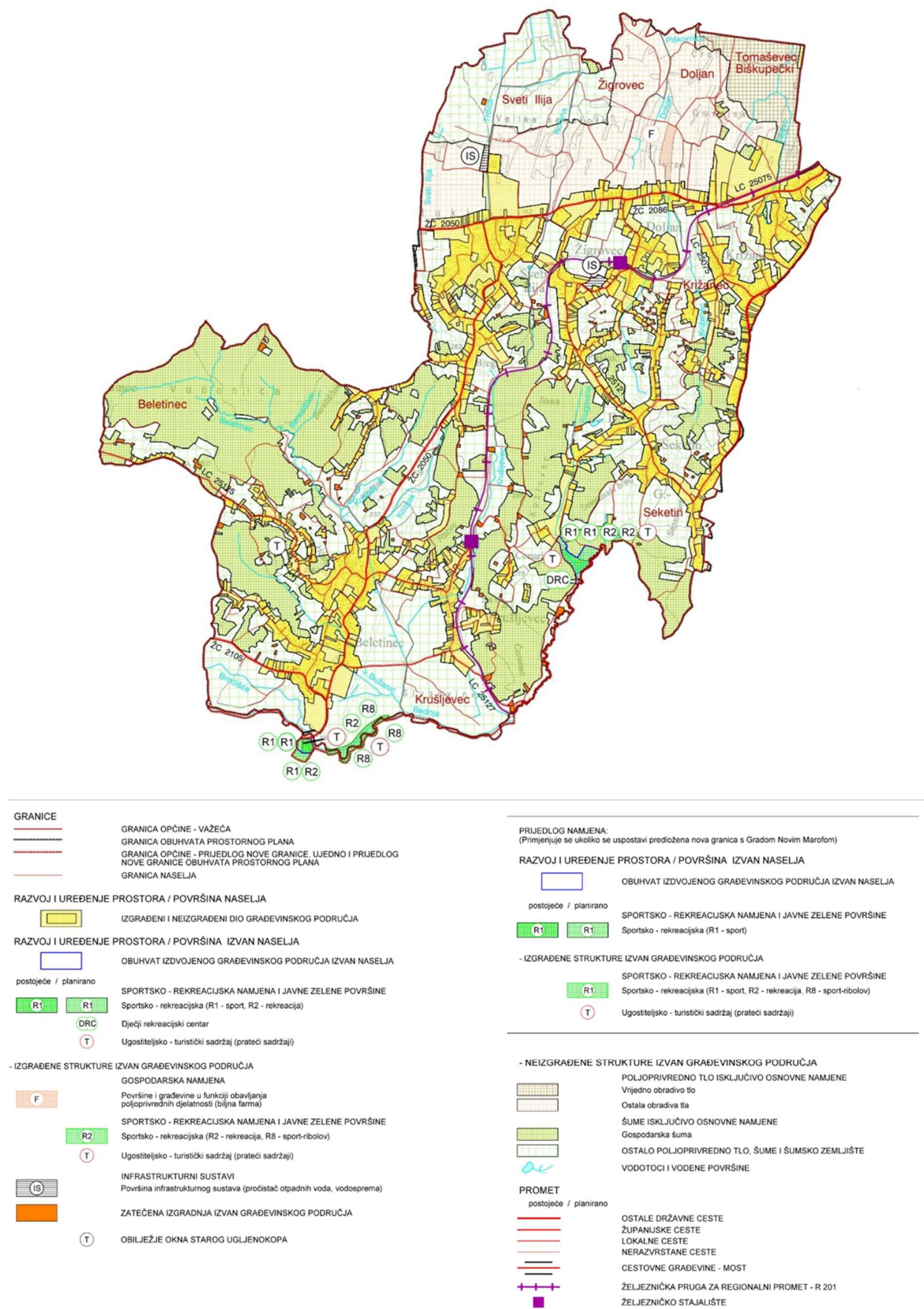
- Poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene: - vrijedno obradivo tlo
- ostala obradiva tla
- Šume isključivo osnovne namjene: - gospodarske šume
- Ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumske površine
- Vodne površine

Većina građevinskog područja unutar naselja je mješovite, pretežito stambene namjene (73,99 %) i mješovite namjene za povremeno stanovanje (14,96 %). U prosjeku je 58,5 % građevinskog područja izgrađeno, a neizgrađeni dio građevinskih područja je u većem dijelu uređeni (82,4 %), dok je u manjem dijelu neuređeni (17,6 %).

Namjene izvan građevinskog područja naselja	Oznaka	Površina (ha)
Gospodarska namjena	F	2,9
Sportsko-rekreacijska namjena	R	2,12
Infrastrukturni sustavi i građevine	IS	2,15
Zatečena izgradnja izvan građevinskog područja	Z	6,58
IZGRAĐENE/UREĐENE STRUKTURE IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA		13,75
Poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjere	P	225,00
- vrijedno obradiva tla	P2	42,75
- ostala obradiva tla	P3	182,25
Šumske površine- gospodarske namjene	Š1	431,79
Ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište	PŠ	644,97
Vodne površine	V	0,47
- Jezera		0,47
NEIZGRAĐENE POVRŠINE IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA		1302,23

Izgrađene/uređene strukture izvan građevinskog područja iznose 13,75 ha, od toga najveći dio zauzima zatečena izgradnja izvan građevinskog područja, zatim površine gospodarske namjene, a podjednako su prisutne površine sportsko-rekreacijske namjene te infrastrukturni sustavi i građevine. Među neizgrađenim površinama izvan građevinskog područja čine poljoprivredna i šumska područja, a u manjoj su mjeri prisutne vodene površine u obliku jezera.

Slika 8. Korištenje i namjena prostora općine Sveti Ilija

6.2 Povijesna analiza

Prvi tragovi čovječanstva na području općine Sveti Ilija bile su dvije kamene sjekire koje datiraju još iz prapovijesti. Civilizacija se počela razvijati u antičko doba, a prvi pisani izvor vezan uz Općinu je isprava Zagrebačkog kaptola iz 1236. godine u kojoj se spominju toponimi Obrys kao ime potoka i Beletyncy kao tvrđava. Župa Sveti Ilija spominje se i 1247. godine u prvom popisu župa Zagrebačke županije.

Slika 9. Župna Crkva Svetog Ilije Proroka u Svetom Iliji

Izvor: Općina Sveti Ilija

Prema kasnijim pisanim izvorima iz 17. i 18. stoljeća pronađeni su podaci o provođenju obrazovnih programa i učiteljima, koji su uz školska zaduženja obavljali i zvonarsku službu. Bogatstvo baroknog razdoblja na području općine Sveti Ilija svjedoče brojni spomenici arhitekture, a u crkvi Svih Svetih u Beletincu te staroj crkvi u Svetom Iliji pronađeni su elementi gotike. Na mjestu današnje crkve sv. Ilije koja je izgrađena 1914. godine, nekad se nalazila stara gotička crkva koja je više puta pregrađivana i uništena u snažnom potresu 1895 godine. Među važnijim kulturnim spomenicima je kurija grofova Patačić u Seketinu koja je izgrađena krajem 17. i početkom 18. stoljeća²¹. Navedena kurija smatra se jednim od najljepših dragulja u mozaiku kurija i klijeti sagrađenih na Varaždinbregu i okolici, a trenutno se nalazi u posjedu obitelji Puttar.

²¹ Mrežne stranice Općine Sveti Ilija. Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/>

Slika 10. Kurija Patačić u Seketinu

Izvor: Varaždinska županija

Među zanimljivijim povijesnim pričama i legendama ističe se Kurija na imanju Obrež u posjedu grofova Patačića od Zajezde, koje povijest pamti kao vinopije. Zanimljiv je podatak kako se uz Kuriju Obrež veže svojevrsni antialkoholni pokret seljaka tijekom tridesetih godina 19. stoljeća koji je zagovarao pretjerano ispijanje vode²², na što je tadašnji svećenik napisao šaljivu poslanicu svojim vjernicima na pokladnu nedjelju kako bi spriječio pokret. Radi nedostatka interesa trenutnih vlasnika, posjed Obrež je trenutno u ruševnom i zapuštenom stanju²³.

²² Terra Croatia. Dostupno na: <https://www.terra-croatia.eu/sveti-ilija/>

²³ Dvorci, crkve i stari gradovi. Blog dostupan na: [https://blog.dnevnik.hr/dvorci-crkve/2021/09/1632346798/svilija-obrez.html#gallery\[1631542207\]/1/](https://blog.dnevnik.hr/dvorci-crkve/2021/09/1632346798/svilija-obrez.html#gallery[1631542207]/1/)

Slika 11. Kurija na imanju Obrež

Izvor: Dvorci, crkve i stari gradovi²⁴

6.3 Društvena analiza

6.3.1 Struktura društva

Prema popisu stanovništva iz 2021. godine, na području općine Sveti Ilija bilo je ukupno 971 kućanstva, a prosječan broj osoba u kućanstvu iznosio je 3,31. Kućanstva su privatna, od toga je bilo 788 obiteljskih kućanstva (81,15 %) i 183 neobiteljskih kućanstva. Od ukupno 936 obitelji, najviše su zastupljeni bračni/životni parovi s djecom (51,28 %), zatim bračni/životni partneri bez djece (25,43 %), majka s djecom (14,53 %), izvanbračni parovi s djecom (3,42 %), otac s djecom (3,10 %) te izvanbračni parovi bez djece (2,24 %). Gotovo su podjednako zastupljena kućanstva s 1, 2, 3 i 4 člana koja sveukupno čine 74,34 % kućanstva u Općini. Na području Općine ima ukupno 1.702 stanova, od toga je 1.146 stanova za stalno stanovanje, 554 stanova koji se koriste povremeno te 2 stana u kojima se samo obavlja djelatnost. Stanovi za stalno stanovanje u prosjeku imaju površinu od 109,74 m², a nenastanjeno je čak 175 stanova za stalno stanovanje. Među stanovima koji se koriste povremeno dominiraju stanovi za odmor kojih je 413, a ostatak čine stanovi koji se koriste u vrijeme sezonskih radova u poljoprivredi.

Većinu stanovništva u 2021. činili su hrvati (99,23 %), a u tragovima su prisutni srbi, česi, makedonci, nijemci, slovinci i ostali. Struktura stanovništva prema vjeri prikazuje kako su većina stanovništva Katolici (86,95 %), nakon čega dolaze ostali kršćani (7,71 %), a u manjem omjeru pripadnici ostalih vjera ili osobe koje nisu pripadnici vjerske skupine ili se ne žele izjasniti.

²⁴ Dvorci, crkve i stari gradovi. Blog dostupan na: [https://blog.dnevnik.hr/dvorci-crkve/2021/09/1632346798/svilija-obrez.html#gallery\[1631542207\]/1/](https://blog.dnevnik.hr/dvorci-crkve/2021/09/1632346798/svilija-obrez.html#gallery[1631542207]/1/)

Prema podacima DZS-a, ukupni migracijski saldo Varaždinske županije u razdoblju od 2019.-2023. postepeno je prelazio iz negativnog u sve veći pozitivni saldo, s izuzetkom 2021. godine kada je i vanjski i unutarnji migracijski saldo bio negativan. U usporedbi s RH, vidljivo je da su migracije u Varaždinskoj županiji blaže te da su uvjeti povoljniji, s obzirom da u posljednjih nekoliko godina ima više doseljenih. Migracijski saldo se u 2022. godini poboljšao i na razini RH te je iznosio ukupno 11.688, dok je u 2023. godini porastao na 30.178. Ukupni migracijski saldo Varaždinske županije u 2023. godini iznosio je 1.434.

Tablica 10. Vanjska i unutarnja migracija u razdoblju od 2019.-2023. godine za područje VŽŽ i RH

Vanjska i unutarnja migracija stanovništva		Republika Hrvatska			Varaždinska županija		
		Vanjska migracija	Unutarnja migracija	Ukupno	Vanjska migracija	Unutarnja migracija	Ukupno
2019.	Doseljeni	37.726	71.790	109.516	1.408	2.775	4.183
	Odseljeni	40.148	71.790	111.938	1.384	2.781	4.165
	Saldo	-2.422	0	-2.422	24	-6	18
2020.	Doseljeni	33.414	64.155	97.569	1.206	2.495	3.701
	Odseljeni	34.046	64.155	98.201	1.182	2.480	3.662
	Saldo	-632	0	-632	24	15	39
2021.	Doseljeni	35.912	71.864	107.776	1.356	2.598	3.954
	Odseljeni	40.424	71.864	112.288	1.501	2.611	4.112
	Saldo	-4.512	0	-4.512	-145	-13	-158
2022.	Doseljeni	57.972	72.243	130.215	2.223	2.682	4.905
	Odseljeni	46.287	72.243	118.530	1.656	2.739	4.395
	Saldo	11.685	0	11.685	567	-57	510
2023.	Doseljeni	69.396	73.186	142.582	2.841	2.796	5.637
	Odseljeni	39.218	73.186	112.404	1.323	2.880	4.203
	Saldo	30.178	0	30.178	1.518	-84	1.434

Izvor: DZS

U općini Sveti Ilija je 2021. godine živjelo 3.242 stanovnika, od kojih je njih 1.769 od rođenja stanovalo na ovom području, njih 1.318 doselilo je s područja Republike Hrvatske, a njih 155 doselilo je iz inozemstva. Najviše je doseljenih iz područja Varaždinske županije (972), zatim iz drugog naselja unutar Općine (262), a najmanje je doseljenih iz druge županije (129). Iz inozemstva je doselilo 155 stanovnika, od toga je najviše doseljenih iz Njemačke (67), Bosne i Hercegovine (26) i Slovenije (20).

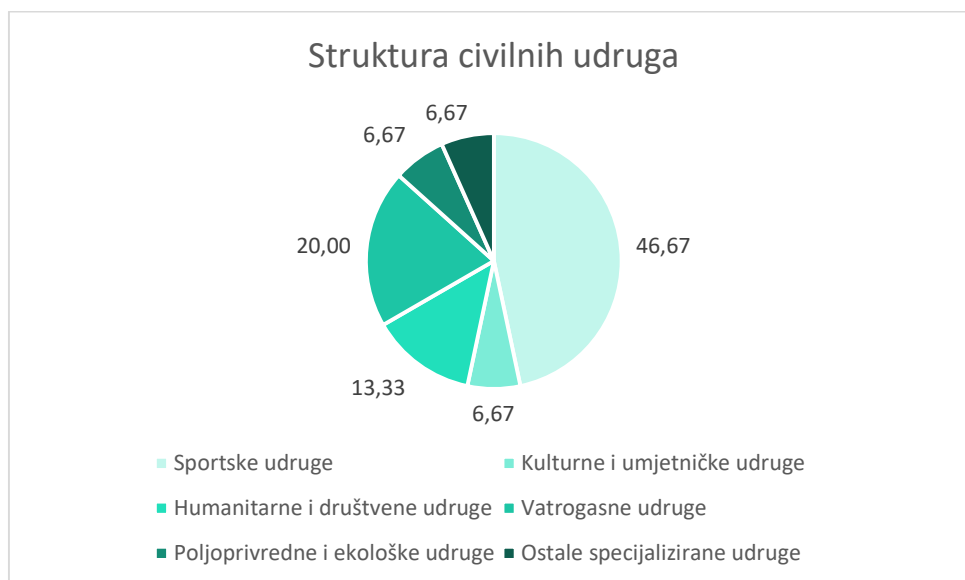
U razdoblju od 2019.-2023. godine vidljiv je pozitivan rast migracijskog salda na području općine Sveti Ilija. Najviše doseljenika došlo je iz područja gradova i općina unutar Varaždinske županije, a vidljiv je postepeni rast doseljenih iz ostalih kategorija, posebice doseljenih iz inozemstva u 2022. i 2023. godini. S druge strane, najviše stanovnika odselilo je također unutar područja Varaždinske županije. Primjetan je rast pozitivnog migracijskog salda u razdoblju od 2020. do 2023. godine.

Tablica 11. Unutarnja i vanjska migracija stanovništva općine Sveti Ilija od 2019. do 2023. godine

Vanjska i unutarnja migracija stanovništva		Općina Sveti Ilija				
		Unutar Općine	Unutar Varaždinske županije	Iz/ u drugu županiju	Iz/ u inozemstvo	Ukupno
2019.	Doseljeni	6	45	10	4	65
	Odseljeni		34	6	23	69
	Saldo		11	4	-19	-4

2020.	Doseljeni	3	29	19	12	63
	Odseljeni		48	5	6	62
	Saldo	0	-19	14	6	1
2021.	Doseljeni	0	47	9	5	61
	Odseljeni		31	7	15	53
	Saldo	0	16	2	-10	8
2022.	Doseljeni	6	50	10	16	82
	Odseljeni		37	8	16	67
	Saldo	0	13	2	0	15
2023.	Doseljeni	3	56	15	31	105
	Odseljeni		41	12	23	79
	Saldo	0	15	3	8	26

Na području općine Sveti Ilija djeluje 15 udruga građana, među kojima su najbrojnije sportske udruge te humanitarne i društvene te vatrogasne udruge. Općina u svojem proračunu osigurava sredstva za sufinanciranje sportskih djelatnosti i udruga koje se uglavnom financiraju iz članarina i sredstva proračuna.

Izvor: Registar udruga Republike Hrvatske

U nastavku slijedi popis udruga na području općine Sveti Ilija prema kategorijama djelovanja.

Tablica 12. Popis civilni udruga u općini Sveti Ilija

Vrsta	Udruge
Sportske udruge	• Nogometni klub Obreš Sveti Ilija
	• Pikado klub „Ily bar“
	• Društvo za šport i rekreaciju
	• Športsko ribolovni klub „Keder“ Beletinec
	• Društvo za sport i rekreaciju Doljan
	• Nogometni klub "Bednja" Beletinec
	• Rekreativno-sportska udruga Seketin
	• Kulturno umjetničko društvo Beletinec
Kulturne i umjetničke udruge	
Humanitarne i društvene udruge	• Udruga umirovljenika Općine Sveti Ilija
	• „Udruga žena Općine Sv. Ilija- selo Doljan“

Vatrogasne udruge	• Vatrogasna zajednica općine Sveti Ilija • Dobrovoljno vatrogasno društvo Sveti Ilija • Dobrovoljno vatrogasno društvo Beletinec- Krušljevec
Poljoprivredne i ekološke udruge	• Udruga vinogradara i voćara „GROZDEK“ Općine Sveti Ilija
Ostale specijalizirane udruge	• Balkanska organizacija porođajnih djelatnika

Izvor: Registar udruga

6.3.2 Socijalno uključivanje i usluge socijalne skrbi

Brigu o socijalno ugroženim osobama na području općine Sveti Ilija osigurava Hrvatski zavod za socijalni rad. U Varaždinu se pružaju i Usluge Zavoda za javno zdravstvo, hitne medicinske pomoći i specijalističke usluge. Općina Sveti Ilija redovno izdvaja sredstva za socijalna davanja, a raspoređuje ih prema pristiglim zahtjevima građana. Socijalna davanja uključuju sljedeće:

- Jednokratne novčane pomoći za novorođenu djecu,
- Za osobe koje se nalaze u stanju socijalne potrebe,
- Za osobe s invaliditetom,
- Za bolesne i stare osobe,
- Novčane pomoći za nabavu ogrijeva.

Općina Sveti Ilija pruža potporu mladim obiteljima u rješavanju stambenog pitanja sufinanciranjem kupnje starijih kuća ili zemljišta za gradnju novih domova. Također, kroz financiranje školskih programa, općina nastoji potaknuti razvoj digitalnih vještina, olakšavajući prilagodbu suvremenim i budućim digitaliziranim sustavima i tehnologijama. Stanovnicima Općine dostupne su ljekarničke usluge u ljekarni Sveti Ilija i ljekarničkom depou u Beletincu.

Zdravstvena zaštita u općini Sveti Ilija obuhvaća sve kategorije stanovništva. Prema podacima HZZO-a, na dan 3.1.2024. godine u općini Sveti Ilija bilo je 3.310 zdravstveno osiguranih osoba. Zdravstvenu djelatnost obavljaju 2 tima liječnika opće obiteljske medicine, jedan tim liječnika u prostorima Općine Sveti Ilija u Svetom Iliji, a drugi u prostorima Doma zdravlja Varaždinske županije u Beletincu. U naselju Beletinec nalazi se i ordinacija dentalne medicine, međutim većina stanovništva Općine, osim Beletinca, ovu vrstu usluge obavlja u susjednim općinama (Beretinec i Gornji Kneginec)²⁵.

6.3.3 Obrazovanje

Prema analizi obrazovne strukture stanovništva općine Sveti Ilija iz 2021. godine, vidljivo je da općina ima manji udio stanovnika bez škole u usporedbi s prosjekom županije i države. S druge strane, udio visokoobrazovanih stanovnika također je nešto niži. Ističe se veći postotak stanovnika sa završenom srednjom školom u odnosu na županijski i državni prosjek. Podaci pokazuju da u obrazovnoj strukturi općine prevladavaju osobe sa srednjom stručnom spremom (63,24 %), slijede oni s osnovnom školom

²⁵ Provedbeni program Općine Sveti Ilija za razdoblje 2022.-2025. (2021). Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/registar-ugovora-2/dokumenti/>

(21,73 %), dok visokoobrazovani čine 13,96 %. U znatno manjem udjelu prisutni su nekvalificirani radnici (0,22 %) i osobe koje su završile samo dio osnovne škole (0,86 %).

Tablica 13. Obrazovna struktura stanovnika općine Sveti Ilija

Obrazovna struktura	Republika Hrvatska		Varaždinska županija		Općina Sveti Ilija	
	broj	%	broj	%	broj	%
Broj stanovnika staro 15 i više godina	3.319.417	-	137.334	-	2.780	-
Bez škole (NK)	22.980	0,69	598	0,44	6	0,22
1- 3 razred	10.334	0,31	348	0,25	0	0,00
4-7 razred	65.306	1,97	2.350	1,71	24	0,86
Završena osnovna škola (OŠ)	576.892	17,38	28.956	21,08	604	21,73
Srednja škola (SSS)	1.843.303	55,53	80.200	58,40	1.758	63,24
Visoko obrazovanje	798.853	24,07	24.850	18,09	388	13,96
• Stručni studij (VŠS)	275.579	-	9.829	-	155	5,58
• Sveučilišni studij (VSS)	506.395	-	14.738	-	231	8,31
• Doktorat znanosti (DR)	16.879	-	283	-	2	0,07
Nepoznato	1.749	0,05	32	0,02	0	0,00

Izvor: DZS

Na području Općine djeluju dvije matične ustanove, a to su Osnovna škola Vladimir Nazor u naselju Sveti Ilija te Osnovna škola Beletinec u Beletincu. U posljednjih 10 godina vidljiv je postepeni pad broja učenika, a negativni niz je prekinut tijekom školske godine 2018./2019. kada je zabilježen pozitivni rast, a od školske godine 2020./2021. primjetan je kontinuirani rast broja upisanih učenika. Navedene ustanove u školskoj godini 2024./2025. zajedno broje 322 učenika, što je rast od 9,15 % u odnosu na 2020./2021. godinu kada je zabilježen prvi rast broja učenika. Osnovna škola Vladimir Nazor ima 237 učenika raspoređenih u 16 razrednih odjela s prosječnih 14,8 učenika po razrednom odjelu, a Osnovna škola Beletinec ima 85 učenika u 8 razrednih odjela s prosječnih 10,6 učenika po razrednom odjelu²⁶.

Na području Općine prisutne su i dvije predškolske obrazovne ustanove, Dječji vrtić „Anđeo“ u Svetom Iliji te Dječji vrtić „Gumbek“ u Beletincu. Tijekom školske godine 2023./2024. u navedene predškolske ustanove bilo je upisano ukupno 152 djece, a u vrtićima je bilo zaposleno ukupno 20 osoba²⁷. Dječji vrtić Anđeo djeluje u sklopu samostana Presvetoga Trojstva Kćeri Božje ljubavi u Sv. Iliji, a provodi programe koji su verificirani od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta: redoviti cjelodnevni program (10 sati) poludnevni 5 satni program, program predškole, program igraonice- dva dana u tjednu u trajanju od dva sata. Provođenje programa sufinancira Općina Sveti Ilija²⁸. Dječji vrtić Gumbek osnovan je 2021. godine te ima 5 soba za boravak djece, uključujući 2 jasljičke i 3 vrtićke grupe. U Dječjem vrtiću Gumbek također se provode redoviti programi, programi predškole te je dostupno rano učenje engleskog jezika²⁹.

Tablica 14. Dječji vrtići i druge pravne osobe koje ostvaruju program predškolskog odgoja za razdoblje od 2021.-2024.

2021/2022	2022/2023	2023/2024

²⁶ Školski rudnik. Dostupno na: <https://mzom.gov.hr/ser-skolski-e-rudnik-3419/3419>

²⁷ DZS. Dostupno na: <https://podaci.dzs.hr/hr/statistika-u-nizu/>

²⁸ Mrežne stranice Općine Sveti Ilija. Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/vrtici/>

²⁹ Dječji vrtić Gumbek. Dostupno na: <https://dv-gumbek.hr/o-nama/>

RH	Broj ustanova	1.708	1.727	1.744
	Broj djece	142.440	147.888	153.212
	Broj zaposlenih	23.438	25.380	26.397
VŽŽ	Broj ustanova	62	62	60
	Broj djece	5.872	5.883	6.508
	Broj zaposlenih	833	902	919
Općina Sveti Ilija	Broj ustanova	1	2	2
	Broj djece	34	130	152
	Broj zaposlenih	4	19	20

Izvor: DZS- Gradovi u statistici

Na području općine Sveti Ilija nema ustanove koja pruža srednjoškolsko obrazovanje, no kvalitetno srednjoškolsko obrazovanje je lako dostupno zbog blizine Grada Varaždina i uspostavljenog javnog prijevoza.

Prema posljednjim podacima DZS-a za akademsku godinu 2022./2023., ukupno 76 studenata s područja općine Sveti Ilija je bilo upisano na stručni i sveučilišni studij u zimskom semestru, od toga je najviše studenata bilo upisano na sveučilišne studije, potom na stručne studije i u manjoj mjeri na veleučilišta te umjetničke akademije. Jedan student bio je upisan na poslijediplomski doktorski studij.

6.4 Gospodarska analiza

6.4.1 Opća gospodarska kretanja na području Općine

Temelj gospodarstva Varaždinske županije čini prerađivačka industrija koja ostvaruje 54 % ukupnog prihoda županije te ima velik potencijal rasta izvoza. Izvoz poduzetnika iz Varaždinske županije čini čak 7 % ukupnoga hrvatskog izvoza. Prema viziji HGK-a, razvoj Varaždinskog kraja počiva na povezivanju znanosti i gospodarstva, razvoju visokoj školstva, osobito razvoj STEM područja, razvojno-istraživačkim kapacitetima okupljenim oko Tehnološkog parka i daljnjem jačanju internacionalizacije proizvoda i usluga³⁰.

Na rang listi poduzetnika gradova i općina Varaždinske županije, poduzetnici općine Sveti Ilija u 2023. godini zauzimaju 17. mjesto prema broju poduzetnika i ukupnim prihodima, 19. mjesto po broju zaposlenih, 14. mjesto prema dobiti razdoblja, 10. mjesto prema gubitku razdoblja, 14. mjesto prema iskazanom rezultatu poslovanja u usporedbi s poduzetnicima u drugim gradovima i općinama unutar županije.

Prema analizi financijskih rezultata poslovanja poduzetnika sa sjedištem u Svetom Iliji u 2023. godini, djelovalo je 63 poduzetnika, koji su ostvarili ukupne prihode u iznosu od 39,5 mil EUR, što ih je svrstalo

³⁰ Hrvatska gospodarska komora- Gospodarstvo Varaždinske županije. <https://hgk.hr/zupanijska-komora-varazdin/gospodarstvo-zupanije>

na 234. mjesto među 556 gradova i općina u RH. Od ukupnog broja poduzetnika, bilo je 43 dobitaša i 20 gubitaša.

Tablica 15. Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika RH, Varaždinske županije i općine Sveti Ilija u 2023. godini

Teritorijalna razina		RH	Varaždinska županija	Općina Sveti Ilija
Broj poduzetnika	Broj	156.145	4.875	63
	Rang	-	8	267
Broj radnika	Broj	1.029.659	45.733	374
	Rang	-	6	238
Ukupni prihod	Broj	161.141.112	5.170.006	39.470
	Rang	-	8	234
Dobit razdoblja	Broj	11.514.610	336.025	4.615
	Rang	-	8	179
Gubitak razdoblja	Broj	2.753.272	52.796	681
	Rang	-	10	189
Neto dobit/gubitak	Broj	8.761.338	283.229	3.934
	Rang	-	7	168

Iznosi u tisućama EUR

Izvor: FINA

Poduzetnici sa sjedištem u Svetom Iliji u 2023. godini zapošljavali su 374 radnika, što čini 0,8% ukupno zaposlenih u Varaždinskoj županiji te manje od 0,1% zaposlenih u Republici Hrvatskoj.

Poduzetnici s područja Općina povećali su dobit prije oporezivanja za 40,4% i povećali dobit razdoblja za 38,0 %, dok su ukupni prihodi veći za 18,9 % u odnosu na prethodnu godinu. U 2023. godini ostvareni je veći uvoz od izvoza, a najveći izvoz ostvarili su poduzetnici CROMA-VARAŽDIN d.o.o., RTM INDUSTRIAL MONTAGE d.o.o. i ALEKTRO d.o.o.

Tablica 16. Rang lista poduzetnika sa sjedištem u Svetom Iliji prema ukupnim prihodima u 2023. godini

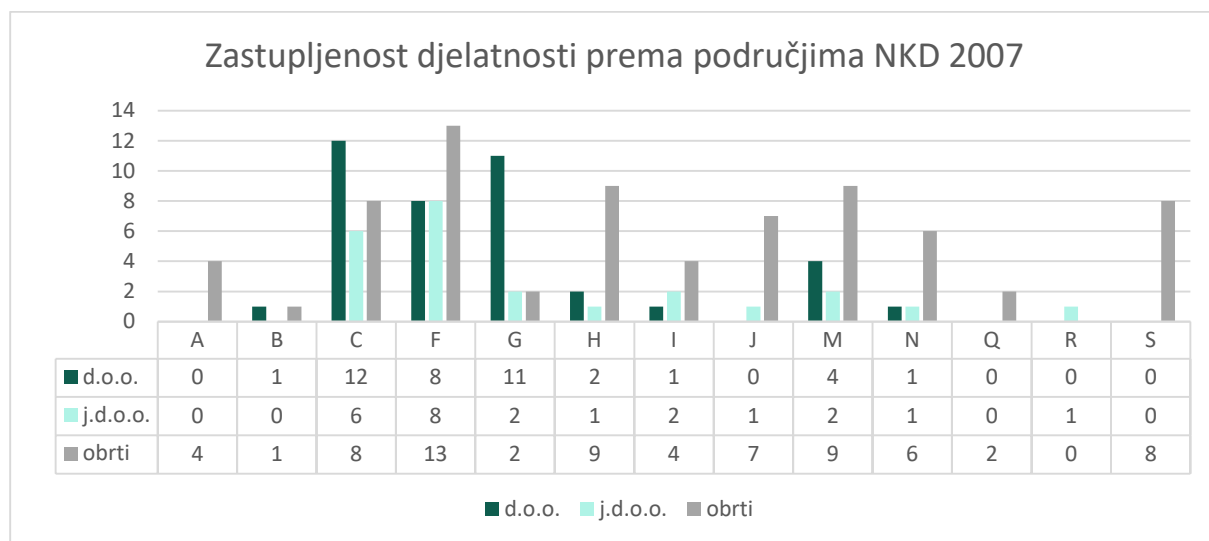
Rang	Naziv poduzetnika	Djelatnost	Ukupni prihodi u tisućama EUR
1.	GEOBIM d.o.o.	43. 12 Pripremni radovi na gradilištu	1.269
2.	CROMA- VARAŽDIN d.o.o.	10.89 Proizvodnja ostalih prehrambenih proizvoda, d.n.	579
3.	ŠTROMAR d.o.o.	49.41 Cestovni prijevoz robe	527
4.	GAŠO, obrt za proizv. trg. i usluge, vl. Stjepan Gašparić	46.73 Trgovina na veliko drvom, građevinskim materijalom i sanitarnom opremom	440
5.	FIDOS d.o.o.	47.78 Ostala trgovina na malo novom robom u specijaliziranim prodavaonicama	230

Izvor: FINA

Na području Općine je u 2024. godini djelovalo 164 pravnih osoba, od toga je 15 udruga, 40 društva s ograničenom odgovornošću (d.o.o.), 24 jednostavnih društva s ograničenom odgovornošću (j.d.o.o.), 73 obrta, 4 OPG-a, 4 obrazovne i 2 zdravstvene ustanove, 1 javno tijelo i 1 seljačko domaćinstvo. Među poduzetnicima su najzastupljeniji obrtnici (53,28 %), zatim društva s ograničenom odgovornošću

(29,20 %) i jednostavna društva s ograničenom odgovornošću (17,52 %). Prema sektorima, prevladavaju poduzetnici u građevinarstvu i prerađivačkoj industriji.

Grafikon 3. Raspodjela poslovnih subjekata na području općine Sveti Ilija prema sektorima NKD 2007

Izvor: Sudski registar, Obrtni registar

Prema prostornom planu uređenja općine Sveti Ilija, planirana je veća gospodarska zona koja će se protezati kroz naselja Tomaševac Biškupečki i Križanec, a manjim dijelom je izgrađena. Gospodarska zona je planirana i većim dijelom izgrađena u naselju Sveti Ilija.

BDP po stanovniku u Varaždinskoj županiji je u 2021. godini iznosio 13.089,00 EUR, a ukupna vrijednosti BDP-a iznosila je 2.118.898.000 EUR³¹.

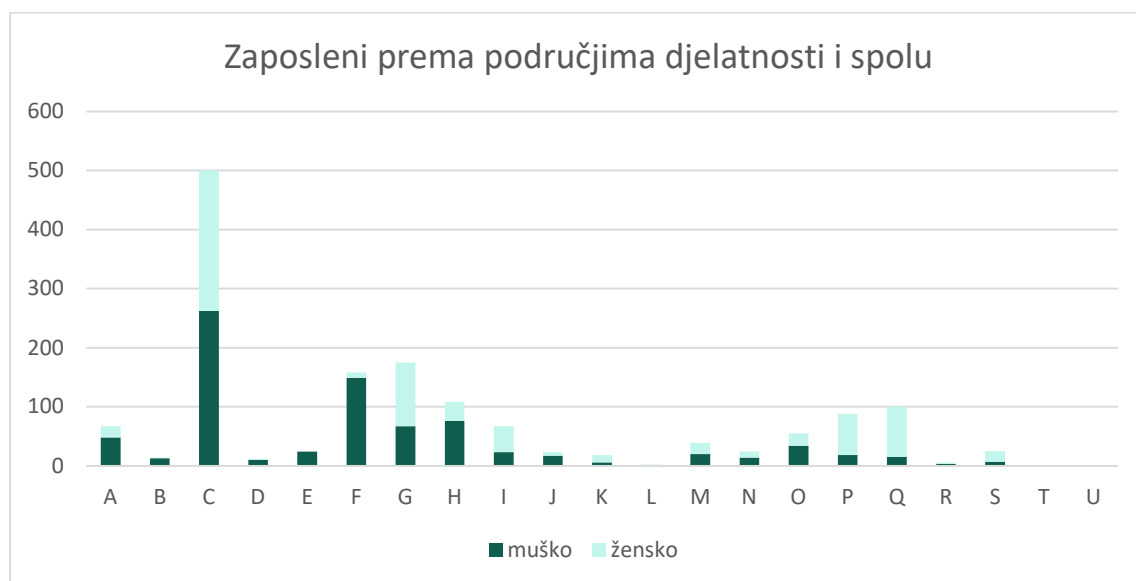
6.4.2 Tržište rada

U 2023. godini, prosječan broj zaposlenih u Varaždinskoj županiji bio je 71.780. Od tog broja, 45,6 % činile su žene, dok su muškarci činili 54,4 %. Najveći udio zaposlenih bio je u prerađivačkoj industriji (33,4 %), slijedila je trgovina na veliko i malo, uključujući popravak motornih vozila i motocikala (11,6 %), te građevinarstvo (9,8 %).

U Općini je u 2021. godini bilo ukupno 1.506 zaposlenih, od toga je 53,59 % muških osoba, a ostatak zaposlenika čine ženske osobe. Vidljiva je značajna nerazmjernost među spolovima u pojedinim sektorima, a posebice se izdvajaju djelatnosti iz sektora rudarstva i vađenja (B), opskrbe vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša (E) i građevinarstvo (F) s više od 90 % muških zaposlenika. Muški zaposlenici dominantniji su i u sektorima poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (A), opskrbe električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija (D), prijevozu i skladištenju (H) te Informacijama i komunikacijama (J), dok žene dominiraju u sektorima obrazovanja (P), zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (Q) i ostalim uslužnim djelatnostima (S). U ostalim sektorima je zastupljenost oba spola ravnomjernije raspoređena.

³¹ Ministarstvo gospodarstva. Dostupno na: <https://investcroatia.gov.hr/county-stats/varazdinska-zupanija/>

Grafikon 4. Zaposlenost lokalnog stanovništva prema spolu i djelatnostima u 2021. godini

Izvor: DZS

Varaždinska županija je u samom vrhu prema zaposlenosti stanovništva. Prosječna stopa registrirane nezaposlenosti u Varaždinskoj županiji je u 2023. godini iznosila 3,1, a manju stopu registrirane nezaposlenosti ima samo Grad Zagreb. Na razini države, stopa registrirane nezaposlenosti iznosila je 6,6. Broj nezaposlenih u općini Sveti Ilija postepeno pada, a u posljednjih 5 godina se prosječni broj nezaposlenih smanjio s 49,2 na 32,9. Krajem 2024. godine broj nezaposlenih iznosio je 37, a od toga je gotovo polovina nezaposlenih prethodno radila u prerađivačkoj industriji. Primjetno je kako je prosječna nezaposlenost veća u drugoj polovini godine u odnosu na prvu polovicu.

Prema podacima DZS-a, prosječne isplaćene neto plaće u I. kvartalu 2024. godine u Varaždinskoj županiji varirale su između 953 i 1.615 EUR. Najveće isplaćene neto plaće u I. kvartalu 2024. godine isplaćene su u sektoru O- Javna uprava i obrana (1.686 EUR), zatim sektor Q- Djelatnosti zdravstvene zaštite (1.638 EUR) i sektoru J- Informacije i komunikacije (1.630 EUR). Najmanje plaće bile su u sektoru N- Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (930 EUR) te sektoru I- Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (960 EUR). U usporedbi s III. kvartalom u 2023. godini, zabilježen je rast plaća u svim sektorima, a najveći rast od 20,5 % zabilježen je u sektoru L- Poslovanje nekretninama, zatim rast od 19,4 % u sektoru P- Obrazovanje te rast od 18,6 % u sektoru E- Opskrba vodom.

Prosječna mjesečna neto plaća po radniku kod poduzetnika sa sjedištem u Svetom Iliji iznosila je u 2023. godini 872 EUR, što je 9,6% više od prosječne mjesečne neto plaće u 2022. godini. Najveća prosječna mjesečna neto plaća na razini Svetog Ilije, u iznosu od 1.211 EUR, obračunata je radnicima kod poduzetnika u području djelatnosti A - Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo

6.4.3 Poslovno okruženje

Prema važećem Prostornom planu, u općini Sveti Ilija predviđene su dvije gospodarske zone:

- Veća gospodarska zona koja se prostire na područje naselja Tomaševac Biškupečki i Križanec. Ova zona je djelomično izgrađena.
- Manja gospodarska zona u naselju Sveti Ilija, koja je većim dijelom izgrađena.

Sukladno Strateškom razvojnom planu, Općina Sveti Ilija planira kroz različite mjere nastaviti poticati postojeće razvojne procese, kao i pokretati nove projekte u gospodarstvu, s posebnim naglaskom na razvoj malog i srednjeg poduzetništva. Planirana područja namijenjena gospodarskim sadržajima ocjenjuju se dostatnima, uz mogućnost manjih korekcija granica.

6.4.4 Turizam i kultura

Na području Općine je tijekom 2023. godine ostvareno je 2.471 noćenja, što je porast od 24,24 % u odnosu na 2022. godinu. Turizam se značajno razvio u razdoblju od 2019. do 2023. godine, gdje je broj stalnih postelja porastao za 214,28 % u odnosu na 2019. godinu, a broj turističkih dolazaka za 391 % i broj noćenja za 323,11 % u odnosu na 2019. godinu. Prema dostupnim podacima, vidljiv je rastući trend broja turističkih dolazaka i noćenja, a primjetna je veća zastupljenost stranih turista u odnosu na domaće. Većinu turističkih dolazaka i noćenja na području Općine čine strani turist s različitih emitivnih tržišta, a po načinu dolaska turista prevladavaju individualni dolasci naspram organiziranih. Udio domaćih turista pretežito je iznosio između 31-48 %, dok je udio ostvarenih noćenja domaćih turista varirao između 11-22 %. Postotak dolaska domaćih turista u promatranom je razdoblju kontinuirano u porastu. Postepeno raste i prosječni broj ostvarenih noćenja po turistu, koji je u 2023. godini iznosio 2,1 noćenja za domaće i 7 noćenja za strane turiste.

Tablica 17. Broj postelja, ostvarenih dolazaka i noćenja turista na području općine Sveti Ilija u razdoblju od 2019. - 2023.

Općina Sveti Ilija		2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Broj postelja	Stalne postelje	14	20	29	31	43
	Pomoćne postelje	2	3	5	7	13
	UKUPNO	16	23	34	38	56
Dolasci	Domaći turisti	34	42	177	183	260
	Strani turisti	74	66	123	172	271
	UKUPNO	108	108	300	355	531
Noćenja	Domaći turisti	65	196	611	500	562
	Strani turisti	519	605	934	1505	1909
	UKUPNO	584	801	1545	2005	2471

Izvor: DZS, Turizam u 2019., 2020., 2021., 2022., 2023.

Područje općine Sveti Ilija trenutno je dio Turističke zajednice Varaždinski Bregi. Prema izvješću o radu TZ Varaždinski Bregi iz 2022. godine, najveći broj stranih turista dolazi iz Poljske (10,54 %) i Njemačke (10,45 %), a najviše noćenja ostvaruju turisti iz Njemačke. U manjem omjeru su prisutni turisti iz Koreje (6,93 %), Slovačke (5,40 %), Češke (3,60 %), Austrije (3,38 %), Italije (2,67 %), Ukrajine (2,67 %), Slovenije (2,40 %) i Nizozemske (2,07 %).

Među smještajnim objektima prevladavaju kuće za odmor (9), a u manjoj mjeri vile (1)³². Smještajnu ponudu na području općine Sveti Ilija čine sljedeći objekti: Holiday home Gajski vrh, Villa Toscana, Kuća za odmor Forest Hill, Kuća za odmor „Zen“, Georgina Sunny Hill House, Kuća za odmor Đurđica, Kuća za odmor Briška, Holiday Home Boltar, Maja's Village House, Kuća za odmor Crux.

Ugostiteljsku ponudu u općini Sveti Ilija čine: Seljačko – domaćinstvo – izletnički turizam „Kod Barbare“, ugostiteljski objekti: Illy bar, Caffè Bar Lady – Žigrovec, Mladen, obrt za ugostiteljstvo, Caffè Bar Črleni lajbek, Caffè bar – „La bamba“ – Beletinec i objekt s uslugom cateringa La Familia Bregović, obrt za ugostiteljstvo.³³

U općini Sveti Ilija aktivno se razvija kulturni život, pri čemu se kroz program promicanja kulture izdvajaju sredstva za različite aktivnosti. To uključuje sufinanciranje Kulturno-umjetničkog društva, provedbu međunarodne suradnje putem projekata poput „Festivala hrvatske kulture“ u suradnji s općinom Devinska Nova Ves iz Republike Slovačke, zatim kapitalne donacije vjerskim zajednicama te organizaciju raznih manifestacija. Prema Provedbenom programu Općine Sveti Ilija za razdoblje 2022.–2025., planira se unaprijediti turistička ponuda općine kroz valorizaciju prirodne i kulturne baštine, uključujući uspostavu poučnih staza i vidikovaca kako bi se ona adekvatno predstavila posjetiteljima.

6.5 Analiza baza podataka zelenih površina

Javne zelene površine su parkovi, drvoredi, živice, cvjetnjaci, travnjaci, skupine ili pojedinačna stabla, dječja igrališta s pripadajućom opremom, javni športski i rekreacijski prostori, zelene površine uz ceste i ulice, ako nisu sastavni dio nerazvrstane ili druge ceste odnosno ulice i slično. Pod održavanjem javnih zelenih površina podrazumijeva se košnja, obrezivanje i sakupljanje biološkog otpada s javnih zelenih površina, obnova, održavanje i njega drveća, ukrasnog grmlja i drugog bilja, popločenih i nasipanih površina u parkovima, opreme na dječjim igralištima, fitosanitarna zaštita bilja i biljnog materijala za potrebe održavanja i drugi poslovi potrebni za održavanje tih površina.

Općina Sveti Ilija smještena je dijelom u nizinskom, a dijelom u brežuljkastom području. Najveće površine šuma i šumskog zemljišta nalaze se u središnjem dijelu. Javne zelene površine u vlasništvu Općine prostiru se uz rijeku Bednju te su redovito održavane u smislu košnje, rušenja po potrebi. Na području općine Sveti Ilija nema zaštićenih dijelova prirode prema Zakonu o zaštiti prirode, kao niti dijelova prirode planiranih za zaštitu ili područja ekološke mreže Natura 2000.

U tablici u nastavku prikazani su podaci o jedinicama imovine u vlasništvu Općine Sveti Ilija na kojima se nalaze javne zelene površine koje uređuje Općina. U slučaju trgova i pješačkih zona, javnih parkirališta te dječjih igrališta, iskazana je približna (≈) površina na kojoj se protežu navedeni sadržaji, dok je kod drugih kategorija iskazana površina cijele čestice.

³² Turistička zajednica Varaždinski bregi. Dostupno na: <https://varazdinski-bregi.com/smiestaj/>

³³ Turistička zajednica Varaždinski bregi. Dostupno na: <https://varazdinski-bregi.com/lokali/>

Tablica 18. Jedinice imovine Općine Sveti Ilija koje sadrže javne zelene površine

Vrsta jedinice	Naziv jedinice	Čestica	Površina
Javna parkirališta	Parkiralište	1880 k.o. Sveti Ilija	2236 m ²
	Parkiralište	2461 k.o. Beletinec	814 m ²
Javne zelene površine	Parkiralište	4573 k.o. Beletinec	307 m ²
	Park	2820 k.o. Sveti Ilija	179 m ²
		1797 k.o. Sveti Ilija	200 m ²
	Zemljište za sport i rekreaciju, Dječja igrališta	1600 k.o. Sveti Ilija	9933 m ²
		1928 k.o. Sveti Ilija	254 m ²
		2626 k.o. Sveti Ilija	1068 m ²
		3451 k.o. Sveti Ilija	3029 m ²
		2348/1 k.o. Sveti Ilija	427 m ²
		1816 k.o. Beletinec	1089 m ²
		2808 k.o. Beletinec	1743 m ²
		3234 k.o. Beletinec	3401 m ²
		206 k.o. Podevčevo	8603 m ²
Ribnjak	ŠRK Keder	dio rijeke Bednje od granice sa mjestom Beletinec Završje RKM 60+800 do granice Krušljevec-Presečno RKM 57+400	tri rukavca starog toka rijeke Bednje, te svi ostali rukavci koji postoje unutar administrativne granice Općine Sveti Ilija
Groblja	Grobna kuća Žigrovec	1881/1	5122 m ²
		1881/2	3440 m ²
		1881/3	2627 m ²
		k.o. Sveti Ilija	
	Grobna kuća Beletinec	2228 k.o. Beletinec	7456 m ²

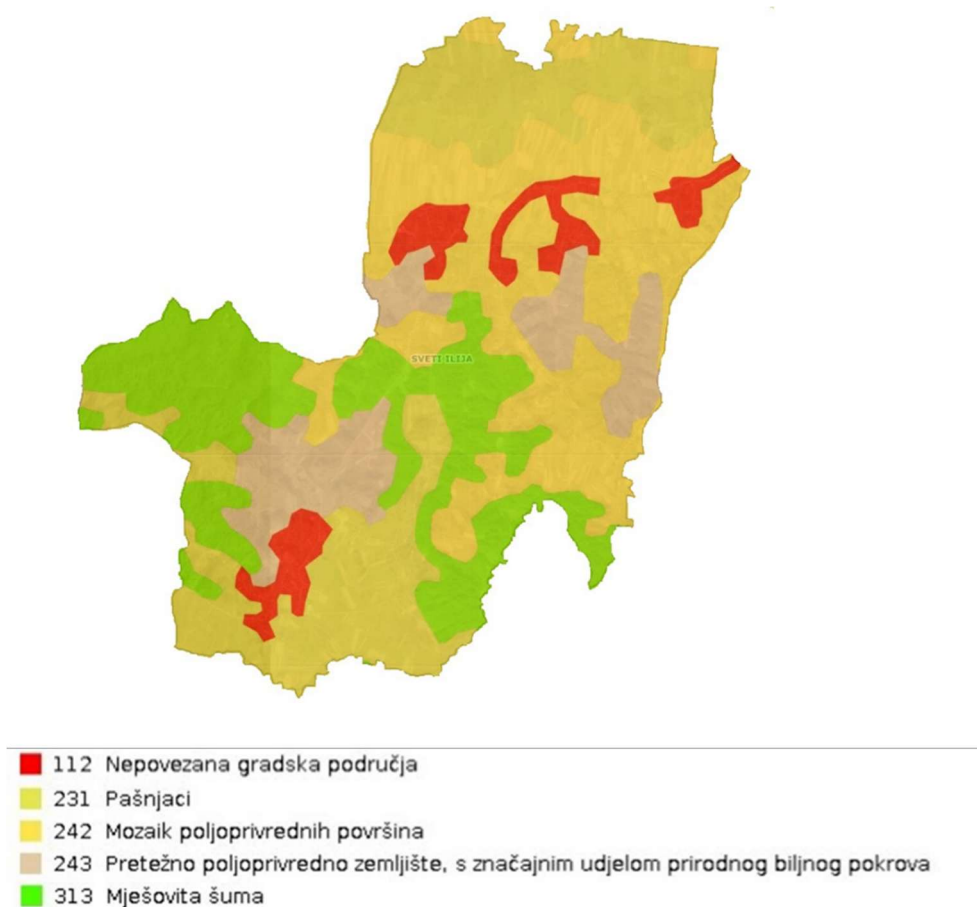
Izvor: JUO Općina Sveti Ilija

6.6 Analiza prirodnih elemenata i prirodnih staništa

Unatoč povoljnim uvjetima za poljoprivrednu proizvodnju, razvoj poljoprivrede na području općine Sveti Ilija usporavaju mali zemljišni posjedi i nedovoljna iskorištenost resursa. Obradive poljoprivredne površine pokrivaju 14,2% općinskog područja, dok je 43,4% područja prekriveno mozaikom poljoprivrednog i šumskog zemljišta, uključujući oranice, vinograde, voćnjake, livade, pašnjake i šumarce³⁴.

³⁴ Provedbeni program Općine Sveti Ilija za razdoblje 2022. – 2025.

Slika 12. Pokrov i namjena korištenja zemljišta općine Sveti Ilija prema CORINE 2018.

Izvor: ENVI atlas okoliša³⁵

Prema podacima Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju za 2023. godinu, u općini Sveti Ilija registrirano je: 64 obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (OPG), 41 samostalnih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (SOPG), 2 obrta, 2 trgovačka društva i 1 subjekt u kategoriji „ostali“. U 2019. godini taj broj bio je veći, s ukupno 112 OPG-a, 1 SOPG, 2 obrta, 2 trgovačka društva i 1 subjekt u kategoriji „ostali“³⁶.

Ukupna površina korištena za poljoprivrednu proizvodnju iznosi 219,23 hektara, raspoređenih na 838 parcela. Najveći dio obradivog zemljišta čine oranice (144,18 ha ili 65,77%), slijede livade (47,81 ha ili 21,81%), voćnjaci (12,27 ha ili 5,60%), vinogradi (9,06 ha ili 4,13%) te ostale površine (5,91 ha ili 2,69%). Prema Jedinstvenom zahtjevu iz 2020. godine, najčešće uzgajana kultura je kukuruz (58,19 ha), zatim ječam (11,34 ha), plemenita vinova loza (8,15 ha), pšenica (7,8 ha) i miješani voćnjaci (5,47 ha). Značajne površine zauzimaju i livade (31,74 ha), ugar (10,15 ha) te trave i travolike paše (7,48 ha). Ekološkom proizvodnjom bavi se samo 3 gospodarstva, na ukupno 3,41 ha.

Kako bi se očuvala poljoprivredna proizvodnja, Općina osigurava subvencije poljoprivrednicima za osiguranje usjeva od svih vrsta elementarnih nepogoda.

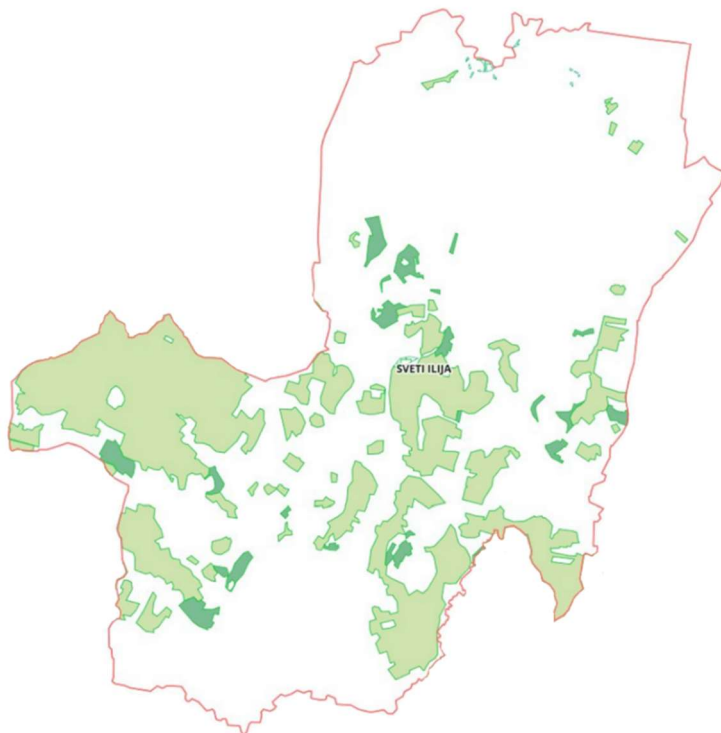
³⁵ ENVI- atlas okoliša. Dostupno na: <https://envi.azo.hr/>

³⁶ Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju. Dostupno na: <https://www.apprrr.hr/>

Područje općine Sveti Ilija prepoznatljivo je po iznimnim prirodnim i kultiviranim krajolicima. Šumske površine obuhvaćaju ukupno 373 hektara, pri čemu je većina šuma u privatnom vlasništvu, dok 16,28 hektara pripada državnom upravljanju. Gospodarske šume zauzimaju 373 ha ukupne površine, a najveće šumske i šumske zemljišne površine smještene su u središnjem dijelu Općine.

Općina je također bogata zaštićenim i ugroženim biljnim i životinjskim vrstama te područjima koja čine dio nacionalne ekološke mreže. Među vrijednim krajobraznim područjima ističu se Slugovine, smještene u jugoistočnom dijelu Općine, te šuma Vučenica u zapadnom dijelu.

Slika 13. Šumski pokrov na području općine Sveti Ilija

Izvor: Geoportal³⁷

Na području općine Sveti Ilija najznačajniji vodotoci su rijeka Bednja, koja prolazi južnim rubnim dijelom Općine, te lateralni kanal Piškornica na sjeveru. Bednja izvire između Maceljske i Ravne gore te nakon 106 km utječe u Dravu. Na području Općine njena dužina iznosi približno 2,52 km i čini južnu granicu, teče u smjeru zapad - istok. Rijeka ima pluvijalni režim protjecanja, pri čemu maksimalni vodostaji nastupaju u razdobljima obilnih kiša, posebno u proljeće i jesen. Tijekom visokih voda Bednja se povremeno izliva, primjerice u južnom dijelu naselja Beletinec, no regulacija korita značajno smanjuje štetu.

Na području općine Sveti Ilija, Bednja prima nekoliko pritoka, uključujući kanal Bužanić, koji povremeno presušuje, te potoke Brodišće, Beletinec, Krušljevec i Slugovinu. Najduži potok u Općini je Beletinec.

³⁷ Geoportal Državne geodetske uprave Republike Hrvatske. Dostupno na: <https://geoportal.dgu.hr/>

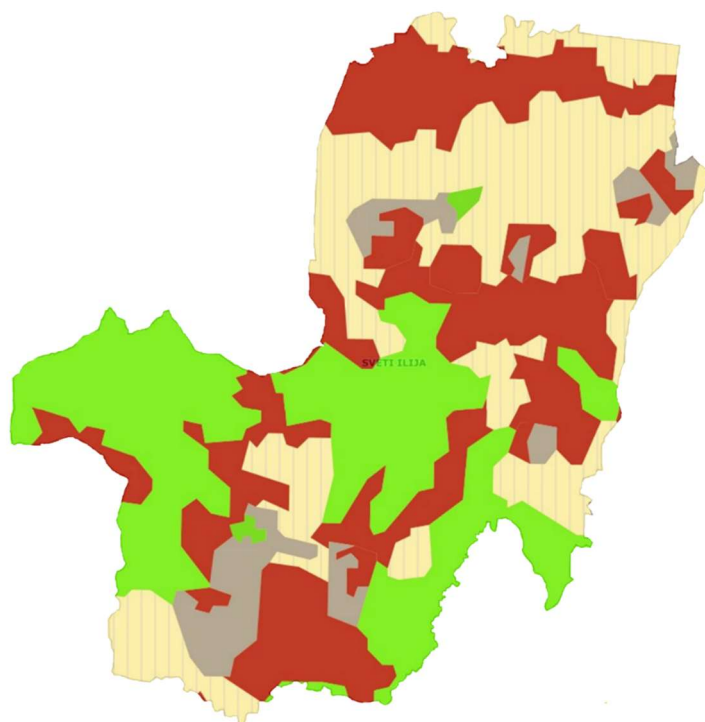
Prolazi šumovitim i naseljenim dijelovima istoimenog naselja te se ulijeva u Bednju, zajedno s pritokama Krušljevcem i kanalom Bužanić.

Sjeverni dio Općine pripada slivu Plitvice, a značajnu ulogu ima lateralni kanal Piškornica, koji prolazi duž sjeverne granice. Piškornica je glavni recipijent potoka s južnih obronaka Varaždinsko-topličkog gorja, uključujući Trdicu, Koranu, Doljan, Križanec i Šajevo. Kanal je klasificiran kao vodotok III kategorije, a kako bi se očuvala kvaliteta podzemnih i nadzemnih voda, potrebna su ograničenja u gradnji uz njega.

Na području Općine nalaze se manji ribnjaci, od kojih su najvažniji u naselju Beletinec. Njima upravlja ŠRK „Keder“ Beletinec, a služe za sportski ribolov i rekreaciju. Podzemne vode prisutne su u južnim dijelovima Varaždinsko-topličkog gorja, a čine ih infiltrirane oborinske vode i vode iz površinskih vodotoka. Vodotoci i vodene površine zauzimaju ukupno 5,3 ha, a svrstani su u skupinu vodotoka II reda.

Među prirodnim staništima prevladavaju intenzivno obrađivane oranice na komasiranim površinama te mješovite hrastovo-grabove i čiste grabove šume, a u velikom omjeru su prisutni i mozaici kultiviranih površina. Određeni dijelovi područja klasificiraju se kao aktivna seoska područja, a u najmanjem dijelu su prisutne i javne neproizvodne kultivirane zelene površine.

Slika 14. Prirodna staništa na području općine Sveti Ilija

	Mozaici kultiviranih površina
	Intenzivno obrađivane oranice na komasiranim površinama
	Mješovite hrastovo-grabove i čiste grabove šume
	Aktivna seoska područja
	Javne neproizvodne kultivirane zelene površine

Izvor: ENVI atlas okoliša

6.7 Analiza sive i plave infrastrukture

Općina Sveti Ilija izradila je Strategiju upravljanja i raspolaganja imovinom u vlasništvu Općine Sveti Ilija za razdoblje od 2020. -2026. godine³⁸, a svake godine donosi Plan upravljanja nekretninama koji prate srednjoročne ciljeve i smjernice za upravljanje i raspolaganje nekretninama sukladno Strategiji.

6.7.1 Društvena i zdravstvena infrastruktura

Sukladno II izmjenama Prostornog plana Općine Sveti Ilija, unutar područja/zona rezerviranih za javnu i društvenu namjenu u naseljima Sveti Ilija i Beletinec uglavnom postoje i mogu se graditi građevine društvene infrastrukture (upravnih, odgojnih, obrazovnih, vjerskih, zdravstvenih, socijalnih, kulturnih, športsko-rekreacijskih i sličnih javnih i društvenih sadržaja), te uslužni, ugostiteljski, turistički i drugi poslovni sadržaji, a izuzetno građevine stambene namjene (višestambene građevine) ukoliko ima uvjeta za njihov smještaj. Planom su definirane 4 zone javne i društvene namjene u naselju Beletinec i jedna zona u naselju Sveti Ilija. Zona javne i društvene namjene u naselju Sveti Ilija određena je dijelom

³⁸ Strategija upravljanja imovinom u vlasništvu Općine Sveti Ilija za razdoblje od 2020. do 2026. godine. (2020). Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/imovina/>

za školsku namjenu (uz mogućnost proširenja), a dijelom za upravne, vjerske i druge centralne i prateće sadržaje, te višestambenu izgradnju. U naselju Beletinec određena je školska namjena na području postojeće osnovne škole u sjevernom dijelu naselja, s mogućnošću njenog proširenja, upravna namjena na području postojećih centralnih i drugih pratećih sadržaja u istočnom dijelu naselja, vjerska namjena na području župne crkve Svih Svetih i na području uređenom za križni put u zapadnom dijelu naselja, ali bez značajnije izgradnje na toj lokaciji.

Općina Sveti Ilija raspolaže nekretninama koje uključuju građevinska i poljoprivredna zemljišta, predstavljajući značajan potencijal za investiranje i ekonomski rast. Infrastruktura općine obuhvaća nekoliko poslovnih prostora, koji se koriste za rad općinske uprave i aktivnosti civilnih udruga. Zgrada ambulante pruža usluge opće medicine, dok tri društvena doma povremeno služe udrugama i građanima za razne aktivnosti. Vatrogasni domovi stoje na raspolaganju dobrovoljnim vatrogasnim društvima za njihove potrebe, a općina upravlja i dječjim vrtićem Gumbek.

Sportski sadržaji uključuju dva nogometna stadiona, novu sportsku dvoranu koja je dio nove Osnovne škole u Svetom Iliji, a čija je izgradnja završena u 2022. godini. Od ostale komunalne infrastrukture groblje u općini osigurava prostor za ukop i komemoraciju. Ova raznolika infrastruktura značajno doprinosi kvaliteti života stanovnika i pruža čvrst temelj za daljnji razvoj zajednice.

Osnovnu društvenu infrastrukturu na području općine Sveti Ilija čine sljedeće građevine i prostori:

Obrazovanje:

- Dječji vrtić Anđeo
- Dječji vrtić Gumbek
- Osnovna škola „Vladimir Nazor“ Sveti Ilija
- Osnovna škola „Beletinec“

Zdravstvo:

- Tim liječnika u prostorima Općine Sveti Ilija u Svetom Iliji
- Tim liječnika u Domu zdravlja Varaždinske županije u Beletincu
- Ljekarna u Svetom Iliji
- Dentalna medicina

Civilno društvo:

- Vatrogasni dom u naselju Sveti Ilija
- Društveni dom u naselju Beletinec

Ostala društvena infrastruktura:

- Društveni dom Beletinec
- Društveni dom Doljan
- Društveni dom Seketin
- Centar umirovljenika, vinogradara i gospodarstvenika
- Društveni dom Tomaševac Biškupečki
- Društveni dom Križanec

U nastavku su analizirane nekretnine i poslovni prostori u vlasništvu Općine Sveti Ilija.

Tablica 19. Jedinice imovine u vlasništvu Općine Sveti Ilija

Naziv jedinice imovine	Adresa/ ZK	Način i učestalost uporabe
Općinska zgrada (općinski uredi, ambulanta, pošta, ljekarna, posl. prost. Hrv. Telekom)	Sveti Ilija, Trg Josipa Godrijana 2 / ZK ul. br. 2750 k.o. Sveti Ilija	Prostori se koristi svakodnevno za potrebe općinske uprave, ambulante, pošte, ljekarne.
Društveni dom Beletinec	Beletinec, Ulica Stjepana Radića 19 / ZK ul. br. 76 k.o. Beletinec	KUD Beletinec, DVD Beletinec-Krušljevec, ostalo stanovništvo – povremeno korištenje – po potrebi
Društveni dom Doljan	Doljan, Željeznički nasip 1 / ZK ul. br. 50 k.o. Sveti Ilija	Društvo za sport i rekreaciju Doljan, Udruga žena Općine Sveti Ilija-selo Doljan ostalo stanovništvo – povremeno korištenje – po potrebi
Društveni dom Seketin	Seketin, Ulica Vladimira Nazora 68 / ZK ul. br. 3421 k.o. Sveti Ilija	Rekreativno sportska udruga Seketin, ostalo stanovništvo – povremeno korištenje – po potrebi
Centar vinogradara, umirovljenika i gospodarstvenika (+ poslovni prostor Poljodoma)	Sveti Ilija, Ulica Vilima Cecelje 3 / ZK ul. br. 2749 k.o. Sveti Ilija	Udruga vinogradara Grozdek, Udruga umirovljenika Općine Sveti Ilija, zaposlenici Poljodoma - povremeno korištenje – po potrebi
Grobna kuća Žigrovec	Žigrovec, Ulica A G. Matoša 6 / ZK ul. br. 1891 k.o. Sveti Ilija	Zaposlenici općine, korisnici – po potrebi
Grobna kuća Beletinec	Beletinec, Tiha ulica 3 / ZK ul. br. 78 k.o. Beletinec	Zaposlenici općine, korisnici – po potrebi
Zgrada NK Obreš	Sveti Ilija, Aleja hrv. branitelja 10 / ZK ul. br. 47 k.o. Sveti Ilija	Članovi NK Obreš, Sveti Ilija – po potrebi
Zgrada NK Bednja Beletinec	Podčevčevo 206 Novi Marof, / ZK ul. br. 2979 k.o. Podčevčevo	Članovi NK Bednja Beletinec – po potrebi
Zgrada dječjeg vrtića Gumbek u Beletincu	Beletinec, Ulica Stjepana Radića 77 / ZK ul. br. 91 k.o. Beletinec	Zaposlenici vrtića, djeca i roditelji – korisnici – svakodnevno

Izvor: JUO Općine Sveti Ilija

Sportske aktivnosti u općini Sveti Ilija odvijaju se kroz djelovanje dva nogometna kluba: Nogometni klub Bednja Beletinec i Nogometni klub Obreš Sveti Ilija. Aktivnosti su organizirane i u sportskoj dvorani Osnovne škole Beletinec, na sportskim igralištima u naseljima Sveti Ilija i Beletinec, te u okviru sportskih udruga. U 2022. godini proveden je projekt izgradnje i opremanja nove sportske dvorane koja je dio nove Osnovne škole u Svetom Iliji.

Na području Općine postoji i osam dječjih igrališta, smještenih u naseljima Beletinec, Doljan, Križanec, Krušljevec, Seketin, Sveti Ilija, Tomaševac Biškupečki i Žigrovec.

Prema podacima HZZO-a, na dan 31.12.2023. godine na području općine Sveti Ilija bilo je 3.110 osiguranih osoba³⁹. Stanovnici mogu koristiti zdravstvene usluge u okviru opće medicine te stomatološke usluge, dok usluge Zavoda za javno zdravstvo, hitne medicinske pomoći i specijalističke

³⁹ Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje. Dostupno na: <https://hzzo.hr/>

usluge mogu zatražiti u gradu Varaždinu. Na području Općine djeluju dva tima liječnika. Jedan tim djeluje u prostorima Općine Sveti Ilija u Svetom Iliji, dok je drugi tim liječnika u Domu zdravlja Varaždinske županije u Beletincu. U naselju Beletinec nalazi se i ordinacija dentalne medicine, međutim većina stanovništva u općini, osim Beletinca, ovu vrstu usluge obavlja u susjednim općinama (Beretynec i Gornji Kneginec). Stanovnici Općine ljekarničke usluge obavljaju u ljekarni Sveti Ilija i ljekarničkom depou u Beletincu.

6.7.2 Zgrade i stambene jedinice u vlasništvu Općine Sveti Ilija

Sukladno Strategiji upravljanja imovinom u vlasništvu Općine Sveti Ilija za razdoblje od 2020. do 2026. godine, Općina Sveti Ilija nema u vlasništvu prostora namijenjenih za stanovanje. Jedinstveni upravni odjel Općine Sveti Ilija u obvezi je voditi ažurnu evidenciju o naplati prihoda s osnova davanja nekretnina u vlasništvu Općine u najam, zakup ili po bilo kojoj drugoj osnovi, na korištenje i upravljanje trećim osobama.

Na području Općine nalazi se jedan poslovni prostor u vlasništvu RH, Hrvatska pošta d.d.

Tablica 20. Državna imovina na području općine Sveti Ilija

Obveznik	Pojavni oblik	Adresa
Hrvatska pošta d.d.	Poslovni prostor u vlasništvu RH	Sveti Ilija, Trg J. Godrijana 2

Izvor: Središnji registar državne imovine⁴⁰

6.7.3 Prometna mreža

Općina Sveti Ilija kontinuirano ulaže u razvoj i održavanje prometnih površina. Lokalne i županijske ceste u nizinskom dijelu općine imaju visoku razinu opremljenosti te su na zadovoljavajućoj razini u odnosu na prometnu signalizaciju.

Cestovni promet čine državne, županijske, lokalne i nerazvrstane ceste. Sve državne, županijske i lokalne ceste imaju asfaltni kolnik te pripadajuću vertikalnu i horizontalnu signalizaciju. Ukupna duljina državnih, županijskih i lokalnih cesta na području općine Sveti Ilija iznosi oko 21 km.

Tablica 21. Prikaz duljine državnih, županijskih i lokalnih cesta na području općine Sveti Ilija

Vrsta ceste	Naziv ceste	Duljina na području općine Sveti Ilija (km)
Državne ceste	DC 3	2,25
	Bregana (GP Bregana (granica RH/Slovenija)) – čvorište Zagreb zapad (A2) – čvorište Lučko (A1) – Zagreb – čvorište Jakuševac (A11) – čvorište Zagreb istok (A4) – Slavonski Brod – čvorište Sredanci (A5) – Lipovac (GP Bajakovo (granica RH/Srbija))	
Županijske ceste	ŽC 2050	4,50
	A. G. Grada Varaždina (Poljana Biškupečka) – Beretynec – Beletynec – Novi Marof (DC3)	

⁴⁰ Dostupno na: <https://registarimovine.gov.hr/web/guest/javni-preglednik>

Lokalne ceste	ŽC 2086 Sveti Ilija (ŽC2050) – Turčin (DC3)	3,00
	ŽC 2105 Ivanečko Naselje (DC35) – Salinovec – Osečka – Beletinec (ŽC2050)	1,02
	LC 25075 Turčin (Ž2048) - Križanec - D3	2,60
	LC 25121 Doljan (Ž2086) - Žigrovec - Seketin - D3	3,55
	LC 25125 Ledinec (Ž2066) - Briška - Beletinec - Krušljevec želj.stanica - Conari	2,42
	LC 25127 Beletinec (Ž2050) - Presečno - D3	1,67
	UKUPNO:	21,01

Izvor: Županijska uprava za ceste⁴¹

Na području Općine nalazi se ukupno 148 dionica nerazvrstanih cesta, a ukupna duljina nerazvrstanih cesta iznosi oko 82.483,59 m.

Željeznički promet na području općine Sveti Ilija odvija se putem postojeće željezničke pruge II reda za regionalni promet. Duljina željezničke pruge za regionalni promet R201 Zaprešić – Zabok – Varaždin - Čakovec, prolazi područjem Općine u dužini od 6 km i 470 m. Na toj pruzi nalazi se i stajalište Krušljevec, na KM 77+438 i stajalište Sveti Ilija na KM 80+409, te željezničko-cestovni prijelazi. Ovisno o blizini, stanovništvo koristi i stanicu u naselju Turčin. Putnički vlakovi prometuju 13 puta dnevno na spomenutoj relaciji, dok se na relaciji Zagreb – Varaždin promet obavlja 14 puta dnevno.

U prostornom planu Općine Sveti Ilija definiran je najmanji broj parkirališnih i/ili garažnih mjesta u sklopu građevina za osobna vozila koji se utvrđuje ovisno o namjeni, sukladno normativima.

Tablica 22. Broj parkirališnih mjesta uz građevine različite namjene

Namjena građevine	Broj mjesta na:	Potreban broj mjesta parkirališno-garažnih mjesta (PGM)
Proizvodnja i skladišni prostor	1	0,4
Obrti i servisi	3	1
Uredski prostori	100 m ²	2
Trgovina	100 m ²	4
Robna kuća	100 m ²	2,5
Banka, pošta, usluge i sl.	100 m ²	4
Ugostiteljstvo	100 m ²	4
Više stambene građevine	1 stan	1,5
Obiteljska stambena izgradnja	1 stan	1

Izvor: Prostorni plan Općine Sveti Ilija⁴²

Javno parkiralište u Svetom Ilija osigurano je u sklopu

U općini Sveti Ilija dostupan je **javni prijevoz** u obliku autobusa i vlaka. Naselja u sastavu Općine Sveti Ilija dobro su prometno povezana s centrom Varaždina.

⁴¹ Županijska uprava za ceste Varaždinske županije. Dostupno na: <https://zuc-vz.hr/ceste/>

⁴² Prostorni plan Općine Sveti Ilija. Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/registar-ugovora-2/dokumenti/>

Tablica 23. Pregled autobusnih linija prema naseljima u sklopu općine Sveti Ilija

Polazište	Odredište	Broj linija na radni dan	Trajanje vožnje (min)	Udaljenost (km)	Cijena (€)
Varaždin	Doljan	13	10 - 16	9	2,30
Varaždin	Sveti Ilija	13	13 - 19	11	2,90
Varaždin	Beletinec	12	18 - 25	15	2,90

Izvor: AP Varaždin

Stanovnici Općine imaju pristup javnom prijevozu putem vlakova, iako su željezničke linije rjeđe u usporedbi s autobusnim linijama, a većina vlakova prometuje u ranim jutarnjim ili popodnevnim satima. U 2024. godini, radnim danom dostupno je 13 linija koje voze sa željezničkog kolodvora u Varaždinu prema stanici u naselju Doljan. Cijena vožnje iznosi 1,32 €, a putovanje traje 11 minuta.

Na području Općine nalazi se oko 8.246 m pješačkih staza koje su smještene pretežito uz državne, županijske i nerazvrstane ceste.

6.7.4 Vodovod i kanalizacija

Područje Općine uglavnom je pokriveno javnim vodovodom. Distributer za cijelo područje je Varkom d.d. iz Varaždina. Mreža vodoopskrbnih cjevovoda i hidranata izvedena je na većem dijelu Općine. Opskrba vodom odvija se putem Regionalnog vodovoda „Varaždin“, dok sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda vrši Aglomeracija Varaždin u 4 naselja: Doljan, Žigrovec, Križanec, Tomaševac Biškupečki. Kanalizacija u naselju Sveti Ilija izgrađena je 2024. godini. Za sustav odvodnje u naseljima Beletinec i Krušljevec u 2025. godini ishoda je građevinska dozvola, dok se na naselje Seketin očekuje izdavanje građevinske dozvole.

Sustav Regionalnog vodovoda „Varaždin“ podijeljen je na četiri karakteristične vodoopskrbne zone, koje zajedno predstavljaju cjelinu, a koja je temeljena na vodi vodocrpilišta „Varaždin“, „Batrolovec“ i „Vinokošćak“, te izvorištu „Bela“.

6.7.5 Električna mreža i komunikacijska infrastruktura

Distribuciju električne mreže na području općine Sveti Ilija obavlja poduzeće HEP – Operator distribucijskog sustava d.o.o. Zagreb, odnosno podružnica Elektra Varaždin.

Područjem Općine prolazi 35 kV 110 kV dalekovodi, te zračni dalekovodi 10 kV i kabelski podzemni 10 (20) kV vodovi, kao i određeni broj trafostanica TS 10 (20) kV.

Tablica 24. Potrošnja električne energije (kW) u distribucijskom sustavu ELEKTRE Varaždin prema kategorijama kupaca

	2017.	2020.	Indeks promjene
Javna rasvjeta	174.187	185.621	106,56
Kućanstva	3.295.391	3.485.039	105,75
Poduzetništvo	1.047.070	1.053.462	100,61

Analizom podataka potrošnje električne energije u 2017. i 2020. godini uočeno je povećanje potrošnje električne energije u svim kategorijama.

Područje Općine je dobro pokriveno postojećom plinskom mrežom, te se planiraju manja proširenja uglavnom u brežnim područjima naselja Seketin, Križanec i Beletinec.

Proširenje plinske distributivne mreže moguće je ovisno o potrebama na prostorima proširenja građevinskog područja, te na većim neizgrađenim područjima/zonama namjena (uglavnom gospodarske i stambene namjene). Prostornim planom definirani i u kartografskom prikazu 2a. Infrastrukturni sustavi, Pošta i telekomunikacije i energetska sustav prikazani samo kapitalni vodovi magistralnog i lokalnog plinovoda (postojećeg i planiranog koji je prikazan orijentacijski), a detaljniji razvod planirane/proširene lokalne plinske mreže, definirat će se detaljnijom dokumentacijom (projektnom dokumentacijom, odnosno UPU-om za područja za koja će se takav plan izrađivati, te studijom opravdanosti i/ili drugom dokumentacijom nadležnog javnopravnog tijela).

6.7.6 Infrastruktura za zbrinjavanje otpada

U općini Sveti Ilija organizirano sakupljanje, odvoz i zbrinjavanje miješanog komunalnog otpada provodi Čistoća d.o.o. Varaždin. Otpad se odlaže na službeno odlagalište "Johovača" u općini Velika Trnovitica (Garešnica), kojim upravlja Komunalac d.o.o. Garešnica.

Općina kontinuirano razvija sustav odvojenog sakupljanja otpada s ciljem smanjenja količine miješanog komunalnog otpada. Prema podacima prikupljenim u razdoblju od 2014. do 2023. godine, uslugu prikupljanja otpada koristi 77,74% domaćinstava. U promatranom razdoblju količina miješanog otpada smanjila se za 22,84%, s 265,10 t (2015.) na 204,54 t (2023.). Uvođenjem spremnika za različite vrste otpada povećava se i udio odvojeno prikupljenog otpada, što ukazuje na veću ekološku svijest građana.

Selektivno prikupljanje reciklabilnog otpada – papira, kartona, plastike, metala, tetrapaka, stakla – provodi se izravno na mjestu nastanka otpada. Domaćinstva i pravni subjekti koriste odgovarajuće vreće ili kante. Biootpad se može zbrinuti na dva načina: putem posebnih spremnika ili kućnim kompostiranjem. Glomazni otpad odvozi se s kućnog praga na temelju poziva korisnika.

Stanovnici općine Sveti Ilija, zajedno s Gornjim Knegincem i Jalžabetom, koriste reciklažno dvorište u Gornjem Knegincu. Općina planira izgraditi vlastito reciklažno dvorište u gospodarskoj zoni Tomaševac – Križanec.

S obzirom na to da sustav sakupljanja, odvoza i odlaganja otpada ne pokriva cijelo područje Općine, u narednom razdoblju planira se osigurati uslugu odvojenog sakupljanja za sva domaćinstva. Općina će također poduzeti mjere za smanjenje ukupne količine proizvedenog otpada, sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada te evidentiranje i uklanjanje ilegalno odbačenog otpada.

Tablica 25. Podaci o prikupljenim količinama komunalnog otpada 2014. - 2023.

god.	ukupni broj stanovnika (statistika)	ukupni broj domaćinstava (statistika)	broj korisnika usuge - domaćinstva	% uključenosti	MKO dom.+ posl.pr.	odvojeno skupljeni sastojci (tona)								sveukupno sakupljeni komunalni otpad (tona)
						biorazgradivi otpad		reciklabilni otpad					ostalo	
						otpadni papir i karton + ambalaža od papira i kartona (od 2021.)	biootpad	miješani ambalažni otpad papir, plast., met. (MIX)	ambalaža od plastike	ambalaža od metala	staklo	tekstil, odjeća, obuća	glomazni otpad	
2014.	3.495	1.032	778	75,39	265,76	0,00	0,00	44,52	0,00	0,00	11,42	0,00	0,00	321,70
2015.	3.495	1.032	837	81,10	265,10	1,96	0,00	44,50	0,00	0,00	8,78	4,76	3,26	328,36
2016.	3.495	1.032	840	81,40	249,24	43,28	0,00	34,10	0,00	0,00	13,20	11,46	3,34	354,62
2017.	3.495	1.032	842	81,59	255,68	39,62	0,00	37,45	0,00	0,00	12,58	8,22	7,92	361,47
2018.	3.495	1.032	841	81,49	204,04	43,35	0,14	19,04	20,26	1,44	18,38	13,26	0,00	319,91
2019.	3.495	1.032	841	81,49	190,78	40,09	2,34	0,00	42,26	6,18	14,26	9,08	3,02	308,01
2020.	3.495	1.032	860	83,33	215,14	45,16	1,42	0,00	41,14	7,10	14,96	11,72	9,00	345,64
2021.	3.247	1.150	865	75,22	213,92	39,80	9,68	0,00	37,80	7,74	19,44	10,44	9,82	348,64
2022.	3.242	1.150	872	75,83	198,40	40,18	5,16	0,00	41,52	7,00	15,06	4,68	9,30	321,30
2023.	3.242	1.150	894	77,74	204,54	36,82	5,84	0,00	42,50	7,18	15,76	0,00	0,32	312,96
smanjenje količina MKO u odnosu na referentnu 2015. godinu					-22,84 %									

Izvor: Interni podaci Općine Sveti Ilija

6.8 Analiza dosadašnjih ulaganja u zelenu infrastrukturu

U razdoblju od 2020. do 2024. godine Općina Sveti Ilija provela je brojne projekte u području obrazovanja, gospodarstva i kulture, kontinuirano ulaže u razvoj i napredak društva te osiguravanje infrastrukture za potrebe građana.

Prema izvješćima o radu općinskog načelnika za razdoblje od 2022.-2024. godine, provedeni projekti usmjereni su na unaprjeđenje komunalne infrastrukture, sigurnost prometa, razvoj javnih usluga i prostora te unaprjeđenje kvalitete života općenito. Među projektima ističu se ulaganja u komunalnu infrastrukturu. Na većina objekta u vlasništvu Općine izvršena je energetska obnova, a kod izgradnje novih građevina vodi se računa o usklađenosti zahvata s načelom ne nanošenja bitne štete (DNSH).

Općina Sveti Ilija kontinuirano ulaže u zaštitu okoliša kroz razne programe i aktivnosti, što je vidljivo u proračunu. U razdoblju od 2020. do 2024. godine Općina je provela sljedeća ulaganja u infrastrukturu:

- Rekonstrukcija mjesnog groblja u Žigrovcu u iznosu od 54.193,35 EUR.
- Proširenje mjesnog groblja Beletinec u iznosu od 112.454,34 EUR.
- Ulaganja u modernizaciju sustava javne rasvjete u iznosu od 80.410,12 EUR.
- Projekt izgradnje Dječjeg vrtića Gumbek u Beletincu ukupne vrijednosti 1.963.250,19 EUR.
- Projekt izgradnje nove škole „Vladimir Nazor“ u Svetom Iliji sufinancirano od strane Općine u iznosu od 368.732,64 EUR.
- Projekt aglomeracije Varaždin od 2018. do 2021., sufinancirano od strane Općine u iznosu od 123.000,00 EUR.
- Projekt izgradnje i opremanje društvenog doma u Križancu ukupne vrijednosti 25.000,00 EUR.
- Projekt rekonstrukcije i opremanje društvenog doma u Tomaševcu Biškupečkom ukupne vrijednosti 250.000,00 EUR.

Projekt kanalizacijske mreže u Svetom Iliji zbog priključenja nove škole, općina je financirala 31.453,31 EUR.

6.9 Ispitivanje javnog mijenja

U sklopu izrade Strategije zelene urbane obnove, Općina Sveti Ilija provela je ispitivanje javnog mijenja objavom online ankete u kojoj je sudjelovalo ukupno 26 ispitanika. Anketa je objavljena na društvenim mrežama i mrežnim stranicama Općine Sveti Ilija. Anketa se provodila anonimno, u razdoblju od 14.11.2024. do 01.12.2024. godine.

Ispitanici su na većinu pitanja odgovarali prema ponuđenim odgovorima s mogućnošću jednog ili višestrukog odabira, a u manjem dijelu su mogli dati individualni kraći odgovor. Anketa se sastojala od ukupno 23 pitanja, a radi lakšeg razumijevanja bila je podijeljena na nekoliko sekcija: osnovne informacije o ispitanicima, korištenje i zadovoljstvo zelenim i javnim prostorima, oprema i infrastruktura javnih prostora, zeleno planiranje i kružno gospodarenje te prioriteti razvoja i prijedlozi za poboljšanje. U istraživanju su mogli sudjelovati isključivo stanovnici koji žive na području općine Sveti Ilija.

- **Osnovne informacije o ispitanicima**

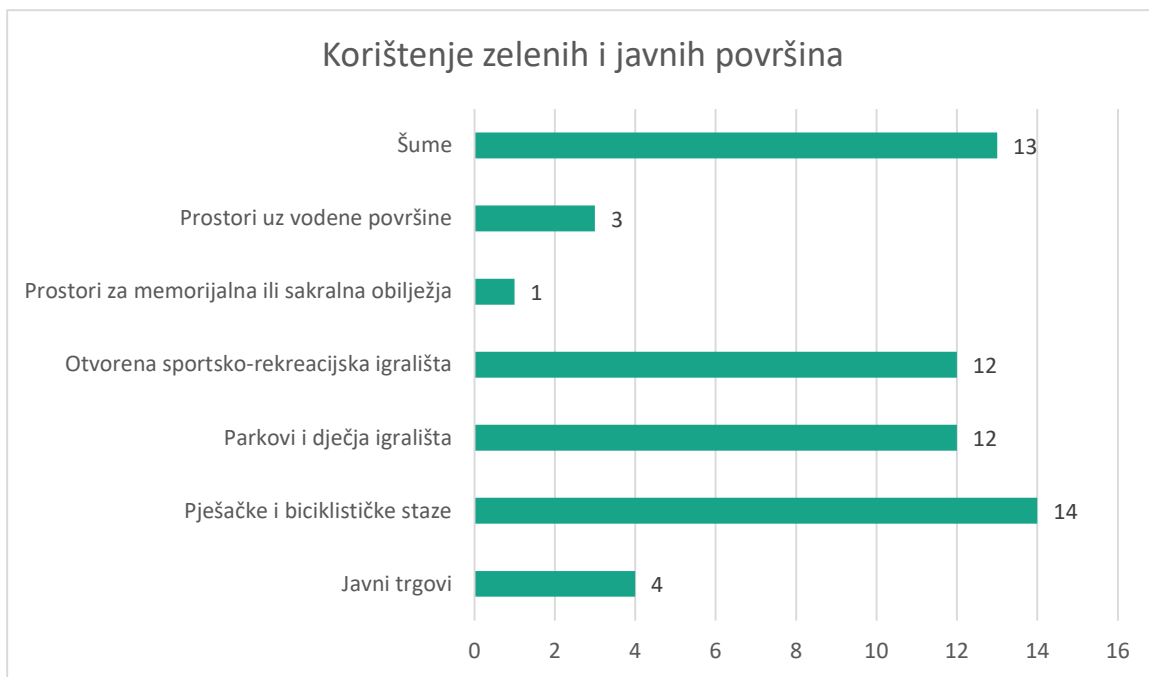
Veći dio ispitanika (57,7 %) je ženskog spola, dok je ostatak (42,3 %) muškog spola. Više od polovine ispitanika pripada dobnoj skupini od 30 do 44 godine (61,5 %), 23,1 % je u dobi od 45 do 64 godine, a najmanje ispitanika pripada dobnoj skupini od 18 do 29 godina (15,4 % ispitanika). Među ispitanicima nije bilo osoba mlađih od 18 godina niti starijih od 65 godina. Najviše ispitanika ima srednju stručnu spremu (38,5 %), nakon toga slijede ispitanici sa visokom stručnom spremom (34,6 %), a u manjem omjeru su prisutni ispitanici sa završenim magisterijem/doktoratom (15,4 %) i ispitanici s višom stručnom spremom (7,7 %) i osnovnom spremom (3,8 %). Najviše ispitanika dolazi iz naselja Sveti Ilija (46,2 %), zatim iz Beletince (15,4 %), a u manjem broju dolaze iz naselja Doljan, Žigrovec, Križanec, Seketin, Tomaševac Biškupečki, dok iz naselja Krušljevec nije bilo ispitanika.

Tablica 26. Demografska obilježja ispitanika

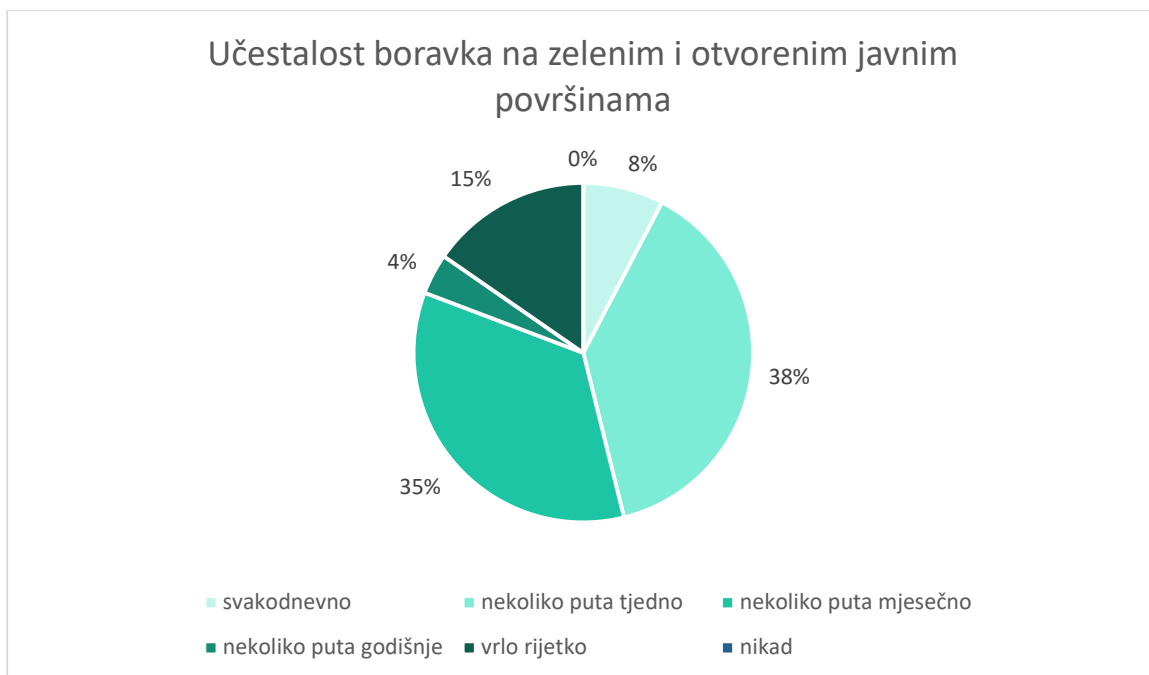
Varijabla	Odgovori	Broj ispitanika	%
Spol	Muški	11	42,3
	Ženski	15	57,7
Dob	Manje od 18 godina	0	0
	18-29 godina	4	15,4
	30-44 godina	16	61,5
	45-64 godina	6	23,1
	65 i više godina	0	0
	OS	1	3,8
	SSS	10	38,5
Razina obrazovanja	VŠS	2	7,7
	VSS	9	34,6
	Magisterij/doktorat	4	15,4
	Beletinec	4	15,4
Mjesto stanovanja	Doljan	3	11,5
	Križanec	2	7,7
	Krušljevec	0	0
	Seketin	2	7,7
	Sveti Ilija	12	46,2
	Tomaševac Biškupečki	1	3,8
	Žigrovec	2	7,7

- **Korištenje i zadovoljstvo zelenim i javnim prostorima**

Ispitanici najviše vremena provode na pješačkim i biciklističkim stazama (53,85 % ispitanika), zatim u šumama (50 %), otvorenim sportsko-rekreacijskim igralištima te parkovima u dječjim igralištima (46,15 %), a u manjem omjeru na prostorima uz vodene površine, javnim trgovima i prostorima za memorijalna ili sakralna obilježja.

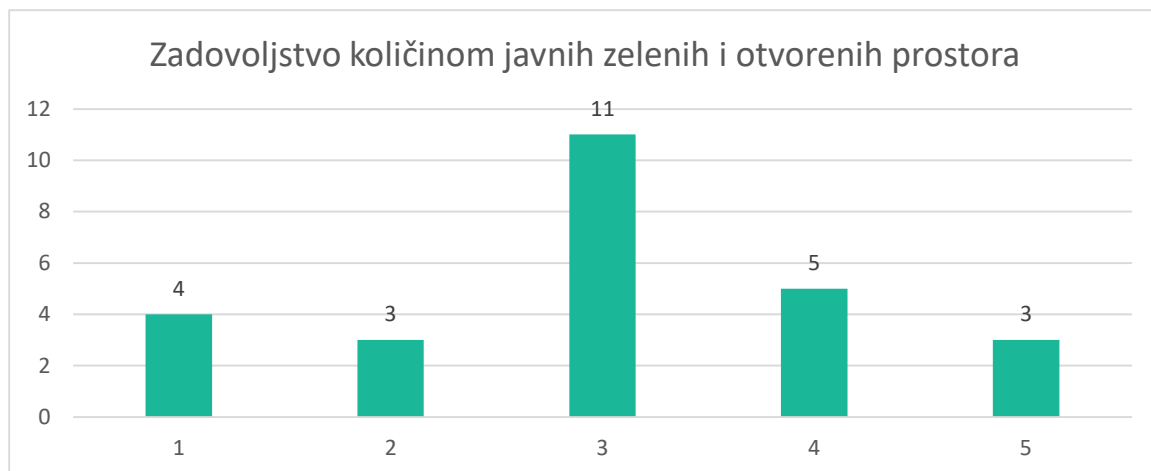
Ispitanici zelene i otvorene javne površine pretežito koriste nekoliko puta tjedno (38,5 %) ili nekoliko puta mjesečno (34,6 %). Manji dio ispitanika na zelenim i javnim površinama boravi vrlo rijetko (15,4 %), dok nekolicina ispitanika boravi svakodnevno (7,7 %) ili nekoliko puta godišnje (3,8 %).

Među najvrjednijim javnim zelenim i otvorenim površinama ispitanici su izdvojili dječja igrališta, šume, pješačke i biciklističke staze, a u manjoj mjeri se spominju NK Obrež, područje uz rijeku Bednju, trgovi, ribnjak ŠRK „Keder“, Vidikovac Hosta, područje oko crkve i osnovne škole te u naselju Seketin.

Polovica ispitanika smatra da su javne zelene površine u općini Sveti Ilija lako dostupne, 46,2 % ispitanika smatra da je dostupnost djelomična, dok 3,8 % ispitanika smatra da nisu dostupne.

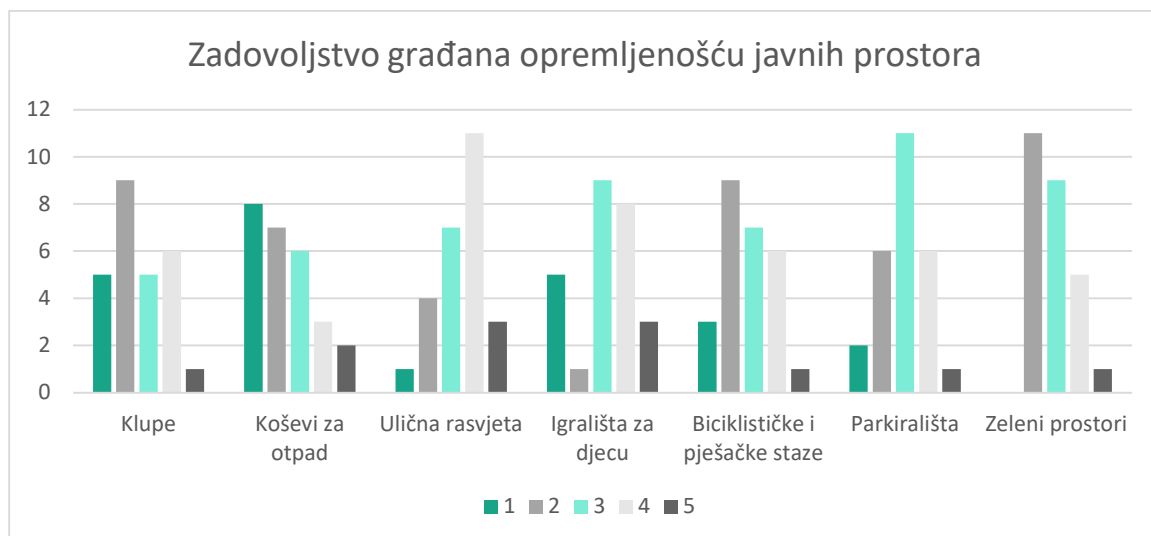
Najviše ispitanika ocijenilo je količinu javnih zelenih i otvorenih prostora ocjenom 3, dok je ocjena 4 bila druga najčešća. U manjim omjerima ispitanici su dali ocjenu 5, 1 i 2. Prosječna ocjena iznosi 3, što sugerira umjereno zadovoljstvo ispitanika postojećim stanjem.

Zabrinjavajući dio ispitanika nije zadovoljno (42,3 %) ili je djelomično zadovoljno (56,2 %) s količinom uređenih prostora za rekreacijsku, druženje, boravak i slično, dok je samo 11,5 % ispitanika zadovoljno.

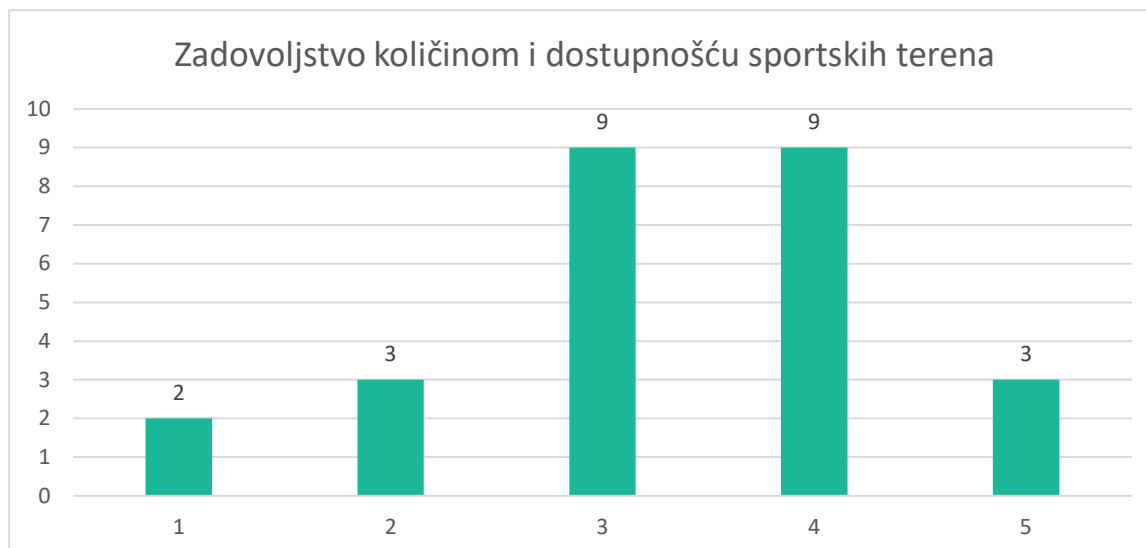
- Opremljenost i infrastruktura javnih prostora**

Ispitanici su najbolje ocijenili uličnu rasvjetu s prosječnom ocjenom 3,42 i igrališta za djecu (ocjena 3,12), dok su najmanje zadovoljniji s opremljenošću javnih prostora s koševima za otpad (ocjena 2,38) i klupicama (ocjena 2,58). U svim kategorijama su prisutni različiti, ali ravnomjerno raspoređeni odgovori, što može ukazivati na potrebu za poboljšanjem specifičnih područja ili naselja.

Čak 30,8 % ispitanika smatra da na javnim prostorima nema dovoljno zelenila, 23,1 % ispitanika smatra da zelenila ima dovoljno, dok je ostatak ispitanika djelomično zadovoljno dostupnošću zelenila na javnim prostorima.

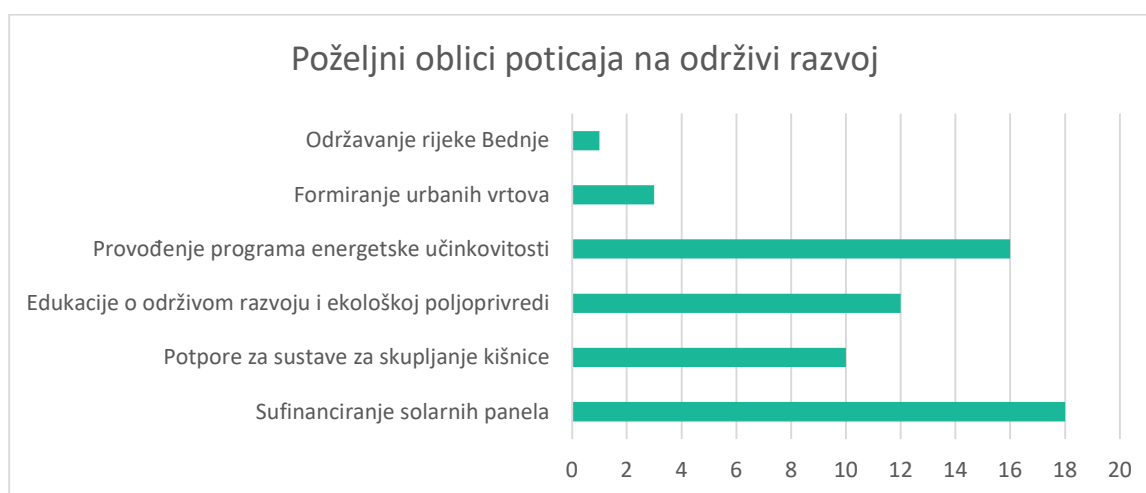
Većina ispitanika je zadovoljna količinom i dostupnošću sportskih terena, ocijenivši ih s ocjenama 3 i 4, dok je prosječna ocjena iznosila 3,31. Jednak broj ispitanika dao je ocjene 2 i 5, dok je ocjena bila rjeđa.

- Zeleno planiranje i kružno gospodarenje**

Više od polovine ispitanika (61,6 %) smatra da su dobro ili vrlo dobro upoznati s pojmom kružnog gospodarenja. Polovina ispitanika (50 %) smatra da Općina Sveti Ilija ne potiče dovoljno stanovništvo na održivi razvoj, kružno gospodarenje prostorom i zgradama te korištenje zelene infrastrukture, dio ispitanika je neodlučno (34,6 %), a manji dio (15,4 %) smatra da Općina dovoljno potiče ove aspekte.

Prema rezultatima istraživanja, čak 65,4 % ispitanika smatra da je najpotrebniji oblik poticaja za održivi razvoj sufinanciranje solarnih panela (69,2 % ispitanika) te provođenje programa energetske učinkovitosti (61,5 %). Ispitanici su zainteresirani i za održavanje edukacija o održivom razvoju i ekološkoj poljoprivredi (46,2 % ispitanika). U nešto manjoj mjeri ispitanici se zalažu i za potpore za sustave sakupljanja kišnice, formiranje urbanih vrtova, a među individualnim odgovorima spominje se provođenje programa i aktivnosti koji potiču na održavanje vodotoka rijeke Bednje.

Polovina ispitanika smatra da se u općini Sveti Ilija ne koristi dovoljno obnovljive izvore energije, dok 34,6 % ispitanika nije sigurno u odgovor. Samo 15,4 % ispitanika smatra da se obnovljivi izvori energije dovoljno koriste.

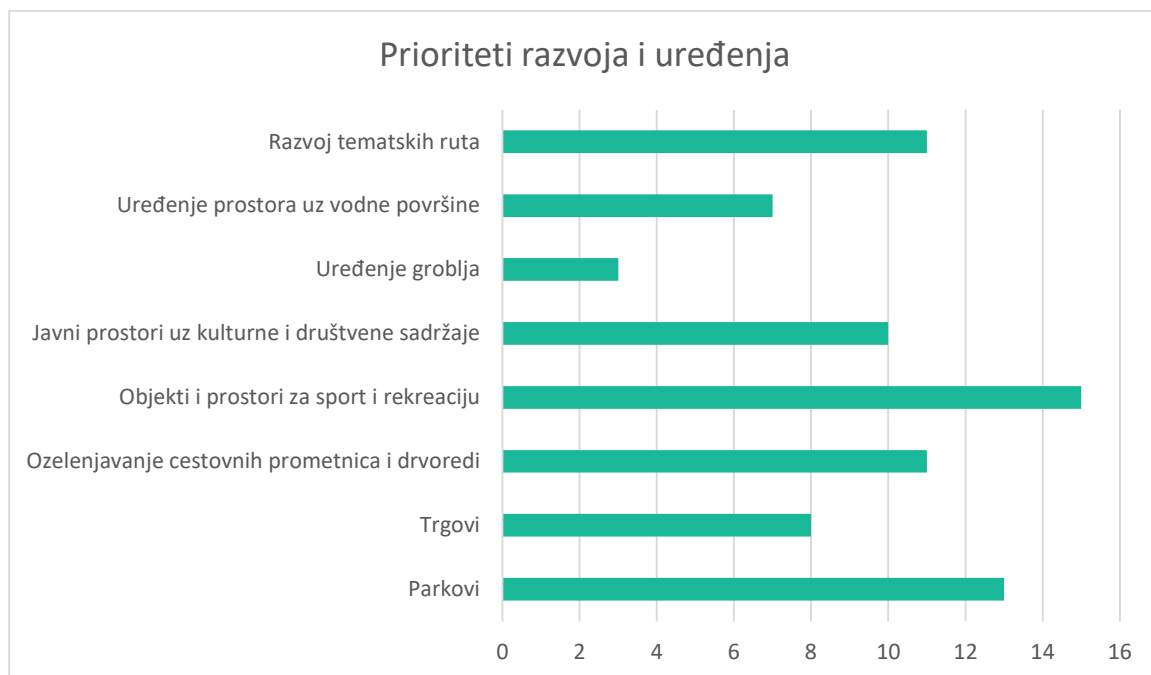
Najveći postotak ispitanika je zainteresirani za sadnju drveća i preuređenje javnih prostora sukladno ekološkim standardima. U velikoj mjeri iskazan je interes za volonterske akcije čišćenja te održavanje

zelenih sajmovi i ekoloških tržnica, dok su ispitanici u manjoj mjeri zainteresirani za edukativne radionice o recikliranju, zelene inicijative u obrazovnim ustanovama te uspostavu održivog prijevoza.

- Prioriteti razvoja i prijedlozi za poboljšanje**

Ispitanici smatraju da bi prioritet razvoja i uređenja trebali biti objekti i prostori za sport i rekreaciju, parkovi, tematske rute, ozelenjavanje cestovnih prometnica i drvoredi te uređenje javnih prostora uz kulturne i društvene sadržaje. U manjoj su mjeri prisutni trgovi, uređenje prostora z vodne površine te uređenje groblja.

Ispitanici su se izjasnili da im najviše nedostaju šetnice, parkovi i biciklističke staze. U nešto manjoj mjeri su nezadovoljni količinom prostora za rekreaciju, kulturnim centrima, društvenim domovima i sportskim terenima.

U nastavku slijede odgovori ispitanika koji se odnose na prijedloge promjena po pitanju osiguravanja javnih prostora za rekreaciju, druženje i boravak:

- Uređenje .
- *Uređenje i korištenje Bednje. Kada odlazite/odlazimo nekam "v turizam", sve vas/nas privlači VODA: na more, v toplice ove i one, na Mrežnicu, v Slunj... Fest maćehinski odnosimo spram vlastitih voda, tj. Bednje, iako su negda vsi tam navćili plivati.*
- *Potrebno je više razlićitih društvenih sadržaja.*
- *Pješaćke i biciklistićke staze.*
- *Društveni dom v Svetom Iliji.*
- *Prvo je potrebna dostupnost informacija gdje se odvijaju kakve aktivnosti i većā ponuda, odnosno mogućnost odabira.*
- *Šetnice.*
- *Više igrališta za djecu.*
- *Održavanje i uređenje okoliša na području cijele općine.*
- *Proširenje asfalta prema NK Obrež.*
- *Nedostaje dječje igralište u Svetom Iliji.*
- *Uređenje prostora da posluži kao društveni dom.*
- *Više termina u dvoranama za sportove.*
- *Žigrovec nema ništa, dječje igralište nije u toj namjeni, tj. predstavlja opasnost za malu djecu (betonski zid, rupa u podnožju igrališta, neprimjereni golovi bez zaštite....), društveni dom???, samo obećanje!!! Usred sela nered i zapuštena dvorišta za koje je nekoliko puta bila prijava kod komunalnog redara...*
- *Uređene šetnice.*
- *Uređenje šetnica, biciklistićke rute.*
- *Uređenje i bolje opremanje dječjih igrališta. Trenutna igrališta su u raspadnom stanju, obrasla travom i puna smeća.*
- *Sprave za vježbanje.*
- *Program za vježbanje žena.*
- *Dodatna ulaganja u opremljenost.*
- *organizaciju sajmovā lokalnih proizvođaća.*
- *uređenje ruta za šetnju, pogotovo kroz javne šume. Karte sa javnim stazama kroz općinu i pješaćke i biciklistićke. Razvoj programa za poticanje stanovnika u uređenju ulica za javno dostupne zdence/vode za piće na tim stazama i gastro ponudama. Nisu svi samo za vino zainteresirani. Edukativne staze kroz šume ili druge javne zelene površine. Kao prvo da se zna kud se smije (da nije privatan posjed) i onda da ima neki sadržaj kao edukativne ploće sa zadacima prilagođeno dobu godine (pronađi tu i tu biljku ili životinju koja tamo živi i sl.).*
- *Tematske poućne staze, pješaćke staze, poticaji lokalnim OPG-ovima za brendiranje proizvoda, tematski sajmovi (proljetni/uskršni, jesenski, vinski itd.), postavljanje panela s natpisima o povijesnim i kulturnim znamenitostima ovog kraja.*

Na pitanje koje dijelove Općine smatraju vizualno neprivlačnima ili nefunkcionalnima, ispitanici su dali sljedeće odgovore:

- *Okol društvenih domova.*

- *Nema takvih. Iako bi se Bednja mogla periodički očistiti od zelenog krša kaj se skuplja kod mosta prema Podevčevu.*
- *Svi dijelovi Općine su vizualno privlačni i funkcionalni.*
- *Stari "Hokus pokus".*
- *Šuma.*
- *Šetnice.*
- *Zapušteni dvorac.*
- *Zapuštene površine.*
- *Šume i livade.*
- *Centar Sv. Ilije, trava preko koljena, neodržavanja zelenih površina, nema koševa za smeće, pa svi bacaju smeće po zelenim površinama.*
- *Parking kod groblja trebalo bi iscrtati jer se pojedinci ne znaju bez crta parkirati.*
- *Prostor oko NK Obreš.*
- *Sve mi je vizualno u dobrom stanju.*
- *Glavna cesta do Beletinca.*
- *Zemljište na glavnoj cesti (nasuprot autobusne stanice kod škole) koje je navoženo šutom i neredom, te se dvije godine ne održava.*
- *Sve ima potencijala za uređenje i funkcionalnost.*
- *Nema ih.*
- *Dječja igrališta.*
- *Dijelove na kojima ima odbačenog otpada.*
- *Dječje igralište kod Društvenog doma u Seketinu.*
- *Zapuštena zemljišta.*
- *Autobusne stanice.*
- *Trg Josipa Godrijana, parkiralište kraj groblja u Sv. Iliji, zgrada Općine.*
- *Trg.*
- *Središte Sv. Ilije je neuredno, stisnuto, neuređeno. Fontana je neprivlačna i premalena. Parkiranje neriješeno. Doktorica, pošta i ostali stisnuti u malom prostoru.*

Ispitanici su na pitanje o područjima ili objektima pogodnima za sanaciju, obnovu ili revitalizaciju dali sljedeće prijedloge:

- *Kanalizacija.*
- *Pogodili ste - područje Bednje. :-)*
- *Potrebne su revitalizacije igrališta i ostalih prirodnih površina.*
- *Šuma.*
- *Dječja igrališta, šume.*
- *Stara školska zgrada.*
- *stari objekt u Svetom Iliji uz vatrogasno spremište.*
- *Područja uz prometnice.*
- *Stara osnovna škola.*
- *Stara škola.*
- *Kod poljoprivrednog.*
- *Stara škola.*

- *Kontejner u Žigrovcu*
- *Stara škola.*
- *Dječja igrališta.*
- *Područje uz rijeku Bednju.*
- *Park Seketin*
- *područja uz rijeke i potoke.*
- *Trg ili neko drugo javno mjesto za druženje građana.*
- *“Dvorac” u Iliji treba hitno sanirati ili ukloniti. Područje Seketina bilo bi odlično za uređenje tematskih staza i rekreativnih sportskih objekata.*

7. Model kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

Prema definiciji Europskog parlamenta⁴³, kružno gospodarenje je model proizvodnje i potrošnje koji uključuje dijeljenje, posudbu, ponovno korištenje, popravljanje, obnavljanje i reciklažu postojećih proizvoda i materijala što je dulje moguće, odnosno produljenje životnog vijeka proizvoda. Na taj način se smanjuje otpad na najmanju moguću razinu te se kroz recikliranje stvara dodatna vrijednost.

Kružna ekonomija ima nekoliko ciljeva:

- ✓ Omogućiti zdraviji planet i smanjiti zagađenje,
- ✓ Smanjiti pritisak na prirodne resurse kao što su korištenje vode i zemljišta,
- ✓ Smanjiti emisije kako bi područje Europe postalo prvi klimatski neutralan kontinent,
- ✓ Stvoriti nove poslovne prilike i lokalna kvalitetna radna mjesta,
- ✓ Omogućiti otpornije lance vrijednosti.

Slika 15. Model kružnog gospodarstva: manje sirovina, manje otpada, manje štetnih emisija

Izvor: Služba Europskog parlamenta za istraživanje

Specifične politike uvođenja modela kružnog gospodarenja odnose se na gospodarenje plastikom i otpadom, recikliranje, obnovu robe, rješavanje problema proizvodnje i potrošnje tekstila, gospodarenje tzv. kritičnim sirovinama i materijalima, smanjenje industrijskih emisija te na održive proizvode.

Alati i instrumenti kružnog gospodarenja obuhvaćaju ishođenje certifikata, korištenje platforma za komunikaciju, provođenje zelenih inicijativa i akcijskih planova ekoloških inovacija, uspostavljanje okvira za praćenje kružnog gospodarstva, provođenje zelene javne nabave, održive zgrade i drugo.

⁴³ Mrežne stranice Europskog Parlamenta. Dostupno na: <https://www.europarl.europa.eu/topics/hr>

Doprinos uspostavi i razvoju kružnog modela gospodarstva mogu dati javna tijela, poduzeća, nevladine organizacije, akademska zajednica, civilno društvo i lokalno stanovništvo nekog područja.

U nastavku slijedi popis objekata i prostora u vlasništvu Općine Sveti Ilija.

Naziv jedinice imovine	Način uporabe	Adresa/ZK	Godina izgradnje/obnove
1. Općinska zgrada (općinski uredi, ambulanta, pošta, ljekarna, posl. prost. Hrv. Telekom)	Zaposlenici općine, ambulante, pošte, ljekarne i stanovnici općine - svakodnevno	Sveti Ilija, Trg Josipa Godrijana 2 / ZK ul. br. 2750 k.o. Sveti Ilija	Izgrađena prije 1968. / obnovljena 2015.
2. Društveni dom Beletinec	KUD Beletinec, DVD Beletinec- Krušljevec, ostalo stanovništvo – povremeno korištenje – po potrebi	Beletinec, Ulica Stjepana Radića 19 / ZK ul. br. 76 k.o. Beletinec	Izgrađen prije 1968. / obnovljen 2016.
3. Društveni dom Doljan	Društvo za sport i rekreaciju Doljan, Udruga žena Općine Sveti Ilija-selo Doljan ostalo stanovništvo – povremeno korištenje – po potrebi	Doljan, Željeznički nasip 1 / ZK ul. br. 50 k.o. Sveti Ilija	Izgrađen 2019.
4. Društveni dom Seketin	Rekreativno sportska udruga Seketin, ostalo stanovništvo – povremeno korištenje – po potrebi	Seketin, Ulica Vladimira Nazora 68 / ZK ul. br. 3421 k.o. Sveti Ilija	Obnovljen 2019.
5. Centar vinogradara, umirovljenika i gospodarstvenika (+ poslovni prostor Poljodoma)	Udruga vinogradara Grozdek, Udruga umirovljenika Općine Sveti Ilija, zaposlenici Poljodoma - povremeno korištenje – po potrebi	Sveti Ilija, Ulica Vilima Cecelje 3 / ZK ul. br. 2749 k.o. Sveti Ilija	Izgrađen prije 1968. / obnovljena 2021.
6. Grobna kuća Žigrovec	Zaposlenici općine, korisnici – po potrebi	Žigrovec, Ulica A G. Matoša 6 / ZK ul. br. 1891 k.o. Sveti Ilija	Izgrađen prije 1968. / obnovljena 2010.
7. Grobna kuća Beletinec	Zaposlenici općine, korisnici – po potrebi	Beletinec, Tiha ulica 3 / ZK ul. br. 78 k.o. Beletinec	Izgrađena oko 1980. / obnovljena 2015.
8. Zgrada NK Obreš	Članovi NK Obreš, Sveti Ilija – po potrebi	Sveti Ilija, Aleja hrv. branitelja 10 / ZK ul. br. 47 k.o. Sveti Ilija	Izgrađena između 1970. i 1980. godine
8. Zgrada NK Bednja Beletinec	Članovi NK Bednja Beletinec – po potrebi	Podvčevcevo 206 Novi Marof, / ZK ul. br. 2979 k.o. Podvčevcevo	Izgrađena između 1970. i 1980. godine / obnovljena 2015.
9. Zgrada dječjeg vrtića Gumbek u Beletincu	Zaposlenici vrtića, djeca i roditelji – korisnici - svakodnevno	Beletinec, Ulica Stjepana Radića 77 / ZK ul. br. 91 k.o. Beletinec	Izgrađena 2021. godine

Izvor: JUO Općine Sveti Ilija

Sukladno Programu KG, model kružnog gospodarstva može se promatrati kroz različite faze i tipove projekata:

- Planiranje i gradnja novih zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom
- Revitalizacija i obnova nekorištenih prostora i zgrada
- Kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada

7.1 Planiranje i gradnja novih zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom

Općina Sveti Ilija će kod planiranja novih zgrada uvažiti mjere kružnosti u skladu s načelima zelene gradnje. Navedene mjere obuhvaćaju produljenje trajnosti zgrada, fleksibilnosti prostora, smanjenje količine građevnog otpada te povećanje energetske učinkovitosti zgrada, dok zelena gradnja obuhvaća cjeloviti proces osmišljavanja, izvedbe, održavanja, uporabe i obnove prostora i zgrada na načelu održivosti. Promicanjem projektiranja prema načelima eko-dizajna usklađuju se potrebe korisnika i funkcionalnost objekata s dostupnim resursima, osigurava se veće korištenje resursno i energetski učinkovitih proizvoda s ciljem smanjenja količine neiskoristivog građevnog otpada.

Među potencijalnim projektima gradnje novih zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom na području općine Sveti Ilija u razdoblju do 2030. godine su:

Naziv projekta	Izgradnja društvenog doma u Žigrovcu
Lokacija	Žigrovec, k.č.br. 1929/2, k.o. Sveti Ilija
Kratak opis projekta	Društveni dom u Žigrovcu svojim će se pravokutnim tlocrtnim oblikom bitno razlikovati od dosad izgrađenih društvenih domova na području Općine. Kod izgradnje objekta voditi će se računa da se upotrebljavaju elementi i sustavi kojima će se postići energetska učinkovitost objekta. Uz objekt će se urediti i okoliš gdje će se težiti da isti obiluje zelenilom i prirodnim elementima.
Značaj projekta	Projektom se uvelike utječe na razvoj i unaprjeđenje kvalitete društvene infrastrukture i društvenog života zajednice.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	328.481,06 EUR
Razina spremnosti	Visoka razina spremnosti

Slika 16. Lokacija izgradnje društvenog doma Žigrovec

Naziv projekta	Izgradnja društvenog doma u naselju Krušljevec
Lokacija	Krušljevec, k.č.br. 2808, k.o. Beletinec
Kratak opis projekta	Idejno rješenje objekta proizlazi iz pravokutnog tlocrtnog oblika koncipiranog na spajanju forme i funkcije u jedan manji multifunkcionalan društveni dom. Pravokutan tlocrtni oblik, pravilne fasadne plohe te ravan krov blagog nagiba u potpunosti stapaju planirani objekt u ruralni identitet naselja. Kod izgradnje objekta voditi će se računa da se upotrebljavaju elementi i sustavi kojima će se postići energetska učinkovitost objekta. Uz objekt će se urediti igralište i okoliš te će se težiti da isti obiluje zelenilom i prirodnim elementima.
Značaj projekta	Projektom se uvelike utječe na razvoj i unaprjeđenje kvalitete društvene infrastrukture i društvenog života zajednice.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	289.750,00 EUR
Razina spremnosti	Visoka razina spremnosti

Slika 17. Lokacija izgradnje Društvenog doma u Krušljevcu

Naziv projekta	Izgradnja prateće građevine turističke namjene na prostoru Dječjeg rekreacijskog i edukacijskog centra Slugovine
Lokacija	Krušljevec, k.č.br. 3234, k.o. Beletinec
Kratak opis projekta	Projektom rješenjem definirana je izgradnje "drvene" kućice koja će biti koncipirana kao prizemnica jednostavnog tlocrtnog oblika, a sadržavati će prostor za druženje, sanitarije, spremište i nadstrešnicu. "Drvena" kućica i postojeća nadstrešnica za koju je predviđeno izmještanje zatvarati će jedan vanjski prostor omeđen košarkaškim i dječjim igralištem. U tom prostoru je predviđeno uređenje edukativnog vrta s poučnom stazom uz koju će se postaviti edukacijske ploče s informacijama za pobliže upoznavanje s karakterističnim biljnim i životinjskim vrstama koje obitavaju u obližnjim šumama, a u cilju educiranja i podizanja osviještenosti o održivom gospodarenju i važnosti šuma.
Značaj projekta	Projektom se uvelike utječe na razvoj i unaprjeđenje kvalitete društvene infrastrukture i društvenog života zajednice. Ujedno, uređuju se mjesta koja će se koristiti u edukativne, društvene i turističke svrhe.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	352.000,00 EUR
Razina spremnosti	Visoka razina spremnosti

Slika 18. Lokacija centra Slugovine

Naziv projekta	Izgradnja Interpretacijskog centra srednjeg toka rijeke Bednje
Lokacija	Beletinec, k.č.br. 4490, k.o. Beletinec
Kratak opis projekta	Predmetna zgrada - Interpretacijski centar srednjeg toka rijeke Bednje izgraditi će se za potrebe žitelja općine Sveti Ilija te u svrhu očuvanja kulturne, tradicijske i prirodne baštine rijeke Bednje. Osnovne teme koje će se unutar građevine obraditi i interpretirati su: raznovrsnost i bogatstvo biljnog svijeta uz rijeku Bednju i u samoj rijeci Bednji sa naglaskom na riblji svijet i djelovanje ŠRK "Keder", značaj rijeke za žitelje u prošlosti sa naglaskom na mlinarsku djelatnost te ostalo gospodarstvo usko povezano sa rijekom. Organizacija vanjskog prostora odnosno uređenje okoliša organizirati će se na način da se izradi poučna staza sa 4 punkta sa interpretacijskim info totemima i panelima tematike: Mlin na rijeci, Biljni svijet uz rijeku, Rudnik - ugljenokop i Riblji svijet rijeke.
Značaj projekta	Projektom se uvelike utječe na razvoj i unaprjeđenje kvalitete društvene infrastrukture i društvenog života zajednice. Ujedno, uređuju se mjesta koja će se koristiti u edukativne, društvene i turističke svrhe.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	615.000,00 EUR
Razina spremnosti	Visoka razina spremnosti

Slika 19. Lokacija za izgradnju Interpretacijskog centra srednjeg toka rijeke Bednje

Naziv projekta	Izgradnja vatrogasnog doma u naselju Beletinec
Lokacija	Beletinec, kč.br. 3484, 3485, 3486, 3487, 3488, 3489, 3490, 3491, 3492 i 3493 k.o. Beletinec (новоformirana: 3493 k.o. Beletinec)
Kratak opis projekta	Vatrogasni dom je infrastruktura za zaštitu ljudi i imovine od požara. Izgrađeni vatrogasni dom će služiti kao operativni centar za vatrogasce i hitne službe. Za izgradnju vatrogasnog doma u naselju Beletinec izrađena je projektno-tehničke dokumentacija. Vatrogasni dom je planiran na dvije etaže. Prizemlje u funkciji za operativno djelovanje vatrogasaca i kat u funkciji edukacije i druženja vatrogasaca. Vanjski prostor planiran je kao prilaz do građevine doma sa prilazom na javnu prometnicu, asfaltni prostor za parkiranje vozila, manipulativni prostor za vatrogasna vozila, vježbe vatrogasaca i prezentaciju opreme te rezervirani prostor za ostale društvene potrebe naselja, travnato vježbalište vatrogasaca. Okoliš će se urediti tako da obiluje zelenilom i prirodnim materijalima.
Značaj projekta	Projekt će doprinijeti poboljšanju kvalitete društvene infrastrukture te stvaranja uvjeta za poboljšanje kvalitete rada vatrogasnih društva.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	1.000.000,00 EUR
Razina spremnosti	Srednja razina spremnosti

Slika 20. Lokacija za izgradnju vatrogasnog doma u Beletincu

Naziv projekta	Izgradnja zdravstvenog centra u Svetom Iliji
Lokacija	Sveti Ilija, 1628 k.o. Sveti Ilija.
Kratak opis projekta	Zdravstveni centar je ustanova za pružanje medicinarskih usluga i očuvanja zdravlja zajednice. Projekt se nalazi u fazi izrade projektno-tehničke dokumentacije. Predviđena je izgradnja minimalno jedne ambulate obiteljske medicine, ambulantu dentalne medicine, ljekarnu s pratećim sadržajima. Uz centar će se urediti i dječje igralište gdje će se voditi računa da isto bude opremljeno spravama od prirodnih elemenata, odnosno vodit će se računa u primjeni načela održivosti.
Značaj projekta	Projekt će doprinijeti poboljšanju kvalitete društvene i zdravstvene infrastrukture te unaprjeđenje kvalitete života stanovništva.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	500.000,00 EUR
Razina spremnosti	Niska razina spremnosti

Slika 21. Lokacija za izgradnju zdravstvenog centra u Svetom Iliji

7.2 Revitalizacija i obnova nekorištenih prostora i zgrada

Revitalizaciju i obnovu nekorištenih prostora i zgrada potrebno je provoditi u skladu s prostornim planom, mjerama zaštite prirode te održivosti zahvata. Naglasak je na kružnom pristupu, faznosti i dugotrajnosti te zaštiti prirode.

Pogodne lokacije za revitalizaciju i obnovu primjenom kružnog načela na području Općine su:

- Područje rijeke Bednje

Tok rijeke Bednje, na južnoj granici općine Sveti Ilija i Grada Novog Marofa, predstavlja izniman potencijal za stvaranje uređenog plavog koridora koji će biti na korist lokalnom stanovništvu. U planu je izgradnja šetnice uz Bednju, izgradnja nekoliko pješačkih mostova i revitalizacija zapuštenih prostora uz rijeku, čime će se stvoriti prostor za rekreaciju i uživanje u prirodi. Uređenjem ovog područja omogućit će se bolja kontrola nad okolišem, smanjenje onečišćenja te stvaranje novih zelenih zona koje će postati omiljena mjesta za opuštanje i rekreativne aktivnosti. Osim toga, predviđena je izgradnja edukativnih i rekreativnih zona koje će omogućiti biciklizam, šetnje, ali i održavanje kulturnih manifestacija koje će povezivati lokalnu zajednicu. Projekt ne samo da će unaprijediti kvalitetu života, već će obogatiti i turističku ponudu, stvarajući prostor u kojem će posjetitelji moći uživati u prirodnom i kulturnom naslijeđu tog područja. Projekt bi se provodio na k.č.br. 4535/1, k.o. Beletinec.

Slika 22. Područje rijeke Bednje pogodno za provođenje projekta

- Uređenje zone Etno kuće u Beletincu

Potencijalni prostor za revitalizaciju i obnovu je područje na k.č. br. 1820, 1821, 2653, 2654 k.o. Beletinec, u naselju Beletinec. U planu je uređenje toka potoka, uređenje staza koje će biti povezane drvenim mostom, edukativni vrt i prostor za piknik. Ispred platoa etno kuće predviđeno je uređenje površine koja predstavlja dvorište i trg te nadstrešnicu za druženja i dječje igralište. Projektom se neće ugroziti poljoprivredna i šumska proizvodnja, vodni resursi, niti postojeći objekti. Također, neće doći do narušavanja prirodnih i kulturnih dobara, krajolika ili vrijednosti okoliša. Ovaj projekt ima za cilj oživjeti nekorištene prostore, stvarajući prostor za opuštanje, edukaciju i društvene aktivnosti, a sve uz očuvanje okoliša i kulturne baštine.

Slika 23. Lokacija pogodna za provođenje projekta uređenja zone Etno kuće u Beletincu

7.3 Kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada

Uz revitalizaciju i prenamjenu prostora potrebno je uzeti u obzir obnovu postojećih zgrada kako bi se produljila trajnost zgrade, smanjili troškovi održavanja zgrade, smanjila potrošnja energenata te omogućilo funkcionalno korištenje zgrade. Načela kružnog gospodarenja mogu se primijeniti na dva načina:

- Kružna obnova postojećih zgrada u obliku energetske ili sveobuhvatne obnove (uvođenje viših standarda energetske obnove),
- Vremenska raspodjela korištenja prostora koja označava korištenje istog prostora od strane više korisnika.

Primjena navedenih načela prikladna je za obnovu sportskih i drugih objekata u vlasništvu Općine koji se trenutno ne koriste dovoljno ili je potrebno energetske obnoviti i revitalizirati objekte.

Naziv projekta	Rekonstrukcija klupskih prostorijama NK Bednja Beletinec
Lokacija	Podevčevo, k.č.br. 206, k.o. Podevčevo
Kratak opis projekta	Projektom je predviđena dogradnja novih svlačionica, dodatnih muških i ženskih sanitarija, garderoba suca, garderoba delegata te društvene prostorije, nove pomoćne kuhinje, spremišta alata te natkrivene terase i tribina.
Značaj projekta	Projektom se uvelike utječe na razvoj i unaprjeđenje kvalitete društvene i sportske infrastrukture te društvenog i sportskog života zajednice.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	332.295,13 EUR
Razina spremnosti	Visoka razina spremnosti

Slika 24. Lokacija klupskih prostorija NK Bednja Beletinec

Naziv projekta	Rekonstrukcija grobne kuće u Beletincu
Lokacija	Beletinec, k.č.br. 2228, k.o. Beletinec
Kratak opis projekta	Projektom rekonstrukcije je obuhvaćena sanacija pukotina tako da se učvrste temelji ispod oštećenog dijela građevine, izgradnja potpornog zida te dogradnja spremišta. Ujedno stara i dotrajala stolarija zamijeti će se novom energetski učinkovitom stolarijom.
Značaj projekta	Unaprjeđenje kvalitete društvene infrastrukture na području općine Sveti Ilija
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	187.367,73 EUR
Razina spremnosti	Srednja razina spremnosti

Slika 25. Lokacija grobne kuće u Beletincu

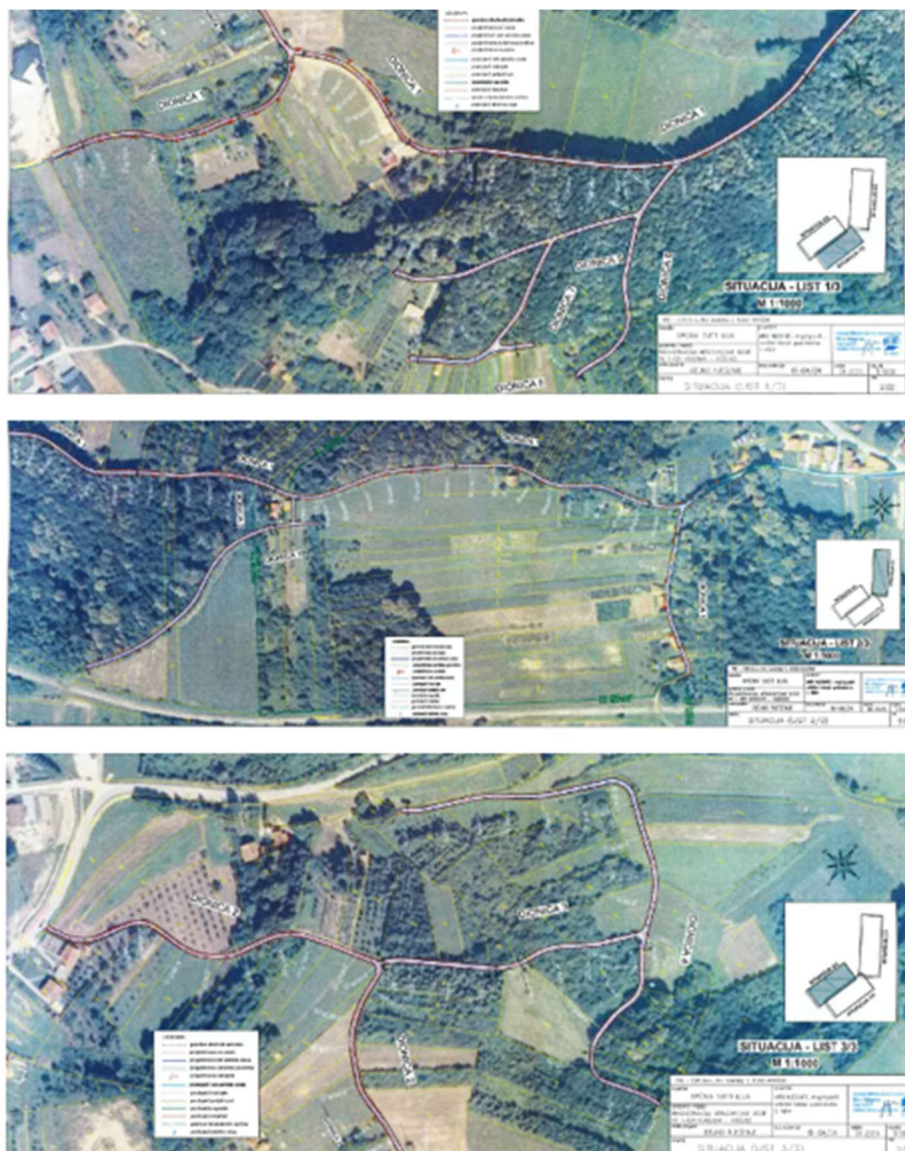
Naziv projekta	Proširenje mjesnog groblja u Žigrovcu
Lokacija	Žigrovec, k.č.br 1881/2
Kratak opis projekta	Predmetnim proširenjem groblja predviđeno je oko 300 novih grobnih mjesta. Projektom su predviđene grobnice, klasična grobna mjesta, grobna mjesta bez humka i okvira (ukopu u livadu) te urne. Uz navedeno planira se i hortikulturno uređenje groblja i opremanja groblja parkovnom opremom od prirodnih materijala.
Značaj projekta	Poboljšanje kvalitete komunalne infrastrukture na području općine Sveti Ilija.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	266.000,00 EUR
Razina spremnosti	Srednja razina spremnosti

Slika 26. Lokacija mjesnog groblja u Žigrovcu

Naziv projekta	Rekonstrukcija nerazvrstane ceste NC 1-034 Korenjak - Kočevac
Lokacija	Beletinec k.č.br. 4646/2, 4624, 4647, 4648, 4621, 4642, 4643, 4644, 4625 Sveti Ilija k.č.br. 5393, 5394, 5477
Kratak opis projekta	Projekt uključuje rekonstrukciju funkcionalne cjeline nerazvrstane ceste Kočevac – Korenjak, odnosno izvođenje pripremljenih i zemljanih radova, oborinske odvodnje, gornjeg postroja, prometne signalizacije te implementacije pametne javne rasvjete.
Značaj projekta	Poboljšanje kvalitete prometne i komunalne infrastrukture na području Općine Sveti Ilija.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	871.851,25 EUR
Razina spremnosti	Visoka razina spremnosti

Slika 27. Lokacija ulaganja u nerazvrstanu cestu NC 1-034 Korenjak - Kočevac

8. Područja pogodna sanaciju

Preobrazba zapuštenih prostora unutar gradova i transformacija *brownfield* područja predstavljaju ključne aspekte modernog urbanog planiranja. Ovi procesi preobrazbe ne samo da obnavljaju vizualni izgled gradova, već pridonose i održivosti, potiču gospodarski razvoj te stvaraju atraktivna mjesta za život i rad. Ovaj proces uključuje revitalizaciju postojećih zgrada, ali i promjene u namjeni zemljišta te uvođenje zelenih površina i rekreacijskih područja. Preobrazba često je usmjerena na područja industrijskih kompleksa i postrojenja, područja uz željezničke pruge i napuštena prometna čvorišta, stare gradske jezgre, zapuštene javne zelene površine, stambene četvrti s niskom gustoćom izgrađenosti te prostore i zgrade za odvajanje otpada. Sukladno Zakonu u prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19, 67/23), urbanom sanacijom se poboljšava karakter izgrađenih područja unutar i izvan granica građevinskog područja devastiranih nezakonitim građenjem i na drugi način, dok se urbanom preobrazbom bitno mijenjaju obilježja izgrađenog dijela građevinskog područja promjenom urbane mreže javnih površina, namjene i oblikovanja građevina i/ili rasporeda oblika i veličine građevnih čestica. Drugim riječima, razlika je u ciljevima i opsegu intervencije koja se poduzima u određenom prostoru, s time da urbana preobrazba podrazumijeva značajnije i zahtjevnije promjene nekog područja.

Projekti koji su usmjereni na sanaciju područja u općini Sveti Ilija navedeni su u nastavku.

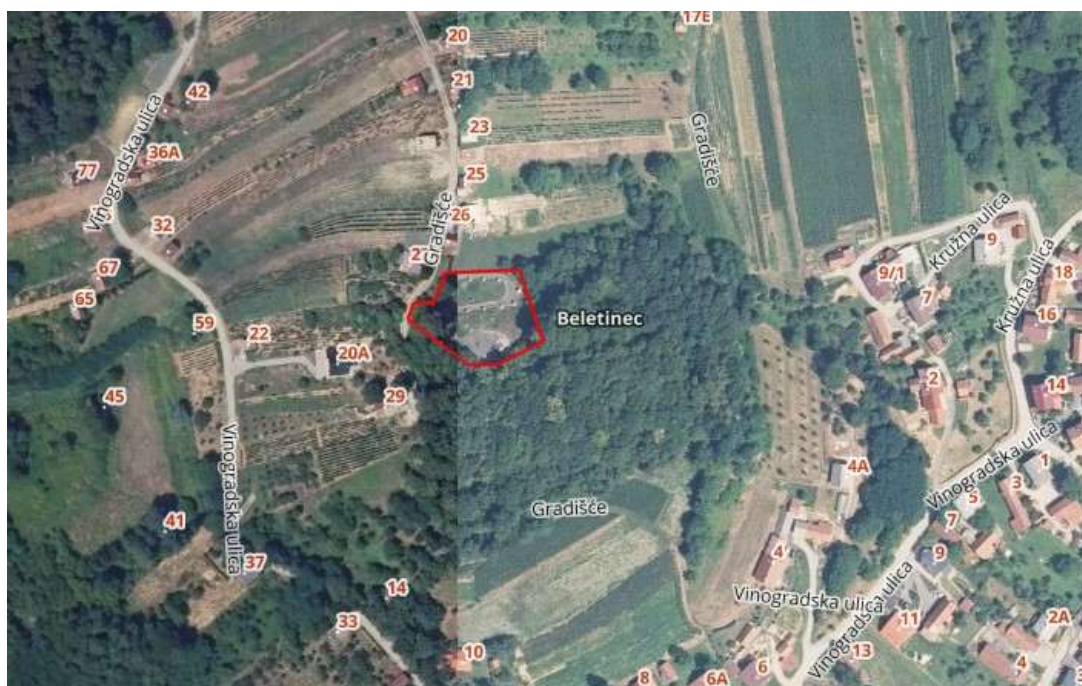
- Uređenje vidikovca Hosta

Vidikovac Hosta nalazi se na brdu iznad naselja Beletinec, a s njega se pruža pogled na naselje i vinogradske brežuljke općine Sveti Ilija. Čestica je trenutno u vlasništvu Župe, a planira se otkup zemljišta i uređenje prostora kako bi se stvorilo novo mjesto za okupljanje, održavanje kulturnih manifestacija i povećanje turističke ponude.

Iako je trenutno riječ o neuređenom prostoru, na brdu postoji potencijal za preuređenje kroz sanaciju, uključujući izgradnju visokog vidikovca koji bi dodatno naglasio panoramski pogled i privukao posjetitelje. Planirano uređenje obuhvaćalo bi pristupne staze, klupe, informativne ploče i osvjetljenje, čime bi se ovo mjesto pretvorilo u atraktivan društveni i turistički prostor.

Revitalizacija vidikovca Hosta pridonijela bi boljoj iskorištenosti tog područja, pretvarajući ga iz zapuštenog brda u uređeni punkt za okupljanje, uživanje u krajoliku i valorizaciju prirodnih i kulturnih vrijednosti općine Sveti Ilija.

Slika 28. Lokacija vidikovca Hosta

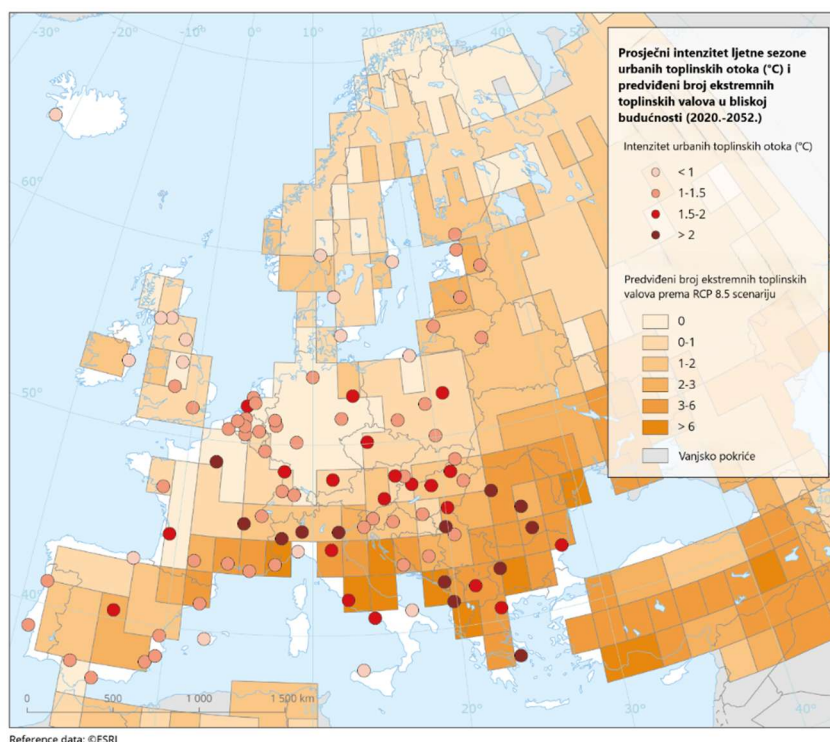
8.1 Toplinski otoci

Urbani toplinski otoci su klimatski fenomeni koje uzrokuju više temperature tla i zraka u urbanim područjima u odnosu na ruralna i prirodna okruženja. Iako je razlika veća među prosječnim temperaturama zraka u većim gradovima, manji gradovi i naselja također se suočavaju s pojavom toplinskih otoka, a intenzitet je povezan s obujmom izgrađenosti, ljudskim aktivnostima, socioekonomskim utjecajima, udjelom vegetacije, vremenskim uvjetima i drugo⁴⁴.

Intenzitet urbanog toplinskog otoka (UHI) procijenjen je za 100 europskih gradova u sklopu projekta Copernicus European Health (C3S). Uz pomoć modela UrbClim simulirane su temperature u visokoj rezoluciji (100 m) za ljetne mjeseci (lipanj, srpanj i kolovoz) u razdoblju od 2008. do 2017. Intenzitet UHI-a izražen je kao 90. percentil (P90) urbanih temperatura, što predstavlja razliku između prosječne gradske temperature (korekcija visine je uključena kako bi se isključili učinci terena) i 10. percentila (P10) temperatura u ruralnim područjima (bez vodenih površina).

⁴⁴ Priručnik o ublažavanju urbanih toplinskih otoka. (2024). Dostupno na: <https://mpgi.gov.hr/vijesti-8/izradjeni-prirucnik-za-ublazavanje-urbanih-toplinskih-otoka-i-metodologija-za-identifikaciju-i-kartiranje-urbanih-toplinskih-otoka/17714>

Slika 29. Intenzitet urbanih toplinskih otoka na području EU

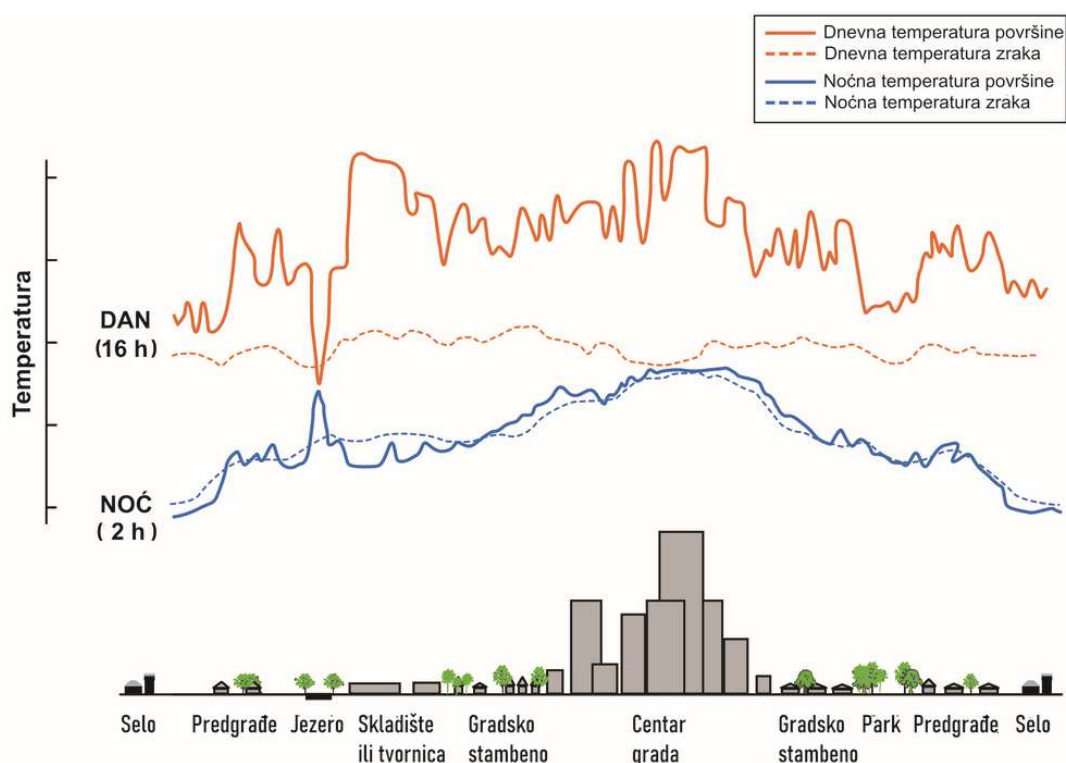

Izvor: European Environment Agency⁴⁵

Razvoj kvalitetnih i klimatski neutralnih naselja zahtijeva integraciju mjera za sigurnost od klimatskih opasnosti, održivo upravljanje vodnim resursima, stvaranje zelenih i plavih infrastruktura, rashlađivanje urbanih prostora, kružno gospodarenje prostorom, održivu mobilnost te korištenje obnovljivih izvora energije i povećanje energetske učinkovitosti.

⁴⁵ Dostupno na: <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/external/urban-heat-island-summer-intensity>

Slika 30. Prikaz djelovanja urbanih toplinskih otoka

Izvor: Meteo-info.hr⁴⁶

Sukladno Priručniku o ublažavanju urbanih toplinskih otoka, prijedlozi mjera ublažavanja učinaka urbanih toplinskih otoka svrstani su u sljedeće kategorije:

- Zelena i plava infrastruktura
- Urbanističko planiranje i oblikovanje
- Tehnološke mjere

Značajniji urbani toplinski otoci prepoznati su u većim gradovima RH, no uvođenje mjera ublažavanja učinaka urbanih toplinskih otoka imaju funkciju prevencije i otpornosti na buduće klimatske i društvene promjene, unaprjeđenje kvalitete života te smanjenje dugoročnih ekoloških i ekonomskih troškova zajednice. U nastavku slijede konkretne mjere koje su primjenjive za područje općine Sveti Ilija, sukladno navedenim kategorijama.

1. Zelena i plava infrastruktura

Razvoj i unaprjeđenje zelene i plave infrastrukture ublažava učinke toplinskih otoka, dok korištenje NBS rješenja pozitivno utječe na očuvanje bioraznolikosti, zdravlje i kognitivne sposobnosti građana, uštede energije i drugo. Mjere koje su izvedive na području općine Sveti Ilija su:

- Razvoj parkova, zelenih trgova i uređenje šumskih područja

Razvojem parkova stvaraju se dodatni prostori za druženje i boravak u prirodi, dok se uređenjem šumskih područja uz naselja povećava zasjenjivanje, snižavanje površinskih temperatura i apsorpcija sunčevih zraka. Na području Općine nalaze se dva manja parka koji

⁴⁶ Meteo-info.hr. Dostupno na: https://www.meteo-info.hr/article/102/Toplinski_otoci

nemaju velik potencijal širenja, no mogu se dodatno urediti i ozeleniti. Potencijalni novi parkovi mogu se formirati na zemljištima u vlasništvu Općine koja trenutno nisu uređena, no namijenjena su za sport i rekreaciju. S obzirom na to da prostori uz prometnice pretežito nisu uređeni, predlaže se sadnja drvoreda te proširenje pješačkih zona korištenjem prirodnih materijala, kako bi se unaprijedila kvaliteta zraka te povećala mobilnost i dostupnost sadržaja bez povećavanja izgrađenosti i posljedičnog rasta i zadržavanja temperature na površinama. Prilikom sadnje zelenila potrebno je uzeti u obzir vrste drveća i grmlja koje su otporne na povećanje temperatura.

➤ Implementacija zelenih elemenata na objektima

Zeleni krovovi apsorbiraju sunčevu radijaciju, reduciraju prodiranje topline u zgrade i smanjuju temperaturu neposrednog okruženja. Zeleni krovovi mogu se ukomponirati u zgrade javne namjene prilikom rekonstrukcije, sanacije ili izgradnje novih objekata. Osim zelenila, moguće je uvođenje elemenata za zadržavanje vode ili vodnih elemenata koji pružaju izolaciju te dodatno pridonose smanjenju površinskih temperatura.

➤ Održavanje i uređenje vodnih tijela

Općina Sveti Ilija bogata je potocima i rijekama koje su dio plave infrastrukture zadužene za skladištenje vode, kontrolu poplava i ublažavanje efekata toplinskih otoka. Potrebno je istražiti mogućnosti obnove vodotoka te održavanje postojeće i sadnja nove vegetacije uz vodotoke. Osim oblikovanja postojećih vodotoka te oblikovanja vodnih elemenata vegetacijom, predlaže se i uređenje novih javnih zelenih površina s vodnim elementima s hidrofilnom vegetacijom.

2. Urbanističko planiranje i oblikovanje

➤ Planiranje i optimizacija javnih prostora

Prilikom formiranja javnih prostora te izgradnje nove infrastrukture potrebno je uzeti u obzir prirodno strujanje zraka, visinu građevine, faktor vidljivosti neba te osiguravanje dovoljnog prostora za zelene površine. Prilikom izgradnje poželjno je korištenje materijala s visokim albedom i reflektirajućih površina u popločenju uličnih profila i parkirališta. U smanjenju efekata toplinskih otoka pomaže i korištenje opreme i materijala koji imaju nižu toplinsku vodljivost ili mehanizme hlađenja.

3. Tehnološke mjere

➤ Korištenje obnovljivih izvora energije

Korištenje obnovljivih izvora energije, posebice fotonaponskih sustava je jedna od značajnijih mjera ublažavanja, s dvostrukom funkcijom koja uključuje smanjenje učinaka toplinskih otoka i sprječavanje nastanka istih. Općina Sveti Ilija uvela je solarne panele na nekoliko javnih zgrada, dok je u planu postepeno uvođenje solarnih panela na ostatku društvene infrastrukture. Solarni paneli mogu se uvrstiti i u javnom otvorenom prostoru s dodatnom funkcijom poput zasjenjivanja stajališta javnog prijevoza ili pametne klupice, čime se pruža zaštita od sunčeva zračenja i proizvodnja energije.

➤ Toplinska izolacija i tehnologije hlađenja

Mjere toplinske izolacije važan su dio moderne zelene gradnje jer smanjuju potrošnju energije za grijanje i hlađenje te doprinose ublažavanju učinaka urbanih toplinskih otoka. Općina Sveti Ilija kroz projekte energetske obnove poboljšava izolaciju javnih zgrada i uvodi suvremene sustave hlađenja, čime smanjuje emisije stakleničkih plinova i doprinosi ugodnijoj mikroklimi.

Uz izolaciju, dodatne mjere poput zelenih krovova, kišnih vrtova i svjetlijih površina pomažu u hlađenju prostora i smanjenju toplinskog opterećenja. Ove aktivnosti ne samo da unapređuju energetske učinkovitost, već i čine urbani prostor zdravijim i ugodnijim za život.

9. SWOT analiza

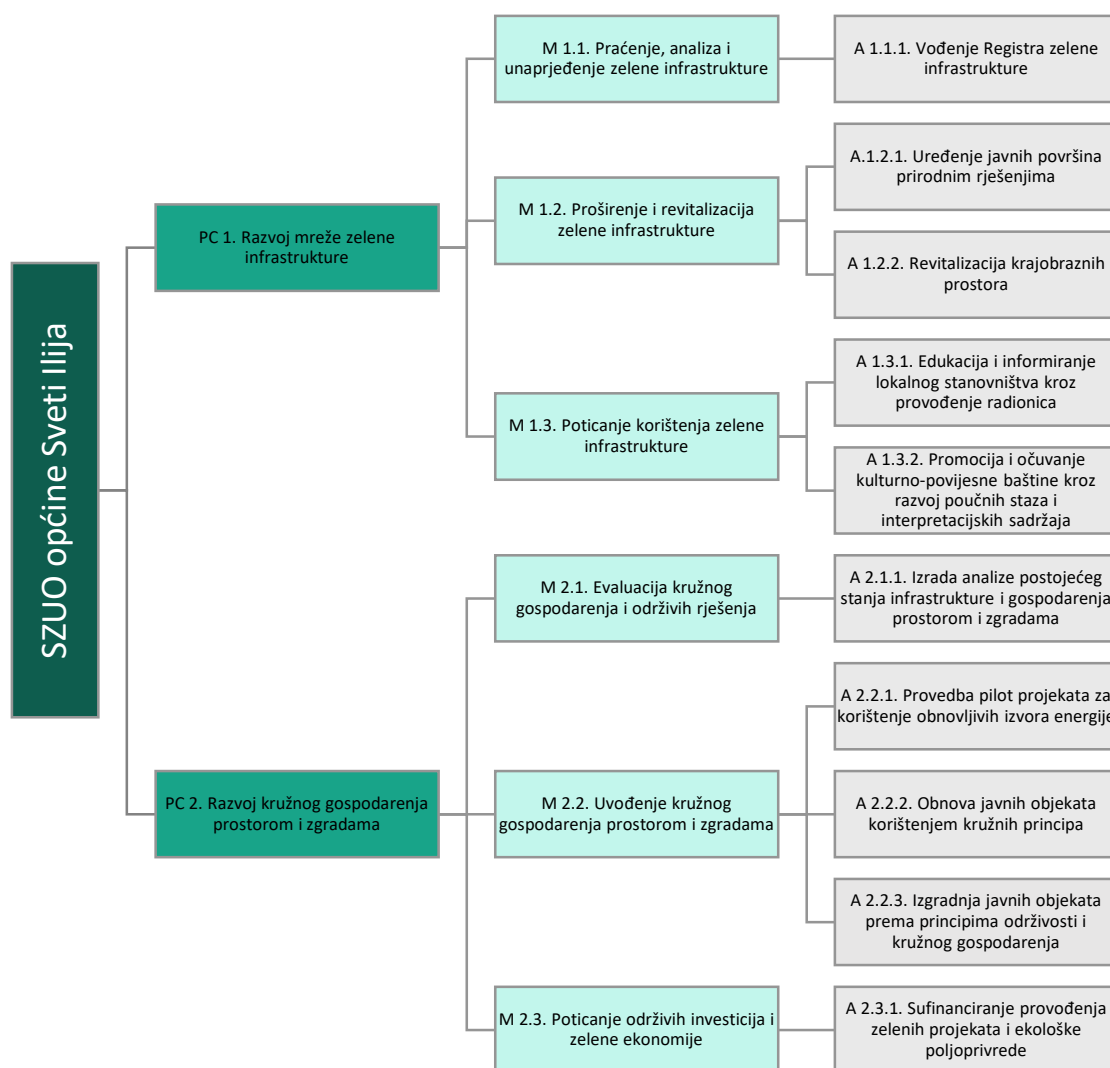
SNAGE	SLABOSTI
• Povoljan geografski položaj - blizina grada Varaždina, prolazak prometnih pravaca unutar općine • Bogatstvo prirodnih resursa - rijeka Bednja, ribnjaka, šuma • Očuvana prirodna baština i doprinos dugoročnoj održivosti ekosustava • Uključenost stanovnika i suradnja unutar lokalne zajednice kroz edukaciju i participaciju u projektima • Interes lokalne samouprave za implementaciju projekata za stanovništvo, poduzetnike, poljoprivrednike	• Migracija i starenje stanovništva • Nedostatak kvalitetnih društvenih i turističkih usluga za stanovništvo i posjetitelje • Nedovoljno modernizirana komunalna infrastruktura • Ograničeni proračunski kapaciteti • Nedovoljno korištenje prirodnih resursa u projektima zelene infrastrukture • Nedovoljno razvijena zelena turistička infrastruktura • Nedostatak prostora za druženje stanovnika • Nedostatak znanja i svijesti o zelenoj infrastrukturi

PRILIKE	PRIJETNJE
• Promocija održivosti, smanjenje negativnih utjecaja na okoliš • Poticanje međusektorske suradnje • Povećanje zaposlenosti u turizmu, poljoprivredi i uslužnim djelatnostima • Trend promicanja zdravog načina života • Potražnja za održivim turizmom • Digitalna transformacija društva • Zelena transformacija društva • Povezivanje s drugim turističkim destinacijama u Županiji	• Rizik od šteta od klimatskih promjena i elementarnih nepogoda • Zagađenje vodnih resursa • Nepredviđeni porast cijena građevinskog materijala i zahvata • Povećani troškovi održavanja infrastrukture • Administrativne prepreke, ishođenje dozvola

10. Strateški okvir

Sukladno prepoznatim razvojnim potrebama i potencijalima na području općine Sveti Ilija, a u skladu su ciljevima Nacionalne razvojne strategije do 2030. te Programima razvoja ZI i KG do 2030. godine, u sklopu ove strategije definirani su sljedeći posebni ciljevi, mjere i aktivnosti:

Grafikon 5. Strateški okvir SZUO općine Sveti Ilija

PC 1. Razvoj mreže zelene infrastrukture

Posebni cilj 1. usmjeren je na razvoj i povezivanje zelene infrastrukture kroz mjere evidentiranja i planiranja zelene infrastrukture sukladno kojima će se provoditi i projekti proširenja i revitalizacije, uz mjere poticanja na korištenje iste.

PC 1. SZUO općine Sveti Ilija je usklađen s posebnim ciljem *PC 1. Kvalitetno planiranje i upravljanje razvojem zelene infrastrukture u urbanim područjima* Programa ZI, a usklađeni je s ciljevima NRS 2030 i Programom KG. Evidentiranjem i kontinuiranim praćenjem razvoja zelene infrastrukture omogućuje se implementiranje razvojnih mjera u strateške i planske dokumente Općine, a u proces je važno uključiti i lokalnu zajednicu. U cilju postizanja održivosti i otpornosti, prilikom planiranja i razvoja zelene

infrastrukture općina Sveti Ilija će pratiti smjernice iz priručnika Programa ZI te Priručnika o primjeni zelene infrastrukture kojeg je izradilo Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine.

- M 1.1. Praćenje, analiza i unaprjeđenje zelene infrastrukture

Općina Sveti Ilija trenutno vodi javno dostupnu evidenciju komunalne infrastrukture te registar imovine koji se ažuriraju na godišnjoj razini, a ažurnije promjene infrastrukture prati JUO Općine Sveti Ilija u izvan mrežnim evidencijama. Od velike je važnosti formiranje registra zelene infrastrukture koji će objedinjavati podatke o svojoj infrastrukturi i zelenim prostorima na području općine Sveti Ilija, a to obuhvaća imovinu u vlasništvu Općine te imovinu u privatnom vlasništvu. Na taj način će se lakše pratiti trenutno stanje zelene infrastrukture te omogućiti uspostavljanje kataloga mjera za razvoj i poboljšanje otvorenih prostora te uspostavljanje standarda za razvoj zelenih otvorenih prostora.

Pokazatelj uspješnosti mjere je evidentiranje najmanje 95 % površina Općine u Registar zelene infrastrukture najkasnije do 2030. godine, te ažuriranje podataka u registru barem jednom godišnje nakon 2030. godine.

- A 1.1.1. Vođenje Registra zelene infrastrukture

Aktivnost uključuje tehničku podršku i izradu registra, edukaciju službenika, unos i kontinuirano ažuriranje podataka u Registar zelene infrastrukture sukladno zadanoj tipologiji i realnom stanju na području općine Sveti Ilija. Registar zelene infrastrukture biti će javno dostupan, a u planu je i razvoj sveobuhvatne interaktivne karte.

Aktivnost podržava razvojne potrebe RP 2 i RP 7.

- M 1.2. Proširenje i revitalizacija zelene infrastrukture

Razvoj i planiranje zelene infrastrukture ključni su za kreiranje zelenog identiteta općine Sveti Ilija. Provođenje projekata uređenja i revitalizacije ključno je za razvoj i povezivanje zelene infrastrukture na području općine Sveti Ilija, uključujući ozelenjavanje sive infrastrukture, sadnju drvoreda, razvoj manjih i većih urbanih točki i koridora, uređenje zelenih površina i druge aktivnosti. Cilj je povezati zelenu infrastrukturu s plavom i sivom infrastrukturom kako bi se poboljšala funkcionalnost, estetika i kvaliteta života lokalnog stanovništva.

- A 1.2.1. Uređenje javnih površina prirodnim rješenjima

Aktivnost obuhvaća uređenje i obnovu javnih zelenih površina koje su u vlasništvu Općine. To uključuje ozelenjavanje i uređenje trgova, parkova i prostora uz prometnice, uređenje pješačkih i biciklističkih staza drvoredima i grmljem, sadnju šuma, sakupljanje i upotrebu kišnice, postavljanje zelenih krovova, modernizacija javne rasvjete te uvođenje prirodnih elemenata u dječja igrališta i šetališta. Dodatno, formiranje zelenih otoka za smanjenje toplinskih učinaka i druge aktivnosti doprinosi održivosti prostora, očuvanju bioraznolikosti i jačanju ekološke mreže. Prilikom provođenja projekata poželjno je uključivanje lokalne zajednice kroz volonterstvo te druge načine sudjelovanja u aktivnostima sadnje i održavanja zelene infrastrukture. Među potencijalnim aktivnostima je provođenje projekata poput izgradnje šetnice uz rijeku Bednju koja bi osim sportsko-rekreacijske funkcije osigurala

valorizaciju i očuvanje prirodne baštine. Aktivnosti koje će se provoditi će biti u skladu s analizama lokalnih klimatskih i ekoloških uvjeta te Prostornim planom. Prirodna (NBS) rješenja povećavaju atraktivnosti i funkcionalnost zelenih i plavih površina, a doprinose ekološkoj održivosti, smanjenju utjecaja klimatskih promjena te poboljšavaju kvalitetu života lokalnog stanovništva.

Aktivnost podržava razvojne potrebe RP 1, RP 2 i RP 4.

➤ A 1.2.2. Revitalizacija krajobraznih prostora

Područje općine Sveti Ilija bogato je raznolikim krajobraznim prostorima koje je potrebno valorizirati i očuvati za buduće generacije. Među prirodnim krajobrazima ističu se prostrana šumska područja te područja uz rijeku Bednju, dok ruralni krajobrazi obuhvaćaju područja u kojima prevladavaju tradicionalni zanati sela te kulturne i druge aktivnosti. Aktivnost uključuje uređenje javnih površina (parkovi, trгови) prema načelu zelene infrastrukture. Za revitalizaciju je posebice pogodno područje oko vidikovca Hosta koji je trenutno u privatnom vlasništvu, te uređenje zone Etno kuće u Beletincu čije je uređenje također u najavi.

Aktivnost odgovara na razvojne potrebe RP 1, RP 2 i RP 3.

• M 1.3. Poticanje korištenja zelene infrastrukture

Nastavno na prethodne mjere unutar PC 1., mjera M 1.3. usmjerena je na edukaciju i informiranje lokalnog stanovništva te promociju i očuvanje kulturno-povijesne i prirodne baštine na području općine Sveti Ilija. Navedene aktivnosti ključne su za podizanje svijesti lokalnog stanovništva o postojanju i važnosti zelene infrastrukture te na njihovu podršku i uključivanje u održive projekte.

➤ A 1.3.1. Edukacija i informiranje lokalnog stanovništva kroz provođenje radionica

Aktivnost je usmjerena na održavanje edukativnih i provedbenih radionica za stanovništvo o razvoju zelene infrastrukture, koje će obrađivati teme poput bioraznolikosti područja, ekološkog uzgoja, prirodnih resursa i prednosti korištenja obnovljivih izvora energije, uloge i prednosti razvoja zelene infrastrukture, uvođenje prirodnih rješenja u uređenju javnih zelenih površina, dizajn i planiranje zelenih površina, sudjelovanje u lokalnim zelenim inicijativama i drugo.

Aktivnosti odgovara na razvojne potrebe RP 3, RP 5 i RP 6.

➤ A 1.3.2. Promocija i očuvanje kulturno-povijesne i prirodne baštine

Promociju i očuvanje kulturno-povijesne i prirodne baštine moguće je odraditi na nekoliko načina, uključujući razvoj poučnih staza i interpretacijskih sadržaja koji će educirati i informirati lokalno stanovništvo te potencijalne turiste o specifičnosti krajobraznih prostora te povećati atraktivnosti područja kroz redovito održavanje istih. Uz kreiranje poučnih staza poželjno je postavljanje informacijskih i interpretacijskih ploča u svrhu educiranja, usmjeravanja, promoviranja baštine te poticanja interakcije i povezivanja s prirodom i lokalnom zajednicom.

Aktivnost odgovara na razvojne potrebe RP 3 i RP 6.

PC 2. Razvoj kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

Posebni cilj 2. usmjeren je na poticanje razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama kroz održivo gospodarenje, što obuhvaća analiziranje trenutnog stanja zgrada i prostora na području Općine, provedbu infrastrukturnih projekata u obliku obnove, rekonstrukcije i izgradnje novih javnih objekata prema principima održivosti i kružnog gospodarenja te poticanje lokalnog stanovništva na prijelaz na kružno gospodarenje u sklopu kućanstva. PC 2. je usklađen s Posebnim ciljem Programa KG, *PC 1. Razvoj sustava kružnog gospodarenja prostorom i zgradama* te *PC 2. Kružna obnova nekorištenih prostora i zgrada*, a koji obuhvaćaju širok spektar aktivnosti poput razvoja sustava prikupljanja podataka i kontinuiranog praćenja stanja u prostoru te uvođenje korištenja zgrada na ekonomski odgovoran način.

- M 2.1. Evaluacija kružnog gospodarenja i održivih rješenja

Mjera M 2.1. usklađena je s Posebnim ciljem Programa KG, *PC 1. Razvoj sustava kružnog gospodarenja prostorom i zgradama*, a koji obuhvaća širok spektar aktivnosti poput razvoja sustava prikupljanja podataka i kontinuiranog praćenja stanja u prostoru te razvoj smjernica i metodologije za primjenu kružnog gospodarenja prostorom i zgradama. Razvojem tehnologije i većom integracijom održivog razvoja u sektor građevinarstva, primjenjuju se rješenja temeljena na prirodi (NBS rješenja), principi održivog dizajna zgrada, principi kružnog gospodarenja, zelene gradnje, korištenje obnovljivih izvora energije i održivih materijala u gradnji. Pokazatelj uspješnosti mjere je izrada analize nekorištenih prostora i zgrada te razvoj smjernica za planiranje prostora na načelima kružnog gospodarenja.

- A 2.1.1. Izrada analize postojećeg stanja infrastrukture i gospodarenja prostorom

Aktivnost uključuje izradu analize stanja postojećih nekorištenih prostora i zgrada na području općine Sveti Ilija kako bi se olakšala revitalizacija i prenamjena takvih prostora. Kontinuirano održavanje postojećih zgrada nužno je za kružno upravljanje i sprječavanje nastanka otpada, uz korištenje postojećeg građevinskog fonda u odgovarajućoj mjeri. Analiza će obuhvaćati informacije o postojećoj infrastrukturi u vlasništvu Općine, namjeni i učestalosti korištenja infrastrukture, podatke o izgradnji ili posljednjoj obnovi zgrade, odnosno posljednje obnove/uređenja napuštenih prostora.

Aktivnost podržava razvojne potrebe RP 7.

- M 2.2. Uvođenje kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

Mjera 2.2. odnosi se na provođenje projekata prema načelima kružnog gospodarstva, primarno nekorištenih zgrada ili zona koje trenutno nisu funkcionalne, izgradnja novih zgrada prema principima kružnog gospodarenja te poticanje lokalnog stanovništva na prijelaz na kružno gospodarenje u sklopu kućanstva. Navedena mjera usklađena je s mjerama 2.1. *Provedba pilot projekata* i 2.2. *Poticanje kružne obnove prostora i zgrada u sklopu Programa KG*. Kroz provođenje i poticanje provođenja projekata kružne obnove i održive gradnje želi se povećati trajnost javne i druge infrastrukture, poboljšati energetska svojstva i smanjiti nastanak građevnog otpada, što u konačnici rezultira smanjenjem negativnih utjecaja na okoliš, povećanjem kvalitete života lokalnog stanovništva te povećanom održivošću i funkcionalnošću infrastrukture.

- A 2.2.1. Provedba pilot projekata za korištenje obnovljivih izvora energije

Aktivnost se odnosi na provođenje projekata u svrhu proizvodnje i/ili korištenja energije iz obnovljivih izvora na javnim zgradama i prostorima. Mali postotak zgrada koje su u vlasništvu Općine koriste obnovljive izvore energije u obliku solarnih elektrana, stoga je prepoznata potreba za korištenje obnovljivih izvora energije na ostalim javnim zgradama i objektima u vlasništvu Općine. Među planiranim projektima u idućih 5 godina spominje se izgradnja integrirane sunčane elektrane na objektu Dječjeg vrtića „Gumbek“ koja je u visokoj fazi spremnosti te potencijalna izgradnja manje hidroelektrane na rijeci Bednji koja bi osim proizvodnje električne energije bila i turistička atrakcija. Projekti će se financirati iz proračuna Općine Sveti Ilija te iz fondova EU prema dostupnosti otvorenih javnih poziva i natječaja.

Aktivnost odgovara na potrebe RP 2 i RP 6.

➤ A 2.2.2. Obnova javnih objekata korištenjem kružnih principa

Aktivnost se odnosi na provođenje projekata kružne obnove i gospodarenja nekorištenih zgrada i zona na području Općine. Korištenje kružnih principa obuhvaća primjenu održivih i kružnih rješenja u obnovi zgrada i infrastrukture, uz smanjenje troškova i utjecaja na okoliš kroz reciklažu, ponovnu upotrebu materijala te smanjenje građevinskog otpada. Aktivnost doprinosi revitalizaciji prostora te očuvanju prirodnih i drugih resursa. Među predloženim projektima su rekonstrukcije klupskih prostorija NK Bednja Beletinec i NK Obreš te rekonstrukcije grobnih kuća u Beletincu i Žigrovcu. Osim rekonstrukcije i energetske obnove objekata, aktivnost obuhvaća uređenje i održavanje vanjskih prostora.

Aktivnost odgovara na razvojne potrebe RP 1, RP 2 i RP 3.

➤ A 2.2.3. Izgradnja novih javnih objekata prema principima održivosti i kružnog gospodarenja

Aktivnost se odnosi na izgradnju novih objekata javne namjene, uključujući izgradnju društvenih domova Žigrovcu i Krušljevcu gdje trenutno nema adekvatnog prostora kojeg bi lokalno stanovništvo moglo koristiti u društvene svrhe, zatim izgradnja prateće građevine turističke namjene na prostoru Dječjeg rekreacijskog i edukacijskog centra Slugovine, Izgradnja Interpretacijskog centra srednjeg toka rijeke Bednje.

Aktivnosti, osim objekata javne namjene uključuju i izgradnju Vatrogasnog doma u Beletincu koji će služiti kao operativni centar za vatrogasce i hitne službe te izgradnju Zdravstvenog centra za pružanje medicinskih usluga i očuvanje zdravlja stanovništva.

Aktivnost odgovara na razvojne potrebe RP 1, RP 2, RP 4, RP 8.

• M 2.3. Poticanje održivih investicija i zelene ekonomije

Mjera 2.3. odnosi se na poticanje lokalnih poduzetnika i stanovništva na provođenje održivih investicija i zelene ekonomije kroz pružanje jednokratnih financijskih potpora i sufinanciranja navedenih projekata. Prilikom ispitivanja javnog mijenja primjetna je najveća zainteresiranost za sufinanciranje solarnih panela te provođenje programa energetske učinkovitosti. Prilikom objave natječaja formirat

će se uvjeti i kriteriji za ocjenjivanje prijava kako bi se osigurala ravnomjerna raspodjela financijskih sredstava.

➤ A 2.3.1. Sufinanciranje provođenja zelenih projekata i ekološke poljoprivrede

Prepoznat je veliki interes lokalnog stanovništva za korištenje mjera sufinanciranja provođenja programa energetske učinkovitosti, uvođenje obnovljivih izvora energije te ostalih oblika potpora za uvođenje održivog razvoja i kružnog gospodarenja. Raspisivanjem javnih natječaja za pravne i fizičke osobe na području općine Sveti Ilija doprinosi se razvoju zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja u prostorima koji nisu u vlasništvu Općine, čime se nadopunjuje uvođenje sustava kružnog gospodarenja na području javnih i društvenih prostora te prati razvoj zelene infrastrukture.

Aktivnost odgovara na razvojne potrebe RP i RP 6.

11. Horizontalna načela

Horizontalna načela odnose se na širok spektar temeljnih vrijednosti, uključujući poštivanje osnovna ljudskih prava utemeljenih Poveljom o temeljnim pravima Europske unije i Konvencijom UN-a o pravima osoba s invaliditetom. Povelja EU-a o temeljnim pravima objedinjuje građanska, politička, ekonomska i socijalna prava građana i stanovnika, a posebnu pozornost obraća na omogućavanje sigurnih radnih uvjeta, zabranu svih oblika diskriminacije, integraciju osoba s invaliditetom, zaštitu osobnih podataka, zaštitu okoliša i ravnopravnost spolova. Konvencija UN-a ističe uživanje svih ljudskih prava i temeljnih sloboda za osobe s invaliditetom, promicanje i zaštitu prava i slobode te promicanje poštovanja urođenog dostojanstva osoba s invaliditetom.

Kroz horizontalna načela teži se prema smanjenju negativnih utjecaja na okoliš i društvo te promoviranje načela „ne čini značajnu štetu“, a među glavnim načelima je promicanje ravnopravnosti spolova, poticanje nediskriminacije u svim oblicima, promoviranje opće jednakosti i poticanje održivog razvoja. Uz navedena načela, u obzir se uzimaju i globalni sporazumi poput Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama koji obvezuje svoje potpisnike na djelovanje u cilju borbe protiv klimatskih promjena. Kako bi se pravovremeno i sveobuhvatno odgovorilo na suvremene izazove povezane uz klimu i zaštitu okoliša te jednakost u društvu, potrebno je uskladiti političke prakse s horizontalnim načelima.

SZUO općine Sveti Ilija primarno odgovara na razvojne potrebe i potencijale u pogledu zelene obnove kroz razvoj zelene infrastrukture te uvođenje kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, što u velikoj mjeri utječe na klimatske promjene te valorizaciju i zaštitu okoliša. Navedeno doprinosi jačanju zaštite biološke raznolikosti, održivog razvoja te se unaprjeđuju uvjeti za implementaciju i upravljanje javnim prostorima kroz uspostavu sustava planiranja javnih otvorenih prostora. Strateški okvir te definirane mjere i aktivnosti usklađene su s horizontalnim načelima te su neutralne prema promicanju ravnopravnosti spolova i zabrani diskriminacije, neće negativno utjecati na razlike u položaju, mogućnostima, potrebama ili ranjivosti žena, muškaraca ili pripadnika drugih rodni identiteta, a naglasak je stavljen na dobrobit svih stanovnika Općine.

Prilikom provođenja definiranih aktivnosti u okviru SZUO općine Sveti Ilija, poticati će se uključivanje lokalnog stanovništva, čime se promiču jednake mogućnosti i pristup resursima bez obzira na spol i druge osobne karakteristike. SZUO ne podržava nikakve oblike diskriminacije na osnovi spola, rase ili etničkog porijekla, vjere ili uvjerenja, dobi ili seksualne orijentacije, posebno u kontekstu pristupačnosti, dok istovremeno promiče povezivanje različitih društvenih skupina i potiče njihovu međusobnu interakciju.

- Promicanje ravnopravnosti žena i muškaraca i zabrana diskriminacije

Ravnopravnost žena i muškaraca te zabrana diskriminacije promiče se kroz uključivanje lokalnog stanovništva u procese odlučivanja i edukaciju, konkretno kroz aktivnosti A 1.3.1. Edukacija i informiranje koja omogućuje inkluzivnost i sudjelovanje svih stanovnika, čime se osigurava ravnopravna zastupljenost, sprječava diskriminacija u odlučivanju te se povećava osviještenost stanovnika o važnosti održivog razvoja. Mjera 2.3. Poticanje održivih investicija i zelene ekonomije osigurava pružanje financijske potpore poduzetnicima, posebice onima koji imaju otežani pristup resursima, uključujući žene poduzetnice. Sukladno Zakonu o suzbijanju diskriminacije, prilikom

provođenja aktivnosti i projekata promicat će se jednakost i urediti zaštita od diskriminacije na osnovi rase ili etničke pripadnosti ili boje kože, spola, jezika, vjere, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog ili socijalnog podrijetla, imovinskog stanja, članstva u sindikatu, obrazovanja, društvenog položaja, bračnog ili obiteljskog statusa, dobi, zdravstvenog stanja, invaliditeta, genetskog naslijeđa, rodnog identiteta, izražavanja ili spolne orijentacije.

- **Pristupačnost za osobe s invaliditetom**

Strateškim okvirom definirane su aktivnosti i mjere koje doprinose pristupačnosti za osobe s invaliditetom, posebice u sklopu projekata izgradnje javne i društvene infrastrukture (A 1.2.1., A 2.2.3.) gdje će se posebna pažnja posvetiti prilagođenom dizajnu te uklanjanju barijera kako bi se osigurala pristupačnost za sve osobe. Pristupačnost se promiče i prilagođavanjem društvenih sadržaja kroz revitalizaciju krajobraznih prostora (A 1.2.2.) koja uključuje osiguranje pristupačnosti osobama s invaliditetom u prirodnim okruženjima gdje je pristupačnost ograničena. To se odnosi i na interpretacijske staze te poučne ploče koje mogu biti prilagođene korištenjem taktilnih elemenata te Brailleovim pismom. Kroz edukativne radionice (A 1.3.1.) promicat će se razumijevanje potreba osoba s invaliditetom te njihovo uključivanje u planiranje i provedbu aktivnosti. Prilagodba kod provođenja edukativnih radionica može biti fizička (odabir prostora koji osigurava pristupačnost osobama s invaliditetom, razumna prilagodba), vizualna (prilagodba edukativnih materijala za osobe sa osjetilnim oštećenjima) i sadržajna (prilagodba edukacija za osobe s mentalnim oštećenjima, korištenje jednostavnog jezika).

- **Održivi razvoj**

Strateški okvir SZUO općine Sveti Ilija počiva na načelima održivog razvoja, koja su integrirana u strateške projekte i aktivnosti. Aktivnosti poput proširenja i revitalizacije zelene infrastrukture u sklopu M 1.2. te korištenja obnovljivih izvora energije u A 2.2.1. smanjuju ugljični otisak, poboljšavaju kvalitetnu zraku te pomažu u borbi protiv klimatskih promjena. S druge strane, M 2.2. izravno doprinosi racionalnom korištenju prirodnih resursa, poticanje smanjenja otpada te povećanje trajnosti infrastrukture. Kroz aktivnosti A 1.2.1. i A 1.2.2. doprinosi se očuvanju prirodne raznolikosti kroz stvaranje staništa za biljne i životinjske vrste, dok mjera M 1.3. podiže svijest građana o održivim praksama i važnosti zaštite i očuvanja okoliša. Prilikom pripreme i provedbe predviđenih projekata, Općina Sveti Ilija će voditi računa o provedbi zelene javne nabave kada je to primjenjivo.

12. Pokazatelji, indikativni financijski plan i terminski plan provedbe

Pokazatelji, terminski plan provedbe i indikativni financijski plan aktivnosti/projekata								
Posebni cilj	Mjera	Naziv aktivnosti/ projekta	Ključni pokazatelji i rezultati provedbe aktivnosti/ projekata			Terminski plan provedbe	Procijenjena vrijednost (€)	Mogući izvori financiranja
			Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost			
PC 1. Razvoj mreže zelene infrastrukture	M 1.1. Praćenje, analiza i unaprjeđenje zelene infrastrukture	A 1.1.1. Vođenje Registra zelene infrastrukture	Postotak površina zabilježenih u Registru zelene infrastrukture do 2030. godine	0	95	2025.-2030.	50.000,00	Općinski proračun, državni proračun, nacionalni i EU fondovi
	M 1.2. Proširenje i revitalizacija zelene infrastrukture	A 1.2.1. Uređenje javnih površina prirodnim rješenjima	Površina uređenih zelenih površina (m²)	0	2.000	2025.-2030.	3.000.000,00	
			Broj provedenih projekata uređenja	0	4	2025.-2030.		
		A 1.2.2. Revitalizacija krajobraznih prostora	Broj revitaliziranih krajobraznih područja	0	2	2025.-2028.	4.000.000,00	
	M 1.3. Poticanje korištenja zelene infrastrukture	A 1.3.1. Edukacija i informiranje lokalnog stanovništva kroz provođenje radionica	Broj održanih radionica	0	6	2025.-2030.	50.000,00	
		A 1.3.2. Promocija i očuvanje kulturno-povijesne i prirodne baštine kroz razvoj poučnih staza i interpretacijskih sadržaja	Broj postavljenih interpretacijskih ploča	0	3	2025.-2030.	3.500.000,00	
PC 2. Razvoj kružnog gospodarenja prostorom i zgradama	M 2.1. Analiza stanja kružnog gospodarenja i održivih rješenja	A 2.1.1. Izrada analize postojećeg stanja infrastrukture i gospodarenja prostorom	Broj izrađenih analiza	0	1	2025.-2026.	50.000,00	Općinski proračun, državni proračun, nacionalni i EU fondovi
			Broj novih prijedloga za revitalizaciju temeljnih na analizi	0	3	2026.-2030.		
	M 2.2. Uvođenje kružnog gospodarenja prostorom i zgradama	A 2.2.1. Provedba pilot projekata za korištenje obnovljivih izvora energije	Broj zgrada s implementiranim obnovljivim izvorima energije	0	2	2025.-2028.	3.000.000,00	

		A 2.2.2. Obnova javnih objekata korištenjem kružnih principa	Broj obnovljenih javnih objekata	0	3	2025.-2030.	5.000.000,00	
		A 2.2.3. Izgradnja novih javnih objekata prema principima održivosti i kružnog gospodarenja	Broj novoizgrađenih objekata javne namjene	0	3	2025.-2030.	5.000.000,00	
	M 2.3. Poticanje održivih investicija i zelene ekonomije lokalnog stanovništva	A 2.3.1. Sufinanciranje provođenja zelenih projekata i ekološke poljoprivrede	Broj javnih natječaja za dodjeljivanje financijskih potpora lokalnom stanovništvu	0	4	2025.-2030.	1.000.000,00	

13. Popis izvora

1. AP Varaždin. <https://www.ap.hr/>
2. Bogunović, M., Vidaček, Ž., Racz, Z., Husnjak, S. i Sraka, M. (1998). Namjenska pedološka karta Republike Hrvatske mjerila 1:300 000. Geodetski list, 52 (75) (1), 1-12. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/291517>
3. COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS Green Infrastructure (GI) — Enhancing Europe's Natural Capital /* COM/2013/0249 final */ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52013DC0249>
4. Copernicus. Europe's eyes on Earth. Climate Change Service. Dostupno na: <https://climate.copernicus.eu/demonstrating-heat-stress-european-cities>
5. Državni hidrometeorološki zavod. <https://meteo.hr/>
6. Državni zavod za statistiku. <https://podaci.dzs.hr/hr/>
7. Dvorci, crkve i stari gradovi. [https://blog.dnevnik.hr/dvorci-crkve/2021/09/1632346798/svilija-obrez.html#gallery\[1631542207\]/1/](https://blog.dnevnik.hr/dvorci-crkve/2021/09/1632346798/svilija-obrez.html#gallery[1631542207]/1/)
8. ENVI. Portal okoliša. <https://envi-portal.azo.hr/>
9. Europski parlament. Kružno gospodarstvo: definicija i koristi koje donosi. <https://www.europarl.europa.eu/topics/hr/article/20151201STO05603/kruznogospodarstvo-definicija-i-koristi-kojedonosi#:~:text=Kru%C5%BEno%20gospodarstvo%20je%20model%20proizvodnje,otpada%20na%20najmanju%20mogu%C4%87u%20razinu>
10. Europski zeleni plan. COM (2019) 640 final. Europska komisija- Komunikacija Komisije, Bruxelles
11. FINA. <https://www.fina.hr/>
12. Geoportal. <https://geoportal.dgu.hr/>
13. Geostat. <https://geostat.dzs.hr/>
14. Hrvatska gospodarska komora- Gospodarstvo Varaždinske županije. <https://hgk.hr/zupanijska-komora-varazdin/gospodarstvo-zupanije>
15. Hrvatske šume. <https://www.hrsume.hr/>
16. Hrvatski zavod za zapošljavanje. <https://www.hzz.hr/>
17. Karte potresnih područja Republike Hrvatske. Geofizički odsjek- Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu. <http://seizkarta.gfz.hr/hazmap/karta.php>
18. Meteorološki i hidrološki bilten. (2023). Državni hidrometeorološki zavod, ISSN 1334-3017, god XXXVII, Zagreb
19. Ministarstvo gospodarstva. Središnji registar državne imovine. <https://registarimovine.gov.hr/web/guest/home>
20. Ministarstvo gospodarstva. Varaždinska županija. <https://investcroatia.gov.hr/countystats/varazdinska-zupanija/>
21. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (2021). *Program konkurentnost i kohezija 2021.–2027*. Dostupno na: <https://strukturnifondovi.hr/>
22. Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine. NN 13/21
23. Nacionalni plan oporavka i otpornosti (2021). Vlada Republike Hrvatske. Zagreb. Dostupno na: <https://planoporavka.gov.hr/>

24. Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti. NN 132/17
25. Općina Sveti Ilija. <https://opcina-sveti-ilija.hr/>
26. Peškan, I., i Pascuttini - Juraga, V. (2009). 'Neka srednjovjekovna naselja i župe južnog varaždinskog podbrežja', Starohrvatska prosvjeta, III(36), str. 425-442. Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/81290>
27. Plan razvoja Varaždinske županije za razdoblje od 2021. do 2027. godine. (2023). Objavljeno na mrežnim stranicama Varaždinske županije. <https://vzz.hr/savjetovanja-s-javnoscu/plan-razvoja-varazdinske-zupanije-za-razdoblje-od-2021-do-2027-godine.html>
28. Policijska uprava varaždinska. <https://varazdinska-policija.gov.hr/>
29. Popis stanovništva 2021. (2022). DZS, Zagreb
30. Preglednik obrtnog registra. Ministarstvo gospodarstva. <https://pretrazivacobrta.gov.hr/pretraga>
31. Prilog uz izvještaj o provedbi plana gospodarenja otpadom.
32. Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2022. (2023). DZS, Zagreb
33. Priručnik o primjeni zelene infrastrukture. (2023). Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Zagreb.
34. Priručnik o ublažavanju urbanih toplinskih otoka. (2024). Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine.
35. Procjena rizika od velikih nesreća za području Općine Sveti Ilija. (2021). Revizija I. -12/2021. Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/wp-content/uploads/2022/08/Revizija-I-Procjene-rizika-Sveti-Ilija-2021.pdf>
36. Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021.-2030. godine (2021). Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Zagreb
37. Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021.-2030. godine (2021). Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Zagreb
38. Prostorni plan uređenja Općine Sveti Ilija, 2. izmjene i dopune. (2018). Objavljeno na mrežnim stranicama Općine Sveti Ilija.
39. Prostorni plan Varaždinske županije, 3. izmjene i dopune. (2022). Objavljeno na mrežnim stranicama Varaždinske županije.
40. Provedbeni program Općine Sveti Ilija za razdoblje 2022.-2025. (2021) Objavljeno na mrežnim stranicama Općine Sveti Ilija.
41. Registar udruga Republike Hrvatske. Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije. <https://registri-npo-mpu.gov.hr/#!udruge>
42. Rudarsko-geološka studija Varaždinske županije. (2016). Hrvatski geološki institut. Zagreb.
43. Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske (NN 106/2017)
44. Sudski registar. Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije. <https://sudreg.pravosudje.hr/registar/f?p=150:1>
45. Školski e-Rudnik. <https://mzo.gov.hr/ser-skolski-e-rudnik-3419/3419>
46. Terra Croatia. Sveti Ilija/ Varaždinska županija. Dostupno na: <https://www.terra-croatia.eu/sveti-ilija/>
47. Turistička zajednica Varaždinski bregi- mrežne stranice. <https://varazdinski-bregi.com/>
48. Varaždinska županija- službeni internetski portal. <https://www.varazdinska-zupanija.hr/>
49. World Meteorological organization. <https://wmo.int/>
50. Zakon o gradnji (NN 153/13, 20/17, 39/19, 125/19)

51. Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja (NN 127/19)
52. Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19, 67/23)
53. Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19)
54. Županijska uprava za ceste Varaždinske županije. <https://zuc-vz.hr/>

Popis slika

Slika 1. Položaj općine Sveti Ilija u Varaždinskoj županiji	14
Slika 2. Prometna mreža na području općine Sveti Ilija	16
Slika 3. Reljef općine Sveti Ilija	20
Slika 4. Vodotoci na području općine Sveti Ilija.....	23
Slika 5. Karta potresnih područja Republike Hrvatske u proteklih 95 godina.....	24
Slika 6. Pedološka obilježja područja općine Sveti Ilija	25
Slika 7. Obilježja jedinica tla prisutnih na području općine Sveti Ilija	26
Slika 8. Korištenje i namjena prostora općine Sveti Ilija.....	33
Slika 9. Župna Crkva Svetog Ilije Proroka u Svetom Iliji.....	34
Slika 10. Kurija Patačić u Seketinu	35
Slika 11. Kurija na imanju Obrež.....	36
Slika 12. Pokrov i namjena korištenja zemljišta općine Sveti Ilija prema CORINE 2018.	48
Slika 13. Šumski pokrov na području općine Sveti Ilija.....	49
Slika 14. Prirodna staništa na području općine Sveti Ilija.....	51
Slika 15. Model kružnog gospodarstva: manje sirovina, manje otpada, manje štetnih emisija	69
Slika 16. Lokacija izgradnje društvenog doma Žigrovec	71
Slika 17. Lokacija izgradnje Društvenog doma u Krušljevcu.....	72
Slika 18. Lokacija centra Slugovine.....	73
Slika 19. Lokacija za izgradnju Interpretacijskog centra srednjeg toka rijeke Bednje	74
Slika 20. Lokacija za izgradnju vatrogasnog doma u Beletincu	75
Slika 21. Lokacija za izgradnju zdravstvenog centra u Svetom Iliji	76
Slika 22. Područje rijeke Bednje pogodno za provođenje projekta	77
Slika 23. Lokacija pogodna za provođenje projekta uređenja zone Etno kuće u Beletincu	78
Slika 24. Lokacija klupskih prostorija NK Bednja Beletinec	79
Slika 25. Lokacija grobne kuće u Beletincu.....	80
Slika 26. Lokacija mjesnog groblja u Žigrovcu	81
Slika 27. Lokacija ulaganja u nerazvrstanu cestu NC 1-034 Korenjak - Kočevac	82
Slika 28. Lokacija vidikovca Hosta	84
Slika 29. Intenzitet urbanih toplinskih otoka na području EU.....	85
Slika 30. Prikaz djelovanja urbanih toplinskih otoka	86

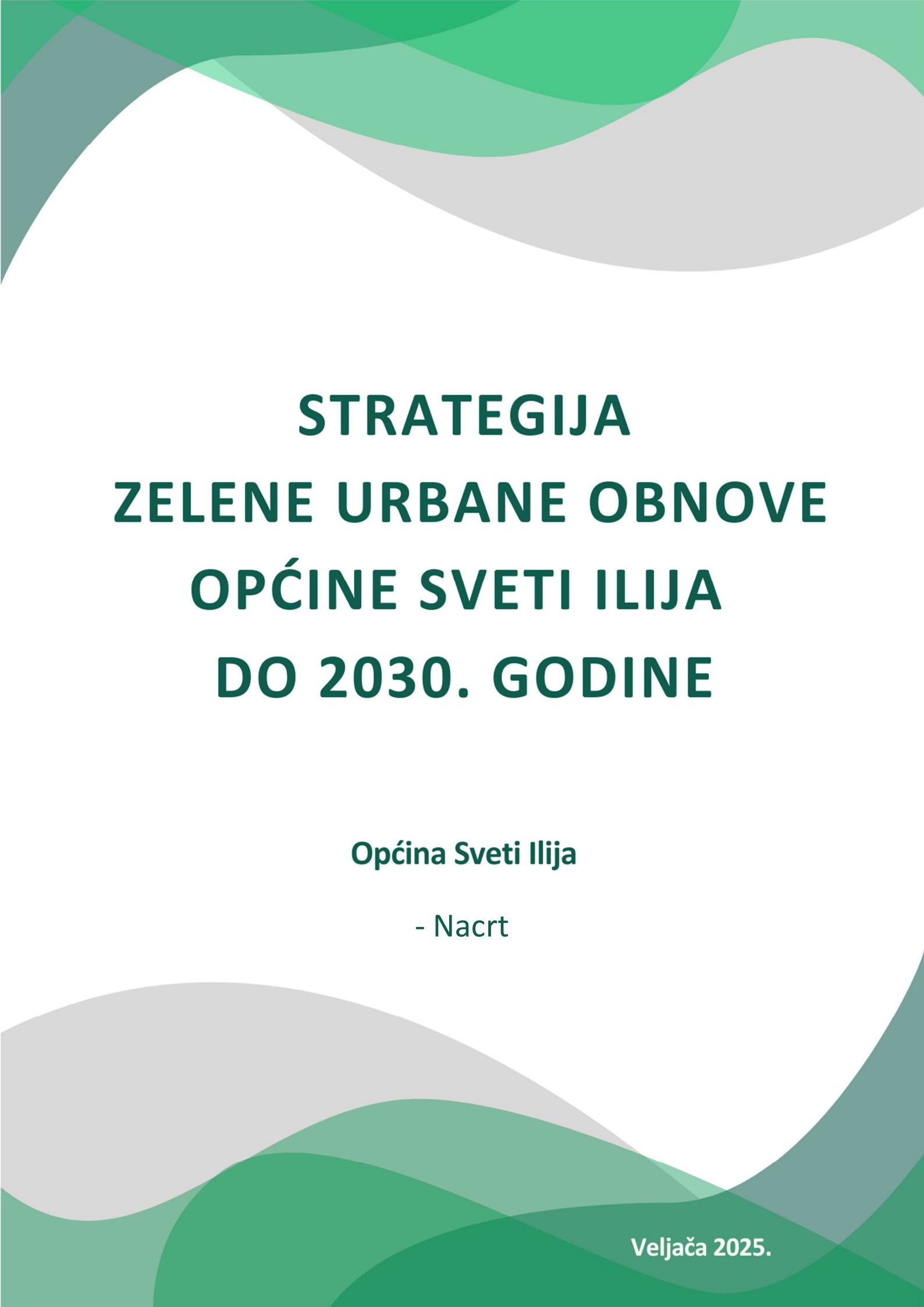
Popis tablica

<i>Tablica 1. Pregled promjene broja stanovnika općine Sveti Ilija u usporedbi s Varaždinskom županijom i RH u razdoblju od 2001.-2021. godine .....</i>	<i>16</i>
<i>Tablica 2. Gustoća naseljenosti u naseljima općine Sveti Ilija u usporedbi s Varaždinskom županijom i RH .....</i>	<i>17</i>
<i>Tablica 3. Dobno spolna struktura stanovništva u općini Sveti Ilija u 2021. godini .....</i>	<i>17</i>
<i>Tablica 4. Indeks starenja stanovništva općine Sveti Ilija u 2021. godini.....</i>	<i>18</i>
<i>Tablica 5. Prirodno kretanje stanovništva općine Sveti Ilija u 2022. i 2023. godini .....</i>	<i>18</i>
<i>Tablica 6. Pregled migracija na području općine Sveti Ilija u razdoblju od 2021. do 2023. godine .....</i>	<i>19</i>
<i>Tablica 7. Usklađenosti SZUO općine Sveti Ilija sa strateškim dokumentima na lokalnoj i županijskoj razini .....</i>	<i>29</i>
<i>Tablica 8. Namjene unutar građevinskog područja naselja .....</i>	<i>31</i>
<i>Tablica 9. Izdvojeno građevinsko područje izvan naselja.....</i>	<i>31</i>
<i>Tablica 10. Vanjska i unutarnja migracija u razdoblju od 2019.-2023. godine za područje VŽŽ i RH ...</i>	<i>37</i>

Tablica 11. Unutarnja i vanjska migracija stanovništva općine Sveti Ilija od 2019. do 2023. godine ...	37
Tablica 12. Popis civilni udruga u općini Sveti Ilija	38
Tablica 13. Obrazovna struktura stanovnika općine Sveti Ilija	40
Tablica 14. Dječji vrtići i druge pravne osobe koje ostvaruju program predškolskog odgoja za razdoblje od 2021.-2024.	40
Tablica 15. Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika RH, Varaždinske županije i općine Sveti Ilija u 2023. godini	42
Tablica 16. Rang lista poduzetnika sa sjedištem u Svetom Iliji prema ukupnim prihodima u 2023. godini	42
Tablica 17. Broj postelja, ostvarenih dolazaka i noćenja turista na području općine Sveti Ilija u razdoblju od 2019. - 2023.	45
Tablica 18. Jedinice imovine Općine Sveti Ilija koje sadrže javne zelene površine	47
Tablica 19. Jedinice imovine u vlasništvu Općine Sveti Ilija	53
Tablica 20. Državna imovina na području općine Sveti Ilija	54
Tablica 21. Prikaz duljine državnih, županijskih i lokalnih cesta na području općine Sveti Ilija	54
Tablica 22. Broj parkirališnih mjesta uz građevine različite namjene	55
Tablica 23. Pregled autobusnih linija prema naseljima u sklopu općine Sveti Ilija	56
Tablica 24. Potrošnja električne energije (kW) u distribucijskom sustavu ELEKTRE Varaždin prema kategorijama kupaca	56
Tablica 25. Podaci o prikupljenim količinama komunalnog otpada 2014. - 2023.	59
Tablica 27. Demografska obilježja ispitanika	61

Popis grafikona

Grafikon 1. Klimadijagram meteorološke postaje Varaždin za razdoblje od 1949.-2023. godine	21
Grafikon 2. Temperaturni ekstremi u Varaždinskoj postaji, 1949.-2022.	22
Grafikon 3. Raspodjela poslovnih subjekata na području općine Sveti Ilija prema sektorima NKD 2007	43
Grafikon 4. Zaposlenost lokalnog stanovništva prema spolu i djelatnostima u 2021. godini.	44
Grafikon 5. Strateški okvir SZUO općine Sveti Ilija	90

STRATEGIJA ZELENE URBANE OBNOVE OPĆINE SVETI ILIJA DO 2030. GODINE

Općina Sveti Ilija

- Nacrt

Veljača 2025.

Naručitelj:

Općina Sveti Ilija

Trg Josipa Godrijana 2

42214 Sveti Ilija

E - mail: opcina.sveti.ilija@gmail.com

Web: www.opcina-sveti-ilija.hr

Izrađivač:

Međunarodna agencija za razvoj d.o.o.

Trogirska ulica 8

42000 Varaždin

E - mail: info@mara.hr

Web: <https://mara.hr/>

Voditelj izrade: Jelena Kučan, msc. EPPM

Sadržaj

1.	Uvod	1
1.1	Proces izrade Strategije zelene urbane obnove općine Sveti Ilija	1
1.2	Nacionalni i zakonodavni okvir	2
2.	Poveznica na programe ZI i KG i NPOO	5
3.	Srednjoročna vizija razvoja	9
4.	Razvojne potrebe i potencijali	10
4.1	Razvojne potrebe	10
4.2	Razvojni potencijali	12
5.	Osnovna obilježja područja obuhvata	14
5.1	Političko teritorijalni ustroj	14
5.2	Demografska obilježja	16
5.3	Prirodno-geografska obilježja	19
5.3.1	Reljefna obilježja	20
5.3.2	Klimatska obilježja	20
5.3.3	Hidrogeološka i hidrološka obilježja	22
5.3.4	Seizmološka obilježja	23
5.3.5	Pedološka obilježja	25
6.	Analiza ulaznih podataka povezanih s temom zelene urbane obnove	28
6.1	Analiza strateških i prostorno-planskih dokumenata	28
6.1.1	Strateški dokumenti	28
6.1.2	Prostorno planski dokumenti	30
6.2	Povijesna analiza	34
6.3	Društvena analiza	36
6.3.1	Struktura društva	36
6.3.2	Socijalno uključivanje i usluge socijalne skrbi	39
6.3.3	Obrazovanje	39
6.4	Gospodarska analiza	41
6.4.1	Opća gospodarska kretanja na području Općine	41
6.4.2	Tržište rada	43
6.4.3	Poslovno okruženje	45
6.4.4	Turizam i kultura	45
6.5	Analiza baza podataka zelenih površina	46
6.6	Analiza prirodnih elemenata i prirodnih staništa	47
6.7	Analiza sive i plave infrastrukture	51
6.7.1	Društvena i zdravstvena infrastruktura	51

6.7.2	Zgrade i stambene jedinice u vlasništvu Općine Sveti Ilija	54
6.7.3	Prometna mreža	54
6.7.4	Vodovod i kanalizacija	56
6.7.5	Električna mreža i komunikacijska infrastruktura	56
6.7.6	Infrastruktura za zbrinjavanje otpada	57
6.8	Analiza dosadašnjih ulaganja u zelenu infrastrukturu	60
6.9	Ispitivanje javnog mijenja	60
7.	Model kružnog gospodarenja prostorom i zgradama	69
7.1	Planiranje i gradnja novih zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom	71
7.2	Revitalizacija i obnova nekorištenih prostora i zgrada	76
7.3	Kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada	78
8.	Područja pogodna sanaciju	83
8.1	Toplinski otoci	84
9.	SWOT analiza	89
10.	Strateški okvir	90
11.	Horizontalna načela	96
12.	Pokazatelji, indikativni financijski plan i terminski plan provedbe	98
13.	Popis izvora	100
	Popis slika	103
	Popis tablica	103
	Popis grafikona	104

KRATICE

Agencija za plaćanja	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
ECDL	Europska računalna diploma (<i>eng. European Computer Driving Licence</i>)
EU	Europska Unija
FINA	Financijska agencija
GIS	Geografski informacijski sustav
HGK	Hrvatska gospodarska komora
JLS	Jedinica lokalne samouprave
KG	Kružno gospodarenje
NBS	<i>Eng. Nature based solutions</i>
NKS	Nacionalna klasifikacija staništa
NPOO	Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.
NRS 2030	Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine
PAF	Prioritetni akcijski okvir za razdoblje 2021.-2030.
POVS	Područja značajna za očuvanje vrsta i stanišnih tipova
POP	Područja značajna za očuvanje ptica
Program KG	Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje od 2021. do 2030. godine
Program ZI	Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje od 2021. do 2030. godine
PUO	Pučko otvoreno učilište
RH	Republika Hrvatska
VŽŽ	Varaždinska županija
SECAP	Akcijski plan energetske i klimatske održivosti razvitka (<i>eng. Sustainable Energy and Climate Action Plan</i>)
SZUO	Strategija zelene urbane obnove
TZ	Turistička zajednica

1. Uvod

Strategija zelene urbane obnove je strateška podloga od značaja za jedinice lokalne samouprave (dalje u tekstu: JLS), koja se odnosi na ostvarenje ciljeva razvoja zelene infrastrukture, integraciju prirodnih rješenja (dalje u tekstu: NBS, eng. *Nature Based Solutions*), unaprjeđenje kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti, prilagodbe klimatskim promjenama i jačanje otpornosti na rizike. Strategija definira srednjoročnu viziju razvoja jedinice lokalne samouprave, koja služi kao jasan vodič za odabir ciljeva i postupaka djelovanja

Općina Sveti Ilija pristupila je izradi Strategije zelene urbane obnove do 2030. godine kako bi definirala srednjoročnu viziju razvoja, prepoznala razvojne potrebe i potencijale, identificirala projekte razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama te tako pridonijela prilagodbi, odnosno smanjenju negativnih utjecaja na klimu i okoliš.

Zelena urbana obnova je kompleksan proces koji je usmjeren na revitalizaciju i transformaciju urbane strukture, obuhvaćajući pritom promicanje zelene infrastrukture, implementaciju principa kružnog gospodarenja te zaštitu prirodnih ekosustava, što posljedično unaprjeđuje kvalitetu života građana i očuvanje okoliša, odgovara na socio-ekonomske izazove.

Strategija zelene urbane obnove općine Sveti Ilija do 2030. godine (dalje u tekstu: SZUO općine Sveti Ilija) izrađena je sukladno Smjernicama za izradu Strategija zelene urbane obnove (verzija 2.0.), a obuhvaća sljedeća poglavlja: Uvod, Poveznica na programe ZI i KG i NPOO, Srednjoročna vizija razvoja, Razvojne potrebe i potencijali, Osnovna obilježja područja obuhvata, Analiza ulaznih podataka povezanih s temom zelene urbane obnove, Model kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, Područja pogodna za urbanu preobrazbu i/ili urbanu sanaciju, SWOT analiza, Strateški okvir i Popis izvora.

SZUO općine Sveti Ilija predstavlja stratešku podlogu za ostvarenje ciljeva u području razvoja zelene infrastrukture, integraciju NBS rješenja, integraciju modela kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti, prilagodbu klimatskim promjenama i jačanje otpornosti na rizike.

1.1 Proces izrade Strategije zelene urbane obnove općine Sveti Ilija

Proces izrade Strategije započeo je u rujnu 2024. godine, a prvi sastanak radne skupine održan je dana 17.10.2024. godine. Na prvom sastanku radne skupine definirana je i prihvaćena srednjoročna vizija razvoja za razdoblje provedbe. Također tijekom prvog sastanka radne skupine usuglašeni su strateški i posebni ciljevi. Uz sve navedeno, usuglašena su i područja pogodna za sanaciju na području općine Sveti Ilija. Nakon održane radne skupine i fokus grupe, pristupilo se detaljnom prikupljanju dokumenata i podataka potrebnih za analizu stanja prostora. Kako bi se Strategija kvalitetno i sveobuhvatno izradila, proveden je online anketni upitnik o stanju zelenila na području općine Sveti Ilija. Istraživanje je uključivalo građane i druge ključne dionike koji su mogli pristupiti javno dostupnoj anketi kao što su npr. organizacije civilnog društva, interesne skupine, akademske zajednice, dionici iz privatnog sektora i dr., u planiranje zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom. Isti su kroz online anketni upitnik izrazili svoje stavove, razmišljanja, potrebe i želje za unaprjeđenjem zelene

infrastrukture te napuštenih i neiskorištenih prostora. Anketni upitnik bio je dostupan na mrežnim stranicama i društvenim mrežama Općine Sveti Ilija u razdoblju od 14.11.2024. do 1.12.2024. godine. Nakon provedene ankete te po završetku i obradi svih analiza, u komunikaciji s radnom skupinom definirane su aktivnosti i projekti koji će biti prilagođeni potrebama stanovništva te kojima će se u konačnici povećavati kvaliteta javnih prostora te posljedično kvaliteta života na području općine Sveti Ilija. Uz definiciju aktivnosti i projekata, definiran je i indikativni financijski plan i terminski plan provedbe.

1.2 Nacionalni i zakonodavni okvir

Unutar zakonodavnog okvira Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: RH), Zelena infrastruktura (u daljnjem tekstu: ZI) i Kružno gospodarenje prostorom i zgradama (u daljnjem tekstu: KG) razmatra se kroz različite zakonske i podzakonske akte te strateške dokumente s pojedinačnim ciljevima i mjerama.

Navedeno se odnosi na:

- Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19, 67/23)
- Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske
- Zakon o gradnji (NN 153/13, 20/17, 39/19, 125/19)
- Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19, 155/23)
- Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja (NN 127/2019)
- Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine (NN 13/2021)
- Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.
- Program konkurentnost i kohezija 2021.-2027.
- Integrirani teritorijalni program 2021.-2027.

Zakon o prostornom uređenju¹, Članak 3. definira zelenu infrastrukturu kao planski osmišljene zelene i vodne površine te druga prostorna rješenja temeljena na prirodi koja se primjenjuju unutar gradova i općina, a kojim se pridonosi očuvanju, poboljšanju i obnavljanju prirode, prirodnih funkcija i procesa radi postizanja, ekoloških, gospodarskih i društvenih koristi održivog razvoja.

Ciljevi prostornog uređenja, Članak 6. koje se odnose isključivo na zelenu infrastrukturu su:

- Cilj 9. kvalitetan i human razvoj gradskih i ruralnih naselja, razvoj zelene infrastrukture te siguran, zdrav, društveno funkcionalan životni i radni okoliš.
- Cilj 14. stvaranje visokovrijednog izgrađenog prostora s uvažavanjem specifičnosti pojedinih cjelina te razvijanjem zelene infrastrukture uz poštivanje prirodnog i urbanog krajobraza i kulturnog naslijeđa, a posebice uređenja ugostiteljsko-turističkih područja na obalnom i kopnenom području uz zaštitu užeg obalnog pojasa od građenja.

Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske² navodi da je potrebno promišljati i postupcima planiranja uspostavljati nove te čuvati postojeće sustave urbane ZI– mreže zelenih površina u kojima, i s pomoću kojih, se doprinosi očuvanju, poboljšanju i obnavljanju prirode, prirodnih funkcija i procesa

¹ Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/689/Zakon-o-prostornom-ure%C4%91enju>

² Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_10_106_2423.html

u gradovima. Navedeno je detaljno prikazano u prioritetu 4.5. Otpornost na promjene i to kroz usmjerenje 4.5.2. Jačanje prirodnog kapitala planiranjem razvoja zelene infrastrukture, ali bez definiranih projekata/aktivnosti kao što je to u slučaju drugih usmjerenja u istom dokumentu. Navedeno usmjerenje naglašava da je u postupcima izrade planova svih razina potrebno promicati razvoj zelene infrastrukture.

Zakon o gradnji³, Članak 47.c navodi da Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva. U Programu se razrađuju ciljevi i mjere za razvoj zelene infrastrukture u urbanim područjima radi uspostave održivih, sigurnih i otpornih gradova i naselja kroz povećanje energetske učinkovitosti zgrada i građevinskih područja, razvoj zelene infrastrukture u zgradarstvu te urbanu preobrazbu i urbanu sanaciju.

Zakon o zaštiti prirode⁴, Članak 7., navodi da se zaštita krajobraza temelji na razvrstavanju krajobraza prema njihovim prirodnim i/ili stvorenim obilježjima u krajobrazne tipove te na strukturiranju međusobno povezanih i multifunkcionalnih mreža zelene / krajobrazne infrastrukture na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini.

Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja⁵ navodi mjere za ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama te zaštitu ozonskog sloja, s naglaskom na to da te mjere ne smiju ugroziti druge komponente okoliša, kvalitetu života sadašnjih i budućih generacija, niti biti u suprotnosti s propisima vezanim uz zaštitu na radu i zaštitu ljudskog zdravlja. Jedan od ključnih dokumenata u ovom području je Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine, s projekcijama do 2070. godine. U strategiji su identificirani sektori koji su najizloženiji učincima klimatskih promjena, a to su: vodni resursi, poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo i akvakultura, bioraznolikost, energetika, turizam te zdravlje i zdravstveni sustav. Osim toga, strategija se bavi i dvjema važnim međusektorskim temama: prostornim planiranjem i uređenjem te upravljanjem rizicima od katastrofa.

ZI prepoznata je kroz niz mjera i konkretnih aktivnosti provedbe, a posebno se ističu sljedeće:

P-05: Integriranje rizika od klimatskih promjena u razvoj sustava navodnjavanja,

ŠU-05: Provedba koncepta zelene infrastrukture s ciljem jačanja otpornosti na klimatske promjene u urbanim i ruralnim sredinama,

HM-02: Podrška planiranju, izgradnji, rekonstrukciji i dogradnji sustava za zaštitu od štetnog djelovanja voda, kao i drugih hidrotehničkih sustava (strukturne mjere) te kontroliranom plavljenju nizinskih prirodnih poplavnih područja. Ova mjera također uključuje prioritetnu primjenu pristupa koji daje prostor rijekama i koristi prirodne retencije,

HM-06: Jačanje otpornosti urbanih područja na pritiske uzrokovane klimatskim promjenama.

U okviru prostornog planiranja i uređenja, temeljem podataka i analiza iz različitih sektora, predlaže se izrada stručnih podloga koje će poslužiti za izmjene i dopune prostornih planova. Također se planira izrada mreža zelene infrastrukture koje uključuju analizu ekosustavnih usluga i višestrukih koristi

³ Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_12_153_3221.html

⁴ Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_06_80_1658.html

⁵ Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_12_127_2554.html

postojeće zelene infrastrukture, kao i prijedlog buduće mreže koja će služiti kao alat za prilagodbu klimatskim promjenama.

Hijerarhijski najviši dokument strateškog planiranja u Republici Hrvatskoj je **Nacionalna razvojna strategija do 2030. godine**⁶ (u daljnjem tekstu: NRS), koja postavlja četiri glavna razvojna smjera, s naglaskom na Europski zeleni plan. Strategija definira trinaest strateških ciljeva, a u okviru strateškog cilja 8., pod nazivom Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost, podržava se Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. – 2030. godine (Program razvoja ZI) te Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. – 2030. godine (Program KG). Ove programe provodi Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine.

Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2023.⁷ (u daljnjem tekstu: NPOO) unutar inicijative 6: Obnova zgrada, a u općem cilju 7. Povećati integraciju koncepata zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, reformi C6.1. R5 Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekata razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

Programi višegodišnjeg financijskog okvira EU (VFO) za razdoblje 2021. – 2027. godine koji svojim ciljevima podupiru ZI i KG su:

Program konkurentnost i kohezija 2021.-2027.⁸ (u daljnjem tekstu: PKK), prioritet 3. Promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije, prilagodbe na klimatske promjene, sprječavanje rizika, zaštita okoliša i održivosti resursa, te sljedećih specifičan ciljeva:

SC. RS02.4 promicanje prilagodbe klimatskim promjenama i sprječavanja rizika od katastrofa te otpornosti, uzimajući u obzir pristupe utemeljene na ekosustavima,

SC. RS02.6 Promicanje prelaska na kružno i resursno učinkovito gospodarstvo,

SC. RS02.7. Jačanje zaštite i očuvanja prirode, bioraznolikosti i zelene infrastrukture, među ostalim i u urbanim područjima, te smanjenje svih oblika onečišćenja.

Integrirani teritorijalni program 2021.-2027.⁹ u Specifičnom cilju 5. navodi:

- 5 (i) Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u urbanim područjima
- 5 (II) Poticanje integriranog i uključivog lokalnog društvenog i gospodarskog razvoja, lokalnog razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u područjima koja nisu urbana.

⁶ Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_02_13_230.html

⁷ Dostupno na: <https://planoporavka.gov.hr/>

⁸ Dostupno na: <https://mzom.gov.hr/istaknute-teme/eu-fondovi/program-konkurentnost-i-kohezija-2021-2027/5884>

⁹ Dostupno na: <https://razvoj.gov.hr/o-ministarstvu/djelokrug-1939/otoci/integrirani-teritorijalni-program-2021-2027/5355>

2. Poveznica na programe ZI i KG i NPOO

Jedan od prioriteta Europske Unije je ostvarenje održive, klimatski neutralne i zelene Europe, stoga je jedan od najvažnijih čimbenika održivog razvoja unaprjeđenje urbanih područja kroz poboljšanje okoliša i povećanje kvalitete života. Urbana područja su najveći pokretači ekonomskog rasta, iz toga razloga imaju i najveći utjecaj na održivi razvoj. Urbana područja se sve više bore s izazovima neodržive urbanizacije, degradacijom i gubitkom prirodnog kapitala, klimatskim promjenama i povećanjem rizika od prirodnih katastrofa.

Republika Hrvatska dovela je dva srednjoročna strateška dokumenta koji opisuju razvojne potrebe i potencijale, identificiraju izazove, definiraju viziju razvoja te razrađuju ciljeve, prioritete i mjere za održivi razvoj. Radi se o Programu razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine te Programu razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021.- do 2030. godine. U nastavku su istaknute poveznice s pojedinim programima.

- **Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine**

Sukladno strateškom dokumentu Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Zelena infrastruktura (ZI) definira se kao strateški planirana mreža prirodnih i poluprirodnih površina koja je, s drugim elementima okoliša, projektirana i upravljana da uspostavi široki raspon usluga ekosustava. ZI obuhvaća krajobrazne i ozelenjene prostore (ili plave) i ostale fizičke elemente u kopnenim te obalnim i morskim područjima¹⁰.

Prema Programu ZI, zelena infrastruktura može se tipološki sistematizirati prema različitim principima: karakteru i strukturi, fizičkim oblicima i mjerilu. Tipologija po karakteru obuhvaća biološku (živi organizmi), nebiološku (tlo, zrak, voda i povezani procesi) i mehaničku (tehničku) grupu zelene infrastrukture (pomaže pri pročišćivanju vode i zraka, snižavanju temperature i slično). Tipologija prema fizičkim oblicima razlikuje urbane točke, urbane trake/koridore te urbane matrice/mreže. Tipologija prema mjerilu dijeli značenje zelene infrastrukture prema značaju na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj ili međunarodnoj razini, iako je u Programu ZI fokus na lokalnoj razini razvijenosti zelene infrastrukture.

Razvoj ZI služi kao instrument implementacije održivog razvoja kroz stjecanje okolišnih, gospodarskih i društvenih koristi za društvo, koji ujedno čine tri stupa održivog razvoja. ZI je dio regionalne politike EU-a za programsko razdoblje 2021.-2027. unutar posebnog cilja 2. Zelenija, otporna Europa, a prepoznata je i u drugim strateškim dokumentima na međunarodnoj razini. Program razvoja ZI je kao dodatna mjera iskazan u Prioritetnom akcijskom okviru za razdoblje 2021.-2030. (PAF) u nadležnosti Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja. Donošenje Programa ZI omogućuje provedbu strateških ciljeva koji su definirani u dugoročnim strateškim aktima te više sektorskim i sektorskim strategijama na razini RH, odnosno u skladu je s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine. Srednjoročna vizija Programa ZI naglašava važnost rasprostranjenosti i dostupnosti zelene infrastrukture u urbanim područjima te njezinom doprinosu visokoj kvaliteti života stanovništva i uspostavi održivih, otpornih i sigurnih gradova i naselja.

---

¹⁰ Program razvoja ZI

- *Posebni cilj 1. Kvalitetno planiranje i upravljanje razvojem zelene infrastrukture u urbanim područjima*

Cilj 1. upućuje na važnost planiranja i upravljanja zelenom infrastrukturom, posebice u prostornim planovima na lokalnoj i regionalnoj razini. Među glavnim problemima ističe se nepostojanje prostornih baza, nepostojanje jedinstvene metodologije evidentiranja zelene infrastrukture, nepostojanje razvojne i planske dokumentacije posvećene isključivo razvoju zelene infrastrukture te nedostatak informacija o postojećem stanju. Navedeno predstavlja izazov prilikom utvrđivanja početnog stanja i rasprostranjenosti zelene infrastrukture.

- *Posebni cilj 2. Unaprijeđena, raširena, povezana i lako dostupna zelena infrastruktura u urbanim područjima*

Uslijed snažne urbanizacije, izraženih dnevnih migracija te napučenosti grada, posebni cilj 2. usmjerava se na razvojne prednosti zelenih i vodenih površina u gradovima koji povećavaju kvalitetu zraka i vode, doprinose smanjenju toplinskih otoka te povećavaju energetske učinkovitost i održivost ekosustava. Posebni cilj 2. teži poticanju urbanih sredina na intenzivniju valorizaciju postojećih potencijala te osiguravanje dostupnosti zelene infrastrukture svim stanovnicima.

- *Posebni cilj 3. Visoka razina znanja i društvene svijesti o održivom razvoju urbanih područja kroz razvoj zelene infrastrukture*

Prema rezultatima analize stanja u okviru Programa ZI, utvrđeno je da lokalne i regionalne vlasti te cjelokupna javnost nisu dovoljno upoznati sa zelenom infrastrukturom i njezinim koristima te mogućnostima razvoja i financiranja iste. Stoga je posebnim ciljem 3. usmjerena pozornost na edukaciju i podizanje svijesti o važnosti izgradnje zelene infrastrukture u urbanim područjima te na odgovorno postupanje s okolišem. Jačanje osviještenosti lokalnog stanovništva uvođenjem pojma zelene infrastrukture u obrazovni sustav pozitivno djeluje na stvaranje „odozdo prema gore“ (eng. *bottom-up*) inicijativa koje također mogu doprinijeti razvoju zelene infrastrukture.

Među glavnim prepoznatim izazovima vezanih uz razvoj zelene infrastrukture je neusklađenost sektorskih dokumenata i studija, neprilagođenost prostornih i drugih planova razvoju zelene infrastrukture, nedostupnost podataka o postojećem stanju zelene infrastrukture, slab interes za investiranje te nedostatak izvora za financiranje, neodržavanje ili neadekvatno korištenje zelene infrastrukture te općenito nezainteresiranost zajednice.

- **Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine**

Svrha Programa razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama je definiranje okvira za provedbu kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, čime se želi potaknuti obnova postojećeg nacionalnog fonda zgradama u skladu s načelima kružnog gospodarenja i produljenja životnog vijeka zgrada, ponovna upotreba zgrada i oporaba građevnog otpada nastalog tijekom obnove. Zbog pretežito linearnog modela izgradnje i korištenja zgrada, vrijednost resursa u kontinuiranom je padu od faze sirovine, preko konačnog proizvoda pa sve do otpada, što ukazuje na neodrživost gospodarstva. Kako bi se smanjio nastanak građevnog otpada i emisija stakleničkih plinova te razvio niz pozitivnih gospodarskih učinaka, potrebno je primjenjivati načela kružnog gospodarenja, mjere energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije na postojećim prostorima i zgradama.

Glavni prioriteti Programa KG su planiranje i gradnja novih zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom, revitalizacija i obnova neiskorištenih prostora i zgrada te kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada, dok su definirane mjere usmjerene na povećanje trajnosti i cjeloživotnog vijeka zgrada u prostoru, povećanje energetske učinkovitosti zgrada te smanjenje nastanka građevnog otpada u cilju održivog razvoja. Povezivanje politike kružnog gospodarenja prostorom i zgradama s politikama ostalih sektora kroz međuresornu suradnju nužan je preduvjet tranzicije s linearnog na kružni model gospodarstva.

➤ *Posebni cilj 1. Razvoj sustava kružnog gospodarenja prostorom i zgradama*

Kako bi se uspješno provodilo kružno gospodarenje prostorom i zgradama, potrebno je uspostaviti učinkoviti sustav provedbe i poticanja projekata, a to se odnosi na razvoj organizacijske strukture, razvoj sustava prikupljanja podataka i kontinuiranog praćenja stanja u prostoru te razvoj smjernica i metodologija za primjenu kružnog gospodarenja prostorom i zgradama. Potrebno je potaknuti donošenje razvojnih i planskih dokumenata usmjerenih isključivo razvoju kružnog gospodarenja prostorom i zgradama. Upravljanje kružnim gospodarenjem treba voditi sukladno načelima međusektorske suradnje, izgradnji platforme dionika te aktivne razmjene znanja i iskustva.

➤ *Posebni cilj 2. Kružna obnova nekorištenih prostora i zgrada*

Posebni cilj 2. usmjeren je na smanjenje nastanka građevnog otpada, poboljšanje energetske svojstava zgrada, odnosno ukupno očuvanje resursa korištenih u prostoru i zgradama te revitalizaciju prostora u kojem su zgrade izgrađene. Navedeno se može postići nizom aktivnosti kao što su pokretanje ulaganja u zelene tehnologije, održiva rješenja i inovacije na svim poljima graditeljstva, od planiranja, projektiranja i korištenja prostora do mjerila građevnih materijala i proizvoda.

➤ *Posebni cilj 3. Visoka razina znanja i društvene svijesti o kružnom gospodarenju prostorom i zgradama*

Izgradnja i održavanje učinkovitog sustava uvelike ovisi o razini informiranosti o važnosti održivog razvoja i ulozi kružnog gospodarenja prostorom i zgradama na svim društvenim razinama. Kroz edukaciju i podizanje svijesti o važnosti kružnog gospodarenja povećava se mogućnost održivog razvoja, posebice s aspekta održivog planiranja korištenja prostorom. Time se doprinosi i stvaranju „odozdo prema gore“ (bottom-up) inicijativa koje mogu pospješiti razvoj sustava kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

● **Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.**

NPOO predstavlja financijski okvir i mehanizam putem kojeg su definirani reformski smjerovi i područja ulaganja u svrhu ekonomskog i društvenog oporavka te jačanja otpornosti države i gospodarstva na krize. Plan se sastoji od nekoliko komponenti, među kojima je definirana inicijativa koja se odnosi na obnovu zgrada. Inicijativa 6. Obnova zgrada odnosi se na obnovu postojećih zgrada uz podizanje energetske učinkovitosti, a poseban je naglasak na obnovi zgrada od javnog interesa koje imaju zdravstvenu, odgojno-obrazovnu ili neku drugu namjenu. Obnovom zgrada želi se reducirati energetska siromaštvo, vodeći posebnu brigu o energetske obnovi zgrada sa statusom kulturnog dobra. Osim dekarbonizacije sektora zgradarstva podržava se razvoj zelene infrastrukture na urbanim područjima te razvoj kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

Strategija zelene urbane obnove općine Sveti Ilija u skladu je s reformom NPOO-a C 6.1. R5 kojom se uvodi novi model strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekata razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

3. Srednjoročna vizija razvoja

Srednjoročna vizija razvoja općine Sveti Ilija temelji se na društvenoj, gospodarskoj i prostornoj analizi te analizi razvojnih potreba i potencijala razvoja Općine, a usklađena je s relevantnim dugoročnim aktima strateškog planiranja. Srednjoročna vizija usmjerena je na poboljšanje kvalitete života lokalnog stanovništva, što uključuje unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti društvenih, socijalnih, kulturnih i drugih sadržaja i usluga na području općine Sveti Ilija.

Vizija razvoja zelene urbane obnove općine Sveti Ilija glasi:

Općina Sveti Ilija je uređeno ruralno područje usmjereno na razvoj zelene infrastrukture i revitalizaciju suvremene i održive gospodarske, komunalne i društvene infrastrukture prema principu održivosti i kružnosti s ciljem prilagodbe klimatskim promjenama i jačanja otpornosti na rizike te za dugoročnu dobrobit svih građana.

Sukladno definiranoj viziji, u sklopu SZUO općine Sveti Ilija definirat će se strateški okvir s posebnim ciljevima, mjerama i aktivnostima koji će doprinijeti uspostavi zelene urbane obnove na području općine Sveti Ilija.

4. Razvojne potrebe i potencijali

U nastavku su opisane prepoznate potrebe i potencijali na području općine Sveti Ilija. Razvojne potrebe i potencijalni navedeni u nastavku nastali su na temelju analize stanja gospodarskog, društvenog i političkog aspekta, a u skladu s Programima ZI i KG, u okviru kojih su definirane potrebe i potencijalni na razini RH te predložene mjere integracije istih.

4.1 Razvojne potrebe

Prepoznavanje razvojnih potreba važno je radi rješavanja izazova definiranih Strategijom ZUO te uspostave ravnoteža u provedbi projekata. Sistematizacija razvojnih potreba omogućuje provedbu prioritetnih projekata koji će donijeti najviše koristi lokalnom stanovništvu.

U nastavku su opisane prepoznate potrebe na području općine Sveti Ilija:

RP 1. Uređenje i ozelenjavanje javnih površina

Kontinuirano ozelenjavanje i uređenje javnih površina nužno je za poboljšanje kvalitete života lokalnog stanovništva kroz osiguravanje prostora na otvorenom za okupljanje, druženje te provođenje društvenih, kulturnih i sportskih programa. Osim estetske vrijednosti, uređeni zeleni prostori izuzetno su važni u borbi protiv klimatskih promjena, smanjuju učinak toplinskih otoka te poboljšavaju kvalitetu zraka. Navedena razvojna potreba prepoznata je temeljem analize prostorno-planskih i strateških dokumenata te provođenjem ispitivanja javnog mijenja u okviru razvoja SZUO općine Sveti Ilija. Prema prostornom planu općine Sveti Ilija, kao javne zelene površine klasificirane su zone uz groblja u naselju Žigrovec i Beletinec, a znatno je više područja koji imaju sportsko-rekreacijsku namjenu (parkovi i dječja igrališta) te tzv. „centralni sadržaji“ koji obuhvaćaju područja javne i društvene namjene uz javnu društvenu infrastrukturu. Prema provedenom ispitivanju javnog mijenja u okviru razvoja SZUO općine Sveti Ilija, stanovnici Općine su relativno zadovoljni s količinom javnih zelenih i otvorenih prostora, no smatraju da nema dovoljno uređenih prostora za rekreaciju, druženje, boravak i slično. Sukladno navedenom, potrebno je dodatno uložiti u uređenje i povezivanje zelenih i javnih površina kako bi se povećao broj, dostupnost i funkcionalnost javnih prostora, uključujući ozelenjavanje zemljišta javne i društvene namjene, uređenje šetnica i pristupnih puteva te sadnja drvoreda uz prometnice.

RP 2. Razvoj društvene i komunalne infrastrukture

Razvojem društvene i komunalne infrastrukture osigurava se pružanje osnovnih usluga za lokalnu zajednicu, a to uključuje objekte poput društvenih domova, obrazovnih i zdravstvenih ustanova, kulturnih centara, sportskih i rekreativnih igrališta te drugih građevina i uređaja javne namjene. Iako Općina ima razvijenu društvenu i komunalnu infrastrukturu koja pruža dobru osnovu za daljnji razvoj i povećanje atraktivnosti Općine, potrebno je kontinuirano raditi na modernizaciji i proširenju postojećih kapaciteta kako bi se pravodobno odgovorilo na rastuće zahtjeve lokalne zajednice. Prema provedenom istraživanju, ispitanici su iskazali najveću potrebu za uređenjem i razvojem objekata i prostora za sport i rekreaciju, razvojem šetnica, parkova i biciklističkih staza kako bi se povećala povezanost i dostupnost javne društvene i komunalne infrastrukture.

RP 3. Valorizacija i zaštita vrijednih krajobraznih područja i održivo upravljanje prirodnim resursima

U doba velikih ekoloških i klimatskih promjena ključno je zaštititi postojeće prirodne resurse te uspostaviti održivo upravljanje istima. Iako na području Općine nema zaštićenih dijelova prirode prema Zakonu o zaštiti prirode te područja ekološke mreže Natura 2000, prisutan je raznolik krajolik, a nekolicina lokacija prepoznate su kao vrijedni resurs Općine koji treba valorizirati i zaštititi. Među njima je šumsko područje Vučenica, obalno područje uz rijeku Bednju, Slugovine u Krušljevcu, ribnjaci ŠRK „Keder“, vidikovac Hosta te rudnik u Beletincu koji je u privatnom vlasništvu. Potrebno je osvijestiti lokalno stanovništvo o važnosti navedenih područja te potaknuti prepoznavanje dodatnih prirodnih krajolika kojima treba zaštita lokalne zajednice. Razvojem plana za zaštitu i valorizaciju vrijednih krajobraznih područja osigurava se ravnoteža između razvoja i očuvanja prirodnih resursa te se olakšava identifikacija prioritetnih ulaganja po pitanju zaštite određenog područja.

RP 4. Modernizacija javne rasvjete

Potreba za modernizacijom javne rasvjete prepoznata je već u Provedbenom programu Općine Sveti Ilija za razdoblje od 2022. do 2025. godine te se dio ulaganja u modernizaciju javne rasvjete već ostvario, a u 2024. godini izrađen je i Plan rasvjete Općine Sveti Ilija u kojem se ističe važnost provođenja ostatka rekonstrukcije postojeće javne rasvjete, uz naglasak na održivi razvoj te ekonomski i infrastrukturni napredak Općine. Provođenjem modernizacije javne rasvjete na cijelom području općine Sveti Ilija povećat će se sigurnost prometa te kvaliteta života u Općini, smanjiti svjetlosno zagađenje te ostvariti energetska ušteda.

RP 5. Poticanje razvoja zelene ekonomije

Zelena ekonomija omogućava održiv ekonomski rast uz smanjenje negativnih utjecaja na okoliš te stvaranje novih prilika uz sektoru poljoprivrede, turizma i poduzetništva. Općina Sveti Ilija podržava zelene inicijative, no prepoznati je potencijal za jaču integraciju zelenih ulaganja među poduzetnicima, obrtnicima, poljoprivrednicima i drugim pravnim i fizičkim osobama koje djeluju na području općine Sveti Ilija. Navedeno se može ostvariti kroz sufinanciranje i davanje jednokratnih financijskih potpora pravnim i fizičkim osobama koje kroz svoja ulaganja žele podržati zelene inicijative te uvesti ekološki prihvatljiv način rada i opremu u proizvodne i druge poduzetničke procese.

RP 6. Podizanje razine svijesti o važnosti održivog razvoja

Među ključnim izazovima za razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja izdvajaju se nedovoljna informiranost i nezainteresiranost zajednice, kao i nepoštivanje propisa i preporuka vezanih uz održivi razvoj. Kako bi se ovi izazovi uspješno prevladali, potrebno je podići razinu svijesti i educirati zajednicu o vrijednostima i prednostima zelene infrastrukture te kružnog gospodarenja. To se može postići organizacijom interaktivnih radionica, seminara te informiranjem javnosti putem društvenih mreža i mrežnih stranica Općine. Povećana educiranost i osviještenost lokalne zajednice pridonijet će usvajanju dugoročnih održivih navika i odgovornom ponašanju prema okolišu, kako u javnim tako i u privatnim prostorima.

RP 7. Evidentiranje postojećeg stanja javne infrastrukture

Evidentiranje postojećeg stanja infrastrukture i javnih prostora nužna je za planiranje budućih ulaganja u uređenje, razvoj i poboljšanje javnih usluga i sadržaja. Općina Sveti Ilija trenutno vodi evidenciju komunalne infrastrukture te registar imovine, no javlja se potreba za objedinjenom bazom podataka koja će sadržati sve informacije o javnoj imovini te će se redovito ažurirati. Redovito ažuriranje podataka o infrastrukturi olakšava identificiranje prioriteta prilikom upravljanja i ulaganja u javnu infrastrukturu te omogućava kontinuirano praćenje stanja javne infrastrukture.

RP 8. Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom

Općina ima potencijal razviti moderan sustav gospodarenja otpadom koji naglašava recikliranje građevinskog materijala. Ovaj pristup uključuje smanjenje, ponovnu uporabu i reciklažu otpada uz primjenu pametnih tehnologija za optimizaciju procesa. Kroz edukaciju građana i pravilno zbrinjavanje otpada, smanjit će se zagađenje, očuvati prirodni i drugi resursi te će se poboljšati ekološka održivost, čime se stvara održiviji okoliš za sve stanovnike.

4.2 Razvojni potencijali

Razvojni potencijali općine Sveti Ilija proizlaze iz prirodnih, društvenih i gospodarskih resursa, prometnog položaja te postojeće infrastrukture i uređenosti, a usmjereni su na širenje i razvoj zelene infrastrukture, održivi razvoj i pametno upravljanje resursima. Iskorištavanje postojećih zelenih površina, obnova neiskorištenih prostora i pretvaranje sive infrastrukture u zelenu važni su koraci prema dugoročnom očuvanju okoliša i podizanju kvalitete života. Kroz nove, ekološki osviještene prakse i uz sudjelovanje zajednice, Općina može postati uzor održivog i odgovornog razvoja.

U nastavku su opisani ključni razvojni potencijali općine Sveti Ilija.

P1. Poticanje ekološke proizvodnje

S obzirom na dugogodišnju poljoprivrednu tradiciju u regiji te plodnost i brojnost poljoprivrednih zemljišta na području općine Sveti Ilija, velik potencijal leži u razvoju ekološke i održive poljoprivrede kojom se proizvode visokokvalitetni proizvodi. Među primarnim poljoprivrednim proizvodima potrebno je istaknuti lokalne sorte voća, povrća i ostalih kultura, što će dati dodatnu vrijednost ekološkoj poljoprivredi.

P2. Razvoj povezane i multifunkcionalne zelene infrastrukture

Među glavnim ciljevima SZUO i ključnim razvojnim potencijalom je stvaranje mreže povezane zelene infrastrukture, koja će obuhvaćati postojeće zelene i šumske površine, trgove i parkove, livade i vodene tokove. Mreža zelene infrastrukture omogućuje bolju ekološku povezanost, povećavanje staništa za divlje vrste te olakšano kretanje stanovništva kroz prirodne prostore. Područje općine Sveti Ilija obiluje prirodnim ljepotama i zelenim površinama, popraćenih s brojnim potocima te rijekom Bednjom, što predstavlja dobar temelj za kreiranje plavo-zelenih koridora koji bi povezivali prirodne sadržaje, zaštitili najugroženije dijelove prirode te pridonijeli boljem povezivanju i mobilnijem kretanju stanovništva tijekom rekreacijskih aktivnosti. Uvođenjem plavo-zelenih koridora smanjuje se rizik od

poplava, doprinosi se očuvanju biološke raznolikosti na području Općine te se povećava atraktivnost prostora što je dobra podloga za privlačenje turista.

P 3. Revitalizacija napuštenih i nekorištenih prostora za zajedničke potrebe

Nekorištene zgrade i zapušteni prostori narušavaju funkcionalnost, održivost te vizualni identitet Općine, stoga je potrebno revitalizirati takva područja te stvoriti nove javne sadržaje, kao što su društveni centri, prostori za umjetnost, sport ili obrazovanje, a koji će zadovoljavati potrebe lokalne zajednice. Na taj način se pridonosi i ekonomskom razvoju, stvarajući nove prilike za poduzetništvo i zapošljavanje. Općina ne posjeduje nekorištene i napuštene objekte, no određena zemljišta i objekti mogli bi se bolje iskoristiti za razvoj društvenih sadržaja koji bi doprinijeli kvaliteti života i koristili lokalnoj zajednici. To se posebice odnosi na prostore koji trenutno imaju javnu namjenu, no zbog nedostatka društvenog sadržaja trenutno ne pružaju korist lokalnom stanovništvu. Općina nema izravnu mogućnost djelovanja na revitalizaciju napuštenih i nekorištenih prostora u privatnom vlasništvu, no može doprinijeti smanjenju njihova broja kroz različite mjere. To uključuje poticaje za aktivaciju zemljišta, uspostavu suradnje s vlasnicima putem savjetovanja ili partnerstava, kao i organizaciju edukacija koje će potaknuti vlasnike na bolje iskorištavanje tih prostora.

P 4. Transformacija sive u zelenu infrastrukturu

Transformacija sive u zelenu infrastrukturu je proces koji zamjenjuje ili nadopunjuje sivu infrastrukturu na javnim prostorima poput betona, asfalta, cijevi i žica rješenjima koja se temelje na prirodi, poput razvoja i širenja parkova, šuma, vrtova, zelenih krovova i zidova. Zelena infrastruktura pruža višestruke funkcije i pogodnosti u istom prostornom području, iskorištava blagodati prirode te poboljšava kvalitetu života, okoliša i gospodarstva, zbog čega je znatno jeftinija i učinkovitija od sive infrastrukture. U općini Sveti Ilija moguća je transformacija trgova, lokalnih prometnica i javnih parkirališta dodavanjem zelenih otoka ili drvoreda, ozelenjavanje pješačkih staza, postavljanje pametnih klupica, uvođenje zelenih stajališta na frekventnim lokacijama uz prometnice.

P 5. Razvoj poučnih staza i promicanje održivog turizma

Poučne staze povezane s prirodnim i kulturnim vrijednostima Općine povećavaju atraktivnost te utječu na valorizaciju i zaštitu prirodnih i kulturnih resursa, čime se otvara mogućnost za razvoj održivog turizma te rast lokalne ekonomije. Poučne staze imaju višestruku vrijednost za lokalnu zajednicu jer istovremeno educiraju stanovnike i posjetitelje, potiču ekološku osviještenost i pridonose društvenom, gospodarskom i ekološkom razvoju. Osim što stvaraju prilike za učenje o prirodi i kulturnoj baštini, takve staze povezuju lokalnu zajednicu kroz provođenje zajedničkih projekata, organizaciju događanja i razvijanje novih društvenih sadržaja. Ulaganja u informativne ploče, odmorišta i signalizaciju doprinose revitalizaciji prostora, poboljšavaju iskustvo posjetitelja i stvaraju pozitivan imidž općine Sveti Ilija kao destinacije koja promiče održivi razvoj.

P 6. Promicanje korištenja obnovljivih izvora energije

Razvoj obnovljivih izvora energije, poput solarnih panela na javnim zgradama, malih hidroelektrana, vjetroelektrana i sustava za iskorištavanje biomase, ključan je za smanjenje emisija stakleničkih plinova. Integracija obnovljivih izvora energije u kućanstva i javne zgrade doprinosi energetske neovisnosti, smanjenju troškova i održivom razvoju. Istovremeno, edukacija stanovništva i poslovnih subjekata o prednostima obnovljivih izvora energije povećava prihvaćenost i potiče širu primjenu zelenih tehnologija.

5. Osnovna obilježja područja obuhvata

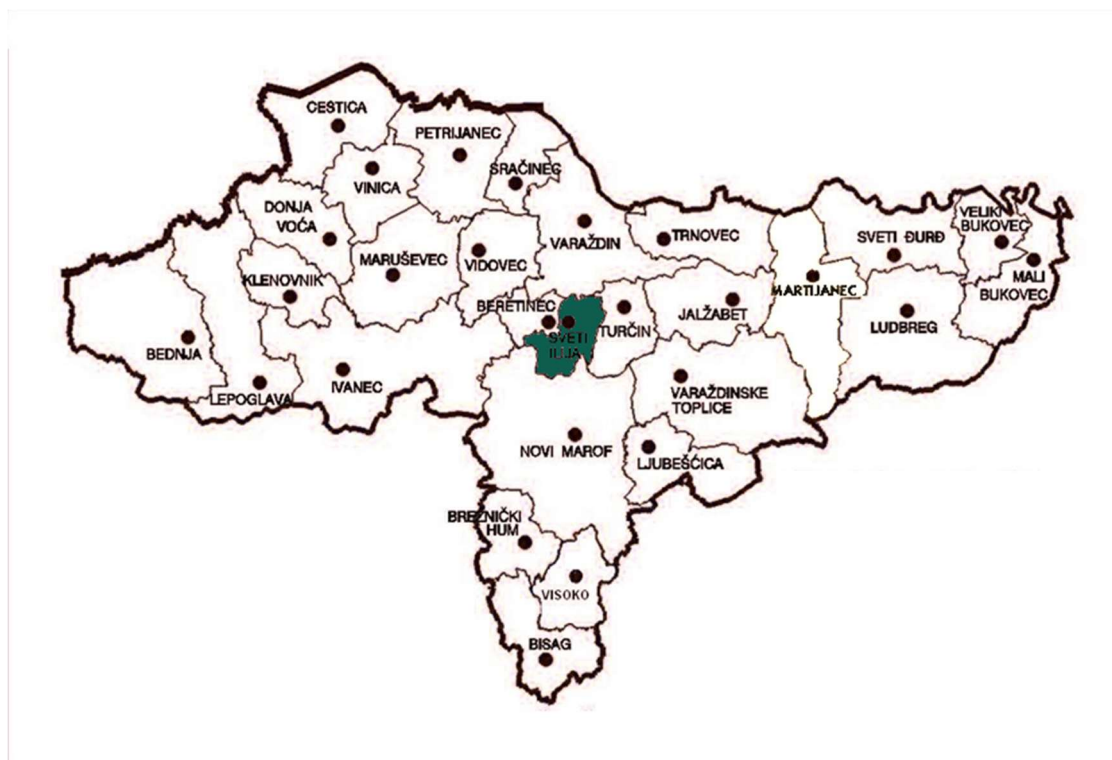
5.1 Političko teritorijalni ustroj

Općina Sveti Ilija nalazi se u Varaždinskoj županiji te je smještena u njom središnjem dijelu. Na zapadu graniči s općinom Beretince, na sjeveru s Gradom Varaždinom, na istoku s općinom Gornji Kneginec, a na jugu s Gradom Novi Marof. Općina Sveti Ilija administrativno se dijeli na 8 naselja: Beletinec, Doljan, Križanec, Krušljevec, Seketin, Tomaševac Biškupečki, Žigrovec i Sveti Ilija koje je ujedno i sjedište Općine.

Područje Općine prostire se na 17.221 km² te zauzima 1,37 % ukupne površine Varaždinske županije. Općina broji 3.242 stanovnika, prema popisu stanovništva iz 2021. godine. Prema površini najveće naselje u Općini je Beletinec s 5,04 km², odnosno 29,27 % od ukupne površine Općine dok je najmanje po veličini naselje Križanec površine 0,92 km².

Općina Sveti Ilija prema indeksu razvijenosti (NN 3/2024) razvrstava se u VI. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u trećoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave.

Slika 1. Položaj općine Sveti Ilija u Varaždinskoj županiji

Izvor: Varaždinska županija

Općina Sveti Ilija nalazi se u brežuljkastom kraju s bogatom poljoprivrednom tradicijom i prirodnim ljepotama. Njena teritorijalna obilježja uključuju raznoliku vegetaciju, plodno tlo, umjereno kontinentalnu klimu te manja naselja smještena u dolinama i brežuljcima

Reljef je uglavnom blago valovit s dominantnim brežuljcima, dolinama i riječnim tokovima, što oblikuje krajolik. Ovi brežuljci predstavljaju prijelaz između niskog ravničarskog područja Varaždinskog polja i brdovitog Zagorja.

Prosječna nadmorska visina u općini varira od 200 do 300 metara, dok se pojedini vrhovi brežuljaka uzdižu iznad prosjeka, no bez značajnih visinskih razlika. Brežuljci su pretežno zaobljenog oblika i nisu strmi, što je karakteristično za zagorski tip reljefa.

Brežuljkasti dijelovi prekriveni su poljoprivrednim površinama, vinogradima, voćnjacima i livadama, dok su šumske površine uglavnom smještene na višim dijelovima brežuljaka, pružajući prirodni okvir naseljima. Šume su mješovite, s prevladavanjem listopadnih vrsta kao što su hrast, grab i bukva, što je uobičajeno za kontinentalnu klimu Hrvatske.

Sveti Ilija, kao i cijelo područje Varaždinske županije, nalazi se u zoni umjereno kontinentalne klime. To znači da klima obilježava kombinacija toplih ljeta i hladnih zima s uobičajenim temperaturnim oscilacijama koje se javljaju u kontinentalnim dijelovima Hrvatske.

Iako nema većih rijeka, općinu Sveti Ilija presijecaju manji potoci, koji se ulijevaju u veće vodotoke okolnog područja, kao što je rijeka Plitvica.

Ovaj kraj ima mješovitu vegetaciju, s obiljem poljoprivrednih kultura, livada, vinograda i šuma. Šume su većinom listopadne, a poljoprivredna zemljišta koriste se za uzgoj različitih kultura, kao što su pšenica, kukuruz, te voće poput jabuka, krušaka i vinove loze.

Geoprometni položaj općine Sveti Ilija je izuzetno povoljan zbog blizine grada Varaždina, s kojim je dobro povezana cestovnim i željezničkim vezama. Kroz općinu prolazi državna cesta DC 3, kao i tri županijske ceste (ŽC 2050, ŽC 2086, ŽC 2105) te četiri lokalne ceste (LC 25075, LC 25121, LC 25125, LC 25127). Ukupna dužina nerazvrstanih cesta na području općine iznosi 64,26 km, od čega je 40% asfaltirano. Trenutno stanje cestovne mreže ocjenjuje se zadovoljavajućim, no planirana izgradnja Podravske brze ceste (Slovenija – Varaždin – Koprivnica – Osijek – Istočna Europa), koja bi prolazila sjevernim rubom općine, dodatno će poboljšati prometnu povezanost. Kako bi se osigurali sigurniji

uvjeti za promet zbog sve većeg broja sudionika, planirana su daljnja ulaganja u održavanje i poboljšanje nerazvrstanih cesta, poljskih puteva, ulica te pješačkih staza unutar naselja.

Slika 2. Prometna mreža na području općine Sveti Ilija

Izvor: DGU

5.2 Demografska obilježja

Prema Popisu stanovništva iz 2021. godine Općina ima 3.242 stanovnika, što je u odnosu na 2011. godinu pad stanovnika za 7,6 %. Stanovništvo općine Sveti Ilija čini 2 % stanovnika Varaždinske županije (159.487¹¹).

Tablica 1. Pregled promjene broja stanovnika općine Sveti Ilija u usporedbi s Varaždinskom županijom i RH u razdoblju od 2001.-2021. godine

Područje	Broj stanovnika			Postotak promjene 2011.-2021. (%)
	2001.	2011.	2021.	
Republika Hrvatska	4.437.460	4.284.889	3.871.833	- 9,64
Varaždinska županija	184.769	175.951	159.487	- 9,36
Općina Sveti Ilija	3.532	3.511	3.242	-7,66

Izvor: DZS

¹¹ Županija u brojkama (<https://www.varazdinska-zupanija.hr/o-nama/zupanija-u-brojkama.html#:~:text=Povr%C5%A1ina%20%C5%BDupanije%20je%201.262%20km2,Popisu%20stanovni%C5%A1tva%20iz%202021.>).

Povoljni prometni položaj te blizina grada Varaždina pogoduju razvoju općine Sveti Ilija, što je vidljivo i po gustoći naseljenosti. Gustoća naseljenosti je u općini Sveti Ilija 2021. godine iznosila 188,27 st/km², što je više od gustoće naseljenosti na razini županije (126,38 st/km²) i države (68,41 st/km²). Najgušće naseljeno naselje u sklopu Općine je Doljan s gustoćom naseljenosti od 331,67 st/km², a najmanju gustoću naseljenosti od 112,11 st/km² ima naselje Krušljevec.

Tablica 2. Gustoća naseljenosti u naseljima općine Sveti Ilija u usporedbi s Varaždinskom županijom i RH

Područje	Broj stanovnika (2021.)	Površina (km ²)	Gustoća naseljenosti u 2021. godini (st/km ²)
Republika Hrvatska	3.871.833	56.594	68,41
Varaždinska županija	159.487	1.262	126,38
Općina Sveti Ilija	3.242	17,22	188,27
- Beletinec	865	5,04	171,63
- Doljan	398	1,20	331,67
- Križanec	285	0,92	309,78
- Krušljevec	213	1,90	112,11
- Seketin	348	2,60	133,85
- Sveti Ilija	572	2,86	200,00
- Tomaševac Biškupečki	339	1,20	282,50
- Žigrovec	222	1,50	148,00

Izvor: DZS

Najviše stanovnika živi u naselju Beletinec (26,68 %) i Sveti Ilija (17,64 %), a najmanje stanovnika živi u naselju Krušljevec (6,57 %) i Žigrovec (6,85 %). Spolna struktura stanovništva općine Sveti Ilija uglavnom je uravnotežena, a stanovništvo čini 51 % ženskog i 49 % muškog spola. Spolna struktura prema dobnim skupinama većinom je uravnotežena, uz iznimku dobne skupine od 5 do 9 godina gdje je primjetni veći broj osoba muškog spola te dobne skupine 55-59 te 70 godina i više gdje dominira ženski spol.

Tablica 3. Dobno spolna struktura stanovništva u općini Sveti Ilija u 2021. godini

Dobna skupina		0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-54	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85 i više
Beletinec	M	28	21	18	20	27	25	30	29	24	25	34	31	35	31	14	16	8	9
	Ž	18	13	12	21	36	33	20	32	22	26	34	39	28	28	26	17	16	19
Doljan	M	4	11	9	10	14	15	14	11	13	11	15	19	14	10	7	3	3	0
	Ž	16	9	16	10	9	13	13	10	16	19	11	18	13	14	10	8	6	4
Križanec	M	4	7	11	9	4	8	8	12	8	9	15	7	18	9	7	4	1	1
	Ž	3	7	8	8	5	10	6	4	13	9	9	9	21	11	8	3	4	5
Krušljevec	M	5	4	6	4	6	9	4	8	9	10	7	7	9	5	7	3	3	2
	Ž	8	6	4	3	2	6	7	10	2	4	6	11	4	11	6	9	2	4
Seketin	M	7	10	7	7	12	6	14	8	16	15	14	13	12	12	8	3	3	0
	Ž	3	5	14	11	9	7	5	17	9	17	13	15	12	13	13	8	8	2
Sveti Ilija	M	9	19	14	18	21	15	18	24	18	21	22	16	20	17	13	6	1	0
	Ž	17	15	22	18	21	15	14	21	18	18	22	21	22	20	13	9	7	7
	M	5	10	13	12	13	11	12	5	12	14	13	13	8	15	9	4	1	0

Tomašev c Biškupečk i	Ž	3	8	4	7	10	9	3	5	16	11	15	10	10	14	14	14	7	9
Žigrovec	M	4	12	4	6	10	11	7	9	8	9	4	12	8	7	2	3	3	1
	Ž	5	3	1	5	9	3	8	6	9	4	7	11	9	6	6	2	4	4
%		4,3	4,9	5,0	5,2	6,4	6,0	5,6	6,5	6,6	6,8	7,4	7,8	7,5	6,9	5,0	3,5	2,4	2,1

Izvor: DZS

Prema prikazanoj dobnoj strukturi općine Sveti Ilija vidljiva je prisutnost demografskog starenja. Čak 27,3 % stanovništva je starije od 60 godina, dok je 19,5 % stanovništva mlađe od 20 godina. Indeks starenja prati trend prisutan na razini države te iznosi 154,64 %, dok je na razini županije prisutan nešto manji indeks starenja u odnosu na raznu RH. Najmanji indeks starenja prisutan je u naselju Sveti Ilija te iznosi 102,27 %, dok je najveći indeks starenja u naselju Tomaševac Biškupečki i iznosi 169,35 %. Prosječna starost stanovništva iznosi 42,8 godinu.

Tablica 4. Indeks starenja stanovništva općine Sveti Ilija u 2021. godini

Područje	Broj stanovnika (2021.)	Stanovništvo mlađe od 20 godina	Stanovništvo starije od 60 godina	Indeks starosti (%)
Republika Hrvatska	3.871.833	741.145	1.157.590	156,19
Varaždinska županija	159.487	30.413	44.984	147,91
Općina Sveti Ilija	3.242	631	885	140,25
- Beletinec	865	151	247	163,58
- Doljan	398	85	92	108,24
- Križanec	285	57	92	161,40
- Krušljevec	213	40	65	162,50
- Seketin	348	64	94	146,88
- Sveti Ilija	572	132	135	102,27
- Tomaševac Biškupečki	339	62	105	169,35
- Žigrovec	222	40	55	137,50

Izvor: DZS

Na razini RH i Varaždinske županije zabilježen je rast vitalnog indeksa, dok je na području općine Sveti Ilija zabilježen je velik pad vitalnog indeksa sa 56,52 na 48,65, što ukazuje na prirodni pad stanovništva. Osim postepenog pada broja stanovništva, na području Općine vidljiv je pad stope nataliteta koji je u 2023. godini iznosio 5,55 %.

Tablica 5. Prirodno kretanje stanovništva općine Sveti Ilija u 2022. i 2023. godini

Područje	2022.				2023.			
	Rođeni	Umrli	Stopa nataliteta	Vitalni indeks	Rođeni	Umrli	Stopa nataliteta	Vitalni indeks
RH	34.027	56.979	8,79	59,72	32.325	51.275	8,35	63,04
Varaždinska županija	1.307	2.327	8,19	56,17	1.193	2.112	7,48	56,48
Općina Sveti Ilija	26	46	8,02	56,52	18	37	5,55	48,65

Izvor: DZS

Prema posljednjim dostupnim podacima DZS-a, migracijski saldo u općini Sveti Ilija je u razdoblju od 2021.-2023. godine bio pozitivan te se postepeno povećavao. Vidljiv je rast broja doseljenih i odseljenih na područje općine Sveti Ilija je u promatranom razdoblju u svim kategorijama, no promijenio se omjer doseljenih i odseljenih prema području iz kojeg, odnosno na koje su preselili. U promatranom razdoblju među doseljenicima dominiraju osobe iz drugog grada ili općine unutar Varaždinske županije, no primjetno je postepeno povećavanje doseljenika iz inozemstva (rast s 8,20 % na 30,39 %), dok udio doseljenika iz drugih županija stagnira. Odseljeni također najčešće sele na područje gradova i općina unutar Varaždinske županije (50-60 %), iako je promatranom razdoblju primjetan postepeni pad udjela odseljenih na područje unutar Varaždinske županije, dok s druge strane raste udio odseljenika u drugu županiju i inozemstvo. U 2022. godini zabilježeno je seljenje 6 osoba unutar Općine, a u 2023. godini na isti način su preselile 3 osobe.

Tablica 6. Pregled migracija na području općine Sveti Ilija u razdoblju od 2021. do 2023. godine

			2021.	2022.*	2023.*
Doseljeni	UKUPNO		61	76	102
	Iz drugog grada/općine unutar iste županije	Broj	47	50	56
		%	77,05	65,79	54,90
	Iz druge županije	Broj	9	10	15
		%	14,75	13,16	14,71
	Iz inozemstva	Broj	5	16	31
		%	8,20	21,05	30,39
Odseljeni	UKUPNO		53	61	76
	U drugi grad/općinu unutar iste županije	Broj	31	37	41
		%	58,49	60,66	53,95
	U drugu županiju	Broj	7	8	12
		%	13,21	13,11	15,79
	U inozemstvo	Broj	15	16	23
		%	28,30	26,23	30,26
	Migracijski saldo		8	15	26

* izuzeti je broj preseljenih osoba unutar općine Sveti Ilija

Izvor: DZS- Gradovi u statistici

Prema navedenim podacima, općina Sveti Ilija postaje sve privlačnija za selidbu stanovnika unutar Varaždinske županije s povećanjem udjela doseljenika iz inozemstva.

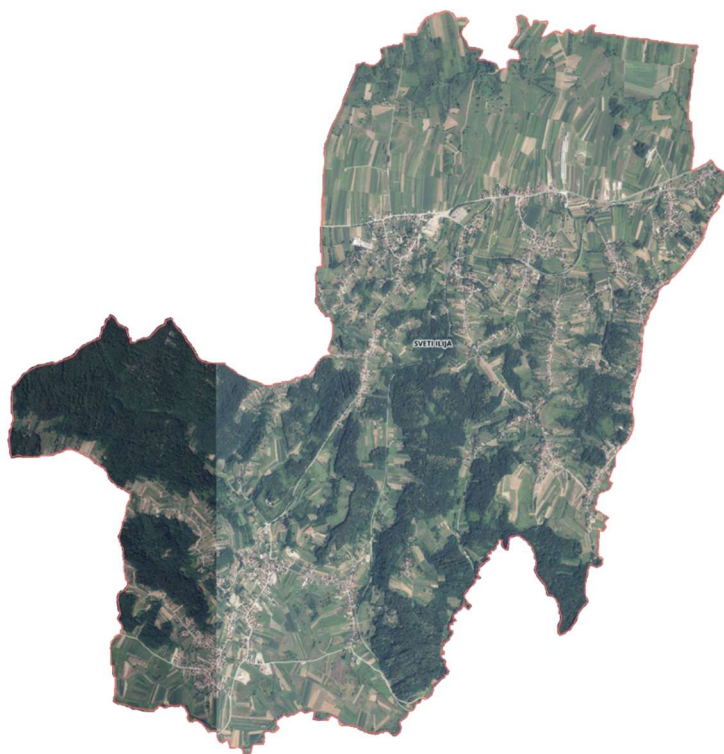
5.3 Prirodno-geografska obilježja

Općina Sveti Ilija smještena je u središnjem dijelu Varaždinske županije. Varaždinska županija nalazi se na sjeveru Republike Hrvatske, a graniči s Međimurskom, Koprivničko-križevačkom, Zagrebačkom i Krapinsko-zagorskom županijom, a na sjeverozapadnom dijelu graniči s Republikom Slovenijom. Varaždinska županija okružena je rijekom Dravom, Macejskim pobrđem i istočnim Haložama, Kalničkim gorjem te Ivanšćicom, a obilježava ju ravničarsko te brežuljkasto reljefno područje s gorskim masivima.

5.3.1 Reljefna obilježja

Reljef općine Sveti Ilija sastoji se od nizinskog i brežuljkastog područja. Sjeverni dio općine čini dravska ravnica koja se sastoji od aluvijalnih naslaga rijeke Drave i Plitvice, središnji dio smješten je na padinama Varaždinsko-topličkog gorja do 250 m nadmorske visine, a južni dio nalazi se u aluvijalnoj dolini rijeke Bednje.

Slika 3. Reljef općine Sveti Ilija

Izvor: DGU

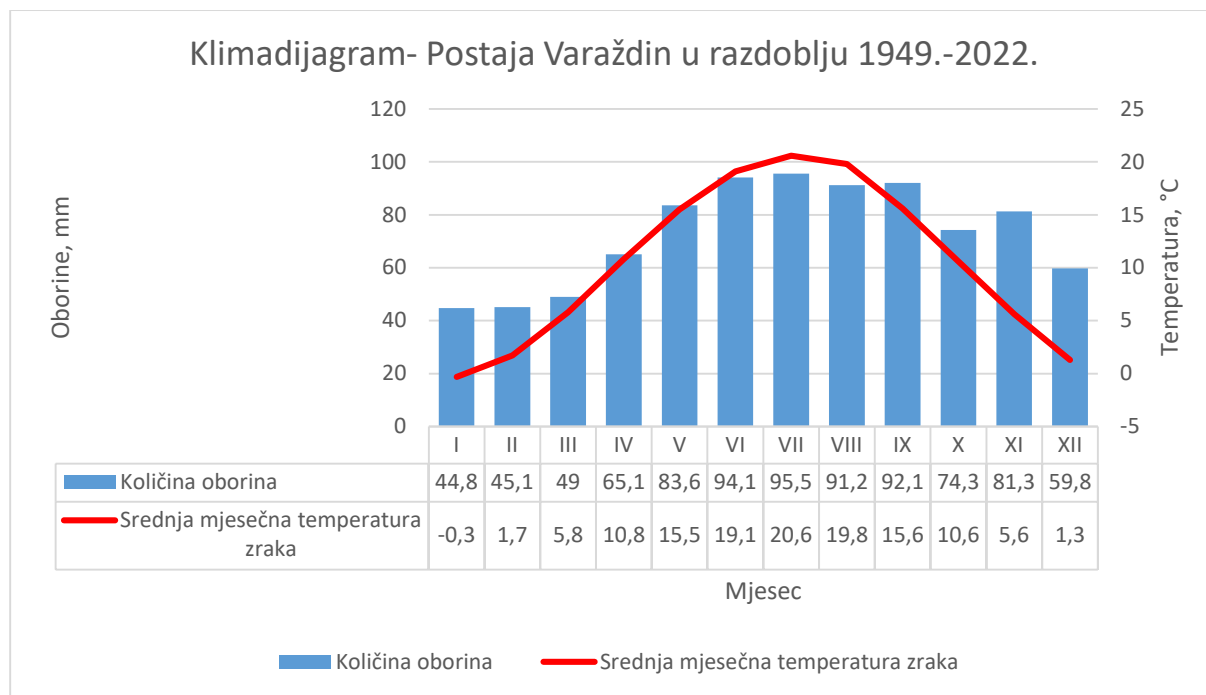
5.3.2 Klimatska obilježja

Na području općine Sveti Ilija prevladava klima koja je karakteristična za šire područje Varaždinske županije, odnosno umjerena kontinentalna klima s toplim ljetima i oborinama tijekom cijele godine. Područje spada među srednje osunčana područja Hrvatske s približno 2.000 sati sijanja sunca. Središnja godišnja temperatura zraka iznosi oko 10°C, najtopliji mjesec je srpanj sa srednjom mjesečnom temperaturom oko 19°C, dok je siječanj najhladniji sa srednjom mjesečnom temperaturom od -1°C. Količina godišnjih oborina iznosi oko 900 mm.

Najčešća oborina je kiša, a zimi se pojavljuje snijeg na viši nadmorskim visinama između 45 i 50 dana u razdoblju od listopada do svibnja. Prosječne mjesečne vrijednosti relativne vlage zraka su iznad 70 %. Proljeće je najvjetrovitije godišnje doba, a većinom pušu vjetrovi južnog i jugozapadnog te sjevernog i sjeveroistočnog kvadranta. Tlo čini kombinacija ravnog i brežuljkasto-brdovitog terena te je zbog povoljne klime pogodno za obradu, razvoj biljnog pokrova i raznolikost životinjskog svijeta.

Reprezentativna meteorološka postaja za područje Općine je postaja Varaždin. Tijekom 2023. godine na svim postajama je izmjerena viša temperatura zraka od prosječne. Postaja Varaždin zabilježila je najveće odstupanje od prosjeka tijekom siječnja 2023. godine, u vrijednosti od 3,9°C, a zabilježena je znatno veća količina oborina u odnosu na prosjek (povećanje za 442 %, odnosno 175,00 mm)¹².

Grafikon 1. Klimadijagram meteorološke postaje Varaždin za razdoblje od 1949.-2023. godine

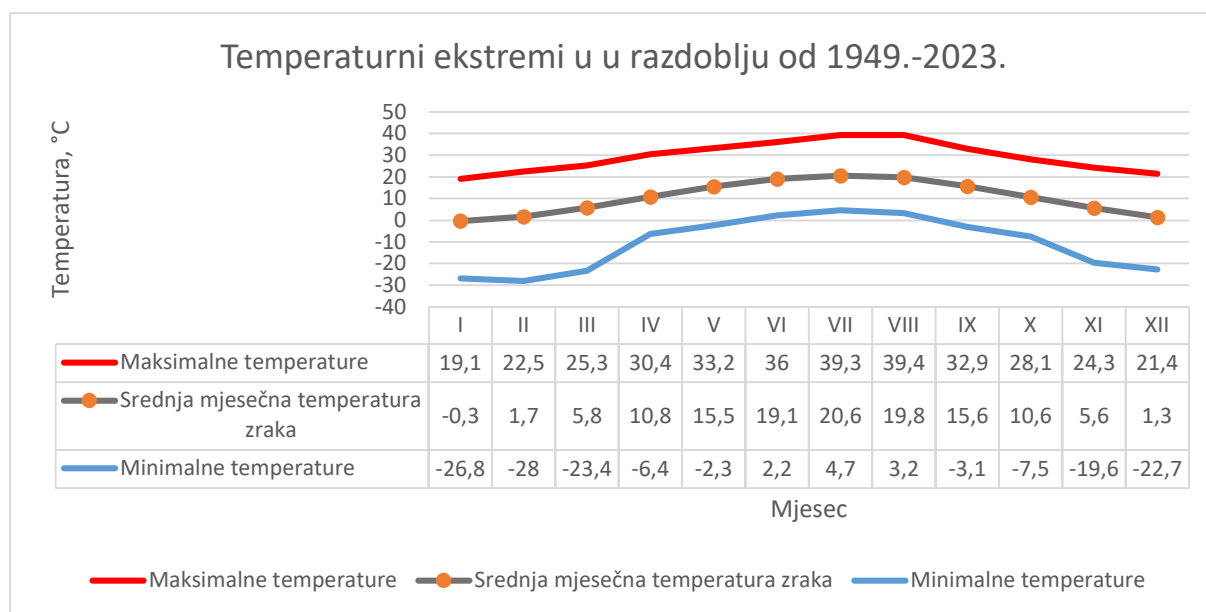

Izvor: DHMZ

Prema Strategiji prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine izrađeno je nekoliko projekcija promjene temperatura, a sve projekcije pokazuju porast temperature na cijelom području RH. Analizirajući podatke iz meteorološke postaje Varaždin za razdoblje od 1949. do 2023. godine, primjetni su temperaturni ekstremi u svim mjesecima, a razlika između temperaturnih maksimuma i minimuma u svakom mjesecu pojedinačno varirala je kroz cijelu godinu između 33,8 °C i 50,5 °C. Najveće temperaturne razlike su prisutne tijekom zimskih mjeseci.

¹² Meteorološki i hidrološki bilten. (2023). Dostupno na: <https://radar2.dhz.hr/~stars2/bilten/2023/bilten0123.pdf>

Grafikon 2. Temperaturni ekstremi u Varaždinskoj postaji, 1949.-2022.

Izvor: DHMZ

5.3.3 Hidrogeološka i hidrološka obilježja

Varaždinska županija ima razvijenu riječnu mrežu, a glavni vodotok je rijeka Drava koja odvodnjava veći dio prostora županije. Glavne pritoke rijeci Dravi su Plitvica i Bednja. Riječna mreža usmjerena je longitudinalno u smjeru zapad-istok. Uz navedene rijeke prisutni su površinski vodotoci, podzemne vode i akumulacijska jezera.

Sjeverni dio općine Sveti Ilija pripada slivu Plitvice, a najznačajniji je vodotok kanal Piškornica, glavni recipijent potoka Trdica, Korana, Doljan, Križanec i Šajevo koji se slijevaju s južnih obronaka Varaždinsko-toplinskog gorja.

Važni vodotok je rijeka Bednja u južnom rubnom dijelu Općine, koja ujedno predstavlja južnu granicu te teče u smjeru zapad-istok. Navedeni vodotok ima pluvijalni (kišni) režim protjecanja, a maksimalni vodostaj slijedi nakon velikih padalina, posebice u jesen i proljeće.

Kvaliteta vode u rijeci Bednji je III. kategorije, dok je propisana kvaliteta vode II. kategorije. Lijeve pritoke rijeke Bednje su kanali Bužanić i potoci Brodišće, Beletinec, Krušljevec i Slugovine. Najduži potok na području je potok Beletinec koji teče kroz istoimeno naselje. U sjevernom dijelu Općine teče kroz šumoviti, a u južnom kroz naseljeni dio naselja¹³.

¹³ Mrežne stranice Općine Sveti Ilija. Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/opcenito-o-opcini/>

Slika 4. Vodotoci na području općine Sveti Ilija

Izvor: Geoportal

Na području općine Sveti Ilija nema opasnosti od katastrofalnih poplava, no moguća je pojava plavljenja poljoprivrednih površina i gospodarskih objekata usred veće količine oborina i topljenja snijega što rezultira izlivanjem rijeke iz korita. Prema procjeni rizika od velikih nesreća za područje općine Sveti Ilija¹⁴, najveća zabilježena poplava bila je 2014. godine kada je rijeka Bednja izašla iz korita i poplavila poljoprivredne površine uz korito rijeke. Zbog velikih količina oborinske vode došlo je do plavljenja podruma određenog broja kuća u naselju Doljan, dok ostale katastrofe u bližoj povijesti na području Općine nisu zabilježene.

Najveći protoci u svim vodotocima su u proljetnom razdoblju kod topljenja snijega i proljetnih kiša. Jesenske kiše izražene su manjim dotocima u vodotoke. Uz redovno održavanje, i uređenje spomenute dionice Bednje, može vodni sustav funkcionirati bez ikakvih opasnosti od poplava. Godišnji hod količine oborina je kontinentalnog tipa s maksimumom u lipnju i sekundarnim maksimumom u studenom. Srednja godišnja količina padalina iznosi oko 900 mm.

5.3.4 Seizmološka obilježja

Identificirane prijetnje na području općine Sveti Ilija u skladu su s identificiranim prijetnjama na razini Varaždinske županije, a to uključuje potres, poplave, ekstremne temperature te epidemije i pandemije. Tijekom 2016. godine izrađene su Smjernice za izradu procjena rizika od veliki nesreća na području

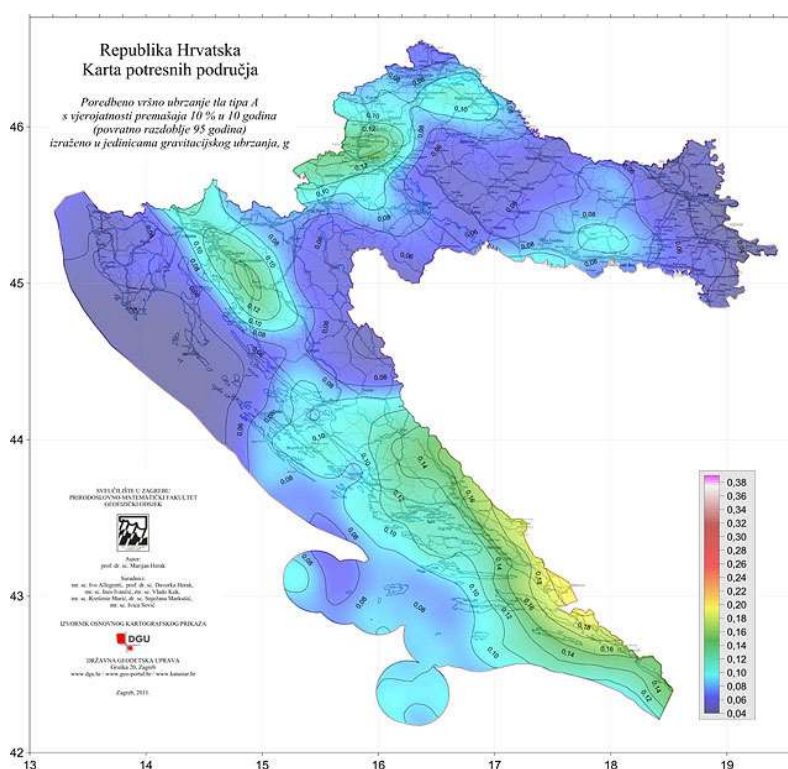
¹⁴ Procjena rizika od velikih nesreća za područje Općine Sveti Ilija. (2021). Revizija I. -12/2021. Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/wp-content/uploads/2022/08/Revizija-I-Procjene-rizika-Sveti-Ilija-2021.pdf>

Varaždinske županije, prema kojima je izrađena Procjena rizika od velikih nesreća za područje općine Sveti Ilija. Prema dopuni područnog ureda civilne zaštite Varaždin za navedeni dokument, područje općine Sveti Ilija ugroženo je intenzitetima potresa jačine do VII° MCS ljestvice.

Prema seizmološkoj karti (Kuk, 1987) s povratnim razdobljem od 50 god. i 100 god. metodom Medvedeva, na lokaciji zahvata može se očekivati potres od VI° prema MCS (Mercalli - Cancani - Sieberg) skali, dok je seizmičnost po MCS skali za povratni period od 200 i 500 g. na ovom području VII°.

Na portalu Karte potresnih područja Republike Hrvatske¹⁵ kojeg je razvio Geofizički odsjek Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, za lokaciju zahvata (geografska dužina $\lambda=16^{\circ}19'28''$ i geografska širina $\phi=46^{\circ}14'44''$) očitane su vrijednosti horizontalnih vršnih ubrzanja tla tipa A (a_gR) za povratna razdoblja od $T_p = 95, 225$ i 475 godina izraženih u jedinicama gravitacijskog ubrzanja ($1\text{ g} = 9,81\text{ m/s}^2$), $T_p = 95$ godina: $a_gR = 0,09\text{ g}$ (takav bi potres na širem području zahvata imao intenzitet $I_0 = \text{VII}^{\circ}$ MCS), $T_p = 225$ godina: $a_gR = 0,13\text{ g}$ (takav bi potres na širem području zahvata imao intenzitet $I_0 = \text{VIII}^{\circ}$ MCS), odnosno $T_p = 475$ godina: $a_gR = 0,18\text{ g}$ (takav bi potres na širem području zahvata imao intenzitet $I_0 = \text{VIII}^{\circ}$ MCS).

Slika 5. Karta potresnih područja Republike Hrvatske u proteklih 95 godina

Izvor: Geofizički odsjek Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Jedan od primarnih preventivnih segmenata zaštite od štetnih djelovanja potresa mora biti sadržan kod izrade prostorno planske dokumentacije. U dokumentima prostornog uređenja mjere zaštite moraju se ostvarivati temeljem propisanih zajedničkih prostornih normativa i standarda koje vode

¹⁵ Karte potresnih područja Republike Hrvatske. Dostupno na: <http://seizkarta.gfz.hr/hazmap/karta.php>

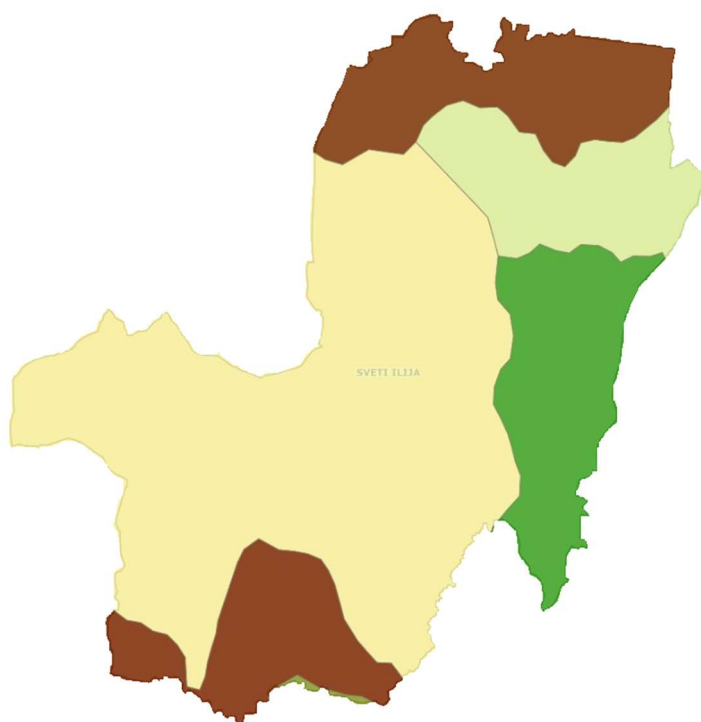
općem smanjenju povredljivosti urbanih struktura te moraju biti sadržani u koncepcijama i rješenjima, od prostornih planova područne (regionalne) samouprave.

5.3.5 Pedološka obilježja

Područje općine Sveti Ilija bogato je poljoprivrednim zemljištima, šumama i vodotocima, a spoj brežuljkastih i nizinskih dijelova daje raznolikost strukturi i kakvoći tla. Područjem dominira lesivirano pseudoglejno tlo (tip 10) na praporu dubine od 70 do 150 cm te nagiba 3-15 % koje zauzima središnji dio Općine, a čije su karakteristike slaba dreniranost te jaka osjetljivost prema kemijskim polutantima. Navedeno tlo spada među umjereno ograničena obradiva tla. Prisutna su i močvarno glejna, djelomično hidromeliorirana tla nagiba 0-1 % i dubine između 20 i 90 cm koja se prostiru na krajnjem sjevernom (tip 46) i južnom dijelu (tip 43) Općine, pretežito uz vodene površine. Na močvarno glejnim površinama prisutne su stagnirajuće površinske vode te visoka razina podzemne vode, vrlo slabe dreniranosti te jake osjetljivosti prema kemijskim polutantima. Na istočnom dijelu Općine prisutna su rendzina na laporu (flišu) ili mekim vapnencima (rigolana tla vinograda) (tip 17) nagiba između 8 i 30 % te dubine između 30 i 150 cm. Tlo karakterizira slaba osjetljivost prema kemijskim polutantima. Na sjeveroistočnom dijelu Općine prisutna je i kategorija tla koja obuhvaća lesivirano tlo na praporu (tip 8), pseudoglej, euterično smeđe i močvarno glejno tlo. Navedeno tlo je pretežno slabo drenirano s jakom osjetljivosti prema kemijskim polutantima, nagib tla je od 0 do 10 %, a dubina iznosi između 70 i 150 m.

Na rubnim južnim dijelovima općine Sveti Ilija u tragovima se pojavljuje kiselo smeđe tlo na klastitima (tip 24), s vrijednosti pH u vodi manjoj od 5,5, s manje od 50 % skeleta, nagibom između 10 i 35 %, dubinom od 50 do 90 cm te jakom osjetljivosti prema kemijskim polutantima.

Slika 6. Pedološka obilježja područja općine Sveti Ilija

Legenda	
	Lesivirano pseudoglejno na praporu
	Lesivirano na praporu
	Močvarno glejno
	Rendzina na laporu (flišu) ili mekim vapnencima
	Kiselo smeđe na klastitima

Izvor: ENVI atlas okoliša

Sukladno podacima prikazanim na karti, u nastavku slijedi opis prisutnih jedinica tla na području općine Sveti Ilija.

Slika 7. Obilježja jedinica tla prisutnih na području općine Sveti Ilija

Kartirane jedinice tla			
Broj	Sastav i struktura		Obilježja
	Dominantna	Ostale jedinice tla	
8	Lesivirano na praporu	Pseudoglej. Euterično smeđe, močvarno glejno, koluvij	- umjereno ograničeno obradivo tlo - slaba dreniranost - jaka osjetljivost na kemijska onečišćenja
10	Lesivirano pseudoglejno na praporu	lesivirano tipično, pseudoglej, močvarno glejno, kiselo smeđe na praporu	- umjereno ograničena obradiva tla - slaba dreniranost - jaka osjetljivost na kemijska onečišćenja
17	Rendzina na laporu (flišu) ili mekim vapnencima	rigolana tla vinograda, sirozem silikatno karbonatni, lesivirano na laporu ili praporu, močvarno glejno, euterično smeđe	- ograničena obradiva tla - nagib terena >15 i/ili 30% - dubina tla <60 cm - slaba osjetljivost na kemijska onečišćenja
24	Kiselo smeđe na klastitima	Ranker regolitični, lesivirano, pseudoglej, smeđe podzolasto	- ograničena obradiva tla - kiselost tla $k < 5,5$ pH u vodi - skeletnost < 50% skeleta - jaka osjetljivost na kemijska oštećenja
43	Močvarno glejno	djelomično hidromeliorirana, Koluvij s prevagom sitnice	- privremeno nepogodno za obradu - stagnirajuće površinske vode - visoka razina podzemne vode - vrlo slaba dreniranost - jaka osjetljivost na kemijska onečišćenja
46	Močvarno glejno	djelomično hidromeliorirano, močvarno glejno vertično	- privremeno nepogodno za obradu - stagnirajuće površinske vode - visoka razina podzemne vode - vrlo slaba dreniranost - jaka osjetljivost na kemijska onečišćenja - vertičnost vt > 30 % gline

Izvor: ENVI atlas okoliša, Namjenska pedološka karta RH¹⁶

Na temelju navedenih podataka može se zaključiti kako na području općine Sveti Ilija nalazi nekoliko vrsta tla sa specifičnim karakteristikama koje utječu na mogućnost poljoprivrednog iskorištavanja te drugih aktivnosti. Među problematikom se ističe slaba drenažnost tla koja stvara potrebu za dobrim upravljanjem oborinama, uključivanje mjere hidromelioracije, navodnjavanje te poduzimanje mjera za zaštitu od poplava. Visoka osjetljivost određenih tipova tla prema kemijskim polutantima ukazuje na

¹⁶ Bogunović, M. i dr. (1998). Namjenska pedološka karta Republike Hrvatske Mjerila 1:300 000. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/file/422019>

potrebu za kontroliranim korištenjem pesticida, gnojiva i drugih kemikalija u svrhu sprječavanja kontaminacije.

Nedaleko od naselja Sveti Ilija, oko 2 km jugozapadno, nalazi se zona glinovitih naslaga koja se pruža u smjeru jug-jugoistok u predjelu nazvanom Vučenica. Geološkom prospekcijom utvrđeno je područje glinovitih naslaga gornjopontske starosti. Stanje rezervi je nepoznato. Prema preliminarnim ispitivanjima glina je povoljna za upotrebu u opekarskoj industriji.¹⁷

Prema prostornom planu uređenja Varaždinske županije na području općine Sveti Ilija nalaze se 2 napuštena eksploatacijska polja¹⁸. Na ovom području postoji geološki potencijal gotovo svih mineralnih sirovina, posebice na području uz rijeku Bednju. Prema posljednjem prostornom planu uređenja općine Sveti Ilija nema značajnih površina na kojima bi se planiralo istraživanje i iskorištavanje mineralnih resursa¹⁹.

---

¹⁷ Rudarsko-geološka studija Varaždinske županije. (2016). Hrvatski geološki institut. Zagreb. Dostupno na: <https://www.varazdinska-zupanija.hr/media/k2/attachments/2706-rudarsko-geo-studija.pdf>

¹⁸ Prostorni plan Varaždinske županije. (2022). Dostupno na: <https://www.varazdinska-zupanija.hr/dokumenti/prostorni-planovi.html>

¹⁹ Prostorni plan uređenja Sveti Ilija. (2018). Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/prostorni-urb-plan/>

6. Analiza ulaznih podataka povezanih s temom zelene urbane obnove

6.1 Analiza strateških i prostorno-planskih dokumenata

Tijekom izrade analize strateških i prostorno-planskih dokumenata za potrebe izrade SZUO Sveti Ilija u obzir su uzeti svi relevantni prostorno-planski i strateški dokumenti na razini Općine Sveti Ilija, kao i dokumenti na razini Varaždinske županije i RH. To obuhvaća Prostorni plan Općine Sveti Ilija te Prostorni plan Varaždinske županije sa svim dosadašnjim izmjenama i dopunama, strategije i planove razvoja na razini općine i županije. Analiza strateških i prostorno-planskih dokumenata usmjerena je na povezivanje definiranih mjera i aktivnosti u sklopu SZUO s elementima i funkcijama ZI i KG.

Sukladno Zakonu o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19, 67/23), Općina Sveti Ilija je nositelj izrade Prostornog plana na lokalnoj razini, a tijela Općine dužna su osigurati izradu izvješća o stanju u prostoru. JLS dužne su dopuniti prostorne planove uređenja tako da odrede neuređene dijelove građevnih područja i izgrađene dijelove tih područja planirane za urbanu preobrazbu.

Ciljevi prostornog uređenja obuhvaćaju osiguravanje ravnomjernog prostornog razvoja, prostorne održivosti, racionalno korištenje i očuvanje prostornih kapaciteta, zaštitu i njegu prostornih osobitosti i vrijednosti, osiguravanje funkcionalnosti, pristupačnosti i uporabe raznih društvenih, ekonomskih i socijalnih usluga za potrebe stanovništva. Među ciljevima prostornog uređenja spominje se i razvoj zelene infrastrukture uz poštovanje prirodnog i urbanog krajobraza i kulturnog nasljeđa kako bi se stvorio visokovrijedni izgrađeni prostor koji uvažava specifičnosti pojedinih cjelina. Prostorno uređenje temelji se na načelima integralnog pristupa, uvažavanja znanstveno i stručno utvrđenih činjenica, prostorne održivosti razvitka i vrsnoće gradnje, ostvarivanja i zaštite javnog i pojedinačnog interesa, horizontalne integracije u zaštiti prostora, vertikalne integracije te javnosti i slobodnog pristupa podacima i dokumentima značajnim za prostorno uređenje²⁰.

Potrebno je unaprijediti monitoring okoliša te uvesti dodatni elementi i alati za utvrđivanje stvarnog stanja okoliša kako bi se omogućila dostupnost podataka o bioraznolikosti, kvaliteti zraka i vode, što će rezultirati prepoznavanjem i uvođenjem održivih urbanističkih praksi, participativnom planiranju i povezivanju s relevantnim međunarodnim standardima.

6.1.1 Strateški dokumenti

SZUO općine Sveti Ilija povezana je sa sljedećim strateškim dokumentima Općine Sveti Ilija i Varaždinske županije:

- Provedbeni plan Općine Sveti Ilija 2022.-2025.

²⁰ Zakon o prostornom uređenju. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_12_153_3220.html

- Plan razvoja Varaždinske županije za razdoblje od 2021. do 2027. godine

U nastavku slijedi prikaz važećih strateških dokumenata te njihova poveznica s mjerama i projektima kojima se potiče razvoj zelene infrastrukture.

Tablica 7. Usklađenosti SZUO općine Sveti Ilija sa strateškim dokumentima na lokalnoj i županijskoj razini

Provedbeni plan Općine Sveti Ilija 2022.-2025.	
Obrazloženje	Provedbeni plan Općine Sveti Ilija 2022.-2025. je srednjoročni akt strateškog planiranja koji određuje prioritetne mjere i aktivnosti za provedbu ciljeva povezanih s relevantnim dugoročnim i srednjoročnim aktima strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za JLS. Provedbeni plan Općine Sveti Ilija 2022.-2025. usklađen je sa strateškim ciljevima NRS 2030. Prioriteti i mjere koje se mogu povezati s razvojem zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja su: - <i>Prioritet 1. Stvaranje preduvjeta za povećanje društvene jednakosti</i> - o <i>Mjera 1.1. Unaprjeđenje uvjeta za osiguranje kvalitetnog obrazovanja</i> - o <i>Mjera 1.3. Promicanje kulture i kulturnih sadržaja te razvoj sporta i rekreacije</i> - <i>Prioritet 2. Efikasan i održiv razvoj infrastrukture te poboljšanje prometne povezanosti</i> - o <i>Mjera 2.1. Održavanje i izgradnja komunalne infrastrukture</i> - o <i>Mjera 2.2. Održivo gospodarenje otpadom</i> - o <i>Mjera 2.4. Izgradnja i održavanje prometne infrastrukture</i>
Povezanost ciljeva	Mjera 1.1. uključuje aktivnosti izgradnje i unaprjeđenja infrastrukture za osnovnoškolsko obrazovanje Mjera 1.3. u sklopu prioriteta 1. adresira neodgovarajuće stanje i opremljenost društvenih, kulturno-zabavnih i sportsko-rekreacijskih objekata te važnost uređenja i dodatne izgradnje društvene infrastrukture kojom se želi potaknuti snažnije uključivanje stanovništva u društveni život lokalne zajednice. Navedena mjera povezana je s ciljevima razvoja zelene infrastrukture, odnosno stvaranje smislenih, funkcionalnih i povezanih zelenih i otvorenih prostora kojima se unaprjeđuje kvaliteta života lokalnog stanovništva. Mjere u okviru Prioriteta dva odnose se na efikasan i održiv razvoj infrastrukture te poboljšanje prometne povezanosti, posebice mjere 2.1., 2.2. i 2.4. koje ističu važnost razvoja i održavanja komunalne infrastrukture, provođenje i nadzor nad održivim gospodarenjem otpadom te izgradnju i modernizaciju prometne infrastrukture.
Plan razvoja Varaždinske županije za razdoblje od 2021. do 2027. godine	
Obrazloženje	Plan razvoja Varaždinske županije za razdoblje 2021. – 2027. (Plan razvoja) srednjoročni je akt strateškog planiranja od značaja za županiju kojim se definiraju posebni ciljevi za provedbu strateških ciljeva iz Nacionalne razvojne strategije RH do kraja 2030. godine te sektorskih i višesektorskih strategija RH. Plan razvoja utvrđuje strateški okvir razvoja Županije temeljem prethodno izrađene analize stanja te prepoznatih razvojnih potreba i potencijala. Sadrži i ključne strateške odrednice poput vizije, razvojnih prioriteta, posebnih ciljeva, mjera i strateških projekata. Izrada strategije zelene urbane obnove direktno ili indirektno doprinosi gotovo svim posebnim ciljevima u okviru Plana razvoja Varaždinske županije za razdoblje od 2021. do 2027. godine, a to su: - PC 1: Pametan i održiv gospodarski rast - PC 2: Razvoj funkcionalne i održive turističke regije - PC 3: Razvoj i povećanje dostupnosti kulture i kulturno-umjetničkih sadržaja- kultura dostupna svima - PC 5: Učinkovito upravljanje razvojem - PC 7: Zaštita prirode i okoliša te smanjenje utjecaja klimatskih promjena - PC 8: Jačanje otpornosti na rizike od katastrofa i povećanje sigurnosti stanovništva

Povezanost ciljeva	- PC 9: Unaprjeđenje osnovne regionalne i lokalne infrastrukture te organizacije prometnih sustava - PC 11: Promicanje socijalnog blagostanja i dostojanstvenog starenja - PC 12: Stvaranje poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva, mlade i obitelji
	Strategija zelene urbane obnove povezuje se s ciljevima održivog razvoja kroz poticanje kružnog gospodarstva, inovacija i lokalnog poduzetništva u zelenim projektima te unaprjeđenje energetske učinkovitosti, što doprinosi pametnom i održivom gospodarskom rastu (PC 1.). Razvoj zelene infrastrukture i modernizacija prometnih pravaca, obuhvaćeni strategijom, podržavaju očuvanje prirodne i kulturne baštine te povećanje turističke valorizacije prostora, što se izravno veže uz PC 2. Revitalizacijom urbanih prostora kroz zelene projekte doprinosi se i povećanju dostupnosti kulturnih i umjetničkih sadržaja (PC 3.). Uključivanje održivih metoda urbanog planiranja osigurava veću kvalitetu prostornog razvoja, revitalizaciju urbanih i ruralnih područja te smanjenje negativnih demografskih učinaka, čime se doprinosi PC 4. Implementacija mjera energetske učinkovitosti i zelene gradnje fokusira se na zaštitu biološke raznolikosti i smanjenje emisija stakleničkih plinova, čime se adresira PC 7. Strategija također podržava jačanje otpornosti na rizike kroz implementaciju zelenih elemenata u zgradarstvu, plansko upravljanje okolišem i edukacije o održivom razvoju (PC 8.). Provedbom mjera za razvoj održive mobilnosti, uključujući biciklističke i pješačke staze, modernizaciju prometnica i oborinskih sustava, doprinosi se smanjenju negativnog utjecaja prometa na okoliš (PC 9.). Stvaranjem i unaprjeđenjem javnih prostora strategija izravno podržava socijalno blagostanje, bolju integraciju zajednica te veću dostupnost javnih usluga (PC 11. i PC 12.).

6.1.2 Prostorno planski dokumenti

Prostorni plan Općine Sveti Ilija prvotno je izrađen 2004. godine te je objavljen u Službenom vjesniku Varaždinske županije, nakon čega je došlo do 2 izmjene i dopune. Prva izmjena Prostornog plana bila je 2009. godine, a druga izmjena je bila 2018. godine. Prema Prostornom planu Općine Sveti Ilija, površine na području općine imaju sljedeće namjene:

• POVŠINE ZA RAZVOJ I UREĐENJE PROSTORA/POVRŠINA NASELJA

a) GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA (izgrađeni i neizgrađeni dijelovi građevinskog područja naselja i izdvojenih dijelova građevinskih područja naselja, s rezerviranim namjenama)

- Mješovite, pretežito stambene namjene,
- Rezervat mješovite, pretežito stambene namjene,
- Stambene namjene,
- Javne i društvene namjene,
- Gospodarske namjene,
- Sportsko-rekreacijske namjene,
- Mješovite namjene - povremenog stanovanja (hobi i vikend izgradnja),
- Rezervat mješovite namjene - povremenog stanovanja (hobi i vikend izgradnja),
- Groblja

Tablica 8. Namjene unutar građevinskog područja naselja

Namjene unutar građevinskog područja naselja (ha)	Beletinec	Doljan	Križanec	Krušljevec	Seketin	Sveti Ilija	Tomaševac Biškupečki	Žigrovec	OPĆINA SVETI ILIJA
Mješovita, pretežito stambena namjena	63,97	29,76	31,92	16,88	46,43	59,66	26,37	25,48	300,47
Rezervat mješovite, pretežito stambene namjene	0,55					1,78			2,33
Stambena namjena						5,57			5,57
Javna i društvena namjena	1,82					4,60			6,42
Sportsko-rekreacijska namjena i javne zelene površine	0,29	0,72	0,34	0,34		1,39	0,34	0,58	3,96
Mješovita namjena-povremeno stanovanje	28,65	2,26	3,60	6,48	13,78	5,65		0,32	60,74
Rezervat mješovite namjene-povremeno stanovanje	0,49					0,49			0,98
Gospodarska namjena			1,55			2,64	17,67		21,86
Groblja	0,78							3,01	3,79
Ukupno	96,55	32,74	37,37	23,70	60,21	81,78	44,38	29,39	406,12
Uređenost građevinskog područja									
Izgrađeni dio	59,00	20,22	24,02	12,86	36,76	46,77	21,23	16,68	237,54
Neizgrađeni uređeni dio	30,45	11,52	12,61	10,64	23,34	28,99	9,25	10,54	137,34
Neizgrađeni neuređeni dio	7,10	1,00	0,74	0,20	0,11	6,02	13,90	2,17	29,39
Ukupno	96,55	32,74	37,37	23,70	60,21	81,78	44,38	29,39	406,12

Izvor: PPU Općine Sveti Ilija

• **POVRŠINE ZA RAZVOJ I UREĐENJE PROSTORA/POVRŠINA IZVAN NASELJA**

b) IZDVOJENA GRAĐEVINSKA PODRUČJA IZVAN NASELJA (izgrađena i neizgrađena prostorna cjelina izvan građevinskog područja naselja, s rezerviranim namjenama)

- Sportsko-rekreacijska namjena

Tablica 9. Izdvojeno građevinsko područje izvan naselja

Izdvojeno građevinsko područje izvan naselja	Prema važećoj teritorijalnoj granici	Prema predloženoj promjeni teritorijalne granice		Ukupno
	Krušljevec	Krušljevec	Beletinec	
Izgrađeno/zaposjednuto	1,89	(1,95)	0,87	2,82
Neizgrađeni uređeni dio	0,77	(0,82)	0,36	1,18
Neizgrađeni neuređeni dio	1,23	(1,27)	0	1,27
UKUPNO	3,89	(4,04)	1,27	5,27

c) IZGRAĐENE/UREĐENE STRUKTURE IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA (s rezerviranim namjenama)

- Gospodarska namjena (građevine namijenjene poljoprivrednoj proizvodnji, građevine namijenjene gospodarenju u šumarstvu i lovstvu, površine za iskorištavanje i istraživanje mineralnih sirovina)
- Sportsko-rekreacijska namjena
- Stambene i pomoćne građevine za vlastite potrebe i potrebe seoskog turizma

- Infrastrukturni sustavi i građevine
- Zatečena izgradnja izvan građevinskog područja
- Ostala izgradnja izvan građevinskog područja

d) NEIZGRAĐENE POVRŠINE IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA (osnovne namjene površina)

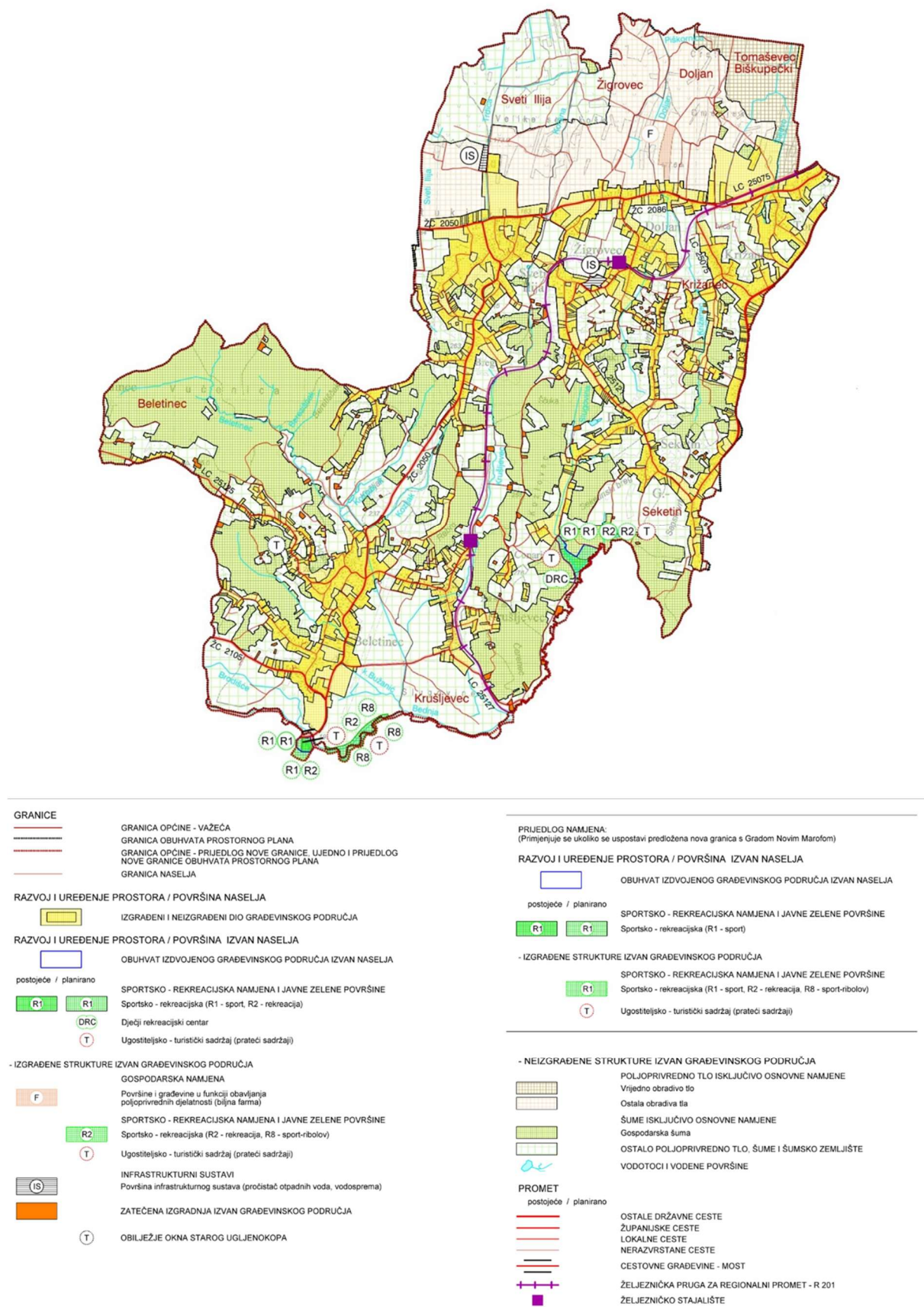
- Poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene: - vrijedno obradivo tlo
- ostala obradiva tla
- Šume isključivo osnovne namjene: - gospodarske šume
- Ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumske površine
- Vodne površine

Većina građevinskog područja unutar naselja je mješovite, pretežito stambene namjene (73,99 %) i mješovite namjene za povremeno stanovanje (14,96 %). U prosjeku je 58,5 % građevinskog područja izgrađeno, a neizgrađeni dio građevinskih područja je u većem dijelu uređeni (82,4 %), dok je u manjem dijelu neuređeni (17,6 %).

Namjene izvan građevinskog područja naselja	Oznaka	Površina (ha)
Gospodarska namjena	F	2,9
Sportsko-rekreacijska namjena	R	2,12
Infrastrukturni sustavi i građevine	IS	2,15
Zatečena izgradnja izvan građevinskog područja	Z	6,58
IZGRAĐENE/UREĐENE STRUKTURE IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA		13,75
Poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjere	P	225,00
- vrijedno obradiva tla	P2	42,75
- ostala obradiva tla	P3	182,25
Šumske površine- gospodarske namjene	Š1	431,79
Ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište	PŠ	644,97
Vodne površine	V	0,47
- Jezera		0,47
NEIZGRAĐENE POVRŠINE IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA		1302,23

Izgrađene/uređene strukture izvan građevinskog područja iznose 13,75 ha, od toga najveći dio zauzima zatečena izgradnja izvan građevinskog područja, zatim površine gospodarske namjene, a podjednako su prisutne površine sportsko-rekreacijske namjene te infrastrukturni sustavi i građevine. Među neizgrađenim površinama izvan građevinskog područja čine poljoprivredna i šumska područja, a u manjoj su mjeri prisutne vodene površine u obliku jezera.

Slika 8. Korištenje i namjena prostora općine Sveti Ilija

6.2 Povijesna analiza

Prvi tragovi čovječanstva na području općine Sveti Ilija bile su dvije kamene sjekire koje datiraju još iz prapovijesti. Civilizacija se počela razvijati u antičko doba, a prvi pisani izvor vezan uz Općinu je isprava Zagrebačkog kaptola iz 1236. godine u kojoj se spominju toponimi Obrys kao ime potoka i Beletyncy kao tvrđava. Župa Sveti Ilija spominje se i 1247. godine u prvom popisu župa Zagrebačke županije.

Slika 9. Župna Crkva Svetog Ilije Proroka u Svetom Iliji

Izvor: Općina Sveti Ilija

Prema kasnijim pisanim izvorima iz 17. i 18. stoljeća pronađeni su podaci o provođenju obrazovnih programa i učiteljima, koji su uz školska zaduženja obavljali i zvonarsku službu. Bogatstvo baroknog razdoblja na području općine Sveti Ilija svjedoče brojni spomenici arhitekture, a u crkvi Svih Svetih u Beletincu te staroj crkvi u Svetom Iliji pronađeni su elementi gotike. Na mjestu današnje crkve sv. Ilije koja je izgrađena 1914. godine, nekad se nalazila stara gotička crkva koja je više puta pregrađivana i uništena u snažnom potresu 1895 godine. Među važnijim kulturnim spomenicima je kurija grofova Patačić u Seketinu koja je izgrađena krajem 17. i početkom 18. stoljeća²¹. Navedena kurija smatra se jednim od najljepših dragulja u mozaiku kurija i klijeti sagrađenih na Varaždinbregu i okolici, a trenutno se nalazi u posjedu obitelji Puttar.

²¹ Mrežne stranice Općine Sveti Ilija. Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/>

Slika 10. Kurija Patačić u Seketinu

Izvor: Varaždinska županija

Među zanimljivijim povijesnim pričama i legendama ističe se Kurija na imanju Obrež u posjedu grofova Patačića od Zajezde, koje povijest pamti kao vinopije. Zanimljiv je podatak kako se uz Kuriju Obrež veže svojevrsni antialkoholni pokret seljaka tijekom tridesetih godina 19. stoljeća koji je zagovarao pretjerano ispijanje vode²², na što je tadašnji svećenik napisao šaljivu poslanicu svojim vjernicima na pokladnu nedjelju kako bi spriječio pokret. Radi nedostatka interesa trenutnih vlasnika, posjed Obrež je trenutno u ruševnom i zapuštenom stanju²³.

²² Terra Croatia. Dostupno na: <https://www.terra-croatia.eu/sveti-ilija/>

²³ Dvorci, crkve i stari gradovi. Blog dostupan na: [https://blog.dnevnik.hr/dvorci-crkve/2021/09/1632346798/svilija-obrez.html#gallery\[1631542207\]/1/](https://blog.dnevnik.hr/dvorci-crkve/2021/09/1632346798/svilija-obrez.html#gallery[1631542207]/1/)

Slika 11. Kurija na imanju Obrež

Izvor: Dvorci, crkve i stari gradovi²⁴

6.3 Društvena analiza

6.3.1 Struktura društva

Prema popisu stanovništva iz 2021. godine, na području općine Sveti Ilija bilo je ukupno 971 kućanstva, a prosječan broj osoba u kućanstvu iznosio je 3,31. Kućanstva su privatna, od toga je bilo 788 obiteljskih kućanstva (81,15 %) i 183 neobiteljskih kućanstva. Od ukupno 936 obitelji, najviše su zastupljeni bračni/životni parovi s djecom (51,28 %), zatim bračni/životni partneri bez djece (25,43 %), majka s djecom (14,53 %), izvanbračni parovi s djecom (3,42 %), otac s djecom (3,10 %) te izvanbračni parovi bez djece (2,24 %). Gotovo su podjednako zastupljena kućanstva s 1, 2, 3 i 4 člana koja sveukupno čine 74,34 % kućanstva u Općini. Na području Općine ima ukupno 1.702 stanova, od toga je 1.146 stanova za stalno stanovanje, 554 stanova koji se koriste povremeno te 2 stana u kojima se samo obavlja djelatnost. Stanovi za stalno stanovanje u prosjeku imaju površinu od 109,74 m², a nenastanjeno je čak 175 stanova za stalno stanovanje. Među stanovima koji se koriste povremeno dominiraju stanovi za odmor kojih je 413, a ostatak čine stanovi koji se koriste u vrijeme sezonskih radova u poljoprivredi.

Većinu stanovništva u 2021. činili su hrvati (99,23 %), a u tragovima su prisutni srbi, česi, makedonci, nijemci, slovinci i ostali. Struktura stanovništva prema vjeri prikazuje kako su većina stanovništva Katolici (86,95 %), nakon čega dolaze ostali kršćani (7,71 %), a u manjem omjeru pripadnici ostalih vjera ili osobe koje nisu pripadnici vjerske skupine ili se ne žele izjasniti.

²⁴ Dvorci, crkve i stari gradovi. Blog dostupan na: [https://blog.dnevnik.hr/dvorci-crkve/2021/09/1632346798/svilija-obrez.html#gallery\[1631542207\]/1/](https://blog.dnevnik.hr/dvorci-crkve/2021/09/1632346798/svilija-obrez.html#gallery[1631542207]/1/)

Prema podacima DZS-a, ukupni migracijski saldo Varaždinske županije u razdoblju od 2019.-2023. postepeno je prelazio iz negativnog u sve veći pozitivni saldo, s izuzetkom 2021. godine kada je i vanjski i unutarnji migracijski saldo bio negativan. U usporedbi s RH, vidljivo je da su migracije u Varaždinskoj županiji blaže te da su uvjeti povoljniji, s obzirom da u posljednjih nekoliko godina ima više doseljenih. Migracijski saldo se u 2022. godini poboljšao i na razini RH te je iznosio ukupno 11.688, dok je u 2023. godini porastao na 30.178. Ukupni migracijski saldo Varaždinske županije u 2023. godini iznosio je 1.434.

Tablica 10. Vanjska i unutarnja migracija u razdoblju od 2019.-2023. godine za područje VŽŽ i RH

Vanjska i unutarnja migracija stanovništva		Republika Hrvatska			Varaždinska županija		
		Vanjska migracija	Unutarnja migracija	Ukupno	Vanjska migracija	Unutarnja migracija	Ukupno
2019.	Doseljeni	37.726	71.790	109.516	1.408	2.775	4.183
	Odseljeni	40.148	71.790	111.938	1.384	2.781	4.165
	Saldo	-2.422	0	-2.422	24	-6	18
2020.	Doseljeni	33.414	64.155	97.569	1.206	2.495	3.701
	Odseljeni	34.046	64.155	98.201	1.182	2.480	3.662
	Saldo	-632	0	-632	24	15	39
2021.	Doseljeni	35.912	71.864	107.776	1.356	2.598	3.954
	Odseljeni	40.424	71.864	112.288	1.501	2.611	4.112
	Saldo	-4.512	0	-4.512	-145	-13	-158
2022.	Doseljeni	57.972	72.243	130.215	2.223	2.682	4.905
	Odseljeni	46.287	72.243	118.530	1.656	2.739	4.395
	Saldo	11.685	0	11.685	567	-57	510
2023.	Doseljeni	69.396	73.186	142.582	2.841	2.796	5.637
	Odseljeni	39.218	73.186	112.404	1.323	2.880	4.203
	Saldo	30.178	0	30.178	1.518	-84	1.434

Izvor: DZS

U općini Sveti Ilija je 2021. godine živjelo 3.242 stanovnika, od kojih je njih 1.769 od rođenja stanovalo na ovom području, njih 1.318 doselilo je s područja Republike Hrvatske, a njih 155 doselilo je iz inozemstva. Najviše je doseljenih iz područja Varaždinske županije (972), zatim iz drugog naselja unutar Općine (262), a najmanje je doseljenih iz druge županije (129). Iz inozemstva je doselilo 155 stanovnika, od toga je najviše doseljenih iz Njemačke (67), Bosne i Hercegovine (26) i Slovenije (20).

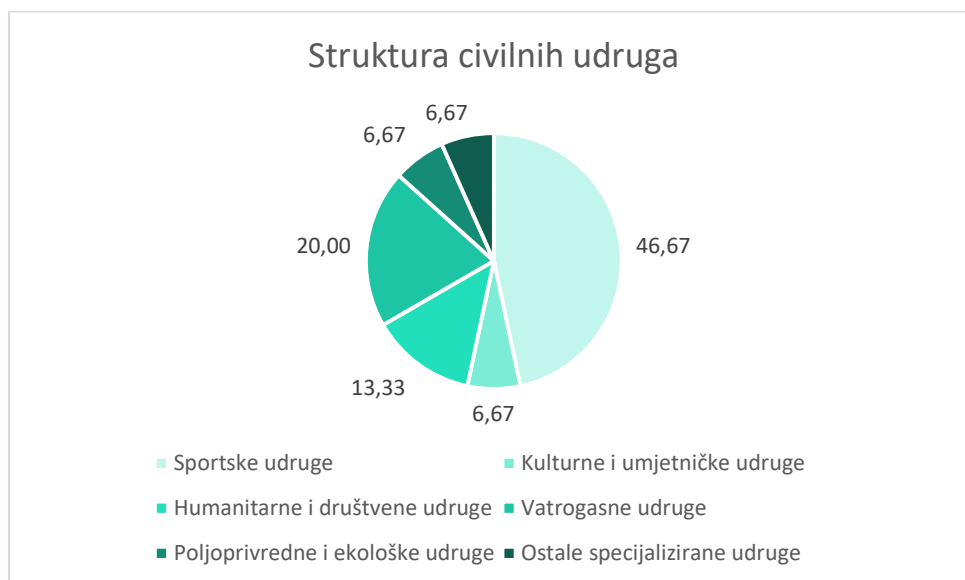
U razdoblju od 2019.-2023. godine vidljiv je pozitivan rast migracijskog salda na području općine Sveti Ilija. Najviše doseljenika došlo je iz područja gradova i općina unutar Varaždinske županije, a vidljiv je postepeni rast doseljenih iz ostalih kategorija, posebice doseljenih iz inozemstva u 2022. i 2023. godini. S druge strane, najviše stanovnika odselilo je također unutar područja Varaždinske županije. Primjetan je rast pozitivnog migracijskog salda u razdoblju od 2020. do 2023. godine.

Tablica 11. Unutarnja i vanjska migracija stanovništva općine Sveti Ilija od 2019. do 2023. godine

Vanjska i unutarnja migracija stanovništva		Općina Sveti Ilija				
		Unutar Općine	Unutar Varaždinske županije	Iz/ u drugu županiju	Iz/ u inozemstvo	Ukupno
2019.	Doseljeni	6	45	10	4	65
	Odseljeni		34	6	23	69
	Saldo		11	4	-19	-4

2020.	Doseljeni	3	29	19	12	63
	Odseljeni		48	5	6	62
	Saldo	0	-19	14	6	1
2021.	Doseljeni	0	47	9	5	61
	Odseljeni		31	7	15	53
	Saldo	0	16	2	-10	8
2022.	Doseljeni	6	50	10	16	82
	Odseljeni		37	8	16	67
	Saldo	0	13	2	0	15
2023.	Doseljeni	3	56	15	31	105
	Odseljeni		41	12	23	79
	Saldo	0	15	3	8	26

Na području općine Sveti Ilija djeluje 15 udruga građana, među kojima su najbrojnije sportske udruge te humanitarne i društvene te vatrogasne udruge. Općina u svojem proračunu osigurava sredstva za sufinanciranje sportskih djelatnosti i udruga koje se uglavnom financiraju iz članarina i sredstva proračuna.

Izvor: Registar udruga Republike Hrvatske

U nastavku slijedi popis udruga na području općine Sveti Ilija prema kategorijama djelovanja.

Tablica 12. Popis civilni udruga u općini Sveti Ilija

Vrsta	Udruge
Sportske udruge	- Nogometni klub Obreš Sveti Ilija - Pikado klub „Ily bar“ - Društvo za šport i rekreaciju - Športsko ribolovni klub „Keder“ Beletinec - Društvo za sport i rekreaciju Doljan - Nogometni klub "Bednja" Beletinec - Rekreativno-sportska udruga Seketin
Kulturne i umjetničke udruge	Kulturno umjetničko društvo Beletinec
Humanitarne i društvene udruge	- Udruga umirovljenika Općine Sveti Ilija „Udruga žena Općine Sv. Ilija- selo Doljan“

Vatrogasne udruge	• Vatrogasna zajednica općine Sveti Ilija • Dobrovoljno vatrogasno društvo Sveti Ilija • Dobrovoljno vatrogasno društvo Beletinec- Krušljevec
Poljoprivredne i ekološke udruge	• Udruga vinogradara i voćara „GROZDEK“ Općine Sveti Ilija
Ostale specijalizirane udruge	• Balkanska organizacija porođajnih djelatnika

Izvor: Registar udruga

6.3.2 Socijalno uključivanje i usluge socijalne skrbi

Brigu o socijalno ugroženim osobama na području općine Sveti Ilija osigurava Hrvatski zavod za socijalni rad. U Varaždinu se pružaju i Usluge Zavoda za javno zdravstvo, hitne medicinske pomoći i specijalističke usluge. Općina Sveti Ilija redovno izdvaja sredstva za socijalna davanja, a raspoređuje ih prema pristiglim zahtjevima građana. Socijalna davanja uključuju sljedeće:

- Jednokratne novčane pomoći za novorođenu djecu,
- Za osobe koje se nalaze u stanju socijalne potrebe,
- Za osobe s invaliditetom,
- Za bolesne i stare osobe,
- Novčane pomoći za nabavu ogrijeva.

Općina Sveti Ilija pruža potporu mladim obiteljima u rješavanju stambenog pitanja sufinanciranjem kupnje starijih kuća ili zemljišta za gradnju novih domova. Također, kroz financiranje školskih programa, općina nastoji potaknuti razvoj digitalnih vještina, olakšavajući prilagodbu suvremenim i budućim digitaliziranim sustavima i tehnologijama. Stanovnicima Općine dostupne su ljekarničke usluge u Ljekarni Sveti Ilija i Ljekarničkom depou u Beletincu.

Zdravstvena zaštita u općini Sveti Ilija obuhvaća sve kategorije stanovništva. Prema podacima HZZO-a, na dan 3.1.2024. godine u općini Sveti Ilija bilo je 3.310 zdravstveno osiguranih osoba. Zdravstvenu djelatnost obavljaju 2 tima liječnika opće obiteljske medicine, jedan tim liječnika u prostorima Općine Sveti Ilija u Svetom Iliji, a drugi u prostorima Doma zdravlja Varaždinske županije u Beletincu. U naselju Beletinec nalazi se i ordinacija dentalne medicine, međutim većina stanovništva Općine, osim Beletinca, ovu vrstu usluge obavlja u susjednim općinama (Beretinec i Gornji Kneginec)²⁵.

6.3.3 Obrazovanje

Prema analizi obrazovne strukture stanovništva općine Sveti Ilija iz 2021. godine, vidljivo je da općina ima manji udio stanovnika bez škole u usporedbi s prosjekom županije i države. S druge strane, udio visokoobrazovanih stanovnika također je nešto niži. Ističe se veći postotak stanovnika sa završenom srednjom školom u odnosu na županijski i državni prosjek. Podaci pokazuju da u obrazovnoj strukturi općine prevladavaju osobe sa srednjom stručnom spremom (63,24 %), slijede oni s osnovnom školom

²⁵ Provedbeni program Općine Sveti Ilija za razdoblje 2022.-2025. (2021). Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/registar-ugovora-2/dokumenti/>

(21,73 %), dok visokoobrazovani čine 13,96 %. U znatno manjem udjelu prisutni su nekvalificirani radnici (0,22 %) i osobe koje su završile samo dio osnovne škole (0,86 %).

Tablica 13. Obrazovna struktura stanovnika općine Sveti Ilija

Obrazovna struktura	Republika Hrvatska		Varaždinska županija		Općina Sveti Ilija	
	broj	%	broj	%	broj	%
Broj stanovnika staro 15 i više godina	3.319.417	-	137.334	-	2.780	-
Bez škole (NK)	22.980	0,69	598	0,44	6	0,22
1- 3 razred	10.334	0,31	348	0,25	0	0,00
4-7 razred	65.306	1,97	2.350	1,71	24	0,86
Završena osnovna škola (OŠ)	576.892	17,38	28.956	21,08	604	21,73
Srednja škola (SSS)	1.843.303	55,53	80.200	58,40	1.758	63,24
Visoko obrazovanje	798.853	24,07	24.850	18,09	388	13,96
• Stručni studij (VŠS)	275.579	-	9.829	-	155	5,58
• Sveučilišni studij (VSS)	506.395	-	14.738	-	231	8,31
• Doktorat znanosti (DR)	16.879	-	283	-	2	0,07
Nepoznato	1.749	0,05	32	0,02	0	0,00

Izvor: DZS

Na području Općine djeluju dvije matične ustanove, a to su Osnovna škola Vladimir Nazor u naselju Sveti Ilija te Osnovna škola Beletinec u Beletincu. U posljednjih 10 godina vidljiv je postepeni pad broja učenika, a negativni niz je prekinut tijekom školske godine 2018./2019. kada je zabilježen pozitivni rast, a od školske godine 2020./2021. primjetan je kontinuirani rast broja upisanih učenika. Navedene ustanove u školskoj godini 2024./2025. zajedno broje 322 učenika, što je rast od 9,15 % u odnosu na 2020./2021. godinu kada je zabilježen prvi rast broja učenika. Osnovna škola Vladimir Nazor ima 237 učenika raspoređenih u 16 razrednih odjela s prosječnih 14,8 učenika po razrednom odjelu, a Osnovna škola Beletinec ima 85 učenika u 8 razrednih odjela s prosječnih 10,6 učenika po razrednom odjelu²⁶.

Na području Općine prisutne su i dvije predškolske obrazovne ustanove, Dječji vrtić „Anđeo“ u Svetom Iliji te Dječji vrtić „Gumbek“ u Beletincu. Tijekom školske godine 2023./2024. u navedene predškolske ustanove bilo je upisano ukupno 152 djece, a u vrtićima je bilo zaposleno ukupno 20 osoba²⁷. Dječji vrtić Anđeo djeluje u sklopu samostana Presvetoga Trojstva Kćeri Božje ljubavi u Sv. Iliji, a provodi programe koji su verificirani od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta: redoviti cjelodnevni program (10 sati) poludnevni 5 satni program, program predškole, program igraonice- dva dana u tjednu u trajanju od dva sata. Provođenje programa sufinancira Općina Sveti Ilija²⁸. Dječji vrtić Gumbek osnovan je 2021. godine te ima 5 soba za boravak djece, uključujući 2 jasljičke i 3 vrtićke grupe. U Dječjem vrtiću Gumbek također se provode redoviti programi, programi predškole te je dostupno rano učenje engleskog jezika²⁹.

Tablica 14. Dječji vrtići i druge pravne osobe koje ostvaruju program predškolskog odgoja za razdoblje od 2021.-2024.

2021/2022	2022/2023	2023/2024

²⁶ Školski rudnik. Dostupno na: <https://mzom.gov.hr/ser-skolski-e-rudnik-3419/3419>

²⁷ DZS. Dostupno na: <https://podaci.dzs.hr/hr/statistika-u-nizu/>

²⁸ Mrežne stranice Općine Sveti Ilija. Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/vrtici/>

²⁹ Dječji vrtić Gumbek. Dostupno na: <https://dv-gumbek.hr/o-nama/>

RH	Broj ustanova	1.708	1.727	1.744
	Broj djece	142.440	147.888	153.212
	Broj zaposlenih	23.438	25.380	26.397
VŽŽ	Broj ustanova	62	62	60
	Broj djece	5.872	5.883	6.508
	Broj zaposlenih	833	902	919
Općina Sveti Ilija	Broj ustanova	1	2	2
	Broj djece	34	130	152
	Broj zaposlenih	4	19	20

Izvor: DZS- Gradovi u statistici

Na području općine Sveti Ilija nema ustanove koja pruža srednjoškolsko obrazovanje, no kvalitetno srednjoškolsko obrazovanje je lako dostupno zbog blizine Grada Varaždina i uspostavljenog javnog prijevoza.

Prema posljednjim podacima DZS-a za akademsku godinu 2022./2023., ukupno 76 studenata s područja općine Sveti Ilija je bilo upisano na stručni i sveučilišni studij u zimskom semestru, od toga je najviše studenata bilo upisano na sveučilišne studije, potom na stručne studije i u manjoj mjeri na veleučilišta te umjetničke akademije. Jedan student bio je upisan na poslijediplomski doktorski studij.

6.4 Gospodarska analiza

6.4.1 Opća gospodarska kretanja na području Općine

Temelj gospodarstva Varaždinske županije čini prerađivačka industrija koja ostvaruje 54 % ukupnog prihoda županije te ima velik potencijal rasta izvoza. Izvoz poduzetnika iz Varaždinske županije čini čak 7 % ukupnoga hrvatskog izvoza. Prema viziji HGK-a, razvoj Varaždinskog kraja počiva na povezivanju znanosti i gospodarstva, razvoju visokoj školstva, osobito razvoj STEM područja, razvojno-istraživačkim kapacitetima okupljenim oko Tehnološkog parka i daljnjem jačanju internacionalizacije proizvoda i usluga³⁰.

Na rang listi poduzetnika gradova i općina Varaždinske županije, poduzetnici općine Sveti Ilija u 2023. godini zauzimaju 17. mjesto prema broju poduzetnika i ukupnim prihodima, 19. mjesto po broju zaposlenih, 14. mjesto prema dobiti razdoblja, 10. mjesto prema gubitku razdoblja, 14. mjesto prema iskazanom rezultatu poslovanja u usporedbi s poduzetnicima u drugim gradovima i općinama unutar županije.

Prema analizi financijskih rezultata poslovanja poduzetnika sa sjedištem u Svetom Iliji u 2023. godini, djelovalo je 63 poduzetnika, koji su ostvarili ukupne prihode u iznosu od 39,5 mil EUR, što ih je svrstalo

³⁰ Hrvatska gospodarska komora- Gospodarstvo Varaždinske županije. <https://hgk.hr/zupanijska-komora-varazdin/gospodarstvo-zupanije>

na 234. mjesto među 556 gradova i općina u RH. Od ukupnog broja poduzetnika, bilo je 43 dobitaša i 20 gubitaša.

Tablica 15. Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika RH, Varaždinske županije i općine Sveti Ilija u 2023. godini

Teritorijalna razina		RH	Varaždinska županija	Općina Sveti Ilija
Broj poduzetnika	Broj	156.145	4.875	63
	Rang	-	8	267
Broj radnika	Broj	1.029.659	45.733	374
	Rang	-	6	238
Ukupni prihod	Broj	161.141.112	5.170.006	39.470
	Rang	-	8	234
Dobit razdoblja	Broj	11.514.610	336.025	4.615
	Rang	-	8	179
Gubitak razdoblja	Broj	2.753.272	52.796	681
	Rang	-	10	189
Neto dobit/gubitak	Broj	8.761.338	283.229	3.934
	Rang	-	7	168

Iznosi u tisućama EUR

Izvor: FINA

Poduzetnici sa sjedištem u Svetom Iliji u 2023. godini zapošljavali su 374 radnika, što čini 0,8% ukupno zaposlenih u Varaždinskoj županiji te manje od 0,1% zaposlenih u Republici Hrvatskoj.

Poduzetnici s područja Općina povećali su dobit prije oporezivanja za 40,4% i povećali dobit razdoblja za 38,0 %, dok su ukupni prihodi veći za 18,9 % u odnosu na prethodnu godinu. U 2023. godini ostvareni je veći uvoz od izvoza, a najveći izvoz ostvarili su poduzetnici CROMA-VARAŽDIN d.o.o., RTM INDUSTRIAL MONTAGE d.o.o. i ALEKTRO d.o.o.

Tablica 16. Rang lista poduzetnika sa sjedištem u Svetom Iliji prema ukupnim prihodima u 2023. godini

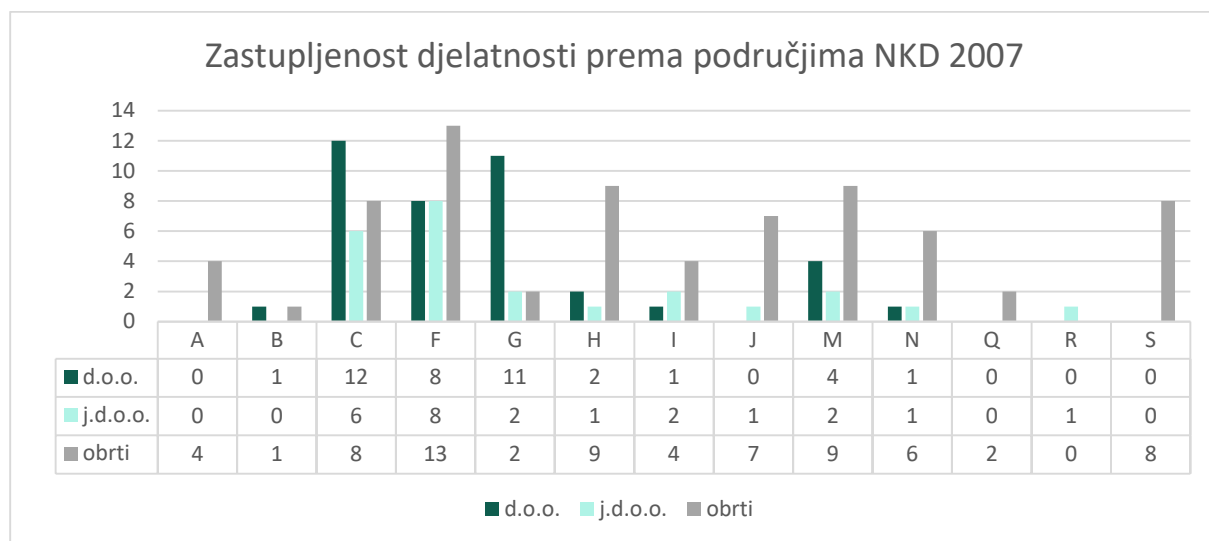
Rang	Naziv poduzetnika	Djelatnost	Ukupni prihodi u tisućama EUR
1.	GEOBIM d.o.o.	43. 12 Pripremni radovi na gradilištu	1.269
2.	CROMA- VARAŽDIN d.o.o.	10.89 Proizvodnja ostalih prehrambenih proizvoda, d.n.	579
3.	ŠTROMAR d.o.o.	49.41 Cestovni prijevoz robe	527
4.	GAŠO, obrt za proizv. trg. i usluge, vl. Stjepan Gašparić	46.73 Trgovina na veliko drvom, građevinskim materijalom i sanitarnom opremom	440
5.	FIDOS d.o.o.	47.78 Ostala trgovina na malo novom robom u specijaliziranim prodavaonicama	230

Izvor: FINA

Na području Općine je u 2024. godini djelovalo 164 pravnih osoba, od toga je 15 udruga, 40 društva s ograničenom odgovornošću (d.o.o.), 24 jednostavnih društva s ograničenom odgovornošću (j.d.o.o.), 73 obrta, 4 OPG-a, 4 obrazovne i 2 zdravstvene ustanove, 1 javno tijelo i 1 seljačko domaćinstvo. Među poduzetnicima su najzastupljeniji obrtnici (53,28 %), zatim društva s ograničenom odgovornošću

(29,20 %) i jednostavna društva s ograničenom odgovornošću (17,52 %). Prema sektorima, prevladavaju poduzetnici u građevinarstvu i prerađivačkoj industriji.

Grafikon 3. Raspodjela poslovnih subjekata na području općine Sveti Ilija prema sektorima NKD 2007

Izvor: Sudski registar, Obrtni registar

Prema prostornom planu uređenja općine Sveti Ilija, planirana je veća gospodarska zona koja će se protezati kroz naselja Tomaševac Biškupečki i Križanec, a manjim dijelom je izgrađena. Gospodarska zona je planirana i većim dijelom izgrađena u naselju Sveti Ilija.

BDP po stanovniku u Varaždinskoj županiji je u 2021. godini iznosio 13.089,00 EUR, a ukupna vrijednosti BDP-a iznosila je 2.118.898.000 EUR³¹.

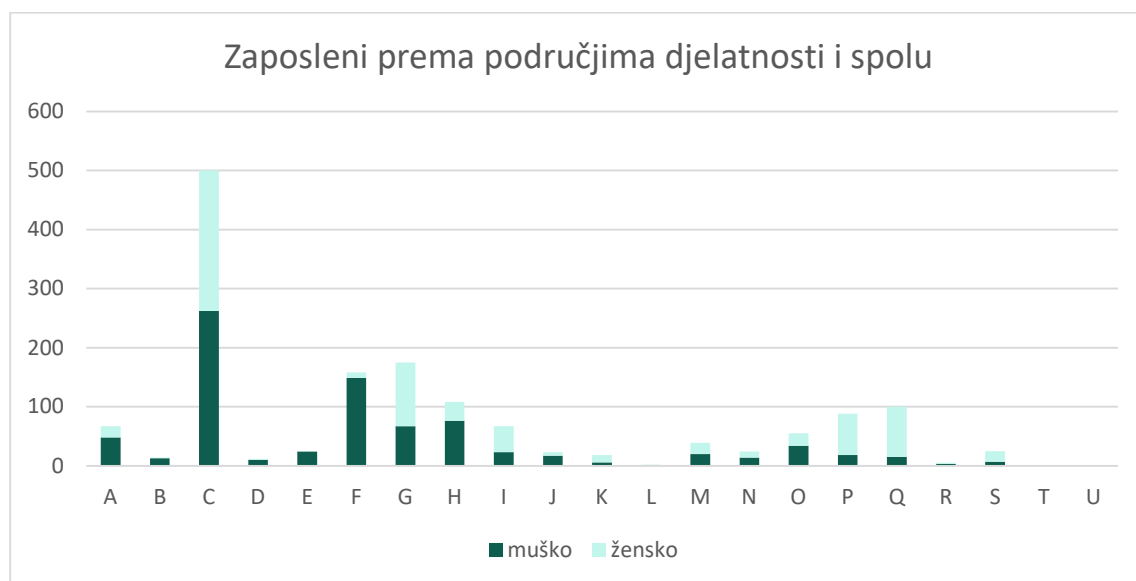
6.4.2 Tržište rada

U 2023. godini, prosječan broj zaposlenih u Varaždinskoj županiji bio je 71.780. Od tog broja, 45,6 % činile su žene, dok su muškarci činili 54,4 %. Najveći udio zaposlenih bio je u prerađivačkoj industriji (33,4 %), slijedila je trgovina na veliko i malo, uključujući popravak motornih vozila i motocikala (11,6 %), te građevinarstvo (9,8 %).

U Općini je u 2021. godini bilo ukupno 1.506 zaposlenih, od toga je 53,59 % muških osoba, a ostatak zaposlenika čine ženske osobe. Vidljiva je značajna nerazmjernost među spolovima u pojedinim sektorima, a posebice se izdvajaju djelatnosti iz sektora rudarstva i vađenja (B), opskrbe vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša (E) i građevinarstvo (F) s više od 90 % muških zaposlenika. Muški zaposlenici dominantniji su i u sektorima poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (A), opskrbe električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija (D), prijevozu i skladištenju (H) te Informacijama i komunikacijama (J), dok žene dominiraju u sektorima obrazovanja (P), zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (Q) i ostalim uslužnim djelatnostima (S). U ostalim sektorima je zastupljenost oba spola ravnomjernije raspoređena.

³¹ Ministarstvo gospodarstva. Dostupno na: <https://investcroatia.gov.hr/county-stats/varazdinska-zupanija/>

Grafikon 4. Zaposlenost lokalnog stanovništva prema spolu i djelatnostima u 2021. godini

Izvor: DZS

Varaždinska županija je u samom vrhu prema zaposlenosti stanovništva. Prosječna stopa registrirane nezaposlenosti u Varaždinskoj županiji je u 2023. godini iznosila 3,1, a manju stopu registrirane nezaposlenosti ima samo Grad Zagreb. Na razini države, stopa registrirane nezaposlenosti iznosila je 6,6. Broj nezaposlenih u općini Sveti Ilija postepeno pada, a u posljednjih 5 godina se prosječni broj nezaposlenih smanjio s 49,2 na 32,9. Krajem 2024. godine broj nezaposlenih iznosio je 37, a od toga je gotovo polovina nezaposlenih prethodno radila u prerađivačkoj industriji. Primjetno je kako je prosječna nezaposlenost veća u drugoj polovini godine u odnosu na prvu polovicu.

Prema podacima DZS-a, prosječne isplaćene neto plaće u I. kvartalu 2024. godine u Varaždinskoj županiji varirale su između 953 i 1.615 EUR. Najveće isplaćene neto plaće u I. kvartalu 2024. godine isplaćene su u sektoru O- Javna uprava i obrana (1.686 EUR), zatim sektor Q- Djelatnosti zdravstvene zaštite (1.638 EUR) i sektoru J- Informacije i komunikacije (1.630 EUR). Najmanje plaće bile su u sektoru N- Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (930 EUR) te sektoru I- Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (960 EUR). U usporedbi s III. kvartalom u 2023. godini, zabilježen je rast plaća u svim sektorima, a najveći rast od 20,5 % zabilježen je u sektoru L- Poslovanje nekretninama, zatim rast od 19,4 % u sektoru P- Obrazovanje te rast od 18,6 % u sektoru E- Opskrba vodom.

Prosječna mjesečna neto plaća po radniku kod poduzetnika sa sjedištem u Svetom Iliji iznosila je u 2023. godini 872 EUR, što je 9,6% više od prosječne mjesečne neto plaće u 2022. godini. Najveća prosječna mjesečna neto plaća na razini Svetog Ilije, u iznosu od 1.211 EUR, obračunata je radnicima kod poduzetnika u području djelatnosti A - Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo

6.4.3 Poslovno okruženje

Prema važećem Prostornom planu, u općini Sveti Ilija predviđene su dvije gospodarske zone:

- Veća gospodarska zona koja se prostire na područje naselja Tomaševac Biškupečki i Križanec. Ova zona je djelomično izgrađena.
- Manja gospodarska zona u naselju Sveti Ilija, koja je većim dijelom izgrađena.

Sukladno Strateškom razvojnom planu, Općina Sveti Ilija planira kroz različite mjere nastaviti poticati postojeće razvojne procese, kao i pokretati nove projekte u gospodarstvu, s posebnim naglaskom na razvoj malog i srednjeg poduzetništva. Planirana područja namijenjena gospodarskim sadržajima ocjenjuju se dostatnima, uz mogućnost manjih korekcija granica.

6.4.4 Turizam i kultura

Na području Općine je tijekom 2023. godine ostvareno je 2.471 noćenja, što je porast od 24,24 % u odnosu na 2022. godinu. Turizam se značajno razvio u razdoblju od 2019. do 2023. godine, gdje je broj stalnih postelja porastao za 214,28 % u odnosu na 2019. godinu, a broj turističkih dolazaka za 391 % i broj noćenja za 323,11 % u odnosu na 2019. godinu. Prema dostupnim podacima, vidljiv je rastući trend broja turističkih dolazaka i noćenja, a primjetna je veća zastupljenost stranih turista u odnosu na domaće. Većinu turističkih dolazaka i noćenja na području Općine čine strani turist s različitih emitivnih tržišta, a po načinu dolaska turista prevladavaju individualni dolasci naspram organiziranih. Udio domaćih turista pretežito je iznosio između 31-48 %, dok je udio ostvarenih noćenja domaćih turista varirao između 11-22 %. Postotak dolaska domaćih turista u promatranom je razdoblju kontinuirano u porastu. Postepeno raste i prosječni broj ostvarenih noćenja po turistu, koji je u 2023. godini iznosio 2,1 noćenja za domaće i 7 noćenja za strane turiste.

Tablica 17. Broj postelja, ostvarenih dolazaka i noćenja turista na području općine Sveti Ilija u razdoblju od 2019. - 2023.

Općina Sveti Ilija		2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Broj postelja	Stalne postelje	14	20	29	31	43
	Pomoćne postelje	2	3	5	7	13
	UKUPNO	16	23	34	38	56
Dolasci	Domaći turisti	34	42	177	183	260
	Strani turisti	74	66	123	172	271
	UKUPNO	108	108	300	355	531
Noćenja	Domaći turisti	65	196	611	500	562
	Strani turisti	519	605	934	1505	1909
	UKUPNO	584	801	1545	2005	2471

Izvor: DZS, Turizam u 2019., 2020., 2021., 2022., 2023.

Područje općine Sveti Ilija trenutno je dio Turističke zajednice Varaždinski Bregi. Prema izvješću o radu TZ Varaždinski Bregi iz 2022. godine, najveći broj stranih turista dolazi iz Poljske (10,54 %) i Njemačke (10,45 %), a najviše noćenja ostvaruju turisti iz Njemačke. U manjem omjeru su prisutni turisti iz Koreje (6,93 %), Slovačke (5,40 %), Češke (3,60 %), Austrije (3,38 %), Italije (2,67 %), Ukrajine (2,67 %), Slovenije (2,40 %) i Nizozemske (2,07 %).

Među smještajnim objektima prevladavaju kuće za odmor (9), a u manjoj mjeri vile (1)³². Smještajnu ponudu na području općine Sveti Ilija čine sljedeći objekti: Holiday home Gajski vrh, Villa Toscana, Kuća za odmor Forest Hill, Kuća za odmor „Zen“, Georgina Sunny Hill House, Kuća za odmor Đurđica, Kuća za odmor Briška, Holiday Home Boltar, Maja's Village House, Kuća za odmor Crux.

Ugostiteljsku ponudu u općini Sveti Ilija čine: Seljačko – domaćinstvo – izletnički turizam „Kod Barbare“, ugostiteljski objekti: Illy bar, Caffè Bar Lady – Žigrovec, Mladen, obrt za ugostiteljstvo, Caffè Bar Črleni lajbek, Caffè bar – „La bamba“ – Beletinec i objekt s uslugom cateringa La Familia Bregović, obrt za ugostiteljstvo.³³

U općini Sveti Ilija aktivno se razvija kulturni život, pri čemu se kroz program promicanja kulture izdvajaju sredstva za različite aktivnosti. To uključuje sufinanciranje Kulturno-umjetničkog društva, provedbu međunarodne suradnje putem projekata poput „Festivala hrvatske kulture“ u suradnji s općinom Devinska Nova Ves iz Republike Slovačke, zatim kapitalne donacije vjerskim zajednicama te organizaciju raznih manifestacija. Prema Provedbenom programu Općine Sveti Ilija za razdoblje 2022.–2025., planira se unaprijediti turistička ponuda općine kroz valorizaciju prirodne i kulturne baštine, uključujući uspostavu poučnih staza i vidikovaca kako bi se ona adekvatno predstavila posjetiteljima.

6.5 Analiza baza podataka zelenih površina

Javne zelene površine su parkovi, drvoredi, živice, cvjetnjaci, travnjaci, skupine ili pojedinačna stabla, dječja igrališta s pripadajućom opremom, javni športski i rekreacijski prostori, zelene površine uz ceste i ulice, ako nisu sastavni dio nerazvrstane ili druge ceste odnosno ulice i slično. Pod održavanjem javnih zelenih površina podrazumijeva se košnja, obrezivanje i sakupljanje biološkog otpada s javnih zelenih površina, obnova, održavanje i njega drveća, ukrasnog grmlja i drugog bilja, popločenih i nasipanih površina u parkovima, opreme na dječjim igralištima, fitosanitarna zaštita bilja i biljnog materijala za potrebe održavanja i drugi poslovi potrebni za održavanje tih površina.

Općina Sveti Ilija smještena je dijelom u nizinskom, a dijelom u brežuljkastom području. Najveće površine šuma i šumskog zemljišta nalaze se u središnjem dijelu. Javne zelene površine u vlasništvu Općine prostiru se uz rijeku Bednju te su redovito održavane u smislu košnje, rušenja po potrebi. Na području općine Sveti Ilija nema zaštićenih dijelova prirode prema Zakonu o zaštiti prirode, kao niti dijelova prirode planiranih za zaštitu ili područja ekološke mreže Natura 2000.

U tablici u nastavku prikazani su podaci o jedinicama imovine u vlasništvu Općine Sveti Ilija na kojima se nalaze javne zelene površine koje uređuje Općina. U slučaju trgova i pješačkih zona, javnih parkirališta te dječjih igrališta, iskazana je približna (≈) površina na kojoj se protežu navedeni sadržaji, dok je kod drugih kategorija iskazana površina cijele čestice.

³² Turistička zajednica Varaždinski bregi. Dostupno na: <https://varazdinski-bregi.com/smiestaj/>

³³ Turistička zajednica Varaždinski bregi. Dostupno na: <https://varazdinski-bregi.com/lokali/>

Tablica 18. Jedinice imovine Općine Sveti Ilija koje sadrže javne zelene površine

Vrsta jedinice	Naziv jedinice	Čestica	Površina
Javna parkirališta	Parkiralište	1880 k.o. Sveti Ilija	2236 m ²
	Parkiralište	2461 k.o. Beletinec	814 m ²
Javne zelene površine	Parkiralište	4573 k.o. Beletinec	307 m ²
	Park	2820 k.o. Sveti Ilija	179 m ²
		1797 k.o. Sveti Ilija	200 m ²
	Zemljište za sport i rekreaciju, Dječja igrališta	1600 k.o. Sveti Ilija	9933 m ²
		1928 k.o. Sveti Ilija	254 m ²
		2626 k.o. Sveti Ilija	1068 m ²
		3451 k.o. Sveti Ilija	3029 m ²
		2348/1 k.o. Sveti Ilija	427 m ²
		1816 k.o. Beletinec	1089 m ²
		2808 k.o. Beletinec	1743 m ²
		3234 k.o. Beletinec	3401 m ²
		206 k.o. Podevčevo	8603 m ²
Ribnjak	ŠRK Keder	dio rijeke Bednje od granice sa mjestom Beletinec Završje RKM 60+800 do granice Krušljevec-Presečno RKM 57+400	tri rukavca starog toka rijeke Bednje, te svi ostali rukavci koji postoje unutar administrativne granice Općine Sveti Ilija
Groblja	Grobna kuća Žigrovec	1881/1	5122 m ²
		1881/2	3440 m ²
		1881/3	2627 m ²
		k.o. Sveti Ilija	
	Grobna kuća Beletinec	2228 k.o. Beletinec	7456 m ²

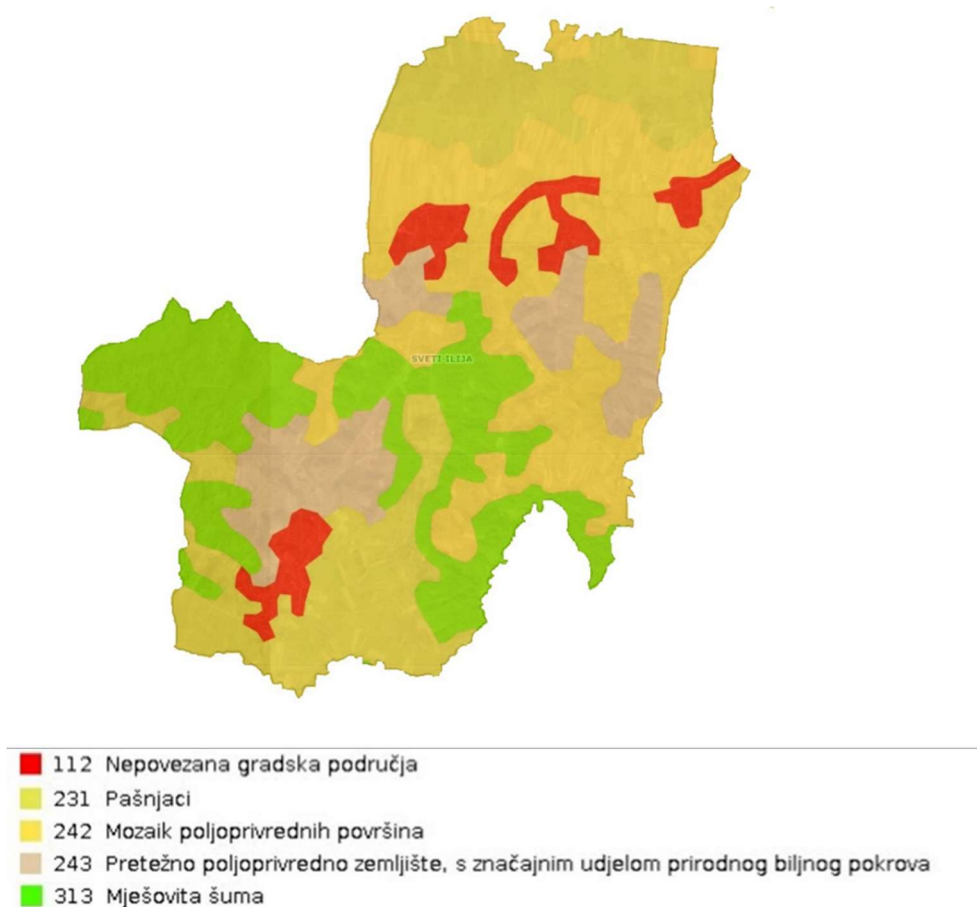
Izvor: JUO Općina Sveti Ilija

6.6 Analiza prirodnih elemenata i prirodnih staništa

Unatoč povoljnim uvjetima za poljoprivrednu proizvodnju, razvoj poljoprivrede na području općine Sveti Ilija usporavaju mali zemljišni posjedi i nedovoljna iskorištenost resursa. Obradive poljoprivredne površine pokrivaju 14,2% općinskog područja, dok je 43,4% područja prekriveno mozaikom poljoprivrednog i šumskog zemljišta, uključujući oranice, vinograde, voćnjake, livade, pašnjake i šumarce³⁴.

³⁴ Provedbeni program Općine Sveti Ilija za razdoblje 2022. – 2025.

Slika 12. Pokrov i namjena korištenja zemljišta općine Sveti Ilija prema CORINE 2018.

Izvor: ENVI atlas okoliša³⁵

Prema podacima Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju za 2023. godinu, u općini Sveti Ilija registrirano je: 64 obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (OPG), 41 samostalnih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (SOPG), 2 obrta, 2 trgovačka društva i 1 subjekt u kategoriji „ostali“. U 2019. godini taj broj bio je veći, s ukupno 112 OPG-a, 1 SOPG, 2 obrta, 2 trgovačka društva i 1 subjekt u kategoriji „ostali“³⁶.

Ukupna površina korištena za poljoprivrednu proizvodnju iznosi 219,23 hektara, raspoređenih na 838 parcela. Najveći dio obradivog zemljišta čine oranice (144,18 ha ili 65,77%), slijede livade (47,81 ha ili 21,81%), voćnjaci (12,27 ha ili 5,60%), vinogradi (9,06 ha ili 4,13%) te ostale površine (5,91 ha ili 2,69%). Prema Jedinstvenom zahtjevu iz 2020. godine, najčešće uzgajana kultura je kukuruz (58,19 ha), zatim ječam (11,34 ha), plemenita vinova loza (8,15 ha), pšenica (7,8 ha) i miješani voćnjaci (5,47 ha). Značajne površine zauzimaju i livade (31,74 ha), ugar (10,15 ha) te trave i travolike paše (7,48 ha). Ekološkom proizvodnjom bavi se samo 3 gospodarstva, na ukupno 3,41 ha.

Kako bi se očuvala poljoprivredna proizvodnja, Općina osigurava subvencije poljoprivrednicima za osiguranje usjeva od svih vrsta elementarnih nepogoda.

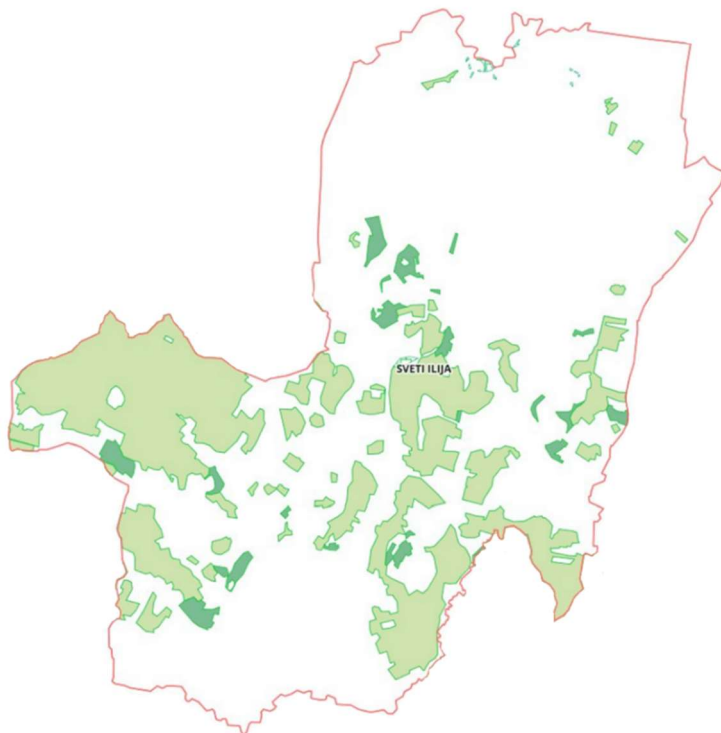
³⁵ ENVI- atlas okoliša. Dostupno na: <https://envi.azo.hr/>

³⁶ Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju. Dostupno na: <https://www.apprrr.hr/>

Područje općine Sveti Ilija prepoznatljivo je po iznimnim prirodnim i kultiviranim krajolicima. Šumske površine obuhvaćaju ukupno 373 hektara, pri čemu je većina šuma u privatnom vlasništvu, dok 16,28 hektara pripada državnom upravljanju. Gospodarske šume zauzimaju 373 ha ukupne površine, a najveće šumske i šumske zemljišne površine smještene su u središnjem dijelu Općine.

Općina je također bogata zaštićenim i ugroženim biljnim i životinjskim vrstama te područjima koja čine dio nacionalne ekološke mreže. Među vrijednim krajobraznim područjima ističu se Slugovine, smještene u jugoistočnom dijelu Općine, te šuma Vučenica u zapadnom dijelu.

Slika 13. Šumski pokrov na području općine Sveti Ilija

Izvor: Geoportal³⁷

Na području općine Sveti Ilija najznačajniji vodotoci su rijeka Bednja, koja prolazi južnim rubnim dijelom Općine, te lateralni kanal Piškornica na sjeveru. Bednja izvire između Maceljske i Ravne gore te nakon 106 km utječe u Dravu. Na području Općine njena dužina iznosi približno 2,52 km i čini južnu granicu, teče u smjeru zapad - istok. Rijeka ima pluvijalni režim protjecanja, pri čemu maksimalni vodostaji nastupaju u razdobljima obilnih kiša, posebno u proljeće i jesen. Tijekom visokih voda Bednja se povremeno izlijeva, primjerice u južnom dijelu naselja Beletinec, no regulacija korita značajno smanjuje štetu.

Na području općine Sveti Ilija, Bednja prima nekoliko pritoka, uključujući kanal Bužanić, koji povremeno presušuje, te potoke Brodišće, Beletinec, Krušljevec i Slugovinu. Najduži potok u Općini je Beletinec.

³⁷ Geoportal Državne geodetske uprave Republike Hrvatske. Dostupno na: <https://geoportal.dgu.hr/>

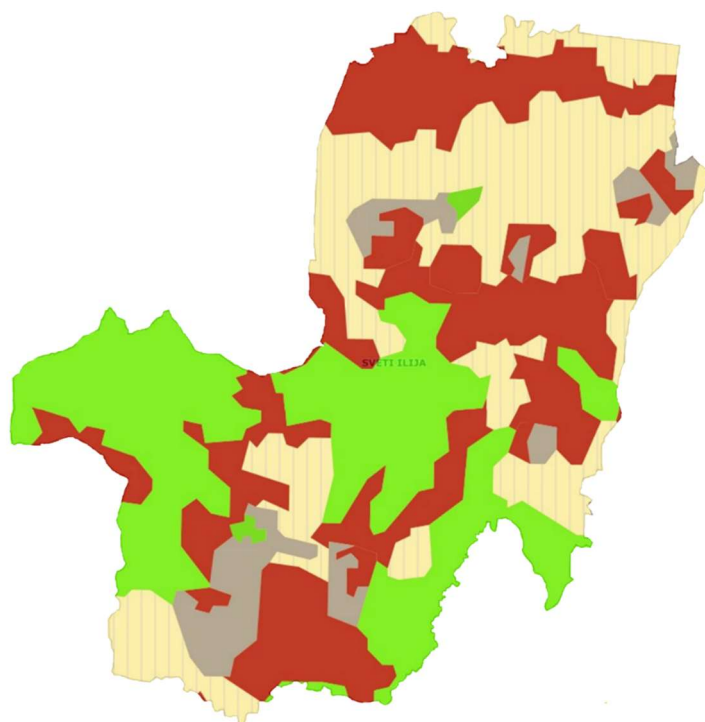
Prolazi šumovitim i naseljenim dijelovima istoimenog naselja te se ulijeva u Bednju, zajedno s pritokama Krušljevcem i kanalom Bužanić.

Sjeverni dio Općine pripada slivu Plitvice, a značajnu ulogu ima lateralni kanal Piškornica, koji prolazi duž sjeverne granice. Piškornica je glavni recipijent potoka s južnih obronaka Varaždinsko-topličkog gorja, uključujući Trdicu, Koranu, Doljan, Križanec i Šajevo. Kanal je klasificiran kao vodotok III kategorije, a kako bi se očuvala kvaliteta podzemnih i nadzemnih voda, potrebna su ograničenja u gradnji uz njega.

Na području Općine nalaze se manji ribnjaci, od kojih su najvažniji u naselju Beletinec. Njima upravlja ŠRK „Keder“ Beletinec, a služe za sportski ribolov i rekreaciju. Podzemne vode prisutne su u južnim dijelovima Varaždinsko-topličkog gorja, a čine ih infiltrirane oborinske vode i vode iz površinskih vodotoka. Vodotoci i vodene površine zauzimaju ukupno 5,3 ha, a svrstani su u skupinu vodotoka II reda.

Među prirodnim staništima prevladavaju intenzivno obrađivane oranice na komasiranim površinama te mješovite hrastovo-grabove i čiste grabove šume, a u velikom omjeru su prisutni i mozaici kultiviranih površina. Određeni dijelovi područja klasificiraju se kao aktivna seoska područja, a u najmanjem dijelu su prisutne i javne neproizvodne kultivirane zelene površine.

Slika 14. Prirodna staništa na području općine Sveti Ilija

	Mozaici kultiviranih površina
	Intenzivno obrađivane oranice na komasiranim površinama
	Mješovite hrastovo-grabove i čiste grabove šume
	Aktivna seoska područja
	Javne neproizvodne kultivirane zelene površine

Izvor: ENVI atlas okoliša

6.7 Analiza sive i plave infrastrukture

Općina Sveti Ilija izradila je Strategiju upravljanja i raspolaganja imovinom u vlasništvu Općine Sveti Ilija za razdoblje od 2020. -2026. godine³⁸, a svake godine donosi Plan upravljanja nekretninama koji prate srednjoročne ciljeve i smjernice za upravljanje i raspolaganje nekretninama sukladno Strategiji.

6.7.1 Društvena i zdravstvena infrastruktura

Sukladno II izmjenama Prostornog plana Općine Sveti Ilija, unutar područja/zona rezerviranih za javnu i društvenu namjenu u naseljima Sveti Ilija i Beletinec uglavnom postoje i mogu se graditi građevine društvene infrastrukture (upravnih, odgojnih, obrazovnih, vjerskih, zdravstvenih, socijalnih, kulturnih, športsko-rekreacijskih i sličnih javnih i društvenih sadržaja), te uslužni, ugostiteljski, turistički i drugi poslovni sadržaji, a izuzetno građevine stambene namjene (višestambene građevine) ukoliko ima uvjeta za njihov smještaj. Planom su definirane 4 zone javne i društvene namjene u naselju Beletinec i jedna zona u naselju Sveti Ilija. Zona javne i društvene namjene u naselju Sveti Ilija određena je dijelom

³⁸ Strategija upravljanja imovinom u vlasništvu Općine Sveti Ilija za razdoblje od 2020. do 2026. godine. (2020). Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/imovina/>

za školsku namjenu (uz mogućnost proširenja), a dijelom za upravne, vjerske i druge centralne i prateće sadržaje, te višestambenu izgradnju. U naselju Beletinec određena je školska namjena na području postojeće osnovne škole u sjevernom dijelu naselja, s mogućnošću njenog proširenja, upravna namjena na području postojećih centralnih i drugih pratećih sadržaja u istočnom dijelu naselja, vjerska namjena na području župne crkve Svih Svetih i na području uređenom za križni put u zapadnom dijelu naselja, ali bez značajnije izgradnje na toj lokaciji.

Općina Sveti Ilija raspolaže nekretninama koje uključuju građevinska i poljoprivredna zemljišta, predstavljajući značajan potencijal za investiranje i ekonomski rast. Infrastruktura općine obuhvaća nekoliko poslovnih prostora, koji se koriste za rad općinske uprave i aktivnosti civilnih udruga. Zgrada ambulante pruža usluge opće medicine, dok tri društvena doma povremeno služe udrugama i građanima za razne aktivnosti. Vatrogasni domovi stoje na raspolaganju dobrovoljnim vatrogasnim društvima za njihove potrebe, a općina upravlja i dječjim vrtićem Gumbek.

Sportski sadržaji uključuju dva nogometna stadiona, novu sportsku dvoranu koja je dio nove Osnovne škole u Svetom Iliji, a čija je izgradnja završena u 2022. godini. Od ostale komunalne infrastrukture groblje u općini osigurava prostor za ukop i komemoraciju. Ova raznolika infrastruktura značajno doprinosi kvaliteti života stanovnika i pruža čvrst temelj za daljnji razvoj zajednice.

Osnovnu društvenu infrastrukturu na području općine Sveti Ilija čine sljedeće građevine i prostori:

Obrazovanje:

- Dječji vrtić Anđeo
- Dječji vrtić Gumbek
- Osnovna škola „Vladimir Nazor“ Sveti Ilija
- Osnovna škola „Beletinec“

Zdravstvo:

- Tim liječnika u prostorima Općine Sveti Ilija u Svetom Iliji
- Tim liječnika u Domu zdravlja Varaždinske županije u Beletincu
- Ljekarna u Svetom Iliji
- Dentalna medicina

Civilno društvo:

- Vatrogasni dom u naselju Sveti Ilija
- Društveni dom u naselju Beletinec

Ostala društvena infrastruktura:

- Društveni dom Beletinec
- Društveni dom Doljan
- Društveni dom Seketin
- Centar umirovljenika, vinogradara i gospodarstvenika
- Društveni dom Tomaševac Biškupečki
- Društveni dom Križanec

U nastavku su analizirane nekretnine i poslovni prostori u vlasništvu Općine Sveti Ilija.

Tablica 19. Jedinice imovine u vlasništvu Općine Sveti Ilija

Naziv jedinice imovine	Adresa/ ZK	Način i učestalost uporabe
Općinska zgrada (općinski uredi, ambulanta, pošta, ljekarna, posl. prost. Hrv. Telekom)	Sveti Ilija, Trg Josipa Godrijana 2 / ZK ul. br. 2750 k.o. Sveti Ilija	Prostori se koristi svakodnevno za potrebe općinske uprave, ambulante, pošte, ljekarne.
Društveni dom Beletinec	Beletinec, Ulica Stjepana Radića 19 / ZK ul. br. 76 k.o. Beletinec	KUD Beletinec, DVD Beletinec-Krušljevec, ostalo stanovništvo – povremeno korištenje – po potrebi
Društveni dom Doljan	Doljan, Željeznički nasip 1 / ZK ul. br. 50 k.o. Sveti Ilija	Društvo za sport i rekreaciju Doljan, Udruga žena Općine Sveti Ilija-selo Doljan ostalo stanovništvo – povremeno korištenje – po potrebi
Društveni dom Seketin	Seketin, Ulica Vladimira Nazora 68 / ZK ul. br. 3421 k.o. Sveti Ilija	Rekreativno sportska udruga Seketin, ostalo stanovništvo – povremeno korištenje – po potrebi
Centar vinogradara, umirovljenika i gospodarstvenika (+ poslovni prostor Poljodoma)	Sveti Ilija, Ulica Vilima Cecelje 3 / ZK ul. br. 2749 k.o. Sveti Ilija	Udruga vinogradara Grozdek, Udruga umirovljenika Općine Sveti Ilija, zaposlenici Poljodoma - povremeno korištenje – po potrebi
Grobna kuća Žigrovec	Žigrovec, Ulica A G. Matoša 6 / ZK ul. br. 1891 k.o. Sveti Ilija	Zaposlenici općine, korisnici – po potrebi
Grobna kuća Beletinec	Beletinec, Tiha ulica 3 / ZK ul. br. 78 k.o. Beletinec	Zaposlenici općine, korisnici – po potrebi
Zgrada NK Obreš	Sveti Ilija, Aleja hrv. branitelja 10 / ZK ul. br. 47 k.o. Sveti Ilija	Članovi NK Obreš, Sveti Ilija – po potrebi
Zgrada NK Bednja Beletinec	Podčevčevo 206 Novi Marof, / ZK ul. br. 2979 k.o. Podčevčevo	Članovi NK Bednja Beletinec – po potrebi
Zgrada dječjeg vrtića Gumbek u Beletincu	Beletinec, Ulica Stjepana Radića 77 / ZK ul. br. 91 k.o. Beletinec	Zaposlenici vrtića, djeca i roditelji – korisnici – svakodnevno

Izvor: JUO Općine Sveti Ilija

Sportske aktivnosti u općini Sveti Ilija odvijaju se kroz djelovanje dva nogometna kluba: Nogometni klub Bednja Beletinec i Nogometni klub Obreš Sveti Ilija. Aktivnosti su organizirane i u sportskoj dvorani Osnovne škole Beletinec, na sportskim igralištima u naseljima Sveti Ilija i Beletinec, te u okviru sportskih udruga. U 2022. godini proveden je projekt izgradnje i opremanja nove sportske dvorane koja je dio nove Osnovne škole u Svetom Iliji.

Na području Općine postoji i osam dječjih igrališta, smještenih u naseljima Beletinec, Doljan, Križanec, Krušljevec, Seketin, Sveti Ilija, Tomaševac Biškupečki i Žigrovec.

Prema podacima HZZO-a, na dan 31.12.2023. godine na području općine Sveti Ilija bilo je 3.110 osiguranih osoba³⁹. Stanovnici mogu koristiti zdravstvene usluge u okviru opće medicine te stomatološke usluge, dok usluge Zavoda za javno zdravstvo, hitne medicinske pomoći i specijalističke

³⁹ Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje. Dostupno na: <https://hzzo.hr/>

usluge mogu zatražiti u gradu Varaždinu. Na području Općine djeluju dva tima liječnika. Jedan tim djeluje u prostorima Općine Sveti Ilija u Svetom Iliji, dok je drugi tim liječnika u Domu zdravlja Varaždinske županije u Beletincu. U naselju Beletinec nalazi se i ordinacija dentalne medicine, međutim većina stanovništva u općini, osim Beletinca, ovu vrstu usluge obavlja u susjednim općinama (Beretinec i Gornji Kneginec). Stanovnici Općine ljekarničke usluge obavljaju u ljekarni Sveti Ilija i ljekarničkom depou u Beletincu.

6.7.2 Zgrade i stambene jedinice u vlasništvu Općine Sveti Ilija

Sukladno Strategiji upravljanja imovinom u vlasništvu Općine Sveti Ilija za razdoblje od 2020. do 2026. godine, Općina Sveti Ilija nema u vlasništvu prostora namijenjenih za stanovanje. Jedinstveni upravni odjel Općine Sveti Ilija u obvezi je voditi ažurnu evidenciju o naplati prihoda s osnova davanja nekretnina u vlasništvu Općine u najam, zakup ili po bilo kojoj drugoj osnovi, na korištenje i upravljanje trećim osobama.

Na području Općine nalazi se jedan poslovni prostor u vlasništvu RH, Hrvatska pošta d.d.

Tablica 20. Državna imovina na području općine Sveti Ilija

Obveznik	Pojavni oblik	Adresa
Hrvatska pošta d.d.	Poslovni prostor u vlasništvu RH	Sveti Ilija, Trg J. Godrijana 2

Izvor: Središnji registar državne imovine⁴⁰

6.7.3 Prometna mreža

Općina Sveti Ilija kontinuirano ulaže u razvoj i održavanje prometnih površina. Lokalne i županijske ceste u nizinskom dijelu općine imaju visoku razinu opremljenosti te su na zadovoljavajućoj razini u odnosu na prometnu signalizaciju.

Cestovni promet čine državne, županijske, lokalne i nerazvrstane ceste. Sve državne, županijske i lokalne ceste imaju asfaltni kolnik te pripadajuću vertikalnu i horizontalnu signalizaciju. Ukupna duljina državnih, županijskih i lokalnih cesta na području općine Sveti Ilija iznosi oko 21 km.

Tablica 21. Prikaz duljine državnih, županijskih i lokalnih cesta na području općine Sveti Ilija

Vrsta ceste	Naziv ceste	Duljina na području općine Sveti Ilija (km)
Državne ceste	DC 3	2,25
	Bregana (GP Bregana (granica RH/Slovenija)) – čvorište Zagreb zapad (A2) – čvorište Lučko (A1) – Zagreb – čvorište Jakuševac (A11) – čvorište Zagreb istok (A4) – Slavonski Brod – čvorište Sredanci (A5) – Lipovac (GP Bajakovo (granica RH/Srbija))	
Županijske ceste	ŽC 2050	4,50
	A. G. Grada Varaždina (Poljana Biškupečka) – Beretinec – Beletinec – Novi Marof (DC3)	

⁴⁰ Dostupno na: <https://registarimovine.gov.hr/web/guest/javni-preglednik>

Lokalne ceste	ŽC 2086 Sveti Ilija (ŽC2050) – Turčin (DC3)	3,00
	ŽC 2105 Ivanečko Naselje (DC35) – Salinovec – Osečka – Beletinec (ŽC2050)	1,02
	LC 25075 Turčin (Ž2048) - Križanec - D3	2,60
	LC 25121 Doljan (Ž2086) - Žigrovec - Seketin - D3	3,55
	LC 25125 Ledinec (Ž2066) - Briška - Beletinec - Krušljevec želj.stanica - Conari	2,42
	LC 25127 Beletinec (Ž2050) - Presečno - D3	1,67
	UKUPNO:	21,01

Izvor: Županijska uprava za ceste⁴¹

Na području Općine nalazi se ukupno 148 dionica nerazvrstanih cesta, a ukupna duljina nerazvrstanih cesta iznosi oko 82.483,59 m.

Željeznički promet na području općine Sveti Ilija odvija se putem postojeće željezničke pruge II reda za regionalni promet. Duljina željezničke pruge za regionalni promet R201 Zaprešić – Zabok – Varaždin - Čakovec, prolazi područjem Općine u dužini od 6 km i 470 m. Na toj pruzi nalazi se i stajalište Krušljevec, na KM 77+438 i stajalište Sveti Ilija na KM 80+409, te željezničko-cestovni prijelazi. Ovisno o blizini, stanovništvo koristi i stanicu u naselju Turčin. Putnički vlakovi prometuju 13 puta dnevno na spomenutoj relaciji, dok se na relaciji Zagreb – Varaždin promet obavlja 14 puta dnevno.

U prostornom planu Općine Sveti Ilija definiran je najmanji broj parkirališnih i/ili garažnih mjesta u sklopu građevina za osobna vozila koji se utvrđuje ovisno o namjeni, sukladno normativima.

Tablica 22. Broj parkirališnih mjesta uz građevine različite namjene

Namjena građevine	Broj mjesta na:	Potreban broj mjesta parkirališno-garažnih mjesta (PGM)
Proizvodnja i skladišni prostor	1	0,4
Obrti i servisi	3	1
Uredski prostori	100 m ²	2
Trgovina	100 m ²	4
Robna kuća	100 m ²	2,5
Banka, pošta, usluge i sl.	100 m ²	4
Ugostiteljstvo	100 m ²	4
Više stambene građevine	1 stan	1,5
Obiteljska stambena izgradnja	1 stan	1

Izvor: Prostorni plan Općine Sveti Ilija⁴²

Javno parkiralište u Svetom Ilija osigurano je u sklopu

U općini Sveti Ilija dostupan je **javni prijevoz** u obliku autobusa i vlaka. Naselja u sastavu Općine Sveti Ilija dobro su prometno povezana s centrom Varaždina.

⁴¹ Županijska uprava za ceste Varaždinske županije. Dostupno na: <https://zuc-vz.hr/ceste/>

⁴² Prostorni plan Općine Sveti Ilija. Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/registar-ugovora-2/dokumenti/>

Tablica 23. Pregled autobusnih linija prema naseljima u sklopu općine Sveti Ilija

Polazište	Odredište	Broj linija na radni dan	Trajanje vožnje (min)	Udaljenost (km)	Cijena (€)
Varaždin	Doljan	13	10 - 16	9	2,30
Varaždin	Sveti Ilija	13	13 - 19	11	2,90
Varaždin	Beletinec	12	18 - 25	15	2,90

Izvor: AP Varaždin

Stanovnici Općine imaju pristup javnom prijevozu putem vlakova, iako su željezničke linije rjeđe u usporedbi s autobusnim linijama, a većina vlakova prometuje u ranim jutarnjim ili popodnevnim satima. U 2024. godini, radnim danom dostupno je 13 linija koje voze sa željezničkog kolodvora u Varaždinu prema stanici u naselju Doljan. Cijena vožnje iznosi 1,32 €, a putovanje traje 11 minuta.

Na području Općine nalazi se oko 8.246 m pješačkih staza koje su smještene pretežito uz državne, županijske i nerazvrstane ceste.

6.7.4 Vodovod i kanalizacija

Područje Općine uglavnom je pokriveno javnim vodovodom. Distributer za cijelo područje je Varkom d.d. iz Varaždina. Mreža vodoopskrbnih cjevovoda i hidranata izvedena je na većem dijelu Općine. Opskrba vodom odvija se putem Regionalnog vodovoda „Varaždin“, dok sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda vrši Aglomeracija Varaždin u 4 naselja: Doljan, Žigrovec, Križanec, Tomaševac Biškupečki. Kanalizacija u naselju Sveti Ilija izgrađena je 2024. godini. Za sustav odvodnje u naseljima Beletinec i Krušljevec u 2025. godini ishoda je građevinska dozvola, dok se na naselje Seketin očekuje izdavanje građevinske dozvole.

Sustav Regionalnog vodovoda „Varaždin“ podijeljen je na četiri karakteristične vodoopskrbne zone, koje zajedno predstavljaju cjelinu, a koja je temeljena na vodi vodocrpilišta „Varaždin“, „Batrolovec“ i „Vinokošćak“, te izvorištu „Bela“.

6.7.5 Električna mreža i komunikacijska infrastruktura

Distribuciju električne mreže na području općine Sveti Ilija obavlja poduzeće HEP – Operator distribucijskog sustava d.o.o. Zagreb, odnosno podružnica Elektra Varaždin.

Područjem Općine prolazi 35 kV 110 kV dalekovodi, te zračni dalekovodi 10 kV i kabelski podzemni 10 (20) kV vodovi, kao i određeni broj trafostanica TS 10 (20) kV.

Tablica 24. Potrošnja električne energije (kW) u distribucijskom sustavu ELEKTRE Varaždin prema kategorijama kupaca

	2017.	2020.	Indeks promjene
Javna rasvjeta	174.187	185.621	106,56
Kućanstva	3.295.391	3.485.039	105,75
Poduzetništvo	1.047.070	1.053.462	100,61

Analizom podataka potrošnje električne energije u 2017. i 2020. godini uočeno je povećanje potrošnje električne energije u svim kategorijama.

Područje Općine je dobro pokriveno postojećom plinskom mrežom, te se planiraju manja proširenja uglavnom u brežnim područjima naselja Seketin, Križanec i Beletinec.

Proširenje plinske distributivne mreže moguće je ovisno o potrebama na prostorima proširenja građevinskog područja, te na većim neizgrađenim područjima/zonama namjena (uglavnom gospodarske i stambene namjene). Prostornim planom definirani i u kartografskom prikazu 2a. Infrastrukturni sustavi, Pošta i telekomunikacije i energetska sustav prikazani samo kapitalni vodovi magistralnog i lokalnog plinovoda (postojećeg i planiranog koji je prikazan orijentacijski), a detaljniji razvod planirane/proširene lokalne plinske mreže, definirat će se detaljnijom dokumentacijom (projektnom dokumentacijom, odnosno UPU-om za područja za koja će se takav plan izrađivati, te studijom opravdanosti i/ili drugom dokumentacijom nadležnog javnopravnog tijela).

6.7.6 Infrastruktura za zbrinjavanje otpada

U općini Sveti Ilija organizirano sakupljanje, odvoz i zbrinjavanje miješanog komunalnog otpada provodi Čistoća d.o.o. Varaždin. Otpad se odlaže na službeno odlagalište "Johovača" u općini Velika Trnovitica (Garešnica), kojim upravlja Komunalac d.o.o. Garešnica.

Općina kontinuirano razvija sustav odvojenog sakupljanja otpada s ciljem smanjenja količine miješanog komunalnog otpada. Prema podacima prikupljenim u razdoblju od 2014. do 2023. godine, uslugu prikupljanja otpada koristi 77,74% domaćinstava. U promatranom razdoblju količina miješanog otpada smanjila se za 22,84%, s 265,10 t (2015.) na 204,54 t (2023.). Uvođenjem spremnika za različite vrste otpada povećava se i udio odvojeno prikupljenog otpada, što ukazuje na veću ekološku svijest građana.

Selektivno prikupljanje reciklabilnog otpada – papira, kartona, plastike, metala, tetrapaka, stakla – provodi se izravno na mjestu nastanka otpada. Domaćinstva i pravni subjekti koriste odgovarajuće vreće ili kante. Biootpad se može zbrinuti na dva načina: putem posebnih spremnika ili kućnim kompostiranjem. Glomazni otpad odvozi se s kućnog praga na temelju poziva korisnika.

Stanovnici općine Sveti Ilija, zajedno s Gornjim Knegincem i Jalžabetom, koriste reciklažno dvorište u Gornjem Knegincu. Općina planira izgraditi vlastito reciklažno dvorište u gospodarskoj zoni Tomaševac – Križanec.

S obzirom na to da sustav sakupljanja, odvoza i odlaganja otpada ne pokriva cijelo područje Općine, u narednom razdoblju planira se osigurati uslugu odvojenog sakupljanja za sva domaćinstva. Općina će također poduzeti mjere za smanjenje ukupne količine proizvedenog otpada, sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada te evidentiranje i uklanjanje ilegalno odbačenog otpada.

Tablica 25. Podaci o prikupljenim količinama komunalnog otpada 2014. - 2023.

god.	ukupni broj stanovnika (statistika)	ukupni broj domaćinstava (statistika)	broj korisnika usuge - domaćinstva	% uključenosti	MKO dom.+ posl.pr.	odvojeno skupljeni sastojci (tona)								sveukupno sakupljeni komunalni otpad (tona)
						biorazgradivi otpad		reciklabilni otpad					ostalo	
						otpadni papir i karton + ambalaža od papira i kartona (od 2021.)	biootpad	miješani ambalažni otpad papir, plast., met. (MIX)	ambalaža od plastike	ambalaža od metala	staklo	tekstil, odjeća, obuća	glomazni otpad	
2014.	3.495	1.032	778	75,39	265,76	0,00	0,00	44,52	0,00	0,00	11,42	0,00	0,00	321,70
2015.	3.495	1.032	837	81,10	265,10	1,96	0,00	44,50	0,00	0,00	8,78	4,76	3,26	328,36
2016.	3.495	1.032	840	81,40	249,24	43,28	0,00	34,10	0,00	0,00	13,20	11,46	3,34	354,62
2017.	3.495	1.032	842	81,59	255,68	39,62	0,00	37,45	0,00	0,00	12,58	8,22	7,92	361,47
2018.	3.495	1.032	841	81,49	204,04	43,35	0,14	19,04	20,26	1,44	18,38	13,26	0,00	319,91
2019.	3.495	1.032	841	81,49	190,78	40,09	2,34	0,00	42,26	6,18	14,26	9,08	3,02	308,01
2020.	3.495	1.032	860	83,33	215,14	45,16	1,42	0,00	41,14	7,10	14,96	11,72	9,00	345,64
2021.	3.247	1.150	865	75,22	213,92	39,80	9,68	0,00	37,80	7,74	19,44	10,44	9,82	348,64
2022.	3.242	1.150	872	75,83	198,40	40,18	5,16	0,00	41,52	7,00	15,06	4,68	9,30	321,30
2023.	3.242	1.150	894	77,74	204,54	36,82	5,84	0,00	42,50	7,18	15,76	0,00	0,32	312,96
smanjenje količina MKO u odnosu na referentnu 2015. godinu					-22,84 %									

Izvor: Interni podaci Općine Sveti Ilija

6.8 Analiza dosadašnjih ulaganja u zelenu infrastrukturu

U razdoblju od 2020. do 2024. godine Općina Sveti Ilija provela je brojne projekte u području obrazovanja, gospodarstva i kulture, kontinuirano ulaže u razvoj i napredak društva te osiguravanje infrastrukture za potrebe građana.

Prema izvješćima o radu općinskog načelnika za razdoblje od 2022.-2024. godine, provedeni projekti usmjereni su na unaprjeđenje komunalne infrastrukture, sigurnost prometa, razvoj javnih usluga i prostora te unaprjeđenje kvalitete života općenito. Među projektima ističu se ulaganja u komunalnu infrastrukturu. Na većina objekta u vlasništvu Općine izvršena je energetska obnova, a kod izgradnje novih građevina vodi se računa o usklađenosti zahvata s načelom ne nanošenja bitne štete (DNSH).

Općina Sveti Ilija kontinuirano ulaže u zaštitu okoliša kroz razne programe i aktivnosti, što je vidljivo u proračunu. U razdoblju od 2020. do 2024. godine Općina je provela sljedeća ulaganja u infrastrukturu:

- Rekonstrukcija mjesnog groblja u Žigrovcu u iznosu od 54.193,35 EUR.
- Proširenje mjesnog groblja Beletinec u iznosu od 112.454,34 EUR.
- Ulaganja u modernizaciju sustava javne rasvjete u iznosu od 80.410,12 EUR.
- Projekt izgradnje Dječjeg vrtića Gumbek u Beletincu ukupne vrijednosti 1.963.250,19 EUR.
- Projekt izgradnje nove škole „Vladimir Nazor“ u Svetom Iliji sufinancirano od strane Općine u iznosu od 368.732,64 EUR.
- Projekt aglomeracije Varaždin od 2018. do 2021., sufinancirano od strane Općine u iznosu od 123.000,00 EUR.
- Projekt izgradnje i opremanje društvenog doma u Križancu ukupne vrijednosti 25.000,00 EUR.
- Projekt rekonstrukcije i opremanje društvenog doma u Tomaševcu Biškupečkom ukupne vrijednosti 250.000,00 EUR.

Projekt kanalizacijske mreže u Svetom Iliji zbog priključenja nove škole, općina je financirala 31.453,31 EUR.

6.9 Ispitivanje javnog mijenja

U sklopu izrade Strategije zelene urbane obnove, Općina Sveti Ilija provela je ispitivanje javnog mijenja objavom online ankete u kojoj je sudjelovalo ukupno 26 ispitanika. Anketa je objavljena na društvenim mrežama i mrežnim stranicama Općine Sveti Ilija. Anketa se provodila anonimno, u razdoblju od 14.11.2024. do 01.12.2024. godine.

Ispitanici su na većinu pitanja odgovarali prema ponuđenim odgovorima s mogućnošću jednog ili višestrukog odabira, a u manjem dijelu su mogli dati individualni kraći odgovor. Anketa se sastojala od ukupno 23 pitanja, a radi lakšeg razumijevanja bila je podijeljena na nekoliko sekcija: osnovne informacije o ispitanicima, korištenje i zadovoljstvo zelenim i javnim prostorima, oprema i infrastruktura javnih prostora, zeleno planiranje i kružno gospodarenje te prioriteti razvoja i prijedlozi za poboljšanje. U istraživanju su mogli sudjelovati isključivo stanovnici koji žive na području općine Sveti Ilija.

- **Osnovne informacije o ispitanicima**

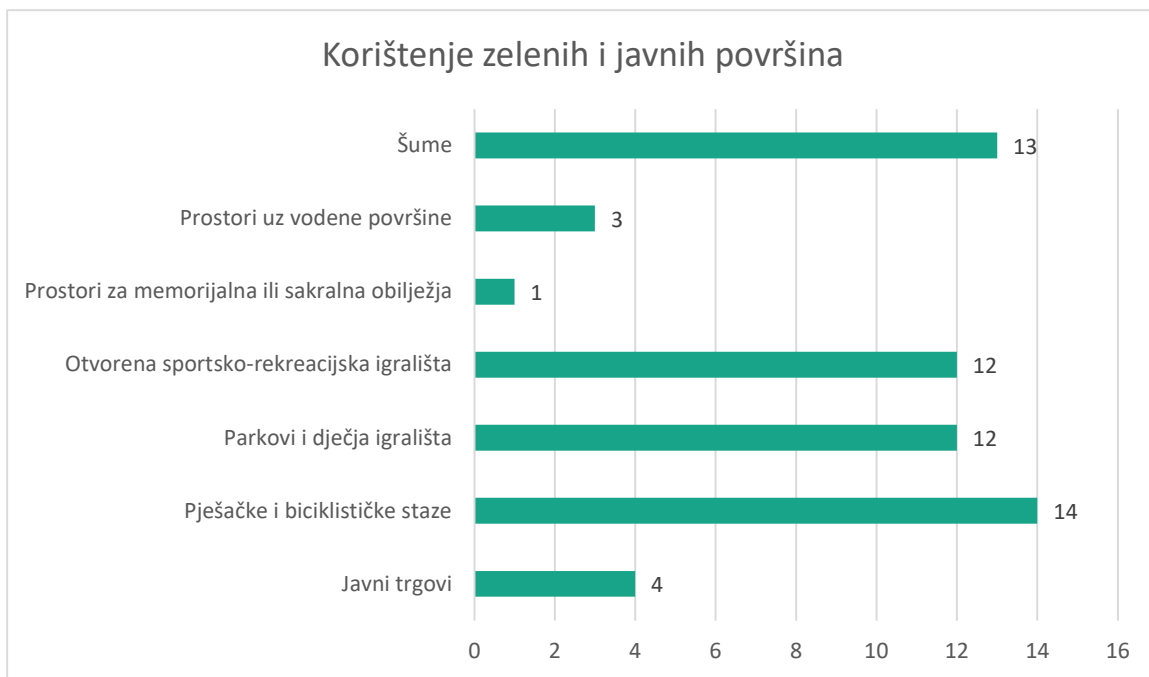
Veći dio ispitanika (57,7 %) je ženskog spola, dok je ostatak (42,3 %) muškog spola. Više od polovine ispitanika pripada dobnoj skupini od 30 do 44 godine (61,5 %), 23,1 % je u dobi od 45 do 64 godine, a najmanje ispitanika pripada dobnoj skupini od 18 do 29 godina (15,4 % ispitanika). Među ispitanicima nije bilo osoba mlađih od 18 godina niti starijih od 65 godina. Najviše ispitanika ima srednju stručnu spremu (38,5 %), nakon toga slijede ispitanici sa visokom stručnom spremom (34,6 %), a u manjem omjeru su prisutni ispitanici sa završenim magisterijem/doktoratom (15,4 %) i ispitanici s višom stručnom spremom (7,7 %) i osnovnom spremom (3,8 %). Najviše ispitanika dolazi iz naselja Sveti Ilija (46,2 %), zatim iz Beletince (15,4 %), a u manjem broju dolaze iz naselja Doljan, Žigrovec, Križanec, Seketin, Tomaševac Biškupečki, dok iz naselja Krušljevec nije bilo ispitanika.

Tablica 26. Demografska obilježja ispitanika

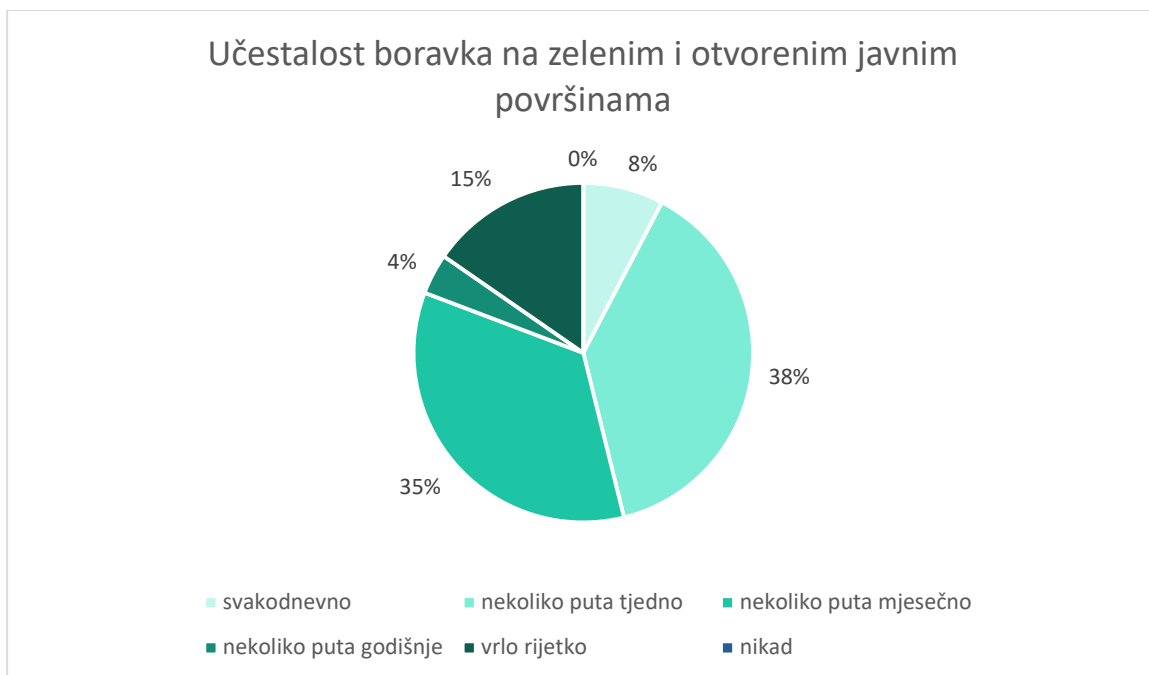
Varijabla	Odgovori	Broj ispitanika	%
Spol	Muški	11	42,3
	Ženski	15	57,7
Dob	Manje od 18 godina	0	0
	18-29 godina	4	15,4
	30-44 godina	16	61,5
	45-64 godina	6	23,1
	65 i više godina	0	0
	OS	1	3,8
	SSS	10	38,5
Razina obrazovanja	VŠS	2	7,7
	VSS	9	34,6
	Magisterij/doktorat	4	15,4
	Beletinec	4	15,4
Mjesto stanovanja	Doljan	3	11,5
	Križanec	2	7,7
	Krušljevec	0	0
	Seketin	2	7,7
	Sveti Ilija	12	46,2
	Tomaševac Biškupečki	1	3,8
	Žigrovec	2	7,7

- **Korištenje i zadovoljstvo zelenim i javnim prostorima**

Ispitanici najviše vremena provode na pješačkim i biciklističkim stazama (53,85 % ispitanika), zatim u šumama (50 %), otvorenim sportsko-rekreacijskim igralištima te parkovima u dječjim igralištima (46,15 %), a u manjem omjeru na prostorima uz vodene površine, javnim trgovima i prostorima za memorijalna ili sakralna obilježja.

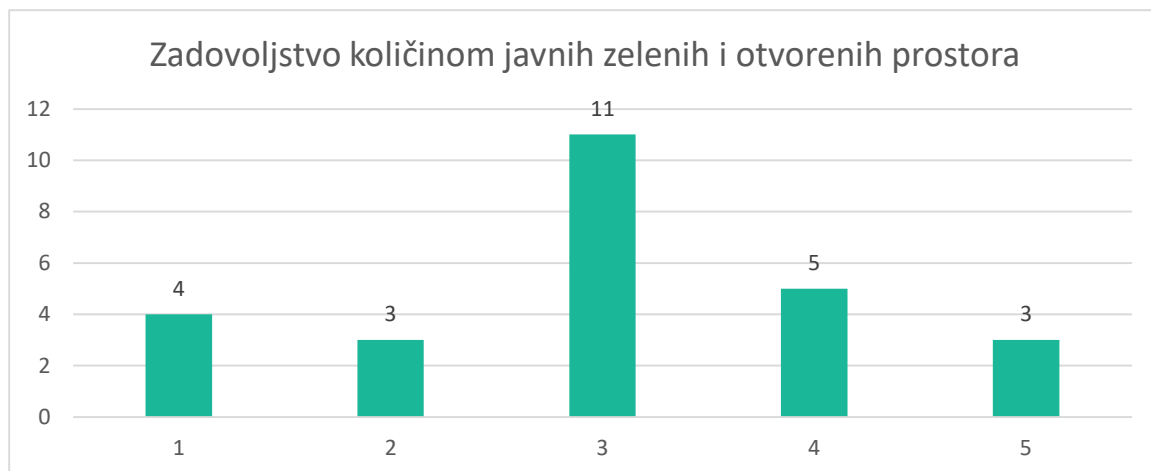
Ispitanici zelene i otvorene javne površine pretežito koriste nekoliko puta tjedno (38,5 %) ili nekoliko puta mjesečno (34,6 %). Manji dio ispitanika na zelenim i javnim površinama boravi vrlo rijetko (15,4 %), dok nekolicina ispitanika boravi svakodnevno (7,7 %) ili nekoliko puta godišnje (3,8 %).

Među najvrjednijim javnim zelenim i otvorenim površinama ispitanici su izdvojili dječja igrališta, šume, pješačke i biciklističke staze, a u manjoj mjeri se spominju NK Obrež, područje uz rijeku Bednju, trgovi, ribnjak ŠRK „Keder“, Vidikovac Hosta, područje oko crkve i osnovne škole te u naselju Seketin.

Polovica ispitanika smatra da su javne zelene površine u općini Sveti Ilija lako dostupne, 46,2 % ispitanika smatra da je dostupnost djelomična, dok 3,8 % ispitanika smatra da nisu dostupne.

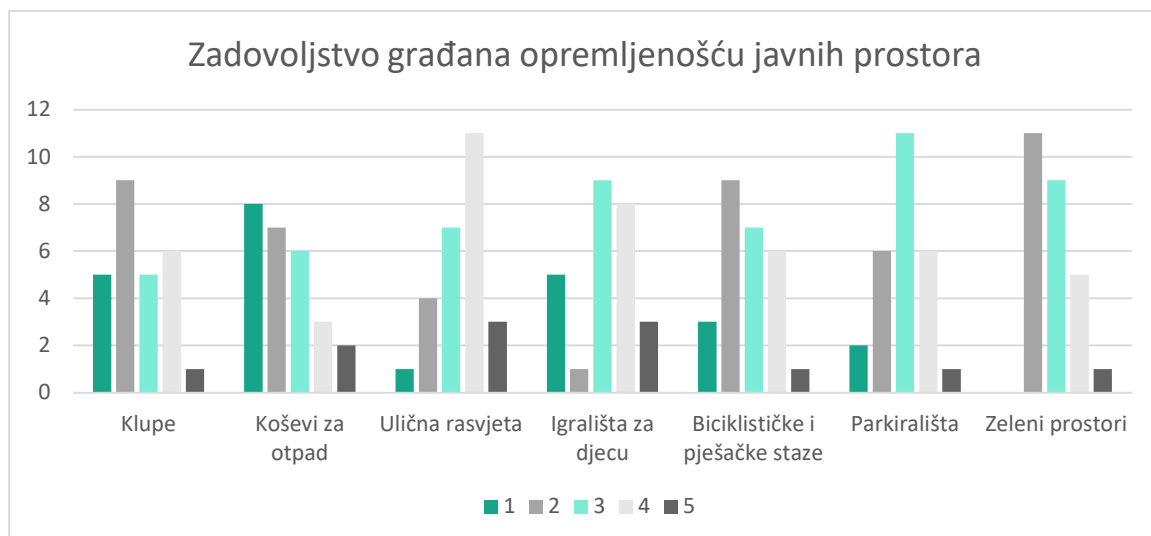
Najviše ispitanika ocijenilo je količinu javnih zelenih i otvorenih prostora ocjenom 3, dok je ocjena 4 bila druga najčešća. U manjim omjerima ispitanici su dali ocjenu 5, 1 i 2. Prosječna ocjena iznosi 3, što sugerira umjereno zadovoljstvo ispitanika postojećim stanjem.

Zabrinjavajući dio ispitanika nije zadovoljno (42,3 %) ili je djelomično zadovoljno (56,2 %) s količinom uređenih prostora za rekreacijsku, druženje, boravak i slično, dok je samo 11,5 % ispitanika zadovoljno.

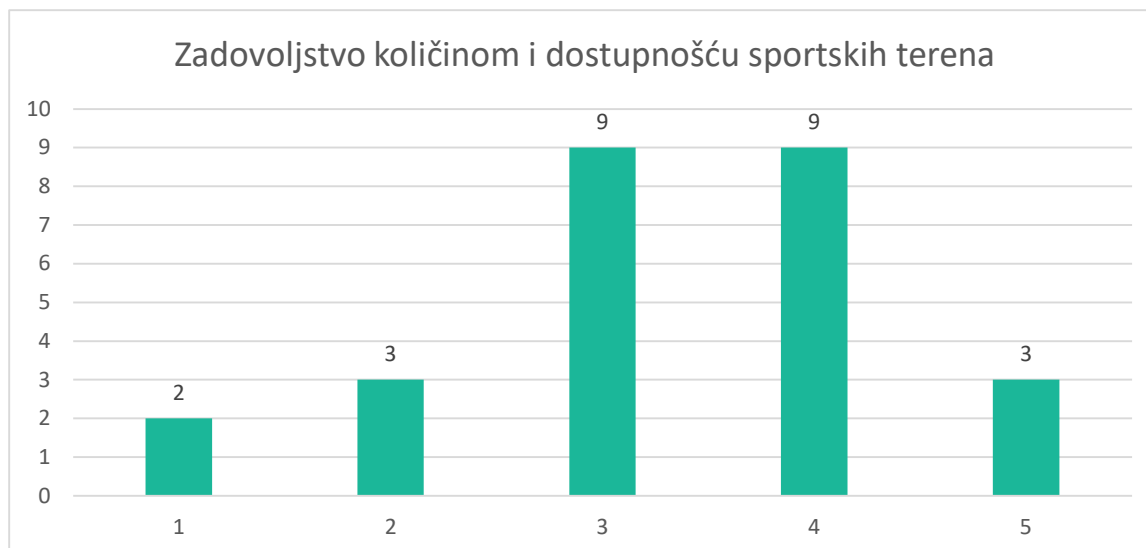
- Opremljenost i infrastruktura javnih prostora**

Ispitanici su najbolje ocijenili uličnu rasvjetu s prosječnom ocjenom 3,42 i igrališta za djecu (ocjena 3,12), dok su najmanje zadovoljniji s opremljenošću javnih prostora s koševima za otpad (ocjena 2,38) i klupicama (ocjena 2,58). U svim kategorijama su prisutni različiti, ali ravnomjerno raspoređeni odgovori, što može ukazivati na potrebu za poboljšanjem specifičnih područja ili naselja.

Čak 30,8 % ispitanika smatra da na javnim prostorima nema dovoljno zelenila, 23,1 % ispitanika smatra da zelenila ima dovoljno, dok je ostatak ispitanika djelomično zadovoljno dostupnošću zelenila na javnim prostorima.

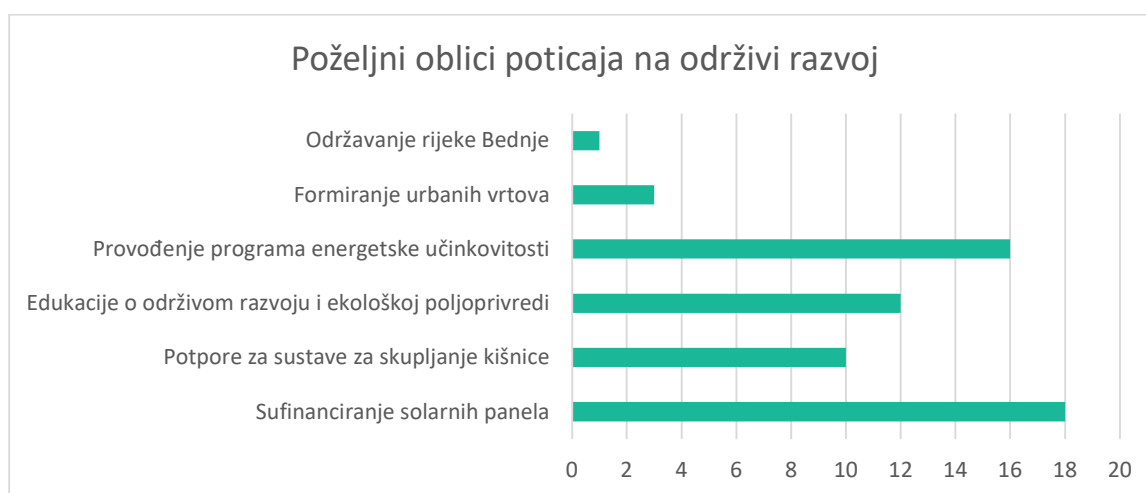
Većina ispitanika je zadovoljna količinom i dostupnošću sportskih terena, ocijenivši ih s ocjenama 3 i 4, dok je prosječna ocjena iznosila 3,31. Jednak broj ispitanika dao je ocjene 2 i 5, dok je ocjena bila rjeđa.

- Zeleno planiranje i kružno gospodarenje**

Više od polovine ispitanika (61,6 %) smatra da su dobro ili vrlo dobro upoznati s pojmom kružnog gospodarenja. Polovina ispitanika (50 %) smatra da Općina Sveti Ilija ne potiče dovoljno stanovništvo na održivi razvoj, kružno gospodarenje prostorom i zgradama te korištenje zelene infrastrukture, dio ispitanika je neodlučno (34,6 %), a manji dio (15,4 %) smatra da Općina dovoljno potiče ove aspekte.

Prema rezultatima istraživanja, čak 65,4 % ispitanika smatra da je najpotrebniji oblik poticaja za održivi razvoj sufinanciranje solarnih panela (69,2 % ispitanika) te provođenje programa energetske učinkovitosti (61,5 %). Ispitanici su zainteresirani i za održavanje edukacija o održivom razvoju i ekološkoj poljoprivredi (46,2 % ispitanika). U nešto manjoj mjeri ispitanici se zalažu i za potpore za sustave sakupljanja kišnice, formiranje urbanih vrtova, a među individualnim odgovorima spominje se provođenje programa i aktivnosti koji potiču na održavanje vodotoka rijeke Bednje.

Polovina ispitanika smatra da se u općini Sveti Ilija ne koristi dovoljno obnovljive izvore energije, dok 34,6 % ispitanika nije sigurno u odgovor. Samo 15,4 % ispitanika smatra da se obnovljivi izvori energije dovoljno koriste.

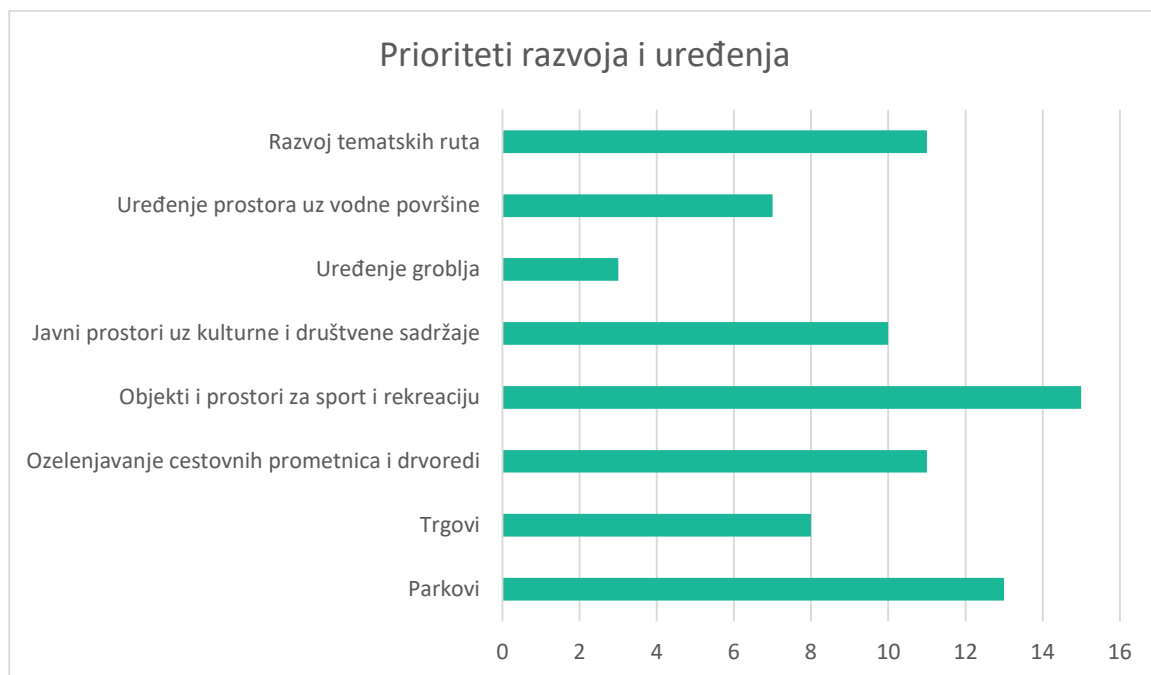
Najveći postotak ispitanika je zainteresirani za sadnju drveća i preuređenje javnih prostora sukladno ekološkim standardima. U velikoj mjeri iskazan je interes za volonterske akcije čišćenja te održavanje

zelenih sajmovi i ekoloških tržnica, dok su ispitanici u manjoj mjeri zainteresirani za edukativne radionice o recikliranju, zelene inicijative u obrazovnim ustanovama te uspostavu održivog prijevoza.

- Prioriteti razvoja i prijedlozi za poboljšanje**

Ispitanici smatraju da bi prioritet razvoja i uređenja trebali biti objekti i prostori za sport i rekreaciju, parkovi, tematske rute, ozelenjavanje cestovnih prometnica i drvoredi te uređenje javnih prostora uz kulturne i društvene sadržaje. U manjoj su mjeri prisutni trgovi, uređenje prostora z vodne površine te uređenje groblja.

Ispitanici su se izjasnili da im najviše nedostaju šetnice, parkovi i biciklističke staze. U nešto manjoj mjeri su nezadovoljni količinom prostora za rekreaciju, kulturnim centrima, društvenim domovima i sportskim terenima.

U nastavku slijede odgovori ispitanika koji se odnose na prijedloge promjena po pitanju osiguravanja javnih prostora za rekreaciju, druženje i boravak:

- Uređenje .
- *Uređenje i korištenje Bednje. Kada odlazite/odlazimo nekam "v turizam", sve vas/nas privlači VODA: na more, v toplice ove i one, na Mrežnicu, v Slunj... Fest mačehinski odnosimo spram vlastitih voda, tj. Bednje, iako su negda vsi tam navčili plivati.*
- *Potrebno je više različitih društvenih sadržaja.*
- *Pješačke i biciklističke staze.*
- *Društveni dom v Svetom Iliji.*
- *Prvo je potrebna dostupnost informacija gdje se odvijaju kakve aktivnosti i veća ponuda, odnosno mogućnost odabira.*
- *Šetnice.*
- *Više igrališta za djecu.*
- *Održavanje i uređenje okoliša na području cijele općine.*
- *Proširenje asfalta prema NK Obrež.*
- *Nedostaje dječje igralište u Svetom Iliji.*
- *Uređenje prostora da posluži kao društveni dom.*
- *Više termina u dvoranama za sportove.*
- *Žigrovec nema ništa, dječje igralište nije u toj namjeni, tj. predstavlja opasnost za malu djecu (betonski zid, rupa u podnožju igrališta, neprimjereni golovi bez zaštite....), društveni dom???, samo obećanje!!! Usred sela nered i zapuštena dvorišta za koje je nekoliko puta bila prijava kod komunalnog redara...*
- *Uređene šetnice.*
- *Uređenje šetnica, biciklističke rute.*
- *Uređenje i bolje opremanje dječjih igrališta. Trenutna igrališta su u raspadnom stanju, obrasla travom i puna smeća.*
- *Sprave za vježbanje.*
- *Program za vježbanje žena.*
- *Dodatna ulaganja u opremljenost.*
- *organizaciju sajmovi lokalnih proizvođača.*
- *uređenje ruta za šetnju, pogotovo kroz javne šume. Karte sa javnim stazama kroz općinu i pješačke i biciklističke. Razvoj programa za poticanje stanovnika u uređenju ulica za javno dostupne zdence/vode za piće na tim stazama i gastro ponudama. Nisu svi samo za vino zainteresirani. Edukativne staze kroz šume ili druge javne zelene površine. Kao prvo da se zna kud se smije (da nije privatni posjed) i onda da ima neki sadržaj kao edukativne ploče sa zadacima prilagođeno dobu godine (pronađi tu i tu biljku ili životinju koja tamo živi i sl.).*
- *Tematske poučne staze, pješačke staze, poticaji lokalnim OPG-ovima za brendiranje proizvoda, tematski sajmovi (proljetni/uskršni, jesenski, vinski itd.), postavljanje panela s natpisima o povijesnim i kulturnim znamenitostima ovog kraja.*

Na pitanje koje dijelove Općine smatraju vizualno neprivlačnima ili nefunkcionalnima, ispitanici su dali sljedeće odgovore:

- *Okolo društvenih domova.*

- *Nema takvih. Iako bi se Bednja mogla periodički očistiti od zelenog krša kaj se skuplja kod mosta prema Podevčevu.*
- *Svi dijelovi Općine su vizualno privlačni i funkcionalni.*
- *Stari "Hokus pokus".*
- *Šuma.*
- *Šetnice.*
- *Zapušteni dvorac.*
- *Zapuštene površine.*
- *Šume i livade.*
- *Centar Sv. Ilije, trava preko koljena, neodržavanja zelenih površina, nema koševa za smeće, pa svi bacaju smeće po zelenim površinama.*
- *Parking kod groblja trebalo bi iscrtati jer se pojedinci ne znaju bez crta parkirati.*
- *Prostor oko NK Obreš.*
- *Sve mi je vizualno u dobrom stanju.*
- *Glavna cesta do Beletinca.*
- *Zemljište na glavnoj cesti (nasuprot autobusne stanice kod škole) koje je navoženo šutom i neredom, te se dvije godine ne održava.*
- *Sve ima potencijala za uređenje i funkcionalnost.*
- *Nema ih.*
- *Dječja igrališta.*
- *Dijelove na kojima ima odbačenog otpada.*
- *Dječje igralište kod Društvenog doma u Seketinu.*
- *Zapuštena zemljišta.*
- *Autobusne stanice.*
- *Trg Josipa Godrijana, parkiralište kraj groblja u Sv. Iliji, zgrada Općine.*
- *Trg.*
- *Središte Sv. Ilije je neuredno, stisnuto, neuređeno. Fontana je neprivlačna i premalena. Parkiranje neriješeno. Doktorica, pošta i ostali stisnuti u malom prostoru.*

Ispitanici su na pitanje o područjima ili objektima pogodnima za sanaciju, obnovu ili revitalizaciju dali sljedeće prijedloge:

- *Kanalizacija.*
- *Pogodili ste - područje Bednje. :-)*
- *Potrebne su revitalizacije igrališta i ostalih prirodnih površina.*
- *Šuma.*
- *Dječja igrališta, šume.*
- *Stara školska zgrada.*
- *stari objekt u Svetom Iliji uz vatrogasno spremište.*
- *Područja uz prometnice.*
- *Stara osnovna škola.*
- *Stara škola.*
- *Kod poljoprivrednog.*
- *Stara škola.*

- *Kontejner u Žigrovcu*
- *Stara škola.*
- *Dječja igrališta.*
- *Područje uz rijeku Bednju.*
- *Park Seketin*
- *područja uz rijeke i potoke.*
- *Trg ili neko drugo javno mjesto za druženje građana.*
- *“Dvorac” u Iliji treba hitno sanirati ili ukloniti. Područje Seketina bilo bi odlično za uređenje tematskih staza i rekreativnih sportskih objekata.*

7. Model kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

Prema definiciji Europskog parlamenta⁴³, kružno gospodarenje je model proizvodnje i potrošnje koji uključuje dijeljenje, posudbu, ponovno korištenje, popravljanje, obnavljanje i reciklažu postojećih proizvoda i materijala što je dulje moguće, odnosno produljenje životnog vijeka proizvoda. Na taj način se smanjuje otpad na najmanju moguću razinu te se kroz recikliranje stvara dodatna vrijednost.

Kružna ekonomija ima nekoliko ciljeva:

- ✓ Omogućiti zdraviji planet i smanjiti zagađenje,
- ✓ Smanjiti pritisak na prirodne resurse kao što su korištenje vode i zemljišta,
- ✓ Smanjiti emisije kako bi područje Europe postalo prvi klimatski neutralan kontinent,
- ✓ Stvoriti nove poslovne prilike i lokalna kvalitetna radna mjesta,
- ✓ Omogućiti otpornije lance vrijednosti.

Slika 15. Model kružnog gospodarstva: manje sirovina, manje otpada, manje štetnih emisija

Izvor: Služba Europskog parlamenta za istraživanje

Specifične politike uvođenja modela kružnog gospodarenja odnose se na gospodarenje plastikom i otpadom, recikliranje, obnovu robe, rješavanje problema proizvodnje i potrošnje tekstila, gospodarenje tzv. kritičnim sirovinama i materijalima, smanjenje industrijskih emisija te na održive proizvode.

Alati i instrumenti kružnog gospodarenja obuhvaćaju ishođenje certifikata, korištenje platforma za komunikaciju, provođenje zelenih inicijativa i akcijskih planova ekoloških inovacija, uspostavljanje okvira za praćenje kružnog gospodarstva, provođenje zelene javne nabave, održive zgrade i drugo.

⁴³ Mrežne stranice Europskog Parlamenta. Dostupno na: <https://www.europarl.europa.eu/topics/hr>

Doprinos uspostavi i razvoju kružnog modela gospodarstva mogu dati javna tijela, poduzeća, nevladine organizacije, akademska zajednica, civilno društvo i lokalno stanovništvo nekog područja.

U nastavku slijedi popis objekata i prostora u vlasništvu Općine Sveti Ilija.

Naziv jedinice imovine	Način uporabe	Adresa/ZK	Godina izgradnje/obnove
1. Općinska zgrada (općinski uredi, ambulanta, pošta, ljekarna, posl. prost. Hrv. Telekom)	Zaposlenici općine, ambulante, pošte, ljekarne i stanovnici općine - svakodnevno	Sveti Ilija, Trg Josipa Godrijana 2 / ZK ul. br. 2750 k.o. Sveti Ilija	Izgrađena prije 1968. / obnovljena 2015.
2. Društveni dom Beletinec	KUD Beletinec, DVD Beletinec- Krušljevec, ostalo stanovništvo – povremeno korištenje – po potrebi	Beletinec, Ulica Stjepana Radića 19 / ZK ul. br. 76 k.o. Beletinec	Izgrađen prije 1968. / obnovljen 2016.
3. Društveni dom Doljan	Društvo za sport i rekreaciju Doljan, Udruga žena Općine Sveti Ilija-selo Doljan ostalo stanovništvo – povremeno korištenje – po potrebi	Doljan, Željeznički nasip 1 / ZK ul. br. 50 k.o. Sveti Ilija	Izgrađen 2019.
4. Društveni dom Seketin	Rekreativno sportska udruga Seketin, ostalo stanovništvo – povremeno korištenje – po potrebi	Seketin, Ulica Vladimira Nazora 68 / ZK ul. br. 3421 k.o. Sveti Ilija	Obnovljen 2019.
5. Centar vinogradara, umirovljenika i gospodarstvenika (+ poslovni prostor Poljodoma)	Udruga vinogradara Grozdek, Udruga umirovljenika Općine Sveti Ilija, zaposlenici Poljodoma - povremeno korištenje – po potrebi	Sveti Ilija, Ulica Vilima Cecelje 3 / ZK ul. br. 2749 k.o. Sveti Ilija	Izgrađen prije 1968. / obnovljena 2021.
6. Grobna kuća Žigrovec	Zaposlenici općine, korisnici – po potrebi	Žigrovec, Ulica A G. Matoša 6 / ZK ul. br. 1891 k.o. Sveti Ilija	Izgrađen prije 1968. / obnovljena 2010.
7. Grobna kuća Beletinec	Zaposlenici općine, korisnici – po potrebi	Beletinec, Tiha ulica 3 / ZK ul. br. 78 k.o. Beletinec	Izgrađena oko 1980. / obnovljena 2015.
8. Zgrada NK Obreš	Članovi NK Obreš, Sveti Ilija – po potrebi	Sveti Ilija, Aleja hrv. branitelja 10 / ZK ul. br. 47 k.o. Sveti Ilija	Izgrađena između 1970. i 1980. godine
8. Zgrada NK Bednja Beletinec	Članovi NK Bednja Beletinec – po potrebi	Podvčevcevo 206 Novi Marof, / ZK ul. br. 2979 k.o. Podvčevcevo	Izgrađena između 1970. i 1980. godine / obnovljena 2015.
9. Zgrada dječjeg vrtića Gumbek u Beletincu	Zaposlenici vrtića, djeca i roditelji – korisnici - svakodnevno	Beletinec, Ulica Stjepana Radića 77 / ZK ul. br. 91 k.o. Beletinec	Izgrađena 2021. godine

Izvor: JUO Općine Sveti Ilija

Sukladno Programu KG, model kružnog gospodarstva može se promatrati kroz različite faze i tipove projekata:

- Planiranje i gradnja novih zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom
- Revitalizacija i obnova nekorištenih prostora i zgrada
- Kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada

7.1 Planiranje i gradnja novih zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom

Općina Sveti Ilija će kod planiranja novih zgrada uvažiti mjere kružnosti u skladu s načelima zelene gradnje. Navedene mjere obuhvaćaju produljenje trajnosti zgrada, fleksibilnosti prostora, smanjenje količine građevnog otpada te povećanje energetske učinkovitosti zgrada, dok zelena gradnja obuhvaća cjeloviti proces osmišljavanja, izvedbe, održavanja, uporabe i obnove prostora i zgrada na načelu održivosti. Promicanjem projektiranja prema načelima eko-dizajna usklađuju se potrebe korisnika i funkcionalnost objekata s dostupnim resursima, osigurava se veće korištenje resursno i energetski učinkovitih proizvoda s ciljem smanjenja količine neiskoristivog građevnog otpada.

Među potencijalnim projektima gradnje novih zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom na području općine Sveti Ilija u razdoblju do 2030. godine su:

Naziv projekta	Izgradnja društvenog doma u Žigrovcu
Lokacija	Žigrovec, k.č.br. 1929/2, k.o. Sveti Ilija
Kratak opis projekta	Društveni dom u Žigrovcu svojim će se pravokutnim tlocrtnim oblikom bitno razlikovati od dosad izgrađenih društvenih domova na području Općine. Kod izgradnje objekta voditi će se računa da se upotrebljavaju elementi i sustavi kojima će se postići energetska učinkovitost objekta. Uz objekt će se urediti i okoliš gdje će se težiti da isti obiluje zelenilom i prirodnim elementima.
Značaj projekta	Projektom se uvelike utječe na razvoj i unaprjeđenje kvalitete društvene infrastrukture i društvenog života zajednice.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	328.481,06 EUR
Razina spremnosti	Visoka razina spremnosti

Slika 16. Lokacija izgradnje društvenog doma Žigrovec

Naziv projekta	Izgradnja društvenog doma u naselju Krušljevec
Lokacija	Krušljevec, k.č.br. 2808, k.o. Beletinec
Kratak opis projekta	Idejno rješenje objekta proizlazi iz pravokutnog tlocrtnog oblika koncipiranog na spajanju forme i funkcije u jedan manji multifunkcionalan društveni dom. Pravokutan tlocrtni oblik, pravilne fasadne plohe te ravan krov blagog nagiba u potpunosti stapaju planirani objekt u ruralni identitet naselja. Kod izgradnje objekta voditi će se računa da se upotrebljavaju elementi i sustavi kojima će se postići energetska učinkovitost objekta. Uz objekt će se urediti igralište i okoliš te će se težiti da isti obiluje zelenilom i prirodnim elementima.
Značaj projekta	Projektom se uvelike utječe na razvoj i unaprjeđenje kvalitete društvene infrastrukture i društvenog života zajednice.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	289.750,00 EUR
Razina spremnosti	Visoka razina spremnosti

Slika 17. Lokacija izgradnje Društvenog doma u Krušljevcu

Naziv projekta	Izgradnja prateće građevine turističke namjene na prostoru Dječjeg rekreacijskog i edukacijskog centra Slugovine
Lokacija	Krušljevec, k.č.br. 3234, k.o. Beletinec
Kratak opis projekta	Projektom rješenjem definirana je izgradnje "drvene" kućice koja će biti koncipirana kao prizemnica jednostavnog tlocrtnog oblika, a sadržavati će prostor za druženje, sanitarije, spremište i nadstrešnicu. "Drvena" kućica i postojeća nadstrešnica za koju je predviđeno izmještanje zatvarati će jedan vanjski prostor omeđen košarkaškim i dječjim igralištem. U tom prostoru je predviđeno uređenje edukativnog vrta s poučnom stazom uz koju će se postaviti edukacijske ploče s informacijama za pobliže upoznavanje s karakterističnim biljnim i životinjskim vrstama koje obitavaju u obližnjim šumama, a u cilju educiranja i podizanja osviještenosti o održivom gospodarenju i važnosti šuma.
Značaj projekta	Projektom se uvelike utječe na razvoj i unaprjeđenje kvalitete društvene infrastrukture i društvenog života zajednice. Ujedno, uređuju se mjesta koja će se koristiti u edukativne, društvene i turističke svrhe.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	352.000,00 EUR
Razina spremnosti	Visoka razina spremnosti

Slika 18. Lokacija centra Slugovine

Naziv projekta	Izgradnja Interpretacijskog centra srednjeg toka rijeke Bednje
Lokacija	Beletinec, k.č.br. 4490, k.o. Beletinec
Kratak opis projekta	Predmetna zgrada - Interpretacijski centar srednjeg toka rijeke Bednje izgraditi će se za potrebe žitelja općine Sveti Ilija te u svrhu očuvanja kulturne, tradicijske i prirodne baštine rijeke Bednje. Osnovne teme koje će se unutar građevine obraditi i interpretirati su: raznovrsnost i bogatstvo biljnog svijeta uz rijeku Bednju i u samoj rijeci Bednji sa naglaskom na riblji svijet i djelovanje ŠRK "Keder", značaj rijeke za žitelje u prošlosti sa naglaskom na mlinarsku djelatnost te ostalo gospodarstvo usko povezano sa rijekom. Organizacija vanjskog prostora odnosno uređenje okoliša organizirati će se na način da se izradi poučna staza sa 4 punkta sa interpretacijskim info totemima i panelima tematike: Mlin na rijeci, Biljni svijet uz rijeku, Rudnik - ugljenokop i Riblji svijet rijeke.
Značaj projekta	Projektom se uvelike utječe na razvoj i unaprjeđenje kvalitete društvene infrastrukture i društvenog života zajednice. Ujedno, uređuju se mjesta koja će se koristiti u edukativne, društvene i turističke svrhe.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	615.000,00 EUR
Razina spremnosti	Visoka razina spremnosti

Slika 19. Lokacija za izgradnju Interpretacijskog centra srednjeg toka rijeke Bednje

Naziv projekta	Izgradnja vatrogasnog doma u naselju Beletinec
Lokacija	Beletinec, kč.br. 3484, 3485, 3486, 3487, 3488, 3489, 3490, 3491, 3492 i 3493 k.o. Beletinec (новоformirana: 3493 k.o. Beletinec)
Kratak opis projekta	Vatrogasni dom je infrastruktura za zaštitu ljudi i imovine od požara. Izgrađeni vatrogasni dom će služiti kao operativni centar za vatrogasce i hitne službe. Za izgradnju vatrogasnog doma u naselju Beletinec izrađena je projektno-tehničke dokumentacija. Vatrogasni dom je planiran na dvije etaže. Prizemlje u funkciji za operativno djelovanje vatrogasaca i kat u funkciji edukacije i druženja vatrogasaca. Vanjski prostor planiran je kao prilaz do građevine doma sa prilazom na javnu prometnicu, asfaltni prostor za parkiranje vozila, manipulativni prostor za vatrogasna vozila, vježbe vatrogasaca i prezentaciju opreme te rezervirani prostor za ostale društvene potrebe naselja, travnato vježbalište vatrogasaca. Okoliš će se urediti tako da obiluje zelenilom i prirodnim materijalima.
Značaj projekta	Projekt će doprinijeti poboljšanju kvalitete društvene infrastrukture te stvaranja uvjeta za poboljšanje kvalitete rada vatrogasnih društva.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	1.000.000,00 EUR
Razina spremnosti	Srednja razina spremnosti

Slika 20. Lokacija za izgradnju vatrogasnog doma u Beletincu

Naziv projekta	Izgradnja zdravstvenog centra u Svetom Iliji
Lokacija	Sveti Ilija, 1628 k.o. Sveti Ilija.
Kratak opis projekta	Zdravstveni centar je ustanova za pružanje medicinarskih usluga i očuvanja zdravlja zajednice. Projekt se nalazi u fazi izrade projektno-tehničke dokumentacije. Predviđena je izgradnja minimalno jedne ambulate obiteljske medicine, ambulantu dentalne medicine, ljekarnu s pratećim sadržajima. Uz centar će se urediti i dječje igralište gdje će se voditi računa da isto bude opremljeno spravama od prirodnih elemenata, odnosno vodit će se računa u primjeni načela održivosti.
Značaj projekta	Projekt će doprinijeti poboljšanju kvalitete društvene i zdravstvene infrastrukture te unaprjeđenje kvalitete života stanovništva.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	500.000,00 EUR
Razina spremnosti	Niska razina spremnosti

Slika 21. Lokacija za izgradnju zdravstvenog centra u Svetom Iliji

7.2 Revitalizacija i obnova nekorištenih prostora i zgrada

Revitalizaciju i obnovu nekorištenih prostora i zgrada potrebno je provoditi u skladu s prostornim planom, mjerama zaštite prirode te održivosti zahvata. Naglasak je na kružnom pristupu, faznosti i dugotrajnosti te zaštiti prirode.

Pogodne lokacije za revitalizaciju i obnovu primjenom kružnog načela na području Općine su:

- Područje rijeke Bednje

Tok rijeke Bednje, na južnoj granici općine Sveti Ilija i Grada Novog Marofa, predstavlja izniman potencijal za stvaranje uređenog plavog koridora koji će biti na korist lokalnom stanovništvu. U planu je izgradnja šetnice uz Bednju, izgradnja nekoliko pješačkih mostova i revitalizacija zapuštenih prostora uz rijeku, čime će se stvoriti prostor za rekreaciju i uživanje u prirodi. Uređenjem ovog područja omogućit će se bolja kontrola nad okolišem, smanjenje onečišćenja te stvaranje novih zelenih zona koje će postati omiljena mjesta za opuštanje i rekreativne aktivnosti. Osim toga, predviđena je izgradnja edukativnih i rekreativnih zona koje će omogućiti biciklizam, šetnje, ali i održavanje kulturnih manifestacija koje će povezivati lokalnu zajednicu. Projekt ne samo da će unaprijediti kvalitetu života, već će obogatiti i turističku ponudu, stvarajući prostor u kojem će posjetitelji moći uživati u prirodnom i kulturnom naslijeđu tog područja. Projekt bi se provodio na k.č.br. 4535/1, k.o. Beletinec.

Slika 22. Područje rijeke Bednje pogodno za provođenje projekta

- Uređenje zone Etno kuće u Beletincu

Potencijalni prostor za revitalizaciju i obnovu je područje na k.č. br. 1820, 1821, 2653, 2654 k.o. Beletinec, u naselju Beletinec. U planu je uređenje toka potoka, uređenje staza koje će biti povezane drvenim mostom, edukativni vrt i prostor za piknik. Ispred platoa etno kuće predviđeno je uređenje površine koja predstavlja dvorište i trg te nadstrešnicu za druženja i dječje igralište. Projektom se neće ugroziti poljoprivredna i šumska proizvodnja, vodni resursi, niti postojeći objekti. Također, neće doći do narušavanja prirodnih i kulturnih dobara, krajolika ili vrijednosti okoliša. Ovaj projekt ima za cilj oživjeti nekorištene prostore, stvarajući prostor za opuštanje, edukaciju i društvene aktivnosti, a sve uz očuvanje okoliša i kulturne baštine.

Slika 23. Lokacija pogodna za provođenje projekta uređenja zone Etno kuće u Beletincu

7.3 Kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada

Uz revitalizaciju i prenamjenu prostora potrebno je uzeti u obzir obnovu postojećih zgrada kako bi se produljila trajnost zgrade, smanjili troškovi održavanja zgrade, smanjila potrošnja energenata te omogućilo funkcionalno korištenje zgrade. Načela kružnog gospodarenja mogu se primijeniti na dva načina:

- Kružna obnova postojećih zgrada u obliku energetske ili sveobuhvatne obnove (uvođenje viših standarda energetske obnove),
- Vremenska raspodjela korištenja prostora koja označava korištenje istog prostora od strane više korisnika.

Primjena navedenih načela prikladna je za obnovu sportskih i drugih objekata u vlasništvu Općine koji se trenutno ne koriste dovoljno ili je potrebno energetske obnoviti i revitalizirati objekte.

Naziv projekta	Rekonstrukcija klupskih prostorijama NK Bednja Beletinec
Lokacija	Podevčevo, k.č.br. 206, k.o. Podevčevo
Kratak opis projekta	Projektom je predviđena dogradnja novih svlačionica, dodatnih muških i ženskih sanitarija, garderoba suca, garderoba delegata te društvene prostorije, nove pomoćne kuhinje, spremišta alata te natkrivene terase i tribina.
Značaj projekta	Projektom se uvelike utječe na razvoj i unaprjeđenje kvalitete društvene i sportske infrastrukture te društvenog i sportskog života zajednice.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	332.295,13 EUR
Razina spremnosti	Visoka razina spremnosti

Slika 24. Lokacija klupskih prostorija NK Bednja Beletinec

Naziv projekta	Rekonstrukcija grobne kuće u Beletincu
Lokacija	Beletinec, k.č.br. 2228, k.o. Beletinec
Kratak opis projekta	Projektom rekonstrukcije je obuhvaćena sanacija pukotina tako da se učvrste temelji ispod oštećenog dijela građevine, izgradnja potpornog zida te dogradnja spremišta. Ujedno stara i dotrajala stolarija zamijeti će se novom energetski učinkovitom stolarijom.
Značaj projekta	Unaprjeđenje kvalitete društvene infrastrukture na području općine Sveti Ilija
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	187.367,73 EUR
Razina spremnosti	Srednja razina spremnosti

Slika 25. Lokacija grobne kuće u Beletincu

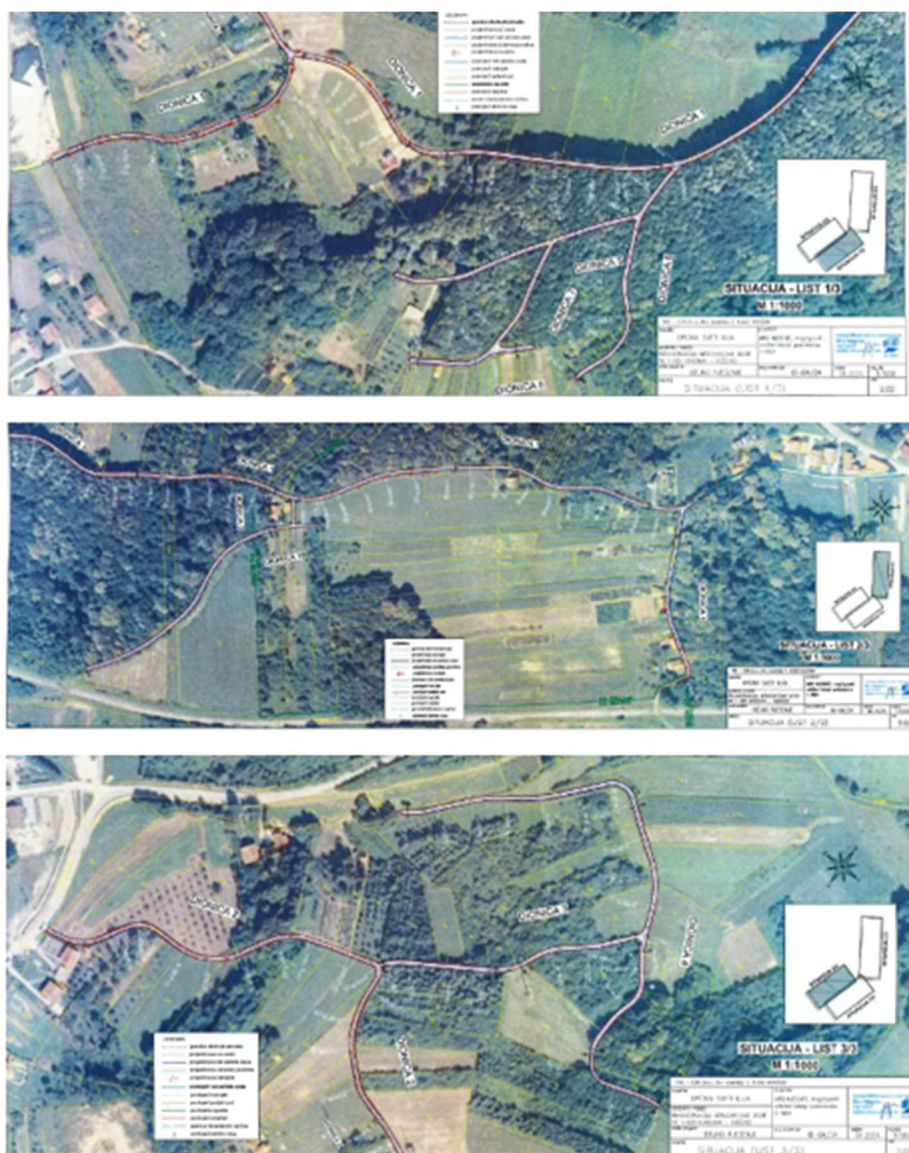
Naziv projekta	Proširenje mjesnog groblja u Žigrovcu
Lokacija	Žigrovec, k.č.br 1881/2
Kratak opis projekta	Predmetnim proširenjem groblja predviđeno je oko 300 novih grobnih mjesta. Projektom su predviđene grobnice, klasična grobna mjesta, grobna mjesta bez humka i okvira (ukopu u livadu) te urne. Uz navedeno planira se i hortikulturno uređenje groblja i opremanja groblja parkovnom opremom od prirodnih materijala.
Značaj projekta	Poboljšanje kvalitete komunalne infrastrukture na području općine Sveti Ilija.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	266.000,00 EUR
Razina spremnosti	Srednja razina spremnosti

Slika 26. Lokacija mjesnog groblja u Žigrovcu

Naziv projekta	Rekonstrukcija nerazvrstane ceste NC 1-034 Korenjak - Kočevac
Lokacija	Beletinec k.č.br. 4646/2, 4624, 4647, 4648, 4621, 4642, 4643, 4644, 4625 Sveti Ilija k.č.br. 5393, 5394, 5477
Kratak opis projekta	Projekt uključuje rekonstrukciju funkcionalne cjeline nerazvrstane ceste Kočevac – Korenjak, odnosno izvođenje pripremljenih i zemljanih radova, oborinske odvodnje, gornjeg postroja, prometne signalizacije te implementacije pametne javne rasvjete.
Značaj projekta	Poboljšanje kvalitete prometne i komunalne infrastrukture na području Općine Sveti Ilija.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	871.851,25 EUR
Razina spremnosti	Visoka razina spremnosti

Slika 27. Lokacija ulaganja u nerazvrstanu cestu NC 1-034 Korenjak - Kočevac

8. Područja pogodna sanaciju

Preobrazba zapuštenih prostora unutar gradova i transformacija *brownfield* područja predstavljaju ključne aspekte modernog urbanog planiranja. Ovi procesi preobrazbe ne samo da obnavljaju vizualni izgled gradova, već pridonose i održivosti, potiču gospodarski razvoj te stvaraju atraktivna mjesta za život i rad. Ovaj proces uključuje revitalizaciju postojećih zgrada, ali i promjene u namjeni zemljišta te uvođenje zelenih površina i rekreacijskih područja. Preobrazba često je usmjerena na područja industrijskih kompleksa i postrojenja, područja uz željezničke pruge i napuštena prometna čvorišta, stare gradske jezgre, zapuštene javne zelene površine, stambene četvrti s niskom gustoćom izgrađenosti te prostore i zgrade za odvajanje otpada. Sukladno Zakonu u prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19, 67/23), urbanom sanacijom se poboljšava karakter izgrađenih područja unutar i izvan granica građevinskog područja devastiranih nezakonitim građenjem i na drugi način, dok se urbanom preobrazbom bitno mijenjaju obilježja izgrađenog dijela građevinskog područja promjenom urbane mreže javnih površina, namjene i oblikovanja građevina i/ili rasporeda oblika i veličine građevnih čestica. Drugim riječima, razlika je u ciljevima i opsegu intervencije koja se poduzima u određenom prostoru, s time da urbana preobrazba podrazumijeva značajnije i zahtjevnije promjene nekog područja.

Projekti koji su usmjereni na sanaciju područja u općini Sveti Ilija navedeni su u nastavku.

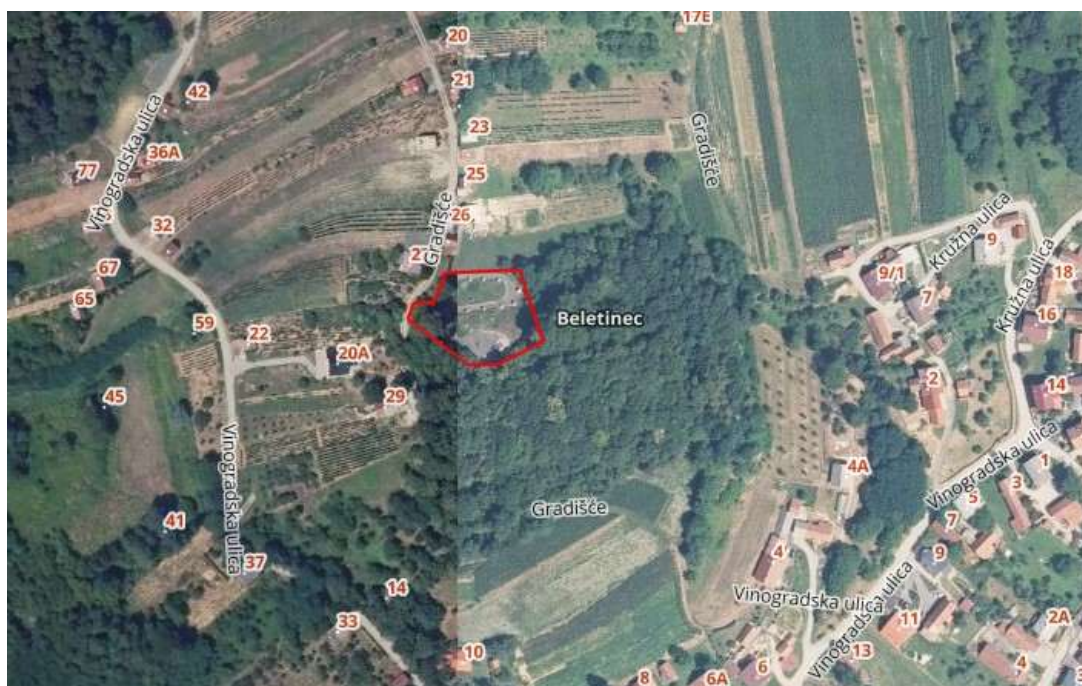
- Uređenje vidikovca Hosta

Vidikovac Hosta nalazi se na brdu iznad naselja Beletinec, a s njega se pruža pogled na naselje i vinogradske brežuljke općine Sveti Ilija. Čestica je trenutno u vlasništvu Župe, a planira se otkup zemljišta i uređenje prostora kako bi se stvorilo novo mjesto za okupljanje, održavanje kulturnih manifestacija i povećanje turističke ponude.

Iako je trenutno riječ o neuređenom prostoru, na brdu postoji potencijal za preuređenje kroz sanaciju, uključujući izgradnju visokog vidikovca koji bi dodatno naglasio panoramski pogled i privukao posjetitelje. Planirano uređenje obuhvaćalo bi pristupne staze, klupe, informativne ploče i osvjetljenje, čime bi se ovo mjesto pretvorilo u atraktivan društveni i turistički prostor.

Revitalizacija vidikovca Hosta pridonijela bi boljoj iskorištenosti tog područja, pretvarajući ga iz zapuštenog brda u uređeni punkt za okupljanje, uživanje u krajoliku i valorizaciju prirodnih i kulturnih vrijednosti općine Sveti Ilija.

Slika 28. Lokacija vidikovca Hosta

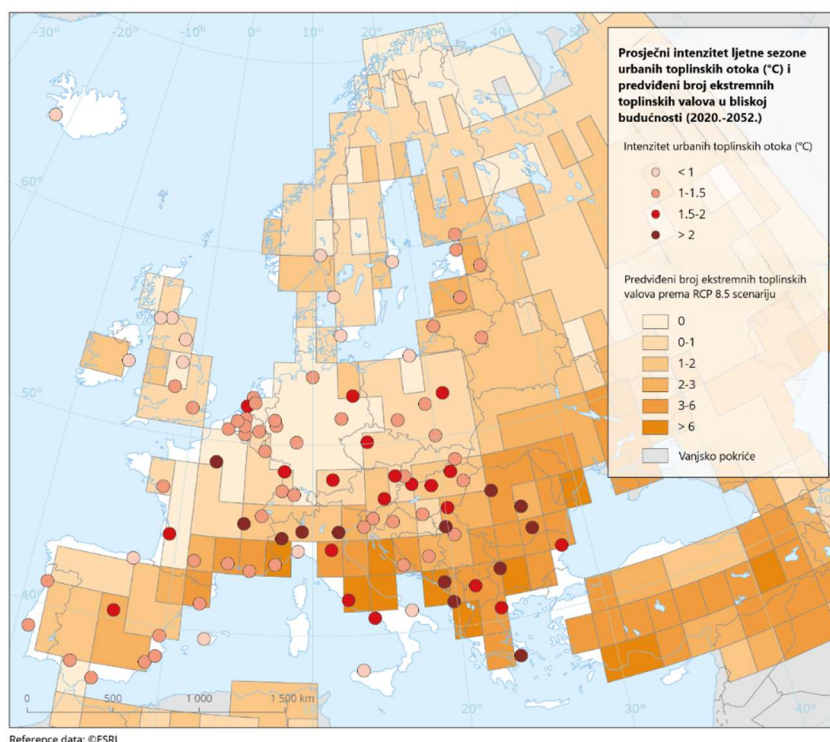
8.1 Toplinski otoci

Urbani toplinski otoci su klimatski fenomeni koje uzrokuju više temperature tla i zraka u urbanim područjima u odnosu na ruralna i prirodna okruženja. Iako je razlika veća među prosječnim temperaturama zraka u većim gradovima, manji gradovi i naselja također se suočavaju s pojavom toplinskih otoka, a intenzitet je povezan s obujmom izgrađenosti, ljudskim aktivnostima, socioekonomskim utjecajima, udjelom vegetacije, vremenskim uvjetima i drugo⁴⁴.

Intenzitet urbanog toplinskog otoka (UHI) procijenjen je za 100 europskih gradova u sklopu projekta Copernicus European Health (C3S). Uz pomoć modela UrbClim simulirane su temperature u visokoj rezoluciji (100 m) za ljetne mjesec (lipanj, srpanj i kolovoz) u razdoblju od 2008. do 2017. Intenzitet UHI-a izražen je kao 90. percentil (P90) urbanih temperatura, što predstavlja razliku između prosječne gradske temperature (korekcija visine je uključena kako bi se isključili učinci terena) i 10. percentila (P10) temperatura u ruralnim područjima (bez vodenih površina).

⁴⁴ Priručnik o ublažavanju urbanih toplinskih otoka. (2024). Dostupno na: <https://mpgi.gov.hr/vijesti-8/izradjeni-prirucnik-za-ublazavanje-urbanih-toplinskih-otoka-i-metodologija-za-identifikaciju-i-kartiranje-urbanih-toplinskih-otoka/17714>

Slika 29. Intenzitet urbanih toplinskih otoka na području EU

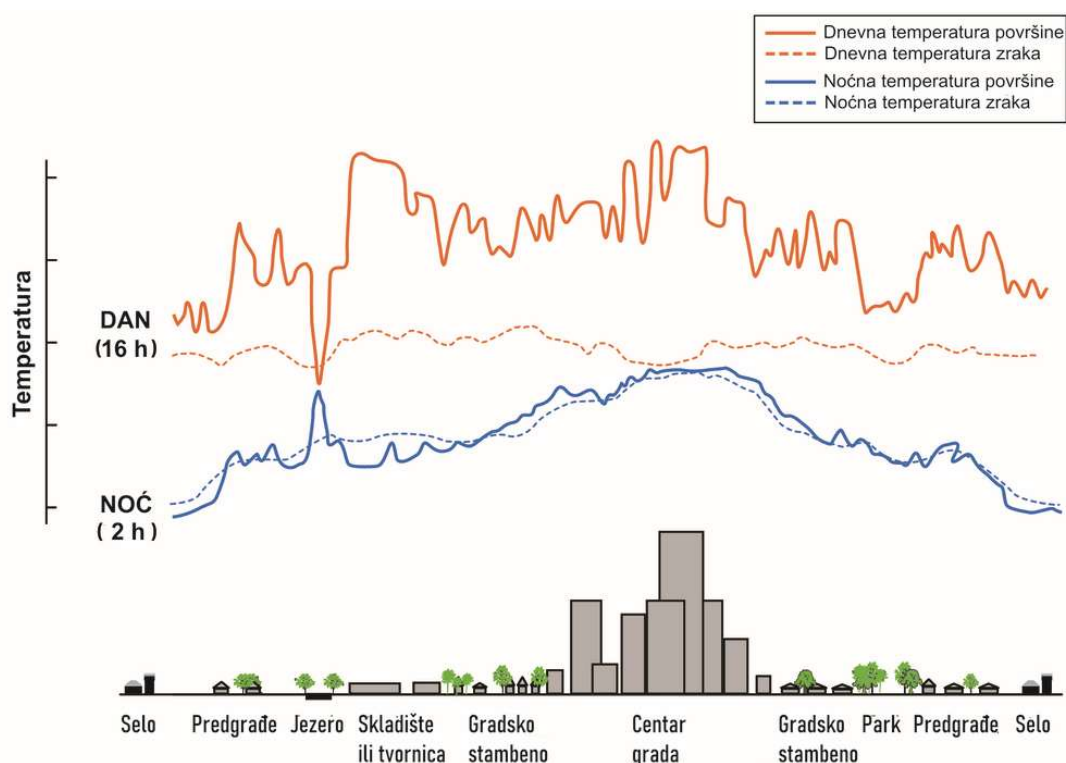

Izvor: European Environment Agency⁴⁵

Razvoj kvalitetnih i klimatski neutralnih naselja zahtijeva integraciju mjera za sigurnost od klimatskih opasnosti, održivo upravljanje vodnim resursima, stvaranje zelenih i plavih infrastrukture, rashlađivanje urbanih prostora, kružno gospodarenje prostorom, održivu mobilnost te korištenje obnovljivih izvora energije i povećanje energetske učinkovitosti.

⁴⁵ Dostupno na: <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/external/urban-heat-island-summer-intensity>

Slika 30. Prikaz djelovanja urbanih toplinskih otoka

Izvor: Meteo-info.hr⁴⁶

Sukladno Priručniku o ublažavanju urbanih toplinskih otoka, prijedlozi mjera ublažavanja učinaka urbanih toplinskih otoka svrstani su u sljedeće kategorije:

- Zelena i plava infrastruktura
- Urbanističko planiranje i oblikovanje
- Tehnološke mjere

Značajniji urbani toplinski otoci prepoznati su u većim gradovima RH, no uvođenje mjera ublažavanja učinaka urbanih toplinskih otoka imaju funkciju prevencije i otpornosti na buduće klimatske i društvene promjene, unaprjeđenje kvalitete života te smanjenje dugoročnih ekoloških i ekonomskih troškova zajednice. U nastavku slijede konkretne mjere koje su primjenjive za područje općine Sveti Ilija, sukladno navedenim kategorijama.

1. Zelena i plava infrastruktura

Razvoj i unaprjeđenje zelene i plave infrastrukture ublažava učinke toplinskih otoka, dok korištenje NBS rješenja pozitivno utječe na očuvanje bioraznolikosti, zdravlje i kognitivne sposobnosti građana, uštede energije i drugo. Mjere koje su izvedive na području općine Sveti Ilija su:

- Razvoj parkova, zelenih trgova i uređenje šumskih područja

Razvojem parkova stvaraju se dodatni prostori za druženje i boravak u prirodi, dok se uređenjem šumskih područja uz naselja povećava zasjenjivanje, snižavanje površinskih temperatura i apsorpcija sunčevih zraka. Na području Općine nalaze se dva manja parka koji

⁴⁶ Meteo-info.hr. Dostupno na: https://www.meteo-info.hr/article/102/Toplinski_otoci

nemaju velik potencijal širenja, no mogu se dodatno urediti i ozeleniti. Potencijalni novi parkovi mogu se formirati na zemljištima u vlasništvu Općine koja trenutno nisu uređena, no namijenjena su za sport i rekreaciju. S obzirom na to da prostori uz prometnice pretežito nisu uređeni, predlaže se sadnja drvoreda te proširenje pješačkih zona korištenjem prirodnih materijala, kako bi se unaprijedila kvaliteta zraka te povećala mobilnost i dostupnost sadržaja bez povećavanja izgrađenosti i posljedičnog rasta i zadržavanja temperature na površinama. Prilikom sadnje zelenila potrebno je uzeti u obzir vrste drveća i grmlja koje su otporne na povećanje temperatura.

➤ Implementacija zelenih elemenata na objektima

Zeleni krovovi apsorbiraju sunčevu radijaciju, reduciraju prodiranje topline u zgrade i smanjuju temperaturu neposrednog okruženja. Zeleni krovovi mogu se ukomponirati u zgrade javne namjene prilikom rekonstrukcije, sanacije ili izgradnje novih objekata. Osim zelenila, moguće je uvođenje elemenata za zadržavanje vode ili vodnih elemenata koji pružaju izolaciju te dodatno pridonose smanjenju površinskih temperatura.

➤ Održavanje i uređenje vodnih tijela

Općina Sveti Ilija bogata je potocima i rijekama koje su dio plave infrastrukture zadužene za skladištenje vode, kontrolu poplava i ublažavanje efekata toplinskih otoka. Potrebno je istražiti mogućnosti obnove vodotoka te održavanje postojeće i sadnja nove vegetacije uz vodotoke. Osim oblikovanja postojećih vodotoka te oblikovanja vodnih elemenata vegetacijom, predlaže se i uređenje novih javnih zelenih površina s vodnim elementima s hidrofilnom vegetacijom.

2. Urbanističko planiranje i oblikovanje

➤ Planiranje i optimizacija javnih prostora

Prilikom formiranja javnih prostora te izgradnje nove infrastrukture potrebno je uzeti u obzir prirodno strujanje zraka, visinu građevine, faktor vidljivosti neba te osiguravanje dovoljnog prostora za zelene površine. Prilikom izgradnje poželjno je korištenje materijala s visokim albedom i reflektirajućih površina u popločenju uličnih profila i parkirališta. U smanjenju efekata toplinskih otoka pomaže i korištenje opreme i materijala koji imaju nižu toplinsku vodljivost ili mehanizme hlađenja.

3. Tehnološke mjere

➤ Korištenje obnovljivih izvora energije

Korištenje obnovljivih izvora energije, posebice fotonaponskih sustava je jedna od značajnijih mjera ublažavanja, s dvostrukom funkcijom koja uključuje smanjenje učinaka toplinskih otoka i sprječavanje nastanka istih. Općina Sveti Ilija uvela je solarne panele na nekoliko javnih zgrada, dok je u planu postepeno uvođenje solarnih panela na ostatku društvene infrastrukture. Solarni paneli mogu se uvrstiti i u javnom otvorenom prostoru s dodatnom funkcijom poput zasjenjivanja stajališta javnog prijevoza ili pametne klupice, čime se pruža zaštita od sunčeva zračenja i proizvodnja energije.

➤ Toplinska izolacija i tehnologije hlađenja

Mjere toplinske izolacije važan su dio moderne zelene gradnje jer smanjuju potrošnju energije za grijanje i hlađenje te doprinose ublažavanju učinaka urbanih toplinskih otoka. Općina Sveti Ilija kroz projekte energetske obnove poboljšava izolaciju javnih zgrada i uvodi suvremene sustave hlađenja, čime smanjuje emisije stakleničkih plinova i doprinosi ugodnijoj mikroklimi.

Uz izolaciju, dodatne mjere poput zelenih krovova, kišnih vrtova i svjetlijih površina pomažu u hlađenju prostora i smanjenju toplinskog opterećenja. Ove aktivnosti ne samo da unapređuju energetske učinkovitost, već i čine urbani prostor zdravijim i ugodnijim za život.

9. SWOT analiza

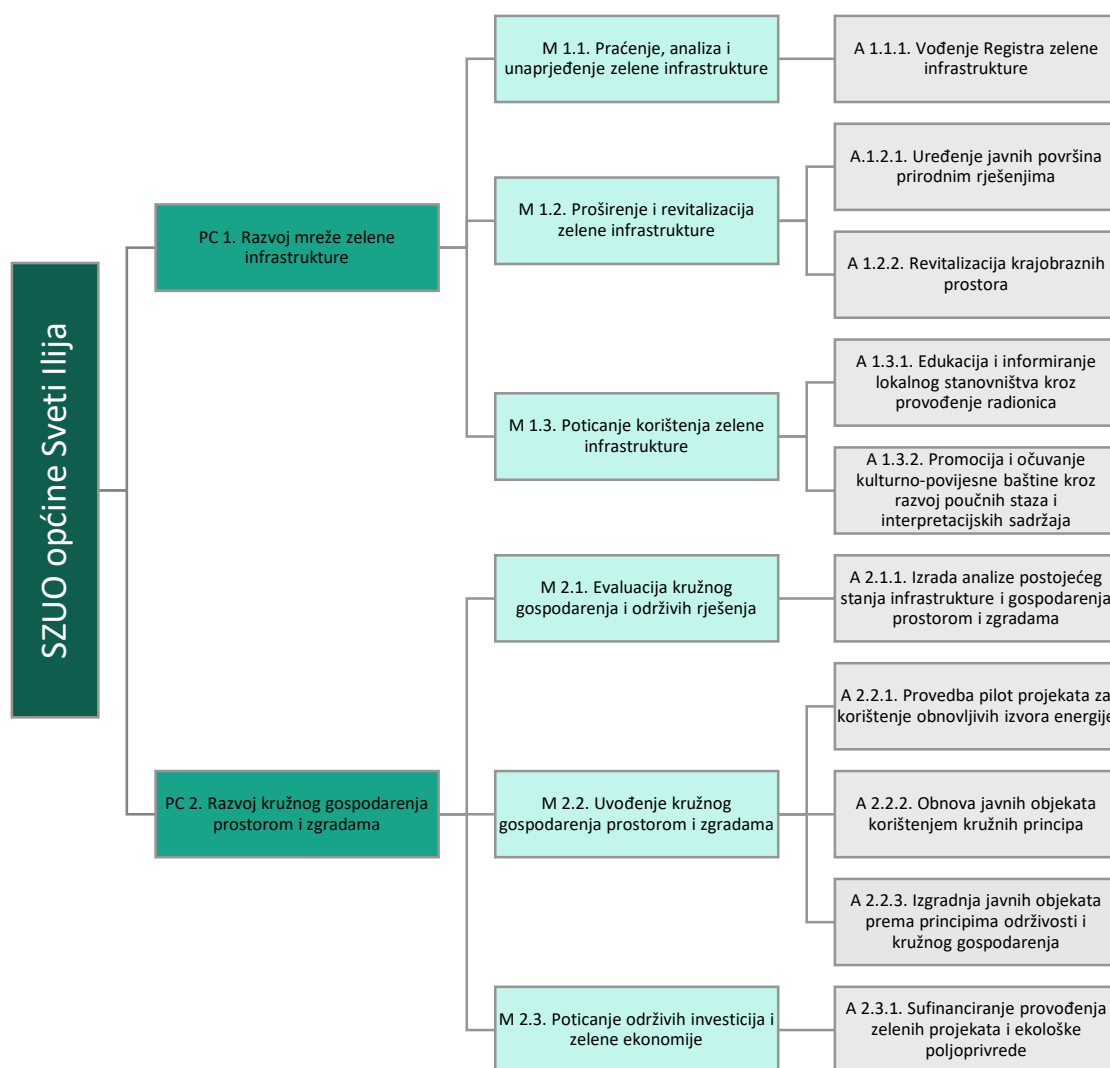
SNAGE	SLABOSTI
• Povoljan geografski položaj - blizina grada Varaždina, prolazak prometnih pravaca unutar općine • Bogatstvo prirodnih resursa - rijeka Bednja, ribnjaka, šuma • Očuvana prirodna baština i doprinos dugoročnoj održivosti ekosustava • Uključenost stanovnika i suradnja unutar lokalne zajednice kroz edukaciju i participaciju u projektima • Interes lokalne samouprave za implementaciju projekata za stanovništvo, poduzetnike, poljoprivrednike	• Migracija i starenje stanovništva • Nedostatak kvalitetnih društvenih i turističkih usluga za stanovništvo i posjetitelje • Nedovoljno modernizirana komunalna infrastruktura • Ograničeni proračunski kapaciteti • Nedovoljno korištenje prirodnih resursa u projektima zelene infrastrukture • Nedovoljno razvijena zelena turistička infrastruktura • Nedostatak prostora za druženje stanovnika • Nedostatak znanja i svijesti o zelenoj infrastrukturi

PRILIKE	PRIJETNJE
• Promocija održivosti, smanjenje negativnih utjecaja na okoliš • Poticanje međusektorske suradnje • Povećanje zaposlenosti u turizmu, poljoprivredi i uslužnim djelatnostima • Trend promicanja zdravog načina života • Potražnja za održivim turizmom • Digitalna transformacija društva • Zelena transformacija društva • Povezivanje s drugim turističkim destinacijama u Županiji	• Rizik od šteta od klimatskih promjena i elementarnih nepogoda • Zagađenje vodnih resursa • Nepredviđeni porast cijena građevinskog materijala i zahvata • Povećani troškovi održavanja infrastrukture • Administrativne prepreke, ishođenje dozvola

10. Strateški okvir

Sukladno prepoznatim razvojnim potrebama i potencijalima na području općine Sveti Ilija, a u skladu su ciljevima Nacionalne razvojne strategije do 2030. te Programima razvoja ZI i KG do 2030. godine, u sklopu ove strategije definirani su sljedeći posebni ciljevi, mjere i aktivnosti:

Grafikon 5. Strateški okvir SZUO općine Sveti Ilija

PC 1. Razvoj mreže zelene infrastrukture

Posebni cilj 1. usmjeren je na razvoj i povezivanje zelene infrastrukture kroz mjere evidentiranja i planiranja zelene infrastrukture sukladno kojima će se provoditi i projekti proširenja i revitalizacije, uz mjere poticanja na korištenje iste.

PC 1. SZUO općine Sveti Ilija je usklađen s posebnim ciljem *PC 1. Kvalitetno planiranje i upravljanje razvojem zelene infrastrukture u urbanim područjima* Programa ZI, a usklađeni je s ciljevima NRS 2030 i Programom KG. Evidentiranjem i kontinuiranim praćenjem razvoja zelene infrastrukture omogućuje se implementiranje razvojnih mjera u strateške i planske dokumente Općine, a u proces je važno uključiti i lokalnu zajednicu. U cilju postizanja održivosti i otpornosti, prilikom planiranja i razvoja zelene

infrastrukture općina Sveti Ilija će pratiti smjernice iz priručnika Programa ZI te Priručnika o primjeni zelene infrastrukture kojeg je izradilo Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine.

- M 1.1. Praćenje, analiza i unaprjeđenje zelene infrastrukture

Općina Sveti Ilija trenutno vodi javno dostupnu evidenciju komunalne infrastrukture te registar imovine koji se ažuriraju na godišnjoj razini, a ažurnije promjene infrastrukture prati JUO Općine Sveti Ilija u izvan mrežnim evidencijama. Od velike je važnosti formiranje registra zelene infrastrukture koji će objedinjavati podatke o svojoj infrastrukturi i zelenim prostorima na području općine Sveti Ilija, a to obuhvaća imovinu u vlasništvu Općine te imovinu u privatnom vlasništvu. Na taj način će se lakše pratiti trenutno stanje zelene infrastrukture te omogućiti uspostavljanje kataloga mjera za razvoj i poboljšanje otvorenih prostora te uspostavljanje standarda za razvoj zelenih otvorenih prostora.

Pokazatelj uspješnosti mjere je evidentiranje najmanje 95 % površina Općine u Registar zelene infrastrukture najkasnije do 2030. godine, te ažuriranje podataka u registru barem jednom godišnje nakon 2030. godine.

- A 1.1.1. Vođenje Registra zelene infrastrukture

Aktivnost uključuje tehničku podršku i izradu registra, edukaciju službenika, unos i kontinuirano ažuriranje podataka u Registar zelene infrastrukture sukladno zadanoj tipologiji i realnom stanju na području općine Sveti Ilija. Registar zelene infrastrukture biti će javno dostupan, a u planu je i razvoj sveobuhvatne interaktivne karte.

Aktivnost podržava razvojne potrebe RP 2 i RP 7.

- M 1.2. Proširenje i revitalizacija zelene infrastrukture

Razvoj i planiranje zelene infrastrukture ključni su za kreiranje zelenog identiteta općine Sveti Ilija. Provođenje projekata uređenja i revitalizacije ključno je za razvoj i povezivanje zelene infrastrukture na području općine Sveti Ilija, uključujući ozelenjavanje sive infrastrukture, sadnju drvoreda, razvoj manjih i većih urbanih točki i koridora, uređenje zelenih površina i druge aktivnosti. Cilj je povezati zelenu infrastrukturu s plavom i sivom infrastrukturom kako bi se poboljšala funkcionalnost, estetika i kvaliteta života lokalnog stanovništva.

- A 1.2.1. Uređenje javnih površina prirodnim rješenjima

Aktivnost obuhvaća uređenje i obnovu javnih zelenih površina koje su u vlasništvu Općine. To uključuje ozelenjavanje i uređenje trgova, parkova i prostora uz prometnice, uređenje pješačkih i biciklističkih staza drvoredima i grmljem, sadnju šuma, sakupljanje i upotrebu kišnice, postavljanje zelenih krovova, modernizacija javne rasvjete te uvođenje prirodnih elemenata u dječja igrališta i šetališta. Dodatno, formiranje zelenih otoka za smanjenje toplinskih učinaka i druge aktivnosti doprinosi održivosti prostora, očuvanju bioraznolikosti i jačanju ekološke mreže. Prilikom provođenja projekata poželjno je uključivanje lokalne zajednice kroz volonterstvo te druge načine sudjelovanja u aktivnostima sadnje i održavanja zelene infrastrukture. Među potencijalnim aktivnostima je provođenje projekata poput izgradnje šetnice uz rijeku Bednju koja bi osim sportsko-rekreacijske funkcije osigurala

valorizaciju i očuvanje prirodne baštine. Aktivnosti koje će se provoditi će biti u skladu s analizama lokalnih klimatskih i ekoloških uvjeta te Prostornim planom. Prirodna (NBS) rješenja povećavaju atraktivnosti i funkcionalnost zelenih i plavih površina, a doprinose ekološkoj održivosti, smanjenju utjecaja klimatskih promjena te poboljšavaju kvalitetu života lokalnog stanovništva.

Aktivnost podržava razvojne potrebe RP 1, RP 2 i RP 4.

➤ A 1.2.2. Revitalizacija krajobraznih prostora

Područje općine Sveti Ilija bogato je raznolikim krajobraznim prostorima koje je potrebno valorizirati i očuvati za buduće generacije. Među prirodnim krajobrazima ističu se prostrana šumska područja te područja uz rijeku Bednju, dok ruralni krajobrazi obuhvaćaju područja u kojima prevladavaju tradicionalni zanati sela te kulturne i druge aktivnosti. Aktivnost uključuje uređenje javnih površina (parkovi, trгови) prema načelu zelene infrastrukture. Za revitalizaciju je posebice pogodno područje oko vidikovca Hosta koji je trenutno u privatnom vlasništvu, te uređenje zone Etno kuće u Beletincu čije je uređenje također u najavi.

Aktivnost odgovara na razvojne potrebe RP 1, RP 2 i RP 3.

• M 1.3. Poticanje korištenja zelene infrastrukture

Nastavno na prethodne mjere unutar PC 1., mjera M 1.3. usmjerena je na edukaciju i informiranje lokalnog stanovništva te promociju i očuvanje kulturno-povijesne i prirodne baštine na području općine Sveti Ilija. Navedene aktivnosti ključne su za podizanje svijesti lokalnog stanovništva o postojanju i važnosti zelene infrastrukture te na njihovu podršku i uključivanje u održive projekte.

➤ A 1.3.1. Edukacija i informiranje lokalnog stanovništva kroz provođenje radionica

Aktivnost je usmjerena na održavanje edukativnih i provedbenih radionica za stanovništvo o razvoju zelene infrastrukture, koje će obrađivati teme poput bioraznolikosti područja, ekološkog uzgoja, prirodnih resursa i prednosti korištenja obnovljivih izvora energije, uloge i prednosti razvoja zelene infrastrukture, uvođenje prirodnih rješenja u uređenju javnih zelenih površina, dizajn i planiranje zelenih površina, sudjelovanje u lokalnim zelenim inicijativama i drugo.

Aktivnosti odgovara na razvojne potrebe RP 3, RP 5 i RP 6.

➤ A 1.3.2. Promocija i očuvanje kulturno-povijesne i prirodne baštine

Promociju i očuvanje kulturno-povijesne i prirodne baštine moguće je odraditi na nekoliko načina, uključujući razvoj poučnih staza i interpretacijskih sadržaja koji će educirati i informirati lokalno stanovništvo te potencijalne turiste o specifičnosti krajobraznih prostora te povećati atraktivnosti područja kroz redovito održavanje istih. Uz kreiranje poučnih staza poželjno je postavljanje informacijskih i interpretacijskih ploča u svrhu educiranja, usmjeravanja, promoviranja baštine te poticanja interakcije i povezivanja s prirodom i lokalnom zajednicom.

Aktivnost odgovara na razvojne potrebe RP 3 i RP 6.

PC 2. Razvoj kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

Posebni cilj 2. usmjeren je na poticanje razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama kroz održivo gospodarenje, što obuhvaća analiziranje trenutnog stanja zgrada i prostora na području Općine, provedbu infrastrukturnih projekata u obliku obnove, rekonstrukcije i izgradnje novih javnih objekata prema principima održivosti i kružnog gospodarenja te poticanje lokalnog stanovništva na prijelaz na kružno gospodarenje u sklopu kućanstva. PC 2. je usklađen s Posebnim ciljem Programa KG, *PC 1. Razvoj sustava kružnog gospodarenja prostorom i zgradama* te *PC 2. Kružna obnova nekorištenih prostora i zgrada*, a koji obuhvaćaju širok spektar aktivnosti poput razvoja sustava prikupljanja podataka i kontinuiranog praćenja stanja u prostoru te uvođenje korištenja zgrada na ekonomski odgovoran način.

- M 2.1. Evaluacija kružnog gospodarenja i održivih rješenja

Mjera M 2.1. usklađena je s Posebnim ciljem Programa KG, *PC 1. Razvoj sustava kružnog gospodarenja prostorom i zgradama*, a koji obuhvaća širok spektar aktivnosti poput razvoja sustava prikupljanja podataka i kontinuiranog praćenja stanja u prostoru te razvoj smjernica i metodologije za primjenu kružnog gospodarenja prostorom i zgradama. Razvojem tehnologije i većom integracijom održivog razvoja u sektor građevinarstva, primjenjuju se rješenja temeljena na prirodi (NBS rješenja), principi održivog dizajna zgrada, principi kružnog gospodarenja, zelene gradnje, korištenje obnovljivih izvora energije i održivih materijala u gradnji. Pokazatelj uspješnosti mjere je izrada analize nekorištenih prostora i zgrada te razvoj smjernica za planiranje prostora na načelima kružnog gospodarenja.

- A 2.1.1. Izrada analize postojećeg stanja infrastrukture i gospodarenja prostorom

Aktivnost uključuje izradu analize stanja postojećih nekorištenih prostora i zgrada na području općine Sveti Ilija kako bi se olakšala revitalizacija i prenamjena takvih prostora. Kontinuirano održavanje postojećih zgrada nužno je za kružno upravljanje i sprječavanje nastanka otpada, uz korištenje postojećeg građevinskog fonda u odgovarajućoj mjeri. Analiza će obuhvaćati informacije o postojećoj infrastrukturi u vlasništvu Općine, namjeni i učestalosti korištenja infrastrukture, podatke o izgradnji ili posljednjoj obnovi zgrade, odnosno posljednje obnove/uređenja napuštenih prostora.

Aktivnost podržava razvojne potrebe RP 7.

- M 2.2. Uvođenje kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

Mjera 2.2. odnosi se na provođenje projekata prema načelima kružnog gospodarstva, primarno nekorištenih zgrada ili zona koje trenutno nisu funkcionalne, izgradnja novih zgrada prema principima kružnog gospodarenja te poticanje lokalnog stanovništva na prijelaz na kružno gospodarenje u sklopu kućanstva. Navedena mjera usklađena je s mjerama 2.1. *Provedba pilot projekata* i 2.2. *Poticanje kružne obnove prostora i zgrada u sklopu Programa KG*. Kroz provođenje i poticanje provođenja projekata kružne obnove i održive gradnje želi se povećati trajnost javne i druge infrastrukture, poboljšati energetska svojstva i smanjiti nastanak građevnog otpada, što u konačnici rezultira smanjenjem negativnih utjecaja na okoliš, povećanjem kvalitete života lokalnog stanovništva te povećanom održivošću i funkcionalnošću infrastrukture.

- A 2.2.1. Provedba pilot projekata za korištenje obnovljivih izvora energije

Aktivnost se odnosi na provođenje projekata u svrhu proizvodnje i/ili korištenja energije iz obnovljivih izvora na javnim zgradama i prostorima. Mali postotak zgrada koje su u vlasništvu Općine koriste obnovljive izvore energije u obliku solarnih elektrana, stoga je prepoznata potreba za korištenje obnovljivih izvora energije na ostalim javnim zgradama i objektima u vlasništvu Općine. Među planiranim projektima u idućih 5 godina spominje se izgradnja integrirane sunčane elektrane na objektu Dječjeg vrtića „Gumbek“ koja je u visokoj fazi spremnosti te potencijalna izgradnja manje hidroelektrane na rijeci Bednji koja bi osim proizvodnje električne energije bila i turistička atrakcija. Projekti će se financirati iz proračuna Općine Sveti Ilija te iz fondova EU prema dostupnosti otvorenih javnih poziva i natječaja.

Aktivnost odgovara na potrebe RP 2 i RP 6.

➤ A 2.2.2. Obnova javnih objekata korištenjem kružnih principa

Aktivnost se odnosi na provođenje projekata kružne obnove i gospodarenja nekorištenih zgrada i zona na području Općine. Korištenje kružnih principa obuhvaća primjenu održivih i kružnih rješenja u obnovi zgrada i infrastrukture, uz smanjenje troškova i utjecaja na okoliš kroz reciklažu, ponovnu upotrebu materijala te smanjenje građevinskog otpada. Aktivnost doprinosi revitalizaciji prostora te očuvanju prirodnih i drugih resursa. Među predloženim projektima su rekonstrukcije klupskih prostorija NK Bednja Beletinec i NK Obreš te rekonstrukcije grobnih kuća u Beletincu i Žigrovcu. Osim rekonstrukcije i energetske obnove objekata, aktivnost obuhvaća uređenje i održavanje vanjskih prostora.

Aktivnost odgovara na razvojne potrebe RP 1, RP 2 i RP 3.

➤ A 2.2.3. Izgradnja novih javnih objekata prema principima održivosti i kružnog gospodarenja

Aktivnost se odnosi na izgradnju novih objekata javne namjene, uključujući izgradnju društvenih domova Žigrovcu i Krušljevcu gdje trenutno nema adekvatnog prostora kojeg bi lokalno stanovništvo moglo koristiti u društvene svrhe, zatim izgradnja prateće građevine turističke namjene na prostoru Dječjeg rekreacijskog i edukacijskog centra Slugovine, Izgradnja Interpretacijskog centra srednjeg toka rijeke Bednje.

Aktivnosti, osim objekata javne namjene uključuju i izgradnju Vatrogasnog doma u Beletincu koji će služiti kao operativni centar za vatrogasce i hitne službe te izgradnju Zdravstvenog centra za pružanje medicinskih usluga i očuvanje zdravlja stanovništva.

Aktivnost odgovara na razvojne potrebe RP 1, RP 2, RP 4, RP 8.

• M 2.3. Poticanje održivih investicija i zelene ekonomije

Mjera 2.3. odnosi se na poticanje lokalnih poduzetnika i stanovništva na provođenje održivih investicija i zelene ekonomije kroz pružanje jednokratnih financijskih potpora i sufinanciranja navedenih projekata. Prilikom ispitivanja javnog mijenja primjetna je najveća zainteresiranost za sufinanciranje solarnih panela te provođenje programa energetske učinkovitosti. Prilikom objave natječaja formirat

će se uvjeti i kriteriji za ocjenjivanje prijava kako bi se osigurala ravnomjerna raspodjela financijskih sredstava.

➤ A 2.3.1. Sufinanciranje provođenja zelenih projekata i ekološke poljoprivrede

Prepoznat je veliki interes lokalnog stanovništva za korištenje mjera sufinanciranja provođenja programa energetske učinkovitosti, uvođenje obnovljivih izvora energije te ostalih oblika potpora za uvođenje održivog razvoja i kružnog gospodarenja. Raspisivanjem javnih natječaja za pravne i fizičke osobe na području općine Sveti Ilija doprinosi se razvoju zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja u prostorima koji nisu u vlasništvu Općine, čime se nadopunjuje uvođenje sustava kružnog gospodarenja na području javnih i društvenih prostora te prati razvoj zelene infrastrukture.

Aktivnost odgovara na razvojne potrebe RP i RP 6.

11. Horizontalna načela

Horizontalna načela odnose se na širok spektar temeljnih vrijednosti, uključujući poštivanje osnovna ljudskih prava utemeljenih Poveljom o temeljnim pravima Europske unije i Konvencijom UN-a o pravima osoba s invaliditetom. Povelja EU-a o temeljnim pravima objedinjuje građanska, politička, ekonomska i socijalna prava građana i stanovnika, a posebnu pozornost obraća na omogućavanje sigurnih radnih uvjeta, zabranu svih oblika diskriminacije, integraciju osoba s invaliditetom, zaštitu osobnih podataka, zaštitu okoliša i ravnopravnost spolova. Konvencija UN-a ističe uživanje svih ljudskih prava i temeljnih sloboda za osobe s invaliditetom, promicanje i zaštitu prava i slobode te promicanje poštovanja urođenog dostojanstva osoba s invaliditetom.

Kroz horizontalna načela teži se prema smanjenju negativnih utjecaja na okoliš i društvo te promoviranje načela „ne čini značaju štetu“, a među glavnim načelima je promicanje ravnopravnosti spolova, poticanje nediskriminacije u svim oblicima, promoviranje opće jednakosti i poticanje održivog razvoja. Uz navedena načela, u obzir se uzimaju i globalni sporazumi poput Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama koji obvezuje svoje potpisnike na djelovanje u cilju borbe protiv klimatskih promjena. Kako bi se pravovremeno i sveobuhvatno odgovorilo na suvremene izazove povezane uz klimu i zaštitu okoliša te jednakost u društvu, potrebno je uskladiti političke prakse s horizontalnim načelima.

SZUO općine Sveti Ilija primarno odgovara na razvojne potrebe i potencijale u pogledu zelene obnove kroz razvoj zelene infrastrukture te uvođenje kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, što u velikoj mjeri utječe na klimatske promjene te valorizaciju i zaštitu okoliša. Navedeno doprinosi jačanju zaštite biološke raznolikosti, održivog razvoja te se unaprjeđuju uvjeti za implementaciju i upravljanje javnim prostorima kroz uspostavu sustava planiranja javnih otvorenih prostora. Strateški okvir te definirane mjere i aktivnosti usklađene su s horizontalnim načelima te su neutralne prema promicanju ravnopravnosti spolova i zabrani diskriminacije, neće negativno utjecati na razlike u položaju, mogućnostima, potrebama ili ranjivosti žena, muškaraca ili pripadnika drugih rodni identiteta, a naglasak je stavljen na dobrobit svih stanovnika Općine.

Prilikom provođenja definiranih aktivnosti u okviru SZUO općine Sveti Ilija, poticati će se uključivanje lokalnog stanovništva, čime se promiču jednake mogućnosti i pristup resursima bez obzira na spol i druge osobne karakteristike. SZUO ne podržava nikakve oblike diskriminacije na osnovi spola, rase ili etničkog porijekla, vjere ili uvjerenja, dobi ili seksualne orijentacije, posebno u kontekstu pristupačnosti, dok istovremeno promiče povezivanje različitih društvenih skupina i potiče njihovu međusobnu interakciju.

- Promicanje ravnopravnosti žena i muškaraca i zabrana diskriminacije

Ravnopravnost žena i muškaraca te zabrana diskriminacije promiče se kroz uključivanje lokalnog stanovništva u procese odlučivanja i edukaciju, konkretno kroz aktivnosti A 1.3.1. Edukacija i informiranje koja omogućuje inkluzivnost i sudjelovanje svih stanovnika, čime se osigurava ravnopravna zastupljenost, sprječava diskriminacija u odlučivanju te se povećava osviještenost stanovnika o važnosti održivog razvoja. Mjera 2.3. Poticanje održivih investicija i zelene ekonomije osigurava pružanje financijske potpore poduzetnicima, posebice onima koji imaju otežani pristup resursima, uključujući žene poduzetnice. Sukladno Zakonu o suzbijanju diskriminacije, prilikom

provođenja aktivnosti i projekata promicat će se jednakost i urediti zaštita od diskriminacije na osnovi rase ili etničke pripadnosti ili boje kože, spola, jezika, vjere, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog ili socijalnog podrijetla, imovinskog stanja, članstva u sindikatu, obrazovanja, društvenog položaja, bračnog ili obiteljskog statusa, dobi, zdravstvenog stanja, invaliditeta, genetskog naslijeđa, rodnog identiteta, izražavanja ili spolne orijentacije.

- **Pristupačnost za osobe s invaliditetom**

Strateškim okvirom definirane su aktivnosti i mjere koje doprinose pristupačnosti za osobe s invaliditetom, posebice u sklopu projekata izgradnje javne i društvene infrastrukture (A 1.2.1., A 2.2.3.) gdje će se posebna pažnja posvetiti prilagođenom dizajnu te uklanjanju barijera kako bi se osigurala pristupačnost za sve osobe. Pristupačnost se promiče i prilagođavanjem društvenih sadržaja kroz revitalizaciju krajobraznih prostora (A 1.2.2.) koja uključuje osiguranje pristupačnosti osobama s invaliditetom u prirodnim okruženjima gdje je pristupačnost ograničena. To se odnosi i na interpretacijske staze te poučne ploče koje mogu biti prilagođene korištenjem taktilnih elemenata te Brailleovim pismom. Kroz edukativne radionice (A 1.3.1.) promicat će se razumijevanje potreba osoba s invaliditetom te njihovo uključivanje u planiranje i provedbu aktivnosti. Prilagodba kod provođenja edukativnih radionica može biti fizička (odabir prostora koji osigurava pristupačnost osobama s invaliditetom, razumna prilagodba), vizualna (prilagodba edukativnih materijala za osobe sa osjetilnim oštećenjima) i sadržajna (prilagodba edukacija za osobe s mentalnim oštećenjima, korištenje jednostavnog jezika).

- **Održivi razvoj**

Strateški okvir SZUO općine Sveti Ilija počiva na načelima održivog razvoja, koja su integrirana u strateške projekte i aktivnosti. Aktivnosti poput proširenja i revitalizacije zelene infrastrukture u sklopu M 1.2. te korištenja obnovljivih izvora energije u A 2.2.1. smanjuju ugljični otisak, poboljšavaju kvalitetnu zraku te pomažu u borbi protiv klimatskih promjena. S druge strane, M 2.2. izravno doprinosi racionalnom korištenju prirodnih resursa, poticanje smanjenja otpada te povećanje trajnosti infrastrukture. Kroz aktivnosti A 1.2.1. i A 1.2.2. doprinosi se očuvanju prirodne raznolikosti kroz stvaranje staništa za biljne i životinjske vrste, dok mjera M 1.3. podiže svijest građana o održivim praksama i važnosti zaštite i očuvanja okoliša. Prilikom pripreme i provedbe predviđenih projekata, Općina Sveti Ilija će voditi računa o provedbi zelene javne nabave kada je to primjenjivo.

12. Pokazatelji, indikativni financijski plan i terminski plan provedbe

Pokazatelji, terminski plan provedbe i indikativni financijski plan aktivnosti/projekata								
Posebni cilj	Mjera	Naziv aktivnosti/ projekta	Ključni pokazatelji i rezultati provedbe aktivnosti/ projekata			Terminski plan provedbe	Procijenjena vrijednost (€)	Mogući izvori financiranja
			Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost			
PC 1. Razvoj mreže zelene infrastrukture	M 1.1. Praćenje, analiza i unaprjeđenje zelene infrastrukture	A 1.1.1. Vođenje Registra zelene infrastrukture	Postotak površina zabilježenih u Registru zelene infrastrukture do 2030. godine	0	95	2025.-2030.	50.000,00	Općinski proračun, državni proračun, nacionalni i EU fondovi
	M 1.2. Proširenje i revitalizacija zelene infrastrukture	A 1.2.1. Uređenje javnih površina prirodnim rješenjima	Površina uređenih zelenih površina (m²)	0	2.000	2025.-2030.	3.000.000,00	
			Broj provedenih projekata uređenja	0	4	2025.-2030.		
		A 1.2.2. Revitalizacija krajobraznih prostora	Broj revitaliziranih krajobraznih područja	0	2	2025.-2028.	4.000.000,00	
	M 1.3. Poticanje korištenja zelene infrastrukture	A 1.3.1. Edukacija i informiranje lokalnog stanovništva kroz provođenje radionica	Broj održanih radionica	0	6	2025.-2030.	50.000,00	
		A 1.3.2. Promocija i očuvanje kulturno-povijesne i prirodne baštine kroz razvoj poučnih staza i interpretacijskih sadržaja	Broj postavljenih interpretacijskih ploča	0	3	2025.-2030.	3.500.000,00	
PC 2. Razvoj kružnog gospodarenja prostorom i zgradama	M 2.1. Analiza stanja kružnog gospodarenja i održivih rješenja	A 2.1.1. Izrada analize postojećeg stanja infrastrukture i gospodarenja prostorom	Broj izrađenih analiza	0	1	2025.-2026.	50.000,00	Općinski proračun, državni proračun, nacionalni i EU fondovi
			Broj novih prijedloga za revitalizaciju temeljnih na analizi	0	3	2026.-2030.		
	M 2.2. Uvođenje kružnog gospodarenja prostorom i zgradama	A 2.2.1. Provedba pilot projekata za korištenje obnovljivih izvora energije	Broj zgrada s implementiranim obnovljivim izvorima energije	0	2	2025.-2028.	3.000.000,00	

		A 2.2.2. Obnova javnih objekata korištenjem kružnih principa	Broj obnovljenih javnih objekata	0	3	2025.-2030.	5.000.000,00	
		A 2.2.3. Izgradnja novih javnih objekata prema principima održivosti i kružnog gospodarenja	Broj novoizgrađenih objekata javne namjene	0	3	2025.-2030.	5.000.000,00	
	M 2.3. Poticanje održivih investicija i zelene ekonomije lokalnog stanovništva	A 2.3.1. Sufinanciranje provođenja zelenih projekata i ekološke poljoprivrede	Broj javnih natječaja za dodjeljivanje financijskih potpora lokalnom stanovništvu	0	4	2025.-2030.	1.000.000,00	

13. Popis izvora

1. AP Varaždin. <https://www.ap.hr/>
2. Bogunović, M., Vidaček, Ž., Racz, Z., Husnjak, S. i Sraka, M. (1998). Namjenska pedološka karta Republike Hrvatske mjerila 1:300 000. Geodetski list, 52 (75) (1), 1-12. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/291517>
3. COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS Green Infrastructure (GI) — Enhancing Europe's Natural Capital /* COM/2013/0249 final */ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52013DC0249>
4. Copernicus. Europe's eyes on Earth. Climate Change Service. Dostupno na: <https://climate.copernicus.eu/demonstrating-heat-stress-european-cities>
5. Državni hidrometeorološki zavod. <https://meteo.hr/>
6. Državni zavod za statistiku. <https://podaci.dzs.hr/hr/>
7. Dvorci, crkve i stari gradovi. [https://blog.dnevnik.hr/dvorci-crkve/2021/09/1632346798/svilija-obrez.html#gallery\[1631542207\]/1/](https://blog.dnevnik.hr/dvorci-crkve/2021/09/1632346798/svilija-obrez.html#gallery[1631542207]/1/)
8. ENVI. Portal okoliša. <https://envi-portal.azo.hr/>
9. Europski parlament. Kružno gospodarstvo: definicija i koristi koje donosi. <https://www.europarl.europa.eu/topics/hr/article/20151201STO05603/kruznogospodarstvo-definicija-i-koristi-kojedonosi#:~:text=Kru%C5%BEno%20gospodarstvo%20je%20model%20proizvodnje,otpada%20na%20najmanju%20mogu%C4%87u%20razinu>
10. Europski zeleni plan. COM (2019) 640 final. Europska komisija- Komunikacija Komisije, Bruxelles
11. FINA. <https://www.fina.hr/>
12. Geoportal. <https://geoportal.dgu.hr/>
13. Geostat. <https://geostat.dzs.hr/>
14. Hrvatska gospodarska komora- Gospodarstvo Varaždinske županije. <https://hgk.hr/zupanijska-komora-varazdin/gospodarstvo-zupanije>
15. Hrvatske šume. <https://www.hrsume.hr/>
16. Hrvatski zavod za zapošljavanje. <https://www.hzz.hr/>
17. Karte potresnih područja Republike Hrvatske. Geofizički odsjek- Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu. <http://seizkarta.gfz.hr/hazmap/karta.php>
18. Meteorološki i hidrološki bilten. (2023). Državni hidrometeorološki zavod, ISSN 1334-3017, god XXXVII, Zagreb
19. Ministarstvo gospodarstva. Središnji registar državne imovine. <https://registarimovine.gov.hr/web/guest/home>
20. Ministarstvo gospodarstva. Varaždinska županija. <https://investcroatia.gov.hr/countystats/varazdinska-zupanija/>
21. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (2021). *Program konkurentnost i kohezija 2021.–2027*. Dostupno na: <https://strukturnifondovi.hr/>
22. Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine. NN 13/21
23. Nacionalni plan oporavka i otpornosti (2021). Vlada Republike Hrvatske. Zagreb. Dostupno na: <https://planoporavka.gov.hr/>

24. Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti. NN 132/17
25. Općina Sveti Ilija. <https://opcina-sveti-ilija.hr/>
26. Peškan, I., i Pascuttini - Juraga, V. (2009). 'Neka srednjovjekovna naselja i župe južnog varaždinskog podbrežja', Starohrvatska prosvjeta, III(36), str. 425-442. Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/81290>
27. Plan razvoja Varaždinske županije za razdoblje od 2021. do 2027. godine. (2023). Objavljeno na mrežnim stranicama Varaždinske županije. <https://vzz.hr/savjetovanja-s-javnoscu/plan-razvoja-varazdinske-zupanije-za-razdoblje-od-2021-do-2027-godine.html>
28. Policijska uprava varaždinska. <https://varazdinska-policija.gov.hr/>
29. Popis stanovništva 2021. (2022). DZS, Zagreb
30. Preglednik obrtnog registra. Ministarstvo gospodarstva. <https://pretrazivacobrta.gov.hr/pretraga>
31. Prilog uz izvještaj o provedbi plana gospodarenja otpadom.
32. Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2022. (2023). DZS, Zagreb
33. Priručnik o primjeni zelene infrastrukture. (2023). Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Zagreb.
34. Priručnik o ublažavanju urbanih toplinskih otoka. (2024). Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine.
35. Procjena rizika od velikih nesreća za području Općine Sveti Ilija. (2021). Revizija I. -12/2021. Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/wp-content/uploads/2022/08/Revizija-I-Procjene-rizika-Sveti-Ilija-2021.pdf>
36. Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021.-2030. godine (2021). Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Zagreb
37. Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021.-2030. godine (2021). Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Zagreb
38. Prostorni plan uređenja Općine Sveti Ilija, 2. izmjene i dopune. (2018). Objavljeno na mrežnim stranicama Općine Sveti Ilija.
39. Prostorni plan Varaždinske županije, 3. izmjene i dopune. (2022). Objavljeno na mrežnim stranicama Varaždinske županije.
40. Provedbeni program Općine Sveti Ilija za razdoblje 2022.-2025. (2021) Objavljeno na mrežnim stranicama Općine Sveti Ilija.
41. Registar udruga Republike Hrvatske. Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije. <https://registri-npo-mpu.gov.hr/#!udruge>
42. Rudarsko-geološka studija Varaždinske županije. (2016). Hrvatski geološki institut. Zagreb.
43. Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske (NN 106/2017)
44. Sudski registar. Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije. <https://sudreg.pravosudje.hr/registar/f?p=150:1>
45. Školski e-Rudnik. <https://mzo.gov.hr/ser-skolski-e-rudnik-3419/3419>
46. Terra Croatia. Sveti Ilija/ Varaždinska županija. Dostupno na: <https://www.terra-croatia.eu/sveti-ilija/>
47. Turistička zajednica Varaždinski bregi- mrežne stranice. <https://varazdinski-bregi.com/>
48. Varaždinska županija- službeni internetski portal. <https://www.varazdinska-zupanija.hr/>
49. World Meteorological organization. <https://wmo.int/>
50. Zakon o gradnji (NN 153/13, 20/17, 39/19, 125/19)

51. Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja (NN 127/19)
52. Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19, 67/23)
53. Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19)
54. Županijska uprava za ceste Varaždinske županije. <https://zuc-vz.hr/>

Popis slika

Slika 1. Položaj općine Sveti Ilija u Varaždinskoj županiji	14
Slika 2. Prometna mreža na području općine Sveti Ilija	16
Slika 3. Reljef općine Sveti Ilija	20
Slika 4. Vodotoci na području općine Sveti Ilija.....	23
Slika 5. Karta potresnih područja Republike Hrvatske u proteklih 95 godina.....	24
Slika 6. Pedološka obilježja područja općine Sveti Ilija	25
Slika 7. Obilježja jedinica tla prisutnih na području općine Sveti Ilija	26
Slika 8. Korištenje i namjena prostora općine Sveti Ilija.....	33
Slika 9. Župna Crkva Svetog Ilije Proroka u Svetom Iliji.....	34
Slika 10. Kurija Patačić u Seketinu	35
Slika 11. Kurija na imanju Obrež.....	36
Slika 12. Pokrov i namjena korištenja zemljišta općine Sveti Ilija prema CORINE 2018.	48
Slika 13. Šumski pokrov na području općine Sveti Ilija.....	49
Slika 14. Prirodna staništa na području općine Sveti Ilija.....	51
Slika 15. Model kružnog gospodarstva: manje sirovina, manje otpada, manje štetnih emisija	69
Slika 16. Lokacija izgradnje društvenog doma Žigrovec	71
Slika 17. Lokacija izgradnje Društvenog doma u Krušljercu.....	72
Slika 18. Lokacija centra Slugovine.....	73
Slika 19. Lokacija za izgradnju Interpretacijskog centra srednjeg toka rijeke Bednje	74
Slika 20. Lokacija za izgradnju vatrogasnog doma u Beletincu	75
Slika 21. Lokacija za izgradnju zdravstvenog centra u Svetom Iliji	76
Slika 22. Područje rijeke Bednje pogodno za provođenje projekta	77
Slika 23. Lokacija pogodna za provođenje projekta uređenja zone Etno kuće u Beletincu	78
Slika 24. Lokacija klupskih prostorija NK Bednja Beletinec	79
Slika 25. Lokacija grobne kuće u Beletincu.....	80
Slika 26. Lokacija mjesnog groblja u Žigrovcu	81
Slika 27. Lokacija ulaganja u nerazvrstanu cestu NC 1-034 Korenjak - Kočevac	82
Slika 28. Lokacija vidikovca Hosta	84
Slika 29. Intenzitet urbanih toplinskih otoka na području EU.....	85
Slika 30. Prikaz djelovanja urbanih toplinskih otoka	86

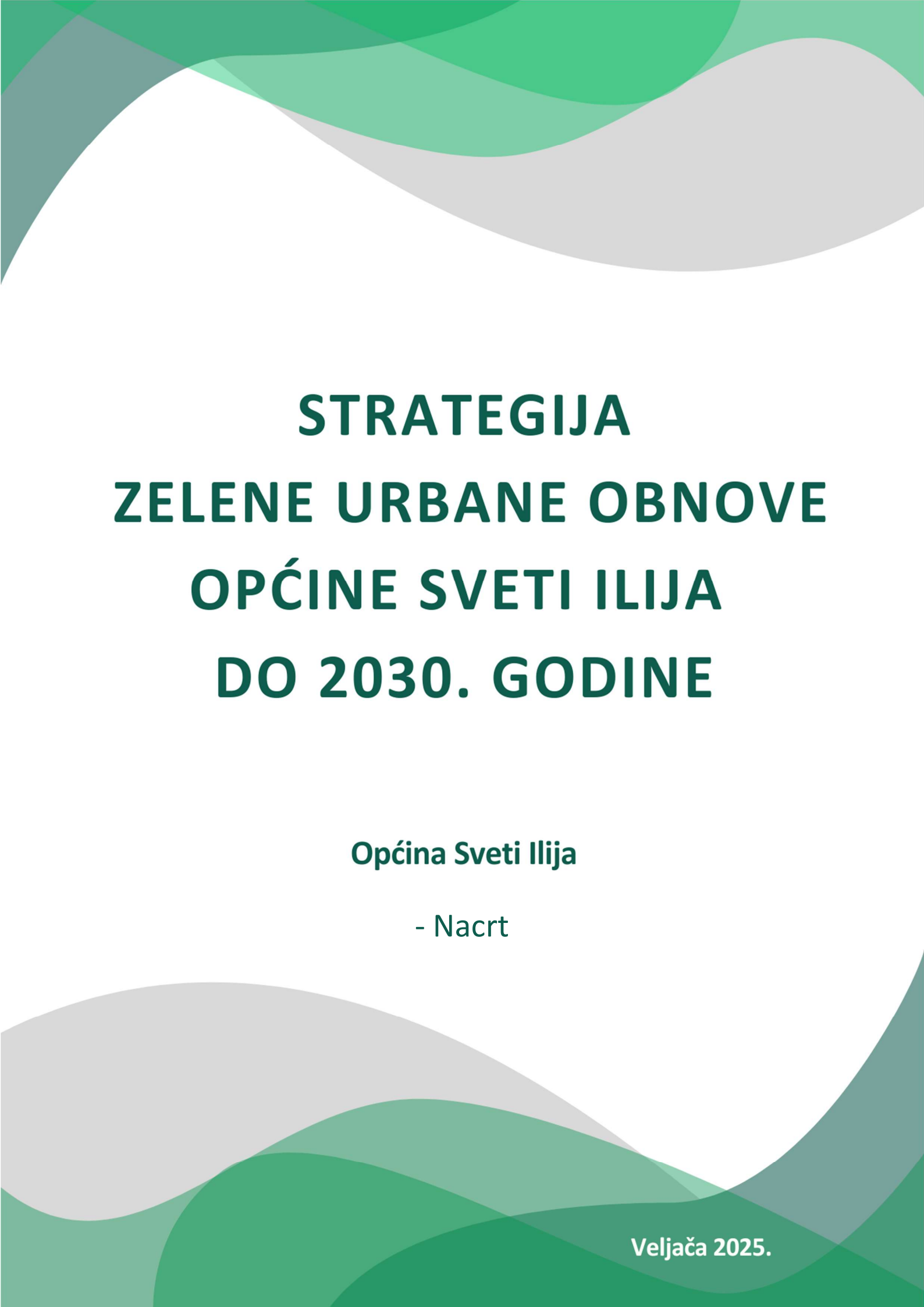
Popis tablica

<i>Tablica 1. Pregled promjene broja stanovnika općine Sveti Ilija u usporedbi s Varaždinskom županijom i RH u razdoblju od 2001.-2021. godine .....</i>	<i>16</i>
<i>Tablica 2. Gustoća naseljenosti u naseljima općine Sveti Ilija u usporedbi s Varaždinskom županijom i RH .....</i>	<i>17</i>
<i>Tablica 3. Dobno spolna struktura stanovništva u općini Sveti Ilija u 2021. godini .....</i>	<i>17</i>
<i>Tablica 4. Indeks starenja stanovništva općine Sveti Ilija u 2021. godini.....</i>	<i>18</i>
<i>Tablica 5. Prirodno kretanje stanovništva općine Sveti Ilija u 2022. i 2023. godini .....</i>	<i>18</i>
<i>Tablica 6. Pregled migracija na području općine Sveti Ilija u razdoblju od 2021. do 2023. godine .....</i>	<i>19</i>
<i>Tablica 7. Usklađenosti SZUO općine Sveti Ilija sa strateškim dokumentima na lokalnoj i županijskoj razini .....</i>	<i>29</i>
<i>Tablica 8. Namjene unutar građevinskog područja naselja .....</i>	<i>31</i>
<i>Tablica 9. Izdvojeno građevinsko područje izvan naselja.....</i>	<i>31</i>
<i>Tablica 10. Vanjska i unutarnja migracija u razdoblju od 2019.-2023. godine za područje VŽŽ i RH ...</i>	<i>37</i>

Tablica 11. Unutarnja i vanjska migracija stanovništva općine Sveti Ilija od 2019. do 2023. godine ...	37
Tablica 12. Popis civilni udruga u općini Sveti Ilija	38
Tablica 13. Obrazovna struktura stanovnika općine Sveti Ilija	40
Tablica 14. Dječji vrtići i druge pravne osobe koje ostvaruju program predškolskog odgoja za razdoblje od 2021.-2024.	40
Tablica 15. Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika RH, Varaždinske županije i općine Sveti Ilija u 2023. godini	42
Tablica 16. Rang lista poduzetnika sa sjedištem u Svetom Iliji prema ukupnim prihodima u 2023. godini	42
Tablica 17. Broj postelja, ostvarenih dolazaka i noćenja turista na području općine Sveti Ilija u razdoblju od 2019. - 2023.	45
Tablica 18. Jedinice imovine Općine Sveti Ilija koje sadrže javne zelene površine	47
Tablica 19. Jedinice imovine u vlasništvu Općine Sveti Ilija	53
Tablica 20. Državna imovina na području općine Sveti Ilija	54
Tablica 21. Prikaz duljine državnih, županijskih i lokalnih cesta na području općine Sveti Ilija	54
Tablica 22. Broj parkirališnih mjesta uz građevine različite namjene	55
Tablica 23. Pregled autobusnih linija prema naseljima u sklopu općine Sveti Ilija	56
Tablica 24. Potrošnja električne energije (kW) u distribucijskom sustavu ELEKTRE Varaždin prema kategorijama kupaca	56
Tablica 25. Podaci o prikupljenim količinama komunalnog otpada 2014. - 2023.	59
Tablica 27. Demografska obilježja ispitanika	61

Popis grafikona

Grafikon 1. Klimadijagram meteorološke postaje Varaždin za razdoblje od 1949.-2023. godine	21
Grafikon 2. Temperaturni ekstremi u Varaždinskoj postaji, 1949.-2022.	22
Grafikon 3. Raspodjela poslovnih subjekata na području općine Sveti Ilija prema sektorima NKD 2007	43
Grafikon 4. Zaposlenost lokalnog stanovništva prema spolu i djelatnostima u 2021. godini.	44
Grafikon 5. Strateški okvir SZUO općine Sveti Ilija	90

STRATEGIJA ZELENE URBANE OBNOVE OPĆINE SVETI ILIJA DO 2030. GODINE

Općina Sveti Ilija

- Nacrt

Veljača 2025.

Naručitelj:

Općina Sveti Ilija

Trg Josipa Godrijana 2

42214 Sveti Ilija

E - mail: opcina.sveti.ilija@gmail.com

Web: www.opcina-sveti-ilija.hr

Izrađivač:

Međunarodna agencija za razvoj d.o.o.

Trogirska ulica 8

42000 Varaždin

E - mail: info@mara.hr

Web: <https://mara.hr/>

Voditelj izrade: Jelena Kučan, msc. EPPM

Sadržaj

1.	Uvod	1
1.1	Proces izrade Strategije zelene urbane obnove općine Sveti Ilija	1
1.2	Nacionalni i zakonodavni okvir	2
2.	Poveznica na programe ZI i KG i NPOO	5
3.	Srednjoročna vizija razvoja	9
4.	Razvojne potrebe i potencijali	10
4.1	Razvojne potrebe	10
4.2	Razvojni potencijali	12
5.	Osnovna obilježja područja obuhvata	14
5.1	Političko teritorijalni ustroj	14
5.2	Demografska obilježja	16
5.3	Prirodno-geografska obilježja	19
5.3.1	Reljefna obilježja	20
5.3.2	Klimatska obilježja	20
5.3.3	Hidrogeološka i hidrološka obilježja	22
5.3.4	Seizmološka obilježja	23
5.3.5	Pedološka obilježja	25
6.	Analiza ulaznih podataka povezanih s temom zelene urbane obnove	28
6.1	Analiza strateških i prostorno-planskih dokumenata	28
6.1.1	Strateški dokumenti	28
6.1.2	Prostorno planski dokumenti	30
6.2	Povijesna analiza	34
6.3	Društvena analiza	36
6.3.1	Struktura društva	36
6.3.2	Socijalno uključivanje i usluge socijalne skrbi	39
6.3.3	Obrazovanje	39
6.4	Gospodarska analiza	41
6.4.1	Opća gospodarska kretanja na području Općine	41
6.4.2	Tržište rada	43
6.4.3	Poslovno okruženje	45
6.4.4	Turizam i kultura	45
6.5	Analiza baza podataka zelenih površina	46
6.6	Analiza prirodnih elemenata i prirodnih staništa	47
6.7	Analiza sive i plave infrastrukture	51
6.7.1	Društvena i zdravstvena infrastruktura	51

6.7.2	Zgrade i stambene jedinice u vlasništvu Općine Sveti Ilija	54
6.7.3	Prometna mreža	54
6.7.4	Vodovod i kanalizacija	56
6.7.5	Električna mreža i komunikacijska infrastruktura	56
6.7.6	Infrastruktura za zbrinjavanje otpada	57
6.8	Analiza dosadašnjih ulaganja u zelenu infrastrukturu	60
6.9	Ispitivanje javnog mijenja	60
7.	Model kružnog gospodarenja prostorom i zgradama	69
7.1	Planiranje i gradnja novih zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom	71
7.2	Revitalizacija i obnova nekorištenih prostora i zgrada	76
7.3	Kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada	78
8.	Područja pogodna sanaciju	83
8.1	Toplinski otoci	84
9.	SWOT analiza	89
10.	Strateški okvir	90
11.	Horizontalna načela	96
12.	Pokazatelji, indikativni financijski plan i terminski plan provedbe	98
13.	Popis izvora	100
	Popis slika	103
	Popis tablica	103
	Popis grafikona	104

KRATICE

Agencija za plaćanja	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
ECDL	Europska računalna diploma (<i>eng. European Computer Driving Licence</i>)
EU	Europska Unija
FINA	Financijska agencija
GIS	Geografski informacijski sustav
HGK	Hrvatska gospodarska komora
JLS	Jedinica lokalne samouprave
KG	Kružno gospodarenje
NBS	<i>Eng. Nature based solutions</i>
NKS	Nacionalna klasifikacija staništa
NPOO	Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.
NRS 2030	Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine
PAF	Prioritetni akcijski okvir za razdoblje 2021.-2030.
POVS	Područja značajna za očuvanje vrsta i stanišnih tipova
POP	Područja značajna za očuvanje ptica
Program KG	Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje od 2021. do 2030. godine
Program ZI	Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje od 2021. do 2030. godine
PUO	Pučko otvoreno učilište
RH	Republika Hrvatska
VŽŽ	Varaždinska županija
SECAP	Akcijski plan energetske i klimatske održivosti razvitka (<i>eng. Sustainable Energy and Climate Action Plan</i>)
SZUO	Strategija zelene urbane obnove
TZ	Turistička zajednica

1. Uvod

Strategija zelene urbane obnove je strateška podloga od značaja za jedinice lokalne samouprave (dalje u tekstu: JLS), koja se odnosi na ostvarenje ciljeva razvoja zelene infrastrukture, integraciju prirodnih rješenja (dalje u tekstu: NBS, eng. *Nature Based Solutions*), unaprjeđenje kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti, prilagodbe klimatskim promjenama i jačanje otpornosti na rizike. Strategija definira srednjoročnu viziju razvoja jedinice lokalne samouprave, koja služi kao jasan vodič za odabir ciljeva i postupaka djelovanja

Općina Sveti Ilija pristupila je izradi Strategije zelene urbane obnove do 2030. godine kako bi definirala srednjoročnu viziju razvoja, prepoznala razvojne potrebe i potencijale, identificirala projekte razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama te tako pridonijela prilagodbi, odnosno smanjenju negativnih utjecaja na klimu i okoliš.

Zelena urbana obnova je kompleksan proces koji je usmjeren na revitalizaciju i transformaciju urbane strukture, obuhvaćajući pritom promicanje zelene infrastrukture, implementaciju principa kružnog gospodarenja te zaštitu prirodnih ekosustava, što posljedično unaprjeđuje kvalitetu života građana i očuvanje okoliša, odgovara na socio-ekonomske izazove.

Strategija zelene urbane obnove općine Sveti Ilija do 2030. godine (dalje u tekstu: SZUO općine Sveti Ilija) izrađena je sukladno Smjernicama za izradu Strategija zelene urbane obnove (verzija 2.0.), a obuhvaća sljedeća poglavlja: Uvod, Poveznica na programe ZI i KG i NPOO, Srednjoročna vizija razvoja, Razvojne potrebe i potencijali, Osnovna obilježja područja obuhvata, Analiza ulaznih podataka povezanih s temom zelene urbane obnove, Model kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, Područja pogodna za urbanu preobrazbu i/ili urbanu sanaciju, SWOT analiza, Strateški okvir i Popis izvora.

SZUO općine Sveti Ilija predstavlja stratešku podlogu za ostvarenje ciljeva u području razvoja zelene infrastrukture, integraciju NBS rješenja, integraciju modela kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti, prilagodbu klimatskim promjenama i jačanje otpornosti na rizike.

1.1 Proces izrade Strategije zelene urbane obnove općine Sveti Ilija

Proces izrade Strategije započeo je u rujnu 2024. godine, a prvi sastanak radne skupine održan je dana 17.10.2024. godine. Na prvom sastanku radne skupine definirana je i prihvaćena srednjoročna vizija razvoja za razdoblje provedbe. Također tijekom prvog sastanka radne skupine usuglašeni su strateški i posebni ciljevi. Uz sve navedeno, usuglašena su i područja pogodna za sanaciju na području općine Sveti Ilija. Nakon održane radne skupine i fokus grupe, pristupilo se detaljnom prikupljanju dokumenata i podataka potrebnih za analizu stanja prostora. Kako bi se Strategija kvalitetno i sveobuhvatno izradila, proveden je online anketni upitnik o stanju zelenila na području općine Sveti Ilija. Istraživanje je uključivalo građane i druge ključne dionike koji su mogli pristupiti javno dostupnoj anketi kao što su npr. organizacije civilnog društva, interesne skupine, akademske zajednice, dionici iz privatnog sektora i dr., u planiranje zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom. Isti su kroz online anketni upitnik izrazili svoje stavove, razmišljanja, potrebe i želje za unaprjeđenjem zelene

infrastrukture te napuštenih i neiskorištenih prostora. Anketni upitnik bio je dostupan na mrežnim stranicama i društvenim mrežama Općine Sveti Ilija u razdoblju od 14.11.2024. do 1.12.2024. godine. Nakon provedene ankete te po završetku i obradi svih analiza, u komunikaciji s radnom skupinom definirane su aktivnosti i projekti koji će biti prilagođeni potrebama stanovništva te kojima će se u konačnici povećavati kvaliteta javnih prostora te posljedično kvaliteta života na području općine Sveti Ilija. Uz definiciju aktivnosti i projekata, definiran je i indikativni financijski plan i terminski plan provedbe.

1.2 Nacionalni i zakonodavni okvir

Unutar zakonodavnog okvira Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: RH), Zelena infrastruktura (u daljnjem tekstu: ZI) i Kružno gospodarenje prostorom i zgradama (u daljnjem tekstu: KG) razmatra se kroz različite zakonske i podzakonske akte te strateške dokumente s pojedinačnim ciljevima i mjerama.

Navedeno se odnosi na:

- Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19, 67/23)
- Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske
- Zakon o gradnji (NN 153/13, 20/17, 39/19, 125/19)
- Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19, 155/23)
- Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja (NN 127/2019)
- Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine (NN 13/2021)
- Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.
- Program konkurentnost i kohezija 2021.-2027.
- Integrirani teritorijalni program 2021.-2027.

Zakon o prostornom uređenju¹, Članak 3. definira zelenu infrastrukturu kao planski osmišljene zelene i vodne površine te druga prostorna rješenja temeljena na prirodi koja se primjenjuju unutar gradova i općina, a kojim se pridonosi očuvanju, poboljšanju i obnavljanju prirode, prirodnih funkcija i procesa radi postizanja, ekoloških, gospodarskih i društvenih koristi održivog razvoja.

Ciljevi prostornog uređenja, Članak 6. koje se odnose isključivo na zelenu infrastrukturu su:

- Cilj 9. kvalitetan i human razvoj gradskih i ruralnih naselja, razvoj zelene infrastrukture te siguran, zdrav, društveno funkcionalan životni i radni okoliš.
- Cilj 14. stvaranje visokovrijednog izgrađenog prostora s uvažavanjem specifičnosti pojedinih cjelina te razvijanjem zelene infrastrukture uz poštivanje prirodnog i urbanog krajobraza i kulturnog naslijeđa, a posebice uređenja ugostiteljsko-turističkih područja na obalnom i kopnenom području uz zaštitu užeg obalnog pojasa od građenja.

Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske² navodi da je potrebno promišljati i postupcima planiranja uspostavljati nove te čuvati postojeće sustave urbane ZI– mreže zelenih površina u kojima, i s pomoću kojih, se doprinosi očuvanju, poboljšanju i obnavljanju prirode, prirodnih funkcija i procesa

¹ Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/689/Zakon-o-prostornom-ure%C4%91enju>

² Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_10_106_2423.html

u gradovima. Navedeno je detaljno prikazano u prioritetu 4.5. Otpornost na promjene i to kroz usmjerenje 4.5.2. Jačanje prirodnog kapitala planiranjem razvoja zelene infrastrukture, ali bez definiranih projekata/aktivnosti kao što je to u slučaju drugih usmjerenja u istom dokumentu. Navedeno usmjerenje naglašava da je u postupcima izrade planova svih razina potrebno promicati razvoj zelene infrastrukture.

Zakon o gradnji³, Članak 47.c navodi da Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva. U Programu se razrađuju ciljevi i mjere za razvoj zelene infrastrukture u urbanim područjima radi uspostave održivih, sigurnih i otpornih gradova i naselja kroz povećanje energetske učinkovitosti zgrada i građevinskih područja, razvoj zelene infrastrukture u zgradarstvu te urbanu preobrazbu i urbanu sanaciju.

Zakon o zaštiti prirode⁴, Članak 7., navodi da se zaštita krajobraza temelji na razvrstavanju krajobraza prema njihovim prirodnim i/ili stvorenim obilježjima u krajobrazne tipove te na strukturiranju međusobno povezanih i multifunkcionalnih mreža zelene / krajobrazne infrastrukture na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini.

Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja⁵ navodi mjere za ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama te zaštitu ozonskog sloja, s naglaskom na to da te mjere ne smiju ugroziti druge komponente okoliša, kvalitetu života sadašnjih i budućih generacija, niti biti u suprotnosti s propisima vezanim uz zaštitu na radu i zaštitu ljudskog zdravlja. Jedan od ključnih dokumenata u ovom području je Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine, s projekcijama do 2070. godine. U strategiji su identificirani sektori koji su najizloženiji učincima klimatskih promjena, a to su: vodni resursi, poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo i akvakultura, bioraznolikost, energetika, turizam te zdravlje i zdravstveni sustav. Osim toga, strategija se bavi i dvjema važnim međusektorskim temama: prostornim planiranjem i uređenjem te upravljanjem rizicima od katastrofa.

ZI prepoznata je kroz niz mjera i konkretnih aktivnosti provedbe, a posebno se ističu sljedeće:

P-05: Integriranje rizika od klimatskih promjena u razvoj sustava navodnjavanja,

ŠU-05: Provedba koncepta zelene infrastrukture s ciljem jačanja otpornosti na klimatske promjene u urbanim i ruralnim sredinama,

HM-02: Podrška planiranju, izgradnji, rekonstrukciji i dogradnji sustava za zaštitu od štetnog djelovanja voda, kao i drugih hidrotehničkih sustava (strukturne mjere) te kontroliranom plavljenju nizinskih prirodnih poplavnih područja. Ova mjera također uključuje prioritetnu primjenu pristupa koji daje prostor rijekama i koristi prirodne retencije,

HM-06: Jačanje otpornosti urbanih područja na pritiske uzrokovane klimatskim promjenama.

U okviru prostornog planiranja i uređenja, temeljem podataka i analiza iz različitih sektora, predlaže se izrada stručnih podloga koje će poslužiti za izmjene i dopune prostornih planova. Također se planira izrada mreža zelene infrastrukture koje uključuju analizu ekosustavnih usluga i višestrukih koristi

³ Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_12_153_3221.html

⁴ Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_06_80_1658.html

⁵ Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_12_127_2554.html

postojeće zelene infrastrukture, kao i prijedlog buduće mreže koja će služiti kao alat za prilagodbu klimatskim promjenama.

Hijerarhijski najviši dokument strateškog planiranja u Republici Hrvatskoj je **Nacionalna razvojna strategija do 2030. godine**⁶ (u daljnjem tekstu: NRS), koja postavlja četiri glavna razvojna smjera, s naglaskom na Europski zeleni plan. Strategija definira trinaest strateških ciljeva, a u okviru strateškog cilja 8., pod nazivom Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost, podržava se Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. – 2030. godine (Program razvoja ZI) te Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. – 2030. godine (Program KG). Ove programe provodi Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine.

Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2023.⁷ (u daljnjem tekstu: NPOO) unutar inicijative 6: Obnova zgrada, a u općem cilju 7. Povećati integraciju koncepata zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, reformi C6.1. R5 Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekata razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

Programi višegodišnjeg financijskog okvira EU (VFO) za razdoblje 2021. – 2027. godine koji svojim ciljevima podupiru ZI i KG su:

Program konkurentnost i kohezija 2021.-2027.⁸ (u daljnjem tekstu: PKK), prioritet 3. Promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije, prilagodbe na klimatske promjene, sprječavanje rizika, zaštita okoliša i održivosti resursa, te sljedećih specifičan ciljeva:

SC. RS02.4 promicanje prilagodbe klimatskim promjenama i sprječavanja rizika od katastrofa te otpornosti, uzimajući u obzir pristupe utemeljene na ekosustavima,

SC. RS02.6 Promicanje prelaska na kružno i resursno učinkovito gospodarstvo,

SC. RS02.7. Jačanje zaštite i očuvanja prirode, bioraznolikosti i zelene infrastrukture, među ostalim i u urbanim područjima, te smanjenje svih oblika onečišćenja.

Integrirani teritorijalni program 2021.-2027.⁹ u Specifičnom cilju 5. navodi:

- 5 (i) Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u urbanim područjima
- 5 (II) Poticanje integriranog i uključivog lokalnog društvenog i gospodarskog razvoja, lokalnog razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u područjima koja nisu urbana.

⁶ Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_02_13_230.html

⁷ Dostupno na: <https://planoporavka.gov.hr/>

⁸ Dostupno na: <https://mzom.gov.hr/istaknute-teme/eu-fondovi/program-konkurentnost-i-kohezija-2021-2027/5884>

⁹ Dostupno na: <https://razvoj.gov.hr/o-ministarstvu/djelokrug-1939/otoci/integrirani-teritorijalni-program-2021-2027/5355>

2. Poveznica na programe ZI i KG i NPOO

Jedan od prioriteta Europske Unije je ostvarenje održive, klimatski neutralne i zelene Europe, stoga je jedan od najvažnijih čimbenika održivog razvoja unaprjeđenje urbanih područja kroz poboljšanje okoliša i povećanje kvalitete života. Urbana područja su najveći pokretači ekonomskog rasta, iz toga razloga imaju i najveći utjecaj na održivi razvoj. Urbana područja se sve više bore s izazovima neodržive urbanizacije, degradacijom i gubitkom prirodnog kapitala, klimatskim promjenama i povećanjem rizika od prirodnih katastrofa.

Republika Hrvatska dovela je dva srednjoročna strateška dokumenta koji opisuju razvojne potrebe i potencijale, identificiraju izazove, definiraju viziju razvoja te razrađuju ciljeve, prioritete i mjere za održivi razvoj. Radi se o Programu razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine te Programu razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021.- do 2030. godine. U nastavku su istaknute poveznice s pojedinim programima.

- **Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine**

Sukladno strateškom dokumentu Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Zelena infrastruktura (ZI) definira se kao strateški planirana mreža prirodnih i poluprirodnih površina koja je, s drugim elementima okoliša, projektirana i upravljana da uspostavi široki raspon usluga ekosustava. ZI obuhvaća krajobrazne i ozelenjene prostore (ili plave) i ostale fizičke elemente u kopnenim te obalnim i morskim područjima¹⁰.

Prema Programu ZI, zelena infrastruktura može se tipološki sistematizirati prema različitim principima: karakteru i strukturi, fizičkim oblicima i mjerilu. Tipologija po karakteru obuhvaća biološku (živi organizmi), nebiološku (tlo, zrak, voda i povezani procesi) i mehaničku (tehničku) grupu zelene infrastrukture (pomaže pri pročišćivanju vode i zraka, snižavanju temperature i slično). Tipologija prema fizičkim oblicima razlikuje urbane točke, urbane trake/koridore te urbane matrice/mreže. Tipologija prema mjerilu dijeli značenje zelene infrastrukture prema značaju na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj ili međunarodnoj razini, iako je u Programu ZI fokus na lokalnoj razini razvijenosti zelene infrastrukture.

Razvoj ZI služi kao instrument implementacije održivog razvoja kroz stjecanje okolišnih, gospodarskih i društvenih koristi za društvo, koji ujedno čine tri stupa održivog razvoja. ZI je dio regionalne politike EU-a za programsko razdoblje 2021.-2027. unutar posebnog cilja 2. Zelenija, otporna Europa, a prepoznata je i u drugim strateškim dokumentima na međunarodnoj razini. Program razvoja ZI je kao dodatna mjera iskazan u Prioritetnom akcijskom okviru za razdoblje 2021.-2030. (PAF) u nadležnosti Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja. Donošenje Programa ZI omogućuje provedbu strateških ciljeva koji su definirani u dugoročnim strateškim aktima te više sektorskim i sektorskim strategijama na razini RH, odnosno u skladu je s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine. Srednjoročna vizija Programa ZI naglašava važnost rasprostranjenosti i dostupnosti zelene infrastrukture u urbanim područjima te njezinom doprinosu visokoj kvaliteti života stanovništva i uspostavi održivih, otpornih i sigurnih gradova i naselja.

---

¹⁰ Program razvoja ZI

- *Posebni cilj 1. Kvalitetno planiranje i upravljanje razvojem zelene infrastrukture u urbanim područjima*

Cilj 1. upućuje na važnost planiranja i upravljanja zelenom infrastrukturom, posebice u prostornim planovima na lokalnoj i regionalnoj razini. Među glavnim problemima ističe se nepostojanje prostornih baza, nepostojanje jedinstvene metodologije evidentiranja zelene infrastrukture, nepostojanje razvojne i planske dokumentacije posvećene isključivo razvoju zelene infrastrukture te nedostatak informacija o postojećem stanju. Navedeno predstavlja izazov prilikom utvrđivanja početnog stanja i rasprostranjenosti zelene infrastrukture.

- *Posebni cilj 2. Unaprijeđena, raširena, povezana i lako dostupna zelena infrastruktura u urbanim područjima*

Uslijed snažne urbanizacije, izraženih dnevnih migracija te napučenosti grada, posebni cilj 2. usmjerava se na razvojne prednosti zelenih i vodenih površina u gradovima koji povećavaju kvalitetu zraka i vode, doprinose smanjenju toplinskih otoka te povećavaju energetske učinkovitost i održivost ekosustava. Posebni cilj 2. teži poticanju urbanih sredina na intenzivniju valorizaciju postojećih potencijala te osiguravanje dostupnosti zelene infrastrukture svim stanovnicima.

- *Posebni cilj 3. Visoka razina znanja i društvene svijesti o održivom razvoju urbanih područja kroz razvoj zelene infrastrukture*

Prema rezultatima analize stanja u okviru Programa ZI, utvrđeno je da lokalne i regionalne vlasti te cjelokupna javnost nisu dovoljno upoznati sa zelenom infrastrukturom i njezinim koristima te mogućnostima razvoja i financiranja iste. Stoga je posebnim ciljem 3. usmjerena pozornost na edukaciju i podizanje svijesti o važnosti izgradnje zelene infrastrukture u urbanim područjima te na odgovorno postupanje s okolišem. Jačanje osviještenosti lokalnog stanovništva uvođenjem pojma zelene infrastrukture u obrazovni sustav pozitivno djeluje na stvaranje „odozdo prema gore“ (eng. *bottom-up*) inicijativa koje također mogu doprinijeti razvoju zelene infrastrukture.

Među glavnim prepoznatim izazovima vezanih uz razvoj zelene infrastrukture je neusklađenost sektorskih dokumenata i studija, neprilagođenost prostornih i drugih planova razvoju zelene infrastrukture, nedostupnost podataka o postojećem stanju zelene infrastrukture, slab interes za investiranje te nedostatak izvora za financiranje, neodržavanje ili neadekvatno korištenje zelene infrastrukture te općenito nezainteresiranost zajednice.

- **Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine**

Svrha Programa razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama je definiranje okvira za provedbu kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, čime se želi potaknuti obnova postojećeg nacionalnog fonda zgradama u skladu s načelima kružnog gospodarenja i produljenja životnog vijeka zgrada, ponovna upotreba zgrada i oporaba građevnog otpada nastalog tijekom obnove. Zbog pretežito linearnog modela izgradnje i korištenja zgrada, vrijednost resursa u kontinuiranom je padu od faze sirovine, preko konačnog proizvoda pa sve do otpada, što ukazuje na neodrživost gospodarstva. Kako bi se smanjio nastanak građevnog otpada i emisija stakleničkih plinova te razvio niz pozitivnih gospodarskih učinaka, potrebno je primjenjivati načela kružnog gospodarenja, mjere energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije na postojećim prostorima i zgradama.

Glavni prioriteti Programa KG su planiranje i gradnja novih zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom, revitalizacija i obnova neiskorištenih prostora i zgrada te kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada, dok su definirane mjere usmjerene na povećanje trajnosti i cjeloživotnog vijeka zgrada u prostoru, povećanje energetske učinkovitosti zgrada te smanjenje nastanka građevnog otpada u cilju održivog razvoja. Povezivanje politike kružnog gospodarenja prostorom i zgradama s politikama ostalih sektora kroz međuresornu suradnju nužan je preduvjet tranzicije s linearnog na kružni model gospodarstva.

➤ *Posebni cilj 1. Razvoj sustava kružnog gospodarenja prostorom i zgradama*

Kako bi se uspješno provodilo kružno gospodarenje prostorom i zgradama, potrebno je uspostaviti učinkoviti sustav provedbe i poticanja projekata, a to se odnosi na razvoj organizacijske strukture, razvoj sustava prikupljanja podataka i kontinuiranog praćenja stanja u prostoru te razvoj smjernica i metodologija za primjenu kružnog gospodarenja prostorom i zgradama. Potrebno je potaknuti donošenje razvojnih i planskih dokumenata usmjerenih isključivo razvoju kružnog gospodarenja prostorom i zgradama. Upravljanje kružnim gospodarenjem treba voditi sukladno načelima međusektorske suradnje, izgradnji platforme dionika te aktivne razmjene znanja i iskustva.

➤ *Posebni cilj 2. Kružna obnova neiskorištenih prostora i zgrada*

Posebni cilj 2. usmjeren je na smanjenje nastanka građevnog otpada, poboljšanje energetske svojstava zgrada, odnosno ukupno očuvanje resursa korištenih u prostoru i zgradama te revitalizaciju prostora u kojem su zgrade izgrađene. Navedeno se može postići nizom aktivnosti kao što su pokretanje ulaganja u zelene tehnologije, održiva rješenja i inovacije na svim poljima graditeljstva, od planiranja, projektiranja i korištenja prostora do mjerila građevnih materijala i proizvoda.

➤ *Posebni cilj 3. Visoka razina znanja i društvene svijesti o kružnom gospodarenju prostorom i zgradama*

Izgradnja i održavanje učinkovitog sustava uvelike ovisi o razini informiranosti o važnosti održivog razvoja i ulozi kružnog gospodarenja prostorom i zgradama na svim društvenim razinama. Kroz edukaciju i podizanje svijesti o važnosti kružnog gospodarenja povećava se mogućnost održivog razvoja, posebice s aspekta održivog planiranja korištenja prostorom. Time se doprinosi i stvaranju „odozdo prema gore“ (bottom-up) inicijativa koje mogu pospješiti razvoj sustava kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

● **Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.**

NPOO predstavlja financijski okvir i mehanizam putem kojeg su definirani reformski smjerovi i područja ulaganja u svrhu ekonomskog i društvenog oporavka te jačanja otpornosti države i gospodarstva na krize. Plan se sastoji od nekoliko komponenti, među kojima je definirana inicijativa koja se odnosi na obnovu zgrada. Inicijativa 6. Obnova zgrada odnosi se na obnovu postojećih zgrada uz podizanje energetske učinkovitosti, a poseban je naglasak na obnovi zgrada od javnog interesa koje imaju zdravstvenu, odgojno-obrazovnu ili neku drugu namjenu. Obnovom zgrada želi se reducirati energetska siromaštvo, vodeći posebnu brigu o energetske obnovi zgrada sa statusom kulturnog dobra. Osim dekarbonizacije sektora zgradarstva podržava se razvoj zelene infrastrukture na urbanim područjima te razvoj kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

Strategija zelene urbane obnove općine Sveti Ilija u skladu je s reformom NPOO-a C 6.1. R5 kojom se uvodi novi model strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekata razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

3. Srednjoročna vizija razvoja

Srednjoročna vizija razvoja općine Sveti Ilija temelji se na društvenoj, gospodarskoj i prostornoj analizi te analizi razvojnih potreba i potencijala razvoja Općine, a usklađena je s relevantnim dugoročnim aktima strateškog planiranja. Srednjoročna vizija usmjerena je na poboljšanje kvalitete života lokalnog stanovništva, što uključuje unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti društvenih, socijalnih, kulturnih i drugih sadržaja i usluga na području općine Sveti Ilija.

Vizija razvoja zelene urbane obnove općine Sveti Ilija glasi:

Općina Sveti Ilija je uređeno ruralno područje usmjereno na razvoj zelene infrastrukture i revitalizaciju suvremene i održive gospodarske, komunalne i društvene infrastrukture prema principu održivosti i kružnosti s ciljem prilagodbe klimatskim promjenama i jačanja otpornosti na rizike te za dugoročnu dobrobit svih građana.

Sukladno definiranoj viziji, u sklopu SZUO općine Sveti Ilija definirat će se strateški okvir s posebnim ciljevima, mjerama i aktivnostima koji će doprinijeti uspostavi zelene urbane obnove na području općine Sveti Ilija.

4. Razvojne potrebe i potencijali

U nastavku su opisane prepoznate potrebe i potencijali na području općine Sveti Ilija. Razvojne potrebe i potencijalni navedeni u nastavku nastali su na temelju analize stanja gospodarskog, društvenog i političkog aspekta, a u skladu s Programima ZI i KG, u okviru kojih su definirane potrebe i potencijalni na razini RH te predložene mjere integracije istih.

4.1 Razvojne potrebe

Prepoznavanje razvojnih potreba važno je radi rješavanja izazova definiranih Strategijom ZUO te uspostave ravnoteža u provedbi projekata. Sistematizacija razvojnih potreba omogućuje provedbu prioritetnih projekata koji će donijeti najviše koristi lokalnom stanovništvu.

U nastavku su opisane prepoznate potrebe na području općine Sveti Ilija:

RP 1. Uređenje i ozelenjavanje javnih površina

Kontinuirano ozelenjavanje i uređenje javnih površina nužno je za poboljšanje kvalitete života lokalnog stanovništva kroz osiguravanje prostora na otvorenom za okupljanje, druženje te provođenje društvenih, kulturnih i sportskih programa. Osim estetske vrijednosti, uređeni zeleni prostori izuzetno su važni u borbi protiv klimatskih promjena, smanjuju učinak toplinskih otoka te poboljšavaju kvalitetu zraka. Navedena razvojna potreba prepoznata je temeljem analize prostorno-planskih i strateških dokumenata te provođenjem ispitivanja javnog mijenja u okviru razvoja SZUO općine Sveti Ilija. Prema prostornom planu općine Sveti Ilija, kao javne zelene površine klasificirane su zone uz groblja u naselju Žigrovec i Beletinec, a znatno je više područja koji imaju sportsko-rekreacijsku namjenu (parkovi i dječja igrališta) te tzv. „centralni sadržaji“ koji obuhvaćaju područja javne i društvene namjene uz javnu društvenu infrastrukturu. Prema provedenom ispitivanju javnog mijenja u okviru razvoja SZUO općine Sveti Ilija, stanovnici Općine su relativno zadovoljni s količinom javnih zelenih i otvorenih prostora, no smatraju da nema dovoljno uređenih prostora za rekreaciju, druženje, boravak i slično. Sukladno navedenom, potrebno je dodatno uložiti u uređenje i povezivanje zelenih i javnih površina kako bi se povećao broj, dostupnost i funkcionalnost javnih prostora, uključujući ozelenjavanje zemljišta javne i društvene namjene, uređenje šetnica i pristupnih puteva te sadnja drvoreda uz prometnice.

RP 2. Razvoj društvene i komunalne infrastrukture

Razvojem društvene i komunalne infrastrukture osigurava se pružanje osnovnih usluga za lokalnu zajednicu, a to uključuje objekte poput društvenih domova, obrazovnih i zdravstvenih ustanova, kulturnih centara, sportskih i rekreativnih igrališta te drugih građevina i uređaja javne namjene. Iako Općina ima razvijenu društvenu i komunalnu infrastrukturu koja pruža dobru osnovu za daljnji razvoj i povećanje atraktivnosti Općine, potrebno je kontinuirano raditi na modernizaciji i proširenju postojećih kapaciteta kako bi se pravodobno odgovorilo na rastuće zahtjeve lokalne zajednice. Prema provedenom istraživanju, ispitanici su iskazali najveću potrebu za uređenjem i razvojem objekata i prostora za sport i rekreaciju, razvojem šetnica, parkova i biciklističkih staza kako bi se povećala povezanost i dostupnost javne društvene i komunalne infrastrukture.

RP 3. Valorizacija i zaštita vrijednih krajobraznih područja i održivo upravljanje prirodnim resursima

U doba velikih ekoloških i klimatskih promjena ključno je zaštititi postojeće prirodne resurse te uspostaviti održivo upravljanje istima. Iako na području Općine nema zaštićenih dijelova prirode prema Zakonu o zaštiti prirode te područja ekološke mreže Natura 2000, prisutan je raznolik krajolik, a nekolicina lokacija prepoznate su kao vrijedni resurs Općine koji treba valorizirati i zaštititi. Među njima je šumsko područje Vučenica, obalno područje uz rijeku Bednju, Slugovine u Krušljevcu, ribnjaci ŠRK „Keder“, vidikovac Hosta te rudnik u Beletincu koji je u privatnom vlasništvu. Potrebno je osvijestiti lokalno stanovništvo o važnosti navedenih područja te potaknuti prepoznavanje dodatnih prirodnih krajolika kojima treba zaštita lokalne zajednice. Razvojem plana za zaštitu i valorizaciju vrijednih krajobraznih područja osigurava se ravnoteža između razvoja i očuvanja prirodnih resursa te se olakšava identifikacija prioritetnih ulaganja po pitanju zaštite određenog područja.

RP 4. Modernizacija javne rasvjete

Potreba za modernizacijom javne rasvjete prepoznata je već u Provedbenom programu Općine Sveti Ilija za razdoblje od 2022. do 2025. godine te se dio ulaganja u modernizaciju javne rasvjete već ostvario, a u 2024. godini izrađen je i Plan rasvjete Općine Sveti Ilija u kojem se ističe važnost provođenja ostatka rekonstrukcije postojeće javne rasvjete, uz naglasak na održivi razvoj te ekonomski i infrastrukturni napredak Općine. Provođenjem modernizacije javne rasvjete na cijelom području općine Sveti Ilija povećat će se sigurnost prometa te kvaliteta života u Općini, smanjiti svjetlosno zagađenje te ostvariti energetska ušteda.

RP 5. Poticanje razvoja zelene ekonomije

Zelena ekonomija omogućava održiv ekonomski rast uz smanjenje negativnih utjecaja na okoliš te stvaranje novih prilika uz sektoru poljoprivrede, turizma i poduzetništva. Općina Sveti Ilija podržava zelene inicijative, no prepoznati je potencijal za jaču integraciju zelenih ulaganja među poduzetnicima, obrtnicima, poljoprivrednicima i drugim pravnim i fizičkim osobama koje djeluju na području općine Sveti Ilija. Navedeno se može ostvariti kroz sufinanciranje i davanje jednokratnih financijskih potpora pravnim i fizičkim osobama koje kroz svoja ulaganja žele podržati zelene inicijative te uvesti ekološki prihvatljiv način rada i opremu u proizvodne i druge poduzetničke procese.

RP 6. Podizanje razine svijesti o važnosti održivog razvoja

Među ključnim izazovima za razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja izdvajaju se nedovoljna informiranost i nezainteresiranost zajednice, kao i nepoštivanje propisa i preporuka vezanih uz održivi razvoj. Kako bi se ovi izazovi uspješno prevladali, potrebno je podići razinu svijesti i educirati zajednicu o vrijednostima i prednostima zelene infrastrukture te kružnog gospodarenja. To se može postići organizacijom interaktivnih radionica, seminara te informiranjem javnosti putem društvenih mreža i mrežnih stranica Općine. Povećana educiranost i osviještenost lokalne zajednice pridonijet će usvajanju dugoročnih održivih navika i odgovornom ponašanju prema okolišu, kako u javnim tako i u privatnim prostorima.

RP 7. Evidentiranje postojećeg stanja javne infrastrukture

Evidentiranje postojećeg stanja infrastrukture i javnih prostora nužna je za planiranje budućih ulaganja u uređenje, razvoj i poboljšanje javnih usluga i sadržaja. Općina Sveti Ilija trenutno vodi evidenciju komunalne infrastrukture te registar imovine, no javlja se potreba za objedinjenom bazom podataka koja će sadržati sve informacije o javnoj imovini te će se redovito ažurirati. Redovito ažuriranje podataka o infrastrukturi olakšava identificiranje prioriteta prilikom upravljanja i ulaganja u javnu infrastrukturu te omogućava kontinuirano praćenje stanja javne infrastrukture.

RP 8. Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom

Općina ima potencijal razviti moderan sustav gospodarenja otpadom koji naglašava recikliranje građevinskog materijala. Ovaj pristup uključuje smanjenje, ponovnu uporabu i reciklažu otpada uz primjenu pametnih tehnologija za optimizaciju procesa. Kroz edukaciju građana i pravilno zbrinjavanje otpada, smanjit će se zagađenje, očuvati prirodni i drugi resursi te će se poboljšati ekološka održivost, čime se stvara održiviji okoliš za sve stanovnike.

4.2 Razvojni potencijali

Razvojni potencijali općine Sveti Ilija proizlaze iz prirodnih, društvenih i gospodarskih resursa, prometnog položaja te postojeće infrastrukture i uređenosti, a usmjereni su na širenje i razvoj zelene infrastrukture, održivi razvoj i pametno upravljanje resursima. Iskorištavanje postojećih zelenih površina, obnova neiskorištenih prostora i pretvaranje sive infrastrukture u zelenu važni su koraci prema dugoročnom očuvanju okoliša i podizanju kvalitete života. Kroz nove, ekološki osviještene prakse i uz sudjelovanje zajednice, Općina može postati uzor održivog i odgovornog razvoja.

U nastavku su opisani ključni razvojni potencijali općine Sveti Ilija.

P1. Poticanje ekološke proizvodnje

S obzirom na dugogodišnju poljoprivrednu tradiciju u regiji te plodnost i brojnost poljoprivrednih zemljišta na području općine Sveti Ilija, velik potencijal leži u razvoju ekološke i održive poljoprivrede kojom se proizvode visokokvalitetni proizvodi. Među primarnim poljoprivrednim proizvodima potrebno je istaknuti lokalne sorte voća, povrća i ostalih kultura, što će dati dodatnu vrijednost ekološkoj poljoprivredi.

P2. Razvoj povezane i multifunkcionalne zelene infrastrukture

Među glavnim ciljevima SZUO i ključnim razvojnim potencijalom je stvaranje mreže povezane zelene infrastrukture, koja će obuhvaćati postojeće zelene i šumske površine, trgove i parkove, livade i vodene tokove. Mreža zelene infrastrukture omogućuje bolju ekološku povezanost, povećavanje staništa za divlje vrste te olakšano kretanje stanovništva kroz prirodne prostore. Područje općine Sveti Ilija obiluje prirodnim ljepotama i zelenim površinama, popraćenih s brojnim potocima te rijekom Bednjom, što predstavlja dobar temelj za kreiranje plavo-zelenih koridora koji bi povezivali prirodne sadržaje, zaštitili najugroženije dijelove prirode te pridonijeli boljem povezivanju i mobilnijem kretanju stanovništva tijekom rekreacijskih aktivnosti. Uvođenjem plavo-zelenih koridora smanjuje se rizik od

poplava, doprinosi se očuvanju biološke raznolikosti na području Općine te se povećava atraktivnost prostora što je dobra podloga za privlačenje turista.

P 3. Revitalizacija napuštenih i nekorištenih prostora za zajedničke potrebe

Nekorištene zgrade i zapušteni prostori narušavaju funkcionalnost, održivost te vizualni identitet Općine, stoga je potrebno revitalizirati takva područja te stvoriti nove javne sadržaje, kao što su društveni centri, prostori za umjetnost, sport ili obrazovanje, a koji će zadovoljavati potrebe lokalne zajednice. Na taj način se pridonosi i ekonomskom razvoju, stvarajući nove prilike za poduzetništvo i zapošljavanje. Općina ne posjeduje nekorištene i napuštene objekte, no određena zemljišta i objekti mogli bi se bolje iskoristiti za razvoj društvenih sadržaja koji bi doprinijeli kvaliteti života i koristili lokalnoj zajednici. To se posebice odnosi na prostore koji trenutno imaju javnu namjenu, no zbog nedostatka društvenog sadržaja trenutno ne pružaju korist lokalnom stanovništvu. Općina nema izravnu mogućnost djelovanja na revitalizaciju napuštenih i nekorištenih prostora u privatnom vlasništvu, no može doprinijeti smanjenju njihova broja kroz različite mjere. To uključuje poticaje za aktivaciju zemljišta, uspostavu suradnje s vlasnicima putem savjetovanja ili partnerstava, kao i organizaciju edukacija koje će potaknuti vlasnike na bolje iskorištavanje tih prostora.

P 4. Transformacija sive u zelenu infrastrukturu

Transformacija sive u zelenu infrastrukturu je proces koji zamjenjuje ili nadopunjuje sivu infrastrukturu na javnim prostorima poput betona, asfalta, cijevi i žica rješenjima koja se temelje na prirodi, poput razvoja i širenja parkova, šuma, vrtova, zelenih krovova i zidova. Zelena infrastruktura pruža višestruke funkcije i pogodnosti u istom prostornom području, iskorištava blagodati prirode te poboljšava kvalitetu života, okoliša i gospodarstva, zbog čega je znatno jeftinija i učinkovitija od sive infrastrukture. U općini Sveti Ilija moguća je transformacija trgova, lokalnih prometnica i javnih parkirališta dodavanjem zelenih otoka ili drvoreda, ozelenjavanje pješačkih staza, postavljanje pametnih klupica, uvođenje zelenih stajališta na frekventnim lokacijama uz prometnice.

P 5. Razvoj poučnih staza i promicanje održivog turizma

Poučne staze povezane s prirodnim i kulturnim vrijednostima Općine povećavaju atraktivnost te utječu na valorizaciju i zaštitu prirodnih i kulturnih resursa, čime se otvara mogućnost za razvoj održivog turizma te rast lokalne ekonomije. Poučne staze imaju višestruku vrijednost za lokalnu zajednicu jer istovremeno educiraju stanovnike i posjetitelje, potiču ekološku osviještenost i pridonose društvenom, gospodarskom i ekološkom razvoju. Osim što stvaraju prilike za učenje o prirodi i kulturnoj baštini, takve staze povezuju lokalnu zajednicu kroz provođenje zajedničkih projekata, organizaciju događanja i razvijanje novih društvenih sadržaja. Ulaganja u informativne ploče, odmorišta i signalizaciju doprinose revitalizaciji prostora, poboljšavaju iskustvo posjetitelja i stvaraju pozitivan imidž općine Sveti Ilija kao destinacije koja promiče održivi razvoj.

P 6. Promicanje korištenja obnovljivih izvora energije

Razvoj obnovljivih izvora energije, poput solarnih panela na javnim zgradama, malih hidroelektrana, vjetroelektrana i sustava za iskorištavanje biomase, ključan je za smanjenje emisija stakleničkih plinova. Integracija obnovljivih izvora energije u kućanstva i javne zgrade doprinosi energetske neovisnosti, smanjenju troškova i održivom razvoju. Istovremeno, edukacija stanovništva i poslovnih subjekata o prednostima obnovljivih izvora energije povećava prihvaćenost i potiče širu primjenu zelenih tehnologija.

5. Osnovna obilježja područja obuhvata

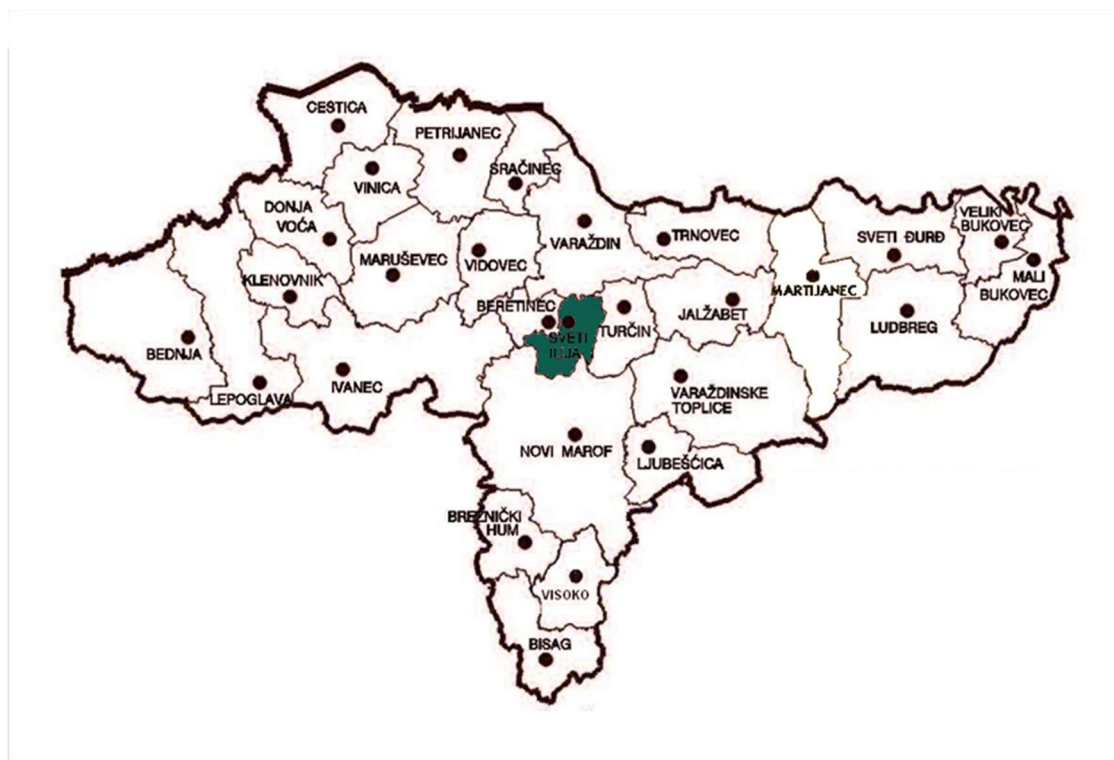
5.1 Politično teritorialni ustroj

Općina Sveti Ilija nalazi se u Varaždinskoj županiji te je smještena u njom središnjem dijelu. Na zapadu graniči s općinom Beretince, na sjeveru s Gradom Varaždinom, na istoku s općinom Gornji Kneginec, a na jugu s Gradom Novi Marof. Općina Sveti Ilija administrativno se dijeli na 8 naselja: Beletinec, Doljan, Križanec, Krušljevec, Seketin, Tomaševac Biškupečki, Žigrovec i Sveti Ilija koje je ujedno i sjedište Općine.

Područje Općine prostire se na 17.221 km² te zauzima 1,37 % ukupne površine Varaždinske županije. Općina broji 3.242 stanovnika, prema popisu stanovništva iz 2021. godine. Prema površini najveće naselje u Općini je Beletinec s 5,04 km², odnosno 29,27 % od ukupne površine Općine dok je najmanje po veličini naselje Križanec površine 0,92 km².

Općina Sveti Ilija prema indeksu razvijenosti (NN 3/2024) razvrstava se u VI. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u trećoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave.

Slika 1. Položaj općine Sveti Ilija u Varaždinskoj županiji

Izvor: Varaždinska županija

Općina Sveti Ilija nalazi se u brežuljkastom kraju s bogatom poljoprivrednom tradicijom i prirodnim ljepotama. Njena teritorijalna obilježja uključuju raznoliku vegetaciju, plodno tlo, umjereno kontinentalnu klimu te manja naselja smještena u dolinama i brežuljcima

Reljef je uglavnom blago valovit s dominantnim brežuljcima, dolinama i riječnim tokovima, što oblikuje krajolik. Ovi brežuljci predstavljaju prijelaz između niskog ravničarskog područja Varaždinskog polja i brdovitog Zagorja.

Prosječna nadmorska visina u općini varira od 200 do 300 metara, dok se pojedini vrhovi brežuljaka uzdižu iznad prosjeka, no bez značajnih visinskih razlika. Brežuljci su pretežno zaobljenog oblika i nisu strmi, što je karakteristično za zagorski tip reljefa.

Brežuljkasti dijelovi prekriveni su poljoprivrednim površinama, vinogradima, voćnjacima i livadama, dok su šumske površine uglavnom smještene na višim dijelovima brežuljaka, pružajući prirodni okvir naseljima. Šume su mješovite, s prevladavanjem listopadnih vrsta kao što su hrast, grab i bukva, što je uobičajeno za kontinentalnu klimu Hrvatske.

Sveti Ilija, kao i cijelo područje Varaždinske županije, nalazi se u zoni umjereno kontinentalne klime. To znači da klima obilježava kombinacija toplih ljeta i hladnih zima s uobičajenim temperaturnim oscilacijama koje se javljaju u kontinentalnim dijelovima Hrvatske.

Iako nema većih rijeka, općinu Sveti Ilija presijecaju manji potoci, koji se ulijevaju u veće vodotoke okolnog područja, kao što je rijeka Plitvica.

Ovaj kraj ima mješovitu vegetaciju, s obiljem poljoprivrednih kultura, livada, vinograda i šuma. Šume su većinom listopadne, a poljoprivredna zemljišta koriste se za uzgoj različitih kultura, kao što su pšenica, kukuruz, te voće poput jabuka, krušaka i vinove loze.

Geoprometni položaj općine Sveti Ilija je izuzetno povoljan zbog blizine grada Varaždina, s kojim je dobro povezana cestovnim i željezničkim vezama. Kroz općinu prolazi državna cesta DC 3, kao i tri županijske ceste (ŽC 2050, ŽC 2086, ŽC 2105) te četiri lokalne ceste (LC 25075, LC 25121, LC 25125, LC 25127). Ukupna dužina nerazvrstanih cesta na području općine iznosi 64,26 km, od čega je 40% asfaltirano. Trenutno stanje cestovne mreže ocjenjuje se zadovoljavajućim, no planirana izgradnja Podravske brze ceste (Slovenija – Varaždin – Koprivnica – Osijek – Istočna Europa), koja bi prolazila sjevernim rubom općine, dodatno će poboljšati prometnu povezanost. Kako bi se osigurali sigurniji

uvjeti za promet zbog sve većeg broja sudionika, planirana su daljnja ulaganja u održavanje i poboljšanje nerazvrstanih cesta, poljskih puteva, ulica te pješačkih staza unutar naselja.

Slika 2. Prometna mreža na području općine Sveti Ilija

Izvor: DGU

5.2 Demografska obilježja

Prema Popisu stanovništva iz 2021. godine Općina ima 3.242 stanovnika, što je u odnosu na 2011. godinu pad stanovnika za 7,6 %. Stanovništvo općine Sveti Ilija čini 2 % stanovnika Varaždinske županije (159.487¹¹).

Tablica 1. Pregled promjene broja stanovnika općine Sveti Ilija u usporedbi s Varaždinskom županijom i RH u razdoblju od 2001.-2021. godine

Područje	Broj stanovnika			Postotak promjene 2011.-2021. (%)
	2001.	2011.	2021.	
Republika Hrvatska	4.437.460	4.284.889	3.871.833	- 9,64
Varaždinska županija	184.769	175.951	159.487	- 9,36
Općina Sveti Ilija	3.532	3.511	3.242	-7,66

Izvor: DZS

¹¹ Županija u brojkama (https://www.varazdinska-zupanija.hr/o-nama/zupanija-u-brojkama.html#:~:text=Povr%C5%A1ina%20%C5%BDupanije%20je%201.262%20km2,Popisu%20stanovni%C5%A1tva%20iz%202021..)).

Povoljni prometni položaj te blizina grada Varaždina pogoduju razvoju općine Sveti Ilija, što je vidljivo i po gustoći naseljenosti. Gustoća naseljenosti je u općini Sveti Ilija 2021. godine iznosila 188,27 st/km², što je više od gustoće naseljenosti na razini županije (126,38 st/km²) i države (68,41 st/km²). Najgušće naseljeno naselje u sklopu Općine je Doljan s gustoćom naseljenosti od 331,67 st/km², a najmanju gustoću naseljenosti od 112,11 st/km² ima naselje Krušljevec.

Tablica 2. Gustoća naseljenosti u naseljima općine Sveti Ilija u usporedbi s Varaždinskom županijom i RH

Područje	Broj stanovnika (2021.)	Površina (km ²)	Gustoća naseljenosti u 2021. godini (st/km ²)
Republika Hrvatska	3.871.833	56.594	68,41
Varaždinska županija	159.487	1.262	126,38
Općina Sveti Ilija	3.242	17,22	188,27
- Beletinec	865	5,04	171,63
- Doljan	398	1,20	331,67
- Križanec	285	0,92	309,78
- Krušljevec	213	1,90	112,11
- Seketin	348	2,60	133,85
- Sveti Ilija	572	2,86	200,00
- Tomaševac Biškupečki	339	1,20	282,50
- Žigrovec	222	1,50	148,00

Izvor: DZS

Najviše stanovnika živi u naselju Beletinec (26,68 %) i Sveti Ilija (17,64 %), a najmanje stanovnika živi u naselju Krušljevec (6,57 %) i Žigrovec (6,85 %). Spolna struktura stanovništva općine Sveti Ilija uglavnom je uravnotežena, a stanovništvo čini 51 % ženskog i 49 % muškog spola. Spolna struktura prema dobnim skupinama većinom je uravnotežena, uz iznimku dobne skupine od 5 do 9 godina gdje je primjetni veći broj osoba muškog spola te dobne skupine 55-59 te 70 godina i više gdje dominira ženski spol.

Tablica 3. Dobno spolna struktura stanovništva u općini Sveti Ilija u 2021. godini

Dobna skupina		0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-54	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85 i više
Beletinec	M	28	21	18	20	27	25	30	29	24	25	34	31	35	31	14	16	8	9
	Ž	18	13	12	21	36	33	20	32	22	26	34	39	28	28	26	17	16	19
Doljan	M	4	11	9	10	14	15	14	11	13	11	15	19	14	10	7	3	3	0
	Ž	16	9	16	10	9	13	13	10	16	19	11	18	13	14	10	8	6	4
Križanec	M	4	7	11	9	4	8	8	12	8	9	15	7	18	9	7	4	1	1
	Ž	3	7	8	8	5	10	6	4	13	9	9	9	21	11	8	3	4	5
Krušljevec	M	5	4	6	4	6	9	4	8	9	10	7	7	9	5	7	3	3	2
	Ž	8	6	4	3	2	6	7	10	2	4	6	11	4	11	6	9	2	4
Seketin	M	7	10	7	7	12	6	14	8	16	15	14	13	12	12	8	3	3	0
	Ž	3	5	14	11	9	7	5	17	9	17	13	15	12	13	13	8	8	2
Sveti Ilija	M	9	19	14	18	21	15	18	24	18	21	22	16	20	17	13	6	1	0
	Ž	17	15	22	18	21	15	14	21	18	18	22	21	22	20	13	9	7	7
	M	5	10	13	12	13	11	12	5	12	14	13	13	8	15	9	4	1	0

Tomašev c Biškupečk i	Ž	3	8	4	7	10	9	3	5	16	11	15	10	10	14	14	14	7	9
Žigrovec	M	4	12	4	6	10	11	7	9	8	9	4	12	8	7	2	3	3	1
	Ž	5	3	1	5	9	3	8	6	9	4	7	11	9	6	6	2	4	4
%		4,3	4,9	5,0	5,2	6,4	6,0	5,6	6,5	6,6	6,8	7,4	7,8	7,5	6,9	5,0	3,5	2,4	2,1

Izvor: DZS

Prema prikazanoj dobnoj strukturi općine Sveti Ilija vidljiva je prisutnost demografskog starenja. Čak 27,3 % stanovništva je starije od 60 godina, dok je 19,5 % stanovništva mlađe od 20 godina. Indeks starenja prati trend prisutan na razini države te iznosi 154,64 %, dok je na razini županije prisutan nešto manji indeks starenja u odnosu na raznu RH. Najmanji indeks starenja prisutan je u naselju Sveti Ilija te iznosi 102,27 %, dok je najveći indeks starenja u naselju Tomaševac Biškupečki i iznosi 169,35 %. Prosječna starost stanovništva iznosi 42,8 godinu.

Tablica 4. Indeks starenja stanovništva općine Sveti Ilija u 2021. godini

Područje	Broj stanovnika (2021.)	Stanovništvo mlađe od 20 godina	Stanovništvo starije od 60 godina	Indeks starosti (%)
Republika Hrvatska	3.871.833	741.145	1.157.590	156,19
Varaždinska županija	159.487	30.413	44.984	147,91
Općina Sveti Ilija	3.242	631	885	140,25
- Beletinec	865	151	247	163,58
- Doljan	398	85	92	108,24
- Križanec	285	57	92	161,40
- Krušljevec	213	40	65	162,50
- Seketin	348	64	94	146,88
- Sveti Ilija	572	132	135	102,27
- Tomaševac Biškupečki	339	62	105	169,35
- Žigrovec	222	40	55	137,50

Izvor: DZS

Na razini RH i Varaždinske županije zabilježen je rast vitalnog indeksa, dok je na području općine Sveti Ilija zabilježen je velik pad vitalnog indeksa sa 56,52 na 48,65, što ukazuje na prirodni pad stanovništva. Osim postepenog pada broja stanovništva, na području Općine vidljiv je pad stope nataliteta koji je u 2023. godini iznosio 5,55 %.

Tablica 5. Prirodno kretanje stanovništva općine Sveti Ilija u 2022. i 2023. godini

Područje	2022.				2023.			
	Rođeni	Umrli	Stopa nataliteta	Vitalni indeks	Rođeni	Umrli	Stopa nataliteta	Vitalni indeks
RH	34.027	56.979	8,79	59,72	32.325	51.275	8,35	63,04
Varaždinska županija	1.307	2.327	8,19	56,17	1.193	2.112	7,48	56,48
Općina Sveti Ilija	26	46	8,02	56,52	18	37	5,55	48,65

Izvor: DZS

Prema posljednjim dostupnim podacima DZS-a, migracijski saldo u općini Sveti Ilija je u razdoblju od 2021.-2023. godine bio pozitivan te se postepeno povećavao. Vidljiv je rast broja doseljenih i odseljenih na područje općine Sveti Ilija je u promatranom razdoblju u svim kategorijama, no promijenio se omjer doseljenih i odseljenih prema području iz kojeg, odnosno na koje su preselili. U promatranom razdoblju među doseljenicima dominiraju osobe iz drugog grada ili općine unutar Varaždinske županije, no primjetno je postepeno povećavanje doseljenika iz inozemstva (rast s 8,20 % na 30,39 %), dok udio doseljenika iz drugih županija stagnira. Odseljeni također najčešće sele na područje gradova i općina unutar Varaždinske županije (50-60 %), iako je promatranom razdoblju primjetan postepeni pad udjela odseljenih na područje unutar Varaždinske županije, dok s druge strane raste udio odseljenika u drugu županiju i inozemstvo. U 2022. godini zabilježeno je seljenje 6 osoba unutar Općine, a u 2023. godini na isti način su preselile 3 osobe.

Tablica 6. Pregled migracija na području općine Sveti Ilija u razdoblju od 2021. do 2023. godine

			2021.	2022.*	2023.*
Doseljeni	UKUPNO		61	76	102
	Iz drugog grada/općine unutar iste županije	Broj	47	50	56
		%	77,05	65,79	54,90
	Iz druge županije	Broj	9	10	15
		%	14,75	13,16	14,71
	Iz inozemstva	Broj	5	16	31
		%	8,20	21,05	30,39
Odseljeni	UKUPNO		53	61	76
	U drugi grad/općinu unutar iste županije	Broj	31	37	41
		%	58,49	60,66	53,95
	U drugu županiju	Broj	7	8	12
		%	13,21	13,11	15,79
	U inozemstvo	Broj	15	16	23
		%	28,30	26,23	30,26
	Migracijski saldo		8	15	26

* izuzeti je broj preseljenih osoba unutar općine Sveti Ilija

Izvor: DZS- Gradovi u statistici

Prema navedenim podacima, općina Sveti Ilija postaje sve privlačnija za selidbu stanovnika unutar Varaždinske županije s povećanjem udjela doseljenika iz inozemstva.

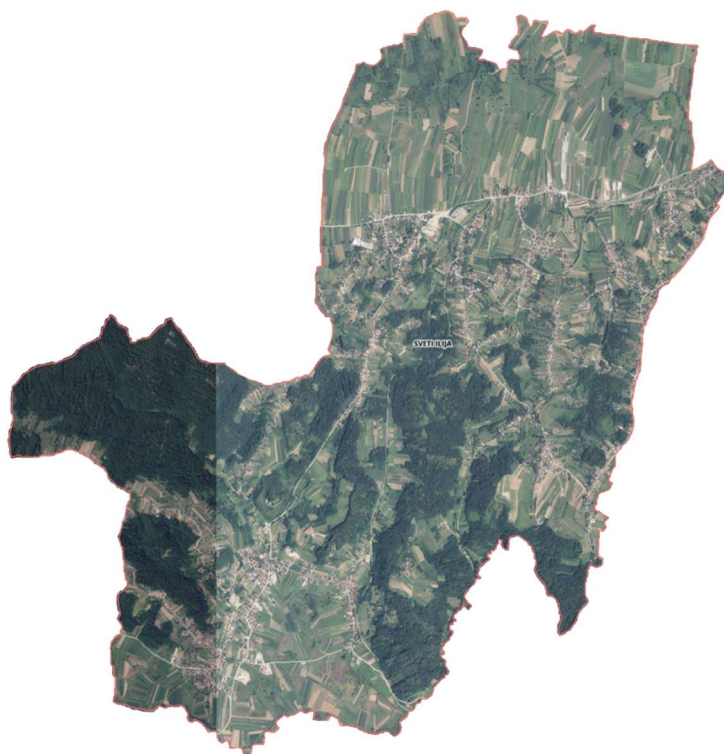
5.3 Prirodno-geografska obilježja

Općina Sveti Ilija smještena je u središnjem dijelu Varaždinske županije. Varaždinska županija nalazi se na sjeveru Republike Hrvatske, a graniči s Međimurskom, Koprivničko-križevačkom, Zagrebačkom i Krapinsko-zagorskom županijom, a na sjeverozapadnom dijelu graniči s Republikom Slovenijom. Varaždinska županija okružena je rijekom Dravom, Macejskim pobrđem i istočnim Haložama, Kalničkim gorjem te Ivanšćicom, a obilježava ju ravničarsko te brežuljkasto reljefno područje s gorskim masivima.

5.3.1 Reljefna obilježja

Reljef općine Sveti Ilija sastoji se od nizinskog i brežuljkastog područja. Sjeverni dio općine čini dravska ravnica koja se sastoji od aluvijalnih naslaga rijeke Drave i Plitvice, središnji dio smješten je na padinama Varaždinsko-topličkog gorja do 250 m nadmorske visine, a južni dio nalazi se u aluvijalnoj dolini rijeke Bednje.

Slika 3. Reljef općine Sveti Ilija

Izvor: DGU

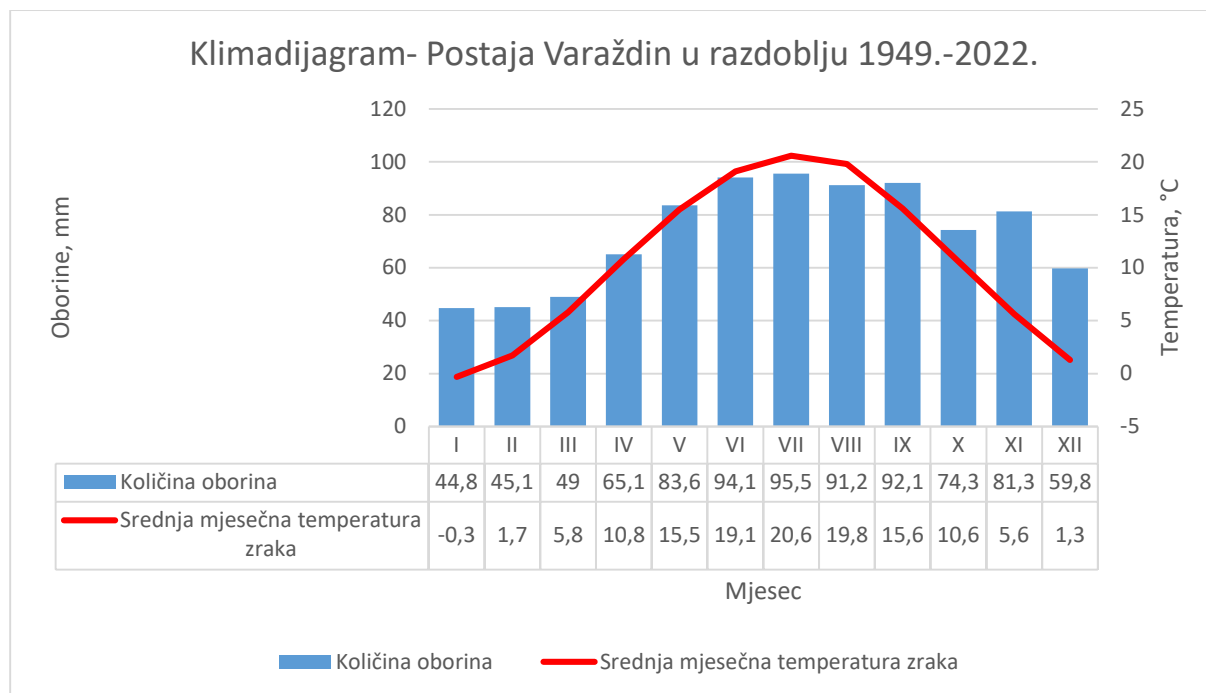
5.3.2 Klimatska obilježja

Na području općine Sveti Ilija prevladava klima koja je karakteristična za šire područje Varaždinske županije, odnosno umjerena kontinentalna klima s toplim ljetima i oborinama tijekom cijele godine. Područje spada među srednje osunčana područja Hrvatske s približno 2.000 sati sijanja sunca. Središnja godišnja temperatura zraka iznosi oko 10°C, najtopliji mjesec je srpanj sa srednjom mjesečnom temperaturom oko 19°C, dok je siječanj najhladniji sa srednjom mjesečnom temperaturom od -1°C. Količina godišnjih oborina iznosi oko 900 mm.

Najčešća oborina je kiša, a zimi se pojavljuje snijeg na viši nadmorskim visinama između 45 i 50 dana u razdoblju od listopada do svibnja. Prosječne mjesečne vrijednosti relativne vlage zraka su iznad 70 %. Proljeće je najvjetrovitije godišnje doba, a većinom pušu vjetrovi južnog i jugozapadnog te sjevernog i sjeveroistočnog kvadranta. Tlo čini kombinacija ravnog i brežuljkasto-brdovitog terena te je zbog povoljne klime pogodno za obradu, razvoj biljnog pokrova i raznolikost životinjskog svijeta.

Reprezentativna meteorološka postaja za područje Općine je postaja Varaždin. Tijekom 2023. godine na svim postajama je izmjerena viša temperatura zraka od prosječne. Postaja Varaždin zabilježila je najveće odstupanje od prosjeka tijekom siječnja 2023. godine, u vrijednosti od 3,9°C, a zabilježena je znatno veća količina oborina u odnosu na prosjek (povećanje za 442 %, odnosno 175,00 mm)¹².

Grafikon 1. Klimadijagram meteorološke postaje Varaždin za razdoblje od 1949.-2023. godine

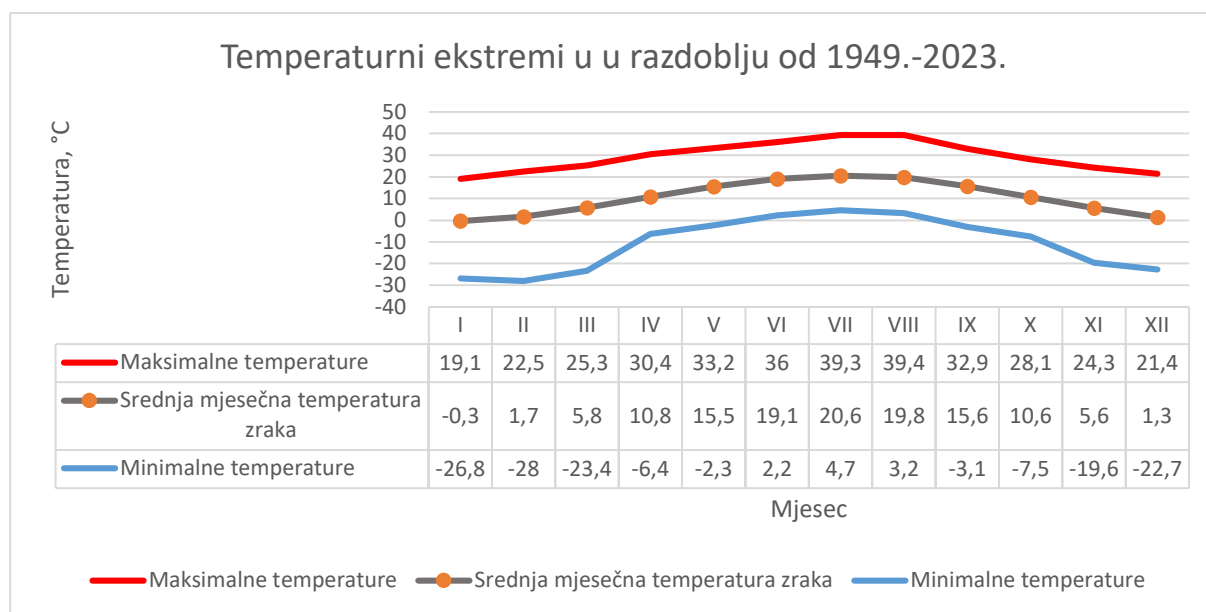

Izvor: DHMZ

Prema Strategiji prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine izrađeno je nekoliko projekcija promjene temperatura, a sve projekcije pokazuju porast temperature na cijelom području RH. Analizirajući podatke iz meteorološke postaje Varaždin za razdoblje od 1949. do 2023. godine, primjetni su temperaturni ekstremi u svim mjesecima, a razlika između temperaturnih maksimuma i minimuma u svakom mjesecu pojedinačno varirala je kroz cijelu godinu između 33,8 °C i 50,5 °C. Najveće temperaturne razlike su prisutne tijekom zimskih mjeseci.

¹² Meteorološki i hidrološki bilten. (2023). Dostupno na: <https://radar2.dhz.hr/~stars2/bilten/2023/bilten0123.pdf>

Grafikon 2. Temperaturni ekstremi u Varaždinskoj postaji, 1949.-2022.

Izvor: DHMZ

5.3.3 Hidrogeološka i hidrološka obilježja

Varaždinska županija ima razvijenu riječnu mrežu, a glavni vodotok je rijeka Drava koja odvodnjava veći dio prostora županije. Glavne pritoke rijeci Dravi su Plitvica i Bednja. Riječna mreža usmjerena je longitudinalno u smjeru zapad-istok. Uz navedene rijeke prisutni su površinski vodotoci, podzemne vode i akumulacijska jezera.

Sjeverni dio općine Sveti Ilija pripada slivu Plitvice, a najznačajniji je vodotok kanal Piškornica, glavni recipijent potoka Trdica, Korana, Doljan, Križanec i Šajevo koji se slijevaju s južnih obronaka Varaždinsko-toplinskog gorja.

Važni vodotok je rijeka Bednja u južnom rubnom dijelu Općine, koja ujedno predstavlja južnu granicu te teče u smjeru zapad-istok. Navedeni vodotok ima pluvijalni (kišni) režim protjecanja, a maksimalni vodostaj slijedi nakon velikih padalina, posebice u jesen i proljeće.

Kvaliteta vode u rijeci Bednji je III. kategorije, dok je propisana kvaliteta vode II. kategorije. Lijeve pritoke rijeke Bednje su kanali Bužanić i potoci Brodišće, Beletinec, Krušljevec i Slugovine. Najduži potok na području je potok Beletinec koji teče kroz istoimeno naselje. U sjevernom dijelu Općine teče kroz šumoviti, a u južnom kroz naseljeni dio naselja¹³.

¹³ Mrežne stranice Općine Sveti Ilija. Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/opcenito-o-opcini/>

Slika 4. Vodotoci na području općine Sveti Ilija

Izvor: Geoportal

Na području općine Sveti Ilija nema opasnosti od katastrofalnih poplava, no moguća je pojava plavljenja poljoprivrednih površina i gospodarskih objekata usred veće količine oborina i topljenja snijega što rezultira izlivanjem rijeke iz korita. Prema procjeni rizika od velikih nesreća za područje općine Sveti Ilija¹⁴, najveća zabilježena poplava bila je 2014. godine kada je rijeka Bednja izašla iz korita i poplavila poljoprivredne površine uz korito rijeke. Zbog velikih količina oborinske vode došlo je do plavljenja podruma određenog broja kuća u naselju Doljan, dok ostale katastrofe u bližoj povijesti na području Općine nisu zabilježene.

Najveći protoci u svim vodotocima su u proljetnom razdoblju kod topljenja snijega i proljetnih kiša. Jesenske kiše izražene su manjim dotocima u vodotoke. Uz redovno održavanje, i uređenje spomenute dionice Bednje, može vodni sustav funkcionirati bez ikakvih opasnosti od poplava. Godišnji hod količine oborina je kontinentalnog tipa s maksimumom u lipnju i sekundarnim maksimumom u studenom. Srednja godišnja količina padalina iznosi oko 900 mm.

5.3.4 Seizmološka obilježja

Identificirane prijetnje na području općine Sveti Ilija u skladu su s identificiranim prijetnjama na razini Varaždinske županije, a to uključuje potres, poplave, ekstremne temperature te epidemije i pandemije. Tijekom 2016. godine izrađene su Smjernice za izradu procjena rizika od veliki nesreća na području

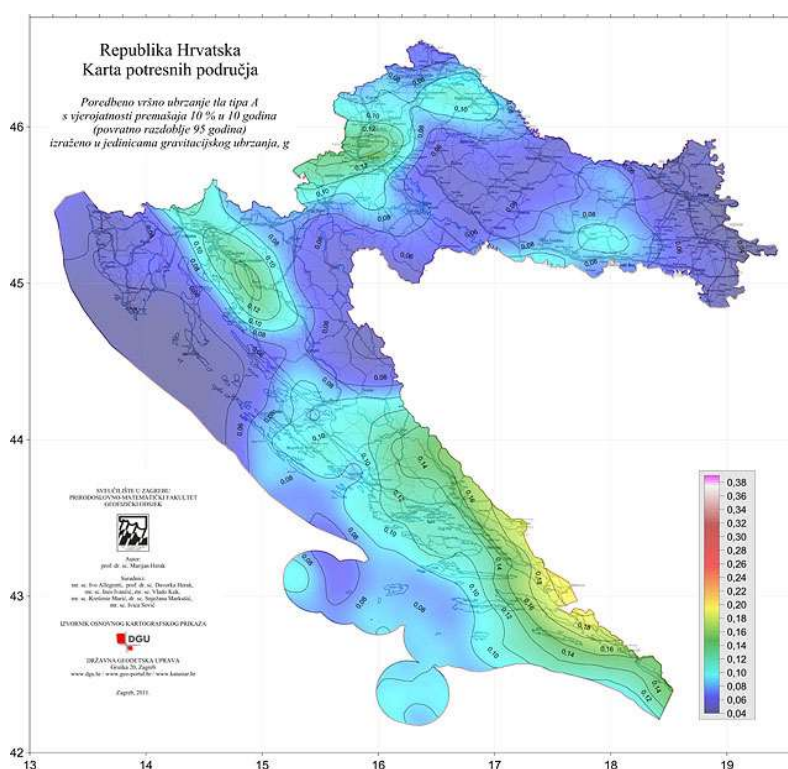
¹⁴ Procjena rizika od velikih nesreća za područje Općine Sveti Ilija. (2021). Revizija I. -12/2021. Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/wp-content/uploads/2022/08/Revizija-I-Procjene-rizika-Sveti-Ilija-2021.pdf>

Varaždinske županije, prema kojima je izrađena Procjena rizika od velikih nesreća za područje općine Sveti Ilija. Prema dopuni područnog ureda civilne zaštite Varaždin za navedeni dokument, područje općine Sveti Ilija ugroženo je intenzitetima potresa jačine do VII° MCS ljestvice.

Prema seizmološkoj karti (Kuk, 1987) s povratnim razdobljem od 50 god. i 100 god. metodom Medvedeva, na lokaciji zahvata može se očekivati potres od VI° prema MCS (Mercalli - Cancani - Sieberg) skali, dok je seizmičnost po MCS skali za povratni period od 200 i 500 g. na ovom području VII°.

Na portalu Karte potresnih područja Republike Hrvatske¹⁵ kojeg je razvio Geofizički odsjek Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, za lokaciju zahvata (geografska dužina $\lambda=16^{\circ}19'28''$ i geografska širina $\phi=46^{\circ}14'44''$) očitane su vrijednosti horizontalnih vršnih ubrzanja tla tipa A (agR) za povratna razdoblja od $T_p = 95, 225$ i 475 godina izraženih u jedinicama gravitacijskog ubrzanja ($1\text{ g} = 9,81\text{ m/s}^2$), $T_p = 95$ godina: agR = 0,09 g (takav bi potres na širem području zahvata imao intenzitet $I_0 = \text{VII}^{\circ}$ MCS), $T_p = 225$ godina: agR = 0,13 g (takav bi potres na širem području zahvata imao intenzitet $I_0 = \text{VIII}^{\circ}$ MCS), odnosno $T_p = 475$ godina: agR = 0,18 g (takav bi potres na širem području zahvata imao intenzitet $I_0 = \text{VIII}^{\circ}$ MCS).

Slika 5. Karta potresnih područja Republike Hrvatske u proteklih 95 godina

Izvor: Geofizički odsjek Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Jedan od primarnih preventivnih segmenata zaštite od štetnih djelovanja potresa mora biti sadržan kod izrade prostorno planske dokumentacije. U dokumentima prostornog uređenja mjere zaštite moraju se ostvarivati temeljem propisanih zajedničkih prostornih normativa i standarda koje vode

¹⁵ Karte potresnih područja Republike Hrvatske. Dostupno na: <http://seizkarta.gfz.hr/hazmap/karta.php>

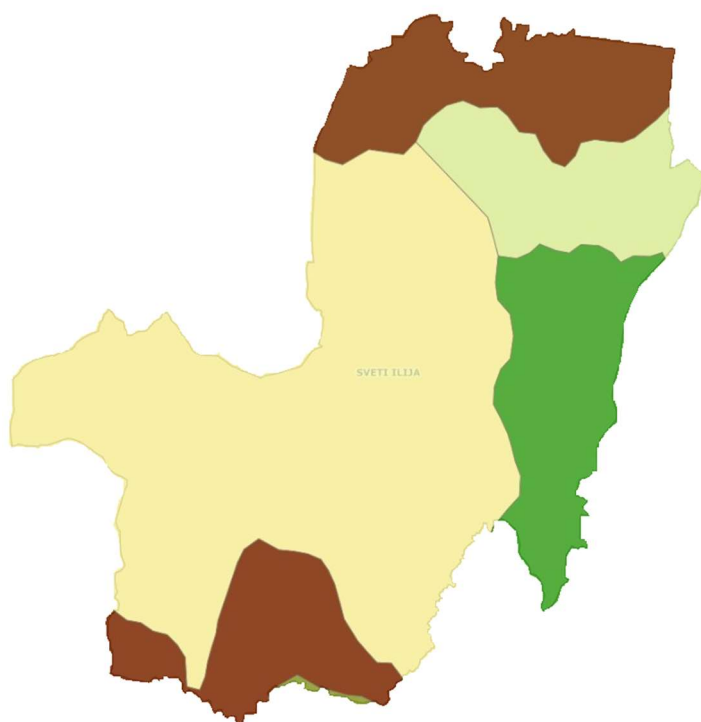
općem smanjenju povredljivosti urbanih struktura te moraju biti sadržani u koncepcijama i rješenjima, od prostornih planova područne (regionalne) samouprave.

5.3.5 Pedološka obilježja

Područje općine Sveti Ilija bogato je poljoprivrednim zemljištima, šumama i vodotocima, a spoj brežuljkastih i nizinskih dijelova daje raznolikost strukturi i kakvoći tla. Područjem dominira lesivirano pseudoglejno tlo (tip 10) na praporu dubine od 70 do 150 cm te nagiba 3-15 % koje zauzima središnji dio Općine, a čije su karakteristike slaba dreniranost te jaka osjetljivost prema kemijskim polutantima. Navedeno tlo spada među umjereno ograničena obradiva tla. Prisutna su i močvarno glejna, djelomično hidromeliorirana tla nagiba 0-1 % i dubine između 20 i 90 cm koja se prostiru na krajnjem sjevernom (tip 46) i južnom dijelu (tip 43) Općine, pretežito uz vodene površine. Na močvarno glejnim površinama prisutne su stagnirajuće površinske vode te visoka razina podzemne vode, vrlo slabe dreniranosti te jake osjetljivosti prema kemijskim polutantima. Na istočnom dijelu Općine prisutna su rendzina na laporu (flišu) ili mekim vapnencima (rigolana tla vinograda) (tip 17) nagiba između 8 i 30 % te dubine između 30 i 150 cm. Tlo karakterizira slaba osjetljivost prema kemijskim polutantima. Na sjeveroistočnom dijelu Općine prisutna je i kategorija tla koja obuhvaća lesivirano tlo na praporu (tip 8), pseudoglej, euterično smeđe i močvarno glejno tlo. Navedeno tlo je pretežno slabo drenirano s jakom osjetljivosti prema kemijskim polutantima, nagib tla je od 0 do 10 %, a dubina iznosi između 70 i 150 m.

Na rubnim južnim dijelovima općine Sveti Ilija u tragovima se pojavljuje kiselo smeđe tlo na klastitima (tip 24), s vrijednosti pH u vodi manjoj od 5,5, s manje od 50 % skeleta, nagibom između 10 i 35 %, dubinom od 50 do 90 cm te jakom osjetljivosti prema kemijskim polutantima.

Slika 6. Pedološka obilježja područja općine Sveti Ilija

Legenda	
	Lesivirano pseudoglejno na praporu
	Lesivirano na praporu
	Močvarno glejno
	Rendzina na laporu (flišu) ili mekim vapnencima
	Kiselo smeđe na klastitima

Izvor: ENVI atlas okoliša

Sukladno podacima prikazanim na karti, u nastavku slijedi opis prisutnih jedinica tla na području općine Sveti Ilija.

Slika 7. Obilježja jedinica tla prisutnih na području općine Sveti Ilija

Kartirane jedinice tla			
Broj	Sastav i struktura		Obilježja
	Dominantna	Ostale jedinice tla	
8	Lesivirano na praporu	Pseudoglej. Euterično smeđe, močvarno glejno, koluvij	- umjereno ograničeno obradivo tlo - slaba dreniranost - jaka osjetljivost na kemijska onečišćenja
10	Lesivirano pseudoglejno na praporu	lesivirano tipično, pseudoglej, močvarno glejno, kiselo smeđe na praporu	- umjereno ograničena obradiva tla - slaba dreniranost - jaka osjetljivost na kemijska onečišćenja
17	Rendzina na laporu (flišu) ili mekim vapnencima	rigolana tla vinograda, sirozem silikatno karbonatni, lesivirano na laporu ili praporu, močvarno glejno, euterično smeđe	- ograničena obradiva tla - nagib terena >15 i/ili 30% - dubina tla <60 cm - slaba osjetljivost na kemijska onečišćenja
24	Kiselo smeđe na klastitima	Ranker regolitični, lesivirano, pseudoglej, smeđe podzolasto	- ograničena obradiva tla - kiselost tla $k < 5,5$ pH u vodi - skeletnost < 50% skeleta - jaka osjetljivost na kemijska oštećenja
43	Močvarno glejno	djelomično hidromeliorirana, Koluvij s prevagom sitnice	- privremeno nepogodno za obradu - stagnirajuće površinske vode - visoka razina podzemne vode - vrlo slaba dreniranost - jaka osjetljivost na kemijska onečišćenja
46	Močvarno glejno	djelomično hidromeliorirano, močvarno glejno vertično	- privremeno nepogodno za obradu - stagnirajuće površinske vode - visoka razina podzemne vode - vrlo slaba dreniranost - jaka osjetljivost na kemijska onečišćenja - vertičnost vt > 30 % gline

Izvor: ENVI atlas okoliša, Namjenska pedološka karta RH¹⁶

Na temelju navedenih podataka može se zaključiti kako na području općine Sveti Ilija nalazi nekoliko vrsta tla sa specifičnim karakteristikama koje utječu na mogućnost poljoprivrednog iskorištavanja te drugih aktivnosti. Među problematikom se ističe slaba drenažnost tla koja stvara potrebu za dobrim upravljanjem oborinama, uključivanje mjere hidromelioracije, navodnjavanje te poduzimanje mjera za zaštitu od poplava. Visoka osjetljivost određenih tipova tla prema kemijskim polutantima ukazuje na

¹⁶ Bogunović, M. i dr. (1998). Namjenska pedološka karta Republike Hrvatske Mjerila 1:300 000. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/file/422019>

potrebu za kontroliranim korištenjem pesticida, gnojiva i drugih kemikalija u svrhu sprječavanja kontaminacije.

Nedaleko od naselja Sveti Ilija, oko 2 km jugozapadno, nalazi se zona glinovitih naslaga koja se pruža u smjeru jug-jugoistok u predjelu nazvanom Vučenica. Geološkom prospekcijom utvrđeno je područje glinovitih naslaga gornjopontske starosti. Stanje rezervi je nepoznato. Prema preliminarnim ispitivanjima glina je povoljna za upotrebu u opekarskoj industriji.¹⁷

Prema prostornom planu uređenja Varaždinske županije na području općine Sveti Ilija nalaze se 2 napuštena eksploatacijska polja¹⁸. Na ovom području postoji geološki potencijal gotovo svih mineralnih sirovina, posebice na području uz rijeku Bednju. Prema posljednjem prostornom planu uređenja općine Sveti Ilija nema značajnih površina na kojima bi se planiralo istraživanje i iskorištavanje mineralnih resursa¹⁹.

---

¹⁷ Rudarsko-geološka studija Varaždinske županije. (2016). Hrvatski geološki institut. Zagreb. Dostupno na: <https://www.varazdinska-zupanija.hr/media/k2/attachments/2706-rudarsko-geo-studija.pdf>

¹⁸ Prostorni plan Varaždinske županije. (2022). Dostupno na: <https://www.varazdinska-zupanija.hr/dokumenti/prostorni-planovi.html>

¹⁹ Prostorni plan uređenja Sveti Ilija. (2018). Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/prostorni-urb-plan/>

6. Analiza ulaznih podataka povezanih s temom zelene urbane obnove

6.1 Analiza strateških i prostorno-planskih dokumenata

Tijekom izrade analize strateških i prostorno-planskih dokumenata za potrebe izrade SZUO Sveti Ilija u obzir su uzeti svi relevantni prostorno-planski i strateški dokumenti na razini Općine Sveti Ilija, kao i dokumenti na razini Varaždinske županije i RH. To obuhvaća Prostorni plan Općine Sveti Ilija te Prostorni plan Varaždinske županije sa svim dosadašnjim izmjenama i dopunama, strategije i planove razvoja na razini općine i županije. Analiza strateških i prostorno-planskih dokumenata usmjerena je na povezivanje definiranih mjera i aktivnosti u sklopu SZUO s elementima i funkcijama ZI i KG.

Sukladno Zakonu o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19, 67/23), Općina Sveti Ilija je nositelj izrade Prostornog plana na lokalnoj razini, a tijela Općine dužna su osigurati izradu izvješća o stanju u prostoru. JLS dužne su dopuniti prostorne planove uređenja tako da odrede neuređene dijelove građevnih područja i izgrađene dijelove tih područja planirane za urbanu preobrazbu.

Ciljevi prostornog uređenja obuhvaćaju osiguravanje ravnomjernog prostornog razvoja, prostorne održivosti, racionalno korištenje i očuvanje prostornih kapaciteta, zaštitu i njegu prostornih osobitosti i vrijednosti, osiguravanje funkcionalnosti, pristupačnosti i uporabe raznih društvenih, ekonomskih i socijalnih usluga za potrebe stanovništva. Među ciljevima prostornog uređenja spominje se i razvoj zelene infrastrukture uz poštovanje prirodnog i urbanog krajobraza i kulturnog nasljeđa kako bi se stvorio visokovrijedni izgrađeni prostor koji uvažava specifičnosti pojedinih cjelina. Prostorno uređenje temelji se na načelima integralnog pristupa, uvažavanja znanstveno i stručno utvrđenih činjenica, prostorne održivosti razvitka i vrsnoće gradnje, ostvarivanja i zaštite javnog i pojedinačnog interesa, horizontalne integracije u zaštiti prostora, vertikalne integracije te javnosti i slobodnog pristupa podacima i dokumentima značajnim za prostorno uređenje²⁰.

Potrebno je unaprijediti monitoring okoliša te uvesti dodatni elementi i alati za utvrđivanje stvarnog stanja okoliša kako bi se omogućila dostupnost podataka o bioraznolikosti, kvaliteti zraka i vode, što će rezultirati prepoznavanjem i uvođenjem održivih urbanističkih praksi, participativnom planiranju i povezivanju s relevantnim međunarodnim standardima.

6.1.1 Strateški dokumenti

SZUO općine Sveti Ilija povezana je sa sljedećim strateškim dokumentima Općine Sveti Ilija i Varaždinske županije:

- Provedbeni plan Općine Sveti Ilija 2022.-2025.

²⁰ Zakon o prostornom uređenju. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_12_153_3220.html

- Plan razvoja Varaždinske županije za razdoblje od 2021. do 2027. godine

U nastavku slijedi prikaz važećih strateških dokumenata te njihova poveznica s mjerama i projektima kojima se potiče razvoj zelene infrastrukture.

Tablica 7. Usklađenosti SZUO općine Sveti Ilija sa strateškim dokumentima na lokalnoj i županijskoj razini

Provedbeni plan Općine Sveti Ilija 2022.-2025.	
Obrazloženje	Provedbeni plan Općine Sveti Ilija 2022.-2025. je srednjoročni akt strateškog planiranja koji određuje prioritetne mjere i aktivnosti za provedbu ciljeva povezanih s relevantnim dugoročnim i srednjoročnim aktima strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za JLS. Provedbeni plan Općine Sveti Ilija 2022.-2025. usklađen je sa strateškim ciljevima NRS 2030. Prioriteti i mjere koje se mogu povezati s razvojem zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja su: - <i>Prioritet 1. Stvaranje preduvjeta za povećanje društvene jednakosti</i> - o <i>Mjera 1.1. Unaprjeđenje uvjeta za osiguranje kvalitetnog obrazovanja</i> - o <i>Mjera 1.3. Promicanje kulture i kulturnih sadržaja te razvoj sporta i rekreacije</i> - <i>Prioritet 2. Efikasan i održiv razvoj infrastrukture te poboljšanje prometne povezanosti</i> - o <i>Mjera 2.1. Održavanje i izgradnja komunalne infrastrukture</i> - o <i>Mjera 2.2. Održivo gospodarenje otpadom</i> - o <i>Mjera 2.4. Izgradnja i održavanje prometne infrastrukture</i>
Povezanost ciljeva	Mjera 1.1. uključuje aktivnosti izgradnje i unaprjeđenja infrastrukture za osnovnoškolsko obrazovanje Mjera 1.3. u sklopu prioriteta 1. adresira neodgovarajuće stanje i opremljenost društvenih, kulturno-zabavnih i sportsko-rekreacijskih objekata te važnost uređenja i dodatne izgradnje društvene infrastrukture kojom se želi potaknuti snažnije uključivanje stanovništva u društveni život lokalne zajednice. Navedena mjera povezana je s ciljevima razvoja zelene infrastrukture, odnosno stvaranje smislenih, funkcionalnih i povezanih zelenih i otvorenih prostora kojima se unaprjeđuje kvaliteta života lokalnog stanovništva. Mjere u okviru Prioriteta dva odnose se na efikasan i održiv razvoj infrastrukture te poboljšanje prometne povezanosti, posebice mjere 2.1., 2.2. i 2.4. koje ističu važnost razvoja i održavanja komunalne infrastrukture, provođenje i nadzor nad održivim gospodarenjem otpadom te izgradnju i modernizaciju prometne infrastrukture.
Plan razvoja Varaždinske županije za razdoblje od 2021. do 2027. godine	
Obrazloženje	Plan razvoja Varaždinske županije za razdoblje 2021. – 2027. (Plan razvoja) srednjoročni je akt strateškog planiranja od značaja za županiju kojim se definiraju posebni ciljevi za provedbu strateških ciljeva iz Nacionalne razvojne strategije RH do kraja 2030. godine te sektorskih i višesektorskih strategija RH. Plan razvoja utvrđuje strateški okvir razvoja Županije temeljem prethodno izrađene analize stanja te prepoznatih razvojnih potreba i potencijala. Sadrži i ključne strateške odrednice poput vizije, razvojnih prioriteta, posebnih ciljeva, mjera i strateških projekata. Izrada strategije zelene urbane obnove direktno ili indirektno doprinosi gotovo svim posebnim ciljevima u okviru Plana razvoja Varaždinske županije za razdoblje od 2021. do 2027. godine, a to su: - PC 1: Pametan i održiv gospodarski rast - PC 2: Razvoj funkcionalne i održive turističke regije - PC 3: Razvoj i povećanje dostupnosti kulture i kulturno-umjetničkih sadržaja- kultura dostupna svima - PC 5: Učinkovito upravljanje razvojem - PC 7: Zaštita prirode i okoliša te smanjenje utjecaja klimatskih promjena - PC 8: Jačanje otpornosti na rizike od katastrofa i povećanje sigurnosti stanovništva

Povezanost ciljeva	- PC 9: Unaprjeđenje osnovne regionalne i lokalne infrastrukture te organizacije prometnih sustava - PC 11: Promicanje socijalnog blagostanja i dostojanstvenog starenja - PC 12: Stvaranje poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva, mlade i obitelji Strategija zelene urbane obnove povezuje se s ciljevima održivog razvoja kroz poticanje kružnog gospodarstva, inovacija i lokalnog poduzetništva u zelenim projektima te unaprjeđenje energetske učinkovitosti, što doprinosi pametnom i održivom gospodarskom rastu (PC 1.). Razvoj zelene infrastrukture i modernizacija prometnih pravaca, obuhvaćeni strategijom, podržavaju očuvanje prirodne i kulturne baštine te povećanje turističke valorizacije prostora, što se izravno veže uz PC 2. Revitalizacijom urbanih prostora kroz zelene projekte doprinosi se i povećanju dostupnosti kulturnih i umjetničkih sadržaja (PC 3.). Uključivanje održivih metoda urbanog planiranja osigurava veću kvalitetu prostornog razvoja, revitalizaciju urbanih i ruralnih područja te smanjenje negativnih demografskih učinaka, čime se doprinosi PC 4. Implementacija mjera energetske učinkovitosti i zelene gradnje fokusira se na zaštitu biološke raznolikosti i smanjenje emisija stakleničkih plinova, čime se adresira PC 7. Strategija također podržava jačanje otpornosti na rizike kroz implementaciju zelenih elemenata u zgradarstvu, plansko upravljanje okolišem i edukacije o održivom razvoju (PC 8.). Provedbom mjera za razvoj održive mobilnosti, uključujući biciklističke i pješačke staze, modernizaciju prometnica i oborinskih sustava, doprinosi se smanjenju negativnog utjecaja prometa na okoliš (PC 9.). Stvaranjem i unaprjeđenjem javnih prostora strategija izravno podržava socijalno blagostanje, bolju integraciju zajednica te veću dostupnost javnih usluga (PC 11. i PC 12.).

6.1.2 Prostorno planski dokumenti

Prostorni plan Općine Sveti Ilija prvotno je izrađen 2004. godine te je objavljen u Službenom vjesniku Varaždinske županije, nakon čega je došlo do 2 izmjene i dopune. Prva izmjena Prostornog plana bila je 2009. godine, a druga izmjena je bila 2018. godine. Prema Prostornom planu Općine Sveti Ilija, površine na području općine imaju sljedeće namjene:

• POVŠINE ZA RAZVOJ I UREĐENJE PROSTORA/POVRŠINA NASELJA

a) GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA (izgrađeni i neizgrađeni dijelovi građevinskog područja naselja i izdvojenih dijelova građevinskih područja naselja, s rezerviranim namjenama)

- Mješovite, pretežito stambene namjene,
- Rezervat mješovite, pretežito stambene namjene,
- Stambene namjene,
- Javne i društvene namjene,
- Gospodarske namjene,
- Sportsko-rekreacijske namjene,
- Mješovite namjene - povremenog stanovanja (hobi i vikend izgradnja),
- Rezervat mješovite namjene - povremenog stanovanja (hobi i vikend izgradnja),
- Groblja

Tablica 8. Namjene unutar građevinskog područja naselja

Namjene unutar građevinskog područja naselja (ha)	Beletinec	Doljan	Križanec	Krušljevec	Seketin	Sveti Ilija	Tomaševac Biškupečki	Žigrovec	OPĆINA SVETI ILIJA
Mješovita, pretežito stambena namjena	63,97	29,76	31,92	16,88	46,43	59,66	26,37	25,48	300,47
Rezervat mješovite, pretežito stambene namjene	0,55					1,78			2,33
Stambena namjena						5,57			5,57
Javna i društvena namjena	1,82					4,60			6,42
Sportsko-rekreacijska namjena i javne zelene površine	0,29	0,72	0,34	0,34		1,39	0,34	0,58	3,96
Mješovita namjena-povremeno stanovanje	28,65	2,26	3,60	6,48	13,78	5,65		0,32	60,74
Rezervat mješovite namjene-povremeno stanovanje	0,49					0,49			0,98
Gospodarska namjena			1,55			2,64	17,67		21,86
Groblja	0,78							3,01	3,79
Ukupno	96,55	32,74	37,37	23,70	60,21	81,78	44,38	29,39	406,12
Uređenost građevinskog područja									
Izgrađeni dio	59,00	20,22	24,02	12,86	36,76	46,77	21,23	16,68	237,54
Neizgrađeni uređeni dio	30,45	11,52	12,61	10,64	23,34	28,99	9,25	10,54	137,34
Neizgrađeni neuređeni dio	7,10	1,00	0,74	0,20	0,11	6,02	13,90	2,17	29,39
Ukupno	96,55	32,74	37,37	23,70	60,21	81,78	44,38	29,39	406,12

Izvor: PPU Općine Sveti Ilija

• **POVRŠINE ZA RAZVOJ I UREĐENJE PROSTORA/POVRŠINA IZVAN NASELJA**

b) IZDVOJENA GRAĐEVINSKA PODRUČJA IZVAN NASELJA (izgrađena i neizgrađena prostorna cjelina izvan građevinskog područja naselja, s rezerviranim namjenama)

- Sportsko-rekreacijska namjena

Tablica 9. Izdvojeno građevinsko područje izvan naselja

Izdvojeno građevinsko područje izvan naselja	Prema važećoj teritorijalnoj granici	Prema predloženoj promjeni teritorijalne granice		Ukupno
	Krušljevec	Krušljevec	Beletinec	
Izgrađeno/zaposjednuto	1,89	(1,95)	0,87	2,82
Neizgrađeni uređeni dio	0,77	(0,82)	0,36	1,18
Neizgrađeni neuređeni dio	1,23	(1,27)	0	1,27
UKUPNO	3,89	(4,04)	1,27	5,27

c) IZGRAĐENE/UREĐENE STRUKTURE IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA (s rezerviranim namjenama)

- Gospodarska namjena (građevine namijenjene poljoprivrednoj proizvodnji, građevine namijenjene gospodarenju u šumarstvu i lovstvu, površine za iskorištavanje i istraživanje mineralnih sirovina)
- Sportsko-rekreacijska namjena
- Stambene i pomoćne građevine za vlastite potrebe i potrebe seoskog turizma

- Infrastrukturni sustavi i građevine
- Zatečena izgradnja izvan građevinskog područja
- Ostala izgradnja izvan građevinskog područja

d) NEIZGRAĐENE POVRŠINE IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA (osnovne namjene površina)

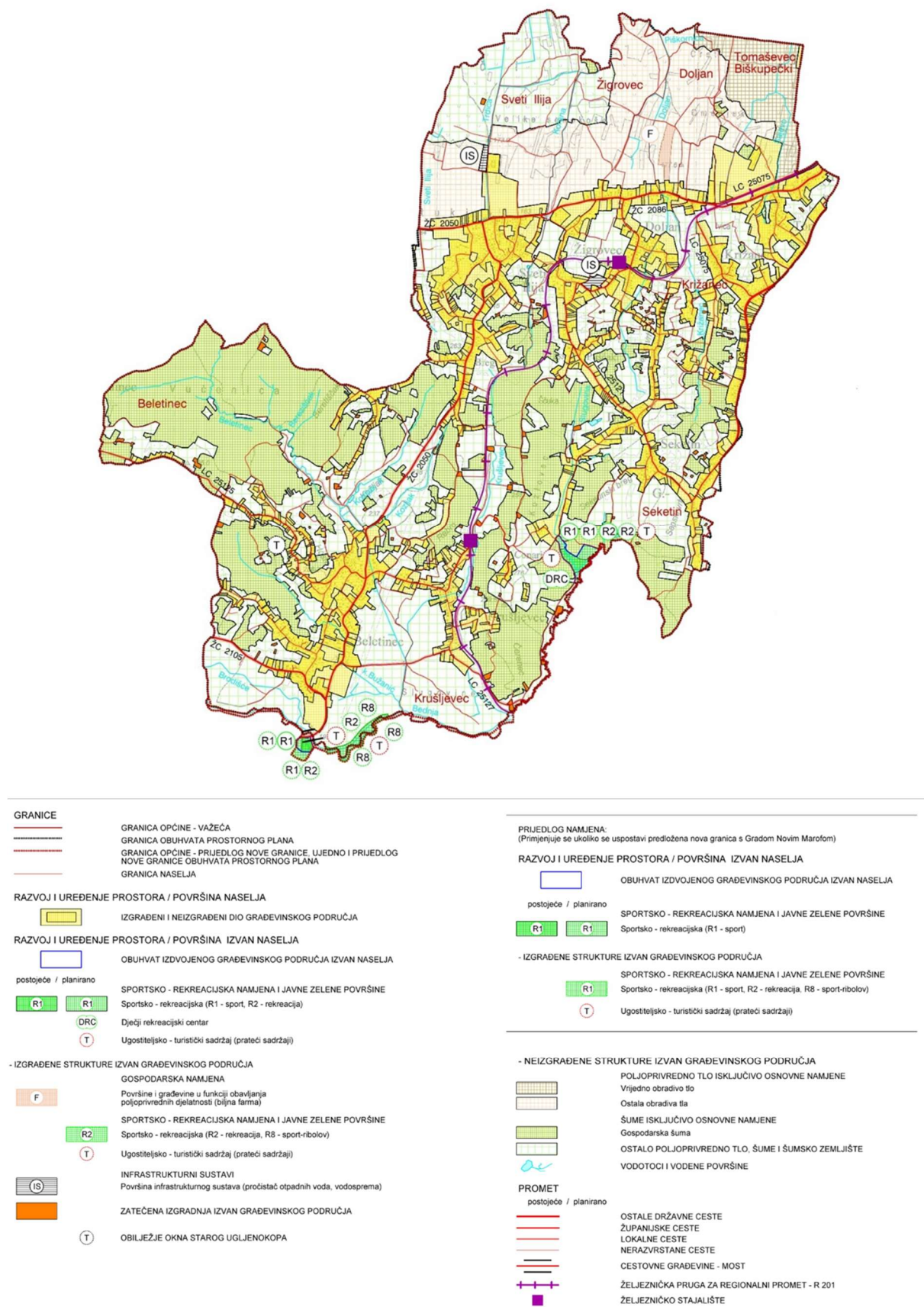
- Poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene: - vrijedno obradivo tlo
- ostala obradiva tla
- Šume isključivo osnovne namjene: - gospodarske šume
- Ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumske površine
- Vodne površine

Većina građevinskog područja unutar naselja je mješovite, pretežito stambene namjene (73,99 %) i mješovite namjene za povremeno stanovanje (14,96 %). U prosjeku je 58,5 % građevinskog područja izgrađeno, a neizgrađeni dio građevinskih područja je u većem dijelu uređeni (82,4 %), dok je u manjem dijelu neuređeni (17,6 %).

Namjene izvan građevinskog područja naselja	Oznaka	Površina (ha)
Gospodarska namjena	F	2,9
Sportsko-rekreacijska namjena	R	2,12
Infrastrukturni sustavi i građevine	IS	2,15
Zatečena izgradnja izvan građevinskog područja	Z	6,58
IZGRAĐENE/UREĐENE STRUKTURE IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA		13,75
Poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjere	P	225,00
- vrijedno obradiva tla	P2	42,75
- ostala obradiva tla	P3	182,25
Šumske površine- gospodarske namjene	Š1	431,79
Ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište	PŠ	644,97
Vodne površine	V	0,47
- Jezera		0,47
NEIZGRAĐENE POVRŠINE IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA		1302,23

Izgrađene/uređene strukture izvan građevinskog područja iznose 13,75 ha, od toga najveći dio zauzima zatečena izgradnja izvan građevinskog područja, zatim površine gospodarske namjene, a podjednako su prisutne površine sportsko-rekreacijske namjene te infrastrukturni sustavi i građevine. Među neizgrađenim površinama izvan građevinskog područja čine poljoprivredna i šumska područja, a u manjoj su mjeri prisutne vodene površine u obliku jezera.

Slika 8. Korištenje i namjena prostora općine Sveti Ilija

6.2 Povijesna analiza

Prvi tragovi čovječanstva na području općine Sveti Ilija bile su dvije kamene sjekire koje datiraju još iz prapovijesti. Civilizacija se počela razvijati u antičko doba, a prvi pisani izvor vezan uz Općinu je isprava Zagrebačkog kaptola iz 1236. godine u kojoj se spominju toponimi Obrys kao ime potoka i Beletyncy kao tvrđava. Župa Sveti Ilija spominje se i 1247. godine u prvom popisu župa Zagrebačke županije.

Slika 9. Župna Crkva Svetog Ilije Proroka u Svetom Iliji

Izvor: Općina Sveti Ilija

Prema kasnijim pisanim izvorima iz 17. i 18. stoljeća pronađeni su podaci o provođenju obrazovnih programa i učiteljima, koji su uz školska zaduženja obavljali i zvonarsku službu. Bogatstvo baroknog razdoblja na području općine Sveti Ilija svjedoče brojni spomenici arhitekture, a u crkvi Svih Svetih u Beletincu te staroj crkvi u Svetom Iliji pronađeni su elementi gotike. Na mjestu današnje crkve sv. Ilije koja je izgrađena 1914. godine, nekad se nalazila stara gotička crkva koja je više puta pregrađivana i uništena u snažnom potresu 1895 godine. Među važnijim kulturnim spomenicima je kurija grofova Patačić u Seketinu koja je izgrađena krajem 17. i početkom 18. stoljeća²¹. Navedena kurija smatra se jednim od najljepših dragulja u mozaiku kurija i klijeti sagrađenih na Varaždinbregu i okolici, a trenutno se nalazi u posjedu obitelji Puttar.

²¹ Mrežne stranice Općine Sveti Ilija. Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/>

Slika 10. Kurija Patačić u Seketinu

Izvor: Varaždinska županija

Među zanimljivijim povijesnim pričama i legendama ističe se Kurija na imanju Obrež u posjedu grofova Patačića od Zajezde, koje povijest pamti kao vinopije. Zanimljiv je podatak kako se uz Kuriju Obrež veže svojevrsni antialkoholni pokret seljaka tijekom tridesetih godina 19. stoljeća koji je zagovarao pretjerano ispijanje vode²², na što je tadašnji svećenik napisao šaljivu poslanicu svojim vjernicima na pokladnu nedjelju kako bi spriječio pokret. Radi nedostatka interesa trenutnih vlasnika, posjed Obrež je trenutno u ruševnom i zapuštenom stanju²³.

²² Terra Croatia. Dostupno na: <https://www.terra-croatia.eu/sveti-ilija/>

²³ Dvorci, crkve i stari gradovi. Blog dostupan na: [https://blog.dnevnik.hr/dvorci-crkve/2021/09/1632346798/svilija-obrez.html#gallery\[1631542207\]/1/](https://blog.dnevnik.hr/dvorci-crkve/2021/09/1632346798/svilija-obrez.html#gallery[1631542207]/1/)

Slika 11. Kurija na imanju Obrež

Izvor: Dvorci, crkve i stari gradovi²⁴

6.3 Društvena analiza

6.3.1 Struktura društva

Prema popisu stanovništva iz 2021. godine, na području općine Sveti Ilija bilo je ukupno 971 kućanstva, a prosječan broj osoba u kućanstvu iznosio je 3,31. Kućanstva su privatna, od toga je bilo 788 obiteljskih kućanstva (81,15 %) i 183 neobiteljskih kućanstva. Od ukupno 936 obitelji, najviše su zastupljeni bračni/životni parovi s djecom (51,28 %), zatim bračni/životni partneri bez djece (25,43 %), majka s djecom (14,53 %), izvanbračni parovi s djecom (3,42 %), otac s djecom (3,10 %) te izvanbračni parovi bez djece (2,24 %). Gotovo su podjednako zastupljena kućanstva s 1, 2, 3 i 4 člana koja sveukupno čine 74,34 % kućanstva u Općini. Na području Općine ima ukupno 1.702 stanova, od toga je 1.146 stanova za stalno stanovanje, 554 stanova koji se koriste povremeno te 2 stana u kojima se samo obavlja djelatnost. Stanovi za stalno stanovanje u prosjeku imaju površinu od 109,74 m², a nenastanjeno je čak 175 stanova za stalno stanovanje. Među stanovima koji se koriste povremeno dominiraju stanovi za odmor kojih je 413, a ostatak čine stanovi koji se koriste u vrijeme sezonskih radova u poljoprivredi.

Većinu stanovništva u 2021. činili su hrvati (99,23 %), a u tragovima su prisutni srbi, česi, makedonci, nijemci, slovinci i ostali. Struktura stanovništva prema vjeri prikazuje kako su većina stanovništva Katolici (86,95 %), nakon čega dolaze ostali kršćani (7,71 %), a u manjem omjeru pripadnici ostalih vjera ili osobe koje nisu pripadnici vjerske skupine ili se ne žele izjasniti.

²⁴ Dvorci, crkve i stari gradovi. Blog dostupan na: [https://blog.dnevnik.hr/dvorci-crkve/2021/09/1632346798/svilija-obrez.html#gallery\[1631542207\]/1/](https://blog.dnevnik.hr/dvorci-crkve/2021/09/1632346798/svilija-obrez.html#gallery[1631542207]/1/)

Prema podacima DZS-a, ukupni migracijski saldo Varaždinske županije u razdoblju od 2019.-2023. postepeno je prelazio iz negativnog u sve veći pozitivni saldo, s izuzetkom 2021. godine kada je i vanjski i unutarnji migracijski saldo bio negativan. U usporedbi s RH, vidljivo je da su migracije u Varaždinskoj županiji blaže te da su uvjeti povoljniji, s obzirom da u posljednjih nekoliko godina ima više doseljenih. Migracijski saldo se u 2022. godini poboljšao i na razini RH te je iznosio ukupno 11.688, dok je u 2023. godini porastao na 30.178. Ukupni migracijski saldo Varaždinske županije u 2023. godini iznosio je 1.434.

Tablica 10. Vanjska i unutarnja migracija u razdoblju od 2019.-2023. godine za područje VŽŽ i RH

Vanjska i unutarnja migracija stanovništva		Republika Hrvatska			Varaždinska županija		
		Vanjska migracija	Unutarnja migracija	Ukupno	Vanjska migracija	Unutarnja migracija	Ukupno
2019.	Doseljeni	37.726	71.790	109.516	1.408	2.775	4.183
	Odseljeni	40.148	71.790	111.938	1.384	2.781	4.165
	Saldo	-2.422	0	-2.422	24	-6	18
2020.	Doseljeni	33.414	64.155	97.569	1.206	2.495	3.701
	Odseljeni	34.046	64.155	98.201	1.182	2.480	3.662
	Saldo	-632	0	-632	24	15	39
2021.	Doseljeni	35.912	71.864	107.776	1.356	2.598	3.954
	Odseljeni	40.424	71.864	112.288	1.501	2.611	4.112
	Saldo	-4.512	0	-4.512	-145	-13	-158
2022.	Doseljeni	57.972	72.243	130.215	2.223	2.682	4.905
	Odseljeni	46.287	72.243	118.530	1.656	2.739	4.395
	Saldo	11.685	0	11.685	567	-57	510
2023.	Doseljeni	69.396	73.186	142.582	2.841	2.796	5.637
	Odseljeni	39.218	73.186	112.404	1.323	2.880	4.203
	Saldo	30.178	0	30.178	1.518	-84	1.434

Izvor: DZS

U općini Sveti Ilija je 2021. godine živjelo 3.242 stanovnika, od kojih je njih 1.769 od rođenja stanovalo na ovom području, njih 1.318 doselilo je s područja Republike Hrvatske, a njih 155 doselilo je iz inozemstva. Najviše je doseljenih iz područja Varaždinske županije (972), zatim iz drugog naselja unutar Općine (262), a najmanje je doseljenih iz druge županije (129). Iz inozemstva je doselilo 155 stanovnika, od toga je najviše doseljenih iz Njemačke (67), Bosne i Hercegovine (26) i Slovenije (20).

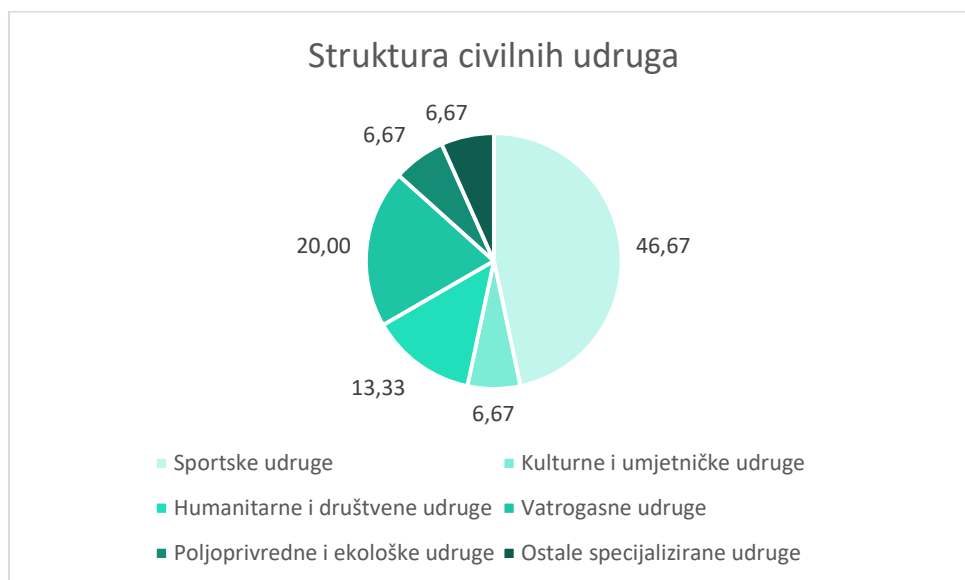
U razdoblju od 2019.-2023. godine vidljiv je pozitivan rast migracijskog salda na području općine Sveti Ilija. Najviše doseljenika došlo je iz područja gradova i općina unutar Varaždinske županije, a vidljiv je postepeni rast doseljenih iz ostalih kategorija, posebice doseljenih iz inozemstva u 2022. i 2023. godini. S druge strane, najviše stanovnika odselilo je također unutar područja Varaždinske županije. Primjetan je rast pozitivnog migracijskog salda u razdoblju od 2020. do 2023. godine.

Tablica 11. Unutarnja i vanjska migracija stanovništva općine Sveti Ilija od 2019. do 2023. godine

Vanjska i unutarnja migracija stanovništva		Općina Sveti Ilija				
		Unutar Općine	Unutar Varaždinske županije	Iz/ u drugu županiju	Iz/ u inozemstvo	Ukupno
2019.	Doseljeni	6	45	10	4	65
	Odseljeni		34	6	23	69
	Saldo		11	4	-19	-4

2020.	Doseljeni	3	29	19	12	63
	Odseljeni		48	5	6	62
	Saldo	0	-19	14	6	1
2021.	Doseljeni	0	47	9	5	61
	Odseljeni		31	7	15	53
	Saldo	0	16	2	-10	8
2022.	Doseljeni	6	50	10	16	82
	Odseljeni		37	8	16	67
	Saldo	0	13	2	0	15
2023.	Doseljeni	3	56	15	31	105
	Odseljeni		41	12	23	79
	Saldo	0	15	3	8	26

Na području općine Sveti Ilija djeluje 15 udruga građana, među kojima su najbrojnije sportske udruge te humanitarne i društvene te vatrogasne udruge. Općina u svojem proračunu osigurava sredstva za sufinanciranje sportskih djelatnosti i udruga koje se uglavnom financiraju iz članarina i sredstva proračuna.

Izvor: Registar udruga Republike Hrvatske

U nastavku slijedi popis udruga na području općine Sveti Ilija prema kategorijama djelovanja.

Tablica 12. Popis civilni udruga u općini Sveti Ilija

Vrsta	Udruge
Sportske udruge	• Nogometni klub Obreš Sveti Ilija
	• Pikado klub „Ily bar“
	• Društvo za šport i rekreaciju
	• Športsko ribolovni klub „Keder“ Beletinec
	• Društvo za sport i rekreaciju Doljan
	• Nogometni klub "Bednja" Beletinec
	• Rekreativno-sportska udruga Seketin
	• Kulturno umjetničko društvo Beletinec
Kulturne i umjetničke udruge	
Humanitarne i društvene udruge	• Udruga umirovljenika Općine Sveti Ilija
	• „Udruga žena Općine Sv. Ilija- selo Doljan“

Vatrogasne udruge	• Vatrogasna zajednica općine Sveti Ilija • Dobrovoljno vatrogasno društvo Sveti Ilija • Dobrovoljno vatrogasno društvo Beletinec- Krušljevec
Poljoprivredne i ekološke udruge	• Udruga vinogradara i voćara „GROZDEK“ Općine Sveti Ilija
Ostale specijalizirane udruge	• Balkanska organizacija porođajnih djelatnika

Izvor: Registar udruga

6.3.2 Socijalno uključivanje i usluge socijalne skrbi

Brigu o socijalno ugroženim osobama na području općine Sveti Ilija osigurava Hrvatski zavod za socijalni rad. U Varaždinu se pružaju i Usluge Zavoda za javno zdravstvo, hitne medicinske pomoći i specijalističke usluge. Općina Sveti Ilija redovno izdvaja sredstva za socijalna davanja, a raspoređuje ih prema pristiglim zahtjevima građana. Socijalna davanja uključuju sljedeće:

- Jednokratne novčane pomoći za novorođenu djecu,
- Za osobe koje se nalaze u stanju socijalne potrebe,
- Za osobe s invaliditetom,
- Za bolesne i stare osobe,
- Novčane pomoći za nabavu ogrijeva.

Općina Sveti Ilija pruža potporu mladim obiteljima u rješavanju stambenog pitanja sufinanciranjem kupnje starijih kuća ili zemljišta za gradnju novih domova. Također, kroz financiranje školskih programa, općina nastoji potaknuti razvoj digitalnih vještina, olakšavajući prilagodbu suvremenim i budućim digitaliziranim sustavima i tehnologijama. Stanovnicima Općine dostupne su ljekarničke usluge u ljekarni Sveti Ilija i ljekarničkom depou u Beletincu.

Zdravstvena zaštita u općini Sveti Ilija obuhvaća sve kategorije stanovništva. Prema podacima HZZO-a, na dan 3.1.2024. godine u općini Sveti Ilija bilo je 3.310 zdravstveno osiguranih osoba. Zdravstvenu djelatnost obavljaju 2 tima liječnika opće obiteljske medicine, jedan tim liječnika u prostorima Općine Sveti Ilija u Svetom Iliji, a drugi u prostorima Doma zdravlja Varaždinske županije u Beletincu. U naselju Beletinec nalazi se i ordinacija dentalne medicine, međutim većina stanovništva Općine, osim Beletinca, ovu vrstu usluge obavlja u susjednim općinama (Beretinec i Gornji Kneginec)²⁵.

6.3.3 Obrazovanje

Prema analizi obrazovne strukture stanovništva općine Sveti Ilija iz 2021. godine, vidljivo je da općina ima manji udio stanovnika bez škole u usporedbi s prosjekom županije i države. S druge strane, udio visokoobrazovanih stanovnika također je nešto niži. Ističe se veći postotak stanovnika sa završenom srednjom školom u odnosu na županijski i državni prosjek. Podaci pokazuju da u obrazovnoj strukturi općine prevladavaju osobe sa srednjom stručnom spremom (63,24 %), slijede oni s osnovnom školom

²⁵ Provedbeni program Općine Sveti Ilija za razdoblje 2022.-2025. (2021). Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/registar-ugovora-2/dokumenti/>

(21,73 %), dok visokoobrazovani čine 13,96 %. U znatno manjem udjelu prisutni su nekvalificirani radnici (0,22 %) i osobe koje su završile samo dio osnovne škole (0,86 %).

Tablica 13. Obrazovna struktura stanovnika općine Sveti Ilija

Obrazovna struktura	Republika Hrvatska		Varaždinska županija		Općina Sveti Ilija	
	broj	%	broj	%	broj	%
Broj stanovnika staro 15 i više godina	3.319.417	-	137.334	-	2.780	-
Bez škole (NK)	22.980	0,69	598	0,44	6	0,22
1- 3 razred	10.334	0,31	348	0,25	0	0,00
4-7 razred	65.306	1,97	2.350	1,71	24	0,86
Završena osnovna škola (OŠ)	576.892	17,38	28.956	21,08	604	21,73
Srednja škola (SSS)	1.843.303	55,53	80.200	58,40	1.758	63,24
Visoko obrazovanje	798.853	24,07	24.850	18,09	388	13,96
• Stručni studij (VŠS)	275.579	-	9.829	-	155	5,58
• Sveučilišni studij (VSS)	506.395	-	14.738	-	231	8,31
• Doktorat znanosti (DR)	16.879	-	283	-	2	0,07
Nepoznato	1.749	0,05	32	0,02	0	0,00

Izvor: DZS

Na području Općine djeluju dvije matične ustanove, a to su Osnovna škola Vladimir Nazor u naselju Sveti Ilija te Osnovna škola Beletinec u Beletincu. U posljednjih 10 godina vidljiv je postepeni pad broja učenika, a negativni niz je prekinut tijekom školske godine 2018./2019. kada je zabilježen pozitivni rast, a od školske godine 2020./2021. primjetan je kontinuirani rast broja upisanih učenika. Navedene ustanove u školskoj godini 2024./2025. zajedno broje 322 učenika, što je rast od 9,15 % u odnosu na 2020./2021. godinu kada je zabilježen prvi rast broja učenika. Osnovna škola Vladimir Nazor ima 237 učenika raspoređenih u 16 razrednih odjela s prosječnih 14,8 učenika po razrednom odjelu, a Osnovna škola Beletinec ima 85 učenika u 8 razrednih odjela s prosječnih 10,6 učenika po razrednom odjelu²⁶.

Na području Općine prisutne su i dvije predškolske obrazovne ustanove, Dječji vrtić „Anđeo“ u Svetom Iliji te Dječji vrtić „Gumbek“ u Beletincu. Tijekom školske godine 2023./2024. u navedene predškolske ustanove bilo je upisano ukupno 152 djece, a u vrtićima je bilo zaposleno ukupno 20 osoba²⁷. Dječji vrtić Anđeo djeluje u sklopu samostana Presvetoga Trojstva Kćeri Božje ljubavi u Sv. Iliji, a provodi programe koji su verificirani od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta: redoviti cjelodnevni program (10 sati) poludnevni 5 satni program, program predškole, program igraonice- dva dana u tjednu u trajanju od dva sata. Provođenje programa sufinancira Općina Sveti Ilija²⁸. Dječji vrtić Gumbek osnovan je 2021. godine te ima 5 soba za boravak djece, uključujući 2 jasljičke i 3 vrtićke grupe. U Dječjem vrtiću Gumbek također se provode redoviti programi, programi predškole te je dostupno rano učenje engleskog jezika²⁹.

Tablica 14. Dječji vrtići i druge pravne osobe koje ostvaruju program predškolskog odgoja za razdoblje od 2021.-2024.

2021/2022	2022/2023	2023/2024

²⁶ Školski rudnik. Dostupno na: <https://mzom.gov.hr/ser-skolski-e-rudnik-3419/3419>

²⁷ DZS. Dostupno na: <https://podaci.dzs.hr/hr/statistika-u-nizu/>

²⁸ Mrežne stranice Općine Sveti Ilija. Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/vrtici/>

²⁹ Dječji vrtić Gumbek. Dostupno na: <https://dv-gumbek.hr/o-nama/>

RH	Broj ustanova	1.708	1.727	1.744
	Broj djece	142.440	147.888	153.212
	Broj zaposlenih	23.438	25.380	26.397
VŽŽ	Broj ustanova	62	62	60
	Broj djece	5.872	5.883	6.508
	Broj zaposlenih	833	902	919
Općina Sveti Ilija	Broj ustanova	1	2	2
	Broj djece	34	130	152
	Broj zaposlenih	4	19	20

Izvor: DZS- Gradovi u statistici

Na području općine Sveti Ilija nema ustanove koja pruža srednjoškolsko obrazovanje, no kvalitetno srednjoškolsko obrazovanje je lako dostupno zbog blizine Grada Varaždina i uspostavljenog javnog prijevoza.

Prema posljednjim podacima DZS-a za akademsku godinu 2022./2023., ukupno 76 studenata s područja općine Sveti Ilija je bilo upisano na stručni i sveučilišni studij u zimskom semestru, od toga je najviše studenata bilo upisano na sveučilišne studije, potom na stručne studije i u manjoj mjeri na veleučilišta te umjetničke akademije. Jedan student bio je upisan na poslijediplomski doktorski studij.

6.4 Gospodarska analiza

6.4.1 Opća gospodarska kretanja na području Općine

Temelj gospodarstva Varaždinske županije čini prerađivačka industrija koja ostvaruje 54 % ukupnog prihoda županije te ima velik potencijal rasta izvoza. Izvoz poduzetnika iz Varaždinske županije čini čak 7 % ukupnoga hrvatskog izvoza. Prema viziji HGK-a, razvoj Varaždinskog kraja počiva na povezivanju znanosti i gospodarstva, razvoju visokoj školskosti, osobito razvoj STEM područja, razvojno-istraživačkim kapacitetima okupljenim oko Tehnološkog parka i daljnjem jačanju internacionalizacije proizvoda i usluga³⁰.

Na rang listi poduzetnika gradova i općina Varaždinske županije, poduzetnici općine Sveti Ilija u 2023. godini zauzimaju 17. mjesto prema broju poduzetnika i ukupnim prihodima, 19. mjesto po broju zaposlenih, 14. mjesto prema dobiti razdoblja, 10. mjesto prema gubitku razdoblja, 14. mjesto prema iskazanom rezultatu poslovanja u usporedbi s poduzetnicima u drugim gradovima i općinama unutar županije.

Prema analizi financijskih rezultata poslovanja poduzetnika sa sjedištem u Svetom Iliji u 2023. godini, djelovalo je 63 poduzetnika, koji su ostvarili ukupne prihode u iznosu od 39,5 mil EUR, što ih je svrstalo

³⁰ Hrvatska gospodarska komora- Gospodarstvo Varaždinske županije. <https://hgk.hr/zupanijska-komora-varazdin/gospodarstvo-zupanije>

na 234. mjesto među 556 gradova i općina u RH. Od ukupnog broja poduzetnika, bilo je 43 dobitaša i 20 gubitaša.

Tablica 15. Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika RH, Varaždinske županije i općine Sveti Ilija u 2023. godini

Teritorijalna razina		RH	Varaždinska županija	Općina Sveti Ilija
Broj poduzetnika	Broj	156.145	4.875	63
	Rang	-	8	267
Broj radnika	Broj	1.029.659	45.733	374
	Rang	-	6	238
Ukupni prihod	Broj	161.141.112	5.170.006	39.470
	Rang	-	8	234
Dobit razdoblja	Broj	11.514.610	336.025	4.615
	Rang	-	8	179
Gubitak razdoblja	Broj	2.753.272	52.796	681
	Rang	-	10	189
Neto dobit/gubitak	Broj	8.761.338	283.229	3.934
	Rang	-	7	168

Iznosi u tisućama EUR

Izvor: FINA

Poduzetnici sa sjedištem u Svetom Iliji u 2023. godini zapošljavali su 374 radnika, što čini 0,8% ukupno zaposlenih u Varaždinskoj županiji te manje od 0,1% zaposlenih u Republici Hrvatskoj.

Poduzetnici s područja Općina povećali su dobit prije oporezivanja za 40,4% i povećali dobit razdoblja za 38,0 %, dok su ukupni prihodi veći za 18,9 % u odnosu na prethodnu godinu. U 2023. godini ostvareni je veći uvoz od izvoza, a najveći izvoz ostvarili su poduzetnici CROMA-VARAŽDIN d.o.o., RTM INDUSTRIAL MONTAGE d.o.o. i ALEKTRO d.o.o.

Tablica 16. Rang lista poduzetnika sa sjedištem u Svetom Iliji prema ukupnim prihodima u 2023. godini

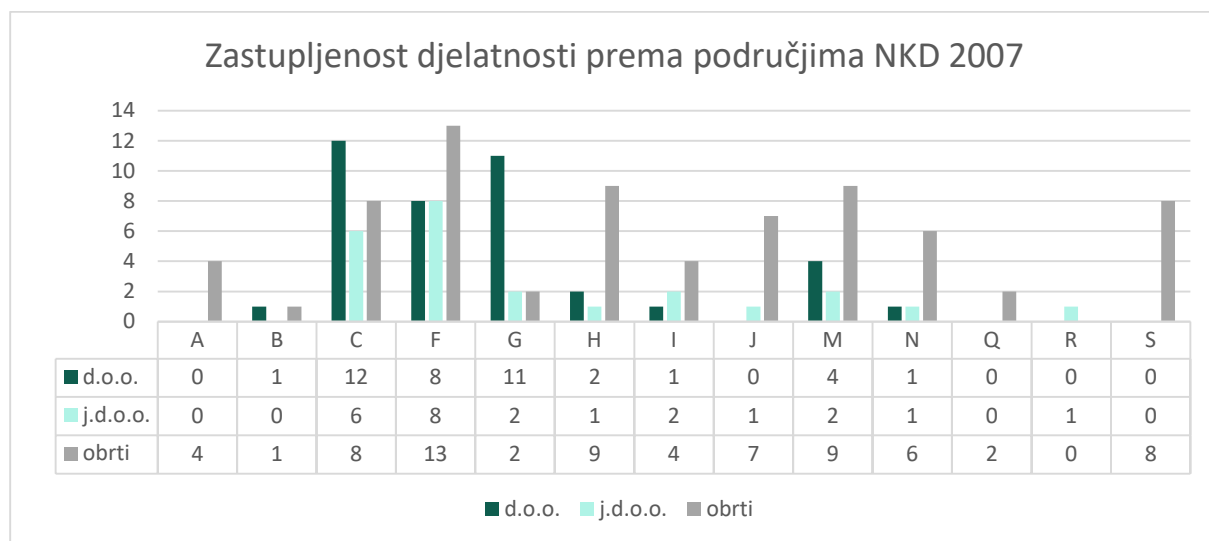
Rang	Naziv poduzetnika	Djelatnost	Ukupni prihodi u tisućama EUR
1.	GEOBIM d.o.o.	43. 12 Pripremni radovi na gradilištu	1.269
2.	CROMA- VARAŽDIN d.o.o.	10.89 Proizvodnja ostalih prehrambenih proizvoda, d.n.	579
3.	ŠTROMAR d.o.o.	49.41 Cestovni prijevoz robe	527
4.	GAŠO, obrt za proizv. trg. i usluge, vl. Stjepan Gašparić	46.73 Trgovina na veliko drvom, građevinskim materijalom i sanitarnom opremom	440
5.	FIDOS d.o.o.	47.78 Ostala trgovina na malo novom robom u specijaliziranim prodavaonicama	230

Izvor: FINA

Na području Općine je u 2024. godini djelovalo 164 pravnih osoba, od toga je 15 udruga, 40 društva s ograničenom odgovornošću (d.o.o.), 24 jednostavnih društva s ograničenom odgovornošću (j.d.o.o.), 73 obrta, 4 OPG-a, 4 obrazovne i 2 zdravstvene ustanove, 1 javno tijelo i 1 seljačko domaćinstvo. Među poduzetnicima su najzastupljeniji obrtnici (53,28 %), zatim društva s ograničenom odgovornošću

(29,20 %) i jednostavna društva s ograničenom odgovornošću (17,52 %). Prema sektorima, prevladavaju poduzetnici u građevinarstvu i prerađivačkoj industriji.

Grafikon 3. Raspodjela poslovnih subjekata na području općine Sveti Ilija prema sektorima NKD 2007

Izvor: Sudski registar, Obrtni registar

Prema prostornom planu uređenja općine Sveti Ilija, planirana je veća gospodarska zona koja će se protezati kroz naselja Tomaševac Biškupečki i Križanec, a manjim dijelom je izgrađena. Gospodarska zona je planirana i većim dijelom izgrađena u naselju Sveti Ilija.

BDP po stanovniku u Varaždinskoj županiji je u 2021. godini iznosio 13.089,00 EUR, a ukupna vrijednosti BDP-a iznosila je 2.118.898.000 EUR³¹.

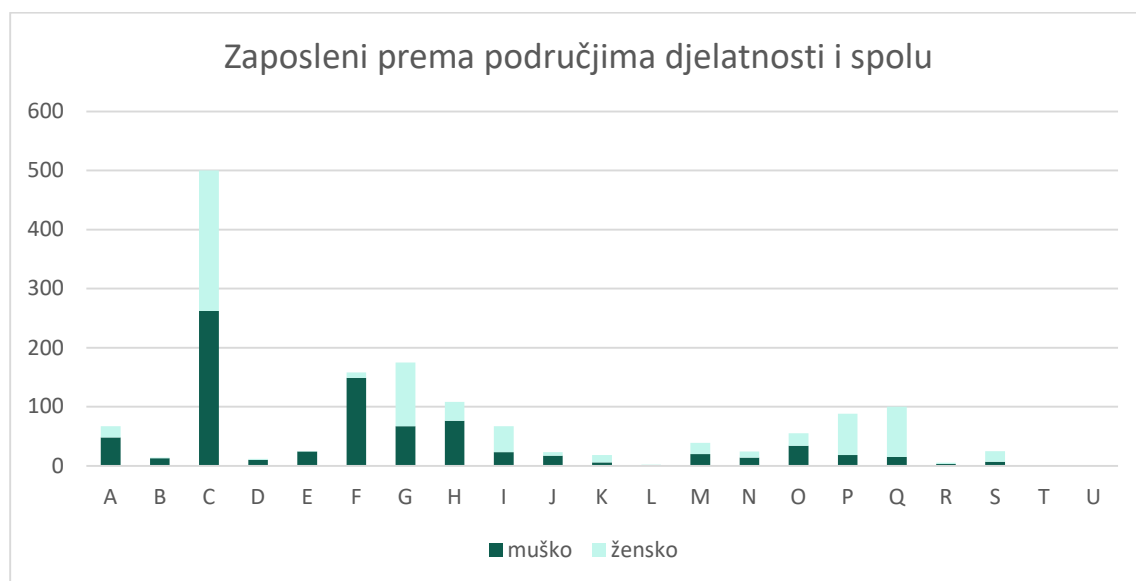
6.4.2 Tržište rada

U 2023. godini, prosječan broj zaposlenih u Varaždinskoj županiji bio je 71.780. Od tog broja, 45,6 % činile su žene, dok su muškarci činili 54,4 %. Najveći udio zaposlenih bio je u prerađivačkoj industriji (33,4 %), slijedila je trgovina na veliko i malo, uključujući popravak motornih vozila i motocikala (11,6 %), te građevinarstvo (9,8 %).

U Općini je u 2021. godini bilo ukupno 1.506 zaposlenih, od toga je 53,59 % muških osoba, a ostatak zaposlenika čine ženske osobe. Vidljiva je značajna nerazmjernost među spolovima u pojedinim sektorima, a posebice se izdvajaju djelatnosti iz sektora rudarstva i vađenja (B), opskrbe vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša (E) i građevinarstvo (F) s više od 90 % muških zaposlenika. Muški zaposlenici dominantniji su i u sektorima poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (A), opskrbe električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija (D), prijevozu i skladištenju (H) te Informacijama i komunikacijama (J), dok žene dominiraju u sektorima obrazovanja (P), zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (Q) i ostalim uslužnim djelatnostima (S). U ostalim sektorima je zastupljenost oba spola ravnomjernije raspoređena.

³¹ Ministarstvo gospodarstva. Dostupno na: <https://investcroatia.gov.hr/county-stats/varazdinska-zupanija/>

Grafikon 4. Zaposlenost lokalnog stanovništva prema spolu i djelatnostima u 2021. godini

Izvor: DZS

Varaždinska županija je u samom vrhu prema zaposlenosti stanovništva. Prosječna stopa registrirane nezaposlenosti u Varaždinskoj županiji je u 2023. godini iznosila 3,1, a manju stopu registrirane nezaposlenosti ima samo Grad Zagreb. Na razini države, stopa registrirane nezaposlenosti iznosila je 6,6. Broj nezaposlenih u općini Sveti Ilija postepeno pada, a u posljednjih 5 godina se prosječni broj nezaposlenih smanjio s 49,2 na 32,9. Krajem 2024. godine broj nezaposlenih iznosio je 37, a od toga je gotovo polovina nezaposlenih prethodno radila u prerađivačkoj industriji. Primjetno je kako je prosječna nezaposlenost veća u drugoj polovini godine u odnosu na prvu polovicu.

Prema podacima DZS-a, prosječne isplaćene neto plaće u I. kvartalu 2024. godine u Varaždinskoj županiji varirale su između 953 i 1.615 EUR. Najveće isplaćene neto plaće u I. kvartalu 2024. godine isplaćene su u sektoru O- Javna uprava i obrana (1.686 EUR), zatim sektor Q- Djelatnosti zdravstvene zaštite (1.638 EUR) i sektoru J- Informacije i komunikacije (1.630 EUR). Najmanje plaće bile su u sektoru N- Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (930 EUR) te sektoru I- Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (960 EUR). U usporedbi s III. kvartalom u 2023. godini, zabilježen je rast plaća u svim sektorima, a najveći rast od 20,5 % zabilježen je u sektoru L- Poslovanje nekretninama, zatim rast od 19,4 % u sektoru P- Obrazovanje te rast od 18,6 % u sektoru E- Opskrba vodom.

Prosječna mjesečna neto plaća po radniku kod poduzetnika sa sjedištem u Svetom Iliji iznosila je u 2023. godini 872 EUR, što je 9,6% više od prosječne mjesečne neto plaće u 2022. godini. Najveća prosječna mjesečna neto plaća na razini Svetog Ilije, u iznosu od 1.211 EUR, obračunata je radnicima kod poduzetnika u području djelatnosti A - Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo

6.4.3 Poslovno okruženje

Prema važećem Prostornom planu, u općini Sveti Ilija predviđene su dvije gospodarske zone:

- Veća gospodarska zona koja se prostire na područje naselja Tomaševac Biškupečki i Križanec. Ova zona je djelomično izgrađena.
- Manja gospodarska zona u naselju Sveti Ilija, koja je većim dijelom izgrađena.

Sukladno Strateškom razvojnom planu, Općina Sveti Ilija planira kroz različite mjere nastaviti poticati postojeće razvojne procese, kao i pokretati nove projekte u gospodarstvu, s posebnim naglaskom na razvoj malog i srednjeg poduzetništva. Planirana područja namijenjena gospodarskim sadržajima ocjenjuju se dostatnima, uz mogućnost manjih korekcija granica.

6.4.4 Turizam i kultura

Na području Općine je tijekom 2023. godine ostvareno je 2.471 noćenja, što je porast od 24,24 % u odnosu na 2022. godinu. Turizam se značajno razvio u razdoblju od 2019. do 2023. godine, gdje je broj stalnih postelja porastao za 214,28 % u odnosu na 2019. godinu, a broj turističkih dolazaka za 391 % i broj noćenja za 323,11 % u odnosu na 2019. godinu. Prema dostupnim podacima, vidljiv je rastući trend broja turističkih dolazaka i noćenja, a primjetna je veća zastupljenost stranih turista u odnosu na domaće. Većinu turističkih dolazaka i noćenja na području Općine čine strani turist s različitih emitivnih tržišta, a po načinu dolaska turista prevladavaju individualni dolasci naspram organiziranih. Udio domaćih turista pretežito je iznosio između 31-48 %, dok je udio ostvarenih noćenja domaćih turista varirao između 11-22 %. Postotak dolaska domaćih turista u promatranom je razdoblju kontinuirano u porastu. Postepeno raste i prosječni broj ostvarenih noćenja po turistu, koji je u 2023. godini iznosio 2,1 noćenja za domaće i 7 noćenja za strane turiste.

Tablica 17. Broj postelja, ostvarenih dolazaka i noćenja turista na području općine Sveti Ilija u razdoblju od 2019. - 2023.

Općina Sveti Ilija		2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Broj postelja	Stalne postelje	14	20	29	31	43
	Pomoćne postelje	2	3	5	7	13
	UKUPNO	16	23	34	38	56
Dolasci	Domaći turisti	34	42	177	183	260
	Strani turisti	74	66	123	172	271
	UKUPNO	108	108	300	355	531
Noćenja	Domaći turisti	65	196	611	500	562
	Strani turisti	519	605	934	1505	1909
	UKUPNO	584	801	1545	2005	2471

Izvor: DZS, Turizam u 2019., 2020., 2021., 2022., 2023.

Područje općine Sveti Ilija trenutno je dio Turističke zajednice Varaždinski Bregi. Prema izvješću o radu TZ Varaždinski Bregi iz 2022. godine, najveći broj stranih turista dolazi iz Poljske (10,54 %) i Njemačke (10,45 %), a najviše noćenja ostvaruju turisti iz Njemačke. U manjem omjeru su prisutni turisti iz Koreje (6,93 %), Slovačke (5,40 %), Češke (3,60 %), Austrije (3,38 %), Italije (2,67 %), Ukrajine (2,67 %), Slovenije (2,40 %) i Nizozemske (2,07 %).

Među smještajnim objektima prevladavaju kuće za odmor (9), a u manjoj mjeri vile (1)³². Smještajnu ponudu na području općine Sveti Ilija čine sljedeći objekti: Holiday home Gajski vrh, Villa Toscana, Kuća za odmor Forest Hill, Kuća za odmor „Zen“, Georgina Sunny Hill House, Kuća za odmor Đurđica, Kuća za odmor Briška, Holiday Home Boltar, Maja's Village House, Kuća za odmor Crux.

Ugostiteljsku ponudu u općini Sveti Ilija čine: Seljačko – domaćinstvo – izletnički turizam „Kod Barbare“, ugostiteljski objekti: Illy bar, Caffè Bar Lady – Žigrovec, Mladen, obrt za ugostiteljstvo, Caffè Bar Črleni lajbek, Caffè bar – „La bamba“ – Beletinec i objekt s uslugom cateringa La Familia Bregović, obrt za ugostiteljstvo.³³

U općini Sveti Ilija aktivno se razvija kulturni život, pri čemu se kroz program promicanja kulture izdvajaju sredstva za različite aktivnosti. To uključuje sufinanciranje Kulturno-umjetničkog društva, provedbu međunarodne suradnje putem projekata poput „Festivala hrvatske kulture“ u suradnji s općinom Devinska Nova Ves iz Republike Slovačke, zatim kapitalne donacije vjerskim zajednicama te organizaciju raznih manifestacija. Prema Provedbenom programu Općine Sveti Ilija za razdoblje 2022.–2025., planira se unaprijediti turistička ponuda općine kroz valorizaciju prirodne i kulturne baštine, uključujući uspostavu poučnih staza i vidikovaca kako bi se ona adekvatno predstavila posjetiteljima.

6.5 Analiza baza podataka zelenih površina

Javne zelene površine su parkovi, drvoredi, živice, cvjetnjaci, travnjaci, skupine ili pojedinačna stabla, dječja igrališta s pripadajućom opremom, javni športski i rekreacijski prostori, zelene površine uz ceste i ulice, ako nisu sastavni dio nerazvrstane ili druge ceste odnosno ulice i slično. Pod održavanjem javnih zelenih površina podrazumijeva se košnja, obrezivanje i sakupljanje biološkog otpada s javnih zelenih površina, obnova, održavanje i njega drveća, ukrasnog grmlja i drugog bilja, popločenih i nasipanih površina u parkovima, opreme na dječjim igralištima, fitosanitarna zaštita bilja i biljnog materijala za potrebe održavanja i drugi poslovi potrebni za održavanje tih površina.

Općina Sveti Ilija smještena je dijelom u nizinskom, a dijelom u brežuljkastom području. Najveće površine šuma i šumskog zemljišta nalaze se u središnjem dijelu. Javne zelene površine u vlasništvu Općine prostiru se uz rijeku Bednju te su redovito održavane u smislu košnje, rušenja po potrebi. Na području općine Sveti Ilija nema zaštićenih dijelova prirode prema Zakonu o zaštiti prirode, kao niti dijelova prirode planiranih za zaštitu ili područja ekološke mreže Natura 2000.

U tablici u nastavku prikazani su podaci o jedinicama imovine u vlasništvu Općine Sveti Ilija na kojima se nalaze javne zelene površine koje uređuje Općina. U slučaju trgova i pješačkih zona, javnih parkirališta te dječjih igrališta, iskazana je približna (≈) površina na kojoj se protežu navedeni sadržaji, dok je kod drugih kategorija iskazana površina cijele čestice.

³² Turistička zajednica Varaždinski bregi. Dostupno na: <https://varazdinski-bregi.com/smiestaj/>

³³ Turistička zajednica Varaždinski bregi. Dostupno na: <https://varazdinski-bregi.com/lokali/>

Tablica 18. Jedinice imovine Općine Sveti Ilija koje sadrže javne zelene površine

Vrsta jedinice	Naziv jedinice	Čestica	Površina
Javna parkirališta	Parkiralište	1880 k.o. Sveti Ilija	2236 m ²
	Parkiralište	2461 k.o. Beletinec	814 m ²
Javne zelene površine	Parkiralište	4573 k.o. Beletinec	307 m ²
	Park	2820 k.o. Sveti Ilija	179 m ²
		1797 k.o. Sveti Ilija	200 m ²
	Zemljište za sport i rekreaciju, Dječja igrališta	1600 k.o. Sveti Ilija	9933 m ²
		1928 k.o. Sveti Ilija	254 m ²
		2626 k.o. Sveti Ilija	1068 m ²
		3451 k.o. Sveti Ilija	3029 m ²
		2348/1 k.o. Sveti Ilija	427 m ²
		1816 k.o. Beletinec	1089 m ²
		2808 k.o. Beletinec	1743 m ²
		3234 k.o. Beletinec	3401 m ²
		206 k.o. Podevčevo	8603 m ²
Ribnjak	ŠRK Keder	dio rijeke Bednje od granice sa mjestom Beletinec Završje RKM 60+800 do granice Krušljevec-Presečno RKM 57+400	tri rukavca starog toka rijeke Bednje, te svi ostali rukavci koji postoje unutar administrativne granice Općine Sveti Ilija
Groblja	Grobna kuća Žigrovec	1881/1	5122 m ²
		1881/2	3440 m ²
		1881/3	2627 m ²
		k.o. Sveti Ilija	
	Grobna kuća Beletinec	2228 k.o. Beletinec	7456 m ²

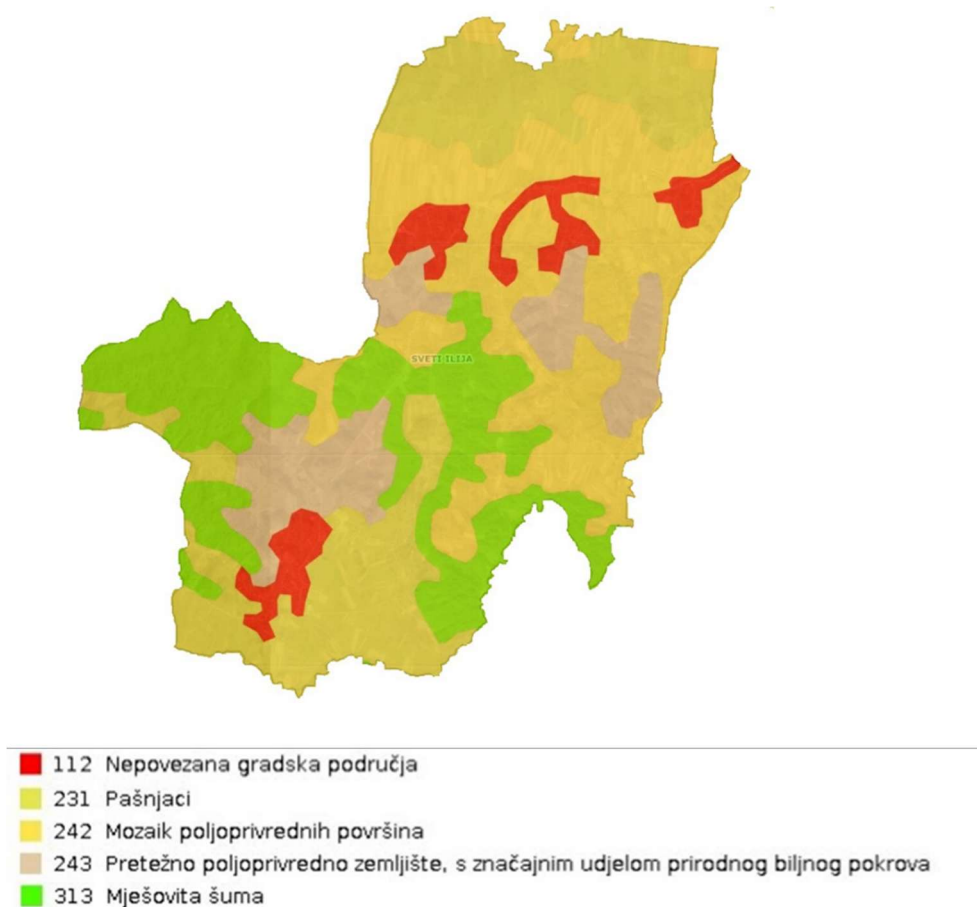
Izvor: JUO Općina Sveti Ilija

6.6 Analiza prirodnih elemenata i prirodnih staništa

Unatoč povoljnim uvjetima za poljoprivrednu proizvodnju, razvoj poljoprivrede na području općine Sveti Ilija usporavaju mali zemljišni posjedi i nedovoljna iskorištenost resursa. Obradive poljoprivredne površine pokrivaju 14,2% općinskog područja, dok je 43,4% područja prekriveno mozaikom poljoprivrednog i šumskog zemljišta, uključujući oranice, vinograde, voćnjake, livade, pašnjake i šumarce³⁴.

³⁴ Provedbeni program Općine Sveti Ilija za razdoblje 2022. – 2025.

Slika 12. Pokrov i namjena korištenja zemljišta općine Sveti Ilija prema CORINE 2018.

Izvor: ENVI atlas okoliša³⁵

Prema podacima Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju za 2023. godinu, u općini Sveti Ilija registrirano je: 64 obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (OPG), 41 samostalnih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (SOPG), 2 obrta, 2 trgovačka društva i 1 subjekt u kategoriji „ostali“. U 2019. godini taj broj bio je veći, s ukupno 112 OPG-a, 1 SOPG, 2 obrta, 2 trgovačka društva i 1 subjekt u kategoriji „ostali“³⁶.

Ukupna površina korištena za poljoprivrednu proizvodnju iznosi 219,23 hektara, raspoređenih na 838 parcela. Najveći dio obradivog zemljišta čine oranice (144,18 ha ili 65,77%), slijede livade (47,81 ha ili 21,81%), voćnjaci (12,27 ha ili 5,60%), vinogradi (9,06 ha ili 4,13%) te ostale površine (5,91 ha ili 2,69%). Prema Jedinstvenom zahtjevu iz 2020. godine, najčešće uzgajana kultura je kukuruz (58,19 ha), zatim ječam (11,34 ha), plemenita vinova loza (8,15 ha), pšenica (7,8 ha) i miješani voćnjaci (5,47 ha). Značajne površine zauzimaju i livade (31,74 ha), ugar (10,15 ha) te trave i travolike paše (7,48 ha). Ekološkom proizvodnjom bavi se samo 3 gospodarstva, na ukupno 3,41 ha.

Kako bi se očuvala poljoprivredna proizvodnja, Općina osigurava subvencije poljoprivrednicima za osiguranje usjeva od svih vrsta elementarnih nepogoda.

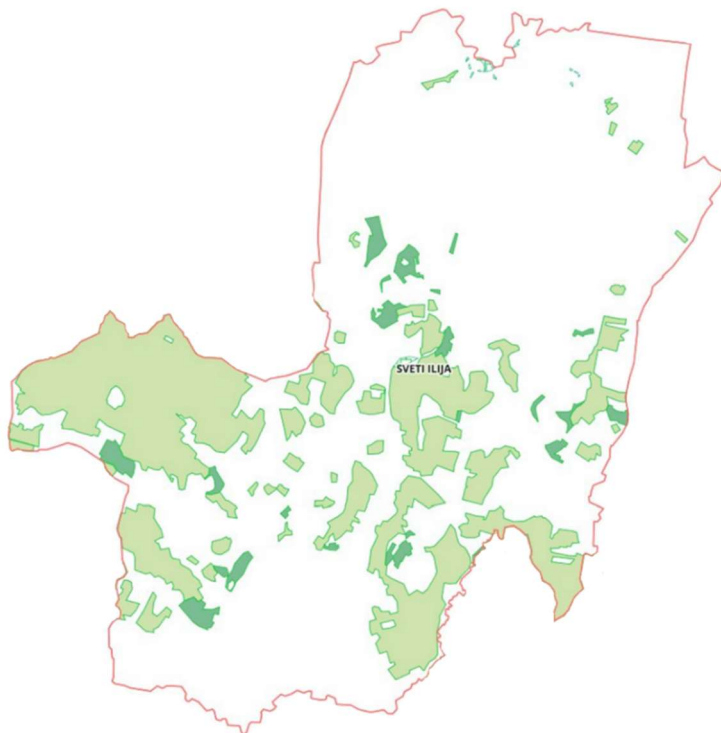
³⁵ ENVI- atlas okoliša. Dostupno na: <https://envi.azo.hr/>

³⁶ Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju. Dostupno na: <https://www.apprrr.hr/>

Područje općine Sveti Ilija prepoznatljivo je po iznimnim prirodnim i kultiviranim krajolicima. Šumske površine obuhvaćaju ukupno 373 hektara, pri čemu je većina šuma u privatnom vlasništvu, dok 16,28 hektara pripada državnom upravljanju. Gospodarske šume zauzimaju 373 ha ukupne površine, a najveće šumske i šumske zemljišne površine smještene su u središnjem dijelu Općine.

Općina je također bogata zaštićenim i ugroženim biljnim i životinjskim vrstama te područjima koja čine dio nacionalne ekološke mreže. Među vrijednim krajobraznim područjima ističu se Slugovine, smještene u jugoistočnom dijelu Općine, te šuma Vučenica u zapadnom dijelu.

Slika 13. Šumski pokrov na području općine Sveti Ilija

Izvor: Geoportal³⁷

Na području općine Sveti Ilija najznačajniji vodotoci su rijeka Bednja, koja prolazi južnim rubnim dijelom Općine, te lateralni kanal Piškornica na sjeveru. Bednja izvire između Maceljske i Ravne gore te nakon 106 km utječe u Dravu. Na području Općine njena dužina iznosi približno 2,52 km i čini južnu granicu, teče u smjeru zapad - istok. Rijeka ima pluvijalni režim protjecanja, pri čemu maksimalni vodostaji nastupaju u razdobljima obilnih kiša, posebno u proljeće i jesen. Tijekom visokih voda Bednja se povremeno izliva, primjerice u južnom dijelu naselja Beletinec, no regulacija korita značajno smanjuje štetu.

Na području općine Sveti Ilija, Bednja prima nekoliko pritoka, uključujući kanal Bužanić, koji povremeno presušuje, te potoke Brodišće, Beletinec, Krušljevec i Slugovinu. Najduži potok u Općini je Beletinec.

³⁷ Geoportal Državne geodetske uprave Republike Hrvatske. Dostupno na: <https://geoportal.dgu.hr/>

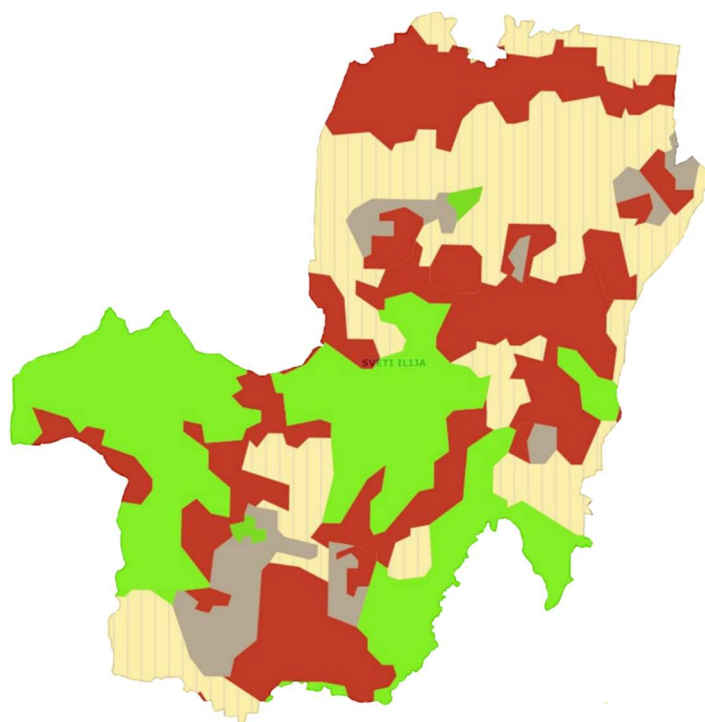
Prolazi šumovitim i naseljenim dijelovima istoimenog naselja te se ulijeva u Bednju, zajedno s pritokama Krušljevcem i kanalom Bužanić.

Sjeverni dio Općine pripada slivu Plitvice, a značajnu ulogu ima lateralni kanal Piškornica, koji prolazi duž sjeverne granice. Piškornica je glavni recipijent potoka s južnih obronaka Varaždinsko-topličkog gorja, uključujući Trdicu, Koranu, Doljan, Križanec i Šajevo. Kanal je klasificiran kao vodotok III kategorije, a kako bi se očuvala kvaliteta podzemnih i nadzemnih voda, potrebna su ograničenja u gradnji uz njega.

Na području Općine nalaze se manji ribnjaci, od kojih su najvažniji u naselju Beletinec. Njima upravlja ŠRK „Keder“ Beletinec, a služe za sportski ribolov i rekreaciju. Podzemne vode prisutne su u južnim dijelovima Varaždinsko-topličkog gorja, a čine ih infiltrirane oborinske vode i vode iz površinskih vodotoka. Vodotoci i vodene površine zauzimaju ukupno 5,3 ha, a svrstani su u skupinu vodotoka II reda.

Među prirodnim staništima prevladavaju intenzivno obrađivane oranice na komasiranim površinama te mješovite hrastovo-grabove i čiste grabove šume, a u velikom omjeru su prisutni i mozaici kultiviranih površina. Određeni dijelovi područja klasificiraju se kao aktivna seoska područja, a u najmanjem dijelu su prisutne i javne neproizvodne kultivirane zelene površine.

Slika 14. Prirodna staništa na području općine Sveti Ilija

	Mozaici kultiviranih površina
	Intenzivno obrađivane oranice na komasiranim površinama
	Mješovite hrastovo-grabove i čiste grabove šume
	Aktivna seoska područja
	Javne neproizvodne kultivirane zelene površine

Izvor: ENVI atlas okoliša

6.7 Analiza sive i plave infrastrukture

Općina Sveti Ilija izradila je Strategiju upravljanja i raspolaganja imovinom u vlasništvu Općine Sveti Ilija za razdoblje od 2020. -2026. godine³⁸, a svake godine donosi Plan upravljanja nekretninama koji prate srednjoročne ciljeve i smjernice za upravljanje i raspolaganje nekretninama sukladno Strategiji.

6.7.1 Društvena i zdravstvena infrastruktura

Sukladno II izmjenama Prostornog plana Općine Sveti Ilija, unutar područja/zona rezerviranih za javnu i društvenu namjenu u naseljima Sveti Ilija i Beletinec uglavnom postoje i mogu se graditi građevine društvene infrastrukture (upravnih, odgojnih, obrazovnih, vjerskih, zdravstvenih, socijalnih, kulturnih, športsko-rekreacijskih i sličnih javnih i društvenih sadržaja), te uslužni, ugostiteljski, turistički i drugi poslovni sadržaji, a izuzetno građevine stambene namjene (višestambene građevine) ukoliko ima uvjeta za njihov smještaj. Planom su definirane 4 zone javne i društvene namjene u naselju Beletinec i jedna zona u naselju Sveti Ilija. Zona javne i društvene namjene u naselju Sveti Ilija određena je dijelom

³⁸ Strategija upravljanja imovinom u vlasništvu Općine Sveti Ilija za razdoblje od 2020. do 2026. godine. (2020). Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/imovina/>

za školsku namjenu (uz mogućnost proširenja), a dijelom za upravne, vjerske i druge centralne i prateće sadržaje, te višestambenu izgradnju. U naselju Beletinec određena je školska namjena na području postojeće osnovne škole u sjevernom dijelu naselja, s mogućnošću njenog proširenja, upravna namjena na području postojećih centralnih i drugih pratećih sadržaja u istočnom dijelu naselja, vjerska namjena na području župne crkve Svih Svetih i na području uređenom za križni put u zapadnom dijelu naselja, ali bez značajnije izgradnje na toj lokaciji.

Općina Sveti Ilija raspolaže nekretninama koje uključuju građevinska i poljoprivredna zemljišta, predstavljajući značajan potencijal za investiranje i ekonomski rast. Infrastruktura općine obuhvaća nekoliko poslovnih prostora, koji se koriste za rad općinske uprave i aktivnosti civilnih udruga. Zgrada ambulante pruža usluge opće medicine, dok tri društvena doma povremeno služe udrugama i građanima za razne aktivnosti. Vatrogasni domovi stoje na raspolaganju dobrovoljnim vatrogasnim društvima za njihove potrebe, a općina upravlja i dječjim vrtićem Gumbek.

Sportski sadržaji uključuju dva nogometna stadiona, novu sportsku dvoranu koja je dio nove Osnovne škole u Svetom Iliji, a čija je izgradnja završena u 2022. godini. Od ostale komunalne infrastrukture groblje u općini osigurava prostor za ukop i komemoraciju. Ova raznolika infrastruktura značajno doprinosi kvaliteti života stanovnika i pruža čvrst temelj za daljnji razvoj zajednice.

Osnovnu društvenu infrastrukturu na području općine Sveti Ilija čine sljedeće građevine i prostori:

Obrazovanje:

- Dječji vrtić Anđeo
- Dječji vrtić Gumbek
- Osnovna škola „Vladimir Nazor“ Sveti Ilija
- Osnovna škola „Beletinec“

Zdravstvo:

- Tim liječnika u prostorima Općine Sveti Ilija u Svetom Iliji
- Tim liječnika u Domu zdravlja Varaždinske županije u Beletincu
- Ljekarna u Svetom Iliji
- Dentalna medicina

Civilno društvo:

- Vatrogasni dom u naselju Sveti Ilija
- Društveni dom u naselju Beletinec

Ostala društvena infrastruktura:

- Društveni dom Beletinec
- Društveni dom Doljan
- Društveni dom Seketin
- Centar umirovljenika, vinogradara i gospodarstvenika
- Društveni dom Tomaševac Biškupečki
- Društveni dom Križanec

U nastavku su analizirane nekretnine i poslovni prostori u vlasništvu Općine Sveti Ilija.

Tablica 19. Jedinice imovine u vlasništvu Općine Sveti Ilija

Naziv jedinice imovine	Adresa/ ZK	Način i učestalost uporabe
Općinska zgrada (općinski uredi, ambulanta, pošta, ljekarna, posl. prost. Hrv. Telekom)	Sveti Ilija, Trg Josipa Godrijana 2 / ZK ul. br. 2750 k.o. Sveti Ilija	Prostori se koristi svakodnevno za potrebe općinske uprave, ambulante, pošte, ljekarne.
Društveni dom Beletinec	Beletinec, Ulica Stjepana Radića 19 / ZK ul. br. 76 k.o. Beletinec	KUD Beletinec, DVD Beletinec-Krušljevec, ostalo stanovništvo – povremeno korištenje – po potrebi
Društveni dom Doljan	Doljan, Željeznički nasip 1 / ZK ul. br. 50 k.o. Sveti Ilija	Društvo za sport i rekreaciju Doljan, Udruga žena Općine Sveti Ilija-selo Doljan ostalo stanovništvo – povremeno korištenje – po potrebi
Društveni dom Seketin	Seketin, Ulica Vladimira Nazora 68 / ZK ul. br. 3421 k.o. Sveti Ilija	Rekreativno sportska udruga Seketin, ostalo stanovništvo – povremeno korištenje – po potrebi
Centar vinogradara, umirovljenika i gospodarstvenika (+ poslovni prostor Poljodoma)	Sveti Ilija, Ulica Vilima Cecelje 3 / ZK ul. br. 2749 k.o. Sveti Ilija	Udruga vinogradara Grozdek, Udruga umirovljenika Općine Sveti Ilija, zaposlenici Poljodoma - povremeno korištenje – po potrebi
Grobna kuća Žigrovec	Žigrovec, Ulica A G. Matoša 6 / ZK ul. br. 1891 k.o. Sveti Ilija	Zaposlenici općine, korisnici – po potrebi
Grobna kuća Beletinec	Beletinec, Tiha ulica 3 / ZK ul. br. 78 k.o. Beletinec	Zaposlenici općine, korisnici – po potrebi
Zgrada NK Obreš	Sveti Ilija, Aleja hrv. branitelja 10 / ZK ul. br. 47 k.o. Sveti Ilija	Članovi NK Obreš, Sveti Ilija – po potrebi
Zgrada NK Bednja Beletinec	Podčevčevo 206 Novi Marof, / ZK ul. br. 2979 k.o. Podčevčevo	Članovi NK Bednja Beletinec – po potrebi
Zgrada dječjeg vrtića Gumbek u Beletincu	Beletinec, Ulica Stjepana Radića 77 / ZK ul. br. 91 k.o. Beletinec	Zaposlenici vrtića, djeca i roditelji – korisnici – svakodnevno

Izvor: JUO Općine Sveti Ilija

Sportske aktivnosti u općini Sveti Ilija odvijaju se kroz djelovanje dva nogometna kluba: Nogometni klub Bednja Beletinec i Nogometni klub Obreš Sveti Ilija. Aktivnosti su organizirane i u sportskoj dvorani Osnovne škole Beletinec, na sportskim igralištima u naseljima Sveti Ilija i Beletinec, te u okviru sportskih udruga. U 2022. godini proveden je projekt izgradnje i opremanja nove sportske dvorane koja je dio nove Osnovne škole u Svetom Iliji.

Na području Općine postoji i osam dječjih igrališta, smještenih u naseljima Beletinec, Doljan, Križanec, Krušljevec, Seketin, Sveti Ilija, Tomaševac Biškupečki i Žigrovec.

Prema podacima HZZO-a, na dan 31.12.2023. godine na području općine Sveti Ilija bilo je 3.110 osiguranih osoba³⁹. Stanovnici mogu koristiti zdravstvene usluge u okviru opće medicine te stomatološke usluge, dok usluge Zavoda za javno zdravstvo, hitne medicinske pomoći i specijalističke

³⁹ Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje. Dostupno na: <https://hzzo.hr/>

usluge mogu zatražiti u gradu Varaždinu. Na području Općine djeluju dva tima liječnika. Jedan tim djeluje u prostorima Općine Sveti Ilija u Svetom Iliji, dok je drugi tim liječnika u Domu zdravlja Varaždinske županije u Beletincu. U naselju Beletinec nalazi se i ordinacija dentalne medicine, međutim većina stanovništva u općini, osim Beletinca, ovu vrstu usluge obavlja u susjednim općinama (Beretince i Gornji Kneginec). Stanovnici Općine ljekarničke usluge obavljaju u ljekarni Sveti Ilija i ljekarničkom depou u Beletincu.

6.7.2 Zgrade i stambene jedinice u vlasništvu Općine Sveti Ilija

Sukladno Strategiji upravljanja imovinom u vlasništvu Općine Sveti Ilija za razdoblje od 2020. do 2026. godine, Općina Sveti Ilija nema u vlasništvu prostora namijenjenih za stanovanje. Jedinstveni upravni odjel Općine Sveti Ilija u obvezi je voditi ažurnu evidenciju o naplati prihoda s osnova davanja nekretnina u vlasništvu Općine u najam, zakup ili po bilo kojoj drugoj osnovi, na korištenje i upravljanje trećim osobama.

Na području Općine nalazi se jedan poslovni prostor u vlasništvu RH, Hrvatska pošta d.d.

Tablica 20. Državna imovina na području općine Sveti Ilija

Obveznik	Pojavni oblik	Adresa
Hrvatska pošta d.d.	Poslovni prostor u vlasništvu RH	Sveti Ilija, Trg J. Godrijana 2

Izvor: Središnji registar državne imovine⁴⁰

6.7.3 Prometna mreža

Općina Sveti Ilija kontinuirano ulaže u razvoj i održavanje prometnih površina. Lokalne i županijske ceste u nizinskom dijelu općine imaju visoku razinu opremljenosti te su na zadovoljavajućoj razini u odnosu na prometnu signalizaciju.

Cestovni promet čine državne, županijske, lokalne i nerazvrstane ceste. Sve državne, županijske i lokalne ceste imaju asfaltni kolnik te pripadajuću vertikalnu i horizontalnu signalizaciju. Ukupna duljina državnih, županijskih i lokalnih cesta na području općine Sveti Ilija iznosi oko 21 km.

Tablica 21. Prikaz duljine državnih, županijskih i lokalnih cesta na području općine Sveti Ilija

Vrsta ceste	Naziv ceste	Duljina na području općine Sveti Ilija (km)
Državne ceste	DC 3	2,25
	Bregana (GP Bregana (granica RH/Slovenija)) – čvorište Zagreb zapad (A2) – čvorište Lučko (A1) – Zagreb – čvorište Jakuševac (A11) – čvorište Zagreb istok (A4) – Slavonski Brod – čvorište Sredanci (A5) – Lipovac (GP Bajakovo (granica RH/Srbija))	
Županijske ceste	ŽC 2050	4,50
	A. G. Grada Varaždina (Poljana Biškupečka) – Beretince – Beletince – Novi Marof (DC3)	

⁴⁰ Dostupno na: <https://registarimovine.gov.hr/web/guest/javni-preglednik>

Lokalne ceste	ŽC 2086 Sveti Ilija (ŽC2050) – Turčin (DC3)	3,00
	ŽC 2105 Ivanečko Naselje (DC35) – Salinovec – Osečka – Beletinec (ŽC2050)	1,02
	LC 25075 Turčin (Ž2048) - Križanec - D3	2,60
	LC 25121 Doljan (Ž2086) - Žigrovec - Seketin - D3	3,55
	LC 25125 Ledinec (Ž2066) - Briška - Beletinec - Krušljevec želj.stanica - Conari	2,42
	LC 25127 Beletinec (Ž2050) - Presečno - D3	1,67
	UKUPNO:	21,01

Izvor: Županijska uprava za ceste⁴¹

Na području Općine nalazi se ukupno 148 dionica nerazvrstanih cesta, a ukupna duljina nerazvrstanih cesta iznosi oko 82.483,59 m.

Željeznički promet na području općine Sveti Ilija odvija se putem postojeće željezničke pruge II reda za regionalni promet. Duljina željezničke pruge za regionalni promet R201 Zaprešić – Zabok – Varaždin - Čakovec, prolazi područjem Općine u dužini od 6 km i 470 m. Na toj pruzi nalazi se i stajalište Krušljevec, na KM 77+438 i stajalište Sveti Ilija na KM 80+409, te željezničko-cestovni prijelazi. Ovisno o blizini, stanovništvo koristi i stanicu u naselju Turčin. Putnički vlakovi prometuju 13 puta dnevno na spomenutoj relaciji, dok se na relaciji Zagreb – Varaždin promet obavlja 14 puta dnevno.

U prostornom planu Općine Sveti Ilija definiran je najmanji broj parkirališnih i/ili garažnih mjesta u sklopu građevina za osobna vozila koji se utvrđuje ovisno o namjeni, sukladno normativima.

Tablica 22. Broj parkirališnih mjesta uz građevine različite namjene

Namjena građevine	Broj mjesta na:	Potreban broj mjesta parkirališno-garažnih mjesta (PGM)
Proizvodnja i skladišni prostor	1	0,4
Obrti i servisi	3	1
Uredski prostori	100 m ²	2
Trgovina	100 m ²	4
Robna kuća	100 m ²	2,5
Banka, pošta, usluge i sl.	100 m ²	4
Ugostiteljstvo	100 m ²	4
Više stambene građevine	1 stan	1,5
Obiteljska stambena izgradnja	1 stan	1

Izvor: Prostorni plan Općine Sveti Ilija⁴²

Javno parkiralište u Svetom Ilija osigurano je u sklopu

U općini Sveti Ilija dostupan je **javni prijevoz** u obliku autobusa i vlaka. Naselja u sastavu Općine Sveti Ilija dobro su prometno povezana s centrom Varaždina.

⁴¹ Županijska uprava za ceste Varaždinske županije. Dostupno na: <https://zuc-vz.hr/ceste/>

⁴² Prostorni plan Općine Sveti Ilija. Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/registar-ugovora-2/dokumenti/>

Tablica 23. Pregled autobusnih linija prema naseljima u sklopu općine Sveti Ilija

Polazište	Odredište	Broj linija na radni dan	Trajanje vožnje (min)	Udaljenost (km)	Cijena (€)
Varaždin	Doljan	13	10 - 16	9	2,30
Varaždin	Sveti Ilija	13	13 - 19	11	2,90
Varaždin	Beletinec	12	18 - 25	15	2,90

Izvor: AP Varaždin

Stanovnici Općine imaju pristup javnom prijevozu putem vlakova, iako su željezničke linije rjeđe u usporedbi s autobusnim linijama, a većina vlakova prometuje u ranim jutarnjim ili popodnevnim satima. U 2024. godini, radnim danom dostupno je 13 linija koje voze sa željezničkog kolodvora u Varaždinu prema stanici u naselju Doljan. Cijena vožnje iznosi 1,32 €, a putovanje traje 11 minuta.

Na području Općine nalazi se oko 8.246 m pješačkih staza koje su smještene pretežito uz državne, županijske i nerazvrstane ceste.

6.7.4 Vodovod i kanalizacija

Područje Općine uglavnom je pokriveno javnim vodovodom. Distributer za cijelo područje je Varkom d.d. iz Varaždina. Mreža vodoopskrbnih cjevovoda i hidranata izvedena je na većem dijelu Općine. Opskrba vodom odvija se putem Regionalnog vodovoda „Varaždin“, dok sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda vrši Aglomeracija Varaždin u 4 naselja: Doljan, Žigrovec, Križanec, Tomaševac Biškupečki. Kanalizacija u naselju Sveti Ilija izgrađena je 2024. godini. Za sustav odvodnje u naseljima Beletinec i Krušljevec u 2025. godini ishoda je građevinska dozvola, dok se na naselje Seketin očekuje izdavanje građevinske dozvole.

Sustav Regionalnog vodovoda „Varaždin“ podijeljen je na četiri karakteristične vodoopskrbne zone, koje zajedno predstavljaju cjelinu, a koja je temeljena na vodi vodocrpilišta „Varaždin“, „Batrolovec“ i „Vinokošćak“, te izvorištu „Bela“.

6.7.5 Električna mreža i komunikacijska infrastruktura

Distribuciju električne mreže na području općine Sveti Ilija obavlja poduzeće HEP – Operator distribucijskog sustava d.o.o. Zagreb, odnosno podružnica Elektra Varaždin.

Područjem Općine prolazi 35 kV 110 kV dalekovodi, te zračni dalekovodi 10 kV i kabelski podzemni 10 (20) kV vodovi, kao i određeni broj trafostanica TS 10 (20) kV.

Tablica 24. Potrošnja električne energije (kW) u distribucijskom sustavu ELEKTRE Varaždin prema kategorijama kupaca

	2017.	2020.	Indeks promjene
Javna rasvjeta	174.187	185.621	106,56
Kućanstva	3.295.391	3.485.039	105,75
Poduzetništvo	1.047.070	1.053.462	100,61

Analizom podataka potrošnje električne energije u 2017. i 2020. godini uočeno je povećanje potrošnje električne energije u svim kategorijama.

Područje Općine je dobro pokriveno postojećom plinskom mrežom, te se planiraju manja proširenja uglavnom u brežnim područjima naselja Seketin, Križanec i Beletinec.

Proširenje plinske distributivne mreže moguće je ovisno o potrebama na prostorima proširenja građevinskog područja, te na većim neizgrađenim područjima/zonama namjena (uglavnom gospodarske i stambene namjene). Prostornim planom definirani i u kartografskom prikazu 2a. Infrastrukturni sustavi, Pošta i telekomunikacije i energetska sustav prikazani samo kapitalni vodovi magistralnog i lokalnog plinovoda (postojećeg i planiranog koji je prikazan orijentacijski), a detaljniji razvod planirane/proširene lokalne plinske mreže, definirat će se detaljnijom dokumentacijom (projektnom dokumentacijom, odnosno UPU-om za područja za koja će se takav plan izrađivati, te studijom opravdanosti i/ili drugom dokumentacijom nadležnog javnopravnog tijela).

6.7.6 Infrastruktura za zbrinjavanje otpada

U općini Sveti Ilija organizirano sakupljanje, odvoz i zbrinjavanje miješanog komunalnog otpada provodi Čistoća d.o.o. Varaždin. Otpad se odlaže na službeno odlagalište "Johovača" u općini Velika Trnovitica (Garešnica), kojim upravlja Komunalac d.o.o. Garešnica.

Općina kontinuirano razvija sustav odvojenog sakupljanja otpada s ciljem smanjenja količine miješanog komunalnog otpada. Prema podacima prikupljenim u razdoblju od 2014. do 2023. godine, uslugu prikupljanja otpada koristi 77,74% domaćinstava. U promatranom razdoblju količina miješanog otpada smanjila se za 22,84%, s 265,10 t (2015.) na 204,54 t (2023.). Uvođenjem spremnika za različite vrste otpada povećava se i udio odvojeno prikupljenog otpada, što ukazuje na veću ekološku svijest građana.

Selektivno prikupljanje reciklabilnog otpada – papira, kartona, plastike, metala, tetrapaka, stakla – provodi se izravno na mjestu nastanka otpada. Domaćinstva i pravni subjekti koriste odgovarajuće vreće ili kante. Biootpad se može zbrinuti na dva načina: putem posebnih spremnika ili kućnim kompostiranjem. Glomazni otpad odvozi se s kućnog praga na temelju poziva korisnika.

Stanovnici općine Sveti Ilija, zajedno s Gornjim Knegincem i Jalžabetom, koriste reciklažno dvorište u Gornjem Knegincu. Općina planira izgraditi vlastito reciklažno dvorište u gospodarskoj zoni Tomaševac – Križanec.

S obzirom na to da sustav sakupljanja, odvoza i odlaganja otpada ne pokriva cijelo područje Općine, u narednom razdoblju planira se osigurati uslugu odvojenog sakupljanja za sva domaćinstva. Općina će također poduzeti mjere za smanjenje ukupne količine proizvedenog otpada, sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada te evidentiranje i uklanjanje ilegalno odbačenog otpada.

Tablica 25. Podaci o prikupljenim količinama komunalnog otpada 2014. - 2023.

god.	ukupni broj stanovnika (statistika)	ukupni broj domaćinstava (statistika)	broj korisnika usuge - domaćinstva	% uključenosti	MKO dom.+ posl.pr.	odvojeno skupljeni sastojci (tona)								sveukupno sakupljeni komunalni otpad (tona)
						biorazgradivi otpad		reciklabilni otpad					ostalo	
						otpadni papir i karton + ambalaža od papira i kartona (od 2021.)	biootpad	miješani ambalažni otpad papir, plast., met. (MIX)	ambalaža od plastike	ambalaža od metala	staklo	tekstil, odjeća, obuća	glomazni otpad	
2014.	3.495	1.032	778	75,39	265,76	0,00	0,00	44,52	0,00	0,00	11,42	0,00	0,00	321,70
2015.	3.495	1.032	837	81,10	265,10	1,96	0,00	44,50	0,00	0,00	8,78	4,76	3,26	328,36
2016.	3.495	1.032	840	81,40	249,24	43,28	0,00	34,10	0,00	0,00	13,20	11,46	3,34	354,62
2017.	3.495	1.032	842	81,59	255,68	39,62	0,00	37,45	0,00	0,00	12,58	8,22	7,92	361,47
2018.	3.495	1.032	841	81,49	204,04	43,35	0,14	19,04	20,26	1,44	18,38	13,26	0,00	319,91
2019.	3.495	1.032	841	81,49	190,78	40,09	2,34	0,00	42,26	6,18	14,26	9,08	3,02	308,01
2020.	3.495	1.032	860	83,33	215,14	45,16	1,42	0,00	41,14	7,10	14,96	11,72	9,00	345,64
2021.	3.247	1.150	865	75,22	213,92	39,80	9,68	0,00	37,80	7,74	19,44	10,44	9,82	348,64
2022.	3.242	1.150	872	75,83	198,40	40,18	5,16	0,00	41,52	7,00	15,06	4,68	9,30	321,30
2023.	3.242	1.150	894	77,74	204,54	36,82	5,84	0,00	42,50	7,18	15,76	0,00	0,32	312,96
smanjenje količina MKO u odnosu na referentnu 2015. godinu					-22,84 %									

Izvor: Interni podaci Općine Sveti Ilija

6.8 Analiza dosadašnjih ulaganja u zelenu infrastrukturu

U razdoblju od 2020. do 2024. godine Općina Sveti Ilija provela je brojne projekte u području obrazovanja, gospodarstva i kulture, kontinuirano ulaže u razvoj i napredak društva te osiguravanje infrastrukture za potrebe građana.

Prema izvješćima o radu općinskog načelnika za razdoblje od 2022.-2024. godine, provedeni projekti usmjereni su na unaprjeđenje komunalne infrastrukture, sigurnost prometa, razvoj javnih usluga i prostora te unaprjeđenje kvalitete života općenito. Među projektima ističu se ulaganja u komunalnu infrastrukturu. Na većina objekta u vlasništvu Općine izvršena je energetska obnova, a kod izgradnje novih građevina vodi se računa o usklađenosti zahvata s načelom ne nanošenja bitne štete (DNSH).

Općina Sveti Ilija kontinuirano ulaže u zaštitu okoliša kroz razne programe i aktivnosti, što je vidljivo u proračunu. U razdoblju od 2020. do 2024. godine Općina je provela sljedeća ulaganja u infrastrukturu:

- Rekonstrukcija mjesnog groblja u Žigrovcu u iznosu od 54.193,35 EUR.
- Proširenje mjesnog groblja Beletinec u iznosu od 112.454,34 EUR.
- Ulaganja u modernizaciju sustava javne rasvjete u iznosu od 80.410,12 EUR.
- Projekt izgradnje Dječjeg vrtića Gumbek u Beletincu ukupne vrijednosti 1.963.250,19 EUR.
- Projekt izgradnje nove škole „Vladimir Nazor“ u Svetom Iliji sufinancirano od strane Općine u iznosu od 368.732,64 EUR.
- Projekt aglomeracije Varaždin od 2018. do 2021., sufinancirano od strane Općine u iznosu od 123.000,00 EUR.
- Projekt izgradnje i opremanje društvenog doma u Križancu ukupne vrijednosti 25.000,00 EUR.
- Projekt rekonstrukcije i opremanje društvenog doma u Tomaševcu Biškupečkom ukupne vrijednosti 250.000,00 EUR.

Projekt kanalizacijske mreže u Svetom Iliji zbog priključenja nove škole, općina je financirala 31.453,31 EUR.

6.9 Ispitivanje javnog mijenja

U sklopu izrade Strategije zelene urbane obnove, Općina Sveti Ilija provela je ispitivanje javnog mijenja objavom online ankete u kojoj je sudjelovalo ukupno 26 ispitanika. Anketa je objavljena na društvenim mrežama i mrežnim stranicama Općine Sveti Ilija. Anketa se provodila anonimno, u razdoblju od 14.11.2024. do 01.12.2024. godine.

Ispitanici su na većinu pitanja odgovarali prema ponuđenim odgovorima s mogućnošću jednog ili višestrukog odabira, a u manjem dijelu su mogli dati individualni kraći odgovor. Anketa se sastojala od ukupno 23 pitanja, a radi lakšeg razumijevanja bila je podijeljena na nekoliko sekcija: osnovne informacije o ispitanicima, korištenje i zadovoljstvo zelenim i javnim prostorima, oprema i infrastruktura javnih prostora, zeleno planiranje i kružno gospodarenje te prioriteti razvoja i prijedlozi za poboljšanje. U istraživanju su mogli sudjelovati isključivo stanovnici koji žive na području općine Sveti Ilija.

- **Osnovne informacije o ispitanicima**

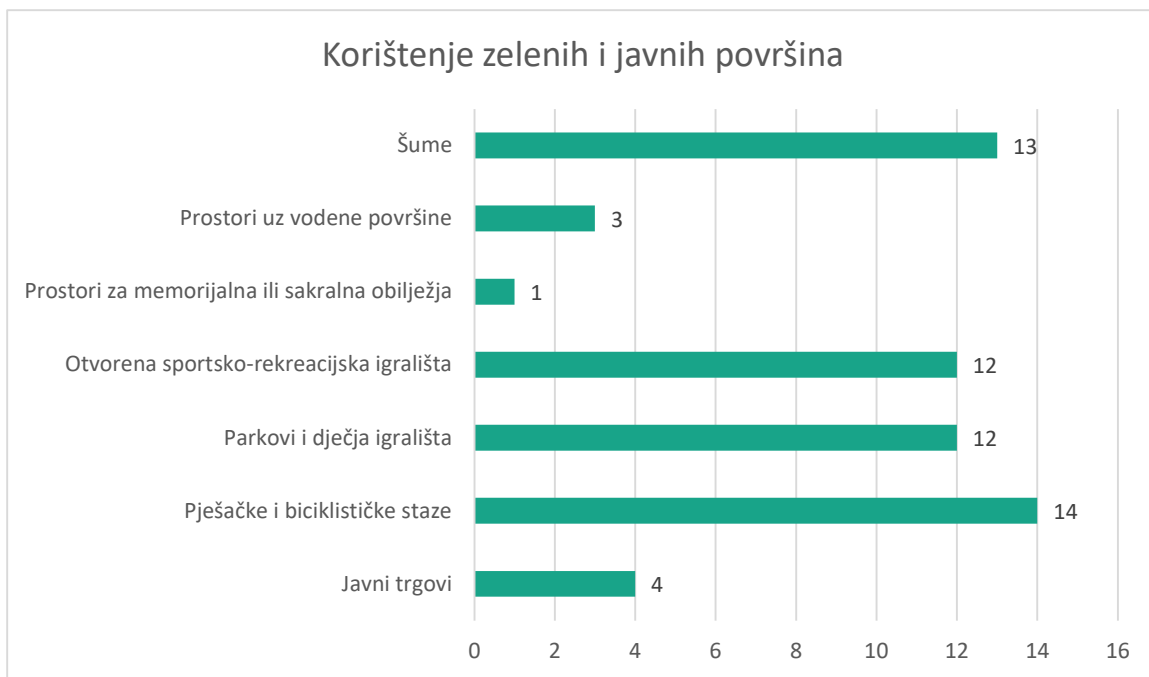
Veći dio ispitanika (57,7 %) je ženskog spola, dok je ostatak (42,3 %) muškog spola. Više od polovine ispitanika pripada dobnoj skupini od 30 do 44 godine (61,5 %), 23,1 % je u dobi od 45 do 64 godine, a najmanje ispitanika pripada dobnoj skupini od 18 do 29 godina (15,4 % ispitanika). Među ispitanicima nije bilo osoba mlađih od 18 godina niti starijih od 65 godina. Najviše ispitanika ima srednju stručnu spremu (38,5 %), nakon toga slijede ispitanici sa visokom stručnom spremom (34,6 %), a u manjem omjeru su prisutni ispitanici sa završenim magisterijem/doktoratom (15,4 %) i ispitanici s višom stručnom spremom (7,7 %) i osnovnom spremom (3,8 %). Najviše ispitanika dolazi iz naselja Sveti Ilija (46,2 %), zatim iz Beletince (15,4 %), a u manjem broju dolaze iz naselja Doljan, Žigrovec, Križanec, Seketin, Tomaševac Biškupečki, dok iz naselja Krušljevec nije bilo ispitanika.

Tablica 26. Demografska obilježja ispitanika

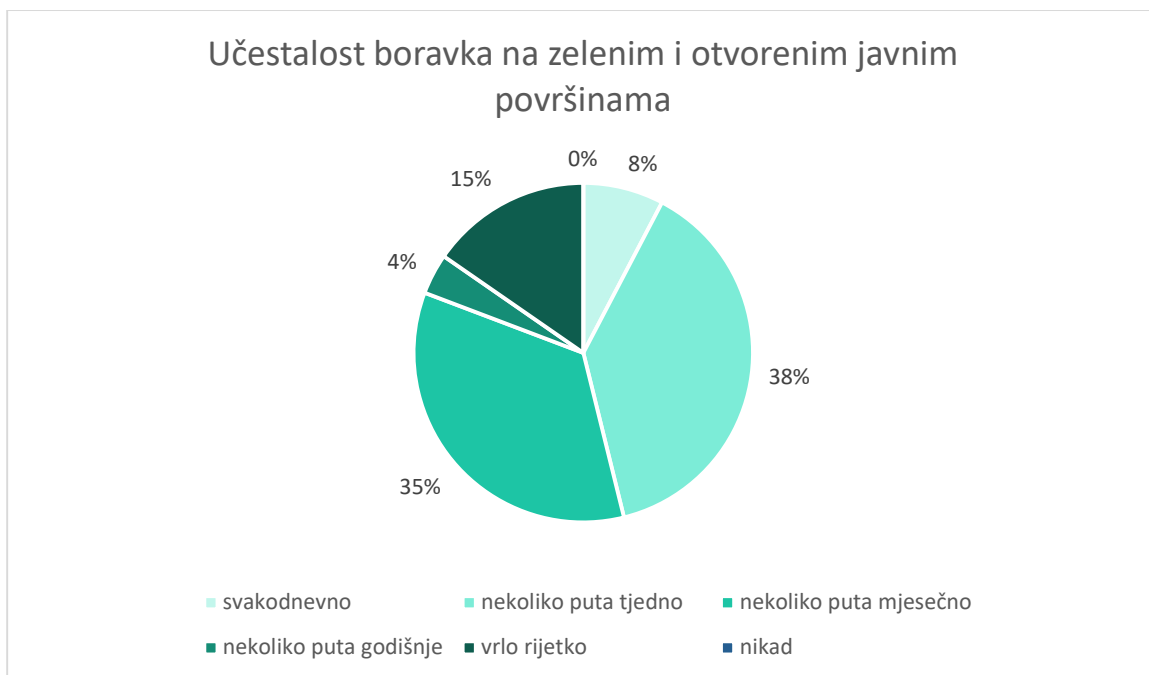
Varijabla	Odgovori	Broj ispitanika	%
Spol	Muški	11	42,3
	Ženski	15	57,7
Dob	Manje od 18 godina	0	0
	18-29 godina	4	15,4
	30-44 godina	16	61,5
	45-64 godina	6	23,1
	65 i više godina	0	0
	OS	1	3,8
	SSS	10	38,5
Razina obrazovanja	VŠS	2	7,7
	VSS	9	34,6
	Magisterij/doktorat	4	15,4
	Beletinec	4	15,4
Mjesto stanovanja	Doljan	3	11,5
	Križanec	2	7,7
	Krušljevec	0	0
	Seketin	2	7,7
	Sveti Ilija	12	46,2
	Tomaševac Biškupečki	1	3,8
	Žigrovec	2	7,7

- **Korištenje i zadovoljstvo zelenim i javnim prostorima**

Ispitanici najviše vremena provode na pješačkim i biciklističkim stazama (53,85 % ispitanika), zatim u šumama (50 %), otvorenim sportsko-rekreacijskim igralištima te parkovima u dječjim igralištima (46,15 %), a u manjem omjeru na prostorima uz vodene površine, javnim trgovima i prostorima za memorijalna ili sakralna obilježja.

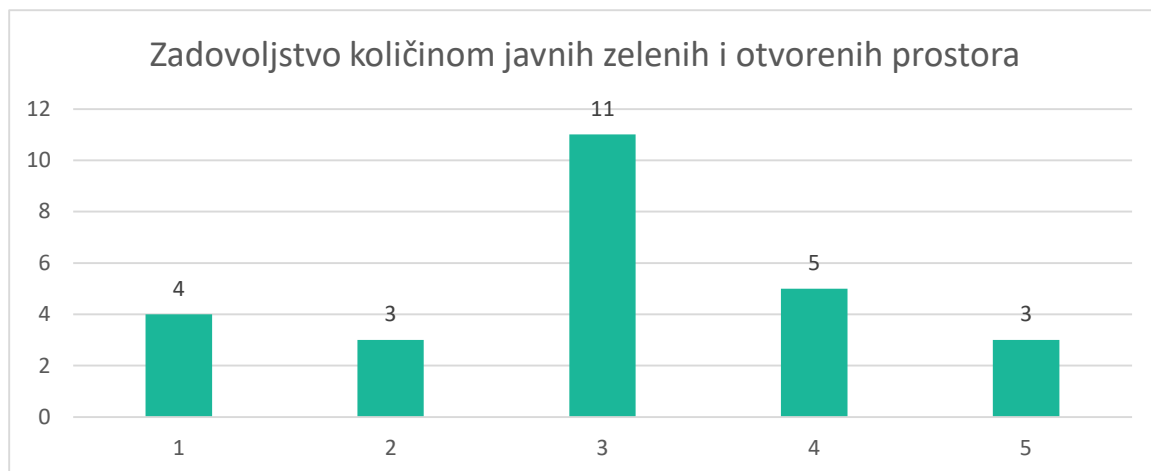
Ispitanici zelene i otvorene javne površine pretežito koriste nekoliko puta tjedno (38,5 %) ili nekoliko puta mjesečno (34,6 %). Manji dio ispitanika na zelenim i javnim površinama boravi vrlo rijetko (15,4 %), dok nekolicina ispitanika boravi svakodnevno (7,7 %) ili nekoliko puta godišnje (3,8 %).

Među najvrjednijim javnim zelenim i otvorenim površinama ispitanici su izdvojili dječja igrališta, šume, pješačke i biciklističke staze, a u manjoj mjeri se spominju NK Obrež, područje uz rijeku Bednju, trgovi, ribnjak ŠRK „Keder“, Vidikovac Hosta, područje oko crkve i osnovne škole te u naselju Seketin.

Polovica ispitanika smatra da su javne zelene površine u općini Sveti Ilija lako dostupne, 46,2 % ispitanika smatra da je dostupnost djelomična, dok 3,8 % ispitanika smatra da nisu dostupne.

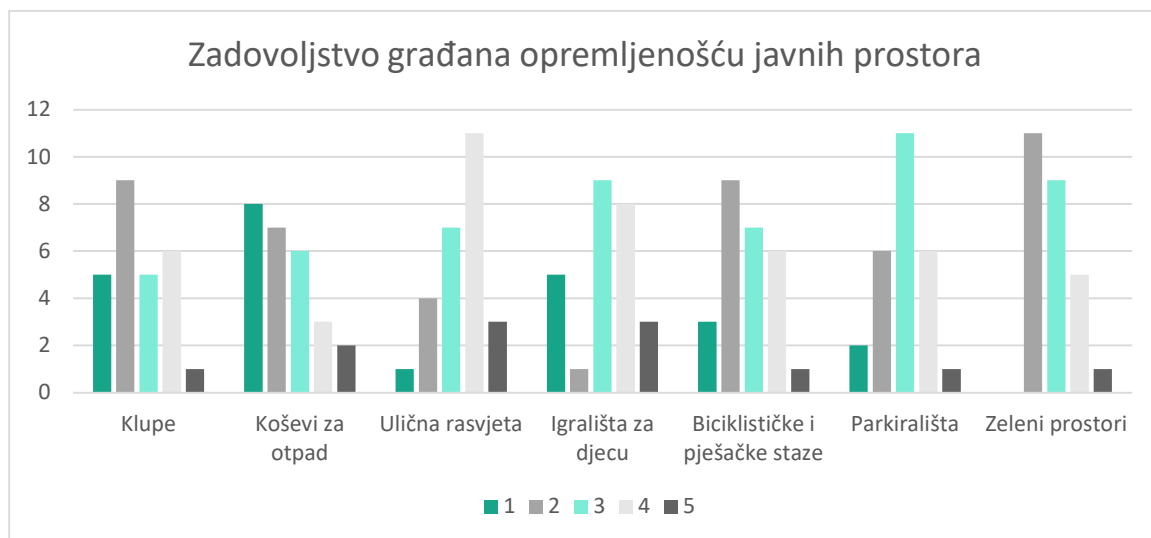
Najviše ispitanika ocijenilo je količinu javnih zelenih i otvorenih prostora ocjenom 3, dok je ocjena 4 bila druga najčešća. U manjim omjerima ispitanici su dali ocjenu 5, 1 i 2. Prosječna ocjena iznosi 3, što sugerira umjereno zadovoljstvo ispitanika postojećim stanjem.

Zabrinjavajući dio ispitanika nije zadovoljno (42,3 %) ili je djelomično zadovoljno (56,2 %) s količinom uređenih prostora za rekreacijsku, druženje, boravak i slično, dok je samo 11,5 % ispitanika zadovoljno.

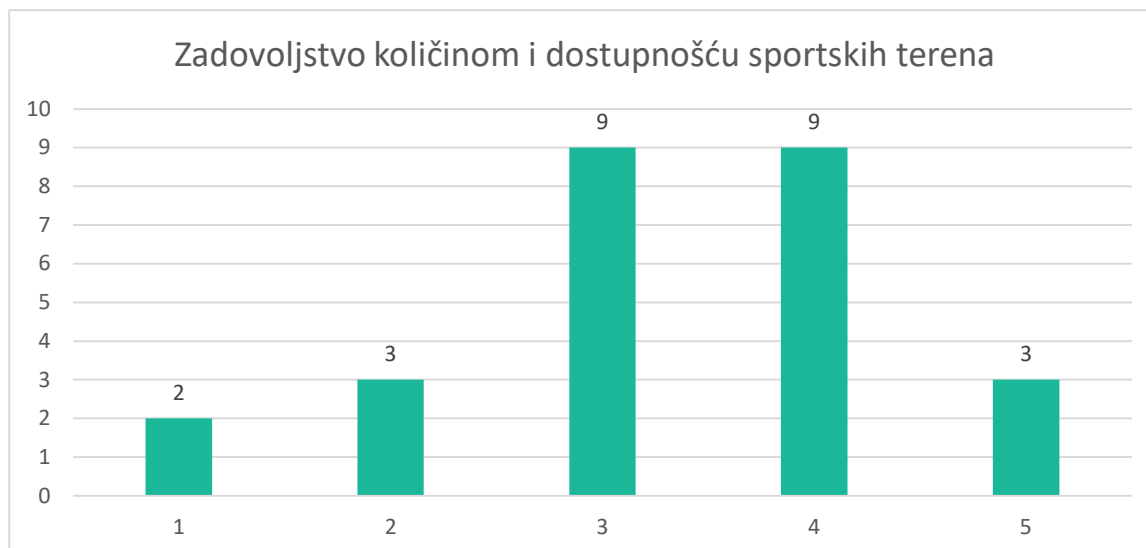
- Opremljenost i infrastruktura javnih prostora**

Ispitanici su najbolje ocijenili uličnu rasvjetu s prosječnom ocjenom 3,42 i igrališta za djecu (ocjena 3,12), dok su najmanje zadovoljniji s opremljenošću javnih prostora s koševima za otpad (ocjena 2,38) i klupicama (ocjena 2,58). U svim kategorijama su prisutni različiti, ali ravnomjerno raspoređeni odgovori, što može ukazivati na potrebu za poboljšanjem specifičnih područja ili naselja.

Čak 30,8 % ispitanika smatra da na javnim prostorima nema dovoljno zelenila, 23,1 % ispitanika smatra da zelenila ima dovoljno, dok je ostatak ispitanika djelomično zadovoljno dostupnošću zelenila na javnim prostorima.

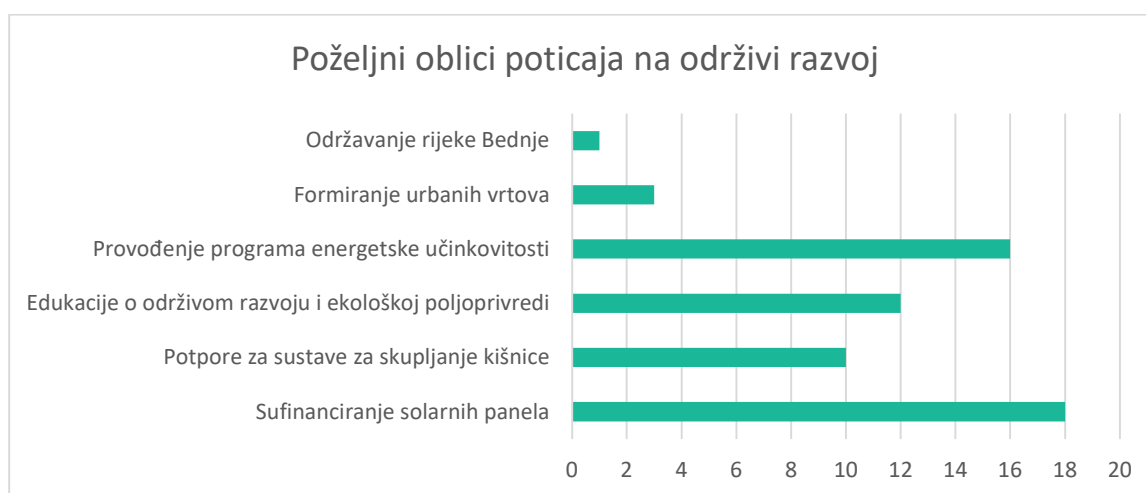
Većina ispitanika je zadovoljna količinom i dostupnošću sportskih terena, ocijenivši ih s ocjenama 3 i 4, dok je prosječna ocjena iznosila 3,31. Jednak broj ispitanika dao je ocjene 2 i 5, dok je ocjena bila rjeđa.

- Zeleno planiranje i kružno gospodarenje**

Više od polovine ispitanika (61,6 %) smatra da su dobro ili vrlo dobro upoznati s pojmom kružnog gospodarenja. Polovina ispitanika (50 %) smatra da Općina Sveti Ilija ne potiče dovoljno stanovništvo na održivi razvoj, kružno gospodarenje prostorom i zgradama te korištenje zelene infrastrukture, dio ispitanika je neodlučno (34,6 %), a manji dio (15,4 %) smatra da Općina dovoljno potiče ove aspekte.

Prema rezultatima istraživanja, čak 65,4 % ispitanika smatra da je najpotrebniji oblik poticaja za održivi razvoj sufinanciranje solarnih panela (69,2 % ispitanika) te provođenje programa energetske učinkovitosti (61,5 %). Ispitanici su zainteresirani i za održavanje edukacija o održivom razvoju i ekološkoj poljoprivredi (46,2 % ispitanika). U nešto manjoj mjeri ispitanici se zalažu i za potpore za sustave sakupljanja kišnice, formiranje urbanih vrtova, a među individualnim odgovorima spominje se provođenje programa i aktivnosti koji potiču na održavanje vodotoka rijeke Bednje.

Polovina ispitanika smatra da se u općini Sveti Ilija ne koristi dovoljno obnovljive izvore energije, dok 34,6 % ispitanika nije sigurno u odgovor. Samo 15,4 % ispitanika smatra da se obnovljivi izvori energije dovoljno koriste.

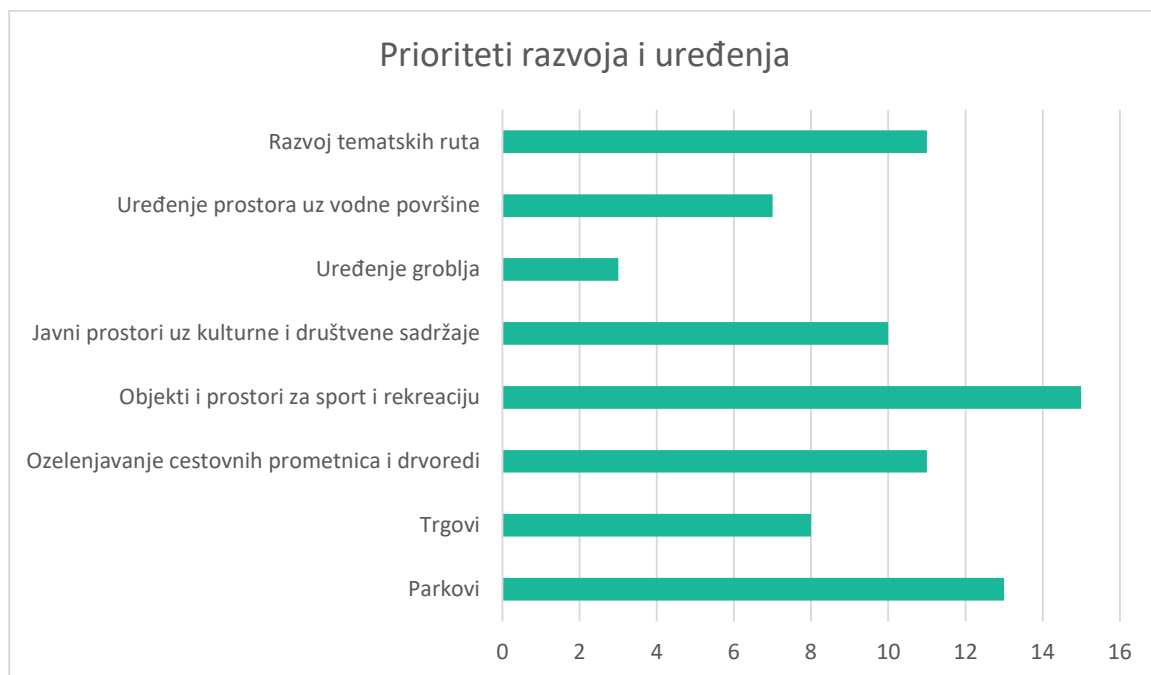
Najveći postotak ispitanika je zainteresirani za sadnju drveća i preuređenje javnih prostora sukladno ekološkim standardima. U velikoj mjeri iskazan je interes za volonterske akcije čišćenja te održavanje

zelenih sajmovi i ekoloških tržnica, dok su ispitanici u manjoj mjeri zainteresirani za edukativne radionice o recikliranju, zelene inicijative u obrazovnim ustanovama te uspostavu održivog prijevoza.

- Prioriteti razvoja i prijedlozi za poboljšanje**

Ispitanici smatraju da bi prioritet razvoja i uređenja trebali biti objekti i prostori za sport i rekreaciju, parkovi, tematske rute, ozelenjavanje cestovnih prometnica i drvoredi te uređenje javnih prostora uz kulturne i društvene sadržaje. U manjoj su mjeri prisutni trgovi, uređenje prostora z vodne površine te uređenje groblja.

Ispitanici su se izjasnili da im najviše nedostaju šetnice, parkovi i biciklističke staze. U nešto manjoj mjeri su nezadovoljni količinom prostora za rekreaciju, kulturnim centrima, društvenim domovima i sportskim terenima.

U nastavku slijede odgovori ispitanika koji se odnose na prijedloge promjena po pitanju osiguravanja javnih prostora za rekreaciju, druženje i boravak:

- Uređenje .
- *Uređenje i korištenje Bednje. Kada odlazite/odlazimo nekam "v turizam", sve vas/nas privlači VODA: na more, v toplice ove i one, na Mrežnicu, v Slunj... Fest mačehinski odnosimo spram vlastitih voda, tj. Bednje, iako su negda vsi tam navčili plivati.*
- *Potrebno je više različitih društvenih sadržaja.*
- *Pješačke i biciklističke staze.*
- *Društveni dom v Svetom Iliji.*
- *Prvo je potrebna dostupnost informacija gdje se odvijaju kakve aktivnosti i veća ponuda, odnosno mogućnost odabira.*
- *Šetnice.*
- *Više igrališta za djecu.*
- *Održavanje i uređenje okoliša na području cijele općine.*
- *Proširenje asfalta prema NK Obrež.*
- *Nedostaje dječje igralište u Svetom Iliji.*
- *Uređenje prostora da posluži kao društveni dom.*
- *Više termina u dvoranama za sportove.*
- *Žigrovec nema ništa, dječje igralište nije u toj namjeni, tj. predstavlja opasnost za malu djecu (betonski zid, rupa u podnožju igrališta, neprimjereni golovi bez zaštite....), društveni dom???, samo obećanje!!! Usred sela nered i zapuštena dvorišta za koje je nekoliko puta bila prijava kod komunalnog redara...*
- *Uređene šetnice.*
- *Uređenje šetnica, biciklističke rute.*
- *Uređenje i bolje opremanje dječjih igrališta. Trenutna igrališta su u raspadnom stanju, obrasla travom i puna smeća.*
- *Sprave za vježbanje.*
- *Program za vježbanje žena.*
- *Dodatna ulaganja u opremljenost.*
- *organizaciju sajmovi lokalnih proizvođača.*
- *uređenje ruta za šetnju, pogotovo kroz javne šume. Karte sa javnim stazama kroz općinu i pješačke i biciklističke. Razvoj programa za poticanje stanovnika u uređenju ulica za javno dostupne zdence/vode za piće na tim stazama i gastro ponudama. Nisu svi samo za vino zainteresirani. Edukativne staze kroz šume ili druge javne zelene površine. Kao prvo da se zna kud se smije (da nije privatni posjed) i onda da ima neki sadržaj kao edukativne ploče sa zadacima prilagođeno dobu godine (pronađi tu i tu biljku ili životinju koja tamo živi i sl.).*
- *Tematske poučne staze, pješačke staze, poticaji lokalnim OPG-ovima za brendiranje proizvoda, tematski sajmovi (proljetni/uskršni, jesenski, vinski itd.), postavljanje panela s natpisima o povijesnim i kulturnim znamenitostima ovog kraja.*

Na pitanje koje dijelove Općine smatraju vizualno neprivlačnima ili nefunkcionalnima, ispitanici su dali sljedeće odgovore:

- *Okolo društvenih domova.*

- *Nema takvih. Iako bi se Bednja mogla periodički očistiti od zelenog krša kaj se skuplja kod mosta prema Podevčevu.*
- *Svi dijelovi Općine su vizualno privlačni i funkcionalni.*
- *Stari "Hokus pokus".*
- *Šuma.*
- *Šetnice.*
- *Zapušteni dvorac.*
- *Zapuštene površine.*
- *Šume i livade.*
- *Centar Sv. Ilije, trava preko koljena, neodržavanja zelenih površina, nema koševa za smeće, pa svi bacaju smeće po zelenim površinama.*
- *Parking kod groblja trebalo bi iscrtati jer se pojedinci ne znaju bez crta parkirati.*
- *Prostor oko NK Obreš.*
- *Sve mi je vizualno u dobrom stanju.*
- *Glavna cesta do Beletinca.*
- *Zemljište na glavnoj cesti (nasuprot autobusne stanice kod škole) koje je navoženo šutom i neredom, te se dvije godine ne održava.*
- *Sve ima potencijala za uređenje i funkcionalnost.*
- *Nema ih.*
- *Dječja igrališta.*
- *Dijelove na kojima ima odbačenog otpada.*
- *Dječje igralište kod Društvenog doma u Seketinu.*
- *Zapuštena zemljišta.*
- *Autobusne stanice.*
- *Trg Josipa Godrijana, parkiralište kraj groblja u Sv. Iliji, zgrada Općine.*
- *Trg.*
- *Središte Sv. Ilije je neuredno, stisnuto, neuređeno. Fontana je neprivlačna i premalena. Parkiranje neriješeno. Doktorica, pošta i ostali stisnuti u malom prostoru.*

Ispitanici su na pitanje o područjima ili objektima pogodnima za sanaciju, obnovu ili revitalizaciju dali sljedeće prijedloge:

- *Kanalizacija.*
- *Pogodili ste - područje Bednje. :-)*
- *Potrebne su revitalizacije igrališta i ostalih prirodnih površina.*
- *Šuma.*
- *Dječja igrališta, šume.*
- *Stara školska zgrada.*
- *stari objekt u Svetom Iliji uz vatrogasno spremište.*
- *Područja uz prometnice.*
- *Stara osnovna škola.*
- *Stara škola.*
- *Kod poljoprivrednog.*
- *Stara škola.*

- *Kontejner u Žigrovcu*
- *Stara škola.*
- *Dječja igrališta.*
- *Područje uz rijeku Bednju.*
- *Park Seketin*
- *područja uz rijeke i potoke.*
- *Trg ili neko drugo javno mjesto za druženje građana.*
- *“Dvorac” u Iliji treba hitno sanirati ili ukloniti. Područje Seketina bilo bi odlično za uređenje tematskih staza i rekreativnih sportskih objekata.*

7. Model kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

Prema definiciji Europskog parlamenta⁴³, kružno gospodarenje je model proizvodnje i potrošnje koji uključuje dijeljenje, posudbu, ponovno korištenje, popravljanje, obnavljanje i reciklažu postojećih proizvoda i materijala što je dulje moguće, odnosno produljenje životnog vijeka proizvoda. Na taj način se smanjuje otpad na najmanju moguću razinu te se kroz recikliranje stvara dodatna vrijednost.

Kružna ekonomija ima nekoliko ciljeva:

- ✓ Omogućiti zdraviji planet i smanjiti zagađenje,
- ✓ Smanjiti pritisak na prirodne resurse kao što su korištenje vode i zemljišta,
- ✓ Smanjiti emisije kako bi područje Europe postalo prvi klimatski neutralan kontinent,
- ✓ Stvoriti nove poslovne prilike i lokalna kvalitetna radna mjesta,
- ✓ Omogućiti otpornije lance vrijednosti.

Slika 15. Model kružnog gospodarstva: manje sirovina, manje otpada, manje štetnih emisija

Izvor: Služba Europskog parlamenta za istraživanje

Specifične politike uvođenja modela kružnog gospodarenja odnose se na gospodarenje plastikom i otpadom, recikliranje, obnovu robe, rješavanje problema proizvodnje i potrošnje tekstila, gospodarenje tzv. kritičnim sirovinama i materijalima, smanjenje industrijskih emisija te na održive proizvode.

Alati i instrumenti kružnog gospodarenja obuhvaćaju ishođenje certifikata, korištenje platforma za komunikaciju, provođenje zelenih inicijativa i akcijskih planova ekoloških inovacija, uspostavljanje okvira za praćenje kružnog gospodarstva, provođenje zelene javne nabave, održive zgrade i drugo.

⁴³ Mrežne stranice Europskog Parlamenta. Dostupno na: <https://www.europarl.europa.eu/topics/hr>

Doprinos uspostavi i razvoju kružnog modela gospodarstva mogu dati javna tijela, poduzeća, nevladine organizacije, akademska zajednica, civilno društvo i lokalno stanovništvo nekog područja.

U nastavku slijedi popis objekata i prostora u vlasništvu Općine Sveti Ilija.

Naziv jedinice imovine	Način uporabe	Adresa/ZK	Godina izgradnje/obnove
1. Općinska zgrada (općinski uredi, ambulanta, pošta, ljekarna, posl. prost. Hrv. Telekom)	Zaposlenici općine, ambulante, pošte, ljekarne i stanovnici općine - svakodnevno	Sveti Ilija, Trg Josipa Godrijana 2 / ZK ul. br. 2750 k.o. Sveti Ilija	Izgrađena prije 1968. / obnovljena 2015.
2. Društveni dom Beletinec	KUD Beletinec, DVD Beletinec- Krušljevec, ostalo stanovništvo – povremeno korištenje – po potrebi	Beletinec, Ulica Stjepana Radića 19 / ZK ul. br. 76 k.o. Beletinec	Izgrađen prije 1968. / obnovljen 2016.
3. Društveni dom Doljan	Društvo za sport i rekreaciju Doljan, Udruga žena Općine Sveti Ilija-selo Doljan ostalo stanovništvo – povremeno korištenje – po potrebi	Doljan, Željeznički nasip 1 / ZK ul. br. 50 k.o. Sveti Ilija	Izgrađen 2019.
4. Društveni dom Seketin	Rekreativno sportska udruga Seketin, ostalo stanovništvo – povremeno korištenje – po potrebi	Seketin, Ulica Vladimira Nazora 68 / ZK ul. br. 3421 k.o. Sveti Ilija	Obnovljen 2019.
5. Centar vinogradara, umirovljenika i gospodarstvenika (+ poslovni prostor Poljodoma)	Udruga vinogradara Grozdek, Udruga umirovljenika Općine Sveti Ilija, zaposlenici Poljodoma - povremeno korištenje – po potrebi	Sveti Ilija, Ulica Vilima Cecelje 3 / ZK ul. br. 2749 k.o. Sveti Ilija	Izgrađen prije 1968. / obnovljena 2021.
6. Grobna kuća Žigrovec	Zaposlenici općine, korisnici – po potrebi	Žigrovec, Ulica A G. Matoša 6 / ZK ul. br. 1891 k.o. Sveti Ilija	Izgrađen prije 1968. / obnovljena 2010.
7. Grobna kuća Beletinec	Zaposlenici općine, korisnici – po potrebi	Beletinec, Tiha ulica 3 / ZK ul. br. 78 k.o. Beletinec	Izgrađena oko 1980. / obnovljena 2015.
8. Zgrada NK Obreš	Članovi NK Obreš, Sveti Ilija – po potrebi	Sveti Ilija, Aleja hrv. branitelja 10 / ZK ul. br. 47 k.o. Sveti Ilija	Izgrađena između 1970. i 1980. godine
8. Zgrada NK Bednja Beletinec	Članovi NK Bednja Beletinec – po potrebi	Podvčevcevo 206 Novi Marof, / ZK ul. br. 2979 k.o. Podvčevcevo	Izgrađena između 1970. i 1980. godine / obnovljena 2015.
9. Zgrada dječjeg vrtića Gumbek u Beletincu	Zaposlenici vrtića, djeca i roditelji – korisnici - svakodnevno	Beletinec, Ulica Stjepana Radića 77 / ZK ul. br. 91 k.o. Beletinec	Izgrađena 2021. godine

Izvor: JUO Općine Sveti Ilija

Sukladno Programu KG, model kružnog gospodarstva može se promatrati kroz različite faze i tipove projekata:

- Planiranje i gradnja novih zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom
- Revitalizacija i obnova nekorištenih prostora i zgrada
- Kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada

7.1 Planiranje i gradnja novih zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom

Općina Sveti Ilija će kod planiranja novih zgrada uvažiti mjere kružnosti u skladu s načelima zelene gradnje. Navedene mjere obuhvaćaju produljenje trajnosti zgrada, fleksibilnosti prostora, smanjenje količine građevnog otpada te povećanje energetske učinkovitosti zgrada, dok zelena gradnja obuhvaća cjeloviti proces osmišljavanja, izvedbe, održavanja, uporabe i obnove prostora i zgrada na načelu održivosti. Promicanjem projektiranja prema načelima eko-dizajna usklađuju se potrebe korisnika i funkcionalnost objekata s dostupnim resursima, osigurava se veće korištenje resursno i energetski učinkovitih proizvoda s ciljem smanjenja količine neiskoristivog građevnog otpada.

Među potencijalnim projektima gradnje novih zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom na području općine Sveti Ilija u razdoblju do 2030. godine su:

Naziv projekta	Izgradnja društvenog doma u Žigrovcu
Lokacija	Žigrovec, k.č.br. 1929/2, k.o. Sveti Ilija
Kratak opis projekta	Društveni dom u Žigrovcu svojim će se pravokutnim tlocrtnim oblikom bitno razlikovati od dosad izgrađenih društvenih domova na području Općine. Kod izgradnje objekta voditi će se računa da se upotrebljavaju elementi i sustavi kojima će se postići energetska učinkovitost objekta. Uz objekt će se urediti i okoliš gdje će se težiti da isti obiluje zelenilom i prirodnim elementima.
Značaj projekta	Projektom se uvelike utječe na razvoj i unaprjeđenje kvalitete društvene infrastrukture i društvenog života zajednice.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	328.481,06 EUR
Razina spremnosti	Visoka razina spremnosti

Slika 16. Lokacija izgradnje društvenog doma Žigrovec

Naziv projekta	Izgradnja društvenog doma u naselju Krušljevec
Lokacija	Krušljevec, k.č.br. 2808, k.o. Beletinec
Kratak opis projekta	Idejno rješenje objekta proizlazi iz pravokutnog tlocrtnog oblika koncipiranog na spajanju forme i funkcije u jedan manji multifunkcionalan društveni dom. Pravokutan tlocrtni oblik, pravilne fasadne plohe te ravan krov blagog nagiba u potpunosti stapaju planirani objekt u ruralni identitet naselja. Kod izgradnje objekta voditi će se računa da se upotrebljavaju elementi i sustavi kojima će se postići energetska učinkovitost objekta. Uz objekt će se urediti igralište i okoliš te će se težiti da isti obiluje zelenilom i prirodnim elementima.
Značaj projekta	Projektom se uvelike utječe na razvoj i unaprjeđenje kvalitete društvene infrastrukture i društvenog života zajednice.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	289.750,00 EUR
Razina spremnosti	Visoka razina spremnosti

Slika 17. Lokacija izgradnje Društvenog doma u Krušljevcu

Naziv projekta	
Izgradnja prateće građevine turističke namjene na prostoru Dječjeg rekreacijskog i edukacijskog centra Slugovine	
Lokacija	Krušljevec, k.č.br. 3234, k.o. Beletinec
Kratak opis projekta	Projektom rješenjem definirana je izgradnje "drvene" kućice koja će biti koncipirana kao prizemnica jednostavnog tlocrtnog oblika, a sadržavati će prostor za druženje, sanitarije, spremište i nadstrešnicu. "Drvena" kućica i postojeća nadstrešnica za koju je predviđeno izmještanje zatvarati će jedan vanjski prostor omeđen košarkaškim i dječjim igralištem. U tom prostoru je predviđeno uređenje edukativnog vrta s poučnom stazom uz koju će se postaviti edukacijske ploče s informacijama za pobliže upoznavanje s karakterističnim biljnim i životinjskim vrstama koje obitavaju u obližnjim šumama, a u cilju educiranja i podizanja osviještenosti o održivom gospodarenju i važnosti šuma.
Značaj projekta	Projektom se uvelike utječe na razvoj i unaprjeđenje kvalitete društvene infrastrukture i društvenog života zajednice. Ujedno, uređuju se mjesta koja će se koristiti u edukativne, društvene i turističke svrhe.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	352.000,00 EUR
Razina spremnosti	Visoka razina spremnosti

Slika 18. Lokacija centra Slugovine

Naziv projekta	Izgradnja Interpretacijskog centra srednjeg toka rijeke Bednje
Lokacija	Beletinec, k.č.br. 4490, k.o. Beletinec
Kratak opis projekta	Predmetna zgrada - Interpretacijski centar srednjeg toka rijeke Bednje izgraditi će se za potrebe žitelja općine Sveti Ilija te u svrhu očuvanja kulturne, tradicijske i prirodne baštine rijeke Bednje. Osnovne teme koje će se unutar građevine obraditi i interpretirati su: raznovrsnost i bogatstvo biljnog svijeta uz rijeku Bednju i u samoj rijeci Bednji sa naglaskom na riblji svijet i djelovanje ŠRK "Keder", značaj rijeke za žitelje u prošlosti sa naglaskom na mlinarsku djelatnost te ostalo gospodarstvo usko povezano sa rijekom. Organizacija vanjskog prostora odnosno uređenje okoliša organizirati će se na način da se izradi poučna staza sa 4 punkta sa interpretacijskim info totemima i panelima tematike: Mlin na rijeci, Biljni svijet uz rijeku, Rudnik - ugljenokop i Riblji svijet rijeke.
Značaj projekta	Projektom se uvelike utječe na razvoj i unaprjeđenje kvalitete društvene infrastrukture i društvenog života zajednice. Ujedno, uređuju se mjesta koja će se koristiti u edukativne, društvene i turističke svrhe.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	615.000,00 EUR
Razina spremnosti	Visoka razina spremnosti

Slika 19. Lokacija za izgradnju Interpretacijskog centra srednjeg toka rijeke Bednje

Naziv projekta	Izgradnja vatrogasnog doma u naselju Beletinec
Lokacija	Beletinec, kč.br. 3484, 3485, 3486, 3487, 3488, 3489, 3490, 3491, 3492 i 3493 k.o. Beletinec (новоformirana: 3493 k.o. Beletinec)
Kratak opis projekta	Vatrogasni dom je infrastruktura za zaštitu ljudi i imovine od požara. Izgrađeni vatrogasni dom će služiti kao operativni centar za vatrogasce i hitne službe. Za izgradnju vatrogasnog doma u naselju Beletinec izrađena je projektno-tehničke dokumentacija. Vatrogasni dom je planiran na dvije etaže. Prizemlje u funkciji za operativno djelovanje vatrogasaca i kat u funkciji edukacije i druženja vatrogasaca. Vanjski prostor planiran je kao prilaz do građevine doma sa prilazom na javnu prometnicu, asfaltni prostor za parkiranje vozila, manipulativni prostor za vatrogasna vozila, vježbe vatrogasaca i prezentaciju opreme te rezervirani prostor za ostale društvene potrebe naselja, travnato vježbalište vatrogasaca. Okoliš će se urediti tako da obiluje zelenilom i prirodnim materijalima.
Značaj projekta	Projekt će doprinijeti poboljšanju kvalitete društvene infrastrukture te stvaranja uvjeta za poboljšanje kvalitete rada vatrogasnih društva.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	1.000.000,00 EUR
Razina spremnosti	Srednja razina spremnosti

Slika 20. Lokacija za izgradnju vatrogasnog doma u Beletincu

Naziv projekta	Izgradnja zdravstvenog centra u Svetom Iliji
Lokacija	Sveti Ilija, 1628 k.o. Sveti Ilija.
Kratak opis projekta	Zdravstveni centar je ustanova za pružanje medicinarskih usluga i očuvanja zdravlja zajednice. Projekt se nalazi u fazi izrade projektno-tehničke dokumentacije. Predviđena je izgradnja minimalno jedne ambulate obiteljske medicine, ambulantu dentalne medicine, ljekarnu s pratećim sadržajima. Uz centar će se urediti i dječje igralište gdje će se voditi računa da isto bude opremljeno spravama od prirodnih elemenata, odnosno vodit će se računa u primjeni načela održivosti.
Značaj projekta	Projekt će doprinijeti poboljšanju kvalitete društvene i zdravstvene infrastrukture te unaprjeđenje kvalitete života stanovništva.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	500.000,00 EUR
Razina spremnosti	Niska razina spremnosti

Slika 21. Lokacija za izgradnju zdravstvenog centra u Svetom Iliji

7.2 Revitalizacija i obnova nekorisćenih prostora i zgrada

Revitalizaciju i obnovu nekorisćenih prostora i zgrada potrebno je provoditi u skladu s prostornim planom, mjerama zaštite prirode te održivosti zahvata. Naglasak je na kružnom pristupu, faznosti i dugotrajnosti te zaštiti prirode.

Pogodne lokacije za revitalizaciju i obnovu primjenom kružnog načela na području Općine su:

- Područje rijeke Bednje

Tok rijeke Bednje, na južnoj granici općine Sveti Ilija i Grada Novog Marofa, predstavlja izniman potencijal za stvaranje uređenog plavog koridora koji će biti na korist lokalnom stanovništvu. U planu je izgradnja šetnice uz Bednju, izgradnja nekoliko pješačkih mostova i revitalizacija zapuštenih prostora uz rijeku, čime će se stvoriti prostor za rekreaciju i uživanje u prirodi. Uređenjem ovog područja omogućit će se bolja kontrola nad okolišem, smanjenje onečišćenja te stvaranje novih zelenih zona koje će postati omiljena mjesta za opuštanje i rekreativne aktivnosti. Osim toga, predviđena je izgradnja edukativnih i rekreativnih zona koje će omogućiti biciklizam, šetnje, ali i održavanje kulturnih manifestacija koje će povezivati lokalnu zajednicu. Projekt ne samo da će unaprijediti kvalitetu života, već će obogatiti i turističku ponudu, stvarajući prostor u kojem će posjetitelji moći uživati u prirodnom i kulturnom naslijeđu tog područja. Projekt bi se provodio na k.č.br. 4535/1, k.o. Beletinec.

Slika 22. Područje rijeke Bednje pogodno za provođenje projekta

- Uređenje zone Etno kuće u Beletincu

Potencijalni prostor za revitalizaciju i obnovu je područje na k.č. br. 1820, 1821, 2653, 2654 k.o. Beletinec, u naselju Beletinec. U planu je uređenje toka potoka, uređenje staza koje će biti povezane drvenim mostom, edukativni vrt i prostor za piknik. Ispred platoa etno kuće predviđeno je uređenje površine koja predstavlja dvorište i trg te nadstrešnicu za druženja i dječje igralište. Projektom se neće ugroziti poljoprivredna i šumska proizvodnja, vodni resursi, niti postojeći objekti. Također, neće doći do narušavanja prirodnih i kulturnih dobara, krajolika ili vrijednosti okoliša. Ovaj projekt ima za cilj oživjeti nekorištene prostore, stvarajući prostor za opuštanje, edukaciju i društvene aktivnosti, a sve uz očuvanje okoliša i kulturne baštine.

Slika 23. Lokacija pogodna za provođenje projekta uređenja zone Etno kuće u Beletincu

7.3 Kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada

Uz revitalizaciju i prenamjenu prostora potrebno je uzeti u obzir obnovu postojećih zgrada kako bi se produljila trajnost zgrade, smanjili troškovi održavanja zgrade, smanjila potrošnja energenata te omogućilo funkcionalno korištenje zgrade. Načela kružnog gospodarenja mogu se primijeniti na dva načina:

- Kružna obnova postojećih zgrada u obliku energetske ili sveobuhvatne obnove (uvođenje viših standarda energetske obnove),
- Vremenska raspodjela korištenja prostora koja označava korištenje istog prostora od strane više korisnika.

Primjena navedenih načela prikladna je za obnovu sportskih i drugih objekata u vlasništvu Općine koji se trenutno ne koriste dovoljno ili je potrebno energetske obnoviti i revitalizirati objekte.

Naziv projekta	Rekonstrukcija klupskih prostorijama NK Bednja Beletinec
Lokacija	Podevčevo, k.č.br. 206, k.o. Podevčevo
Kratak opis projekta	Projektom je predviđena dogradnja novih svlačionica, dodatnih muških i ženskih sanitarija, garderoba suca, garderoba delegata te društvene prostorije, nove pomoćne kuhinje, spremišta alata te natkrivene terase i tribina.
Značaj projekta	Projektom se uvelike utječe na razvoj i unaprjeđenje kvalitete društvene i sportske infrastrukture te društvenog i sportskog života zajednice.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	332.295,13 EUR
Razina spremnosti	Visoka razina spremnosti

Slika 24. Lokacija klupskih prostorija NK Bednja Beletinec

Naziv projekta	Rekonstrukcija grobne kuće u Beletincu
Lokacija	Beletinec, k.č.br. 2228, k.o. Beletinec
Kratak opis projekta	Projektom rekonstrukcije je obuhvaćena sanacija pukotina tako da se učvrste temelji ispod oštećenog dijela građevine, izgradnja potpornog zida te dogradnja spremišta. Ujedno stara i dotrajala stolarija zamijeti će se novom energetski učinkovitom stolarijom.
Značaj projekta	Unaprjeđenje kvalitete društvene infrastrukture na području općine Sveti Ilija
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	187.367,73 EUR
Razina spremnosti	Srednja razina spremnosti

Slika 25. Lokacija grobne kuće u Beletincu

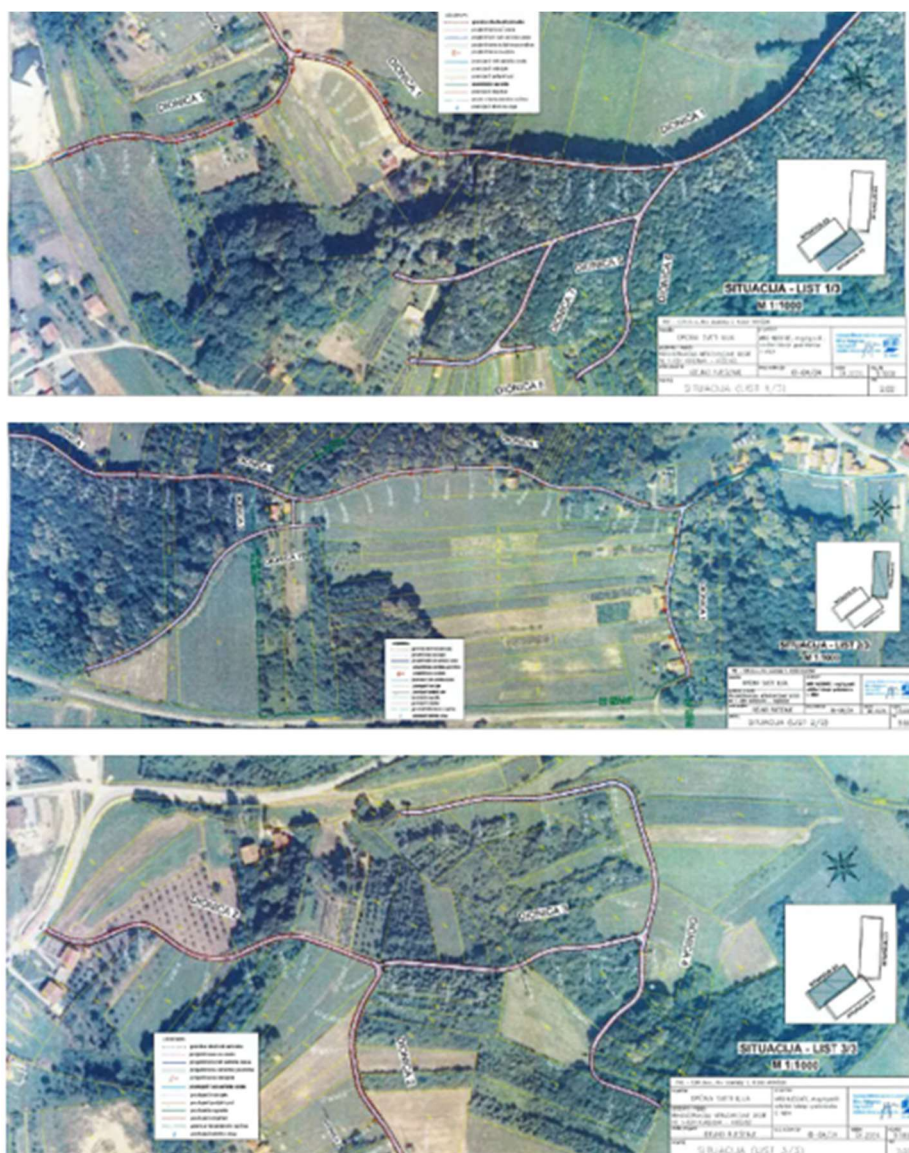
Naziv projekta	Proširenje mjesnog groblja u Žigrovcu
Lokacija	Žigrovec, k.č.br 1881/2
Kratak opis projekta	Predmetnim proširenjem groblja predviđeno je oko 300 novih grobnih mjesta. Projektom su predviđene grobnice, klasična grobna mjesta, grobna mjesta bez humka i okvira (ukopu u livadu) te urne. Uz navedeno planira se i hortikulturno uređenje groblja i opremanja groblja parkovnom opremom od prirodnih materijala.
Značaj projekta	Poboljšanje kvalitete komunalne infrastrukture na području općine Sveti Ilija.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	266.000,00 EUR
Razina spremnosti	Srednja razina spremnosti

Slika 26. Lokacija mjesnog groblja u Žigrovcu

Naziv projekta	Rekonstrukcija nerazvrstane ceste NC 1-034 Korenjak - Kočevac
Lokacija	Beletinec k.č.br. 4646/2, 4624, 4647, 4648, 4621,4642, 4643, 4644, 4625 Sveti Ilija k.č.br. 5393, 5394, 5477
Kratak opis projekta	Projekt uključuje rekonstrukciju funkcionalne cjeline nerazvrstane ceste Kočevac – Korenjak, odnosno izvođenje pripremljenih i zemljanih radova, oborinske odvodnje, gornjeg postroja, prometne signalizacije te implementacije pametne javne rasvjete.
Značaj projekta	Poboljšanje kvalitete prometne i komunalne infrastrukture na području Općine Sveti Ilija.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	871.851,25 EUR
Razina spremnosti	Visoka razina spremnosti

Slika 27. Lokacija ulaganja u nerazvrstanu cestu NC 1-034 Korenjak - Kočevac

8. Područja pogodna sanaciju

Preobrazba zapuštenih prostora unutar gradova i transformacija *brownfield* područja predstavljaju ključne aspekte modernog urbanog planiranja. Ovi procesi preobrazbe ne samo da obnavljaju vizualni izgled gradova, već pridonose i održivosti, potiču gospodarski razvoj te stvaraju atraktivna mjesta za život i rad. Ovaj proces uključuje revitalizaciju postojećih zgrada, ali i promjene u namjeni zemljišta te uvođenje zelenih površina i rekreacijskih područja. Preobrazba često je usmjerena na područja industrijskih kompleksa i postrojenja, područja uz željezničke pruge i napuštena prometna čvorišta, stare gradske jezgre, zapuštene javne zelene površine, stambene četvrti s niskom gustoćom izgrađenosti te prostore i zgrade za odvajanje otpada. Sukladno Zakonu u prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19, 67/23), urbanom sanacijom se poboljšava karakter izgrađenih područja unutar i izvan granica građevinskog područja devastiranih nezakonitim građenjem i na drugi način, dok se urbanom preobrazbom bitno mijenjaju obilježja izgrađenog dijela građevinskog područja promjenom urbane mreže javnih površina, namjene i oblikovanja građevina i/ili rasporeda oblika i veličine građevnih čestica. Drugim riječima, razlika je u ciljevima i opsegu intervencije koja se poduzima u određenom prostoru, s time da urbana preobrazba podrazumijeva značajnije i zahtjevnije promjene nekog područja.

Projekti koji su usmjereni na sanaciju područja u općini Sveti Ilija navedeni su u nastavku.

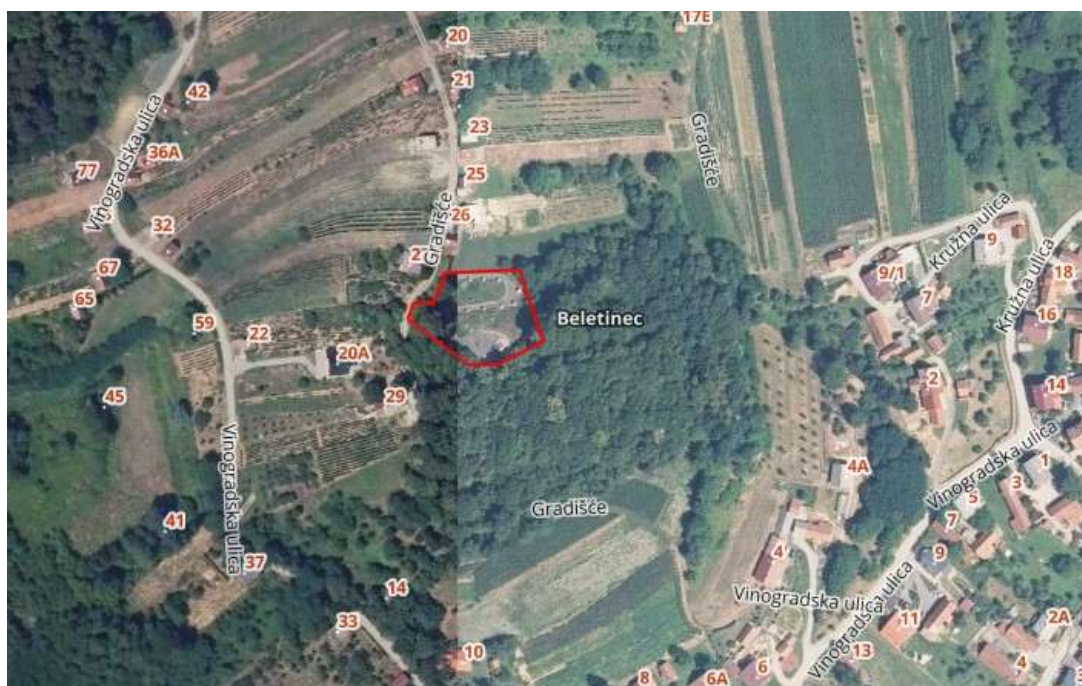
- Uređenje vidikovca Hosta

Vidikovac Hosta nalazi se na brdu iznad naselja Beletinec, a s njega se pruža pogled na naselje i vinogradske brežuljke općine Sveti Ilija. Čestica je trenutno u vlasništvu Župe, a planira se otkup zemljišta i uređenje prostora kako bi se stvorilo novo mjesto za okupljanje, održavanje kulturnih manifestacija i povećanje turističke ponude.

Iako je trenutno riječ o neuređenom prostoru, na brdu postoji potencijal za preuređenje kroz sanaciju, uključujući izgradnju visokog vidikovca koji bi dodatno naglasio panoramski pogled i privukao posjetitelje. Planirano uređenje obuhvaćalo bi pristupne staze, klupe, informativne ploče i osvjetljenje, čime bi se ovo mjesto pretvorilo u atraktivan društveni i turistički prostor.

Revitalizacija vidikovca Hosta pridonijela bi boljoj iskorištenosti tog područja, pretvarajući ga iz zapuštenog brda u uređeni punkt za okupljanje, uživanje u krajoliku i valorizaciju prirodnih i kulturnih vrijednosti općine Sveti Ilija.

Slika 28. Lokacija vidikovca Hosta

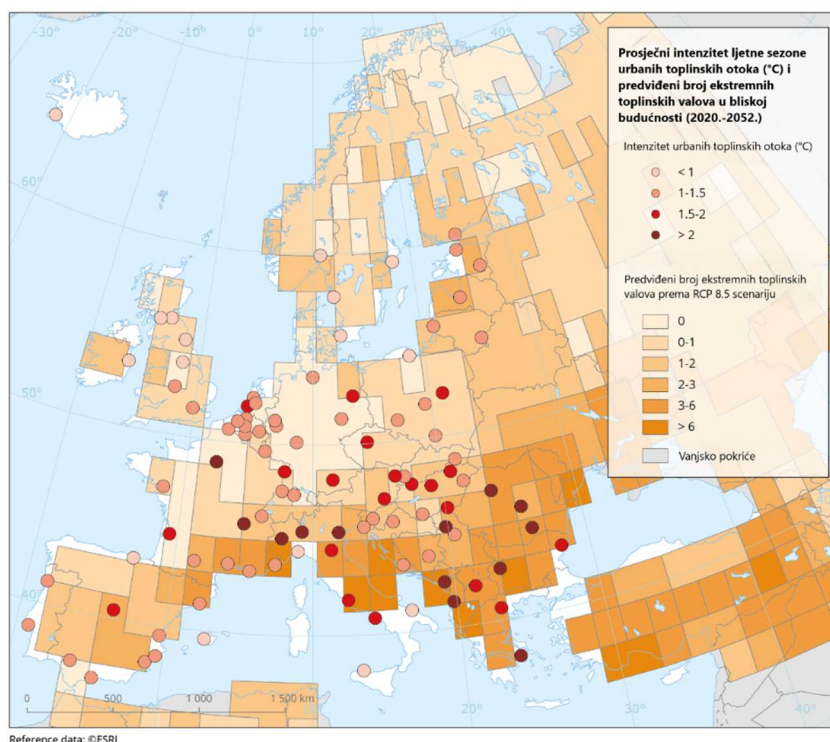
8.1 Toplinski otoci

Urbani toplinski otoci su klimatski fenomeni koje uzrokuju više temperature tla i zraka u urbanim područjima u odnosu na ruralna i prirodna okruženja. Iako je razlika veća među prosječnim temperaturama zraka u većim gradovima, manji gradovi i naselja također se suočavaju s pojavom toplinskih otoka, a intenzitet je povezan s obujmom izgrađenosti, ljudskim aktivnostima, socioekonomskim utjecajima, udjelom vegetacije, vremenskim uvjetima i drugo⁴⁴.

Intenzitet urbanog toplinskog otoka (UHI) procijenjen je za 100 europskih gradova u sklopu projekta Copernicus European Health (C3S). Uz pomoć modela UrbClim simulirane su temperature u visokoj rezoluciji (100 m) za ljetne mjeseci (lipanj, srpanj i kolovoz) u razdoblju od 2008. do 2017. Intenzitet UHI-a izražen je kao 90. percentil (P90) urbanih temperatura, što predstavlja razliku između prosječne gradske temperature (korekcija visine je uključena kako bi se isključili učinci terena) i 10. percentila (P10) temperatura u ruralnim područjima (bez vodenih površina).

⁴⁴ Priručnik o ublažavanju urbanih toplinskih otoka. (2024). Dostupno na: <https://mpgi.gov.hr/vijesti-8/izradjeni-prirucnik-za-ublazavanje-urbanih-toplinskih-otoka-i-metodologija-za-identifikaciju-i-kartiranje-urbanih-toplinskih-otoka/17714>

Slika 29. Intenzitet urbanih toplinskih otoka na području EU

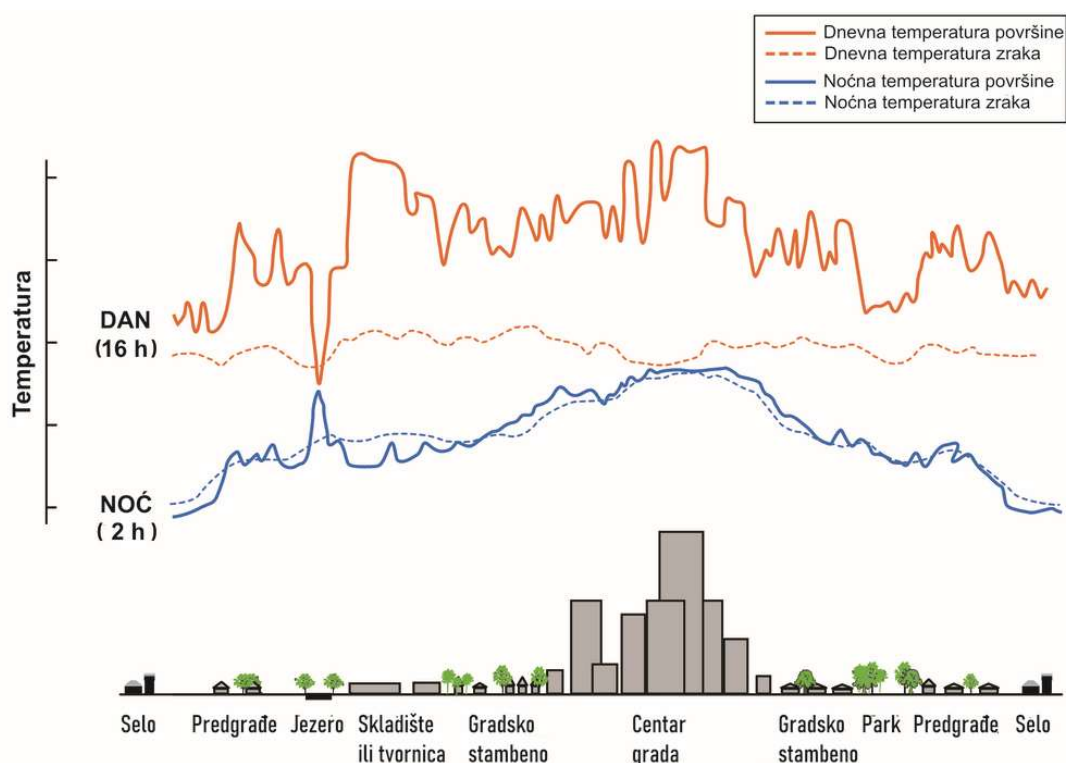

Izvor: European Environment Agency⁴⁵

Razvoj kvalitetnih i klimatski neutralnih naselja zahtijeva integraciju mjera za sigurnost od klimatskih opasnosti, održivo upravljanje vodnim resursima, stvaranje zelenih i plavih infrastruktura, rashlađivanje urbanih prostora, kružno gospodarenje prostorom, održivu mobilnost te korištenje obnovljivih izvora energije i povećanje energetske učinkovitosti.

⁴⁵ Dostupno na: <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/external/urban-heat-island-summer-intensity>

Slika 30. Prikaz djelovanja urbanih toplinskih otoka

Izvor: Meteo-info.hr⁴⁶

Sukladno Priručniku o ublažavanju urbanih toplinskih otoka, prijedlozi mjera ublažavanja učinaka urbanih toplinskih otoka svrstani su u sljedeće kategorije:

- Zelena i plava infrastruktura
- Urbanističko planiranje i oblikovanje
- Tehnološke mjere

Značajniji urbani toplinski otoci prepoznati su u većim gradovima RH, no uvođenje mjera ublažavanja učinaka urbanih toplinskih otoka imaju funkciju prevencije i otpornosti na buduće klimatske i društvene promjene, unaprjeđenje kvalitete života te smanjenje dugoročnih ekoloških i ekonomskih troškova zajednice. U nastavku slijede konkretne mjere koje su primjenjive za područje općine Sveti Ilija, sukladno navedenim kategorijama.

1. Zelena i plava infrastruktura

Razvoj i unaprjeđenje zelene i plave infrastrukture ublažava učinke toplinskih otoka, dok korištenje NBS rješenja pozitivno utječe na očuvanje bioraznolikosti, zdravlje i kognitivne sposobnosti građana, uštede energije i drugo. Mjere koje su izvedive na području općine Sveti Ilija su:

- Razvoj parkova, zelenih trgova i uređenje šumskih područja

Razvojem parkova stvaraju se dodatni prostori za druženje i boravak u prirodi, dok se uređenjem šumskih područja uz naselja povećava zasjenjivanje, snižavanje površinskih temperatura i apsorpcija sunčevih zraka. Na području Općine nalaze se dva manja parka koji

⁴⁶ Meteo-info.hr. Dostupno na: https://www.meteo-info.hr/article/102/Toplinski_otoci

nemaju velik potencijal širenja, no mogu se dodatno urediti i ozeleniti. Potencijalni novi parkovi mogu se formirati na zemljištima u vlasništvu Općine koja trenutno nisu uređena, no namijenjena su za sport i rekreaciju. S obzirom na to da prostori uz prometnice pretežito nisu uređeni, predlaže se sadnja drvoreda te proširenje pješačkih zona korištenjem prirodnih materijala, kako bi se unaprijedila kvaliteta zraka te povećala mobilnost i dostupnost sadržaja bez povećavanja izgrađenosti i posljedičnog rasta i zadržavanja temperature na površinama. Prilikom sadnje zelenila potrebno je uzeti u obzir vrste drveća i grmlja koje su otporne na povećanje temperatura.

➤ Implementacija zelenih elemenata na objektima

Zeleni krovovi apsorbiraju sunčevu radijaciju, reduciraju prodiranje topline u zgrade i smanjuju temperaturu neposrednog okruženja. Zeleni krovovi mogu se ukomponirati u zgrade javne namjene prilikom rekonstrukcije, sanacije ili izgradnje novih objekata. Osim zelenila, moguće je uvođenje elemenata za zadržavanje vode ili vodnih elemenata koji pružaju izolaciju te dodatno pridonose smanjenju površinskih temperatura.

➤ Održavanje i uređenje vodnih tijela

Općina Sveti Ilija bogata je potocima i rijekama koje su dio plave infrastrukture zadužene za skladištenje vode, kontrolu poplava i ublažavanje efekata toplinskih otoka. Potrebno je istražiti mogućnosti obnove vodotoka te održavanje postojeće i sadnja nove vegetacije uz vodotoke. Osim oblikovanja postojećih vodotoka te oblikovanja vodnih elemenata vegetacijom, predlaže se i uređenje novih javnih zelenih površina s vodnim elementima s hidrofilnom vegetacijom.

2. Urbanističko planiranje i oblikovanje

➤ Planiranje i optimizacija javnih prostora

Prilikom formiranja javnih prostora te izgradnje nove infrastrukture potrebno je uzeti u obzir prirodno strujanje zraka, visinu građevine, faktor vidljivosti neba te osiguravanje dovoljnog prostora za zelene površine. Prilikom izgradnje poželjno je korištenje materijala s visokim albedom i reflektirajućih površina u popločenju uličnih profila i parkirališta. U smanjenju efekata toplinskih otoka pomaže i korištenje opreme i materijala koji imaju nižu toplinsku vodljivost ili mehanizme hlađenja.

3. Tehnološke mjere

➤ Korištenje obnovljivih izvora energije

Korištenje obnovljivih izvora energije, posebice fotonaponskih sustava je jedna od značajnijih mjera ublažavanja, s dvostrukom funkcijom koja uključuje smanjenje učinaka toplinskih otoka i sprječavanje nastanka istih. Općina Sveti Ilija uvela je solarne panele na nekoliko javnih zgrada, dok je u planu postepeno uvođenje solarnih panela na ostatku društvene infrastrukture. Solarni paneli mogu se uvrstiti i u javnom otvorenom prostoru s dodatnom funkcijom poput zasjenjivanja stajališta javnog prijevoza ili pametne klupice, čime se pruža zaštita od sunčeva zračenja i proizvodnja energije.

➤ Toplinska izolacija i tehnologije hlađenja

Mjere toplinske izolacije važan su dio moderne zelene gradnje jer smanjuju potrošnju energije za grijanje i hlađenje te doprinose ublažavanju učinaka urbanih toplinskih otoka. Općina Sveti Ilija kroz projekte energetske obnove poboljšava izolaciju javnih zgrada i uvodi suvremene sustave hlađenja, čime smanjuje emisije stakleničkih plinova i doprinosi ugodnijoj mikroklimi.

Uz izolaciju, dodatne mjere poput zelenih krovova, kišnih vrtova i svjetlijih površina pomažu u hlađenju prostora i smanjenju toplinskog opterećenja. Ove aktivnosti ne samo da unapređuju energetske učinkovitost, već i čine urbani prostor zdravijim i ugodnijim za život.

9. SWOT analiza

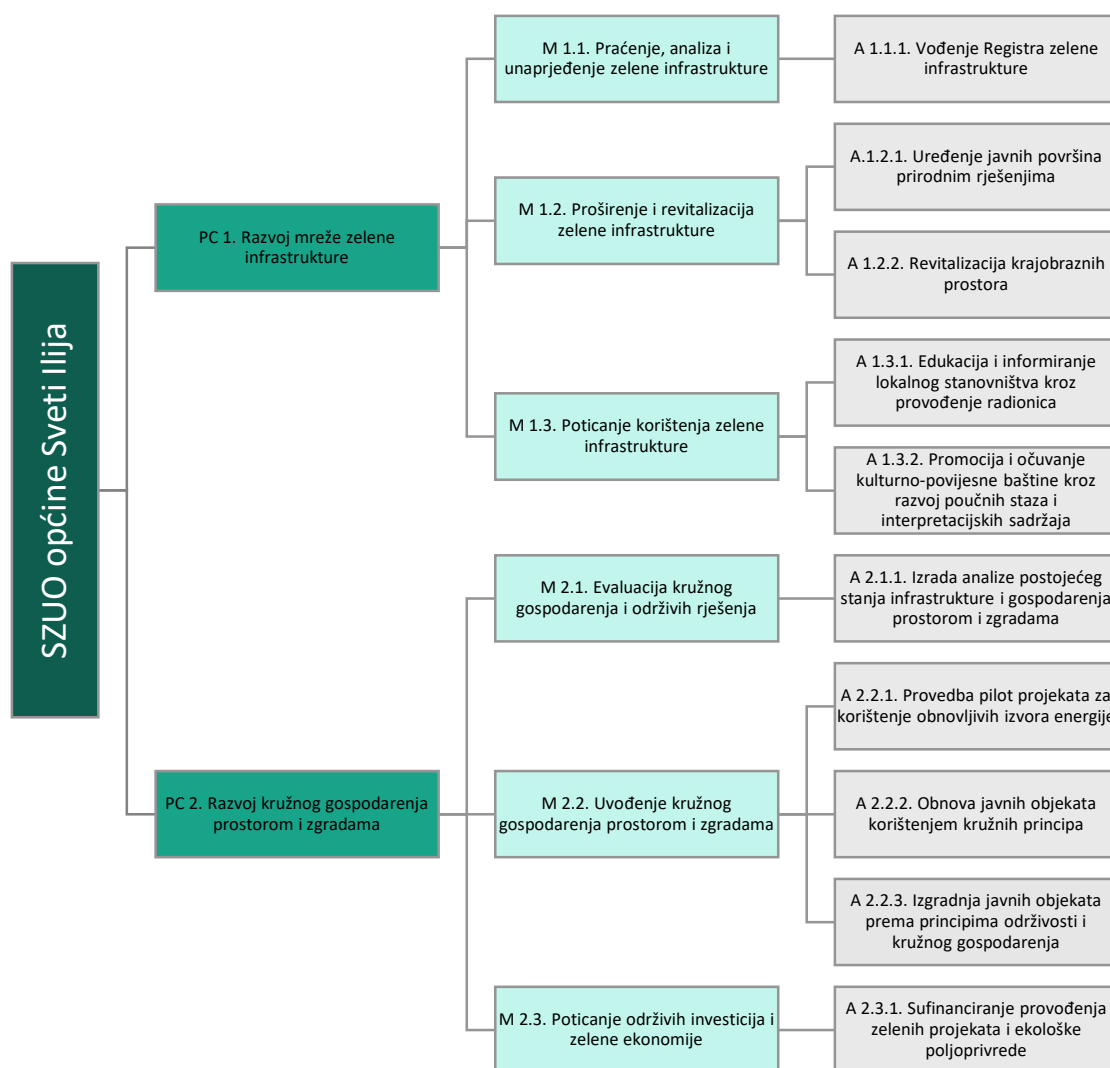
SNAGE	SLABOSTI
• Povoljan geografski položaj - blizina grada Varaždina, prolazak prometnih pravaca unutar općine • Bogatstvo prirodnih resursa - rijeka Bednja, ribnjaka, šuma • Očuvana prirodna baština i doprinos dugoročnoj održivosti ekosustava • Uključenost stanovnika i suradnja unutar lokalne zajednice kroz edukaciju i participaciju u projektima • Interes lokalne samouprave za implementaciju projekata za stanovništvo, poduzetnike, poljoprivrednike	• Migracija i starenje stanovništva • Nedostatak kvalitetnih društvenih i turističkih usluga za stanovništvo i posjetitelje • Nedovoljno modernizirana komunalna infrastruktura • Ograničeni proračunski kapaciteti • Nedovoljno korištenje prirodnih resursa u projektima zelene infrastrukture • Nedovoljno razvijena zelena turistička infrastruktura • Nedostatak prostora za druženje stanovnika • Nedostatak znanja i svijesti o zelenoj infrastrukturi

PRILIKE	PRIJETNJE
• Promocija održivosti, smanjenje negativnih utjecaja na okoliš • Poticanje međusektorske suradnje • Povećanje zaposlenosti u turizmu, poljoprivredi i uslužnim djelatnostima • Trend promicanja zdravog načina života • Potražnja za održivim turizmom • Digitalna transformacija društva • Zelena transformacija društva • Povezivanje s drugim turističkim destinacijama u Županiji	• Rizik od šteta od klimatskih promjena i elementarnih nepogoda • Zagađenje vodnih resursa • Nepredviđeni porast cijena građevinskog materijala i zahvata • Povećani troškovi održavanja infrastrukture • Administrativne prepreke, ishođenje dozvola

10. Strateški okvir

Sukladno prepoznatim razvojnim potrebama i potencijalima na području općine Sveti Ilija, a u skladu su ciljevima Nacionalne razvojne strategije do 2030. te Programima razvoja ZI i KG do 2030. godine, u sklopu ove strategije definirani su sljedeći posebni ciljevi, mjere i aktivnosti:

Grafikon 5. Strateški okvir SZUO općine Sveti Ilija

PC 1. Razvoj mreže zelene infrastrukture

Posebni cilj 1. usmjeren je na razvoj i povezivanje zelene infrastrukture kroz mjere evidentiranja i planiranja zelene infrastrukture sukladno kojima će se provoditi i projekti proširenja i revitalizacije, uz mjere poticanja na korištenje iste.

PC 1. SZUO općine Sveti Ilija je usklađen s posebnim ciljem *PC 1. Kvalitetno planiranje i upravljanje razvojem zelene infrastrukture u urbanim područjima* Programa ZI, a usklađeni je s ciljevima NRS 2030 i Programom KG. Evidentiranjem i kontinuiranim praćenjem razvoja zelene infrastrukture omogućuje se implementiranje razvojnih mjera u strateške i planske dokumente Općine, a u proces je važno uključiti i lokalnu zajednicu. U cilju postizanja održivosti i otpornosti, prilikom planiranja i razvoja zelene

infrastrukture općina Sveti Ilija će pratiti smjernice iz priručnika Programa ZI te Priručnika o primjeni zelene infrastrukture kojeg je izradilo Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine.

- M 1.1. Praćenje, analiza i unaprjeđenje zelene infrastrukture

Općina Sveti Ilija trenutno vodi javno dostupnu evidenciju komunalne infrastrukture te registar imovine koji se ažuriraju na godišnjoj razini, a ažurnije promjene infrastrukture prati JUO Općine Sveti Ilija u izvan mrežnim evidencijama. Od velike je važnosti formiranje registra zelene infrastrukture koji će objedinjavati podatke o svojoj infrastrukturi i zelenim prostorima na području općine Sveti Ilija, a to obuhvaća imovinu u vlasništvu Općine te imovinu u privatnom vlasništvu. Na taj način će se lakše pratiti trenutno stanje zelene infrastrukture te omogućiti uspostavljanje kataloga mjera za razvoj i poboljšanje otvorenih prostora te uspostavljanje standarda za razvoj zelenih otvorenih prostora.

Pokazatelj uspješnosti mjere je evidentiranje najmanje 95 % površina Općine u Registar zelene infrastrukture najkasnije do 2030. godine, te ažuriranje podataka u registru barem jednom godišnje nakon 2030. godine.

- A 1.1.1. Vođenje Registra zelene infrastrukture

Aktivnost uključuje tehničku podršku i izradu registra, edukaciju službenika, unos i kontinuirano ažuriranje podataka u Registar zelene infrastrukture sukladno zadanoj tipologiji i realnom stanju na području općine Sveti Ilija. Registar zelene infrastrukture biti će javno dostupan, a u planu je i razvoj sveobuhvatne interaktivne karte.

Aktivnost podržava razvojne potrebe RP 2 i RP 7.

- M 1.2. Proširenje i revitalizacija zelene infrastrukture

Razvoj i planiranje zelene infrastrukture ključni su za kreiranje zelenog identiteta općine Sveti Ilija. Provođenje projekata uređenja i revitalizacije ključno je za razvoj i povezivanje zelene infrastrukture na području općine Sveti Ilija, uključujući ozelenjavanje sive infrastrukture, sadnju drvoreda, razvoj manjih i većih urbanih točki i koridora, uređenje zelenih površina i druge aktivnosti. Cilj je povezati zelenu infrastrukturu s plavom i sivom infrastrukturom kako bi se poboljšala funkcionalnost, estetika i kvaliteta života lokalnog stanovništva.

- A 1.2.1. Uređenje javnih površina prirodnim rješenjima

Aktivnost obuhvaća uređenje i obnovu javnih zelenih površina koje su u vlasništvu Općine. To uključuje ozelenjavanje i uređenje trgova, parkova i prostora uz prometnice, uređenje pješačkih i biciklističkih staza drvoredima i grmljem, sadnju šuma, sakupljanje i upotrebu kišnice, postavljanje zelenih krovova, modernizacija javne rasvjete te uvođenje prirodnih elemenata u dječja igrališta i šetališta. Dodatno, formiranje zelenih otoka za smanjenje toplinskih učinaka i druge aktivnosti doprinosi održivosti prostora, očuvanju bioraznolikosti i jačanju ekološke mreže. Prilikom provođenja projekata poželjno je uključivanje lokalne zajednice kroz volonterstvo te druge načine sudjelovanja u aktivnostima sadnje i održavanja zelene infrastrukture. Među potencijalnim aktivnostima je provođenje projekata poput izgradnje šetnice uz rijeku Bednju koja bi osim sportsko-rekreacijske funkcije osigurala

valorizaciju i očuvanje prirodne baštine. Aktivnosti koje će se provoditi će biti u skladu s analizama lokalnih klimatskih i ekoloških uvjeta te Prostornim planom. Prirodna (NBS) rješenja povećavaju atraktivnosti i funkcionalnost zelenih i plavih površina, a doprinose ekološkoj održivosti, smanjenju utjecaja klimatskih promjena te poboljšavaju kvalitetu života lokalnog stanovništva.

Aktivnost podržava razvojne potrebe RP 1, RP 2 i RP 4.

➤ A 1.2.2. Revitalizacija krajobraznih prostora

Područje općine Sveti Ilija bogato je raznolikim krajobraznim prostorima koje je potrebno valorizirati i očuvati za buduće generacije. Među prirodnim krajobrazima ističu se prostrana šumska područja te područja uz rijeku Bednju, dok ruralni krajobrazi obuhvaćaju područja u kojima prevladavaju tradicionalni zanati sela te kulturne i druge aktivnosti. Aktivnost uključuje uređenje javnih površina (parkovi, trгови) prema načelu zelene infrastrukture. Za revitalizaciju je posebice pogodno područje oko vidikovca Hosta koji je trenutno u privatnom vlasništvu, te uređenje zone Etno kuće u Beletincu čije je uređenje također u najavi.

Aktivnost odgovara na razvojne potrebe RP 1, RP 2 i RP 3.

• M 1.3. Poticanje korištenja zelene infrastrukture

Nastavno na prethodne mjere unutar PC 1., mjera M 1.3. usmjerena je na edukaciju i informiranje lokalnog stanovništva te promociju i očuvanje kulturno-povijesne i prirodne baštine na području općine Sveti Ilija. Navedene aktivnosti ključne su za podizanje svijesti lokalnog stanovništva o postojanju i važnosti zelene infrastrukture te na njihovu podršku i uključivanje u održive projekte.

➤ A 1.3.1. Edukacija i informiranje lokalnog stanovništva kroz provođenje radionica

Aktivnost je usmjerena na održavanje edukativnih i provedbenih radionica za stanovništvo o razvoju zelene infrastrukture, koje će obrađivati teme poput bioraznolikosti područja, ekološkog uzgoja, prirodnih resursa i prednosti korištenja obnovljivih izvora energije, uloge i prednosti razvoja zelene infrastrukture, uvođenje prirodnih rješenja u uređenju javnih zelenih površina, dizajn i planiranje zelenih površina, sudjelovanje u lokalnim zelenim inicijativama i drugo.

Aktivnosti odgovara na razvojne potrebe RP 3, RP 5 i RP 6.

➤ A 1.3.2. Promocija i očuvanje kulturno-povijesne i prirodne baštine

Promociju i očuvanje kulturno-povijesne i prirodne baštine moguće je odraditi na nekoliko načina, uključujući razvoj poučnih staza i interpretacijskih sadržaja koji će educirati i informirati lokalno stanovništvo te potencijalne turiste o specifičnosti krajobraznih prostora te povećati atraktivnosti područja kroz redovito održavanje istih. Uz kreiranje poučnih staza poželjno je postavljanje informacijskih i interpretacijskih ploča u svrhu educiranja, usmjeravanja, promoviranja baštine te poticanja interakcije i povezivanja s prirodom i lokalnom zajednicom.

Aktivnost odgovara na razvojne potrebe RP 3 i RP 6.

PC 2. Razvoj kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

Posebni cilj 2. usmjeren je na poticanje razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama kroz održivo gospodarenje, što obuhvaća analiziranje trenutnog stanja zgrada i prostora na području Općine, provedbu infrastrukturnih projekata u obliku obnove, rekonstrukcije i izgradnje novih javnih objekata prema principima održivosti i kružnog gospodarenja te poticanje lokalnog stanovništva na prijelaz na kružno gospodarenje u sklopu kućanstva. PC 2. je usklađen s Posebnim ciljem Programa KG, *PC 1. Razvoj sustava kružnog gospodarenja prostorom i zgradama* te *PC 2. Kružna obnova nekorištenih prostora i zgrada*, a koji obuhvaćaju širok spektar aktivnosti poput razvoja sustava prikupljanja podataka i kontinuiranog praćenja stanja u prostoru te uvođenje korištenja zgrada na ekonomski odgovoran način.

- M 2.1. Evaluacija kružnog gospodarenja i održivih rješenja

Mjera M 2.1. usklađena je s Posebnim ciljem Programa KG, *PC 1. Razvoj sustava kružnog gospodarenja prostorom i zgradama*, a koji obuhvaća širok spektar aktivnosti poput razvoja sustava prikupljanja podataka i kontinuiranog praćenja stanja u prostoru te razvoj smjernica i metodologije za primjenu kružnog gospodarenja prostorom i zgradama. Razvojem tehnologije i većom integracijom održivog razvoja u sektor građevinarstva, primjenjuju se rješenja temeljena na prirodi (NBS rješenja), principi održivog dizajna zgrada, principi kružnog gospodarenja, zelene gradnje, korištenje obnovljivih izvora energije i održivih materijala u gradnji. Pokazatelj uspješnosti mjere je izrada analize nekorištenih prostora i zgrada te razvoj smjernica za planiranje prostora na načelima kružnog gospodarenja.

- A 2.1.1. Izrada analize postojećeg stanja infrastrukture i gospodarenja prostorom

Aktivnost uključuje izradu analize stanja postojećih nekorištenih prostora i zgrada na području općine Sveti Ilija kako bi se olakšala revitalizacija i prenamjena takvih prostora. Kontinuirano održavanje postojećih zgrada nužno je za kružno upravljanje i sprječavanje nastanka otpada, uz korištenje postojećeg građevinskog fonda u odgovarajućoj mjeri. Analiza će obuhvaćati informacije o postojećoj infrastrukturi u vlasništvu Općine, namjeni i učestalosti korištenja infrastrukture, podatke o izgradnji ili posljednjoj obnovi zgrade, odnosno posljednje obnove/uređenja napuštenih prostora.

Aktivnost podržava razvojne potrebe RP 7.

- M 2.2. Uvođenje kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

Mjera 2.2. odnosi se na provođenje projekata prema načelima kružnog gospodarstva, primarno nekorištenih zgrada ili zona koje trenutno nisu funkcionalne, izgradnja novih zgrada prema principima kružnog gospodarenja te poticanje lokalnog stanovništva na prijelaz na kružno gospodarenje u sklopu kućanstva. Navedena mjera usklađena je s mjerama 2.1. *Provedba pilot projekata* i 2.2. *Poticanje kružne obnove prostora i zgrada u sklopu Programa KG*. Kroz provođenje i poticanje provođenja projekata kružne obnove i održive gradnje želi se povećati trajnost javne i druge infrastrukture, poboljšati energetska svojstva i smanjiti nastanak građevnog otpada, što u konačnici rezultira smanjenjem negativnih utjecaja na okoliš, povećanjem kvalitete života lokalnog stanovništva te povećanom održivošću i funkcionalnošću infrastrukture.

- A 2.2.1. Provedba pilot projekata za korištenje obnovljivih izvora energije

Aktivnost se odnosi na provođenje projekata u svrhu proizvodnje i/ili korištenja energije iz obnovljivih izvora na javnim zgradama i prostorima. Mali postotak zgrada koje su u vlasništvu Općine koriste obnovljive izvore energije u obliku solarnih elektrana, stoga je prepoznata potreba za korištenje obnovljivih izvora energije na ostalim javnim zgradama i objektima u vlasništvu Općine. Među planiranim projektima u idućih 5 godina spominje se izgradnja integrirane sunčane elektrane na objektu Dječjeg vrtića „Gumbek“ koja je u visokoj fazi spremnosti te potencijalna izgradnja manje hidroelektrane na rijeci Bednji koja bi osim proizvodnje električne energije bila i turistička atrakcija. Projekti će se financirati iz proračuna Općine Sveti Ilija te iz fondova EU prema dostupnosti otvorenih javnih poziva i natječaja.

Aktivnost odgovara na potrebe RP 2 i RP 6.

➤ A 2.2.2. Obnova javnih objekata korištenjem kružnih principa

Aktivnost se odnosi na provođenje projekata kružne obnove i gospodarenja nekorištenih zgrada i zona na području Općine. Korištenje kružnih principa obuhvaća primjenu održivih i kružnih rješenja u obnovi zgrada i infrastrukture, uz smanjenje troškova i utjecaja na okoliš kroz reciklažu, ponovnu upotrebu materijala te smanjenje građevinskog otpada. Aktivnost doprinosi revitalizaciji prostora te očuvanju prirodnih i drugih resursa. Među predloženim projektima su rekonstrukcije klupskih prostorija NK Bednja Beletinec i NK Obreš te rekonstrukcije grobnih kuća u Beletincu i Žigrovcu. Osim rekonstrukcije i energetske obnove objekata, aktivnost obuhvaća uređenje i održavanje vanjskih prostora.

Aktivnost odgovara na razvojne potrebe RP 1, RP 2 i RP 3.

➤ A 2.2.3. Izgradnja novih javnih objekata prema principima održivosti i kružnog gospodarenja

Aktivnost se odnosi na izgradnju novih objekata javne namjene, uključujući izgradnju društvenih domova Žigrovcu i Krušljevcu gdje trenutno nema adekvatnog prostora kojeg bi lokalno stanovništvo moglo koristiti u društvene svrhe, zatim izgradnja prateće građevine turističke namjene na prostoru Dječjeg rekreacijskog i edukacijskog centra Slugovine, Izgradnja Interpretacijskog centra srednjeg toka rijeke Bednje.

Aktivnosti, osim objekata javne namjene uključuju i izgradnju Vatrogasnog doma u Beletincu koji će služiti kao operativni centar za vatrogasce i hitne službe te izgradnju Zdravstvenog centra za pružanje medicinskih usluga i očuvanje zdravlja stanovništva.

Aktivnost odgovara na razvojne potrebe RP 1, RP 2, RP 4, RP 8.

• M 2.3. Poticanje održivih investicija i zelene ekonomije

Mjera 2.3. odnosi se na poticanje lokalnih poduzetnika i stanovništva na provođenje održivih investicija i zelene ekonomije kroz pružanje jednokratnih financijskih potpora i sufinanciranja navedenih projekata. Prilikom ispitivanja javnog mijenja primjetna je najveća zainteresiranost za sufinanciranje solarnih panela te provođenje programa energetske učinkovitosti. Prilikom objave natječaja formirat

će se uvjeti i kriteriji za ocjenjivanje prijava kako bi se osigurala ravnomjerna raspodjela financijskih sredstava.

➤ A 2.3.1. Sufinanciranje provođenja zelenih projekata i ekološke poljoprivrede

Prepoznat je veliki interes lokalnog stanovništva za korištenje mjera sufinanciranja provođenja programa energetske učinkovitosti, uvođenje obnovljivih izvora energije te ostalih oblika potpora za uvođenje održivog razvoja i kružnog gospodarenja. Raspisivanjem javnih natječaja za pravne i fizičke osobe na području općine Sveti Ilija doprinosi se razvoju zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja u prostorima koji nisu u vlasništvu Općine, čime se nadopunjuje uvođenje sustava kružnog gospodarenja na području javnih i društvenih prostora te prati razvoj zelene infrastrukture.

Aktivnost odgovara na razvojne potrebe RP i RP 6.

11. Horizontalna načela

Horizontalna načela odnose se na širok spektar temeljnih vrijednosti, uključujući poštivanje osnovna ljudskih prava utemeljenih Poveljom o temeljnim pravima Europske unije i Konvencijom UN-a o pravima osoba s invaliditetom. Povelja EU-a o temeljnim pravima objedinjuje građanska, politička, ekonomska i socijalna prava građana i stanovnika, a posebnu pozornost obraća na omogućavanje sigurnih radnih uvjeta, zabranu svih oblika diskriminacije, integraciju osoba s invaliditetom, zaštitu osobnih podataka, zaštitu okoliša i ravnopravnost spolova. Konvencija UN-a ističe uživanje svih ljudskih prava i temeljnih sloboda za osobe s invaliditetom, promicanje i zaštitu prava i slobode te promicanje poštovanja urođenog dostojanstva osoba s invaliditetom.

Kroz horizontalna načela teži se prema smanjenju negativnih utjecaja na okoliš i društvo te promoviranje načela „ne čini značaju štetu“, a među glavnim načelima je promicanje ravnopravnosti spolova, poticanje nediskriminacije u svim oblicima, promoviranje opće jednakosti i poticanje održivog razvoja. Uz navedena načela, u obzir se uzimaju i globalni sporazumi poput Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama koji obvezuje svoje potpisnike na djelovanje u cilju borbe protiv klimatskih promjena. Kako bi se pravovremeno i sveobuhvatno odgovorilo na suvremene izazove povezane uz klimu i zaštitu okoliša te jednakost u društvu, potrebno je uskladiti političke prakse s horizontalnim načelima.

SZUO općine Sveti Ilija primarno odgovara na razvojne potrebe i potencijale u pogledu zelene obnove kroz razvoj zelene infrastrukture te uvođenje kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, što u velikoj mjeri utječe na klimatske promjene te valorizaciju i zaštitu okoliša. Navedeno doprinosi jačanju zaštite biološke raznolikosti, održivog razvoja te se unaprjeđuju uvjeti za implementaciju i upravljanje javnim prostorima kroz uspostavu sustava planiranja javnih otvorenih prostora. Strateški okvir te definirane mjere i aktivnosti usklađene su s horizontalnim načelima te su neutralne prema promicanju ravnopravnosti spolova i zabrani diskriminacije, neće negativno utjecati na razlike u položaju, mogućnostima, potrebama ili ranjivosti žena, muškaraca ili pripadnika drugih rodni identiteta, a naglasak je stavljen na dobrobit svih stanovnika Općine.

Prilikom provođenja definiranih aktivnosti u okviru SZUO općine Sveti Ilija, poticati će se uključivanje lokalnog stanovništva, čime se promiču jednake mogućnosti i pristup resursima bez obzira na spol i druge osobne karakteristike. SZUO ne podržava nikakve oblike diskriminacije na osnovi spola, rase ili etničkog porijekla, vjere ili uvjerenja, dobi ili seksualne orijentacije, posebno u kontekstu pristupačnosti, dok istovremeno promiče povezivanje različitih društvenih skupina i potiče njihovu međusobnu interakciju.

- Promicanje ravnopravnosti žena i muškaraca i zabrana diskriminacije

Ravnopravnost žena i muškaraca te zabrana diskriminacije promiče se kroz uključivanje lokalnog stanovništva u procese odlučivanja i edukaciju, konkretno kroz aktivnosti A 1.3.1. Edukacija i informiranje koja omogućuje inkluzivnost i sudjelovanje svih stanovnika, čime se osigurava ravnopravna zastupljenost, sprječava diskriminacija u odlučivanju te se povećava osviještenost stanovnika o važnosti održivog razvoja. Mjera 2.3. Poticanje održivih investicija i zelene ekonomije osigurava pružanje financijske potpore poduzetnicima, posebice onima koji imaju otežani pristup resursima, uključujući žene poduzetnice. Sukladno Zakonu o suzbijanju diskriminacije, prilikom

provođenja aktivnosti i projekata promicat će se jednakost i urediti zaštita od diskriminacije na osnovi rase ili etničke pripadnosti ili boje kože, spola, jezika, vjere, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog ili socijalnog podrijetla, imovinskog stanja, članstva u sindikatu, obrazovanja, društvenog položaja, bračnog ili obiteljskog statusa, dobi, zdravstvenog stanja, invaliditeta, genetskog naslijeđa, rodnog identiteta, izražavanja ili spolne orijentacije.

- **Pristupačnost za osobe s invaliditetom**

Strateškim okvirom definirane su aktivnosti i mjere koje doprinose pristupačnosti za osobe s invaliditetom, posebice u sklopu projekata izgradnje javne i društvene infrastrukture (A 1.2.1., A 2.2.3.) gdje će se posebna pažnja posvetiti prilagođenom dizajnu te uklanjanju barijera kako bi se osigurala pristupačnost za sve osobe. Pristupačnost se promiče i prilagođavanjem društvenih sadržaja kroz revitalizaciju krajobraznih prostora (A 1.2.2.) koja uključuje osiguranje pristupačnosti osobama s invaliditetom u prirodnim okruženjima gdje je pristupačnost ograničena. To se odnosi i na interpretacijske staze te poučne ploče koje mogu biti prilagođene korištenjem taktilnih elemenata te Brailleovim pismom. Kroz edukativne radionice (A 1.3.1.) promicat će se razumijevanje potreba osoba s invaliditetom te njihovo uključivanje u planiranje i provedbu aktivnosti. Prilagodba kod provođenja edukativnih radionica može biti fizička (odabir prostora koji osigurava pristupačnost osobama s invaliditetom, razumna prilagodba), vizualna (prilagodba edukativnih materijala za osobe sa osjetilnim oštećenjima) i sadržajna (prilagodba edukacija za osobe s mentalnim oštećenjima, korištenje jednostavnog jezika).

- **Održivi razvoj**

Strateški okvir SZUO općine Sveti Ilija počiva na načelima održivog razvoja, koja su integrirana u strateške projekte i aktivnosti. Aktivnosti poput proširenja i revitalizacije zelene infrastrukture u sklopu M 1.2. te korištenja obnovljivih izvora energije u A 2.2.1. smanjuju ugljični otisak, poboljšavaju kvalitetnu zraku te pomažu u borbi protiv klimatskih promjena. S druge strane, M 2.2. izravno doprinosi racionalnom korištenju prirodnih resursa, poticanje smanjenja otpada te povećanje trajnosti infrastrukture. Kroz aktivnosti A 1.2.1. i A 1.2.2. doprinosi se očuvanju prirodne raznolikosti kroz stvaranje staništa za biljne i životinjske vrste, dok mjera M 1.3. podiže svijest građana o održivim praksama i važnosti zaštite i očuvanja okoliša. Prilikom pripreme i provedbe predviđenih projekata, Općina Sveti Ilija će voditi računa o provedbi zelene javne nabave kada je to primjenjivo.

12. Pokazatelji, indikativni financijski plan i terminski plan provedbe

Pokazatelji, terminski plan provedbe i indikativni financijski plan aktivnosti/projekata								
Posebni cilj	Mjera	Naziv aktivnosti/ projekta	Ključni pokazatelji i rezultati provedbe aktivnosti/ projekata			Terminski plan provedbe	Procijenjena vrijednost (€)	Mogući izvori financiranja
			Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost			
PC 1. Razvoj mreže zelene infrastrukture	M 1.1. Praćenje, analiza i unaprjeđenje zelene infrastrukture	A 1.1.1. Vođenje Registra zelene infrastrukture	Postotak površina zabilježenih u Registru zelene infrastrukture do 2030. godine	0	95	2025.-2030.	50.000,00	Općinski proračun, državni proračun, nacionalni i EU fondovi
	M 1.2. Proširenje i revitalizacija zelene infrastrukture	A 1.2.1. Uređenje javnih površina prirodnim rješenjima	Površina uređenih zelenih površina (m²)	0	2.000	2025.-2030.	3.000.000,00	
			Broj provedenih projekata uređenja	0	4	2025.-2030.		
		A 1.2.2. Revitalizacija krajobraznih prostora	Broj revitaliziranih krajobraznih područja	0	2	2025.-2028.	4.000.000,00	
	M 1.3. Poticanje korištenja zelene infrastrukture	A 1.3.1. Edukacija i informiranje lokalnog stanovništva kroz provođenje radionica	Broj održanih radionica	0	6	2025.-2030.	50.000,00	
		A 1.3.2. Promocija i očuvanje kulturno-povijesne i prirodne baštine kroz razvoj poučnih staza i interpretacijskih sadržaja	Broj postavljenih interpretacijskih ploča	0	3	2025.-2030.	3.500.000,00	
PC 2. Razvoj kružnog gospodarenja prostorom i zgradama	M 2.1. Analiza stanja kružnog gospodarenja i održivih rješenja	A 2.1.1. Izrada analize postojećeg stanja infrastrukture i gospodarenja prostorom	Broj izrađenih analiza	0	1	2025.-2026.	50.000,00	Općinski proračun, državni proračun, nacionalni i EU fondovi
			Broj novih prijedloga za revitalizaciju temeljnih na analizi	0	3	2026.-2030.		
	M 2.2. Uvođenje kružnog gospodarenja prostorom i zgradama	A 2.2.1. Provedba pilot projekata za korištenje obnovljivih izvora energije	Broj zgrada s implementiranim obnovljivim izvorima energije	0	2	2025.-2028.	3.000.000,00	

		A 2.2.2. Obnova javnih objekata korištenjem kružnih principa	Broj obnovljenih javnih objekata	0	3	2025.-2030.	5.000.000,00	
		A 2.2.3. Izgradnja novih javnih objekata prema principima održivosti i kružnog gospodarenja	Broj novoizgrađenih objekata javne namjene	0	3	2025.-2030.	5.000.000,00	
	M 2.3. Poticanje održivih investicija i zelene ekonomije lokalnog stanovništva	A 2.3.1. Sufinanciranje provođenja zelenih projekata i ekološke poljoprivrede	Broj javnih natječaja za dodjeljivanje financijskih potpora lokalnom stanovništvu	0	4	2025.-2030.	1.000.000,00	

13. Popis izvora

1. AP Varaždin. <https://www.ap.hr/>
2. Bogunović, M., Vidaček, Ž., Racz, Z., Husnjak, S. i Sraka, M. (1998). Namjenska pedološka karta Republike Hrvatske mjerila 1:300 000. Geodetski list, 52 (75) (1), 1-12. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/291517>
3. COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS Green Infrastructure (GI) — Enhancing Europe's Natural Capital /* COM/2013/0249 final */ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52013DC0249>
4. Copernicus. Europe's eyes on Earth. Climate Change Service. Dostupno na: <https://climate.copernicus.eu/demonstrating-heat-stress-european-cities>
5. Državni hidrometeorološki zavod. <https://meteo.hr/>
6. Državni zavod za statistiku. <https://podaci.dzs.hr/hr/>
7. Dvorci, crkve i stari gradovi. [https://blog.dnevnik.hr/dvorci-crkve/2021/09/1632346798/svilija-obrez.html#gallery\[1631542207\]/1/](https://blog.dnevnik.hr/dvorci-crkve/2021/09/1632346798/svilija-obrez.html#gallery[1631542207]/1/)
8. ENVI. Portal okoliša. <https://envi-portal.azo.hr/>
9. Europski parlament. Kružno gospodarstvo: definicija i koristi koje donosi. <https://www.europarl.europa.eu/topics/hr/article/20151201STO05603/kruznogospodarstvo-definicija-i-koristi-kojedonosi#:~:text=Kru%C5%BEno%20gospodarstvo%20je%20model%20proizvodnje,otpada%20na%20najmanju%20mogu%C4%87u%20razinu>
10. Europski zeleni plan. COM (2019) 640 final. Europska komisija- Komunikacija Komisije, Bruxelles
11. FINA. <https://www.fina.hr/>
12. Geoportal. <https://geoportal.dgu.hr/>
13. Geostat. <https://geostat.dzs.hr/>
14. Hrvatska gospodarska komora- Gospodarstvo Varaždinske županije. <https://hgk.hr/zupanijska-komora-varazdin/gospodarstvo-zupanije>
15. Hrvatske šume. <https://www.hrsume.hr/>
16. Hrvatski zavod za zapošljavanje. <https://www.hzz.hr/>
17. Karte potresnih područja Republike Hrvatske. Geofizički odsjek- Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu. <http://seizkarta.gfz.hr/hazmap/karta.php>
18. Meteorološki i hidrološki bilten. (2023). Državni hidrometeorološki zavod, ISSN 1334-3017, god XXXVII, Zagreb
19. Ministarstvo gospodarstva. Središnji registar državne imovine. <https://registarimovine.gov.hr/web/guest/home>
20. Ministarstvo gospodarstva. Varaždinska županija. <https://investcroatia.gov.hr/countystats/varazdinska-zupanija/>
21. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (2021). *Program konkurentnost i kohezija 2021.–2027*. Dostupno na: <https://strukturnifondovi.hr/>
22. Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine. NN 13/21
23. Nacionalni plan oporavka i otpornosti (2021). Vlada Republike Hrvatske. Zagreb. Dostupno na: <https://planoporavka.gov.hr/>

24. Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti. NN 132/17
25. Općina Sveti Ilija. <https://opcina-sveti-ilija.hr/>
26. Peškan, I., i Pascuttini - Juraga, V. (2009). 'Neka srednjovjekovna naselja i župe južnog varaždinskog podbrežja', Starohrvatska prosvjeta, III(36), str. 425-442. Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/81290>
27. Plan razvoja Varaždinske županije za razdoblje od 2021. do 2027. godine. (2023). Objavljeno na mrežnim stranicama Varaždinske županije. <https://vzz.hr/savjetovanja-s-javnoscu/plan-razvoja-varazdinske-zupanije-za-razdoblje-od-2021-do-2027-godine.html>
28. Policijska uprava varaždinska. <https://varazdinska-policija.gov.hr/>
29. Popis stanovništva 2021. (2022). DZS, Zagreb
30. Preglednik obrtnog registra. Ministarstvo gospodarstva. <https://pretrazivacobrta.gov.hr/pretraga>
31. Prilog uz izvještaj o provedbi plana gospodarenja otpadom.
32. Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2022. (2023). DZS, Zagreb
33. Priručnik o primjeni zelene infrastrukture. (2023). Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Zagreb.
34. Priručnik o ublažavanju urbanih toplinskih otoka. (2024). Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine.
35. Procjena rizika od velikih nesreća za području Općine Sveti Ilija. (2021). Revizija I. -12/2021. Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/wp-content/uploads/2022/08/Revizija-I-Procjene-rizika-Sveti-Ilija-2021.pdf>
36. Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021.-2030. godine (2021). Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Zagreb
37. Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021.-2030. godine (2021). Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Zagreb
38. Prostorni plan uređenja Općine Sveti Ilija, 2. izmjene i dopune. (2018). Objavljeno na mrežnim stranicama Općine Sveti Ilija.
39. Prostorni plan Varaždinske županije, 3. izmjene i dopune. (2022). Objavljeno na mrežnim stranicama Varaždinske županije.
40. Provedbeni program Općine Sveti Ilija za razdoblje 2022.-2025. (2021) Objavljeno na mrežnim stranicama Općine Sveti Ilija.
41. Registar udruga Republike Hrvatske. Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije. <https://registri-npo-mpu.gov.hr/#!udruge>
42. Rudarsko-geološka studija Varaždinske županije. (2016). Hrvatski geološki institut. Zagreb.
43. Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske (NN 106/2017)
44. Sudski registar. Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije. <https://sudreg.pravosudje.hr/registar/f?p=150:1>
45. Školski e-Rudnik. <https://mzo.gov.hr/ser-skolski-e-rudnik-3419/3419>
46. Terra Croatia. Sveti Ilija/ Varaždinska županija. Dostupno na: <https://www.terra-croatia.eu/sveti-ilija/>
47. Turistička zajednica Varaždinski bregi- mrežne stranice. <https://varazdinski-bregi.com/>
48. Varaždinska županija- službeni internetski portal. <https://www.varazdinska-zupanija.hr/>
49. World Meteorological organization. <https://wmo.int/>
50. Zakon o gradnji (NN 153/13, 20/17, 39/19, 125/19)

51. Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja (NN 127/19)
52. Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19, 67/23)
53. Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19)
54. Županijska uprava za ceste Varaždinske županije. <https://zuc-vz.hr/>

Popis slika

Slika 1. Položaj općine Sveti Ilija u Varaždinskoj županiji	14
Slika 2. Prometna mreža na području općine Sveti Ilija	16
Slika 3. Reljef općine Sveti Ilija	20
Slika 4. Vodotoci na području općine Sveti Ilija.....	23
Slika 5. Karta potresnih područja Republike Hrvatske u proteklih 95 godina.....	24
Slika 6. Pedološka obilježja područja općine Sveti Ilija	25
Slika 7. Obilježja jedinica tla prisutnih na području općine Sveti Ilija	26
Slika 8. Korištenje i namjena prostora općine Sveti Ilija.....	33
Slika 9. Župna Crkva Svetog Ilije Proroka u Svetom Iliji.....	34
Slika 10. Kurija Patačić u Seketinu	35
Slika 11. Kurija na imanju Obrež.....	36
Slika 12. Pokrov i namjena korištenja zemljišta općine Sveti Ilija prema CORINE 2018.	48
Slika 13. Šumski pokrov na području općine Sveti Ilija.....	49
Slika 14. Prirodna staništa na području općine Sveti Ilija.....	51
Slika 15. Model kružnog gospodarstva: manje sirovina, manje otpada, manje štetnih emisija	69
Slika 16. Lokacija izgradnje društvenog doma Žigrovec	71
Slika 17. Lokacija izgradnje Društvenog doma u Krušljevcu.....	72
Slika 18. Lokacija centra Slugovine.....	73
Slika 19. Lokacija za izgradnju Interpretacijskog centra srednjeg toka rijeke Bednje	74
Slika 20. Lokacija za izgradnju vatrogasnog doma u Beletincu	75
Slika 21. Lokacija za izgradnju zdravstvenog centra u Svetom Iliji	76
Slika 22. Područje rijeke Bednje pogodno za provođenje projekta	77
Slika 23. Lokacija pogodna za provođenje projekta uređenja zone Etno kuće u Beletincu	78
Slika 24. Lokacija klupskih prostorija NK Bednja Beletinec	79
Slika 25. Lokacija grobne kuće u Beletincu.....	80
Slika 26. Lokacija mjesnog groblja u Žigrovcu	81
Slika 27. Lokacija ulaganja u nerazvrstanu cestu NC 1-034 Korenjak - Kočevac	82
Slika 28. Lokacija vidikovca Hosta	84
Slika 29. Intenzitet urbanih toplinskih otoka na području EU.....	85
Slika 30. Prikaz djelovanja urbanih toplinskih otoka	86

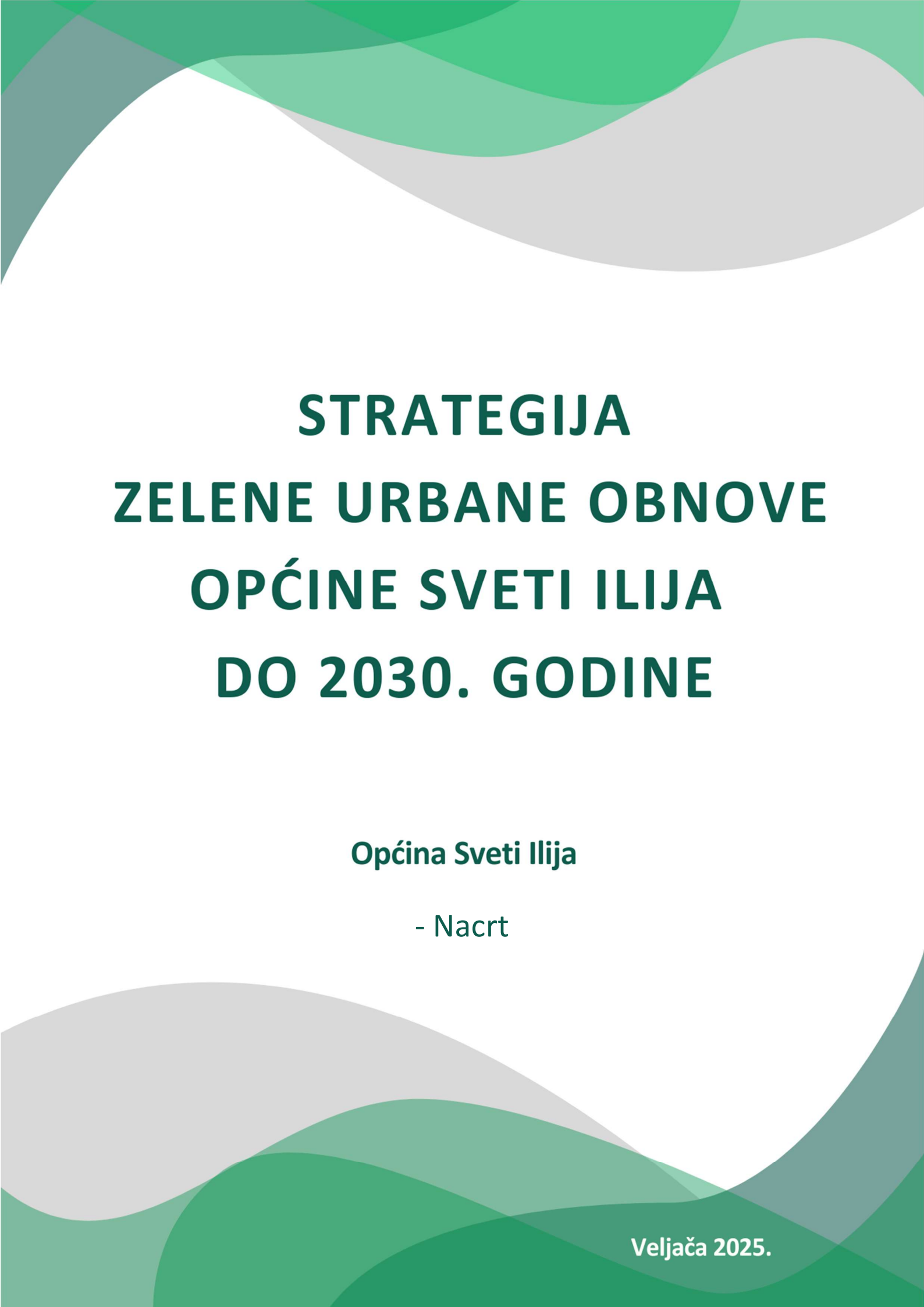
Popis tablica

<i>Tablica 1. Pregled promjene broja stanovnika općine Sveti Ilija u usporedbi s Varaždinskom županijom i RH u razdoblju od 2001.-2021. godine .....</i>	<i>16</i>
<i>Tablica 2. Gustoća naseljenosti u naseljima općine Sveti Ilija u usporedbi s Varaždinskom županijom i RH .....</i>	<i>17</i>
<i>Tablica 3. Dobno spolna struktura stanovništva u općini Sveti Ilija u 2021. godini .....</i>	<i>17</i>
<i>Tablica 4. Indeks starenja stanovništva općine Sveti Ilija u 2021. godini.....</i>	<i>18</i>
<i>Tablica 5. Prirodno kretanje stanovništva općine Sveti Ilija u 2022. i 2023. godini .....</i>	<i>18</i>
<i>Tablica 6. Pregled migracija na području općine Sveti Ilija u razdoblju od 2021. do 2023. godine .....</i>	<i>19</i>
<i>Tablica 7. Usklađenosti SZUO općine Sveti Ilija sa strateškim dokumentima na lokalnoj i županijskoj razini .....</i>	<i>29</i>
<i>Tablica 8. Namjene unutar građevinskog područja naselja .....</i>	<i>31</i>
<i>Tablica 9. Izdvojeno građevinsko područje izvan naselja.....</i>	<i>31</i>
<i>Tablica 10. Vanjska i unutarnja migracija u razdoblju od 2019.-2023. godine za područje VŽŽ i RH ...</i>	<i>37</i>

Tablica 11. Unutarnja i vanjska migracija stanovništva općine Sveti Ilija od 2019. do 2023. godine ...	37
Tablica 12. Popis civilni udruga u općini Sveti Ilija	38
Tablica 13. Obrazovna struktura stanovnika općine Sveti Ilija	40
Tablica 14. Dječji vrtići i druge pravne osobe koje ostvaruju program predškolskog odgoja za razdoblje od 2021.-2024.	40
Tablica 15. Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika RH, Varaždinske županije i općine Sveti Ilija u 2023. godini	42
Tablica 16. Rang lista poduzetnika sa sjedištem u Svetom Iliji prema ukupnim prihodima u 2023. godini	42
Tablica 17. Broj postelja, ostvarenih dolazaka i noćenja turista na području općine Sveti Ilija u razdoblju od 2019. - 2023.	45
Tablica 18. Jedinice imovine Općine Sveti Ilija koje sadrže javne zelene površine	47
Tablica 19. Jedinice imovine u vlasništvu Općine Sveti Ilija	53
Tablica 20. Državna imovina na području općine Sveti Ilija	54
Tablica 21. Prikaz duljine državnih, županijskih i lokalnih cesta na području općine Sveti Ilija	54
Tablica 22. Broj parkirališnih mjesta uz građevine različite namjene	55
Tablica 23. Pregled autobusnih linija prema naseljima u sklopu općine Sveti Ilija	56
Tablica 24. Potrošnja električne energije (kW) u distribucijskom sustavu ELEKTRE Varaždin prema kategorijama kupaca	56
Tablica 25. Podaci o prikupljenim količinama komunalnog otpada 2014. - 2023.	59
Tablica 27. Demografska obilježja ispitanika	61

Popis grafikona

Grafikon 1. Klimadijagram meteorološke postaje Varaždin za razdoblje od 1949.-2023. godine	21
Grafikon 2. Temperaturni ekstremi u Varaždinskoj postaji, 1949.-2022.	22
Grafikon 3. Raspodjela poslovnih subjekata na području općine Sveti Ilija prema sektorima NKD 2007	43
Grafikon 4. Zaposlenost lokalnog stanovništva prema spolu i djelatnostima u 2021. godini.	44
Grafikon 5. Strateški okvir SZUO općine Sveti Ilija	90

STRATEGIJA ZELENE URBANE OBNOVE OPĆINE SVETI ILIJA DO 2030. GODINE

Općina Sveti Ilija

- Nacrt

Veljača 2025.

Naručitelj:

Općina Sveti Ilija

Trg Josipa Godrijana 2

42214 Sveti Ilija

E - mail: opcina.sveti.ilija@gmail.com

Web: www.opcina-sveti-ilija.hr

Izrađivač:

Međunarodna agencija za razvoj d.o.o.

Trogirska ulica 8

42000 Varaždin

E - mail: info@mara.hr

Web: <https://mara.hr/>

Voditelj izrade: Jelena Kučan, msc. EPPM

Sadržaj

1.	Uvod	1
1.1	Proces izrade Strategije zelene urbane obnove općine Sveti Ilija	1
1.2	Nacionalni i zakonodavni okvir	2
2.	Poveznica na programe ZI i KG i NPOO	5
3.	Srednjoročna vizija razvoja	9
4.	Razvojne potrebe i potencijali	10
4.1	Razvojne potrebe	10
4.2	Razvojni potencijali	12
5.	Osnovna obilježja područja obuhvata	14
5.1	Političko teritorijalni ustroj	14
5.2	Demografska obilježja	16
5.3	Prirodno-geografska obilježja	19
5.3.1	Reljefna obilježja	20
5.3.2	Klimatska obilježja	20
5.3.3	Hidrogeološka i hidrološka obilježja	22
5.3.4	Seizmološka obilježja	23
5.3.5	Pedološka obilježja	25
6.	Analiza ulaznih podataka povezanih s temom zelene urbane obnove	28
6.1	Analiza strateških i prostorno-planskih dokumenata	28
6.1.1	Strateški dokumenti	28
6.1.2	Prostorno planski dokumenti	30
6.2	Povijesna analiza	34
6.3	Društvena analiza	36
6.3.1	Struktura društva	36
6.3.2	Socijalno uključivanje i usluge socijalne skrbi	39
6.3.3	Obrazovanje	39
6.4	Gospodarska analiza	41
6.4.1	Opća gospodarska kretanja na području Općine	41
6.4.2	Tržište rada	43
6.4.3	Poslovno okruženje	45
6.4.4	Turizam i kultura	45
6.5	Analiza baza podataka zelenih površina	46
6.6	Analiza prirodnih elemenata i prirodnih staništa	47
6.7	Analiza sive i plave infrastrukture	51
6.7.1	Društvena i zdravstvena infrastruktura	51

6.7.2	Zgrade i stambene jedinice u vlasništvu Općine Sveti Ilija	54
6.7.3	Prometna mreža	54
6.7.4	Vodovod i kanalizacija	56
6.7.5	Električna mreža i komunikacijska infrastruktura	56
6.7.6	Infrastruktura za zbrinjavanje otpada	57
6.8	Analiza dosadašnjih ulaganja u zelenu infrastrukturu	60
6.9	Ispitivanje javnog mijenja	60
7.	Model kružnog gospodarenja prostorom i zgradama	69
7.1	Planiranje i gradnja novih zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom	71
7.2	Revitalizacija i obnova nekorištenih prostora i zgrada	76
7.3	Kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada	78
8.	Područja pogodna sanaciju	83
8.1	Toplinski otoci	84
9.	SWOT analiza	89
10.	Strateški okvir	90
11.	Horizontalna načela	96
12.	Pokazatelji, indikativni financijski plan i terminski plan provedbe	98
13.	Popis izvora	100
	Popis slika	103
	Popis tablica	103
	Popis grafikona	104

KRATICE

Agencija za plaćanja	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
ECDL	Europska računalna diploma (<i>eng. European Computer Driving Licence</i>)
EU	Europska Unija
FINA	Financijska agencija
GIS	Geografski informacijski sustav
HGK	Hrvatska gospodarska komora
JLS	Jedinica lokalne samouprave
KG	Kružno gospodarenje
NBS	<i>Eng. Nature based solutions</i>
NKS	Nacionalna klasifikacija staništa
NPOO	Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.
NRS 2030	Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine
PAF	Prioritetni akcijski okvir za razdoblje 2021.-2030.
POVS	Područja značajna za očuvanje vrsta i stanišnih tipova
POP	Područja značajna za očuvanje ptica
Program KG	Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje od 2021. do 2030. godine
Program ZI	Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje od 2021. do 2030. godine
PUO	Pučko otvoreno učilište
RH	Republika Hrvatska
VŽŽ	Varaždinska županija
SECAP	Akcijski plan energetske i klimatske održivosti razvitka (<i>eng. Sustainable Energy and Climate Action Plan</i>)
SZUO	Strategija zelene urbane obnove
TZ	Turistička zajednica

1. Uvod

Strategija zelene urbane obnove je strateška podloga od značaja za jedinice lokalne samouprave (dalje u tekstu: JLS), koja se odnosi na ostvarenje ciljeva razvoja zelene infrastrukture, integraciju prirodnih rješenja (dalje u tekstu: NBS, eng. *Nature Based Solutions*), unaprjeđenje kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti, prilagodbe klimatskim promjenama i jačanje otpornosti na rizike. Strategija definira srednjoročnu viziju razvoja jedinice lokalne samouprave, koja služi kao jasan vodič za odabir ciljeva i postupaka djelovanja

Općina Sveti Ilija pristupila je izradi Strategije zelene urbane obnove do 2030. godine kako bi definirala srednjoročnu viziju razvoja, prepoznala razvojne potrebe i potencijale, identificirala projekte razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama te tako pridonijela prilagodbi, odnosno smanjenju negativnih utjecaja na klimu i okoliš.

Zelena urbana obnova je kompleksan proces koji je usmjeren na revitalizaciju i transformaciju urbane strukture, obuhvaćajući pritom promicanje zelene infrastrukture, implementaciju principa kružnog gospodarenja te zaštitu prirodnih ekosustava, što posljedično unaprjeđuje kvalitetu života građana i očuvanje okoliša, odgovara na socio-ekonomske izazove.

Strategija zelene urbane obnove općine Sveti Ilija do 2030. godine (dalje u tekstu: SZUO općine Sveti Ilija) izrađena je sukladno Smjernicama za izradu Strategija zelene urbane obnove (verzija 2.0.), a obuhvaća sljedeća poglavlja: Uvod, Poveznica na programe ZI i KG i NPOO, Srednjoročna vizija razvoja, Razvojne potrebe i potencijali, Osnovna obilježja područja obuhvata, Analiza ulaznih podataka povezanih s temom zelene urbane obnove, Model kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, Područja pogodna za urbanu preobrazbu i/ili urbanu sanaciju, SWOT analiza, Strateški okvir i Popis izvora.

SZUO općine Sveti Ilija predstavlja stratešku podlogu za ostvarenje ciljeva u području razvoja zelene infrastrukture, integraciju NBS rješenja, integraciju modela kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti, prilagodbu klimatskim promjenama i jačanje otpornosti na rizike.

1.1 Proces izrade Strategije zelene urbane obnove općine Sveti Ilija

Proces izrade Strategije započeo je u rujnu 2024. godine, a prvi sastanak radne skupine održan je dana 17.10.2024. godine. Na prvom sastanku radne skupine definirana je i prihvaćena srednjoročna vizija razvoja za razdoblje provedbe. Također tijekom prvog sastanka radne skupine usuglašeni su strateški i posebni ciljevi. Uz sve navedeno, usuglašena su i područja pogodna za sanaciju na području općine Sveti Ilija. Nakon održane radne skupine i fokus grupe, pristupilo se detaljnom prikupljanju dokumenata i podataka potrebnih za analizu stanja prostora. Kako bi se Strategija kvalitetno i sveobuhvatno izradila, proveden je online anketni upitnik o stanju zelenila na području općine Sveti Ilija. Istraživanje je uključivalo građane i druge ključne dionike koji su mogli pristupiti javno dostupnoj anketi kao što su npr. organizacije civilnog društva, interesne skupine, akademske zajednice, dionici iz privatnog sektora i dr., u planiranje zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom. Isti su kroz online anketni upitnik izrazili svoje stavove, razmišljanja, potrebe i želje za unaprjeđenjem zelene

infrastrukture te napuštenih i neiskorištenih prostora. Anketni upitnik bio je dostupan na mrežnim stranicama i društvenim mrežama Općine Sveti Ilija u razdoblju od 14.11.2024. do 1.12.2024. godine. Nakon provedene ankete te po završetku i obradi svih analiza, u komunikaciji s radnom skupinom definirane su aktivnosti i projekti koji će biti prilagođeni potrebama stanovništva te kojima će se u konačnici povećavati kvaliteta javnih prostora te posljedično kvaliteta života na području općine Sveti Ilija. Uz definiciju aktivnosti i projekata, definiran je i indikativni financijski plan i terminski plan provedbe.

1.2 Nacionalni i zakonodavni okvir

Unutar zakonodavnog okvira Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: RH), Zelena infrastruktura (u daljnjem tekstu: ZI) i Kružno gospodarenje prostorom i zgradama (u daljnjem tekstu: KG) razmatra se kroz različite zakonske i podzakonske akte te strateške dokumente s pojedinačnim ciljevima i mjerama.

Navedeno se odnosi na:

- Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19, 67/23)
- Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske
- Zakon o gradnji (NN 153/13, 20/17, 39/19, 125/19)
- Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19, 155/23)
- Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja (NN 127/2019)
- Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine (NN 13/2021)
- Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.
- Program konkurentnost i kohezija 2021.-2027.
- Integrirani teritorijalni program 2021.-2027.

Zakon o prostornom uređenju¹, Članak 3. definira zelenu infrastrukturu kao planski osmišljene zelene i vodne površine te druga prostorna rješenja temeljena na prirodi koja se primjenjuju unutar gradova i općina, a kojim se pridonosi očuvanju, poboljšanju i obnavljanju prirode, prirodnih funkcija i procesa radi postizanja, ekoloških, gospodarskih i društvenih koristi održivog razvoja.

Ciljevi prostornog uređenja, Članak 6. koje se odnose isključivo na zelenu infrastrukturu su:

- Cilj 9. kvalitetan i human razvoj gradskih i ruralnih naselja, razvoj zelene infrastrukture te siguran, zdrav, društveno funkcionalan životni i radni okoliš.
- Cilj 14. stvaranje visokovrijednog izgrađenog prostora s uvažavanjem specifičnosti pojedinih cjelina te razvijanjem zelene infrastrukture uz poštivanje prirodnog i urbanog krajobraza i kulturnog naslijeđa, a posebice uređenja ugostiteljsko-turističkih područja na obalnom i kopnenom području uz zaštitu užeg obalnog pojasa od građenja.

Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske² navodi da je potrebno promišljati i postupcima planiranja uspostavljati nove te čuvati postojeće sustave urbane ZI– mreže zelenih površina u kojima, i s pomoću kojih, se doprinosi očuvanju, poboljšanju i obnavljanju prirode, prirodnih funkcija i procesa

¹ Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/689/Zakon-o-prostornom-ure%C4%91enju>

² Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_10_106_2423.html

u gradovima. Navedeno je detaljno prikazano u prioritetu 4.5. Otpornost na promjene i to kroz usmjerenje 4.5.2. Jačanje prirodnog kapitala planiranjem razvoja zelene infrastrukture, ali bez definiranih projekata/aktivnosti kao što je to u slučaju drugih usmjerenja u istom dokumentu. Navedeno usmjerenje naglašava da je u postupcima izrade planova svih razina potrebno promicati razvoj zelene infrastrukture.

Zakon o gradnji³, Članak 47.c navodi da Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva. U Programu se razrađuju ciljevi i mjere za razvoj zelene infrastrukture u urbanim područjima radi uspostave održivih, sigurnih i otpornih gradova i naselja kroz povećanje energetske učinkovitosti zgrada i građevinskih područja, razvoj zelene infrastrukture u zgradarstvu te urbanu preobrazbu i urbanu sanaciju.

Zakon o zaštiti prirode⁴, Članak 7., navodi da se zaštita krajobraza temelji na razvrstavanju krajobraza prema njihovim prirodnim i/ili stvorenim obilježjima u krajobrazne tipove te na strukturiranju međusobno povezanih i multifunkcionalnih mreža zelene / krajobrazne infrastrukture na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini.

Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja⁵ navodi mjere za ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama te zaštitu ozonskog sloja, s naglaskom na to da te mjere ne smiju ugroziti druge komponente okoliša, kvalitetu života sadašnjih i budućih generacija, niti biti u suprotnosti s propisima vezanim uz zaštitu na radu i zaštitu ljudskog zdravlja. Jedan od ključnih dokumenata u ovom području je Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine, s projekcijama do 2070. godine. U strategiji su identificirani sektori koji su najizloženi učincima klimatskih promjena, a to su: vodni resursi, poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo i akvakultura, bioraznolikost, energetika, turizam te zdravlje i zdravstveni sustav. Osim toga, strategija se bavi i dvjema važnim međusektorskim temama: prostornim planiranjem i uređenjem te upravljanjem rizicima od katastrofa.

ZI prepoznata je kroz niz mjera i konkretnih aktivnosti provedbe, a posebno se ističu sljedeće:

P-05: Integriranje rizika od klimatskih promjena u razvoj sustava navodnjavanja,

ŠU-05: Provedba koncepta zelene infrastrukture s ciljem jačanja otpornosti na klimatske promjene u urbanim i ruralnim sredinama,

HM-02: Podrška planiranju, izgradnji, rekonstrukciji i dogradnji sustava za zaštitu od štetnog djelovanja voda, kao i drugih hidrotehničkih sustava (strukturne mjere) te kontroliranom plavljenju nizinskih prirodnih poplavnih područja. Ova mjera također uključuje prioritetnu primjenu pristupa koji daje prostor rijekama i koristi prirodne retencije,

HM-06: Jačanje otpornosti urbanih područja na pritiske uzrokovane klimatskim promjenama.

U okviru prostornog planiranja i uređenja, temeljem podataka i analiza iz različitih sektora, predlaže se izrada stručnih podloga koje će poslužiti za izmjene i dopune prostornih planova. Također se planira izrada mreža zelene infrastrukture koje uključuju analizu ekosustavnih usluga i višestrukih koristi

³ Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_12_153_3221.html

⁴ Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_06_80_1658.html

⁵ Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_12_127_2554.html

postojeće zelene infrastrukture, kao i prijedlog buduće mreže koja će služiti kao alat za prilagodbu klimatskim promjenama.

Hijerarhijski najviši dokument strateškog planiranja u Republici Hrvatskoj je **Nacionalna razvojna strategija do 2030. godine**⁶ (u daljnjem tekstu: NRS), koja postavlja četiri glavna razvojna smjera, s naglaskom na Europski zeleni plan. Strategija definira trinaest strateških ciljeva, a u okviru strateškog cilja 8., pod nazivom Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost, podržava se Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. – 2030. godine (Program razvoja ZI) te Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. – 2030. godine (Program KG). Ove programe provodi Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine.

Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2023.⁷ (u daljnjem tekstu: NPOO) unutar inicijative 6: Obnova zgrada, a u općem cilju 7. Povećati integraciju koncepata zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, reformi C6.1. R5 Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekata razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

Programi višegodišnjeg financijskog okvira EU (VFO) za razdoblje 2021. – 2027. godine koji svojim ciljevima podupiru ZI i KG su:

Program konkurentnost i kohezija 2021.-2027.⁸ (u daljnjem tekstu: PKK), prioritet 3. Promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije, prilagodbe na klimatske promjene, sprječavanje rizika, zaštita okoliša i održivosti resursa, te sljedećih specifičan ciljeva:

SC. RS02.4 promicanje prilagodbe klimatskim promjenama i sprječavanja rizika od katastrofa te otpornosti, uzimajući u obzir pristupe utemeljene na ekosustavima,

SC. RS02.6 Promicanje prelaska na kružno i resursno učinkovito gospodarstvo,

SC. RS02.7. Jačanje zaštite i očuvanja prirode, bioraznolikosti i zelene infrastrukture, među ostalim i u urbanim područjima, te smanjenje svih oblika onečišćenja.

Integrirani teritorijalni program 2021.-2027.⁹ u Specifičnom cilju 5. navodi:

- 5 (i) Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u urbanim područjima
- 5 (II) Poticanje integriranog i uključivog lokalnog društvenog i gospodarskog razvoja, lokalnog razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u područjima koja nisu urbana.

⁶ Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_02_13_230.html

⁷ Dostupno na: <https://planoporavka.gov.hr/>

⁸ Dostupno na: <https://mzom.gov.hr/istaknute-teme/eu-fondovi/program-konkurentnost-i-kohezija-2021-2027/5884>

⁹ Dostupno na: <https://razvoj.gov.hr/o-ministarstvu/djelokrug-1939/otoci/integrirani-teritorijalni-program-2021-2027/5355>

2. Poveznica na programe ZI i KG i NPOO

Jedan od prioriteta Europske Unije je ostvarenje održive, klimatski neutralne i zelene Europe, stoga je jedan od najvažnijih čimbenika održivog razvoja unaprjeđenje urbanih područja kroz poboljšanje okoliša i povećanje kvalitete života. Urbana područja su najveći pokretači ekonomskog rasta, iz toga razloga imaju i najveći utjecaj na održivi razvoj. Urbana područja se sve više bore s izazovima neodržive urbanizacije, degradacijom i gubitkom prirodnog kapitala, klimatskim promjenama i povećanjem rizika od prirodnih katastrofa.

Republika Hrvatska dovela je dva srednjoročna strateška dokumenta koji opisuju razvojne potrebe i potencijale, identificiraju izazove, definiraju viziju razvoja te razrađuju ciljeve, prioritete i mjere za održivi razvoj. Radi se o Programu razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine te Programu razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021.- do 2030. godine. U nastavku su istaknute poveznice s pojedinim programima.

- **Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine**

Sukladno strateškom dokumentu Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Zelena infrastruktura (ZI) definira se kao strateški planirana mreža prirodnih i poluprirodnih površina koja je, s drugim elementima okoliša, projektirana i upravljana da uspostavi široki raspon usluga ekosustava. ZI obuhvaća krajobrazne i ozelenjene prostore (ili plave) i ostale fizičke elemente u kopnenim te obalnim i morskim područjima¹⁰.

Prema Programu ZI, zelena infrastruktura može se tipološki sistematizirati prema različitim principima: karakteru i strukturi, fizičkim oblicima i mjerilu. Tipologija po karakteru obuhvaća biološku (živi organizmi), nebiološku (tlo, zrak, voda i povezani procesi) i mehaničku (tehničku) grupu zelene infrastrukture (pomaže pri pročišćivanju vode i zraka, snižavanju temperature i slično). Tipologija prema fizičkim oblicima razlikuje urbane točke, urbane trake/koridore te urbane matrice/mreže. Tipologija prema mjerilu dijeli značenje zelene infrastrukture prema značaju na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj ili međunarodnoj razini, iako je u Programu ZI fokus na lokalnoj razini razvijenosti zelene infrastrukture.

Razvoj ZI služi kao instrument implementacije održivog razvoja kroz stjecanje okolišnih, gospodarskih i društvenih koristi za društvo, koji ujedno čine tri stupa održivog razvoja. ZI je dio regionalne politike EU-a za programsko razdoblje 2021.-2027. unutar posebnog cilja 2. Zelenija, otporna Europa, a prepoznata je i u drugim strateškim dokumentima na međunarodnoj razini. Program razvoja ZI je kao dodatna mjera iskazan u Prioritetnom akcijskom okviru za razdoblje 2021.-2030. (PAF) u nadležnosti Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja. Donošenje Programa ZI omogućuje provedbu strateških ciljeva koji su definirani u dugoročnim strateškim aktima te više sektorskim i sektorskim strategijama na razini RH, odnosno u skladu je s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine. Srednjoročna vizija Programa ZI naglašava važnost rasprostranjenosti i dostupnosti zelene infrastrukture u urbanim područjima te njezinom doprinosu visokoj kvaliteti života stanovništva i uspostavi održivih, otpornih i sigurnih gradova i naselja.

---

¹⁰ Program razvoja ZI

- *Posebni cilj 1. Kvalitetno planiranje i upravljanje razvojem zelene infrastrukture u urbanim područjima*

Cilj 1. upućuje na važnost planiranja i upravljanja zelenom infrastrukturom, posebice u prostornim planovima na lokalnoj i regionalnoj razini. Među glavnim problemima ističe se nepostojanje prostornih baza, nepostojanje jedinstvene metodologije evidentiranja zelene infrastrukture, nepostojanje razvojne i planske dokumentacije posvećene isključivo razvoju zelene infrastrukture te nedostatak informacija o postojećem stanju. Navedeno predstavlja izazov prilikom utvrđivanja početnog stanja i rasprostranjenosti zelene infrastrukture.

- *Posebni cilj 2. Unaprijeđena, raširena, povezana i lako dostupna zelena infrastruktura u urbanim područjima*

Uslijed snažne urbanizacije, izraženih dnevnih migracija te napučenosti grada, posebni cilj 2. usmjerava se na razvojne prednosti zelenih i vodenih površina u gradovima koji povećavaju kvalitetu zraka i vode, doprinose smanjenju toplinskih otoka te povećavaju energetske učinkovitost i održivost ekosustava. Posebni cilj 2. teži poticanju urbanih sredina na intenzivniju valorizaciju postojećih potencijala te osiguravanje dostupnosti zelene infrastrukture svim stanovnicima.

- *Posebni cilj 3. Visoka razina znanja i društvene svijesti o održivom razvoju urbanih područja kroz razvoj zelene infrastrukture*

Prema rezultatima analize stanja u okviru Programa ZI, utvrđeno je da lokalne i regionalne vlasti te cjelokupna javnost nisu dovoljno upoznati sa zelenom infrastrukturom i njezinim koristima te mogućnostima razvoja i financiranja iste. Stoga je posebnim ciljem 3. usmjerena pozornost na edukaciju i podizanje svijesti o važnosti izgradnje zelene infrastrukture u urbanim područjima te na odgovorno postupanje s okolišem. Jačanje osviještenosti lokalnog stanovništva uvođenjem pojma zelene infrastrukture u obrazovni sustav pozitivno djeluje na stvaranje „odozdo prema gore“ (eng. *bottom-up*) inicijativa koje također mogu doprinijeti razvoju zelene infrastrukture.

Među glavnim prepoznatim izazovima vezanih uz razvoj zelene infrastrukture je neusklađenost sektorskih dokumenata i studija, neprilagođenost prostornih i drugih planova razvoju zelene infrastrukture, nedostupnost podataka o postojećem stanju zelene infrastrukture, slab interes za investiranje te nedostatak izvora za financiranje, neodržavanje ili neadekvatno korištenje zelene infrastrukture te općenito nezainteresiranost zajednice.

- **Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine**

Svrha Programa razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama je definiranje okvira za provedbu kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, čime se želi potaknuti obnova postojećeg nacionalnog fonda zgradama u skladu s načelima kružnog gospodarenja i produljenja životnog vijeka zgrada, ponovna upotreba zgrada i oporaba građevnog otpada nastalog tijekom obnove. Zbog pretežito linearnog modela izgradnje i korištenja zgrada, vrijednost resursa u kontinuiranom je padu od faze sirovine, preko konačnog proizvoda pa sve do otpada, što ukazuje na neodrživost gospodarstva. Kako bi se smanjio nastanak građevnog otpada i emisija stakleničkih plinova te razvio niz pozitivnih gospodarskih učinaka, potrebno je primjenjivati načela kružnog gospodarenja, mjere energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije na postojećim prostorima i zgradama.

Glavni prioriteti Programa KG su planiranje i gradnja novih zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom, revitalizacija i obnova neiskorištenih prostora i zgrada te kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada, dok su definirane mjere usmjerene na povećanje trajnosti i cjeloživotnog vijeka zgrada u prostoru, povećanje energetske učinkovitosti zgrada te smanjenje nastanka građevnog otpada u cilju održivog razvoja. Povezivanje politike kružnog gospodarenja prostorom i zgradama s politikama ostalih sektora kroz međuresornu suradnju nužan je preduvjet tranzicije s linearnog na kružni model gospodarstva.

➤ *Posebni cilj 1. Razvoj sustava kružnog gospodarenja prostorom i zgradama*

Kako bi se uspješno provodilo kružno gospodarenje prostorom i zgradama, potrebno je uspostaviti učinkoviti sustav provedbe i poticanja projekata, a to se odnosi na razvoj organizacijske strukture, razvoj sustava prikupljanja podataka i kontinuiranog praćenja stanja u prostoru te razvoj smjernica i metodologija za primjenu kružnog gospodarenja prostorom i zgradama. Potrebno je potaknuti donošenje razvojnih i planskih dokumenata usmjerenih isključivo razvoju kružnog gospodarenja prostorom i zgradama. Upravljanje kružnim gospodarenjem treba voditi sukladno načelima međusektorske suradnje, izgradnji platforme dionika te aktivne razmjene znanja i iskustva.

➤ *Posebni cilj 2. Kružna obnova neiskorištenih prostora i zgrada*

Posebni cilj 2. usmjeren je na smanjenje nastanka građevnog otpada, poboljšanje energetske svojstava zgrada, odnosno ukupno očuvanje resursa korištenih u prostoru i zgradama te revitalizaciju prostora u kojem su zgrade izgrađene. Navedeno se može postići nizom aktivnosti kao što su pokretanje ulaganja u zelene tehnologije, održiva rješenja i inovacije na svim poljima graditeljstva, od planiranja, projektiranja i korištenja prostora do mjerila građevnih materijala i proizvoda.

➤ *Posebni cilj 3. Visoka razina znanja i društvene svijesti o kružnom gospodarenju prostorom i zgradama*

Izgradnja i održavanje učinkovitog sustava uvelike ovisi o razini informiranosti o važnosti održivog razvoja i ulozi kružnog gospodarenja prostorom i zgradama na svim društvenim razinama. Kroz edukaciju i podizanje svijesti o važnosti kružnog gospodarenja povećava se mogućnost održivog razvoja, posebice s aspekta održivog planiranja korištenja prostorom. Time se doprinosi i stvaranju „odozdo prema gore“ (bottom-up) inicijativa koje mogu pospješiti razvoj sustava kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

● **Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.**

NPOO predstavlja financijski okvir i mehanizam putem kojeg su definirani reformski smjerovi i područja ulaganja u svrhu ekonomskog i društvenog oporavka te jačanja otpornosti države i gospodarstva na krize. Plan se sastoji od nekoliko komponenti, među kojima je definirana inicijativa koja se odnosi na obnovu zgrada. Inicijativa 6. Obnova zgrada odnosi se na obnovu postojećih zgrada uz podizanje energetske učinkovitosti, a poseban je naglasak na obnovi zgrada od javnog interesa koje imaju zdravstvenu, odgojno-obrazovnu ili neku drugu namjenu. Obnovom zgrada želi se reducirati energetska siromaštvo, vodeći posebnu brigu o energetske obnovi zgrada sa statusom kulturnog dobra. Osim dekarbonizacije sektora zgradarstva podržava se razvoj zelene infrastrukture na urbanim područjima te razvoj kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

Strategija zelene urbane obnove općine Sveti Ilija u skladu je s reformom NPOO-a C 6.1. R5 kojom se uvodi novi model strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekata razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

3. Srednjoročna vizija razvoja

Srednjoročna vizija razvoja općine Sveti Ilija temelji se na društvenoj, gospodarskoj i prostornoj analizi te analizi razvojnih potreba i potencijala razvoja Općine, a usklađena je s relevantnim dugoročnim aktima strateškog planiranja. Srednjoročna vizija usmjerena je na poboljšanje kvalitete života lokalnog stanovništva, što uključuje unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti društvenih, socijalnih, kulturnih i drugih sadržaja i usluga na području općine Sveti Ilija.

Vizija razvoja zelene urbane obnove općine Sveti Ilija glasi:

Općina Sveti Ilija je uređeno ruralno područje usmjereno na razvoj zelene infrastrukture i revitalizaciju suvremene i održive gospodarske, komunalne i društvene infrastrukture prema principu održivosti i kružnosti s ciljem prilagodbe klimatskim promjenama i jačanja otpornosti na rizike te za dugoročnu dobrobit svih građana.

Sukladno definiranoj viziji, u sklopu SZUO općine Sveti Ilija definirat će se strateški okvir s posebnim ciljevima, mjerama i aktivnostima koji će doprinijeti uspostavi zelene urbane obnove na području općine Sveti Ilija.

4. Razvojne potrebe i potencijali

U nastavku su opisane prepoznate potrebe i potencijali na području općine Sveti Ilija. Razvojne potrebe i potencijalni navedeni u nastavku nastali su na temelju analize stanja gospodarskog, društvenog i političkog aspekta, a u skladu s Programima ZI i KG, u okviru kojih su definirane potrebe i potencijalni na razini RH te predložene mjere integracije istih.

4.1 Razvojne potrebe

Prepoznavanje razvojnih potreba važno je radi rješavanja izazova definiranih Strategijom ZUO te uspostave ravnoteža u provedbi projekata. Sistematizacija razvojnih potreba omogućuje provedbu prioritetnih projekata koji će donijeti najviše koristi lokalnom stanovništvu.

U nastavku su opisane prepoznate potrebe na području općine Sveti Ilija:

RP 1. Uređenje i ozelenjavanje javnih površina

Kontinuirano ozelenjavanje i uređenje javnih površina nužno je za poboljšanje kvalitete života lokalnog stanovništva kroz osiguravanje prostora na otvorenom za okupljanje, druženje te provođenje društvenih, kulturnih i sportskih programa. Osim estetske vrijednosti, uređeni zeleni prostori izuzetno su važni u borbi protiv klimatskih promjena, smanjuju učinak toplinskih otoka te poboljšavaju kvalitetu zraka. Navedena razvojna potreba prepoznata je temeljem analize prostorno-planskih i strateških dokumenata te provođenjem ispitivanja javnog mijenja u okviru razvoja SZUO općine Sveti Ilija. Prema prostornom planu općine Sveti Ilija, kao javne zelene površine klasificirane su zone uz groblja u naselju Žigrovec i Beletinec, a znatno je više područja koji imaju sportsko-rekreacijsku namjenu (parkovi i dječja igrališta) te tzv. „centralni sadržaji“ koji obuhvaćaju područja javne i društvene namjene uz javnu društvenu infrastrukturu. Prema provedenom ispitivanju javnog mijenja u okviru razvoja SZUO općine Sveti Ilija, stanovnici Općine su relativno zadovoljni s količinom javnih zelenih i otvorenih prostora, no smatraju da nema dovoljno uređenih prostora za rekreaciju, druženje, boravak i slično. Sukladno navedenom, potrebno je dodatno uložiti u uređenje i povezivanje zelenih i javnih površina kako bi se povećao broj, dostupnost i funkcionalnost javnih prostora, uključujući ozelenjavanje zemljišta javne i društvene namjene, uređenje šetnica i pristupnih puteva te sadnja drvoreda uz prometnice.

RP 2. Razvoj društvene i komunalne infrastrukture

Razvojem društvene i komunalne infrastrukture osigurava se pružanje osnovnih usluga za lokalnu zajednicu, a to uključuje objekte poput društvenih domova, obrazovnih i zdravstvenih ustanova, kulturnih centara, sportskih i rekreativnih igrališta te drugih građevina i uređaja javne namjene. Iako Općina ima razvijenu društvenu i komunalnu infrastrukturu koja pruža dobru osnovu za daljnji razvoj i povećanje atraktivnosti Općine, potrebno je kontinuirano raditi na modernizaciji i proširenju postojećih kapaciteta kako bi se pravodobno odgovorilo na rastuće zahtjeve lokalne zajednice. Prema provedenom istraživanju, ispitanici su iskazali najveću potrebu za uređenjem i razvojem objekata i prostora za sport i rekreaciju, razvojem šetnica, parkova i biciklističkih staza kako bi se povećala povezanost i dostupnost javne društvene i komunalne infrastrukture.

RP 3. Valorizacija i zaštita vrijednih krajobraznih područja i održivo upravljanje prirodnim resursima

U doba velikih ekoloških i klimatskih promjena ključno je zaštititi postojeće prirodne resurse te uspostaviti održivo upravljanje istima. Iako na području Općine nema zaštićenih dijelova prirode prema Zakonu o zaštiti prirode te područja ekološke mreže Natura 2000, prisutan je raznolik krajolik, a nekolicina lokacija prepoznate su kao vrijedni resurs Općine koji treba valorizirati i zaštititi. Među njima je šumsko područje Vučenica, obalno područje uz rijeku Bednju, Slugovine u Krušljevcu, ribnjaci ŠRK „Keder“, vidikovac Hosta te rudnik u Beletincu koji je u privatnom vlasništvu. Potrebno je osvijestiti lokalno stanovništvo o važnosti navedenih područja te potaknuti prepoznavanje dodatnih prirodnih krajolika kojima treba zaštita lokalne zajednice. Razvojem plana za zaštitu i valorizaciju vrijednih krajobraznih područja osigurava se ravnoteža između razvoja i očuvanja prirodnih resursa te se olakšava identifikacija prioriteta ulaganja po pitanju zaštite određenog područja.

RP 4. Modernizacija javne rasvjete

Potreba za modernizacijom javne rasvjete prepoznata je već u Provedbenom programu Općine Sveti Ilija za razdoblje od 2022. do 2025. godine te se dio ulaganja u modernizaciju javne rasvjete već ostvario, a u 2024. godini izrađen je i Plan rasvjete Općine Sveti Ilija u kojem se ističe važnost provođenja ostatka rekonstrukcije postojeće javne rasvjete, uz naglasak na održivi razvoj te ekonomski i infrastrukturni napredak Općine. Provođenjem modernizacije javne rasvjete na cijelom području općine Sveti Ilija povećat će se sigurnost prometa te kvaliteta života u Općini, smanjiti svjetlosno zagađenje te ostvariti energetska ušteda.

RP 5. Poticanje razvoja zelene ekonomije

Zelena ekonomija omogućava održiv ekonomski rast uz smanjenje negativnih utjecaja na okoliš te stvaranje novih prilika uz sektoru poljoprivrede, turizma i poduzetništva. Općina Sveti Ilija podržava zelene inicijative, no prepoznati je potencijal za jaču integraciju zelenih ulaganja među poduzetnicima, obrtnicima, poljoprivrednicima i drugim pravnim i fizičkim osobama koje djeluju na području općine Sveti Ilija. Navedeno se može ostvariti kroz sufinanciranje i davanje jednokratnih financijskih potpora pravnim i fizičkim osobama koje kroz svoja ulaganja žele podržati zelene inicijative te uvesti ekološki prihvatljiv način rada i opremu u proizvodne i druge poduzetničke procese.

RP 6. Podizanje razine svijesti o važnosti održivog razvoja

Među ključnim izazovima za razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja izdvajaju se nedovoljna informiranost i nezainteresiranost zajednice, kao i nepoštivanje propisa i preporuka vezanih uz održivi razvoj. Kako bi se ovi izazovi uspješno prevladali, potrebno je podići razinu svijesti i educirati zajednicu o vrijednostima i prednostima zelene infrastrukture te kružnog gospodarenja. To se može postići organizacijom interaktivnih radionica, seminara te informiranjem javnosti putem društvenih mreža i mrežnih stranica Općine. Povećana educiranost i osviještenost lokalne zajednice pridonijet će usvajanju dugoročnih održivih navika i odgovornom ponašanju prema okolišu, kako u javnim tako i u privatnim prostorima.

RP 7. Evidentiranje postojećeg stanja javne infrastrukture

Evidentiranje postojećeg stanja infrastrukture i javnih prostora nužna je za planiranje budućih ulaganja u uređenje, razvoj i poboljšanje javnih usluga i sadržaja. Općina Sveti Ilija trenutno vodi evidenciju komunalne infrastrukture te registar imovine, no javlja se potreba za objedinjenom bazom podataka koja će sadržati sve informacije o javnoj imovini te će se redovito ažurirati. Redovito ažuriranje podataka o infrastrukturi olakšava identificiranje prioriteta prilikom upravljanja i ulaganja u javnu infrastrukturu te omogućava kontinuirano praćenje stanja javne infrastrukture.

RP 8. Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom

Općina ima potencijal razviti moderan sustav gospodarenja otpadom koji naglašava recikliranje građevinskog materijala. Ovaj pristup uključuje smanjenje, ponovnu uporabu i reciklažu otpada uz primjenu pametnih tehnologija za optimizaciju procesa. Kroz edukaciju građana i pravilno zbrinjavanje otpada, smanjit će se zagađenje, očuvati prirodni i drugi resursi te će se poboljšati ekološka održivost, čime se stvara održiviji okoliš za sve stanovnike.

4.2 Razvojni potencijali

Razvojni potencijali općine Sveti Ilija proizlaze iz prirodnih, društvenih i gospodarskih resursa, prometnog položaja te postojeće infrastrukture i uređenosti, a usmjereni su na širenje i razvoj zelene infrastrukture, održivi razvoj i pametno upravljanje resursima. Iskorištavanje postojećih zelenih površina, obnova neiskorištenih prostora i pretvaranje sive infrastrukture u zelenu važni su koraci prema dugoročnom očuvanju okoliša i podizanju kvalitete života. Kroz nove, ekološki osviještene prakse i uz sudjelovanje zajednice, Općina može postati uzor održivog i odgovornog razvoja.

U nastavku su opisani ključni razvojni potencijali općine Sveti Ilija.

P1. Poticanje ekološke proizvodnje

S obzirom na dugogodišnju poljoprivrednu tradiciju u regiji te plodnost i brojnost poljoprivrednih zemljišta na području općine Sveti Ilija, velik potencijal leži u razvoju ekološke i održive poljoprivrede kojom se proizvode visokokvalitetni proizvodi. Među primarnim poljoprivrednim proizvodima potrebno je istaknuti lokalne sorte voća, povrća i ostalih kultura, što će dati dodatnu vrijednost ekološkoj poljoprivredi.

P2. Razvoj povezane i multifunkcionalne zelene infrastrukture

Među glavnim ciljevima SZUO i ključnim razvojnim potencijalom je stvaranje mreže povezane zelene infrastrukture, koja će obuhvaćati postojeće zelene i šumske površine, trgove i parkove, livade i vodene tokove. Mreža zelene infrastrukture omogućuje bolju ekološku povezanost, povećavanje staništa za divlje vrste te olakšano kretanje stanovništva kroz prirodne prostore. Područje općine Sveti Ilija obiluje prirodnim ljepotama i zelenim površinama, popraćenih s brojnim potocima te rijekom Bednjom, što predstavlja dobar temelj za kreiranje plavo-zelenih koridora koji bi povezivali prirodne sadržaje, zaštitili najugroženije dijelove prirode te pridonijeli boljem povezivanju i mobilnijem kretanju stanovništva tijekom rekreacijskih aktivnosti. Uvođenjem plavo-zelenih koridora smanjuje se rizik od

poplava, doprinosi se očuvanju biološke raznolikosti na području Općine te se povećava atraktivnost prostora što je dobra podloga za privlačenje turista.

P 3. Revitalizacija napuštenih i nekorištenih prostora za zajedničke potrebe

Nekorištene zgrade i zapušteni prostori narušavaju funkcionalnost, održivost te vizualni identitet Općine, stoga je potrebno revitalizirati takva područja te stvoriti nove javne sadržaje, kao što su društveni centri, prostori za umjetnost, sport ili obrazovanje, a koji će zadovoljavati potrebe lokalne zajednice. Na taj način se pridonosi i ekonomskom razvoju, stvarajući nove prilike za poduzetništvo i zapošljavanje. Općina ne posjeduje nekorištene i napuštene objekte, no određena zemljišta i objekti mogli bi se bolje iskoristiti za razvoj društvenih sadržaja koji bi doprinijeli kvaliteti života i koristili lokalnoj zajednici. To se posebice odnosi na prostore koji trenutno imaju javnu namjenu, no zbog nedostatka društvenog sadržaja trenutno ne pružaju korist lokalnom stanovništvu. Općina nema izravnu mogućnost djelovanja na revitalizaciju napuštenih i nekorištenih prostora u privatnom vlasništvu, no može doprinijeti smanjenju njihova broja kroz različite mjere. To uključuje poticaje za aktivaciju zemljišta, uspostavu suradnje s vlasnicima putem savjetovanja ili partnerstava, kao i organizaciju edukacija koje će potaknuti vlasnike na bolje iskorištavanje tih prostora.

P 4. Transformacija sive u zelenu infrastrukturu

Transformacija sive u zelenu infrastrukturu je proces koji zamjenjuje ili nadopunjuje sivu infrastrukturu na javnim prostorima poput betona, asfalta, cijevi i žica rješenjima koja se temelje na prirodi, poput razvoja i širenja parkova, šuma, vrtova, zelenih krovova i zidova. Zelena infrastruktura pruža višestruke funkcije i pogodnosti u istom prostornom području, iskorištava blagodati prirode te poboljšava kvalitetu života, okoliša i gospodarstva, zbog čega je znatno jeftinija i učinkovitija od sive infrastrukture. U općini Sveti Ilija moguća je transformacija trgova, lokalnih prometnica i javnih parkirališta dodavanjem zelenih otoka ili drvoreda, ozelenjavanje pješačkih staza, postavljanje pametnih klupica, uvođenje zelenih stajališta na frekventnim lokacijama uz prometnice.

P 5. Razvoj poučnih staza i promicanje održivog turizma

Poučne staze povezane s prirodnim i kulturnim vrijednostima Općine povećavaju atraktivnost te utječu na valorizaciju i zaštitu prirodnih i kulturnih resursa, čime se otvara mogućnost za razvoj održivog turizma te rast lokalne ekonomije. Poučne staze imaju višestruku vrijednost za lokalnu zajednicu jer istovremeno educiraju stanovnike i posjetitelje, potiču ekološku osviještenost i pridonose društvenom, gospodarskom i ekološkom razvoju. Osim što stvaraju prilike za učenje o prirodi i kulturnoj baštini, takve staze povezuju lokalnu zajednicu kroz provođenje zajedničkih projekata, organizaciju događanja i razvijanje novih društvenih sadržaja. Ulaganja u informativne ploče, odmorišta i signalizaciju doprinose revitalizaciji prostora, poboljšavaju iskustvo posjetitelja i stvaraju pozitivan imidž općine Sveti Ilija kao destinacije koja promiče održivi razvoj.

P 6. Promicanje korištenja obnovljivih izvora energije

Razvoj obnovljivih izvora energije, poput solarnih panela na javnim zgradama, malih hidroelektrana, vjetroelektrana i sustava za iskorištavanje biomase, ključan je za smanjenje emisija stakleničkih plinova. Integracija obnovljivih izvora energije u kućanstva i javne zgrade doprinosi energetske neovisnosti, smanjenju troškova i održivom razvoju. Istovremeno, edukacija stanovništva i poslovnih subjekata o prednostima obnovljivih izvora energije povećava prihvaćenost i potiče širu primjenu zelenih tehnologija.

5. Osnovna obilježja područja obuhvata

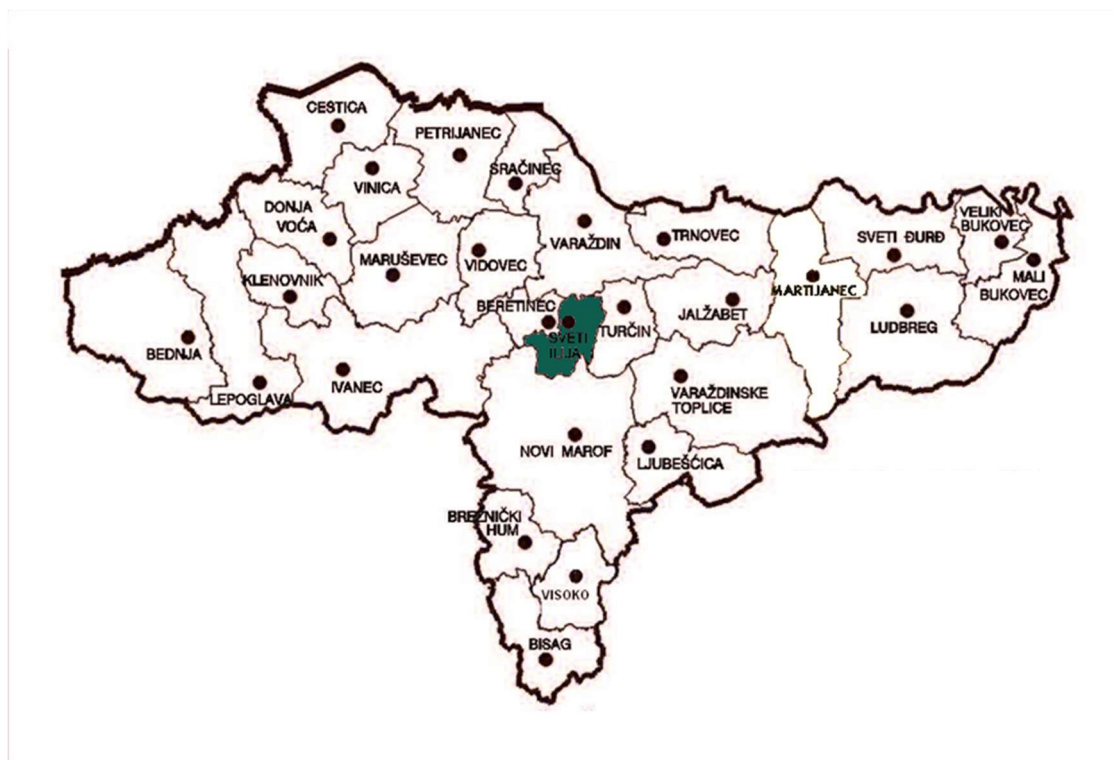
5.1 Politično teritorialni ustroj

Općina Sveti Ilija nalazi se u Varaždinskoj županiji te je smještena u njom središnjem dijelu. Na zapadu graniči s općinom Beretince, na sjeveru s Gradom Varaždinom, na istoku s općinom Gornji Kneginec, a na jugu s Gradom Novi Marof. Općina Sveti Ilija administrativno se dijeli na 8 naselja: Beletinec, Doljan, Križanec, Krušljevec, Seketin, Tomaševac Biškupečki, Žigrovec i Sveti Ilija koje je ujedno i sjedište Općine.

Područje Općine prostire se na 17.221 km² te zauzima 1,37 % ukupne površine Varaždinske županije. Općina broji 3.242 stanovnika, prema popisu stanovništva iz 2021. godine. Prema površini najveće naselje u Općini je Beletinec s 5,04 km², odnosno 29,27 % od ukupne površine Općine dok je najmanje po veličini naselje Križanec površine 0,92 km².

Općina Sveti Ilija prema indeksu razvijenosti (NN 3/2024) razvrstava se u VI. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u trećoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave.

Slika 1. Položaj općine Sveti Ilija u Varaždinskoj županiji

Izvor: Varaždinska županija

Općina Sveti Ilija nalazi se u brežuljkastom kraju s bogatom poljoprivrednom tradicijom i prirodnim ljepotama. Njena teritorijalna obilježja uključuju raznoliku vegetaciju, plodno tlo, umjereno kontinentalnu klimu te manja naselja smještena u dolinama i brežuljcima

Reljef je uglavnom blago valovit s dominantnim brežuljcima, dolinama i riječnim tokovima, što oblikuje krajolik. Ovi brežuljci predstavljaju prijelaz između niskog ravničarskog područja Varaždinskog polja i brdovitog Zagorja.

Prosječna nadmorska visina u općini varira od 200 do 300 metara, dok se pojedini vrhovi brežuljaka uzdižu iznad prosjeka, no bez značajnih visinskih razlika. Brežuljci su pretežno zaobljenog oblika i nisu strmi, što je karakteristično za zagorski tip reljefa.

Brežuljkasti dijelovi prekriveni su poljoprivrednim površinama, vinogradima, voćnjacima i livadama, dok su šumske površine uglavnom smještene na višim dijelovima brežuljaka, pružajući prirodni okvir naseljima. Šume su mješovite, s prevladavanjem listopadnih vrsta kao što su hrast, grab i bukva, što je uobičajeno za kontinentalnu klimu Hrvatske.

Sveti Ilija, kao i cijelo područje Varaždinske županije, nalazi se u zoni umjereno kontinentalne klime. To znači da klima obilježava kombinacija toplih ljeta i hladnih zima s uobičajenim temperaturnim oscilacijama koje se javljaju u kontinentalnim dijelovima Hrvatske.

Iako nema većih rijeka, općinu Sveti Ilija presijecaju manji potoci, koji se ulijevaju u veće vodotoke okolnog područja, kao što je rijeka Plitvica.

Ovaj kraj ima mješovitu vegetaciju, s obiljem poljoprivrednih kultura, livada, vinograda i šuma. Šume su većinom listopadne, a poljoprivredna zemljišta koriste se za uzgoj različitih kultura, kao što su pšenica, kukuruz, te voće poput jabuka, krušaka i vinove loze.

Geoprometni položaj općine Sveti Ilija je izuzetno povoljan zbog blizine grada Varaždina, s kojim je dobro povezana cestovnim i željezničkim vezama. Kroz općinu prolazi državna cesta DC 3, kao i tri županijske ceste (ŽC 2050, ŽC 2086, ŽC 2105) te četiri lokalne ceste (LC 25075, LC 25121, LC 25125, LC 25127). Ukupna dužina nerazvrstanih cesta na području općine iznosi 64,26 km, od čega je 40% asfaltirano. Trenutno stanje cestovne mreže ocjenjuje se zadovoljavajućim, no planirana izgradnja Podravske brze ceste (Slovenija – Varaždin – Koprivnica – Osijek – Istočna Europa), koja bi prolazila sjevernim rubom općine, dodatno će poboljšati prometnu povezanost. Kako bi se osigurali sigurniji

uvjeti za promet zbog sve većeg broja sudionika, planirana su daljnja ulaganja u održavanje i poboljšanje nerazvrstanih cesta, poljskih puteva, ulica te pješačkih staza unutar naselja.

Slika 2. Prometna mreža na području općine Sveti Ilija

Izvor: DGU

5.2 Demografska obilježja

Prema Popisu stanovništva iz 2021. godine Općina ima 3.242 stanovnika, što je u odnosu na 2011. godinu pad stanovnika za 7,6 %. Stanovništvo općine Sveti Ilija čini 2 % stanovnika Varaždinske županije (159.487¹¹).

Tablica 1. Pregled promjene broja stanovnika općine Sveti Ilija u usporedbi s Varaždinskom županijom i RH u razdoblju od 2001.-2021. godine

Područje	Broj stanovnika			Postotak promjene 2011.-2021. (%)
	2001.	2011.	2021.	
Republika Hrvatska	4.437.460	4.284.889	3.871.833	- 9,64
Varaždinska županija	184.769	175.951	159.487	- 9,36
Općina Sveti Ilija	3.532	3.511	3.242	-7,66

Izvor: DZS

¹¹ Županija u brojkama (<https://www.varazdinska-zupanija.hr/o-nama/zupanija-u-brojkama.html#:~:text=Povr%C5%A1ina%20%C5%BDupanije%20je%201.262%20km2,Popisu%20stanovni%C5%A1tva%20iz%202021.>).

Povoljni prometni položaj te blizina grada Varaždina pogoduju razvoju općine Sveti Ilija, što je vidljivo i po gustoći naseljenosti. Gustoća naseljenosti je u općini Sveti Ilija 2021. godine iznosila 188,27 st/km², što je više od gustoće naseljenosti na razini županije (126,38 st/km²) i države (68,41 st/km²). Najgušće naseljeno naselje u sklopu Općine je Doljan s gustoćom naseljenosti od 331,67 st/km², a najmanju gustoću naseljenosti od 112,11 st/km² ima naselje Krušljevec.

Tablica 2. Gustoća naseljenosti u naseljima općine Sveti Ilija u usporedbi s Varaždinskom županijom i RH

Područje	Broj stanovnika (2021.)	Površina (km ²)	Gustoća naseljenosti u 2021. godini (st/km ²)
Republika Hrvatska	3.871.833	56.594	68,41
Varaždinska županija	159.487	1.262	126,38
Općina Sveti Ilija	3.242	17,22	188,27
- Beletinec	865	5,04	171,63
- Doljan	398	1,20	331,67
- Križanec	285	0,92	309,78
- Krušljevec	213	1,90	112,11
- Seketin	348	2,60	133,85
- Sveti Ilija	572	2,86	200,00
- Tomaševac Biškupečki	339	1,20	282,50
- Žigrovec	222	1,50	148,00

Izvor: DZS

Najviše stanovnika živi u naselju Beletinec (26,68 %) i Sveti Ilija (17,64 %), a najmanje stanovnika živi u naselju Krušljevec (6,57 %) i Žigrovec (6,85 %). Spolna struktura stanovništva općine Sveti Ilija uglavnom je uravnotežena, a stanovništvo čini 51 % ženskog i 49 % muškog spola. Spolna struktura prema dobnim skupinama većinom je uravnotežena, uz iznimku dobne skupine od 5 do 9 godina gdje je primjetni veći broj osoba muškog spola te dobne skupine 55-59 te 70 godina i više gdje dominira ženski spol.

Tablica 3. Dobno spolna struktura stanovništva u općini Sveti Ilija u 2021. godini

Dobna skupina		0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-54	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85 i više
Beletinec	M	28	21	18	20	27	25	30	29	24	25	34	31	35	31	14	16	8	9
	Ž	18	13	12	21	36	33	20	32	22	26	34	39	28	28	26	17	16	19
Doljan	M	4	11	9	10	14	15	14	11	13	11	15	19	14	10	7	3	3	0
	Ž	16	9	16	10	9	13	13	10	16	19	11	18	13	14	10	8	6	4
Križanec	M	4	7	11	9	4	8	8	12	8	9	15	7	18	9	7	4	1	1
	Ž	3	7	8	8	5	10	6	4	13	9	9	9	21	11	8	3	4	5
Krušljevec	M	5	4	6	4	6	9	4	8	9	10	7	7	9	5	7	3	3	2
	Ž	8	6	4	3	2	6	7	10	2	4	6	11	4	11	6	9	2	4
Seketin	M	7	10	7	7	12	6	14	8	16	15	14	13	12	12	8	3	3	0
	Ž	3	5	14	11	9	7	5	17	9	17	13	15	12	13	13	8	8	2
Sveti Ilija	M	9	19	14	18	21	15	18	24	18	21	22	16	20	17	13	6	1	0
	Ž	17	15	22	18	21	15	14	21	18	18	22	21	22	20	13	9	7	7
	M	5	10	13	12	13	11	12	5	12	14	13	13	8	15	9	4	1	0

Tomašev c Biškupečk i	Ž	3	8	4	7	10	9	3	5	16	11	15	10	10	14	14	14	7	9
Žigrovec	M	4	12	4	6	10	11	7	9	8	9	4	12	8	7	2	3	3	1
	Ž	5	3	1	5	9	3	8	6	9	4	7	11	9	6	6	2	4	4
%		4,3	4,9	5,0	5,2	6,4	6,0	5,6	6,5	6,6	6,8	7,4	7,8	7,5	6,9	5,0	3,5	2,4	2,1

Izvor: DZS

Prema prikazanoj dobnoj strukturi općine Sveti Ilija vidljiva je prisutnost demografskog starenja. Čak 27,3 % stanovništva je starije od 60 godina, dok je 19,5 % stanovništva mlađe od 20 godina. Indeks starenja prati trend prisutan na razini države te iznosi 154,64 %, dok je na razini županije prisutan nešto manji indeks starenja u odnosu na raznu RH. Najmanji indeks starenja prisutan je u naselju Sveti Ilija te iznosi 102,27 %, dok je najveći indeks starenja u naselju Tomaševac Biškupečki i iznosi 169,35 %. Prosječna starost stanovništva iznosi 42,8 godinu.

Tablica 4. Indeks starenja stanovništva općine Sveti Ilija u 2021. godini

Područje	Broj stanovnika (2021.)	Stanovništvo mlađe od 20 godina	Stanovništvo starije od 60 godina	Indeks starosti (%)
Republika Hrvatska	3.871.833	741.145	1.157.590	156,19
Varaždinska županija	159.487	30.413	44.984	147,91
Općina Sveti Ilija	3.242	631	885	140,25
- Beletinec	865	151	247	163,58
- Doljan	398	85	92	108,24
- Križanec	285	57	92	161,40
- Krušljevec	213	40	65	162,50
- Seketin	348	64	94	146,88
- Sveti Ilija	572	132	135	102,27
- Tomaševac Biškupečki	339	62	105	169,35
- Žigrovec	222	40	55	137,50

Izvor: DZS

Na razini RH i Varaždinske županije zabilježen je rast vitalnog indeksa, dok je na području općine Sveti Ilija zabilježen je velik pad vitalnog indeksa sa 56,52 na 48,65, što ukazuje na prirodni pad stanovništva. Osim postepenog pada broja stanovništva, na području Općine vidljiv je pad stope nataliteta koji je u 2023. godini iznosio 5,55 %.

Tablica 5. Prirodno kretanje stanovništva općine Sveti Ilija u 2022. i 2023. godini

Područje	2022.				2023.			
	Rođeni	Umrli	Stopa nataliteta	Vitalni indeks	Rođeni	Umrli	Stopa nataliteta	Vitalni indeks
RH	34.027	56.979	8,79	59,72	32.325	51.275	8,35	63,04
Varaždinska županija	1.307	2.327	8,19	56,17	1.193	2.112	7,48	56,48
Općina Sveti Ilija	26	46	8,02	56,52	18	37	5,55	48,65

Izvor: DZS

Prema posljednjim dostupnim podacima DZS-a, migracijski saldo u općini Sveti Ilija je u razdoblju od 2021.-2023. godine bio pozitivan te se postepeno povećavao. Vidljiv je rast broja doseljenih i odseljenih na područje općine Sveti Ilija je u promatranom razdoblju u svim kategorijama, no promijenio se omjer doseljenih i odseljenih prema području iz kojeg, odnosno na koje su preselili. U promatranom razdoblju među doseljenicima dominiraju osobe iz drugog grada ili općine unutar Varaždinske županije, no primjetno je postepeno povećavanje doseljenika iz inozemstva (rast s 8,20 % na 30,39 %), dok udio doseljenika iz drugih županija stagnira. Odseljeni također najčešće sele na područje gradova i općina unutar Varaždinske županije (50-60 %), iako je promatranom razdoblju primjetan postepeni pad udjela odseljenih na područje unutar Varaždinske županije, dok s druge strane raste udio odseljenika u drugu županiju i inozemstvo. U 2022. godini zabilježeno je seljenje 6 osoba unutar Općine, a u 2023. godini na isti način su preselile 3 osobe.

Tablica 6. Pregled migracija na području općine Sveti Ilija u razdoblju od 2021. do 2023. godine

			2021.	2022.*	2023.*
Doseljeni	UKUPNO		61	76	102
	Iz drugog grada/općine unutar iste županije	Broj	47	50	56
		%	77,05	65,79	54,90
	Iz druge županije	Broj	9	10	15
		%	14,75	13,16	14,71
	Iz inozemstva	Broj	5	16	31
		%	8,20	21,05	30,39
Odseljeni	UKUPNO		53	61	76
	U drugi grad/općinu unutar iste županije	Broj	31	37	41
		%	58,49	60,66	53,95
	U drugu županiju	Broj	7	8	12
		%	13,21	13,11	15,79
	U inozemstvo	Broj	15	16	23
		%	28,30	26,23	30,26
	Migracijski saldo		8	15	26

* izuzeti je broj preseljenih osoba unutar općine Sveti Ilija

Izvor: DZS- Gradovi u statistici

Prema navedenim podacima, općina Sveti Ilija postaje sve privlačnija za selidbu stanovnika unutar Varaždinske županije s povećanjem udjela doseljenika iz inozemstva.

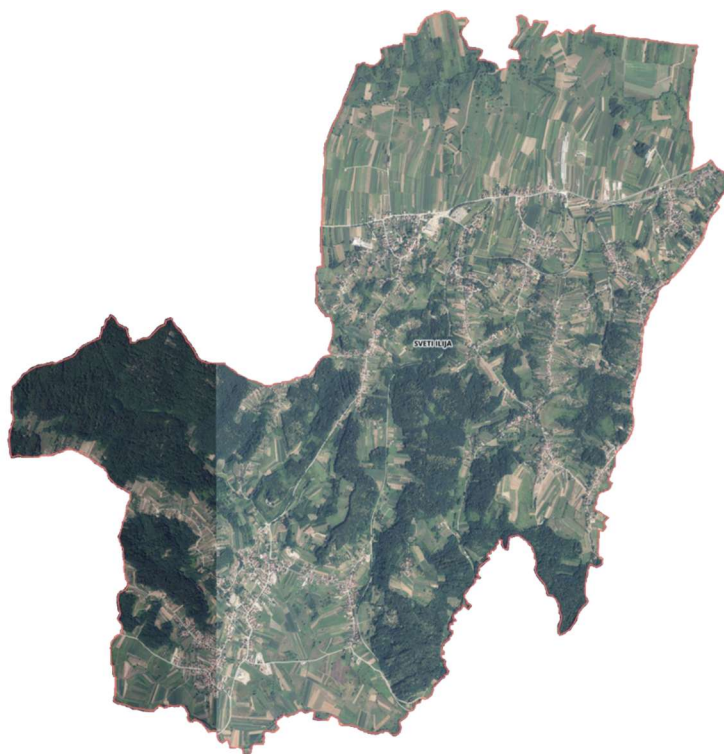
5.3 Prirodno-geografska obilježja

Općina Sveti Ilija smještena je u središnjem dijelu Varaždinske županije. Varaždinska županija nalazi se na sjeveru Republike Hrvatske, a graniči s Međimurskom, Koprivničko-križevačkom, Zagrebačkom i Krapinsko-zagorskom županijom, a na sjeverozapadnom dijelu graniči s Republikom Slovenijom. Varaždinska županija okružena je rijekom Dravom, Macejskim pobrđem i istočnim Haložama, Kalničkim gorjem te Ivanšćicom, a obilježava ju ravničarsko te brežuljkasto reljefno područje s gorskim masivima.

5.3.1 Reljefna obilježja

Reljef općine Sveti Ilija sastoji se od nizinskog i brežuljkastog područja. Sjeverni dio općine čini dravska ravnica koja se sastoji od aluvijalnih naslaga rijeke Drave i Plitvice, središnji dio smješten je na padinama Varaždinsko-topličkog gorja do 250 m nadmorske visine, a južni dio nalazi se u aluvijalnoj dolini rijeke Bednje.

Slika 3. Reljef općine Sveti Ilija

Izvor: DGU

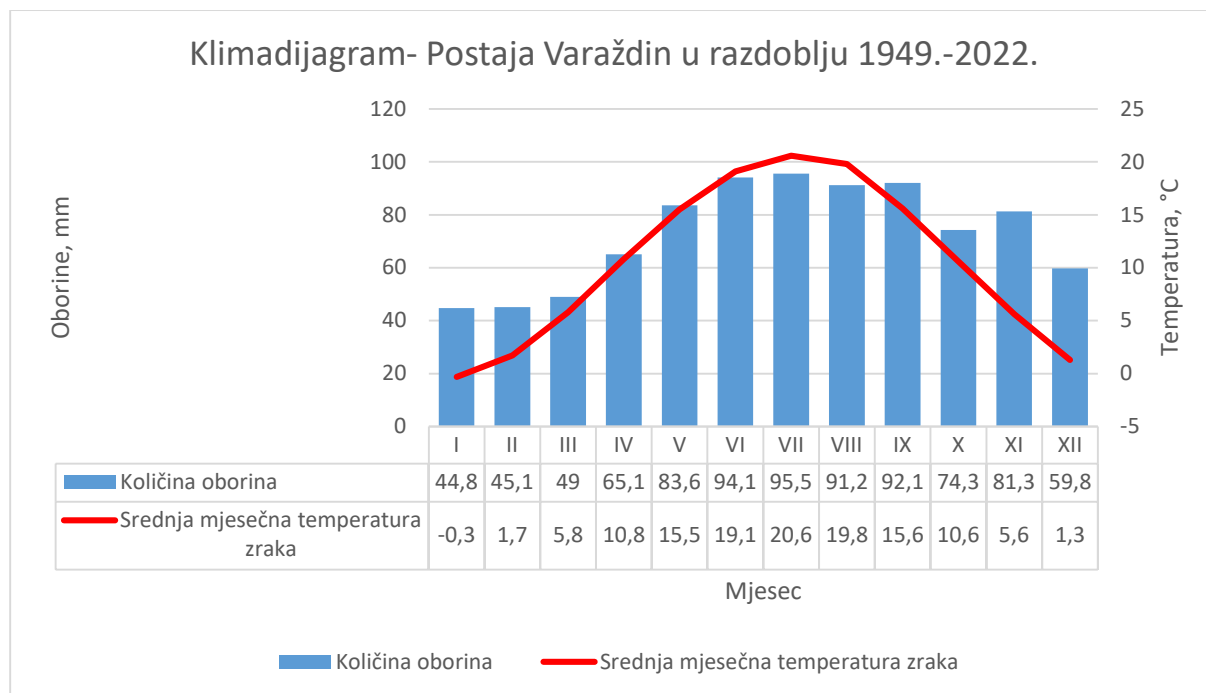
5.3.2 Klimatska obilježja

Na području općine Sveti Ilija prevladava klima koja je karakteristična za šire područje Varaždinske županije, odnosno umjerena kontinentalna klima s toplim ljetima i oborinama tijekom cijele godine. Područje spada među srednje osunčana područja Hrvatske s približno 2.000 sati sijanja sunca. Središnja godišnja temperatura zraka iznosi oko 10°C, najtopliji mjesec je srpanj sa srednjom mjesečnom temperaturom oko 19°C, dok je siječanj najhladniji sa srednjom mjesečnom temperaturom od -1°C. Količina godišnjih oborina iznosi oko 900 mm.

Najčešća oborina je kiša, a zimi se pojavljuje snijeg na viši nadmorskim visinama između 45 i 50 dana u razdoblju od listopada do svibnja. Prosječne mjesečne vrijednosti relativne vlage zraka su iznad 70 %. Proljeće je najvjetrovitije godišnje doba, a većinom pušu vjetrovi južnog i jugozapadnog te sjevernog i sjeveroistočnog kvadranta. Tlo čini kombinacija ravnog i brežuljkasto-brdovitog terena te je zbog povoljne klime pogodno za obradu, razvoj biljnog pokrova i raznolikost životinjskog svijeta.

Reprezentativna meteorološka postaja za područje Općine je postaja Varaždin. Tijekom 2023. godine na svim postajama je izmjerena viša temperatura zraka od prosječne. Postaja Varaždin zabilježila je najveće odstupanje od prosjeka tijekom siječnja 2023. godine, u vrijednosti od 3,9°C, a zabilježena je znatno veća količina oborina u odnosu na prosjek (povećanje za 442 %, odnosno 175,00 mm)¹².

Grafikon 1. Klimadijagram meteorološke postaje Varaždin za razdoblje od 1949.-2023. godine

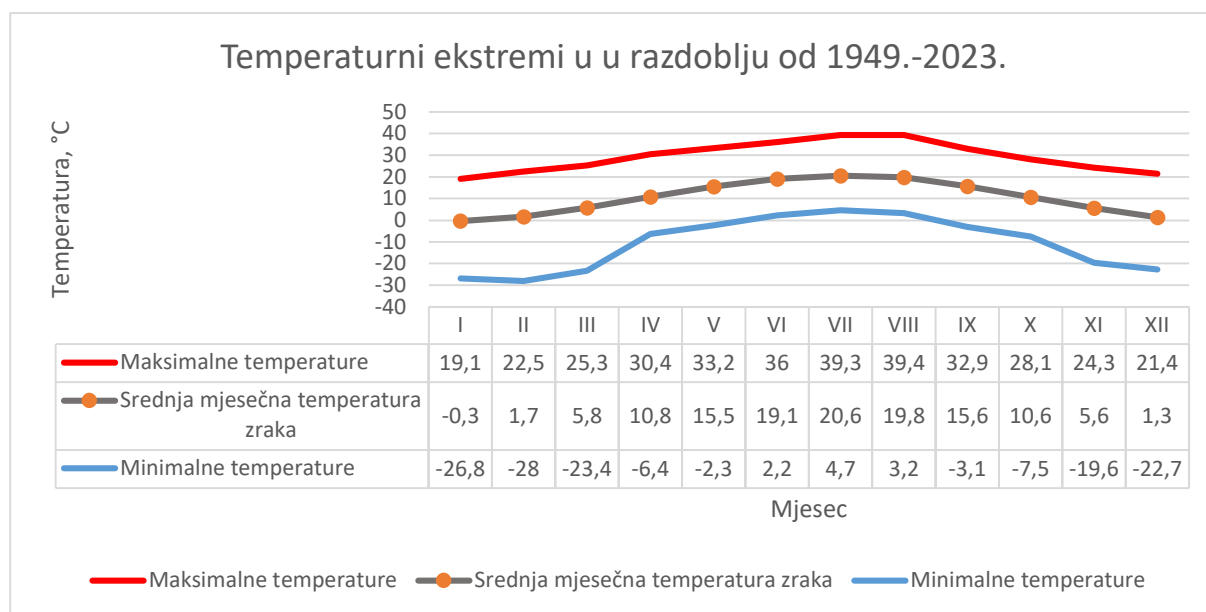

Izvor: DHMZ

Prema Strategiji prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine izrađeno je nekoliko projekcija promjene temperatura, a sve projekcije pokazuju porast temperature na cijelom području RH. Analizirajući podatke iz meteorološke postaje Varaždin za razdoblje od 1949. do 2023. godine, primjetni su temperaturni ekstremi u svim mjesecima, a razlika između temperaturnih maksimuma i minimuma u svakom mjesecu pojedinačno varirala je kroz cijelu godinu između 33,8 °C i 50,5 °C. Najveće temperaturne razlike su prisutne tijekom zimskih mjeseci.

¹² Meteorološki i hidrološki bilten. (2023). Dostupno na: <https://radar2.dhz.hr/~stars2/bilten/2023/bilten0123.pdf>

Grafikon 2. Temperaturni ekstremi u Varaždinskoj postaji, 1949.-2022.

Izvor: DHMZ

5.3.3 Hidrogeološka i hidrološka obilježja

Varaždinska županija ima razvijenu riječnu mrežu, a glavni vodotok je rijeka Drava koja odvodnjava veći dio prostora županije. Glavne pritoke rijeci Dravi su Plitvica i Bednja. Riječna mreža usmjerena je longitudinalno u smjeru zapad-istok. Uz navedene rijeke prisutni su površinski vodotoci, podzemne vode i akumulacijska jezera.

Sjeverni dio općine Sveti Ilija pripada slivu Plitvice, a najznačajniji je vodotok kanal Piškornica, glavni recipijent potoka Trdica, Korana, Doljan, Križanec i Šajevo koji se slijevaju s južnih obronaka Varaždinsko-toplinskog gorja.

Važni vodotok je rijeka Bednja u južnom rubnom dijelu Općine, koja ujedno predstavlja južnu granicu te teče u smjeru zapad-istok. Navedeni vodotok ima pluvijalni (kišni) režim protjecanja, a maksimalni vodostaj slijedi nakon velikih padalina, posebice u jesen i proljeće.

Kvaliteta vode u rijeci Bednji je III. kategorije, dok je propisana kvaliteta vode II. kategorije. Lijeve pritoke rijeke Bednje su kanali Bužanić i potoci Brodišće, Beletinec, Krušljevec i Slugovine. Najduži potok na području je potok Beletinec koji teče kroz istoimeno naselje. U sjevernom dijelu Općine teče kroz šumoviti, a u južnom kroz naseljeni dio naselja¹³.

¹³ Mrežne stranice Općine Sveti Ilija. Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/opcenito-o-opcini/>

Slika 4. Vodotoci na području općine Sveti Ilija

Izvor: Geoportal

Na području općine Sveti Ilija nema opasnosti od katastrofalnih poplava, no moguća je pojava plavljenja poljoprivrednih površina i gospodarskih objekata usred veće količine oborina i topljenja snijega što rezultira izlivanjem rijeke iz korita. Prema procjeni rizika od velikih nesreća za područje općine Sveti Ilija¹⁴, najveća zabilježena poplava bila je 2014. godine kada je rijeka Bednja izašla iz korita i poplavila poljoprivredne površine uz korito rijeke. Zbog velikih količina oborinske vode došlo je do plavljenja podruma određenog broja kuća u naselju Doljan, dok ostale katastrofe u bližoj povijesti na području Općine nisu zabilježene.

Najveći protoci u svim vodotocima su u proljetnom razdoblju kod topljenja snijega i proljetnih kiša. Jesenske kiše izražene su manjim dotocima u vodotoke. Uz redovno održavanje, i uređenje spomenute dionice Bednje, može vodni sustav funkcionirati bez ikakvih opasnosti od poplava. Godišnji hod količine oborina je kontinentalnog tipa s maksimumom u lipnju i sekundarnim maksimumom u studenom. Srednja godišnja količina padalina iznosi oko 900 mm.

5.3.4 Seizmološka obilježja

Identificirane prijetnje na području općine Sveti Ilija u skladu su s identificiranim prijetnjama na razini Varaždinske županije, a to uključuje potres, poplave, ekstremne temperature te epidemije i pandemije. Tijekom 2016. godine izrađene su Smjernice za izradu procjena rizika od veliki nesreća na području

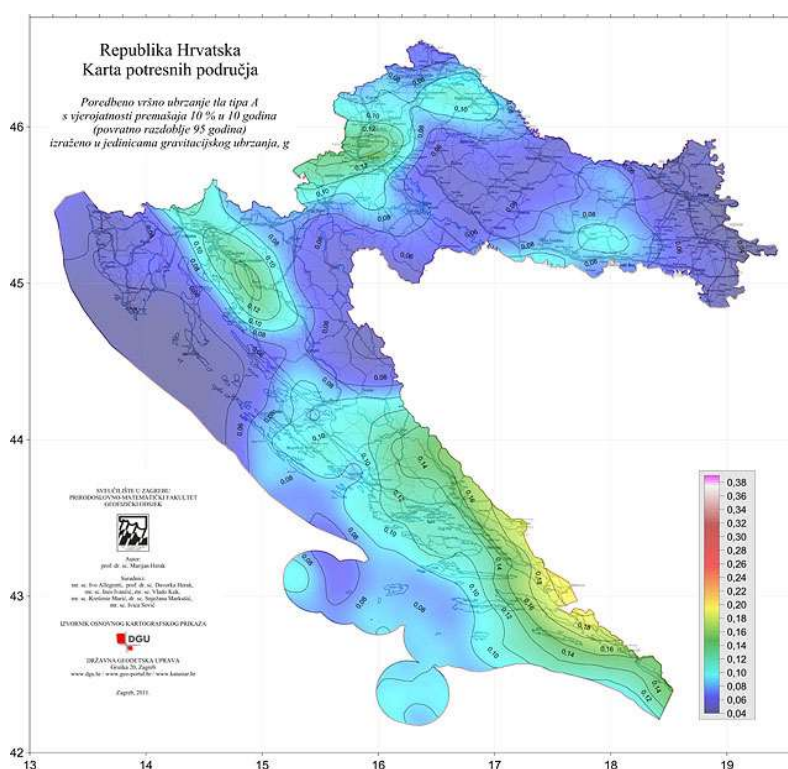
¹⁴ Procjena rizika od velikih nesreća za područje Općine Sveti Ilija. (2021). Revizija I. -12/2021. Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/wp-content/uploads/2022/08/Revizija-I-Procjene-rizika-Sveti-Ilija-2021.pdf>

Varaždinske županije, prema kojima je izrađena Procjena rizika od velikih nesreća za područje općine Sveti Ilija. Prema dopuni područnog ureda civilne zaštite Varaždin za navedeni dokument, područje općine Sveti Ilija ugroženo je intenzitetima potresa jačine do VII° MCS ljestvice.

Prema seizmološkoj karti (Kuk, 1987) s povratnim razdobljem od 50 god. i 100 god. metodom Medvedeva, na lokaciji zahvata može se očekivati potres od VI° prema MCS (Mercalli - Cancani - Sieberg) skali, dok je seizmičnost po MCS skali za povratni period od 200 i 500 g. na ovom području VII°.

Na portalu Karte potresnih područja Republike Hrvatske¹⁵ kojeg je razvio Geofizički odsjek Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, za lokaciju zahvata (geografska dužina $\lambda=16^{\circ}19'28''$ i geografska širina $\phi=46^{\circ}14'44''$) očitane su vrijednosti horizontalnih vršnih ubrzanja tla tipa A (a_gR) za povratna razdoblja od $T_p = 95, 225$ i 475 godina izraženih u jedinicama gravitacijskog ubrzanja ($1\text{ g} = 9,81\text{ m/s}^2$), $T_p = 95$ godina: $a_gR = 0,09\text{ g}$ (takav bi potres na širem području zahvata imao intenzitet $I_0 = \text{VII}^{\circ}$ MCS), $T_p = 225$ godina: $a_gR = 0,13\text{ g}$ (takav bi potres na širem području zahvata imao intenzitet $I_0 = \text{VIII}^{\circ}$ MCS), odnosno $T_p = 475$ godina: $a_gR = 0,18\text{ g}$ (takav bi potres na širem području zahvata imao intenzitet $I_0 = \text{VIII}^{\circ}$ MCS).

Slika 5. Karta potresnih područja Republike Hrvatske u proteklih 95 godina

Izvor: Geofizički odsjek Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Jedan od primarnih preventivnih segmenata zaštite od štetnih djelovanja potresa mora biti sadržan kod izrade prostorno planske dokumentacije. U dokumentima prostornog uređenja mjere zaštite moraju se ostvarivati temeljem propisanih zajedničkih prostornih normativa i standarda koje vode

¹⁵ Karte potresnih područja Republike Hrvatske. Dostupno na: <http://seizkarta.gfz.hr/hazmap/karta.php>

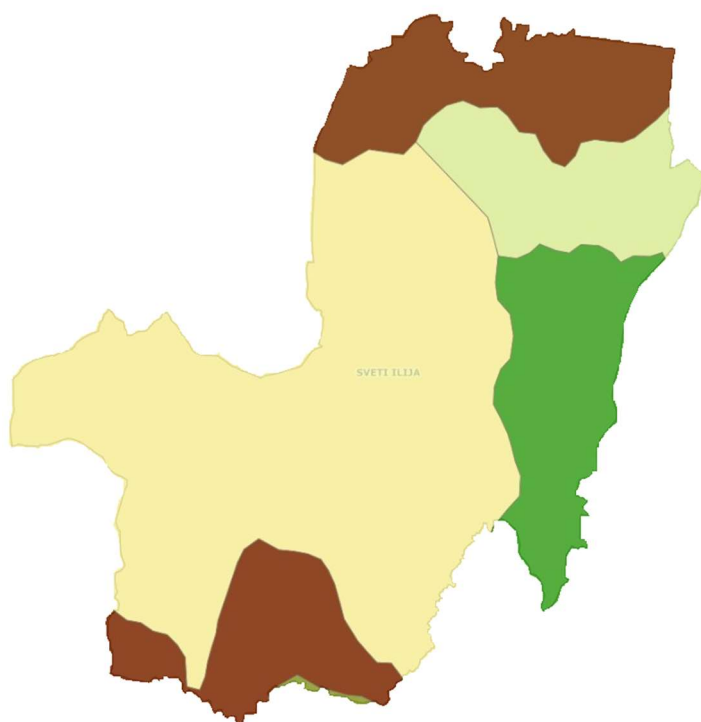
općem smanjenju povredljivosti urbanih struktura te moraju biti sadržani u koncepcijama i rješenjima, od prostornih planova područne (regionalne) samouprave.

5.3.5 Pedološka obilježja

Područje općine Sveti Ilija bogato je poljoprivrednim zemljištima, šumama i vodotocima, a spoj brežuljkastih i nizinskih dijelova daje raznolikost strukturi i kakvoći tla. Područjem dominira lesivirano pseudoglejno tlo (tip 10) na praporu dubine od 70 do 150 cm te nagiba 3-15 % koje zauzima središnji dio Općine, a čije su karakteristike slaba dreniranost te jaka osjetljivost prema kemijskim polutantima. Navedeno tlo spada među umjereno ograničena obradiva tla. Prisutna su i močvarno glejna, djelomično hidromeliorirana tla nagiba 0-1 % i dubine između 20 i 90 cm koja se prostiru na krajnjem sjevernom (tip 46) i južnom dijelu (tip 43) Općine, pretežito uz vodene površine. Na močvarno glejnim površinama prisutne su stagnirajuće površinske vode te visoka razina podzemne vode, vrlo slabe dreniranosti te jake osjetljivosti prema kemijskim polutantima. Na istočnom dijelu Općine prisutna su rendzina na laporu (flišu) ili mekim vapnencima (rigolana tla vinograda) (tip 17) nagiba između 8 i 30 % te dubine između 30 i 150 cm. Tlo karakterizira slaba osjetljivost prema kemijskim polutantima. Na sjeveroistočnom dijelu Općine prisutna je i kategorija tla koja obuhvaća lesivirano tlo na praporu (tip 8), pseudoglej, euterično smeđe i močvarno glejno tlo. Navedeno tlo je pretežno slabo drenirano s jakom osjetljivosti prema kemijskim polutantima, nagib tla je od 0 do 10 %, a dubina iznosi između 70 i 150 m.

Na rubnim južnim dijelovima općine Sveti Ilija u tragovima se pojavljuje kiselo smeđe tlo na klastitima (tip 24), s vrijednosti pH u vodi manjoj od 5,5, s manje od 50 % skeleta, nagibom između 10 i 35 %, dubinom od 50 do 90 cm te jakom osjetljivosti prema kemijskim polutantima.

Slika 6. Pedološka obilježja područja općine Sveti Ilija

Legenda	
	Lesivirano pseudoglejno na praporu
	Lesivirano na praporu
	Močvarno glejno
	Rendzina na laporu (flišu) ili mekim vapnencima
	Kiselo smeđe na klastitima

Izvor: ENVI atlas okoliša

Sukladno podacima prikazanim na karti, u nastavku slijedi opis prisutnih jedinica tla na području općine Sveti Ilija.

Slika 7. Obilježja jedinica tla prisutnih na području općine Sveti Ilija

Kartirane jedinice tla			
Broj	Sastav i struktura		Obilježja
	Dominantna	Ostale jedinice tla	
8	Lesivirano na praporu	Pseudoglej. Euterično smeđe, močvarno glejno, koluvij	- umjereno ograničeno obradivo tlo - slaba dreniranost - jaka osjetljivost na kemijska onečišćenja
10	Lesivirano pseudoglejno na praporu	lesivirano tipično, pseudoglej, močvarno glejno, kiselo smeđe na praporu	- umjereno ograničena obradiva tla - slaba dreniranost - jaka osjetljivost na kemijska onečišćenja
17	Rendzina na laporu (flišu) ili mekim vapnencima	rigolana tla vinograda, sirozem silikatno karbonatni, lesivirano na laporu ili praporu, močvarno glejno, euterično smeđe	- ograničena obradiva tla - nagib terena >15 i/ili 30% - dubina tla <60 cm - slaba osjetljivost na kemijska onečišćenja
24	Kiselo smeđe na klastitima	Ranker regolitični, lesivirano, pseudoglej, smeđe podzolasto	- ograničena obradiva tla - kiselost tla k < 5,5 pH u vodi - skeletnost < 50% skeleta - jaka osjetljivost na kemijska oštećenja
43	Močvarno glejno	djelomično hidromeliorirana, Koluvij s prevagom sitnice	- privremeno nepogodno za obradu - stagnirajuće površinske vode - visoka razina podzemne vode - vrlo slaba dreniranost - jaka osjetljivost na kemijska onečišćenja
46	Močvarno glejno	djelomično hidromeliorirano, močvarno glejno vertično	- privremeno nepogodno za obradu - stagnirajuće površinske vode - visoka razina podzemne vode - vrlo slaba dreniranost - jaka osjetljivost na kemijska onečišćenja - vertičnost vt > 30 % gline

Izvor: ENVI atlas okoliša, Namjenska pedološka karta RH¹⁶

Na temelju navedenih podataka može se zaključiti kako na području općine Sveti Ilija nalazi nekoliko vrsta tla sa specifičnim karakteristikama koje utječu na mogućnost poljoprivrednog iskorištavanja te drugih aktivnosti. Među problematikom se ističe slaba drenažnost tla koja stvara potrebu za dobrim upravljanjem oborinama, uključivanje mjere hidromelioracije, navodnjavanje te poduzimanje mjera za zaštitu od poplava. Visoka osjetljivost određenih tipova tla prema kemijskim polutantima ukazuje na

¹⁶ Bogunović, M. i dr. (1998). Namjenska pedološka karta Republike Hrvatske Mjerila 1:300 000. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/file/422019>

potrebu za kontroliranim korištenjem pesticida, gnojiva i drugih kemikalija u svrhu sprječavanja kontaminacije.

Nedaleko od naselja Sveti Ilija, oko 2 km jugozapadno, nalazi se zona glinovitih naslaga koja se pruža u smjeru jug-jugoistok u predjelu nazvanom Vučenica. Geološkom prospekcijom utvrđeno je područje glinovitih naslaga gornjopontske starosti. Stanje rezervi je nepoznato. Prema preliminarnim ispitivanjima glina je povoljna za upotrebu u opekarskoj industriji.¹⁷

Prema prostornom planu uređenja Varaždinske županije na području općine Sveti Ilija nalaze se 2 napuštena eksploatacijska polja¹⁸. Na ovom području postoji geološki potencijal gotovo svih mineralnih sirovina, posebice na području uz rijeku Bednju. Prema posljednjem prostornom planu uređenja općine Sveti Ilija nema značajnih površina na kojima bi se planiralo istraživanje i iskorištavanje mineralnih resursa¹⁹.

---

¹⁷ Rudarsko-geološka studija Varaždinske županije. (2016). Hrvatski geološki institut. Zagreb. Dostupno na: <https://www.varazdinska-zupanija.hr/media/k2/attachments/2706-rudarsko-geo-studija.pdf>

¹⁸ Prostorni plan Varaždinske županije. (2022). Dostupno na: <https://www.varazdinska-zupanija.hr/dokumenti/prostorni-planovi.html>

¹⁹ Prostorni plan uređenja Sveti Ilija. (2018). Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/prostorni-urb-plan/>

6. Analiza ulaznih podataka povezanih s temom zelene urbane obnove

6.1 Analiza strateških i prostorno-planskih dokumenata

Tijekom izrade analize strateških i prostorno-planskih dokumenata za potrebe izrade SZUO Sveti Ilija u obzir su uzeti svi relevantni prostorno-planski i strateški dokumenti na razini Općine Sveti Ilija, kao i dokumenti na razini Varaždinske županije i RH. To obuhvaća Prostorni plan Općine Sveti Ilija te Prostorni plan Varaždinske županije sa svim dosadašnjim izmjenama i dopunama, strategije i planove razvoja na razini općine i županije. Analiza strateških i prostorno-planskih dokumenata usmjerena je na povezivanje definiranih mjera i aktivnosti u sklopu SZUO s elementima i funkcijama ZI i KG.

Sukladno Zakonu o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19, 67/23), Općina Sveti Ilija je nositelj izrade Prostornog plana na lokalnoj razini, a tijela Općine dužna su osigurati izradu izvješća o stanju u prostoru. JLS dužne su dopuniti prostorne planove uređenja tako da odrede neuređene dijelove građevnih područja i izgrađene dijelove tih područja planirane za urbanu preobrazbu.

Ciljevi prostornog uređenja obuhvaćaju osiguravanje ravnomjernog prostornog razvoja, prostorne održivosti, racionalno korištenje i očuvanje prostornih kapaciteta, zaštitu i njegu prostornih osobitosti i vrijednosti, osiguravanje funkcionalnosti, pristupačnosti i uporabe raznih društvenih, ekonomskih i socijalnih usluga za potrebe stanovništva. Među ciljevima prostornog uređenja spominje se i razvoj zelene infrastrukture uz poštovanje prirodnog i urbanog krajobraza i kulturnog nasljeđa kako bi se stvorio visokovrijedni izgrađeni prostor koji uvažava specifičnosti pojedinih cjelina. Prostorno uređenje temelji se na načelima integralnog pristupa, uvažavanja znanstveno i stručno utvrđenih činjenica, prostorne održivosti razvitka i vrsnoće gradnje, ostvarivanja i zaštite javnog i pojedinačnog interesa, horizontalne integracije u zaštiti prostora, vertikalne integracije te javnosti i slobodnog pristupa podacima i dokumentima značajnim za prostorno uređenje²⁰.

Potrebno je unaprijediti monitoring okoliša te uvesti dodatni elementi i alati za utvrđivanje stvarnog stanja okoliša kako bi se omogućila dostupnost podataka o bioraznolikosti, kvaliteti zraka i vode, što će rezultirati prepoznavanjem i uvođenjem održivih urbanističkih praksi, participativnom planiranju i povezivanju s relevantnim međunarodnim standardima.

6.1.1 Strateški dokumenti

SZUO općine Sveti Ilija povezana je sa sljedećim strateškim dokumentima Općine Sveti Ilija i Varaždinske županije:

- Provedbeni plan Općine Sveti Ilija 2022.-2025.

²⁰ Zakon o prostornom uređenju. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_12_153_3220.html

- Plan razvoja Varaždinske županije za razdoblje od 2021. do 2027. godine

U nastavku slijedi prikaz važećih strateških dokumenata te njihova poveznica s mjerama i projektima kojima se potiče razvoj zelene infrastrukture.

Tablica 7. Usklađenosti SZUO općine Sveti Ilija sa strateškim dokumentima na lokalnoj i županijskoj razini

Provedbeni plan Općine Sveti Ilija 2022.-2025.	
Obrazloženje	Provedbeni plan Općine Sveti Ilija 2022.-2025. je srednjoročni akt strateškog planiranja koji određuje prioritetne mjere i aktivnosti za provedbu ciljeva povezanih s relevantnim dugoročnim i srednjoročnim aktima strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za JLS. Provedbeni plan Općine Sveti Ilija 2022.-2025. usklađen je sa strateškim ciljevima NRS 2030. Prioriteti i mjere koje se mogu povezati s razvojem zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja su: - <i>Prioritet 1. Stvaranje preduvjeta za povećanje društvene jednakosti</i> - o <i>Mjera 1.1. Unaprjeđenje uvjeta za osiguranje kvalitetnog obrazovanja</i> - o <i>Mjera 1.3. Promicanje kulture i kulturnih sadržaja te razvoj sporta i rekreacije</i> - <i>Prioritet 2. Efikasan i održiv razvoj infrastrukture te poboljšanje prometne povezanosti</i> - o <i>Mjera 2.1. Održavanje i izgradnja komunalne infrastrukture</i> - o <i>Mjera 2.2. Održivo gospodarenje otpadom</i> - o <i>Mjera 2.4. Izgradnja i održavanje prometne infrastrukture</i>
Povezanost ciljeva	Mjera 1.1. uključuje aktivnosti izgradnje i unaprjeđenja infrastrukture za osnovnoškolsko obrazovanje Mjera 1.3. u sklopu prioriteta 1. adresira neodgovarajuće stanje i opremljenost društvenih, kulturno-zabavnih i sportsko-rekreacijskih objekata te važnost uređenja i dodatne izgradnje društvene infrastrukture kojom se želi potaknuti snažnije uključivanje stanovništva u društveni život lokalne zajednice. Navedena mjera povezana je s ciljevima razvoja zelene infrastrukture, odnosno stvaranje smislenih, funkcionalnih i povezanih zelenih i otvorenih prostora kojima se unaprjeđuje kvaliteta života lokalnog stanovništva. Mjere u okviru Prioriteta dva odnose se na efikasan i održiv razvoj infrastrukture te poboljšanje prometne povezanosti, posebice mjere 2.1., 2.2. i 2.4. koje ističu važnost razvoja i održavanja komunalne infrastrukture, provođenje i nadzor nad održivim gospodarenjem otpadom te izgradnju i modernizaciju prometne infrastrukture.
Plan razvoja Varaždinske županije za razdoblje od 2021. do 2027. godine	
Obrazloženje	Plan razvoja Varaždinske županije za razdoblje 2021. – 2027. (Plan razvoja) srednjoročni je akt strateškog planiranja od značaja za županiju kojim se definiraju posebni ciljevi za provedbu strateških ciljeva iz Nacionalne razvojne strategije RH do kraja 2030. godine te sektorskih i višesektorskih strategija RH. Plan razvoja utvrđuje strateški okvir razvoja Županije temeljem prethodno izrađene analize stanja te prepoznatih razvojnih potreba i potencijala. Sadrži i ključne strateške odrednice poput vizije, razvojnih prioriteta, posebnih ciljeva, mjera i strateških projekata. Izrada strategije zelene urbane obnove direktno ili indirektno doprinosi gotovo svim posebnim ciljevima u okviru Plana razvoja Varaždinske županije za razdoblje od 2021. do 2027. godine, a to su: - PC 1: Pametan i održiv gospodarski rast - PC 2: Razvoj funkcionalne i održive turističke regije - PC 3: Razvoj i povećanje dostupnosti kulture i kulturno-umjetničkih sadržaja- kultura dostupna svima - PC 5: Učinkovito upravljanje razvojem - PC 7: Zaštita prirode i okoliša te smanjenje utjecaja klimatskih promjena - PC 8: Jačanje otpornosti na rizike od katastrofa i povećanje sigurnosti stanovništva

Povezanost ciljeva	- PC 9: Unaprjeđenje osnovne regionalne i lokalne infrastrukture te organizacije prometnih sustava - PC 11: Promicanje socijalnog blagostanja i dostojanstvenog starenja - PC 12: Stvaranje poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva, mlade i obitelji
	Strategija zelene urbane obnove povezuje se s ciljevima održivog razvoja kroz poticanje kružnog gospodarstva, inovacija i lokalnog poduzetništva u zelenim projektima te unaprjeđenje energetske učinkovitosti, što doprinosi pametnom i održivom gospodarskom rastu (PC 1.). Razvoj zelene infrastrukture i modernizacija prometnih pravaca, obuhvaćeni strategijom, podržavaju očuvanje prirodne i kulturne baštine te povećanje turističke valorizacije prostora, što se izravno veže uz PC 2. Revitalizacijom urbanih prostora kroz zelene projekte doprinosi se i povećanju dostupnosti kulturnih i umjetničkih sadržaja (PC 3.). Uključivanje održivih metoda urbanog planiranja osigurava veću kvalitetu prostornog razvoja, revitalizaciju urbanih i ruralnih područja te smanjenje negativnih demografskih učinaka, čime se doprinosi PC 4. Implementacija mjera energetske učinkovitosti i zelene gradnje fokusira se na zaštitu biološke raznolikosti i smanjenje emisija stakleničkih plinova, čime se adresira PC 7. Strategija također podržava jačanje otpornosti na rizike kroz implementaciju zelenih elemenata u zgradarstvu, plansko upravljanje okolišem i edukacije o održivom razvoju (PC 8.). Provedbom mjera za razvoj održive mobilnosti, uključujući biciklističke i pješačke staze, modernizaciju prometnica i oborinskih sustava, doprinosi se smanjenju negativnog utjecaja prometa na okoliš (PC 9.). Stvaranjem i unaprjeđenjem javnih prostora strategija izravno podržava socijalno blagostanje, bolju integraciju zajednica te veću dostupnost javnih usluga (PC 11. i PC 12.).

6.1.2 Prostorno planski dokumenti

Prostorni plan Općine Sveti Ilija prvotno je izrađen 2004. godine te je objavljen u Službenom vjesniku Varaždinske županije, nakon čega je došlo do 2 izmjene i dopune. Prva izmjena Prostornog plana bila je 2009. godine, a druga izmjena je bila 2018. godine. Prema Prostornom planu Općine Sveti Ilija, površine na području općine imaju sljedeće namjene:

• POVŠINE ZA RAZVOJ I UREĐENJE PROSTORA/POVRŠINA NASELJA

a) GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA (izgrađeni i neizgrađeni dijelovi građevinskog područja naselja i izdvojenih dijelova građevinskih područja naselja, s rezerviranim namjenama)

- Mješovite, pretežito stambene namjene,
- Rezervat mješovite, pretežito stambene namjene,
- Stambene namjene,
- Javne i društvene namjene,
- Gospodarske namjene,
- Sportsko-rekreacijske namjene,
- Mješovite namjene - povremenog stanovanja (hobi i vikend izgradnja),
- Rezervat mješovite namjene - povremenog stanovanja (hobi i vikend izgradnja),
- Groblja

Tablica 8. Namjene unutar građevinskog područja naselja

Namjene unutar građevinskog područja naselja (ha)	Beletinec	Doljan	Križanec	Krušljevec	Seketin	Sveti Ilija	Tomaševac Biškupečki	Žigrovec	OPĆINA SVETI ILIJA
Mješovita, pretežito stambena namjena	63,97	29,76	31,92	16,88	46,43	59,66	26,37	25,48	300,47
Rezervat mješovite, pretežito stambene namjene	0,55					1,78			2,33
Stambena namjena						5,57			5,57
Javna i društvena namjena	1,82					4,60			6,42
Sportsko-rekreacijska namjena i javne zelene površine	0,29	0,72	0,34	0,34		1,39	0,34	0,58	3,96
Mješovita namjena-povremeno stanovanje	28,65	2,26	3,60	6,48	13,78	5,65		0,32	60,74
Rezervat mješovite namjene-povremeno stanovanje	0,49					0,49			0,98
Gospodarska namjena			1,55			2,64	17,67		21,86
Groblja	0,78							3,01	3,79
Ukupno	96,55	32,74	37,37	23,70	60,21	81,78	44,38	29,39	406,12
Uređenost građevinskog područja									
Izgrađeni dio	59,00	20,22	24,02	12,86	36,76	46,77	21,23	16,68	237,54
Neizgrađeni uređeni dio	30,45	11,52	12,61	10,64	23,34	28,99	9,25	10,54	137,34
Neizgrađeni neuređeni dio	7,10	1,00	0,74	0,20	0,11	6,02	13,90	2,17	29,39
Ukupno	96,55	32,74	37,37	23,70	60,21	81,78	44,38	29,39	406,12

Izvor: PPU Općine Sveti Ilija

• **POVRŠINE ZA RAZVOJ I UREĐENJE PROSTORA/POVRŠINA IZVAN NASELJA**

b) IZDVOJENA GRAĐEVINSKA PODRUČJA IZVAN NASELJA (izgrađena i neizgrađena prostorna cjelina izvan građevinskog područja naselja, s rezerviranim namjenama)

- Sportsko-rekreacijska namjena

Tablica 9. Izdvojeno građevinsko područje izvan naselja

Izdvojeno građevinsko područje izvan naselja	Prema važećoj teritorijalnoj granici	Prema predloženoj promjeni teritorijalne granice		Ukupno
	Krušljevec	Krušljevec	Beletinec	
Izgrađeno/zaposjednuto	1,89	(1,95)	0,87	2,82
Neizgrađeni uređeni dio	0,77	(0,82)	0,36	1,18
Neizgrađeni neuređeni dio	1,23	(1,27)	0	1,27
UKUPNO	3,89	(4,04)	1,27	5,27

c) IZGRAĐENE/UREĐENE STRUKTURE IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA (s rezerviranim namjenama)

- Gospodarska namjena (građevine namijenjene poljoprivrednoj proizvodnji, građevine namijenjene gospodarenju u šumarstvu i lovstvu, površine za iskorištavanje i istraživanje mineralnih sirovina)
- Sportsko-rekreacijska namjena
- Stambene i pomoćne građevine za vlastite potrebe i potrebe seoskog turizma

- Infrastrukturni sustavi i građevine
- Zatečena izgradnja izvan građevinskog područja
- Ostala izgradnja izvan građevinskog područja

d) NEIZGRAĐENE POVRŠINE IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA (osnovne namjene površina)

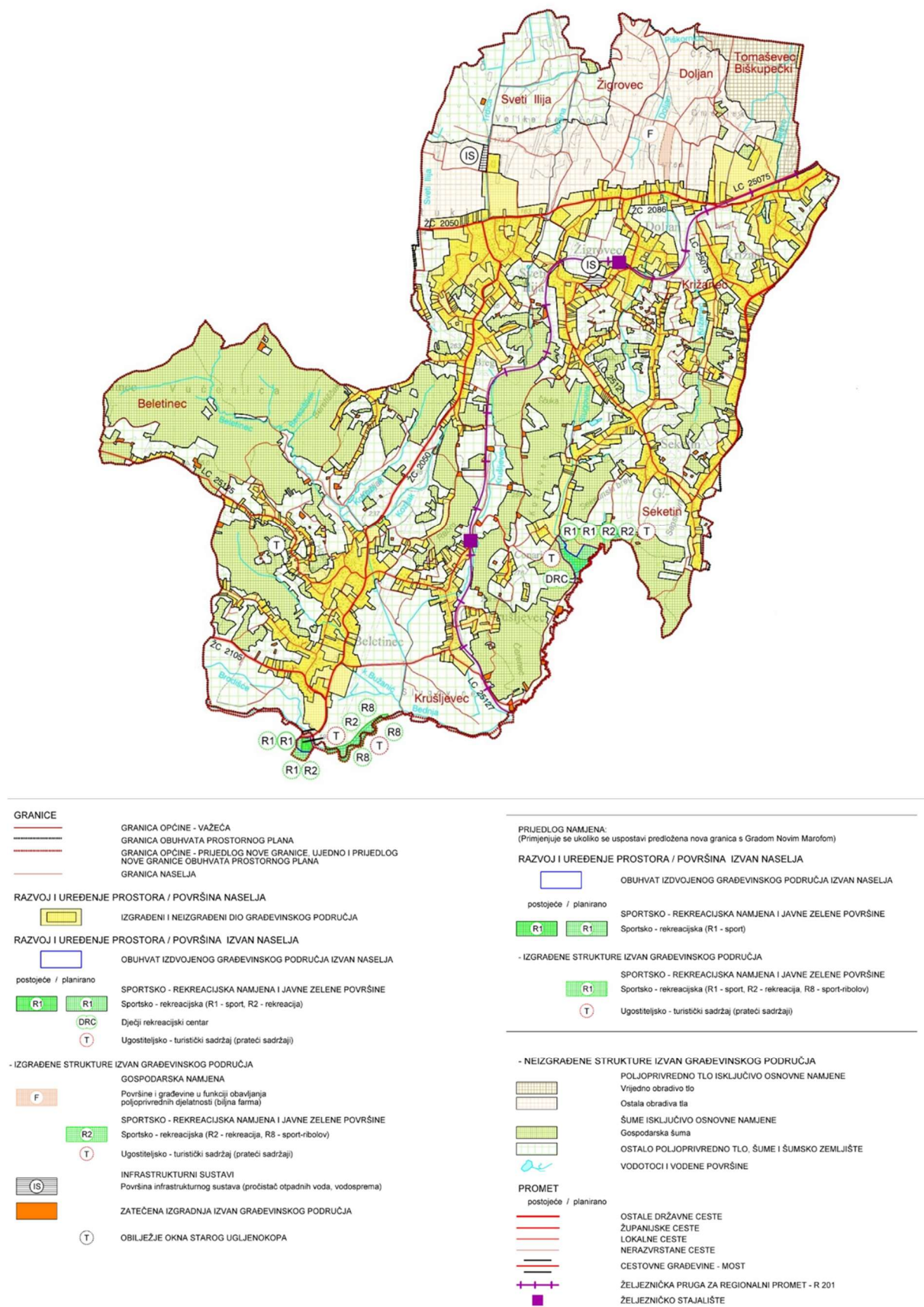
- Poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene: - vrijedno obradivo tlo
- ostala obradiva tla
- Šume isključivo osnovne namjene: - gospodarske šume
- Ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumske površine
- Vodne površine

Većina građevinskog područja unutar naselja je mješovite, pretežito stambene namjene (73,99 %) i mješovite namjene za povremeno stanovanje (14,96 %). U prosjeku je 58,5 % građevinskog područja izgrađeno, a neizgrađeni dio građevinskih područja je u većem dijelu uređeni (82,4 %), dok je u manjem dijelu neuređeni (17,6 %).

Namjene izvan građevinskog područja naselja	Oznaka	Površina (ha)
Gospodarska namjena	F	2,9
Sportsko-rekreacijska namjena	R	2,12
Infrastrukturni sustavi i građevine	IS	2,15
Zatečena izgradnja izvan građevinskog područja	Z	6,58
IZGRAĐENE/UREĐENE STRUKTURE IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA		13,75
Poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjere	P	225,00
- vrijedno obradiva tla	P2	42,75
- ostala obradiva tla	P3	182,25
Šumske površine- gospodarske namjene	Š1	431,79
Ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište	PŠ	644,97
Vodne površine	V	0,47
- Jezera		0,47
NEIZGRAĐENE POVRŠINE IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA		1302,23

Izgrađene/uređene strukture izvan građevinskog područja iznose 13,75 ha, od toga najveći dio zauzima zatečena izgradnja izvan građevinskog područja, zatim površine gospodarske namjene, a podjednako su prisutne površine sportsko-rekreacijske namjene te infrastrukturni sustavi i građevine. Među neizgrađenim površinama izvan građevinskog područja čine poljoprivredna i šumska područja, a u manjoj su mjeri prisutne vodene površine u obliku jezera.

Slika 8. Korištenje i namjena prostora općine Sveti Ilija

6.2 Povijesna analiza

Prvi tragovi čovječanstva na području općine Sveti Ilija bile su dvije kamene sjekire koje datiraju još iz prapovijesti. Civilizacija se počela razvijati u antičko doba, a prvi pisani izvor vezan uz Općinu je isprava Zagrebačkog kaptola iz 1236. godine u kojoj se spominju toponimi Obrys kao ime potoka i Beletynycy kao tvrđava. Župa Sveti Ilija spominje se i 1247. godine u prvom popisu župa Zagrebačke županije.

Slika 9. Župna Crkva Svetog Ilije Proroka u Svetom Iliji

Izvor: Općina Sveti Ilija

Prema kasnijim pisanim izvorima iz 17. i 18. stoljeća pronađeni su podaci o provođenju obrazovnih programa i učiteljima, koji su uz školska zaduženja obavljali i zvonarsku službu. Bogatstvo baroknog razdoblja na području općine Sveti Ilija svjedoče brojni spomenici arhitekture, a u crkvi Svih Svetih u Beletincu te staroj crkvi u Svetom Iliji pronađeni su elementi gotike. Na mjestu današnje crkve sv. Ilije koja je izgrađena 1914. godine, nekad se nalazila stara gotička crkva koja je više puta pregrađivana i uništena u snažnom potresu 1895 godine. Među važnijim kulturnim spomenicima je kurija grofova Patačić u Seketinu koja je izgrađena krajem 17. i početkom 18. stoljeća²¹. Navedena kurija smatra se jednim od najljepših dragulja u mozaiku kurija i klijeti sagrađenih na Varaždinbregu i okolici, a trenutno se nalazi u posjedu obitelji Puttar.

²¹ Mrežne stranice Općine Sveti Ilija. Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/>

Slika 10. Kurija Patačić u Seketinu

Izvor: Varaždinska županija

Među zanimljivijim povijesnim pričama i legendama ističe se Kurija na imanju Obrež u posjedu grofova Patačića od Zajezde, koje povijest pamti kao vinopije. Zanimljiv je podatak kako se uz Kuriju Obrež veže svojevrsni antialkoholni pokret seljaka tijekom tridesetih godina 19. stoljeća koji je zagovarao pretjerano ispijanje vode²², na što je tadašnji svećenik napisao šaljivu poslanicu svojim vjernicima na pokladnu nedjelju kako bi spriječio pokret. Radi nedostatka interesa trenutnih vlasnika, posjed Obrež je trenutno u ruševnom i zapuštenom stanju²³.

²² Terra Croatia. Dostupno na: <https://www.terra-croatia.eu/sveti-ilija/>

²³ Dvorci, crkve i stari gradovi. Blog dostupan na: [https://blog.dnevnik.hr/dvorci-crkve/2021/09/1632346798/svilija-obrez.html#gallery\[1631542207\]/1/](https://blog.dnevnik.hr/dvorci-crkve/2021/09/1632346798/svilija-obrez.html#gallery[1631542207]/1/)

Slika 11. Kurija na imanju Obrež

Izvor: Dvorci, crkve i stari gradovi²⁴

6.3 Društvena analiza

6.3.1 Struktura društva

Prema popisu stanovništva iz 2021. godine, na području općine Sveti Ilija bilo je ukupno 971 kućanstva, a prosječan broj osoba u kućanstvu iznosio je 3,31. Kućanstva su privatna, od toga je bilo 788 obiteljskih kućanstva (81,15 %) i 183 neobiteljskih kućanstva. Od ukupno 936 obitelji, najviše su zastupljeni bračni/životni parovi s djecom (51,28 %), zatim bračni/životni partneri bez djece (25,43 %), majka s djecom (14,53 %), izvanbračni parovi s djecom (3,42 %), otac s djecom (3,10 %) te izvanbračni parovi bez djece (2,24 %). Gotovo su podjednako zastupljena kućanstva s 1, 2, 3 i 4 člana koja sveukupno čine 74,34 % kućanstva u Općini. Na području Općine ima ukupno 1.702 stanova, od toga je 1.146 stanova za stalno stanovanje, 554 stanova koji se koriste povremeno te 2 stana u kojima se samo obavlja djelatnost. Stanovi za stalno stanovanje u prosjeku imaju površinu od 109,74 m², a nenastanjeno je čak 175 stanova za stalno stanovanje. Među stanovima koji se koriste povremeno dominiraju stanovi za odmor kojih je 413, a ostatak čine stanovi koji se koriste u vrijeme sezonskih radova u poljoprivredi.

Većinu stanovništva u 2021. činili su hrvati (99,23 %), a u tragovima su prisutni srbi, česi, makedonci, nijemci, slovinci i ostali. Struktura stanovništva prema vjeri prikazuje kako su većina stanovništva Katolici (86,95 %), nakon čega dolaze ostali kršćani (7,71 %), a u manjem omjeru pripadnici ostalih vjera ili osobe koje nisu pripadnici vjerske skupine ili se ne žele izjasniti.

²⁴ Dvorci, crkve i stari gradovi. Blog dostupan na: [https://blog.dnevnik.hr/dvorci-crkve/2021/09/1632346798/svilija-obrez.html#gallery\[1631542207\]/1/](https://blog.dnevnik.hr/dvorci-crkve/2021/09/1632346798/svilija-obrez.html#gallery[1631542207]/1/)

Prema podacima DZS-a, ukupni migracijski saldo Varaždinske županije u razdoblju od 2019.-2023. postepeno je prelazio iz negativnog u sve veći pozitivni saldo, s izuzetkom 2021. godine kada je i vanjski i unutarnji migracijski saldo bio negativan. U usporedbi s RH, vidljivo je da su migracije u Varaždinskoj županiji blaže te da su uvjeti povoljniji, s obzirom da u posljednjih nekoliko godina ima više doseljenih. Migracijski saldo se u 2022. godini poboljšao i na razini RH te je iznosio ukupno 11.688, dok je u 2023. godini porastao na 30.178. Ukupni migracijski saldo Varaždinske županije u 2023. godini iznosio je 1.434.

Tablica 10. Vanjska i unutarnja migracija u razdoblju od 2019.-2023. godine za područje VŽŽ i RH

Vanjska i unutarnja migracija stanovništva		Republika Hrvatska			Varaždinska županija		
		Vanjska migracija	Unutarnja migracija	Ukupno	Vanjska migracija	Unutarnja migracija	Ukupno
2019.	Doseljeni	37.726	71.790	109.516	1.408	2.775	4.183
	Odseljeni	40.148	71.790	111.938	1.384	2.781	4.165
	Saldo	-2.422	0	-2.422	24	-6	18
2020.	Doseljeni	33.414	64.155	97.569	1.206	2.495	3.701
	Odseljeni	34.046	64.155	98.201	1.182	2.480	3.662
	Saldo	-632	0	-632	24	15	39
2021.	Doseljeni	35.912	71.864	107.776	1.356	2.598	3.954
	Odseljeni	40.424	71.864	112.288	1.501	2.611	4.112
	Saldo	-4.512	0	-4.512	-145	-13	-158
2022.	Doseljeni	57.972	72.243	130.215	2.223	2.682	4.905
	Odseljeni	46.287	72.243	118.530	1.656	2.739	4.395
	Saldo	11.685	0	11.685	567	-57	510
2023.	Doseljeni	69.396	73.186	142.582	2.841	2.796	5.637
	Odseljeni	39.218	73.186	112.404	1.323	2.880	4.203
	Saldo	30.178	0	30.178	1.518	-84	1.434

Izvor: DZS

U općini Sveti Ilija je 2021. godine živjelo 3.242 stanovnika, od kojih je njih 1.769 od rođenja stanovalo na ovom području, njih 1.318 doselilo je s područja Republike Hrvatske, a njih 155 doselilo je iz inozemstva. Najviše je doseljenih iz područja Varaždinske županije (972), zatim iz drugog naselja unutar Općine (262), a najmanje je doseljenih iz druge županije (129). Iz inozemstva je doselilo 155 stanovnika, od toga je najviše doseljenih iz Njemačke (67), Bosne i Hercegovine (26) i Slovenije (20).

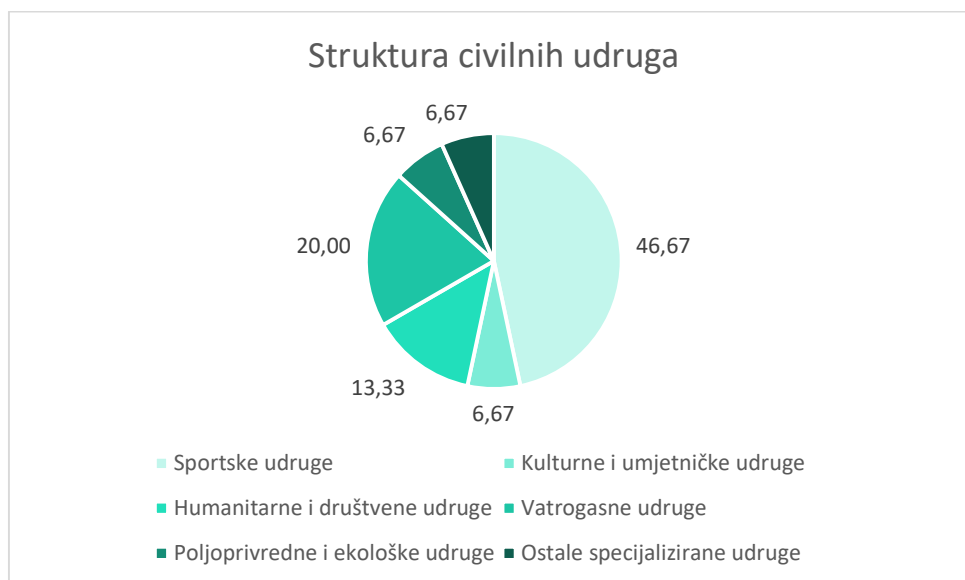
U razdoblju od 2019.-2023. godine vidljiv je pozitivan rast migracijskog salda na području općine Sveti Ilija. Najviše doseljenika došlo je iz područja gradova i općina unutar Varaždinske županije, a vidljiv je postepeni rast doseljenih iz ostalih kategorija, posebice doseljenih iz inozemstva u 2022. i 2023. godini. S druge strane, najviše stanovnika odselilo je također unutar područja Varaždinske županije. Primjetan je rast pozitivnog migracijskog salda u razdoblju od 2020. do 2023. godine.

Tablica 11. Unutarnja i vanjska migracija stanovništva općine Sveti Ilija od 2019. do 2023. godine

Vanjska i unutarnja migracija stanovništva		Općina Sveti Ilija				
		Unutar Općine	Unutar Varaždinske županije	Iz/ u drugu županiju	Iz/ u inozemstvo	Ukupno
2019.	Doseljeni	6	45	10	4	65
	Odseljeni		34	6	23	69
	Saldo		11	4	-19	-4

2020.	Doseljeni	3	29	19	12	63
	Odseljeni		48	5	6	62
	Saldo	0	-19	14	6	1
2021.	Doseljeni	0	47	9	5	61
	Odseljeni		31	7	15	53
	Saldo	0	16	2	-10	8
2022.	Doseljeni	6	50	10	16	82
	Odseljeni		37	8	16	67
	Saldo	0	13	2	0	15
2023.	Doseljeni	3	56	15	31	105
	Odseljeni		41	12	23	79
	Saldo	0	15	3	8	26

Na području općine Sveti Ilija djeluje 15 udruga građana, među kojima su najbrojnije sportske udruge te humanitarne i društvene te vatrogasne udruge. Općina u svojem proračunu osigurava sredstva za sufinanciranje sportskih djelatnosti i udruga koje se uglavnom financiraju iz članarina i sredstva proračuna.

Izvor: Registar udruga Republike Hrvatske

U nastavku slijedi popis udruga na području općine Sveti Ilija prema kategorijama djelovanja.

Tablica 12. Popis civilni udruga u općini Sveti Ilija

Vrsta	Udruge
Sportske udruge	• Nogometni klub Obreš Sveti Ilija
	• Pikado klub „Ily bar“
	• Društvo za šport i rekreaciju
	• Športsko ribolovni klub „Keder“ Beletinec
	• Društvo za sport i rekreaciju Doljan
	• Nogometni klub "Bednja" Beletinec
	• Rekreativno-sportska udruga Seketin
	• Kulturno umjetničko društvo Beletinec
Kulturne i umjetničke udruge	
Humanitarne i društvene udruge	• Udruga umirovljenika Općine Sveti Ilija
	• „Udruga žena Općine Sv. Ilija- selo Doljan“

Vatrogasne udruge	• Vatrogasna zajednica općine Sveti Ilija • Dobrovoljno vatrogasno društvo Sveti Ilija • Dobrovoljno vatrogasno društvo Beletinec- Krušljevec
Poljoprivredne i ekološke udruge	• Udruga vinogradara i voćara „GROZDEK“ Općine Sveti Ilija
Ostale specijalizirane udruge	• Balkanska organizacija porođajnih djelatnika

Izvor: Registar udruga

6.3.2 Socijalno uključivanje i usluge socijalne skrbi

Brigu o socijalno ugroženim osobama na području općine Sveti Ilija osigurava Hrvatski zavod za socijalni rad. U Varaždinu se pružaju i Usluge Zavoda za javno zdravstvo, hitne medicinske pomoći i specijalističke usluge. Općina Sveti Ilija redovno izdvaja sredstva za socijalna davanja, a raspoređuje ih prema pristiglim zahtjevima građana. Socijalna davanja uključuju sljedeće:

- Jednokratne novčane pomoći za novorođenu djecu,
- Za osobe koje se nalaze u stanju socijalne potrebe,
- Za osobe s invaliditetom,
- Za bolesne i stare osobe,
- Novčane pomoći za nabavu ogrijeva.

Općina Sveti Ilija pruža potporu mladim obiteljima u rješavanju stambenog pitanja sufinanciranjem kupnje starijih kuća ili zemljišta za gradnju novih domova. Također, kroz financiranje školskih programa, općina nastoji potaknuti razvoj digitalnih vještina, olakšavajući prilagodbu suvremenim i budućim digitaliziranim sustavima i tehnologijama. Stanovnicima Općine dostupne su ljekarničke usluge u ljekarni Sveti Ilija i ljekarničkom depou u Beletincu.

Zdravstvena zaštita u općini Sveti Ilija obuhvaća sve kategorije stanovništva. Prema podacima HZZO-a, na dan 3.1.2024. godine u općini Sveti Ilija bilo je 3.310 zdravstveno osiguranih osoba. Zdravstvenu djelatnost obavljaju 2 tima liječnika opće obiteljske medicine, jedan tim liječnika u prostorima Općine Sveti Ilija u Svetom Iliji, a drugi u prostorima Doma zdravlja Varaždinske županije u Beletincu. U naselju Beletinec nalazi se i ordinacija dentalne medicine, međutim većina stanovništva Općine, osim Beletinca, ovu vrstu usluge obavlja u susjednim općinama (Beretinec i Gornji Kneginec)²⁵.

6.3.3 Obrazovanje

Prema analizi obrazovne strukture stanovništva općine Sveti Ilija iz 2021. godine, vidljivo je da općina ima manji udio stanovnika bez škole u usporedbi s prosjekom županije i države. S druge strane, udio visokoobrazovanih stanovnika također je nešto niži. Ističe se veći postotak stanovnika sa završenom srednjom školom u odnosu na županijski i državni prosjek. Podaci pokazuju da u obrazovnoj strukturi općine prevladavaju osobe sa srednjom stručnom spremom (63,24 %), slijede oni s osnovnom školom

²⁵ Provedbeni program Općine Sveti Ilija za razdoblje 2022.-2025. (2021). Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/registar-ugovora-2/dokumenti/>

(21,73 %), dok visokoobrazovani čine 13,96 %. U znatno manjem udjelu prisutni su nekvalificirani radnici (0,22 %) i osobe koje su završile samo dio osnovne škole (0,86 %).

Tablica 13. Obrazovna struktura stanovnika općine Sveti Ilija

Obrazovna struktura	Republika Hrvatska		Varaždinska županija		Općina Sveti Ilija	
	broj	%	broj	%	broj	%
Broj stanovnika staro 15 i više godina	3.319.417	-	137.334	-	2.780	-
Bez škole (NK)	22.980	0,69	598	0,44	6	0,22
1- 3 razred	10.334	0,31	348	0,25	0	0,00
4-7 razred	65.306	1,97	2.350	1,71	24	0,86
Završena osnovna škola (OŠ)	576.892	17,38	28.956	21,08	604	21,73
Srednja škola (SSS)	1.843.303	55,53	80.200	58,40	1.758	63,24
Visoko obrazovanje	798.853	24,07	24.850	18,09	388	13,96
• Stručni studij (VŠS)	275.579	-	9.829	-	155	5,58
• Sveučilišni studij (VSS)	506.395	-	14.738	-	231	8,31
• Doktorat znanosti (DR)	16.879	-	283	-	2	0,07
Nepoznato	1.749	0,05	32	0,02	0	0,00

Izvor: DZS

Na području Općine djeluju dvije matične ustanove, a to su Osnovna škola Vladimir Nazor u naselju Sveti Ilija te Osnovna škola Beletinec u Beletincu. U posljednjih 10 godina vidljiv je postepeni pad broja učenika, a negativni niz je prekinut tijekom školske godine 2018./2019. kada je zabilježen pozitivni rast, a od školske godine 2020./2021. primjetan je kontinuirani rast broja upisanih učenika. Navedene ustanove u školskoj godini 2024./2025. zajedno broje 322 učenika, što je rast od 9,15 % u odnosu na 2020./2021. godinu kada je zabilježen prvi rast broja učenika. Osnovna škola Vladimir Nazor ima 237 učenika raspoređenih u 16 razrednih odjela s prosječnih 14,8 učenika po razrednom odjelu, a Osnovna škola Beletinec ima 85 učenika u 8 razrednih odjela s prosječnih 10,6 učenika po razrednom odjelu²⁶.

Na području Općine prisutne su i dvije predškolske obrazovne ustanove, Dječji vrtić „Anđeo“ u Svetom Iliji te Dječji vrtić „Gumbek“ u Beletincu. Tijekom školske godine 2023./2024. u navedene predškolske ustanove bilo je upisano ukupno 152 djece, a u vrtićima je bilo zaposleno ukupno 20 osoba²⁷. Dječji vrtić Anđeo djeluje u sklopu samostana Presvetoga Trojstva Kćeri Božje ljubavi u Sv. Iliji, a provodi programe koji su verificirani od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta: redoviti cjelodnevni program (10 sati) poludnevni 5 satni program, program predškole, program igraonice- dva dana u tjednu u trajanju od dva sata. Provođenje programa sufinancira Općina Sveti Ilija²⁸. Dječji vrtić Gumbek osnovan je 2021. godine te ima 5 soba za boravak djece, uključujući 2 jasljičke i 3 vrtićke grupe. U Dječjem vrtiću Gumbek također se provode redoviti programi, programi predškole te je dostupno rano učenje engleskog jezika²⁹.

Tablica 14. Dječji vrtići i druge pravne osobe koje ostvaruju program predškolskog odgoja za razdoblje od 2021.-2024.

2021/2022	2022/2023	2023/2024

²⁶ Školski rudnik. Dostupno na: <https://mzom.gov.hr/ser-skolski-e-rudnik-3419/3419>

²⁷ DZS. Dostupno na: <https://podaci.dzs.hr/hr/statistika-u-nizu/>

²⁸ Mrežne stranice Općine Sveti Ilija. Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/vrtici/>

²⁹ Dječji vrtić Gumbek. Dostupno na: <https://dv-gumbek.hr/o-nama/>

RH	Broj ustanova	1.708	1.727	1.744
	Broj djece	142.440	147.888	153.212
	Broj zaposlenih	23.438	25.380	26.397
VŽŽ	Broj ustanova	62	62	60
	Broj djece	5.872	5.883	6.508
	Broj zaposlenih	833	902	919
Općina Sveti Ilija	Broj ustanova	1	2	2
	Broj djece	34	130	152
	Broj zaposlenih	4	19	20

Izvor: DZS- Gradovi u statistici

Na području općine Sveti Ilija nema ustanove koja pruža srednjoškolsko obrazovanje, no kvalitetno srednjoškolsko obrazovanje je lako dostupno zbog blizine Grada Varaždina i uspostavljenog javnog prijevoza.

Prema posljednjim podacima DZS-a za akademsku godinu 2022./2023., ukupno 76 studenata s područja općine Sveti Ilija je bilo upisano na stručni i sveučilišni studij u zimskom semestru, od toga je najviše studenata bilo upisano na sveučilišne studije, potom na stručne studije i u manjoj mjeri na veleučilišta te umjetničke akademije. Jedan student bio je upisan na poslijediplomski doktorski studij.

6.4 Gospodarska analiza

6.4.1 Opća gospodarska kretanja na području Općine

Temelj gospodarstva Varaždinske županije čini prerađivačka industrija koja ostvaruje 54 % ukupnog prihoda županije te ima velik potencijal rasta izvoza. Izvoz poduzetnika iz Varaždinske županije čini čak 7 % ukupnoga hrvatskog izvoza. Prema viziji HGK-a, razvoj Varaždinskog kraja počiva na povezivanju znanosti i gospodarstva, razvoju visokoj školskosti, osobito razvoj STEM područja, razvojno-istraživačkim kapacitetima okupljenim oko Tehnološkog parka i daljnjem jačanju internacionalizacije proizvoda i usluga³⁰.

Na rang listi poduzetnika gradova i općina Varaždinske županije, poduzetnici općine Sveti Ilija u 2023. godini zauzimaju 17. mjesto prema broju poduzetnika i ukupnim prihodima, 19. mjesto po broju zaposlenih, 14. mjesto prema dobiti razdoblja, 10. mjesto prema gubitku razdoblja, 14. mjesto prema iskazanom rezultatu poslovanja u usporedbi s poduzetnicima u drugim gradovima i općinama unutar županije.

Prema analizi financijskih rezultata poslovanja poduzetnika sa sjedištem u Svetom Iliji u 2023. godini, djelovalo je 63 poduzetnika, koji su ostvarili ukupne prihode u iznosu od 39,5 mil EUR, što ih je svrstalo

³⁰ Hrvatska gospodarska komora- Gospodarstvo Varaždinske županije. <https://hgk.hr/zupanijska-komora-varazdin/gospodarstvo-zupanije>

na 234. mjesto među 556 gradova i općina u RH. Od ukupnog broja poduzetnika, bilo je 43 dobitaša i 20 gubitaša.

Tablica 15. Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika RH, Varaždinske županije i općine Sveti Ilija u 2023. godini

Teritorijalna razina		RH	Varaždinska županija	Općina Sveti Ilija
Broj poduzetnika	Broj	156.145	4.875	63
	Rang	-	8	267
Broj radnika	Broj	1.029.659	45.733	374
	Rang	-	6	238
Ukupni prihod	Broj	161.141.112	5.170.006	39.470
	Rang	-	8	234
Dobit razdoblja	Broj	11.514.610	336.025	4.615
	Rang	-	8	179
Gubitak razdoblja	Broj	2.753.272	52.796	681
	Rang	-	10	189
Neto dobit/gubitak	Broj	8.761.338	283.229	3.934
	Rang	-	7	168

Iznosi u tisućama EUR

Izvor: FINA

Poduzetnici sa sjedištem u Svetom Iliji u 2023. godini zapošljavali su 374 radnika, što čini 0,8% ukupno zaposlenih u Varaždinskoj županiji te manje od 0,1% zaposlenih u Republici Hrvatskoj.

Poduzetnici s područja Općina povećali su dobit prije oporezivanja za 40,4% i povećali dobit razdoblja za 38,0 %, dok su ukupni prihodi veći za 18,9 % u odnosu na prethodnu godinu. U 2023. godini ostvareni je veći uvoz od izvoza, a najveći izvoz ostvarili su poduzetnici CROMA-VARAŽDIN d.o.o., RTM INDUSTRIAL MONTAGE d.o.o. i ALEKTRO d.o.o.

Tablica 16. Rang lista poduzetnika sa sjedištem u Svetom Iliji prema ukupnim prihodima u 2023. godini

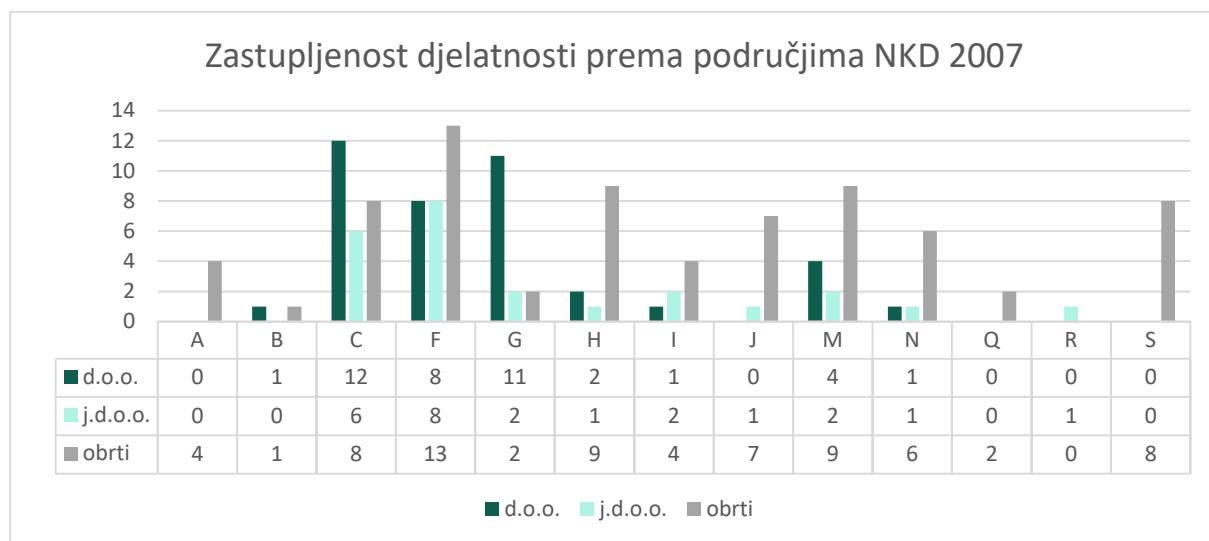
Rang	Naziv poduzetnika	Djelatnost	Ukupni prihodi u tisućama EUR
1.	GEOBIM d.o.o.	43. 12 Pripremni radovi na gradilištu	1.269
2.	CROMA- VARAŽDIN d.o.o.	10.89 Proizvodnja ostalih prehrambenih proizvoda, d.n.	579
3.	ŠTROMAR d.o.o.	49.41 Cestovni prijevoz robe	527
4.	GAŠO, obrt za proizv. trg. i usluge, vl. Stjepan Gašparić	46.73 Trgovina na veliko drvom, građevinskim materijalom i sanitarnom opremom	440
5.	FIDOS d.o.o.	47.78 Ostala trgovina na malo novom robom u specijaliziranim prodavaonicama	230

Izvor: FINA

Na području Općine je u 2024. godini djelovalo 164 pravnih osoba, od toga je 15 udruga, 40 društva s ograničenom odgovornošću (d.o.o.), 24 jednostavnih društva s ograničenom odgovornošću (j.d.o.o.), 73 obrta, 4 OPG-a, 4 obrazovne i 2 zdravstvene ustanove, 1 javno tijelo i 1 seljačko domaćinstvo. Među poduzetnicima su najzastupljeniji obrtnici (53,28 %), zatim društva s ograničenom odgovornošću

(29,20 %) i jednostavna društva s ograničenom odgovornošću (17,52 %). Prema sektorima, prevladavaju poduzetnici u građevinarstvu i prerađivačkoj industriji.

Grafikon 3. Raspodjela poslovnih subjekata na području općine Sveti Ilija prema sektorima NKD 2007

Izvor: Sudski registar, Obrtni registar

Prema prostornom planu uređenja općine Sveti Ilija, planirana je veća gospodarska zona koja će se protezati kroz naselja Tomaševac Biškupečki i Križanec, a manjim dijelom je izgrađena. Gospodarska zona je planirana i većim dijelom izgrađena u naselju Sveti Ilija.

BDP po stanovniku u Varaždinskoj županiji je u 2021. godini iznosio 13.089,00 EUR, a ukupna vrijednosti BDP-a iznosila je 2.118.898.000 EUR³¹.

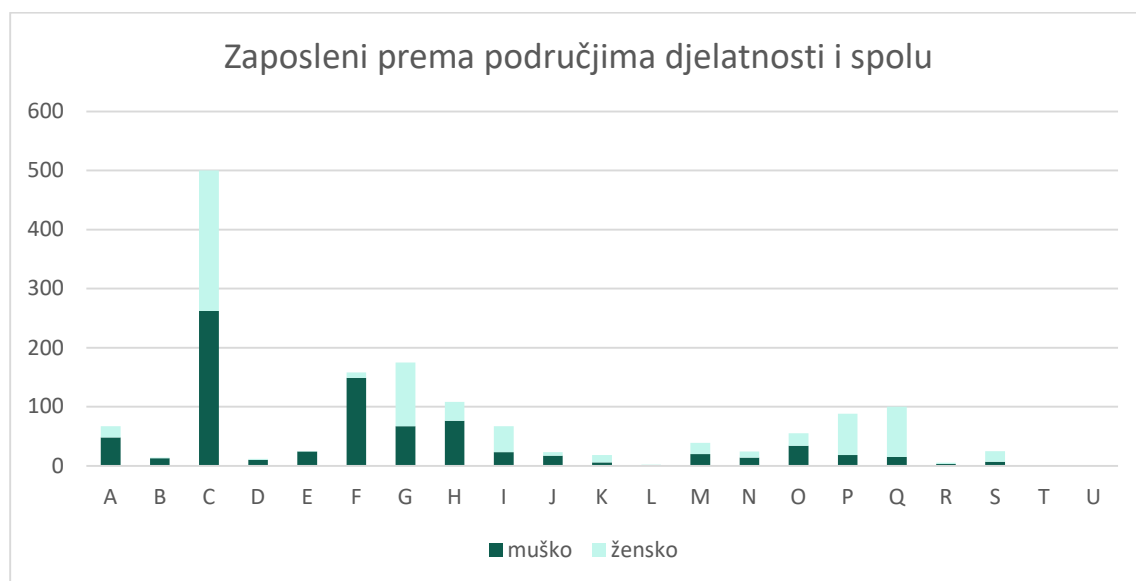
6.4.2 Tržište rada

U 2023. godini, prosječan broj zaposlenih u Varaždinskoj županiji bio je 71.780. Od tog broja, 45,6 % činile su žene, dok su muškarci činili 54,4 %. Najveći udio zaposlenih bio je u prerađivačkoj industriji (33,4 %), slijedila je trgovina na veliko i malo, uključujući popravak motornih vozila i motocikala (11,6 %), te građevinarstvo (9,8 %).

U Općini je u 2021. godini bilo ukupno 1.506 zaposlenih, od toga je 53,59 % muških osoba, a ostatak zaposlenika čine ženske osobe. Vidljiva je značajna nerazmjernost među spolovima u pojedinim sektorima, a posebice se izdvajaju djelatnosti iz sektora rudarstva i vađenja (B), opskrbe vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša (E) i građevinarstvo (F) s više od 90 % muških zaposlenika. Muški zaposlenici dominantniji su i u sektorima poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (A), opskrbe električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija (D), prijevozu i skladištenju (H) te Informacijama i komunikacijama (J), dok žene dominiraju u sektorima obrazovanja (P), zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (Q) i ostalim uslužnim djelatnostima (S). U ostalim sektorima je zastupljenost oba spola ravnomjernije raspoređena.

³¹ Ministarstvo gospodarstva. Dostupno na: <https://investcroatia.gov.hr/county-stats/varazdinska-zupanija/>

Grafikon 4. Zaposlenost lokalnog stanovništva prema spolu i djelatnostima u 2021. godini

Izvor: DZS

Varaždinska županija je u samom vrhu prema zaposlenosti stanovništva. Prosječna stopa registrirane nezaposlenosti u Varaždinskoj županiji je u 2023. godini iznosila 3,1, a manju stopu registrirane nezaposlenosti ima samo Grad Zagreb. Na razini države, stopa registrirane nezaposlenosti iznosila je 6,6. Broj nezaposlenih u općini Sveti Ilija postepeno pada, a u posljednjih 5 godina se prosječni broj nezaposlenih smanjio s 49,2 na 32,9. Krajem 2024. godine broj nezaposlenih iznosio je 37, a od toga je gotovo polovina nezaposlenih prethodno radila u prerađivačkoj industriji. Primjetno je kako je prosječna nezaposlenost veća u drugoj polovini godine u odnosu na prvu polovicu.

Prema podacima DZS-a, prosječne isplaćene neto plaće u I. kvartalu 2024. godine u Varaždinskoj županiji varirale su između 953 i 1.615 EUR. Najveće isplaćene neto plaće u I. kvartalu 2024. godine isplaćene su u sektoru O- Javna uprava i obrana (1.686 EUR), zatim sektor Q- Djelatnosti zdravstvene zaštite (1.638 EUR) i sektoru J- Informacije i komunikacije (1.630 EUR). Najmanje plaće bile su u sektoru N- Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (930 EUR) te sektoru I- Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (960 EUR). U usporedbi s III. kvartalom u 2023. godini, zabilježen je rast plaća u svim sektorima, a najveći rast od 20,5 % zabilježen je u sektoru L- Poslovanje nekretninama, zatim rast od 19,4 % u sektoru P- Obrazovanje te rast od 18,6 % u sektoru E- Opskrba vodom.

Prosječna mjesečna neto plaća po radniku kod poduzetnika sa sjedištem u Svetom Iliji iznosila je u 2023. godini 872 EUR, što je 9,6% više od prosječne mjesečne neto plaće u 2022. godini. Najveća prosječna mjesečna neto plaća na razini Svetog Ilije, u iznosu od 1.211 EUR, obračunata je radnicima kod poduzetnika u području djelatnosti A - Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo

6.4.3 Poslovno okruženje

Prema važećem Prostornom planu, u općini Sveti Ilija predviđene su dvije gospodarske zone:

- Veća gospodarska zona koja se prostire na područje naselja Tomaševac Biškupečki i Križanec. Ova zona je djelomično izgrađena.
- Manja gospodarska zona u naselju Sveti Ilija, koja je većim dijelom izgrađena.

Sukladno Strateškom razvojnom planu, Općina Sveti Ilija planira kroz različite mjere nastaviti poticati postojeće razvojne procese, kao i pokretati nove projekte u gospodarstvu, s posebnim naglaskom na razvoj malog i srednjeg poduzetništva. Planirana područja namijenjena gospodarskim sadržajima ocjenjuju se dostatnima, uz mogućnost manjih korekcija granica.

6.4.4 Turizam i kultura

Na području Općine je tijekom 2023. godine ostvareno je 2.471 noćenja, što je porast od 24,24 % u odnosu na 2022. godinu. Turizam se značajno razvio u razdoblju od 2019. do 2023. godine, gdje je broj stalnih postelja porastao za 214,28 % u odnosu na 2019. godinu, a broj turističkih dolazaka za 391 % i broj noćenja za 323,11 % u odnosu na 2019. godinu. Prema dostupnim podacima, vidljiv je rastući trend broja turističkih dolazaka i noćenja, a primjetna je veća zastupljenost stranih turista u odnosu na domaće. Većinu turističkih dolazaka i noćenja na području Općine čine strani turist s različitih emitivnih tržišta, a po načinu dolaska turista prevladavaju individualni dolasci naspram organiziranih. Udio domaćih turista pretežito je iznosio između 31-48 %, dok je udio ostvarenih noćenja domaćih turista varirao između 11-22 %. Postotak dolaska domaćih turista u promatranom je razdoblju kontinuirano u porastu. Postepeno raste i prosječni broj ostvarenih noćenja po turistu, koji je u 2023. godini iznosio 2,1 noćenja za domaće i 7 noćenja za strane turiste.

Tablica 17. Broj postelja, ostvarenih dolazaka i noćenja turista na području općine Sveti Ilija u razdoblju od 2019. - 2023.

Općina Sveti Ilija		2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Broj postelja	Stalne postelje	14	20	29	31	43
	Pomoćne postelje	2	3	5	7	13
	UKUPNO	16	23	34	38	56
Dolasci	Domaći turisti	34	42	177	183	260
	Strani turisti	74	66	123	172	271
	UKUPNO	108	108	300	355	531
Noćenja	Domaći turisti	65	196	611	500	562
	Strani turisti	519	605	934	1505	1909
	UKUPNO	584	801	1545	2005	2471

Izvor: DZS, Turizam u 2019., 2020., 2021., 2022., 2023.

Područje općine Sveti Ilija trenutno je dio Turističke zajednice Varaždinski Bregi. Prema izvješću o radu TZ Varaždinski Bregi iz 2022. godine, najveći broj stranih turista dolazi iz Poljske (10,54 %) i Njemačke (10,45 %), a najviše noćenja ostvaruju turisti iz Njemačke. U manjem omjeru su prisutni turisti iz Koreje (6,93 %), Slovačke (5,40 %), Češke (3,60 %), Austrije (3,38 %), Italije (2,67 %), Ukrajine (2,67 %), Slovenije (2,40 %) i Nizozemske (2,07 %).

Među smještajnim objektima prevladavaju kuće za odmor (9), a u manjoj mjeri vile (1)³². Smještajnu ponudu na području općine Sveti Ilija čine sljedeći objekti: Holiday home Gajski vrh, Villa Toscana, Kuća za odmor Forest Hill, Kuća za odmor „Zen“, Georgina Sunny Hill House, Kuća za odmor Đurđica, Kuća za odmor Briška, Holiday Home Boltar, Maja's Village House, Kuća za odmor Crux.

Ugostiteljsku ponudu u općini Sveti Ilija čine: Seljačko – domaćinstvo – izletnički turizam „Kod Barbare“, ugostiteljski objekti: Illy bar, Caffè Bar Lady – Žigrovec, Mladen, obrt za ugostiteljstvo, Caffè Bar Črleni lajbek, Caffè bar – „La bamba“ – Beletinec i objekt s uslugom cateringa La Familia Bregović, obrt za ugostiteljstvo.³³

U općini Sveti Ilija aktivno se razvija kulturni život, pri čemu se kroz program promicanja kulture izdvajaju sredstva za različite aktivnosti. To uključuje sufinanciranje Kulturno-umjetničkog društva, provedbu međunarodne suradnje putem projekata poput „Festivala hrvatske kulture“ u suradnji s općinom Devinska Nova Ves iz Republike Slovačke, zatim kapitalne donacije vjerskim zajednicama te organizaciju raznih manifestacija. Prema Provedbenom programu Općine Sveti Ilija za razdoblje 2022.–2025., planira se unaprijediti turistička ponuda općine kroz valorizaciju prirodne i kulturne baštine, uključujući uspostavu poučnih staza i vidikovaca kako bi se ona adekvatno predstavila posjetiteljima.

6.5 Analiza baza podataka zelenih površina

Javne zelene površine su parkovi, drvoredi, živice, cvjetnjaci, travnjaci, skupine ili pojedinačna stabla, dječja igrališta s pripadajućom opremom, javni športski i rekreacijski prostori, zelene površine uz ceste i ulice, ako nisu sastavni dio nerazvrstane ili druge ceste odnosno ulice i slično. Pod održavanjem javnih zelenih površina podrazumijeva se košnja, obrezivanje i sakupljanje biološkog otpada s javnih zelenih površina, obnova, održavanje i njega drveća, ukrasnog grmlja i drugog bilja, popločenih i nasipanih površina u parkovima, opreme na dječjim igralištima, fitosanitarna zaštita bilja i biljnog materijala za potrebe održavanja i drugi poslovi potrebni za održavanje tih površina.

Općina Sveti Ilija smještena je dijelom u nizinskom, a dijelom u brežuljkastom području. Najveće površine šuma i šumskog zemljišta nalaze se u središnjem dijelu. Javne zelene površine u vlasništvu Općine prostiru se uz rijeku Bednju te su redovito održavane u smislu košnje, rušenja po potrebi. Na području općine Sveti Ilija nema zaštićenih dijelova prirode prema Zakonu o zaštiti prirode, kao niti dijelova prirode planiranih za zaštitu ili područja ekološke mreže Natura 2000.

U tablici u nastavku prikazani su podaci o jedinicama imovine u vlasništvu Općine Sveti Ilija na kojima se nalaze javne zelene površine koje uređuje Općina. U slučaju trgova i pješačkih zona, javnih parkirališta te dječjih igrališta, iskazana je približna (≈) površina na kojoj se protežu navedeni sadržaji, dok je kod drugih kategorija iskazana površina cijele čestice.

³² Turistička zajednica Varaždinski bregi. Dostupno na: <https://varazdinski-bregi.com/smiestaj/>

³³ Turistička zajednica Varaždinski bregi. Dostupno na: <https://varazdinski-bregi.com/lokali/>

Tablica 18. Jedinice imovine Općine Sveti Ilija koje sadrže javne zelene površine

Vrsta jedinice	Naziv jedinice	Čestica	Površina
Javna parkirališta	Parkiralište	1880 k.o. Sveti Ilija	2236 m ²
	Parkiralište	2461 k.o. Beletinec	814 m ²
Javne zelene površine	Parkiralište	4573 k.o. Beletinec	307 m ²
	Park	2820 k.o. Sveti Ilija	179 m ²
		1797 k.o. Sveti Ilija	200 m ²
	Zemljište za sport i rekreaciju, Dječja igrališta	1600 k.o. Sveti Ilija	9933 m ²
		1928 k.o. Sveti Ilija	254 m ²
		2626 k.o. Sveti Ilija	1068 m ²
		3451 k.o. Sveti Ilija	3029 m ²
		2348/1 k.o. Sveti Ilija	427 m ²
		1816 k.o. Beletinec	1089 m ²
		2808 k.o. Beletinec	1743 m ²
		3234 k.o. Beletinec	3401 m ²
		206 k.o. Podevčevo	8603 m ²
Ribnjak	ŠRK Keder	dio rijeke Bednje od granice sa mjestom Beletinec Završje RKM 60+800 do granice Krušljevec-Presečno RKM 57+400	tri rukavca starog toka rijeke Bednje, te svi ostali rukavci koji postoje unutar administrativne granice Općine Sveti Ilija
Groblja	Grobna kuća Žigrovec	1881/1	5122 m ²
		1881/2	3440 m ²
		1881/3	2627 m ²
		k.o. Sveti Ilija	
	Grobna kuća Beletinec	2228 k.o. Beletinec	7456 m ²

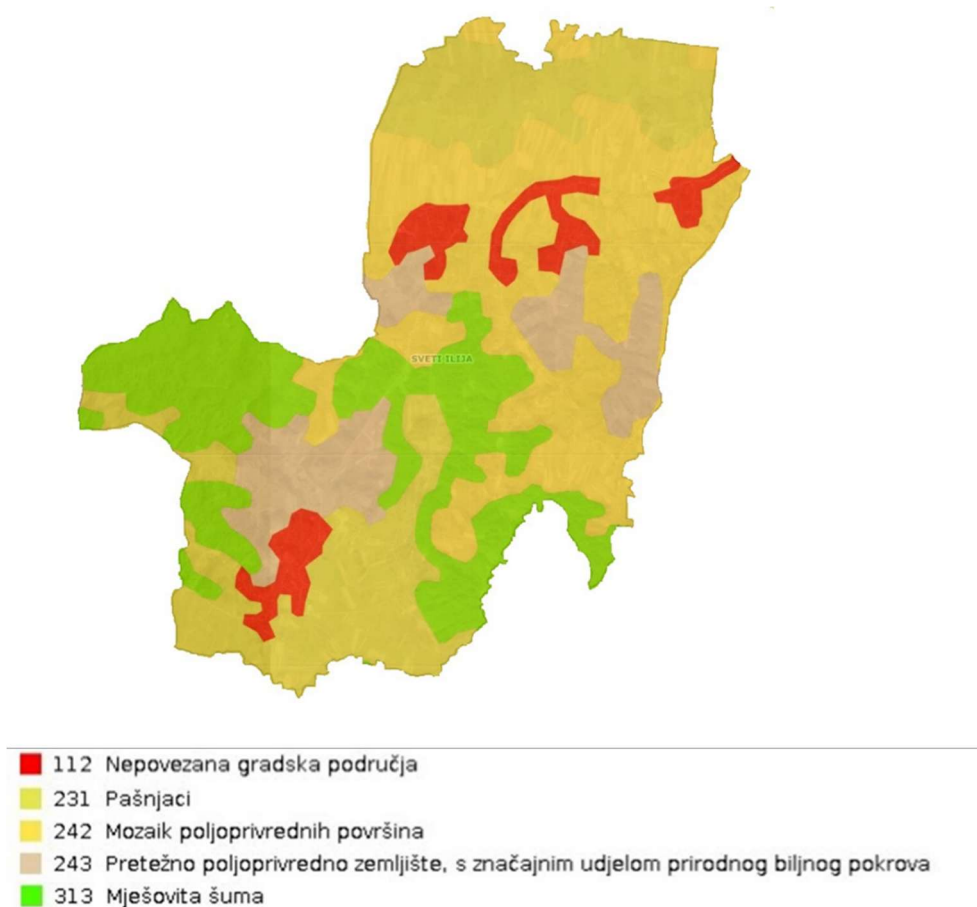
Izvor: JUO Općina Sveti Ilija

6.6 Analiza prirodnih elemenata i prirodnih staništa

Unatoč povoljnim uvjetima za poljoprivrednu proizvodnju, razvoj poljoprivrede na području općine Sveti Ilija usporavaju mali zemljišni posjedi i nedovoljna iskorištenost resursa. Obradive poljoprivredne površine pokrivaju 14,2% općinskog područja, dok je 43,4% područja prekriveno mozaikom poljoprivrednog i šumskog zemljišta, uključujući oranice, vinograde, voćnjake, livade, pašnjake i šumarce³⁴.

³⁴ Provedbeni program Općine Sveti Ilija za razdoblje 2022. – 2025.

Slika 12. Pokrov i namjena korištenja zemljišta općine Sveti Ilija prema CORINE 2018.

Izvor: ENVI atlas okoliša³⁵

Prema podacima Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju za 2023. godinu, u općini Sveti Ilija registrirano je: 64 obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (OPG), 41 samostalnih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (SOPG), 2 obrta, 2 trgovačka društva i 1 subjekt u kategoriji „ostali“. U 2019. godini taj broj bio je veći, s ukupno 112 OPG-a, 1 SOPG, 2 obrta, 2 trgovačka društva i 1 subjekt u kategoriji „ostali“³⁶.

Ukupna površina korištena za poljoprivrednu proizvodnju iznosi 219,23 hektara, raspoređenih na 838 parcela. Najveći dio obradivog zemljišta čine oranice (144,18 ha ili 65,77%), slijede livade (47,81 ha ili 21,81%), voćnjaci (12,27 ha ili 5,60%), vinogradi (9,06 ha ili 4,13%) te ostale površine (5,91 ha ili 2,69%). Prema Jedinstvenom zahtjevu iz 2020. godine, najčešće uzgajana kultura je kukuruz (58,19 ha), zatim ječam (11,34 ha), plemenita vinova loza (8,15 ha), pšenica (7,8 ha) i miješani voćnjaci (5,47 ha). Značajne površine zauzimaju i livade (31,74 ha), ugar (10,15 ha) te trave i travolike paše (7,48 ha). Ekološkom proizvodnjom bavi se samo 3 gospodarstva, na ukupno 3,41 ha.

Kako bi se očuvala poljoprivredna proizvodnja, Općina osigurava subvencije poljoprivrednicima za osiguranje usjeva od svih vrsta elementarnih nepogoda.

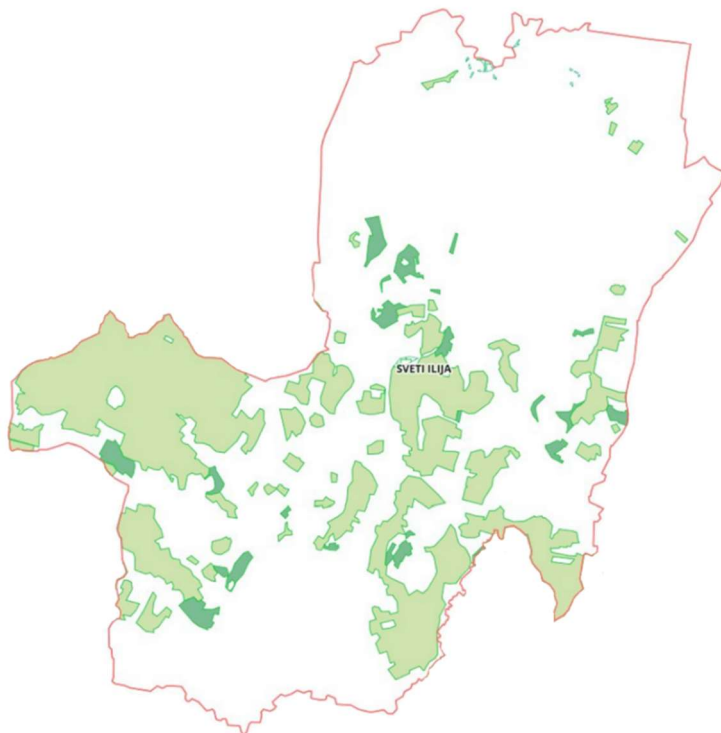
³⁵ ENVI- atlas okoliša. Dostupno na: <https://envi.azo.hr/>

³⁶ Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju. Dostupno na: <https://www.apprrr.hr/>

Područje općine Sveti Ilija prepoznatljivo je po iznimnim prirodnim i kultiviranim krajolicima. Šumske površine obuhvaćaju ukupno 373 hektara, pri čemu je većina šuma u privatnom vlasništvu, dok 16,28 hektara pripada državnom upravljanju. Gospodarske šume zauzimaju 373 ha ukupne površine, a najveće šumske i šumske zemljišne površine smještene su u središnjem dijelu Općine.

Općina je također bogata zaštićenim i ugroženim biljnim i životinjskim vrstama te područjima koja čine dio nacionalne ekološke mreže. Među vrijednim krajobraznim područjima ističu se Slugovine, smještene u jugoistočnom dijelu Općine, te šuma Vučenica u zapadnom dijelu.

Slika 13. Šumski pokrov na području općine Sveti Ilija

Izvor: Geoportal³⁷

Na području općine Sveti Ilija najznačajniji vodotoci su rijeka Bednja, koja prolazi južnim rubnim dijelom Općine, te lateralni kanal Piškornica na sjeveru. Bednja izvire između Maceljske i Ravne gore te nakon 106 km utječe u Dravu. Na području Općine njena dužina iznosi približno 2,52 km i čini južnu granicu, teče u smjeru zapad - istok. Rijeka ima pluvijalni režim protjecanja, pri čemu maksimalni vodostaji nastupaju u razdobljima obilnih kiša, posebno u proljeće i jesen. Tijekom visokih voda Bednja se povremeno izliva, primjerice u južnom dijelu naselja Beletinec, no regulacija korita značajno smanjuje štetu.

Na području općine Sveti Ilija, Bednja prima nekoliko pritoka, uključujući kanal Bužanić, koji povremeno presušuje, te potoke Brodišće, Beletinec, Krušljevec i Slugovinu. Najduži potok u Općini je Beletinec.

³⁷ Geoportal Državne geodetske uprave Republike Hrvatske. Dostupno na: <https://geoportal.dgu.hr/>

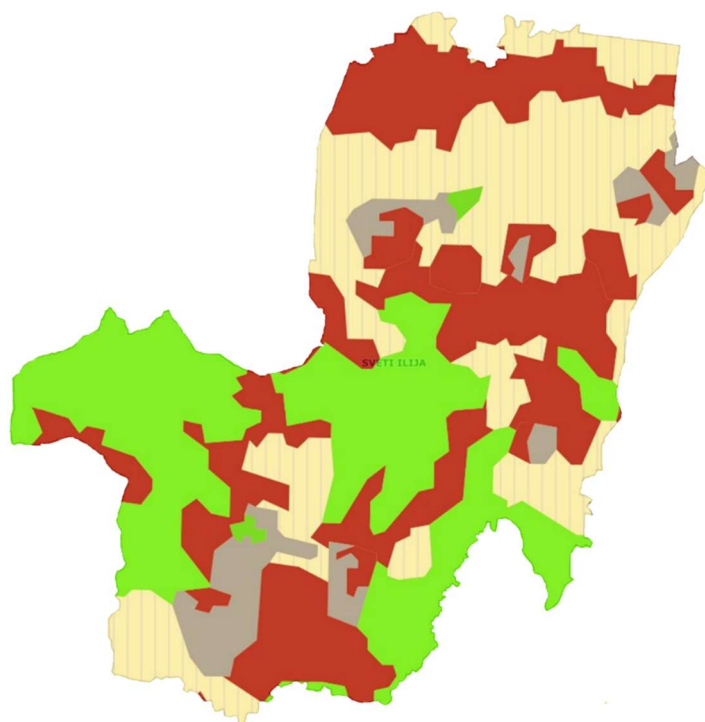
Prolazi šumovitim i naseljenim dijelovima istoimenog naselja te se ulijeva u Bednju, zajedno s pritokama Krušljevcem i kanalom Bužanić.

Sjeverni dio Općine pripada slivu Plitvice, a značajnu ulogu ima lateralni kanal Piškornica, koji prolazi duž sjeverne granice. Piškornica je glavni recipijent potoka s južnih obronaka Varaždinsko-topličkog gorja, uključujući Trdicu, Koranu, Doljan, Križanec i Šajevo. Kanal je klasificiran kao vodotok III kategorije, a kako bi se očuvala kvaliteta podzemnih i nadzemnih voda, potrebna su ograničenja u gradnji uz njega.

Na području Općine nalaze se manji ribnjaci, od kojih su najvažniji u naselju Beletinec. Njima upravlja ŠRK „Keder“ Beletinec, a služe za sportski ribolov i rekreaciju. Podzemne vode prisutne su u južnim dijelovima Varaždinsko-topličkog gorja, a čine ih infiltrirane oborinske vode i vode iz površinskih vodotoka. Vodotoci i vodene površine zauzimaju ukupno 5,3 ha, a svrstani su u skupinu vodotoka II reda.

Među prirodnim staništima prevladavaju intenzivno obrađivane oranice na komasiranim površinama te mješovite hrastovo-grabove i čiste grabove šume, a u velikom omjeru su prisutni i mozaici kultiviranih površina. Određeni dijelovi područja klasificiraju se kao aktivna seoska područja, a u najmanjem dijelu su prisutne i javne neproizvodne kultivirane zelene površine.

Slika 14. Prirodna staništa na području općine Sveti Ilija

	Mozaici kultiviranih površina
	Intenzivno obrađivane oranice na komasiranim površinama
	Mješovite hrastovo-grabove i čiste grabove šume
	Aktivna seoska područja
	Javne neproizvodne kultivirane zelene površine

Izvor: ENVI atlas okoliša

6.7 Analiza sive i plave infrastrukture

Općina Sveti Ilija izradila je Strategiju upravljanja i raspolaganja imovinom u vlasništvu Općine Sveti Ilija za razdoblje od 2020. -2026. godine³⁸, a svake godine donosi Plan upravljanja nekretninama koji prate srednjoročne ciljeve i smjernice za upravljanje i raspolaganje nekretninama sukladno Strategiji.

6.7.1 Društvena i zdravstvena infrastruktura

Sukladno II izmjenama Prostornog plana Općine Sveti Ilija, unutar područja/zona rezerviranih za javnu i društvenu namjenu u naseljima Sveti Ilija i Beletinec uglavnom postoje i mogu se graditi građevine društvene infrastrukture (upravnih, odgojnih, obrazovnih, vjerskih, zdravstvenih, socijalnih, kulturnih, športsko-rekreacijskih i sličnih javnih i društvenih sadržaja), te uslužni, ugostiteljski, turistički i drugi poslovni sadržaji, a izuzetno građevine stambene namjene (višestambene građevine) ukoliko ima uvjeta za njihov smještaj. Planom su definirane 4 zone javne i društvene namjene u naselju Beletinec i jedna zona u naselju Sveti Ilija. Zona javne i društvene namjene u naselju Sveti Ilija određena je dijelom

³⁸ Strategija upravljanja imovinom u vlasništvu Općine Sveti Ilija za razdoblje od 2020. do 2026. godine. (2020). Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/imovina/>

za školsku namjenu (uz mogućnost proširenja), a dijelom za upravne, vjerske i druge centralne i prateće sadržaje, te višestambenu izgradnju. U naselju Beletinec određena je školska namjena na području postojeće osnovne škole u sjevernom dijelu naselja, s mogućnošću njenog proširenja, upravna namjena na području postojećih centralnih i drugih pratećih sadržaja u istočnom dijelu naselja, vjerska namjena na području župne crkve Svih Svetih i na području uređenom za križni put u zapadnom dijelu naselja, ali bez značajnije izgradnje na toj lokaciji.

Općina Sveti Ilija raspolaže nekretninama koje uključuju građevinska i poljoprivredna zemljišta, predstavljajući značajan potencijal za investiranje i ekonomski rast. Infrastruktura općine obuhvaća nekoliko poslovnih prostora, koji se koriste za rad općinske uprave i aktivnosti civilnih udruga. Zgrada ambulante pruža usluge opće medicine, dok tri društvena doma povremeno služe udrugama i građanima za razne aktivnosti. Vatrogasni domovi stoje na raspolaganju dobrovoljnim vatrogasnim društvima za njihove potrebe, a općina upravlja i dječjim vrtićem Gumbek.

Sportski sadržaji uključuju dva nogometna stadiona, novu sportsku dvoranu koja je dio nove Osnovne škole u Svetom Iliji, a čija je izgradnja završena u 2022. godini. Od ostale komunalne infrastrukture groblje u općini osigurava prostor za ukop i komemoraciju. Ova raznolika infrastruktura značajno doprinosi kvaliteti života stanovnika i pruža čvrst temelj za daljnji razvoj zajednice.

Osnovnu društvenu infrastrukturu na području općine Sveti Ilija čine sljedeće građevine i prostori:

Obrazovanje:

- Dječji vrtić Anđeo
- Dječji vrtić Gumbek
- Osnovna škola „Vladimir Nazor“ Sveti Ilija
- Osnovna škola „Beletinec“

Zdravstvo:

- Tim liječnika u prostorima Općine Sveti Ilija u Svetom Iliji
- Tim liječnika u Domu zdravlja Varaždinske županije u Beletincu
- Ljekarna u Svetom Iliji
- Dentalna medicina

Civilno društvo:

- Vatrogasni dom u naselju Sveti Ilija
- Društveni dom u naselju Beletinec

Ostala društvena infrastruktura:

- Društveni dom Beletinec
- Društveni dom Doljan
- Društveni dom Seketin
- Centar umirovljenika, vinogradara i gospodarstvenika
- Društveni dom Tomaševac Biškupečki
- Društveni dom Križanec

U nastavku su analizirane nekretnine i poslovni prostori u vlasništvu Općine Sveti Ilija.

Tablica 19. Jedinice imovine u vlasništvu Općine Sveti Ilija

Naziv jedinice imovine	Adresa/ ZK	Način i učestalost uporabe
Općinska zgrada (općinski uredi, ambulanta, pošta, ljekarna, posl. prost. Hrv. Telekom)	Sveti Ilija, Trg Josipa Godrijana 2 / ZK ul. br. 2750 k.o. Sveti Ilija	Prostori se koristi svakodnevno za potrebe općinske uprave, ambulante, pošte, ljekarne.
Društveni dom Beletinec	Beletinec, Ulica Stjepana Radića 19 / ZK ul. br. 76 k.o. Beletinec	KUD Beletinec, DVD Beletinec-Krušljevec, ostalo stanovništvo – povremeno korištenje – po potrebi
Društveni dom Doljan	Doljan, Željeznički nasip 1 / ZK ul. br. 50 k.o. Sveti Ilija	Društvo za sport i rekreaciju Doljan, Udruga žena Općine Sveti Ilija-selo Doljan ostalo stanovništvo – povremeno korištenje – po potrebi
Društveni dom Seketin	Seketin, Ulica Vladimira Nazora 68 / ZK ul. br. 3421 k.o. Sveti Ilija	Rekreativno sportska udruga Seketin, ostalo stanovništvo – povremeno korištenje – po potrebi
Centar vinogradara, umirovljenika i gospodarstvenika (+ poslovni prostor Poljodoma)	Sveti Ilija, Ulica Vilima Cecelje 3 / ZK ul. br. 2749 k.o. Sveti Ilija	Udruga vinogradara Grozdek, Udruga umirovljenika Općine Sveti Ilija, zaposlenici Poljodoma - povremeno korištenje – po potrebi
Grobna kuća Žigrovec	Žigrovec, Ulica A G. Matoša 6 / ZK ul. br. 1891 k.o. Sveti Ilija	Zaposlenici općine, korisnici – po potrebi
Grobna kuća Beletinec	Beletinec, Tiha ulica 3 / ZK ul. br. 78 k.o. Beletinec	Zaposlenici općine, korisnici – po potrebi
Zgrada NK Obreš	Sveti Ilija, Aleja hrv. branitelja 10 / ZK ul. br. 47 k.o. Sveti Ilija	Članovi NK Obreš, Sveti Ilija – po potrebi
Zgrada NK Bednja Beletinec	Podčevčevo 206 Novi Marof, / ZK ul. br. 2979 k.o. Podčevčevo	Članovi NK Bednja Beletinec – po potrebi
Zgrada dječjeg vrtića Gumbek u Beletincu	Beletinec, Ulica Stjepana Radića 77 / ZK ul. br. 91 k.o. Beletinec	Zaposlenici vrtića, djeca i roditelji – korisnici – svakodnevno

Izvor: JUO Općine Sveti Ilija

Sportske aktivnosti u općini Sveti Ilija odvijaju se kroz djelovanje dva nogometna kluba: Nogometni klub Bednja Beletinec i Nogometni klub Obreš Sveti Ilija. Aktivnosti su organizirane i u sportskoj dvorani Osnovne škole Beletinec, na sportskim igralištima u naseljima Sveti Ilija i Beletinec, te u okviru sportskih udruga. U 2022. godini proveden je projekt izgradnje i opremanja nove sportske dvorane koja je dio nove Osnovne škole u Svetom Iliji.

Na području Općine postoji i osam dječjih igrališta, smještenih u naseljima Beletinec, Doljan, Križanec, Krušljevec, Seketin, Sveti Ilija, Tomaševac Biškupečki i Žigrovec.

Prema podacima HZZO-a, na dan 31.12.2023. godine na području općine Sveti Ilija bilo je 3.110 osiguranih osoba³⁹. Stanovnici mogu koristiti zdravstvene usluge u okviru opće medicine te stomatološke usluge, dok usluge Zavoda za javno zdravstvo, hitne medicinske pomoći i specijalističke

³⁹ Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje. Dostupno na: <https://hzzo.hr/>

usluge mogu zatražiti u gradu Varaždinu. Na području Općine djeluju dva tima liječnika. Jedan tim djeluje u prostorima Općine Sveti Ilija u Svetom Iliji, dok je drugi tim liječnika u Domu zdravlja Varaždinske županije u Beletincu. U naselju Beletinec nalazi se i ordinacija dentalne medicine, međutim većina stanovništva u općini, osim Beletinca, ovu vrstu usluge obavlja u susjednim općinama (Beretince i Gornji Kneginec). Stanovnici Općine ljekarničke usluge obavljaju u ljekarni Sveti Ilija i ljekarničkom depou u Beletincu.

6.7.2 Zgrade i stambene jedinice u vlasništvu Općine Sveti Ilija

Sukladno Strategiji upravljanja imovinom u vlasništvu Općine Sveti Ilija za razdoblje od 2020. do 2026. godine, Općina Sveti Ilija nema u vlasništvu prostora namijenjenih za stanovanje. Jedinstveni upravni odjel Općine Sveti Ilija u obvezi je voditi ažurnu evidenciju o naplati prihoda s osnova davanja nekretnina u vlasništvu Općine u najam, zakup ili po bilo kojoj drugoj osnovi, na korištenje i upravljanje trećim osobama.

Na području Općine nalazi se jedan poslovni prostor u vlasništvu RH, Hrvatska pošta d.d.

Tablica 20. Državna imovina na području općine Sveti Ilija

Obveznik	Pojavni oblik	Adresa
Hrvatska pošta d.d.	Poslovni prostor u vlasništvu RH	Sveti Ilija, Trg J. Godrijana 2

Izvor: Središnji registar državne imovine⁴⁰

6.7.3 Prometna mreža

Općina Sveti Ilija kontinuirano ulaže u razvoj i održavanje prometnih površina. Lokalne i županijske ceste u nizinskom dijelu općine imaju visoku razinu opremljenosti te su na zadovoljavajućoj razini u odnosu na prometnu signalizaciju.

Cestovni promet čine državne, županijske, lokalne i nerazvrstane ceste. Sve državne, županijske i lokalne ceste imaju asfaltni kolnik te pripadajuću vertikalnu i horizontalnu signalizaciju. Ukupna duljina državnih, županijskih i lokalnih cesta na području općine Sveti Ilija iznosi oko 21 km.

Tablica 21. Prikaz duljine državnih, županijskih i lokalnih cesta na području općine Sveti Ilija

Vrsta ceste	Naziv ceste	Duljina na području općine Sveti Ilija (km)
Državne ceste	DC 3	2,25
	Bregana (GP Bregana (granica RH/Slovenija)) – čvorište Zagreb zapad (A2) – čvorište Lučko (A1) – Zagreb – čvorište Jakuševac (A11) – čvorište Zagreb istok (A4) – Slavonski Brod – čvorište Sredanci (A5) – Lipovac (GP Bajakovo (granica RH/Srbija))	
Županijske ceste	ŽC 2050	4,50
	A. G. Grada Varaždina (Poljana Biškupečka) – Beretince – Beletince – Novi Marof (DC3)	

⁴⁰ Dostupno na: <https://registarimovine.gov.hr/web/guest/javni-preglednik>

Lokalne ceste	ŽC 2086 Sveti Ilija (ŽC2050) – Turčin (DC3)	3,00
	ŽC 2105 Ivanečko Naselje (DC35) – Salinovec – Osečka – Beletinec (ŽC2050)	1,02
	LC 25075 Turčin (Ž2048) - Križanec - D3	2,60
	LC 25121 Doljan (Ž2086) - Žigrovec - Seketin - D3	3,55
	LC 25125 Ledinec (Ž2066) - Briška - Beletinec - Krušljevec želj.stanica - Conari	2,42
	LC 25127 Beletinec (Ž2050) - Presečno - D3	1,67
	UKUPNO:	21,01

Izvor: Županijska uprava za ceste⁴¹

Na području Općine nalazi se ukupno 148 dionica nerazvrstanih cesta, a ukupna duljina nerazvrstanih cesta iznosi oko 82.483,59 m.

Željeznički promet na području općine Sveti Ilija odvija se putem postojeće željezničke pruge II reda za regionalni promet. Duljina željezničke pruge za regionalni promet R201 Zaprešić – Zabok – Varaždin - Čakovec, prolazi područjem Općine u dužini od 6 km i 470 m. Na toj pruzi nalazi se i stajalište Krušljevec, na KM 77+438 i stajalište Sveti Ilija na KM 80+409, te željezničko-cestovni prijelazi. Ovisno o blizini, stanovništvo koristi i stanicu u naselju Turčin. Putnički vlakovi prometuju 13 puta dnevno na spomenutoj relaciji, dok se na relaciji Zagreb – Varaždin promet obavlja 14 puta dnevno.

U prostornom planu Općine Sveti Ilija definiran je najmanji broj parkirališnih i/ili garažnih mjesta u sklopu građevina za osobna vozila koji se utvrđuje ovisno o namjeni, sukladno normativima.

Tablica 22. Broj parkirališnih mjesta uz građevine različite namjene

Namjena građevine	Broj mjesta na:	Potreban broj mjesta parkirališno-garažnih mjesta (PGM)
Proizvodnja i skladišni prostor	1	0,4
Obrti i servisi	3	1
Uredski prostori	100 m ²	2
Trgovina	100 m ²	4
Robna kuća	100 m ²	2,5
Banka, pošta, usluge i sl.	100 m ²	4
Ugostiteljstvo	100 m ²	4
Više stambene građevine	1 stan	1,5
Obiteljska stambena izgradnja	1 stan	1

Izvor: Prostorni plan Općine Sveti Ilija⁴²

Javno parkiralište u Svetom Ilija osigurano je u sklopu

U općini Sveti Ilija dostupan je **javni prijevoz** u obliku autobusa i vlaka. Naselja u sastavu Općine Sveti Ilija dobro su prometno povezana s centrom Varaždina.

⁴¹ Županijska uprava za ceste Varaždinske županije. Dostupno na: <https://zuc-vz.hr/ceste/>

⁴² Prostorni plan Općine Sveti Ilija. Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/registar-ugovora-2/dokumenti/>

Tablica 23. Pregled autobusnih linija prema naseljima u sklopu općine Sveti Ilija

Polazište	Odredište	Broj linija na radni dan	Trajanje vožnje (min)	Udaljenost (km)	Cijena (€)
Varaždin	Doljan	13	10 - 16	9	2,30
Varaždin	Sveti Ilija	13	13 - 19	11	2,90
Varaždin	Beletinec	12	18 - 25	15	2,90

Izvor: AP Varaždin

Stanovnici Općine imaju pristup javnom prijevozu putem vlakova, iako su željezničke linije rjeđe u usporedbi s autobusnim linijama, a većina vlakova prometuje u ranim jutarnjim ili popodnevnim satima. U 2024. godini, radnim danom dostupno je 13 linija koje voze sa željezničkog kolodvora u Varaždinu prema stanici u naselju Doljan. Cijena vožnje iznosi 1,32 €, a putovanje traje 11 minuta.

Na području Općine nalazi se oko 8.246 m pješačkih staza koje su smještene pretežito uz državne, županijske i nerazvrstane ceste.

6.7.4 Vodovod i kanalizacija

Područje Općine uglavnom je pokriveno javnim vodovodom. Distributer za cijelo područje je Varkom d.d. iz Varaždina. Mreža vodoopskrbnih cjevovoda i hidranata izvedena je na većem dijelu Općine. Opskrba vodom odvija se putem Regionalnog vodovoda „Varaždin“, dok sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda vrši Aglomeracija Varaždin u 4 naselja: Doljan, Žigrovec, Križanec, Tomaševac Biškupečki. Kanalizacija u naselju Sveti Ilija izgrađena je 2024. godini. Za sustav odvodnje u naseljima Beletinec i Krušljevec u 2025. godini ishoda je građevinska dozvola, dok se na naselje Seketin očekuje izdavanje građevinske dozvole.

Sustav Regionalnog vodovoda „Varaždin“ podijeljen je na četiri karakteristične vodoopskrbne zone, koje zajedno predstavljaju cjelinu, a koja je temeljena na vodi vodocrpilišta „Varaždin“, „Batrolovec“ i „Vinokošćak“, te izvorištu „Bela“.

6.7.5 Električna mreža i komunikacijska infrastruktura

Distribuciju električne mreže na području općine Sveti Ilija obavlja poduzeće HEP – Operator distribucijskog sustava d.o.o. Zagreb, odnosno podružnica Elektra Varaždin.

Područjem Općine prolazi 35 kV 110 kV dalekovodi, te zračni dalekovodi 10 kV i kabelski podzemni 10 (20) kV vodovi, kao i određeni broj trafostanica TS 10 (20) kV.

Tablica 24. Potrošnja električne energije (kW) u distribucijskom sustavu ELEKTRE Varaždin prema kategorijama kupaca

	2017.	2020.	Indeks promjene
Javna rasvjeta	174.187	185.621	106,56
Kućanstva	3.295.391	3.485.039	105,75
Poduzetništvo	1.047.070	1.053.462	100,61

Analizom podataka potrošnje električne energije u 2017. i 2020. godini uočeno je povećanje potrošnje električne energije u svim kategorijama.

Područje Općine je dobro pokriveno postojećom plinskom mrežom, te se planiraju manja proširenja uglavnom u brežnim područjima naselja Seketin, Križanec i Beletinec.

Proširenje plinske distributivne mreže moguće je ovisno o potrebama na prostorima proširenja građevinskog područja, te na većim neizgrađenim područjima/zonama namjena (uglavnom gospodarske i stambene namjene). Prostornim planom definirani i u kartografskom prikazu 2a. Infrastrukturni sustavi, Pošta i telekomunikacije i energetska sustav prikazani samo kapitalni vodovi magistralnog i lokalnog plinovoda (postojećeg i planiranog koji je prikazan orijentacijski), a detaljniji razvod planirane/proširene lokalne plinske mreže, definirat će se detaljnijom dokumentacijom (projektnom dokumentacijom, odnosno UPU-om za područja za koja će se takav plan izrađivati, te studijom opravdanosti i/ili drugom dokumentacijom nadležnog javnopravnog tijela).

6.7.6 Infrastruktura za zbrinjavanje otpada

U općini Sveti Ilija organizirano sakupljanje, odvoz i zbrinjavanje miješanog komunalnog otpada provodi Čistoća d.o.o. Varaždin. Otpad se odlaže na službeno odlagalište "Johovača" u općini Velika Trnovitica (Garešnica), kojim upravlja Komunalac d.o.o. Garešnica.

Općina kontinuirano razvija sustav odvojenog sakupljanja otpada s ciljem smanjenja količine miješanog komunalnog otpada. Prema podacima prikupljenim u razdoblju od 2014. do 2023. godine, uslugu prikupljanja otpada koristi 77,74% domaćinstava. U promatranom razdoblju količina miješanog otpada smanjila se za 22,84%, s 265,10 t (2015.) na 204,54 t (2023.). Uvođenjem spremnika za različite vrste otpada povećava se i udio odvojeno prikupljenog otpada, što ukazuje na veću ekološku svijest građana.

Selektivno prikupljanje reciklabilnog otpada – papira, kartona, plastike, metala, tetrapaka, stakla – provodi se izravno na mjestu nastanka otpada. Domaćinstva i pravni subjekti koriste odgovarajuće vreće ili kante. Biootpad se može zbrinuti na dva načina: putem posebnih spremnika ili kućnim kompostiranjem. Glomazni otpad odvozi se s kućnog praga na temelju poziva korisnika.

Stanovnici općine Sveti Ilija, zajedno s Gornjim Knegincem i Jalžabetom, koriste reciklažno dvorište u Gornjem Knegincu. Općina planira izgraditi vlastito reciklažno dvorište u gospodarskoj zoni Tomaševac – Križanec.

S obzirom na to da sustav sakupljanja, odvoza i odlaganja otpada ne pokriva cijelo područje Općine, u narednom razdoblju planira se osigurati uslugu odvojenog sakupljanja za sva domaćinstva. Općina će također poduzeti mjere za smanjenje ukupne količine proizvedenog otpada, sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada te evidentiranje i uklanjanje ilegalno odbačenog otpada.

Tablica 25. Podaci o prikupljenim količinama komunalnog otpada 2014. - 2023.

god.	ukupni broj stanovnika (statistika)	ukupni broj domaćinstava (statistika)	broj korisnika usuge - domaćinstva	% uključenosti	MKO dom.+ posl.pr.	odvojeno skupljeni sastojci (tona)								sveukupno sakupljeni komunalni otpad (tona)
						biorazgradivi otpad		reciklabilni otpad					ostalo	
						otpadni papir i karton + ambalaža od papira i kartona (od 2021.)	biootpad	miješani ambalažni otpad papir, plast., met. (MIX)	ambalaža od plastike	ambalaža od metala	staklo	tekstil, odjeća, obuća	glomazni otpad	
2014.	3.495	1.032	778	75,39	265,76	0,00	0,00	44,52	0,00	0,00	11,42	0,00	0,00	321,70
2015.	3.495	1.032	837	81,10	265,10	1,96	0,00	44,50	0,00	0,00	8,78	4,76	3,26	328,36
2016.	3.495	1.032	840	81,40	249,24	43,28	0,00	34,10	0,00	0,00	13,20	11,46	3,34	354,62
2017.	3.495	1.032	842	81,59	255,68	39,62	0,00	37,45	0,00	0,00	12,58	8,22	7,92	361,47
2018.	3.495	1.032	841	81,49	204,04	43,35	0,14	19,04	20,26	1,44	18,38	13,26	0,00	319,91
2019.	3.495	1.032	841	81,49	190,78	40,09	2,34	0,00	42,26	6,18	14,26	9,08	3,02	308,01
2020.	3.495	1.032	860	83,33	215,14	45,16	1,42	0,00	41,14	7,10	14,96	11,72	9,00	345,64
2021.	3.247	1.150	865	75,22	213,92	39,80	9,68	0,00	37,80	7,74	19,44	10,44	9,82	348,64
2022.	3.242	1.150	872	75,83	198,40	40,18	5,16	0,00	41,52	7,00	15,06	4,68	9,30	321,30
2023.	3.242	1.150	894	77,74	204,54	36,82	5,84	0,00	42,50	7,18	15,76	0,00	0,32	312,96
smanjenje količina MKO u odnosu na referentnu 2015. godinu					-22,84 %									

Izvor: Interni podaci Općine Sveti Ilija

6.8 Analiza dosadašnjih ulaganja u zelenu infrastrukturu

U razdoblju od 2020. do 2024. godine Općina Sveti Ilija provela je brojne projekte u području obrazovanja, gospodarstva i kulture, kontinuirano ulaže u razvoj i napredak društva te osiguravanje infrastrukture za potrebe građana.

Prema izvješćima o radu općinskog načelnika za razdoblje od 2022.-2024. godine, provedeni projekti usmjereni su na unaprjeđenje komunalne infrastrukture, sigurnost prometa, razvoj javnih usluga i prostora te unaprjeđenje kvalitete života općenito. Među projektima ističu se ulaganja u komunalnu infrastrukturu. Na većina objekta u vlasništvu Općine izvršena je energetska obnova, a kod izgradnje novih građevina vodi se računa o usklađenosti zahvata s načelom ne nanošenja bitne štete (DNSH).

Općina Sveti Ilija kontinuirano ulaže u zaštitu okoliša kroz razne programe i aktivnosti, što je vidljivo u proračunu. U razdoblju od 2020. do 2024. godine Općina je provela sljedeća ulaganja u infrastrukturu:

- Rekonstrukcija mjesnog groblja u Žigrovcu u iznosu od 54.193,35 EUR.
- Proširenje mjesnog groblja Beletinec u iznosu od 112.454,34 EUR.
- Ulaganja u modernizaciju sustava javne rasvjete u iznosu od 80.410,12 EUR.
- Projekt izgradnje Dječjeg vrtića Gumbek u Beletincu ukupne vrijednosti 1.963.250,19 EUR.
- Projekt izgradnje nove škole „Vladimir Nazor“ u Svetom Iliji sufinancirano od strane Općine u iznosu od 368.732,64 EUR.
- Projekt aglomeracije Varaždin od 2018. do 2021., sufinancirano od strane Općine u iznosu od 123.000,00 EUR.
- Projekt izgradnje i opremanje društvenog doma u Križancu ukupne vrijednosti 25.000,00 EUR.
- Projekt rekonstrukcije i opremanje društvenog doma u Tomaševcu Biškupečkom ukupne vrijednosti 250.000,00 EUR.

Projekt kanalizacijske mreže u Svetom Iliji zbog priključenja nove škole, općina je financirala 31.453,31 EUR.

6.9 Ispitivanje javnog mijenja

U sklopu izrade Strategije zelene urbane obnove, Općina Sveti Ilija provela je ispitivanje javnog mijenja objavom online ankete u kojoj je sudjelovalo ukupno 26 ispitanika. Anketa je objavljena na društvenim mrežama i mrežnim stranicama Općine Sveti Ilija. Anketa se provodila anonimno, u razdoblju od 14.11.2024. do 01.12.2024. godine.

Ispitanici su na većinu pitanja odgovarali prema ponuđenim odgovorima s mogućnošću jednog ili višestrukog odabira, a u manjem dijelu su mogli dati individualni kraći odgovor. Anketa se sastojala od ukupno 23 pitanja, a radi lakšeg razumijevanja bila je podijeljena na nekoliko sekcija: osnovne informacije o ispitanicima, korištenje i zadovoljstvo zelenim i javnim prostorima, oprema i infrastruktura javnih prostora, zeleno planiranje i kružno gospodarenje te prioriteti razvoja i prijedlozi za poboljšanje. U istraživanju su mogli sudjelovati isključivo stanovnici koji žive na području općine Sveti Ilija.

- **Osnovne informacije o ispitanicima**

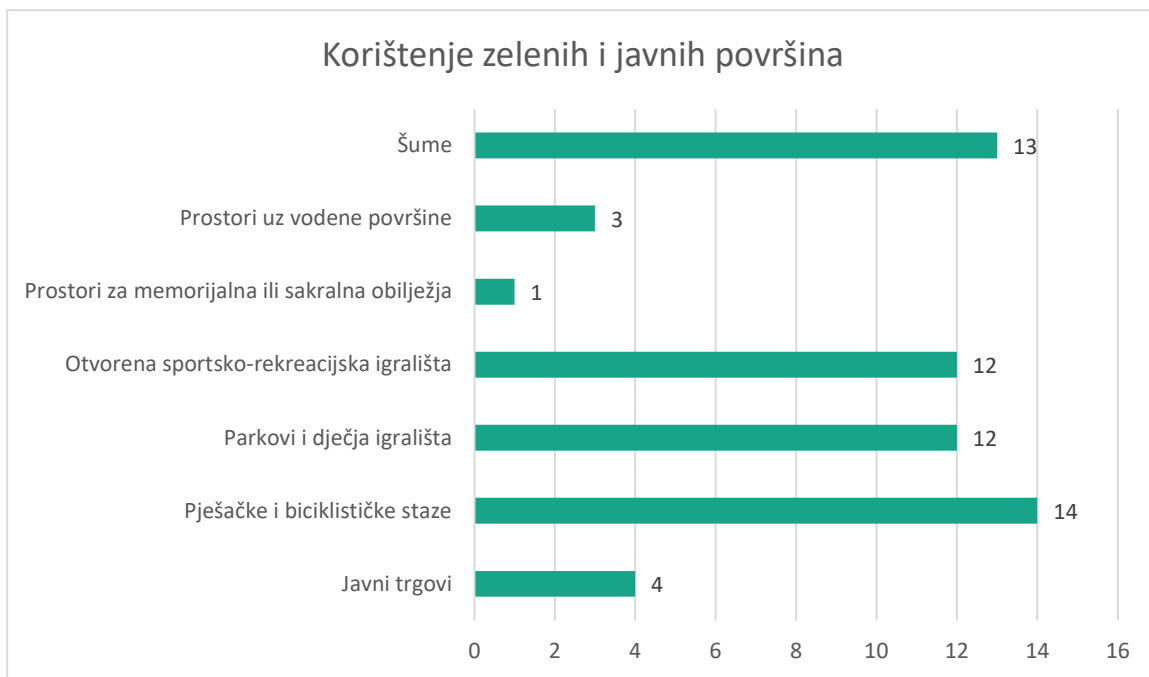
Veći dio ispitanika (57,7 %) je ženskog spola, dok je ostatak (42,3 %) muškog spola. Više od polovine ispitanika pripada dobnoj skupini od 30 do 44 godine (61,5 %), 23,1 % je u dobi od 45 do 64 godine, a najmanje ispitanika pripada dobnoj skupini od 18 do 29 godina (15,4 % ispitanika). Među ispitanicima nije bilo osoba mlađih od 18 godina niti starijih od 65 godina. Najviše ispitanika ima srednju stručnu spremu (38,5 %), nakon toga slijede ispitanici sa visokom stručnom spremom (34,6 %), a u manjem omjeru su prisutni ispitanici sa završenim magisterijem/doktoratom (15,4 %) i ispitanici s višom stručnom spremom (7,7 %) i osnovnom spremom (3,8 %). Najviše ispitanika dolazi iz naselja Sveti Ilija (46,2 %), zatim iz Beletince (15,4 %), a u manjem broju dolaze iz naselja Doljan, Žigrovec, Križanec, Seketin, Tomaševac Biškupečki, dok iz naselja Krušljevec nije bilo ispitanika.

Tablica 26. Demografska obilježja ispitanika

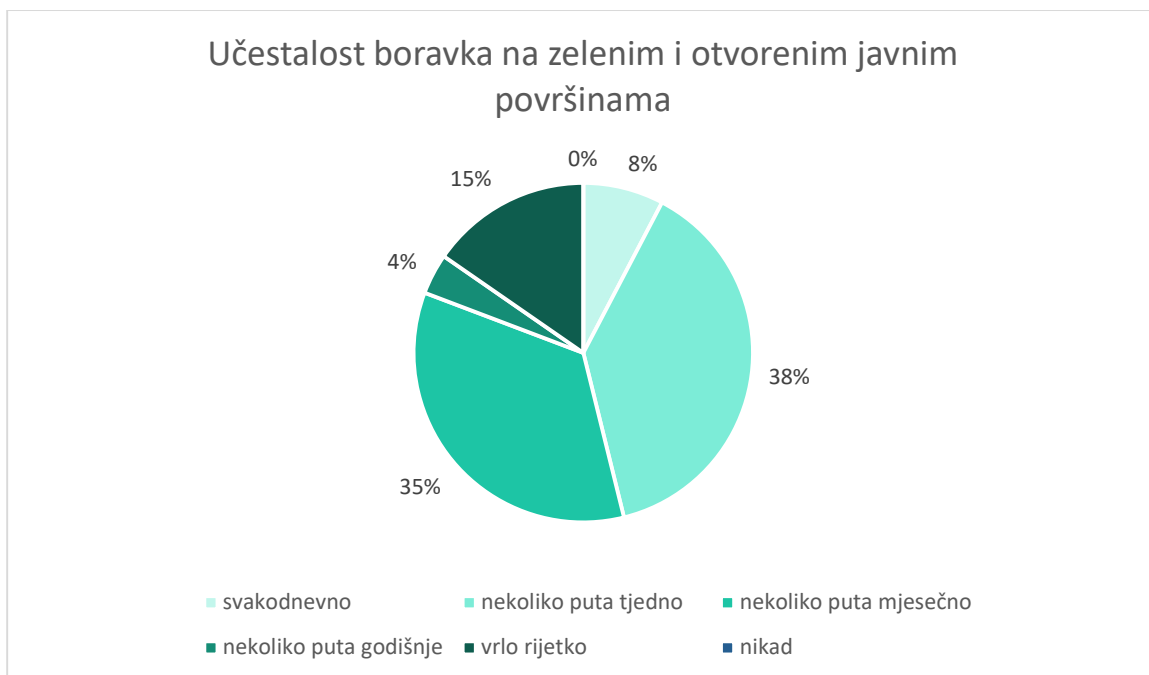
Varijabla	Odgovori	Broj ispitanika	%
Spol	Muški	11	42,3
	Ženski	15	57,7
Dob	Manje od 18 godina	0	0
	18-29 godina	4	15,4
	30-44 godina	16	61,5
	45-64 godina	6	23,1
	65 i više godina	0	0
	OS	1	3,8
	SSS	10	38,5
Razina obrazovanja	VŠS	2	7,7
	VSS	9	34,6
	Magisterij/doktorat	4	15,4
	Beletinec	4	15,4
Mjesto stanovanja	Doljan	3	11,5
	Križanec	2	7,7
	Krušljevec	0	0
	Seketin	2	7,7
	Sveti Ilija	12	46,2
	Tomaševac Biškupečki	1	3,8
	Žigrovec	2	7,7

- **Korištenje i zadovoljstvo zelenim i javnim prostorima**

Ispitanici najviše vremena provode na pješačkim i biciklističkim stazama (53,85 % ispitanika), zatim u šumama (50 %), otvorenim sportsko-rekreacijskim igralištima te parkovima u dječjim igralištima (46,15 %), a u manjem omjeru na prostorima uz vodene površine, javnim trgovima i prostorima za memorijalna ili sakralna obilježja.

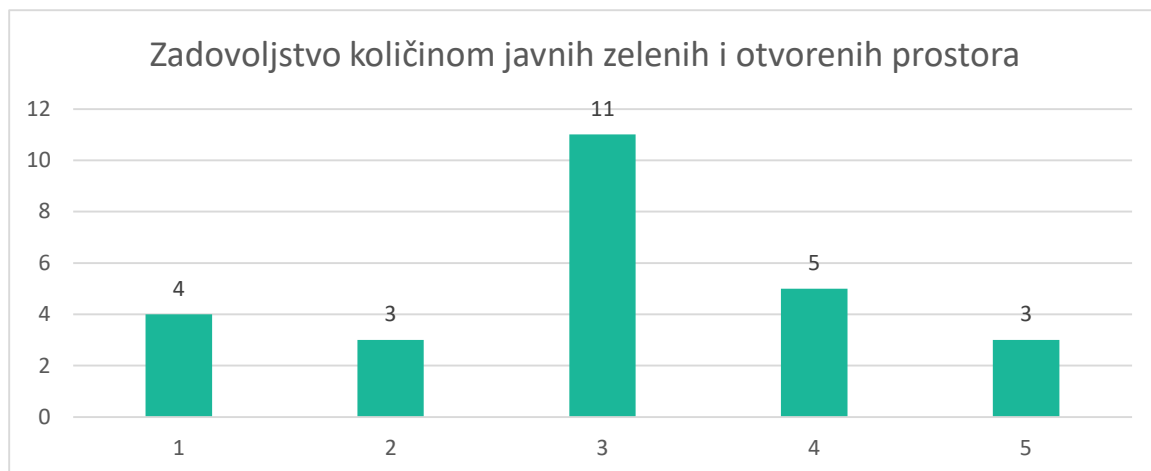
Ispitanici zelene i otvorene javne površine pretežito koriste nekoliko puta tjedno (38,5 %) ili nekoliko puta mjesečno (34,6 %). Manji dio ispitanika na zelenim i javnim površinama boravi vrlo rijetko (15,4 %), dok nekolicina ispitanika boravi svakodnevno (7,7 %) ili nekoliko puta godišnje (3,8 %).

Među najvrjednijim javnim zelenim i otvorenim površinama ispitanici su izdvojili dječja igrališta, šume, pješačke i biciklističke staze, a u manjoj mjeri se spominju NK Obrež, područje uz rijeku Bednju, trgovi, ribnjak ŠRK „Keder“, Vidikovac Hosta, područje oko crkve i osnovne škole te u naselju Seketin.

Polovica ispitanika smatra da su javne zelene površine u općini Sveti Ilija lako dostupne, 46,2 % ispitanika smatra da je dostupnost djelomična, dok 3,8 % ispitanika smatra da nisu dostupne.

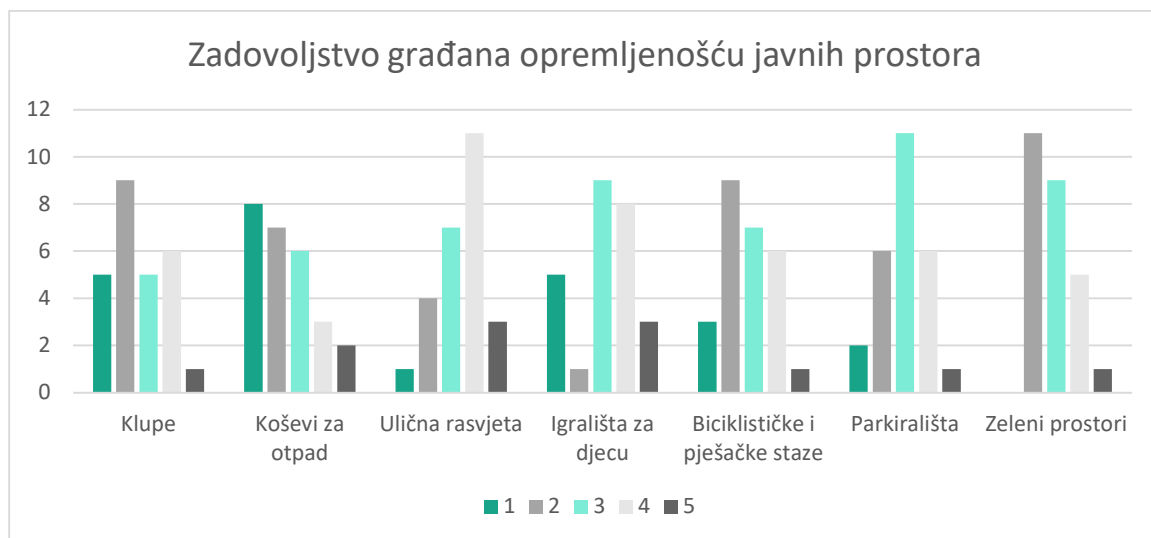
Najviše ispitanika ocijenilo je količinu javnih zelenih i otvorenih prostora ocjenom 3, dok je ocjena 4 bila druga najčešća. U manjim omjerima ispitanici su dali ocjenu 5, 1 i 2. Prosječna ocjena iznosi 3, što sugerira umjereno zadovoljstvo ispitanika postojećim stanjem.

Zabrinjavajući dio ispitanika nije zadovoljno (42,3 %) ili je djelomično zadovoljno (56,2 %) s količinom uređenih prostora za rekreacijsku, druženje, boravak i slično, dok je samo 11,5 % ispitanika zadovoljno.

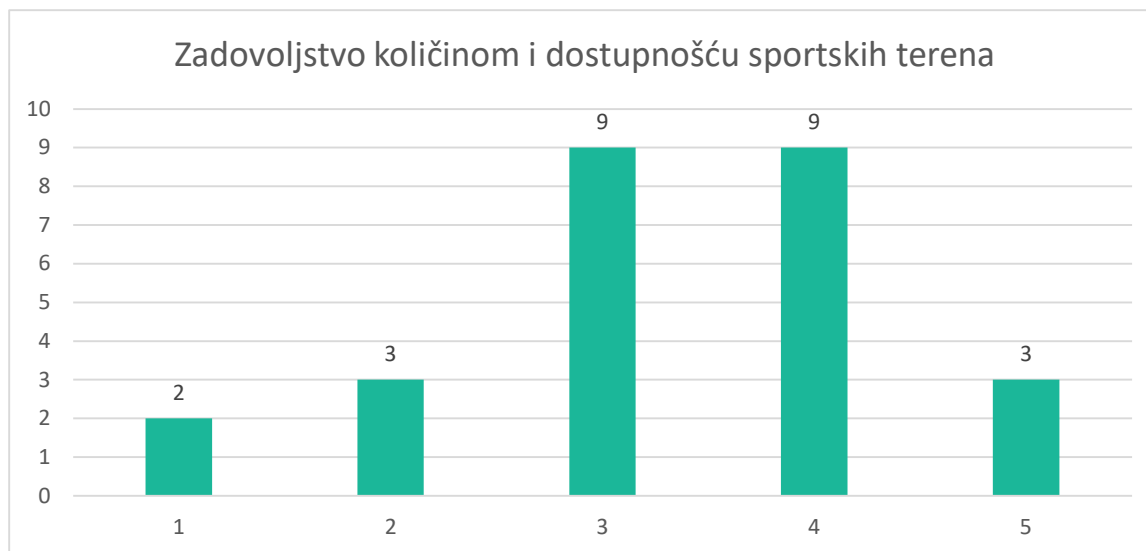
- Opremljenost i infrastruktura javnih prostora**

Ispitanici su najbolje ocijenili uličnu rasvjetu s prosječnom ocjenom 3,42 i igrališta za djecu (ocjena 3,12), dok su najmanje zadovoljniji s opremljenošću javnih prostora s koševima za otpad (ocjena 2,38) i klupicama (ocjena 2,58). U svim kategorijama su prisutni različiti, ali ravnomjerno raspoređeni odgovori, što može ukazivati na potrebu za poboljšanjem specifičnih područja ili naselja.

Čak 30,8 % ispitanika smatra da na javnim prostorima nema dovoljno zelenila, 23,1 % ispitanika smatra da zelenila ima dovoljno, dok je ostatak ispitanika djelomično zadovoljno dostupnošću zelenila na javnim prostorima.

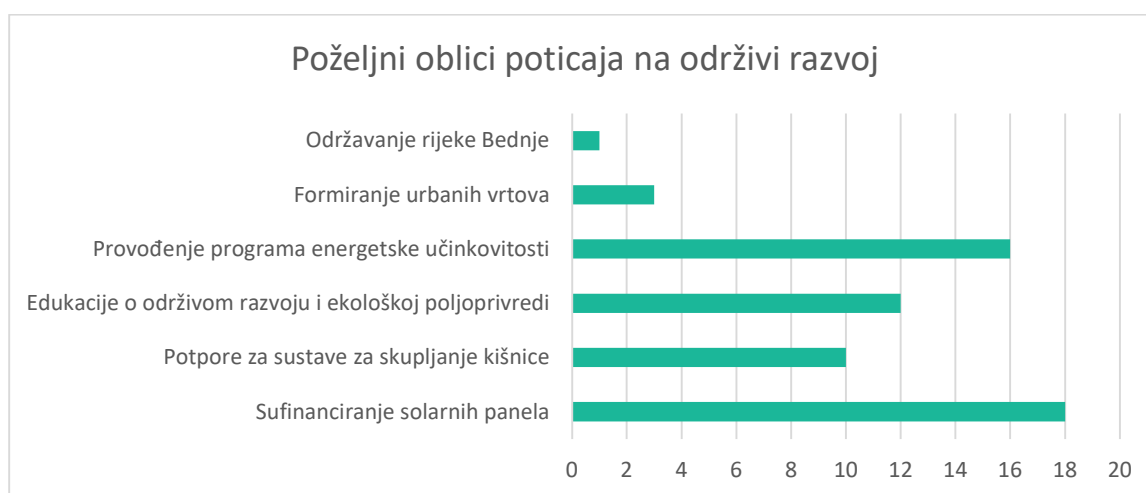
Većina ispitanika je zadovoljna količinom i dostupnošću sportskih terena, ocijenivši ih s ocjenama 3 i 4, dok je prosječna ocjena iznosila 3,31. Jednak broj ispitanika dao je ocjene 2 i 5, dok je ocjena bila rjeđa.

- Zeleno planiranje i kružno gospodarenje**

Više od polovine ispitanika (61,6 %) smatra da su dobro ili vrlo dobro upoznati s pojmom kružnog gospodarenja. Polovina ispitanika (50 %) smatra da Općina Sveti Ilija ne potiče dovoljno stanovništvo na održivi razvoj, kružno gospodarenje prostorom i zgradama te korištenje zelene infrastrukture, dio ispitanika je neodlučno (34,6 %), a manji dio (15,4 %) smatra da Općina dovoljno potiče ove aspekte.

Prema rezultatima istraživanja, čak 65,4 % ispitanika smatra da je najpotrebniji oblik poticaja za održivi razvoj sufinanciranje solarnih panela (69,2 % ispitanika) te provođenje programa energetske učinkovitosti (61,5 %). Ispitanici su zainteresirani i za održavanje edukacija o održivom razvoju i ekološkoj poljoprivredi (46,2 % ispitanika). U nešto manjoj mjeri ispitanici se zalažu i za potpore za sustave sakupljanja kišnice, formiranje urbanih vrtova, a među individualnim odgovorima spominje se provođenje programa i aktivnosti koji potiču na održavanje vodotoka rijeke Bednje.

Polovina ispitanika smatra da se u općini Sveti Ilija ne koristi dovoljno obnovljive izvore energije, dok 34,6 % ispitanika nije sigurno u odgovor. Samo 15,4 % ispitanika smatra da se obnovljivi izvori energije dovoljno koriste.

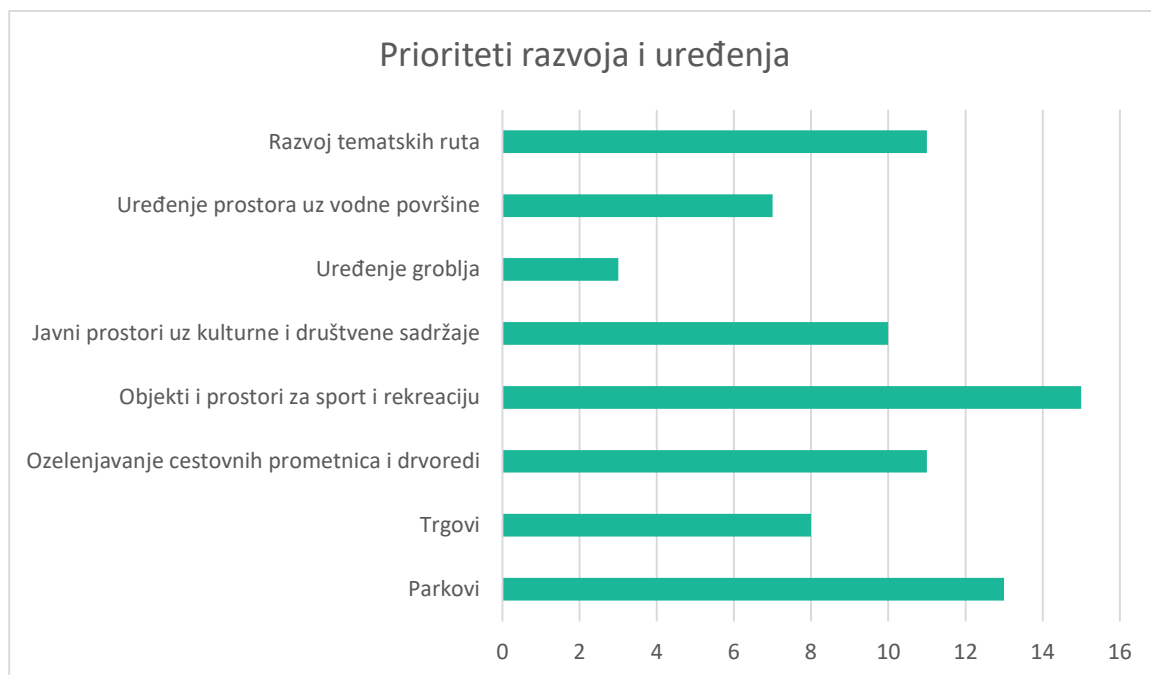
Najveći postotak ispitanika je zainteresirani za sadnju drveća i preuređenje javnih prostora sukladno ekološkim standardima. U velikoj mjeri iskazan je interes za volonterske akcije čišćenja te održavanje

zelenih sajmovi i ekoloških tržnica, dok su ispitanici u manjoj mjeri zainteresirani za edukativne radionice o recikliranju, zelene inicijative u obrazovnim ustanovama te uspostavu održivog prijevoza.

- Prioriteti razvoja i prijedlozi za poboljšanje**

Ispitanici smatraju da bi prioritet razvoja i uređenja trebali biti objekti i prostori za sport i rekreaciju, parkovi, tematske rute, ozelenjavanje cestovnih prometnica i drvoredi te uređenje javnih prostora uz kulturne i društvene sadržaje. U manjoj su mjeri prisutni trgovi, uređenje prostora z vodne površine te uređenje groblja.

Ispitanici su se izjasnili da im najviše nedostaju šetnice, parkovi i biciklističke staze. U nešto manjoj mjeri su nezadovoljni količinom prostora za rekreaciju, kulturnim centrima, društvenim domovima i sportskim terenima.

U nastavku slijede odgovori ispitanika koji se odnose na prijedloge promjena po pitanju osiguravanja javnih prostora za rekreaciju, druženje i boravak:

- Uređenje .
- *Uređenje i korištenje Bednje. Kada odlazite/odlazimo nekam "v turizam", sve vas/nas privlači VODA: na more, v toplice ove i one, na Mrežnicu, v Slunj... Fest mačehinski odnosimo spram vlastitih voda, tj. Bednje, iako su negda vsi tam navčili plivati.*
- *Potrebno je više različitih društvenih sadržaja.*
- *Pješačke i biciklističke staze.*
- *Društveni dom v Svetom Iliji.*
- *Prvo je potrebna dostupnost informacija gdje se odvijaju kakve aktivnosti i veća ponuda, odnosno mogućnost odabira.*
- *Šetnice.*
- *Više igrališta za djecu.*
- *Održavanje i uređenje okoliša na području cijele općine.*
- *Proširenje asfalta prema NK Obrež.*
- *Nedostaje dječje igralište u Svetom Iliji.*
- *Uređenje prostora da posluži kao društveni dom.*
- *Više termina u dvoranama za sportove.*
- *Žigrovec nema ništa, dječje igralište nije u toj namjeni, tj. predstavlja opasnost za malu djecu (betonski zid, rupa u podnožju igrališta, neprimjereni golovi bez zaštite....), društveni dom???, samo obećanje!!! Usred sela nered i zapuštena dvorišta za koje je nekoliko puta bila prijava kod komunalnog redara...*
- *Uređene šetnice.*
- *Uređenje šetnica, biciklističke rute.*
- *Uređenje i bolje opremanje dječjih igrališta. Trenutna igrališta su u raspadnom stanju, obrasla travom i puna smeća.*
- *Sprave za vježbanje.*
- *Program za vježbanje žena.*
- *Dodatna ulaganja u opremljenost.*
- *organizaciju sajmovi lokalnih proizvođača.*
- *uređenje ruta za šetnju, pogotovo kroz javne šume. Karte sa javnim stazama kroz općinu i pješačke i biciklističke. Razvoj programa za poticanje stanovnika u uređenju ulica za javno dostupne zdence/vode za piće na tim stazama i gastro ponudama. Nisu svi samo za vino zainteresirani. Edukativne staze kroz šume ili druge javne zelene površine. Kao prvo da se zna kud se smije (da nije privatni posjed) i onda da ima neki sadržaj kao edukativne ploče sa zadacima prilagođeno dobu godine (pronađi tu i tu biljku ili životinju koja tamo živi i sl.).*
- *Tematske poučne staze, pješačke staze, poticaji lokalnim OPG-ovima za brendiranje proizvoda, tematski sajmovi (proljetni/uskršni, jesenski, vinski itd.), postavljanje panela s natpisima o povijesnim i kulturnim znamenitostima ovog kraja.*

Na pitanje koje dijelove Općine smatraju vizualno neprivlačnima ili nefunkcionalnima, ispitanici su dali sljedeće odgovore:

- *Okolo društvenih domova.*

- *Nema takvih. Iako bi se Bednja mogla periodički očistiti od zelenog krša kaj se skuplja kod mosta prema Podevčevu.*
- *Svi dijelovi Općine su vizualno privlačni i funkcionalni.*
- *Stari "Hokus pokus".*
- *Šuma.*
- *Šetnice.*
- *Zapušteni dvorac.*
- *Zapuštene površine.*
- *Šume i livade.*
- *Centar Sv. Ilije, trava preko koljena, neodržavanja zelenih površina, nema koševa za smeće, pa svi bacaju smeće po zelenim površinama.*
- *Parking kod groblja trebalo bi iscrtati jer se pojedinci ne znaju bez crta parkirati.*
- *Prostor oko NK Obreš.*
- *Sve mi je vizualno u dobrom stanju.*
- *Glavna cesta do Beletinca.*
- *Zemljište na glavnoj cesti (nasuprot autobusne stanice kod škole) koje je navoženo šutom i neredom, te se dvije godine ne održava.*
- *Sve ima potencijala za uređenje i funkcionalnost.*
- *Nema ih.*
- *Dječja igrališta.*
- *Dijelove na kojima ima odbačenog otpada.*
- *Dječje igralište kod Društvenog doma u Seketinu.*
- *Zapuštena zemljišta.*
- *Autobusne stanice.*
- *Trg Josipa Godrijana, parkiralište kraj groblja u Sv. Iliji, zgrada Općine.*
- *Trg.*
- *Središte Sv. Ilije je neuredno, stisnuto, neuređeno. Fontana je neprivlačna i premalena. Parkiranje neriješeno. Doktorica, pošta i ostali stisnuti u malom prostoru.*

Ispitanici su na pitanje o područjima ili objektima pogodnima za sanaciju, obnovu ili revitalizaciju dali sljedeće prijedloge:

- *Kanalizacija.*
- *Pogodili ste - područje Bednje. :-)*
- *Potrebne su revitalizacije igrališta i ostalih prirodnih površina.*
- *Šuma.*
- *Dječja igrališta, šume.*
- *Stara školska zgrada.*
- *stari objekt u Svetom Iliji uz vatrogasno spremište.*
- *Područja uz prometnice.*
- *Stara osnovna škola.*
- *Stara škola.*
- *Kod poljoprivrednog.*
- *Stara škola.*

- *Kontejner u Žigrovcu*
- *Stara škola.*
- *Dječja igrališta.*
- *Područje uz rijeku Bednju.*
- *Park Seketin*
- *područja uz rijeke i potoke.*
- *Trg ili neko drugo javno mjesto za druženje građana.*
- *“Dvorac” u Iliji treba hitno sanirati ili ukloniti. Područje Seketina bilo bi odlično za uređenje tematskih staza i rekreativnih sportskih objekata.*

7. Model kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

Prema definiciji Europskog parlamenta⁴³, kružno gospodarenje je model proizvodnje i potrošnje koji uključuje dijeljenje, posudbu, ponovno korištenje, popravljanje, obnavljanje i reciklažu postojećih proizvoda i materijala što je dulje moguće, odnosno produljenje životnog vijeka proizvoda. Na taj način se smanjuje otpad na najmanju moguću razinu te se kroz recikliranje stvara dodatna vrijednost.

Kružna ekonomija ima nekoliko ciljeva:

- ✓ Omogućiti zdraviji planet i smanjiti zagađenje,
- ✓ Smanjiti pritisak na prirodne resurse kao što su korištenje vode i zemljišta,
- ✓ Smanjiti emisije kako bi područje Europe postalo prvi klimatski neutralan kontinent,
- ✓ Stvoriti nove poslovne prilike i lokalna kvalitetna radna mjesta,
- ✓ Omogućiti otpornije lance vrijednosti.

Slika 15. Model kružnog gospodarstva: manje sirovina, manje otpada, manje štetnih emisija

Izvor: Služba Europskog parlamenta za istraživanje

Specifične politike uvođenja modela kružnog gospodarenja odnose se na gospodarenje plastikom i otpadom, recikliranje, obnovu robe, rješavanje problema proizvodnje i potrošnje tekstila, gospodarenje tzv. kritičnim sirovinama i materijalima, smanjenje industrijskih emisija te na održive proizvode.

Alati i instrumenti kružnog gospodarenja obuhvaćaju ishođenje certifikata, korištenje platforma za komunikaciju, provođenje zelenih inicijativa i akcijskih planova ekoloških inovacija, uspostavljanje okvira za praćenje kružnog gospodarstva, provođenje zelene javne nabave, održive zgrade i drugo.

⁴³ Mrežne stranice Europskog Parlamenta. Dostupno na: <https://www.europarl.europa.eu/topics/hr>

Doprinos uspostavi i razvoju kružnog modela gospodarstva mogu dati javna tijela, poduzeća, nevladine organizacije, akademska zajednica, civilno društvo i lokalno stanovništvo nekog područja.

U nastavku slijedi popis objekata i prostora u vlasništvu Općine Sveti Ilija.

Naziv jedinice imovine	Način uporabe	Adresa/ZK	Godina izgradnje/obnove
1. Općinska zgrada (općinski uredi, ambulanta, pošta, ljekarna, posl. prost. Hrv. Telekom)	Zaposlenici općine, ambulante, pošte, ljekarne i stanovnici općine - svakodnevno	Sveti Ilija, Trg Josipa Godrijana 2 / ZK ul. br. 2750 k.o. Sveti Ilija	Izgrađena prije 1968. / obnovljena 2015.
2. Društveni dom Beletinec	KUD Beletinec, DVD Beletinec- Krušljevec, ostalo stanovništvo – povremeno korištenje – po potrebi	Beletinec, Ulica Stjepana Radića 19 / ZK ul. br. 76 k.o. Beletinec	Izgrađen prije 1968. / obnovljen 2016.
3. Društveni dom Doljan	Društvo za sport i rekreaciju Doljan, Udruga žena Općine Sveti Ilija-selo Doljan ostalo stanovništvo – povremeno korištenje – po potrebi	Doljan, Željeznički nasip 1 / ZK ul. br. 50 k.o. Sveti Ilija	Izgrađen 2019.
4. Društveni dom Seketin	Rekreativno sportska udruga Seketin, ostalo stanovništvo – povremeno korištenje – po potrebi	Seketin, Ulica Vladimira Nazora 68 / ZK ul. br. 3421 k.o. Sveti Ilija	Obnovljen 2019.
5. Centar vinogradara, umirovljenika i gospodarstvenika (+ poslovni prostor Poljodoma)	Udruga vinogradara Grozdek, Udruga umirovljenika Općine Sveti Ilija, zaposlenici Poljodoma - povremeno korištenje – po potrebi	Sveti Ilija, Ulica Vilima Cecelje 3 / ZK ul. br. 2749 k.o. Sveti Ilija	Izgrađen prije 1968. / obnovljena 2021.
6. Grobna kuća Žigrovec	Zaposlenici općine, korisnici – po potrebi	Žigrovec, Ulica A G. Matoša 6 / ZK ul. br. 1891 k.o. Sveti Ilija	Izgrađen prije 1968. / obnovljena 2010.
7. Grobna kuća Beletinec	Zaposlenici općine, korisnici – po potrebi	Beletinec, Tiha ulica 3 / ZK ul. br. 78 k.o. Beletinec	Izgrađena oko 1980. / obnovljena 2015.
8. Zgrada NK Obreš	Članovi NK Obreš, Sveti Ilija – po potrebi	Sveti Ilija, Aleja hrv. branitelja 10 / ZK ul. br. 47 k.o. Sveti Ilija	Izgrađena između 1970. i 1980. godine
8. Zgrada NK Bednja Beletinec	Članovi NK Bednja Beletinec – po potrebi	Podvčevcevo 206 Novi Marof, / ZK ul. br. 2979 k.o. Podvčevcevo	Izgrađena između 1970. i 1980. godine / obnovljena 2015.
9. Zgrada dječjeg vrtića Gumbek u Beletincu	Zaposlenici vrtića, djeca i roditelji – korisnici - svakodnevno	Beletinec, Ulica Stjepana Radića 77 / ZK ul. br. 91 k.o. Beletinec	Izgrađena 2021. godine

Izvor: JUO Općine Sveti Ilija

Sukladno Programu KG, model kružnog gospodarstva može se promatrati kroz različite faze i tipove projekata:

- Planiranje i gradnja novih zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom
- Revitalizacija i obnova nekorisćenih prostora i zgrada
- Kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada

7.1 Planiranje i gradnja novih zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom

Općina Sveti Ilija će kod planiranja novih zgrada uvažiti mjere kružnosti u skladu s načelima zelene gradnje. Navedene mjere obuhvaćaju produljenje trajnosti zgrada, fleksibilnosti prostora, smanjenje količine građevnog otpada te povećanje energetske učinkovitosti zgrada, dok zelena gradnja obuhvaća cjeloviti proces osmišljavanja, izvedbe, održavanja, uporabe i obnove prostora i zgrada na načelu održivosti. Promicanjem projektiranja prema načelima eko-dizajna usklađuju se potrebe korisnika i funkcionalnost objekata s dostupnim resursima, osigurava se veće korištenje resursno i energetski učinkovitih proizvoda s ciljem smanjenja količine neiskoristivog građevnog otpada.

Među potencijalnim projektima gradnje novih zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom na području općine Sveti Ilija u razdoblju do 2030. godine su:

Naziv projekta	Izgradnja društvenog doma u Žigrovcu
Lokacija	Žigrovec, k.č.br. 1929/2, k.o. Sveti Ilija
Kratak opis projekta	Društveni dom u Žigrovcu svojim će se pravokutnim tlocrtnim oblikom bitno razlikovati od dosad izgrađenih društvenih domova na području Općine. Kod izgradnje objekta voditi će se računa da se upotrebljavaju elementi i sustavi kojima će se postići energetska učinkovitost objekta. Uz objekt će se urediti i okoliš gdje će se težiti da isti obiluje zelenilom i prirodnim elementima.
Značaj projekta	Projektom se uvelike utječe na razvoj i unaprjeđenje kvalitete društvene infrastrukture i društvenog života zajednice.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	328.481,06 EUR
Razina spremnosti	Visoka razina spremnosti

Slika 16. Lokacija izgradnje društvenog doma Žigrovec

Naziv projekta	Izgradnja društvenog doma u naselju Krušljevec
Lokacija	Krušljevec, k.č.br. 2808, k.o. Beletinec
Kratak opis projekta	Idejno rješenje objekta proizlazi iz pravokutnog tlocrtnog oblika koncipiranog na spajanju forme i funkcije u jedan manji multifunkcionalan društveni dom. Pravokutan tlocrtni oblik, pravilne fasadne plohe te ravan krov blagog nagiba u potpunosti stapaju planirani objekt u ruralni identitet naselja. Kod izgradnje objekta voditi će se računa da se upotrebljavaju elementi i sustavi kojima će se postići energetska učinkovitost objekta. Uz objekt će se urediti igralište i okoliš te će se težiti da isti obiluje zelenilom i prirodnim elementima.
Značaj projekta	Projektom se uvelike utječe na razvoj i unaprjeđenje kvalitete društvene infrastrukture i društvenog života zajednice.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	289.750,00 EUR
Razina spremnosti	Visoka razina spremnosti

Slika 17. Lokacija izgradnje Društvenog doma u Krušljevcu

Naziv projekta	Izgradnja prateće građevine turističke namjene na prostoru Dječjeg rekreacijskog i edukacijskog centra Slugovine
Lokacija	Krušljevec, k.č.br. 3234, k.o. Beletinec
Kratak opis projekta	Projektom rješenjem definirana je izgradnje "drvene" kućice koja će biti koncipirana kao prizemnica jednostavnog tlocrtnog oblika, a sadržavati će prostor za druženje, sanitarije, spremište i nadstrešnicu. "Drvena" kućica i postojeća nadstrešnica za koju je predviđeno izmještanje zatvarati će jedan vanjski prostor omeđen košarkaškim i dječjim igralištem. U tom prostoru je predviđeno uređenje edukativnog vrta s poučnom stazom uz koju će se postaviti edukacijske ploče s informacijama za pobliže upoznavanje s karakterističnim biljnim i životinjskim vrstama koje obitavaju u obližnjim šumama, a u cilju educiranja i podizanja osviještenosti o održivom gospodarenju i važnosti šuma.
Značaj projekta	Projektom se uvelike utječe na razvoj i unaprjeđenje kvalitete društvene infrastrukture i društvenog života zajednice. Ujedno, uređuju se mjesta koja će se koristiti u edukativne, društvene i turističke svrhe.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	352.000,00 EUR
Razina spremnosti	Visoka razina spremnosti

Slika 18. Lokacija centra Slugovine

Naziv projekta	Izgradnja Interpretacijskog centra srednjeg toka rijeke Bednje
Lokacija	Beletinec, k.č.br. 4490, k.o. Beletinec
Kratak opis projekta	Predmetna zgrada - Interpretacijski centar srednjeg toka rijeke Bednje izgraditi će se za potrebe žitelja općine Sveti Ilija te u svrhu očuvanja kulturne, tradicijske i prirodne baštine rijeke Bednje. Osnovne teme koje će se unutar građevine obraditi i interpretirati su: raznovrsnost i bogatstvo biljnog svijeta uz rijeku Bednju i u samoj rijeci Bednji sa naglaskom na riblji svijet i djelovanje ŠRK "Keder", značaj rijeke za žitelje u prošlosti sa naglaskom na mlinarsku djelatnost te ostalo gospodarstvo usko povezano sa rijekom. Organizacija vanjskog prostora odnosno uređenje okoliša organizirati će se na način da se izradi poučna staza sa 4 punkta sa interpretacijskim info totemima i panelima tematike: Mlin na rijeci, Biljni svijet uz rijeku, Rudnik - ugljenokop i Riblji svijet rijeke.
Značaj projekta	Projektom se uvelike utječe na razvoj i unaprjeđenje kvalitete društvene infrastrukture i društvenog života zajednice. Ujedno, uređuju se mjesta koja će se koristiti u edukativne, društvene i turističke svrhe.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	615.000,00 EUR
Razina spremnosti	Visoka razina spremnosti

Slika 19. Lokacija za izgradnju Interpretacijskog centra srednjeg toka rijeke Bednje

Naziv projekta	Izgradnja vatrogasnog doma u naselju Beletinec
Lokacija	Beletinec, kč.br. 3484, 3485, 3486, 3487, 3488, 3489, 3490, 3491, 3492 i 3493 k.o. Beletinec (новоformirana: 3493 k.o. Beletinec)
Kratak opis projekta	Vatrogasni dom je infrastruktura za zaštitu ljudi i imovine od požara. Izgrađeni vatrogasni dom će služiti kao operativni centar za vatrogasce i hitne službe. Za izgradnju vatrogasnog doma u naselju Beletinec izrađena je projektno-tehničke dokumentacija. Vatrogasni dom je planiran na dvije etaže. Prizemlje u funkciji za operativno djelovanje vatrogasaca i kat u funkciji edukacije i druženja vatrogasaca. Vanjski prostor planiran je kao prilaz do građevine doma sa prilazom na javnu prometnicu, asfaltni prostor za parkiranje vozila, manipulativni prostor za vatrogasna vozila, vježbe vatrogasaca i prezentaciju opreme te rezervirani prostor za ostale društvene potrebe naselja, travnato vježbalište vatrogasaca. Okoliš će se urediti tako da obiluje zelenilom i prirodnim materijalima.
Značaj projekta	Projekt će doprinijeti poboljšanju kvalitete društvene infrastrukture te stvaranja uvjeta za poboljšanje kvalitete rada vatrogasnih društva.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	1.000.000,00 EUR
Razina spremnosti	Srednja razina spremnosti

Slika 20. Lokacija za izgradnju vatrogasnog doma u Beletincu

Naziv projekta	Izgradnja zdravstvenog centra u Svetom Iliji
Lokacija	Sveti Ilija, 1628 k.o. Sveti Ilija.
Kratak opis projekta	Zdravstveni centar je ustanova za pružanje medicinarskih usluga i očuvanja zdravlja zajednice. Projekt se nalazi u fazi izrade projektno-tehničke dokumentacije. Predviđena je izgradnja minimalno jedne ambulante obiteljske medicine, ambulantu dentalne medicine, ljekarnu s pratećim sadržajima. Uz centar će se urediti i dječje igralište gdje će se voditi računa da isto bude opremljeno spravama od prirodnih elemenata, odnosno vodit će se računa u primjeni načela održivosti.
Značaj projekta	Projekt će doprinijeti poboljšanju kvalitete društvene i zdravstvene infrastrukture te unaprjeđenje kvalitete života stanovništva.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	500.000,00 EUR
Razina spremnosti	Niska razina spremnosti

Slika 21. Lokacija za izgradnju zdravstvenog centra u Svetom Iliji

7.2 Revitalizacija i obnova nekorištenih prostora i zgrada

Revitalizaciju i obnovu nekorištenih prostora i zgrada potrebno je provoditi u skladu s prostornim planom, mjerama zaštite prirode te održivosti zahvata. Naglasak je na kružnom pristupu, faznosti i dugotrajnosti te zaštiti prirode.

Pogodne lokacije za revitalizaciju i obnovu primjenom kružnog načela na području Općine su:

- Područje rijeke Bednje

Tok rijeke Bednje, na južnoj granici općine Sveti Ilija i Grada Novog Marofa, predstavlja izniman potencijal za stvaranje uređenog plavog koridora koji će biti na korist lokalnom stanovništvu. U planu je izgradnja šetnice uz Bednju, izgradnja nekoliko pješačkih mostova i revitalizacija zapuštenih prostora uz rijeku, čime će se stvoriti prostor za rekreaciju i uživanje u prirodi. Uređenjem ovog područja omogućit će se bolja kontrola nad okolišem, smanjenje onečišćenja te stvaranje novih zelenih zona koje će postati omiljena mjesta za opuštanje i rekreativne aktivnosti. Osim toga, predviđena je izgradnja edukativnih i rekreativnih zona koje će omogućiti biciklizam, šetnje, ali i održavanje kulturnih manifestacija koje će povezivati lokalnu zajednicu. Projekt ne samo da će unaprijediti kvalitetu života, već će obogatiti i turističku ponudu, stvarajući prostor u kojem će posjetitelji moći uživati u prirodnom i kulturnom naslijeđu tog područja. Projekt bi se provodio na k.č.br. 4535/1, k.o. Beletinec.

Slika 22. Područje rijeke Bednje pogodno za provođenje projekta

- Uređenje zone Etno kuće u Beletincu

Potencijalni prostor za revitalizaciju i obnovu je područje na k.č. br. 1820, 1821, 2653, 2654 k.o. Beletinec, u naselju Beletinec. U planu je uređenje toka potoka, uređenje staza koje će biti povezane drvenim mostom, edukativni vrt i prostor za piknik. Ispred platoa etno kuće predviđeno je uređenje površine koja predstavlja dvorište i trg te nadstrešnicu za druženja i dječje igralište. Projektom se neće ugroziti poljoprivredna i šumska proizvodnja, vodni resursi, niti postojeći objekti. Također, neće doći do narušavanja prirodnih i kulturnih dobara, krajolika ili vrijednosti okoliša. Ovaj projekt ima za cilj oživjeti nekorištene prostore, stvarajući prostor za opuštanje, edukaciju i društvene aktivnosti, a sve uz očuvanje okoliša i kulturne baštine.

Slika 23. Lokacija pogodna za provođenje projekta uređenja zone Etno kuće u Beletincu

7.3 Kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada

Uz revitalizaciju i prenamjenu prostora potrebno je uzeti u obzir obnovu postojećih zgrada kako bi se produljila trajnost zgrade, smanjili troškovi održavanja zgrade, smanjila potrošnja energenata te omogućilo funkcionalno korištenje zgrade. Načela kružnog gospodarenja mogu se primijeniti na dva načina:

- Kružna obnova postojećih zgrada u obliku energetske ili sveobuhvatne obnove (uvođenje viših standarda energetske obnove),
- Vremenska raspodjela korištenja prostora koja označava korištenje istog prostora od strane više korisnika.

Primjena navedenih načela prikladna je za obnovu sportskih i drugih objekata u vlasništvu Općine koji se trenutno ne koriste dovoljno ili je potrebno energetske obnoviti i revitalizirati objekte.

Naziv projekta	Rekonstrukcija klupskih prostorijama NK Bednja Beletinec
Lokacija	Poddevčevo, k.č.br. 206, k.o. Poddevčevo
Kratak opis projekta	Projektom je predviđena dogradnja novih svlačionica, dodatnih muških i ženskih sanitarija, garderoba suca, garderoba delegata te društvene prostorije, nove pomoćne kuhinje, spremišta alata te natkrivene terase i tribina.
Značaj projekta	Projektom se uvelike utječe na razvoj i unaprjeđenje kvalitete društvene i sportske infrastrukture te društvenog i sportskog života zajednice.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	332.295,13 EUR
Razina spremnosti	Visoka razina spremnosti

Slika 24. Lokacija klupskih prostorija NK Bednja Beletinec

Naziv projekta	Rekonstrukcija grobne kuće u Beletincu
Lokacija	Beletinec, k.č.br. 2228, k.o. Beletinec
Kratak opis projekta	Projektom rekonstrukcije je obuhvaćena sanacija pukotina tako da se učvrste temelji ispod oštećenog dijela građevine, izgradnja potpornog zida te dogradnja spremišta. Ujedno stara i dotrajala stolarija zamijeti će se novom energetski učinkovitom stolarijom.
Značaj projekta	Unaprjeđenje kvalitete društvene infrastrukture na području općine Sveti Ilija
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	187.367,73 EUR
Razina spremnosti	Srednja razina spremnosti

Slika 25. Lokacija grobne kuće u Beletincu

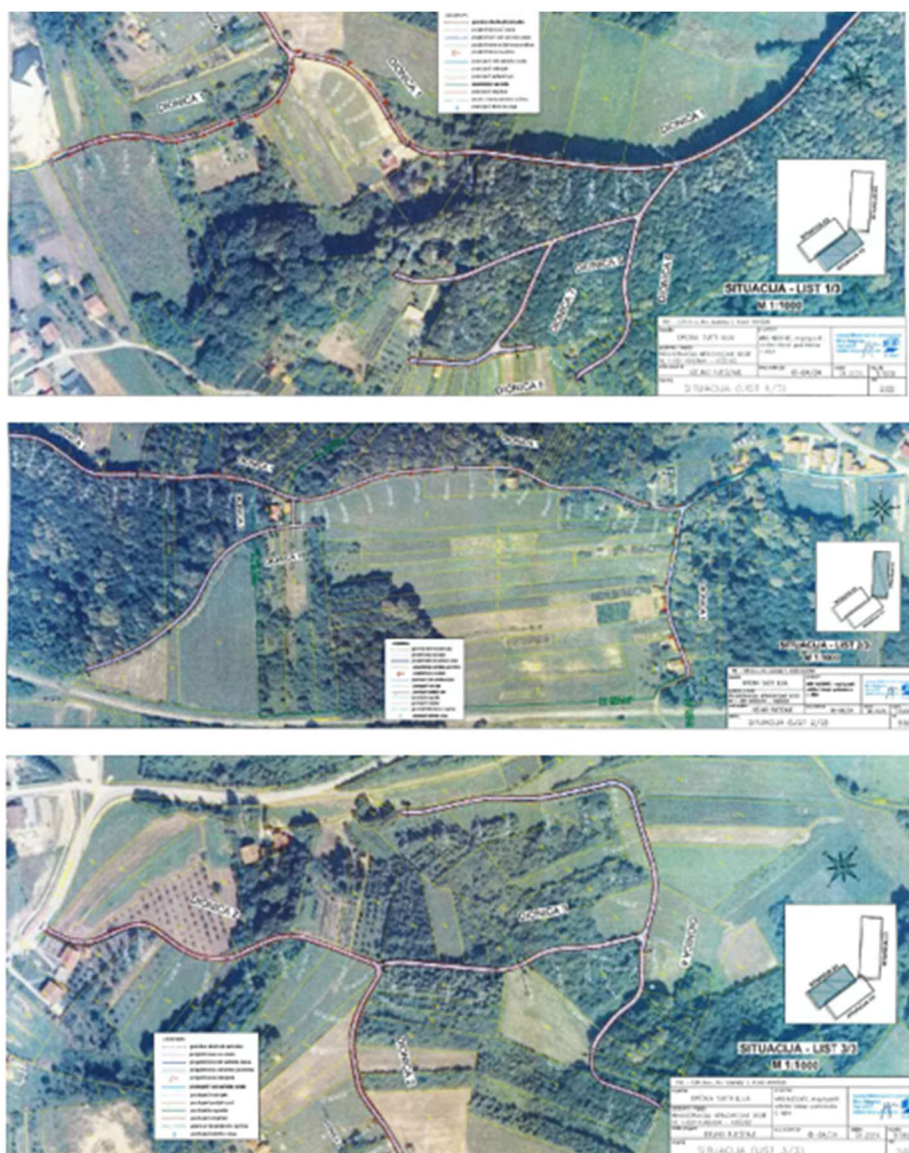
Naziv projekta	Proširenje mjesnog groblja u Žigrovcu
Lokacija	Žigrovec, k.č.br 1881/2
Kratak opis projekta	Predmetnim proširenjem groblja predviđeno je oko 300 novih grobnih mjesta. Projektom su predviđene grobnice, klasična grobna mjesta, grobna mjesta bez humka i okvira (ukopu u livadu) te urne. Uz navedeno planira se i hortikulturno uređenje groblja i opremanja groblja parkovnom opremom od prirodnih materijala.
Značaj projekta	Poboljšanje kvalitete komunalne infrastrukture na području općine Sveti Ilija.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	266.000,00 EUR
Razina spremnosti	Srednja razina spremnosti

Slika 26. Lokacija mjesnog groblja u Žigrovcu

Naziv projekta	Rekonstrukcija nerazvrstane ceste NC 1-034 Korenjak - Kočevac
Lokacija	Beletinec k.č.br. 4646/2, 4624, 4647, 4648, 4621, 4642, 4643, 4644, 4625 Sveti Ilija k.č.br. 5393, 5394, 5477
Kratak opis projekta	Projekt uključuje rekonstrukciju funkcionalne cjeline nerazvrstane ceste Kočevac – Korenjak, odnosno izvođenje pripremih i zemljanih radova, oborinske odvodnje, gornjeg postroja, prometne signalizacije te implementacije pametne javne rasvjete.
Značaj projekta	Poboljšanje kvalitete prometne i komunalne infrastrukture na području Općine Sveti Ilija.
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	871.851,25 EUR
Razina spremnosti	Visoka razina spremnosti

Slika 27. Lokacija ulaganja u nerazvrstanu cestu NC 1-034 Korenjak - Kočevac

8. Područja pogodna sanaciju

Preobrazba zapuštenih prostora unutar gradova i transformacija *brownfield* područja predstavljaju ključne aspekte modernog urbanog planiranja. Ovi procesi preobrazbe ne samo da obnavljaju vizualni izgled gradova, već pridonose i održivosti, potiču gospodarski razvoj te stvaraju atraktivna mjesta za život i rad. Ovaj proces uključuje revitalizaciju postojećih zgrada, ali i promjene u namjeni zemljišta te uvođenje zelenih površina i rekreacijskih područja. Preobrazba često je usmjerena na područja industrijskih kompleksa i postrojenja, područja uz željezničke pruge i napuštena prometna čvorišta, stare gradske jezgre, zapuštene javne zelene površine, stambene četvrti s niskom gustoćom izgrađenosti te prostore i zgrade za odvajanje otpada. Sukladno Zakonu u prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19, 67/23), urbanom sanacijom se poboljšava karakter izgrađenih područja unutar i izvan granica građevinskog područja devastiranih nezakonitim građenjem i na drugi način, dok se urbanom preobrazbom bitno mijenjaju obilježja izgrađenog dijela građevinskog područja promjenom urbane mreže javnih površina, namjene i oblikovanja građevina i/ili rasporeda oblika i veličine građevnih čestica. Drugim riječima, razlika je u ciljevima i opsegu intervencije koja se poduzima u određenom prostoru, s time da urbana preobrazba podrazumijeva značajnije i zahtjevnije promjene nekog područja.

Projekti koji su usmjereni na sanaciju područja u općini Sveti Ilija navedeni su u nastavku.

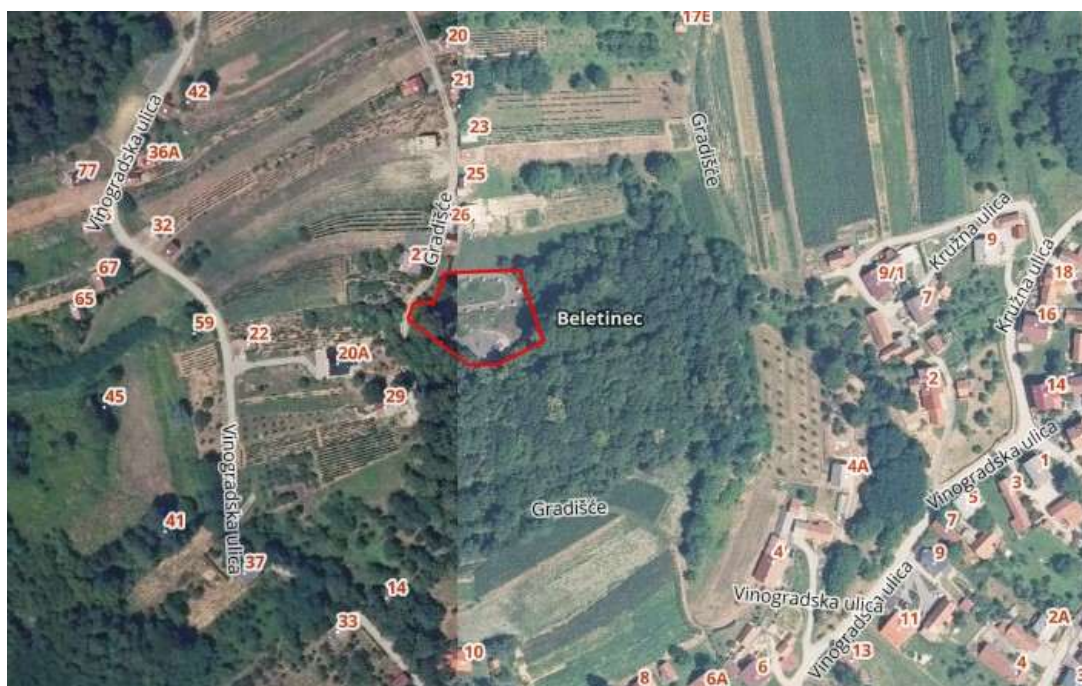
- Uređenje vidikovca Hosta

Vidikovac Hosta nalazi se na brdu iznad naselja Beletinec, a s njega se pruža pogled na naselje i vinogradske brežuljke općine Sveti Ilija. Čestica je trenutno u vlasništvu Župe, a planira se otkup zemljišta i uređenje prostora kako bi se stvorilo novo mjesto za okupljanje, održavanje kulturnih manifestacija i povećanje turističke ponude.

Iako je trenutno riječ o neuređenom prostoru, na brdu postoji potencijal za preuređenje kroz sanaciju, uključujući izgradnju visokog vidikovca koji bi dodatno naglasio panoramski pogled i privukao posjetitelje. Planirano uređenje obuhvaćalo bi pristupne staze, klupe, informativne ploče i osvjetljenje, čime bi se ovo mjesto pretvorilo u atraktivan društveni i turistički prostor.

Revitalizacija vidikovca Hosta pridonijela bi boljoj iskorištenosti tog područja, pretvarajući ga iz zapuštenog brda u uređeni punkt za okupljanje, uživanje u krajoliku i valorizaciju prirodnih i kulturnih vrijednosti općine Sveti Ilija.

Slika 28. Lokacija vidikovca Hosta

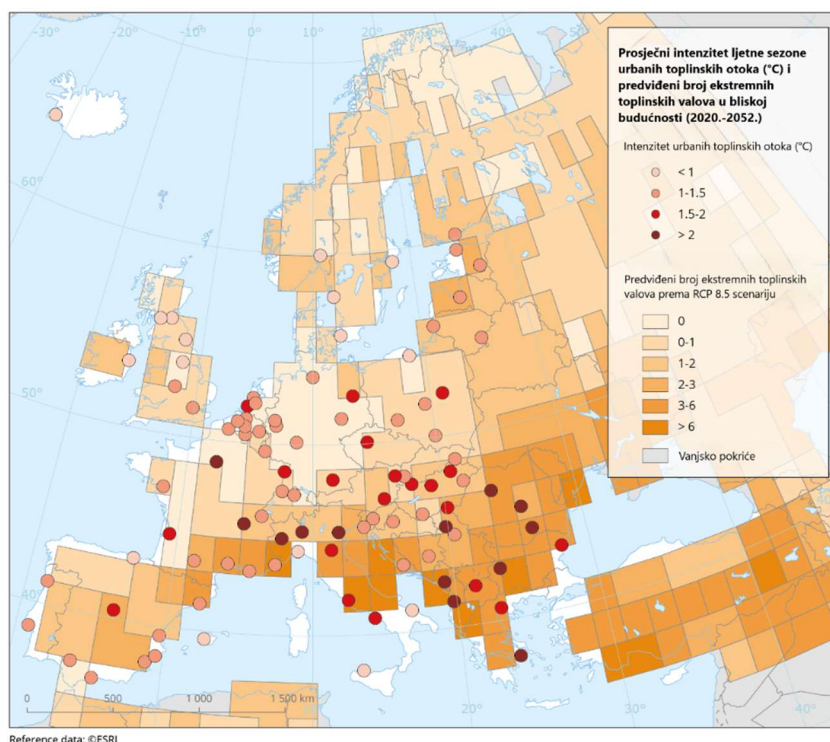
8.1 Toplinski otoci

Urbani toplinski otoci su klimatski fenomeni koje uzrokuju više temperature tla i zraka u urbanim područjima u odnosu na ruralna i prirodna okruženja. Iako je razlika veća među prosječnim temperaturama zraka u većim gradovima, manji gradovi i naselja također se suočavaju s pojavom toplinskih otoka, a intenzitet je povezan s obujmom izgrađenosti, ljudskim aktivnostima, socioekonomskim utjecajima, udjelom vegetacije, vremenskim uvjetima i drugo⁴⁴.

Intenzitet urbanog toplinskog otoka (UHI) procijenjen je za 100 europskih gradova u sklopu projekta Copernicus European Health (C3S). Uz pomoć modela UrbClim simulirane su temperature u visokoj rezoluciji (100 m) za ljetne mjesec (lipanj, srpanj i kolovoz) u razdoblju od 2008. do 2017. Intenzitet UHI-a izražen je kao 90. percentil (P90) urbanih temperatura, što predstavlja razliku između prosječne gradske temperature (korekcija visine je uključena kako bi se isključili učinci terena) i 10. percentila (P10) temperatura u ruralnim područjima (bez vodenih površina).

⁴⁴ Priručnik o ublažavanju urbanih toplinskih otoka. (2024). Dostupno na: <https://mpgi.gov.hr/vijesti-8/izradjeni-prirucnik-za-ublazavanje-urbanih-toplinskih-otoka-i-metodologija-za-identifikaciju-i-kartiranje-urbanih-toplinskih-otoka/17714>

Slika 29. Intenzitet urbanih toplinskih otoka na području EU

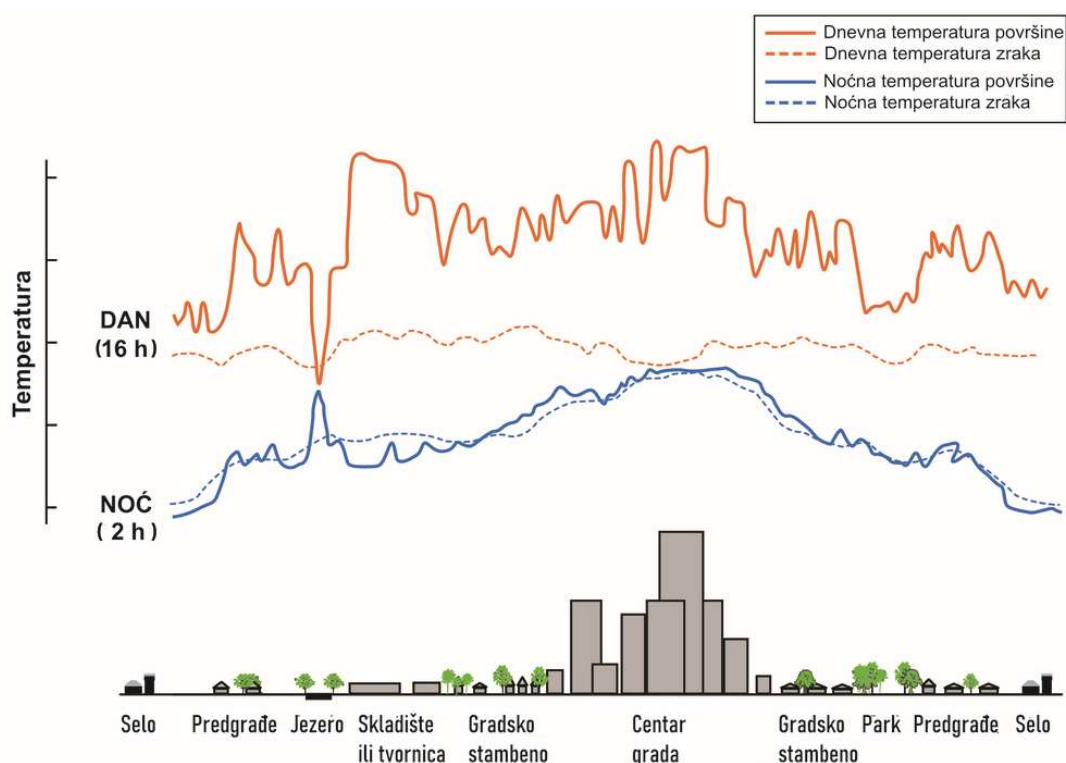

Izvor: European Environment Agency⁴⁵

Razvoj kvalitetnih i klimatski neutralnih naselja zahtijeva integraciju mjera za sigurnost od klimatskih opasnosti, održivo upravljanje vodnim resursima, stvaranje zelenih i plavih infrastrukture, rashlađivanje urbanih prostora, kružno gospodarenje prostorom, održivu mobilnost te korištenje obnovljivih izvora energije i povećanje energetske učinkovitosti.

⁴⁵ Dostupno na: <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/external/urban-heat-island-summer-intensity>

Slika 30. Prikaz djelovanja urbanih toplinskih otoka

Izvor: Meteo-info.hr⁴⁶

Sukladno Priručniku o ublažavanju urbanih toplinskih otoka, prijedlozi mjera ublažavanja učinaka urbanih toplinskih otoka svrstani su u sljedeće kategorije:

- Zelena i plava infrastruktura
- Urbanističko planiranje i oblikovanje
- Tehnološke mjere

Značajniji urbani toplinski otoci prepoznati su u većim gradovima RH, no uvođenje mjera ublažavanja učinaka urbanih toplinskih otoka imaju funkciju prevencije i otpornosti na buduće klimatske i društvene promjene, unaprjeđenje kvalitete života te smanjenje dugoročnih ekoloških i ekonomskih troškova zajednice. U nastavku slijede konkretne mjere koje su primjenjive za područje općine Sveti Ilija, sukladno navedenim kategorijama.

1. Zelena i plava infrastruktura

Razvoj i unaprjeđenje zelene i plave infrastrukture ublažava učinke toplinskih otoka, dok korištenje NBS rješenja pozitivno utječe na očuvanje bioraznolikosti, zdravlje i kognitivne sposobnosti građana, uštede energije i drugo. Mjere koje su izvedive na području općine Sveti Ilija su:

- Razvoj parkova, zelenih trgova i uređenje šumskih područja

Razvojem parkova stvaraju se dodatni prostori za druženje i boravak u prirodi, dok se uređenjem šumskih područja uz naselja povećava zasjenjivanje, snižavanje površinskih temperatura i apsorpcija sunčevih zraka. Na području Općine nalaze se dva manja parka koji

⁴⁶ Meteo-info.hr. Dostupno na: https://www.meteo-info.hr/article/102/Toplinski_otoci

nemaju velik potencijal širenja, no mogu se dodatno urediti i ozeleniti. Potencijalni novi parkovi mogu se formirati na zemljištima u vlasništvu Općine koja trenutno nisu uređena, no namijenjena su za sport i rekreaciju. S obzirom na to da prostori uz prometnice pretežito nisu uređeni, predlaže se sadnja drvoreda te proširenje pješačkih zona korištenjem prirodnih materijala, kako bi se unaprijedila kvaliteta zraka te povećala mobilnost i dostupnost sadržaja bez povećavanja izgrađenosti i posljedičnog rasta i zadržavanja temperature na površinama. Prilikom sadnje zelenila potrebno je uzeti u obzir vrste drveća i grmlja koje su otporne na povećanje temperatura.

➤ Implementacija zelenih elemenata na objektima

Zeleni krovovi apsorbiraju sunčevu radijaciju, reduciraju prodiranje topline u zgrade i smanjuju temperaturu neposrednog okruženja. Zeleni krovovi mogu se ukomponirati u zgrade javne namjene prilikom rekonstrukcije, sanacije ili izgradnje novih objekata. Osim zelenila, moguće je uvođenje elemenata za zadržavanje vode ili vodnih elemenata koji pružaju izolaciju te dodatno pridonose smanjenju površinskih temperatura.

➤ Održavanje i uređenje vodnih tijela

Općina Sveti Ilija bogata je potocima i rijekama koje su dio plave infrastrukture zadužene za skladištenje vode, kontrolu poplava i ublažavanje efekata toplinskih otoka. Potrebno je istražiti mogućnosti obnove vodotoka te održavanje postojeće i sadnja nove vegetacije uz vodotoke. Osim oblikovanja postojećih vodotoka te oblikovanja vodnih elemenata vegetacijom, predlaže se i uređenje novih javnih zelenih površina s vodnim elementima s hidrofilnom vegetacijom.

2. Urbanističko planiranje i oblikovanje

➤ Planiranje i optimizacija javnih prostora

Prilikom formiranja javnih prostora te izgradnje nove infrastrukture potrebno je uzeti u obzir prirodno strujanje zraka, visinu građevine, faktor vidljivosti neba te osiguravanje dovoljnog prostora za zelene površine. Prilikom izgradnje poželjno je korištenje materijala s visokim albedom i reflektirajućih površina u popločenju uličnih profila i parkirališta. U smanjenju efekata toplinskih otoka pomaže i korištenje opreme i materijala koji imaju nižu toplinsku vodljivost ili mehanizme hlađenja.

3. Tehnološke mjere

➤ Korištenje obnovljivih izvora energije

Korištenje obnovljivih izvora energije, posebice fotonaponskih sustava je jedna od značajnijih mjera ublažavanja, s dvostrukom funkcijom koja uključuje smanjenje učinaka toplinskih otoka i sprječavanje nastanka istih. Općina Sveti Ilija uvela je solarne panele na nekoliko javnih zgrada, dok je u planu postepeno uvođenje solarnih panela na ostatku društvene infrastrukture. Solarni paneli mogu se uvrstiti i u javnom otvorenom prostoru s dodatnom funkcijom poput zasjenjivanja stajališta javnog prijevoza ili pametne klupice, čime se pruža zaštita od sunčeva zračenja i proizvodnja energije.

➤ Toplinska izolacija i tehnologije hlađenja

Mjere toplinske izolacije važan su dio moderne zelene gradnje jer smanjuju potrošnju energije za grijanje i hlađenje te doprinose ublažavanju učinaka urbanih toplinskih otoka. Općina Sveti Ilija kroz projekte energetske obnove poboljšava izolaciju javnih zgrada i uvodi suvremene sustave hlađenja, čime smanjuje emisije stakleničkih plinova i doprinosi ugodnijoj mikroklimi.

Uz izolaciju, dodatne mjere poput zelenih krovova, kišnih vrtova i svjetlijih površina pomažu u hlađenju prostora i smanjenju toplinskog opterećenja. Ove aktivnosti ne samo da unapređuju energetske učinkovitost, već i čine urbani prostor zdravijim i ugodnijim za život.

9. SWOT analiza

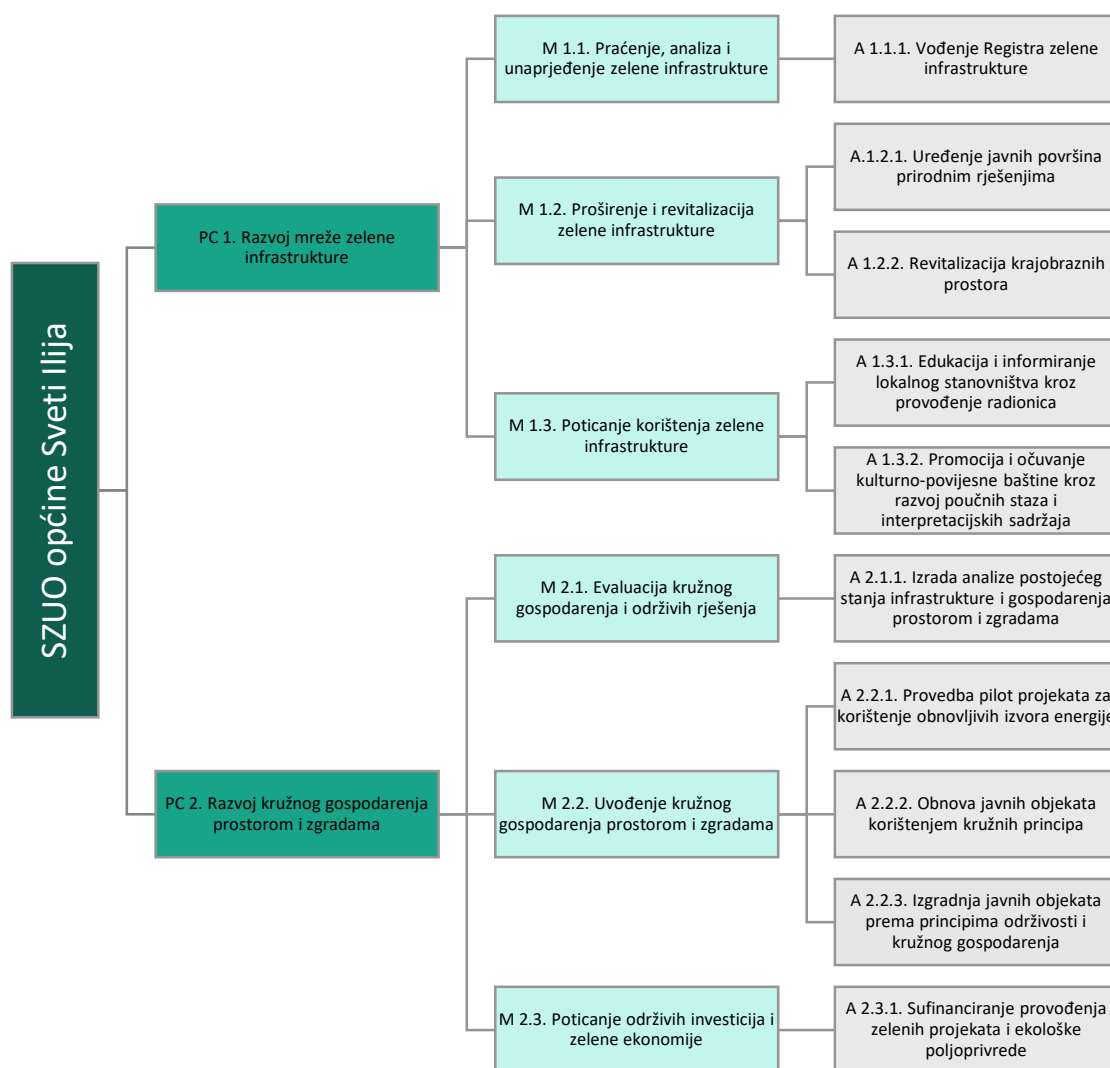
SNAGE	SLABOSTI
• Povoljan geografski položaj - blizina grada Varaždina, prolazak prometnih pravaca unutar općine • Bogatstvo prirodnih resursa - rijeka Bednja, ribnjaka, šuma • Očuvana prirodna baština i doprinos dugoročnoj održivosti ekosustava • Uključenost stanovnika i suradnja unutar lokalne zajednice kroz edukaciju i participaciju u projektima • Interes lokalne samouprave za implementaciju projekata za stanovništvo, poduzetnike, poljoprivrednike	• Migracija i starenje stanovništva • Nedostatak kvalitetnih društvenih i turističkih usluga za stanovništvo i posjetitelje • Nedovoljno modernizirana komunalna infrastruktura • Ograničeni proračunski kapaciteti • Nedovoljno korištenje prirodnih resursa u projektima zelene infrastrukture • Nedovoljno razvijena zelena turistička infrastruktura • Nedostatak prostora za druženje stanovnika • Nedostatak znanja i svijesti o zelenoj infrastrukturi

PRILIKE	PRIJETNJE
• Promocija održivosti, smanjenje negativnih utjecaja na okoliš • Poticanje međusektorske suradnje • Povećanje zaposlenosti u turizmu, poljoprivredi i uslužnim djelatnostima • Trend promicanja zdravog načina života • Potražnja za održivim turizmom • Digitalna transformacija društva • Zelena transformacija društva • Povezivanje s drugim turističkim destinacijama u Županiji	• Rizik od šteta od klimatskih promjena i elementarnih nepogoda • Zagađenje vodnih resursa • Nepredviđeni porast cijena građevinskog materijala i zahvata • Povećani troškovi održavanja infrastrukture • Administrativne prepreke, ishođenje dozvola

10. Strateški okvir

Sukladno prepoznatim razvojnim potrebama i potencijalima na području općine Sveti Ilija, a u skladu su ciljevima Nacionalne razvojne strategije do 2030. te Programima razvoja ZI i KG do 2030. godine, u sklopu ove strategije definirani su sljedeći posebni ciljevi, mjere i aktivnosti:

Grafikon 5. Strateški okvir SZUO općine Sveti Ilija

PC 1. Razvoj mreže zelene infrastrukture

Posebni cilj 1. usmjeren je na razvoj i povezivanje zelene infrastrukture kroz mjere evidentiranja i planiranja zelene infrastrukture sukladno kojima će se provoditi i projekti proširenja i revitalizacije, uz mjere poticanja na korištenje iste.

PC 1. SZUO općine Sveti Ilija je usklađen s posebnim ciljem *PC 1. Kvalitetno planiranje i upravljanje razvojem zelene infrastrukture u urbanim područjima* Programa ZI, a usklađeni je s ciljevima NRS 2030 i Programom KG. Evidentiranjem i kontinuiranim praćenjem razvoja zelene infrastrukture omogućuje se implementiranje razvojnih mjera u strateške i planske dokumente Općine, a u proces je važno uključiti i lokalnu zajednicu. U cilju postizanja održivosti i otpornosti, prilikom planiranja i razvoja zelene

infrastrukture općina Sveti Ilija će pratiti smjernice iz priručnika Programa ZI te Priručnika o primjeni zelene infrastrukture kojeg je izradilo Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine.

- M 1.1. Praćenje, analiza i unaprjeđenje zelene infrastrukture

Općina Sveti Ilija trenutno vodi javno dostupnu evidenciju komunalne infrastrukture te registar imovine koji se ažuriraju na godišnjoj razini, a ažurnije promjene infrastrukture prati JUO Općine Sveti Ilija u izvan mrežnim evidencijama. Od velike je važnosti formiranje registra zelene infrastrukture koji će objedinjavati podatke o svojoj infrastrukturi i zelenim prostorima na području općine Sveti Ilija, a to obuhvaća imovinu u vlasništvu Općine te imovinu u privatnom vlasništvu. Na taj način će se lakše pratiti trenutno stanje zelene infrastrukture te omogućiti uspostavljanje kataloga mjera za razvoj i poboljšanje otvorenih prostora te uspostavljanje standarda za razvoj zelenih otvorenih prostora.

Pokazatelj uspješnosti mjere je evidentiranje najmanje 95 % površina Općine u Registar zelene infrastrukture najkasnije do 2030. godine, te ažuriranje podataka u registru barem jednom godišnje nakon 2030. godine.

- A 1.1.1. Vođenje Registra zelene infrastrukture

Aktivnost uključuje tehničku podršku i izradu registra, edukaciju službenika, unos i kontinuirano ažuriranje podataka u Registar zelene infrastrukture sukladno zadanoj tipologiji i realnom stanju na području općine Sveti Ilija. Registar zelene infrastrukture biti će javno dostupan, a u planu je i razvoj sveobuhvatne interaktivne karte.

Aktivnost podržava razvojne potrebe RP 2 i RP 7.

- M 1.2. Proširenje i revitalizacija zelene infrastrukture

Razvoj i planiranje zelene infrastrukture ključni su za kreiranje zelenog identiteta općine Sveti Ilija. Provođenje projekata uređenja i revitalizacije ključno je za razvoj i povezivanje zelene infrastrukture na području općine Sveti Ilija, uključujući ozelenjavanje sive infrastrukture, sadnju drvoreda, razvoj manjih i većih urbanih točki i koridora, uređenje zelenih površina i druge aktivnosti. Cilj je povezati zelenu infrastrukturu s plavom i sivom infrastrukturom kako bi se poboljšala funkcionalnost, estetika i kvaliteta života lokalnog stanovništva.

- A 1.2.1. Uređenje javnih površina prirodnim rješenjima

Aktivnost obuhvaća uređenje i obnovu javnih zelenih površina koje su u vlasništvu Općine. To uključuje ozelenjavanje i uređenje trgova, parkova i prostora uz prometnice, uređenje pješačkih i biciklističkih staza drvoredima i grmljem, sadnju šuma, sakupljanje i upotrebu kišnice, postavljanje zelenih krovova, modernizacija javne rasvjete te uvođenje prirodnih elemenata u dječja igrališta i šetališta. Dodatno, formiranje zelenih otoka za smanjenje toplinskih učinaka i druge aktivnosti doprinosi održivosti prostora, očuvanju bioraznolikosti i jačanju ekološke mreže. Prilikom provođenja projekata poželjno je uključivanje lokalne zajednice kroz volonterstvo te druge načine sudjelovanja u aktivnostima sadnje i održavanja zelene infrastrukture. Među potencijalnim aktivnostima je provođenje projekata poput izgradnje šetnice uz rijeku Bednju koja bi osim sportsko-rekreacijske funkcije osigurala

valorizaciju i očuvanje prirodne baštine. Aktivnosti koje će se provoditi će biti u skladu s analizama lokalnih klimatskih i ekoloških uvjeta te Prostornim planom. Prirodna (NBS) rješenja povećavaju atraktivnosti i funkcionalnost zelenih i plavih površina, a doprinose ekološkoj održivosti, smanjenju utjecaja klimatskih promjena te poboljšavaju kvalitetu života lokalnog stanovništva.

Aktivnost podržava razvojne potrebe RP 1, RP 2 i RP 4.

➤ A 1.2.2. Revitalizacija krajobraznih prostora

Područje općine Sveti Ilija bogato je raznolikim krajobraznim prostorima koje je potrebno valorizirati i očuvati za buduće generacije. Među prirodnim krajobrazima ističu se prostrana šumska područja te područja uz rijeku Bednju, dok ruralni krajobrazi obuhvaćaju područja u kojima prevladavaju tradicionalni zanati sela te kulturne i druge aktivnosti. Aktivnost uključuje uređenje javnih površina (parkovi, trгови) prema načelu zelene infrastrukture. Za revitalizaciju je posebice pogodno područje oko vidikovca Hosta koji je trenutno u privatnom vlasništvu, te uređenje zone Etno kuće u Beletincu čije je uređenje također u najavi.

Aktivnost odgovara na razvojne potrebe RP 1, RP 2 i RP 3.

• M 1.3. Poticanje korištenja zelene infrastrukture

Nastavno na prethodne mjere unutar PC 1., mjera M 1.3. usmjerena je na edukaciju i informiranje lokalnog stanovništva te promociju i očuvanje kulturno-povijesne i prirodne baštine na području općine Sveti Ilija. Navedene aktivnosti ključne su za podizanje svijesti lokalnog stanovništva o postojanju i važnosti zelene infrastrukture te na njihovu podršku i uključivanje u održive projekte.

➤ A 1.3.1. Edukacija i informiranje lokalnog stanovništva kroz provođenje radionica

Aktivnost je usmjerena na održavanje edukativnih i provedbenih radionica za stanovništvo o razvoju zelene infrastrukture, koje će obrađivati teme poput bioraznolikosti područja, ekološkog uzgoja, prirodnih resursa i prednosti korištenja obnovljivih izvora energije, uloge i prednosti razvoja zelene infrastrukture, uvođenje prirodnih rješenja u uređenju javnih zelenih površina, dizajn i planiranje zelenih površina, sudjelovanje u lokalnim zelenim inicijativama i drugo.

Aktivnosti odgovara na razvojne potrebe RP 3, RP 5 i RP 6.

➤ A 1.3.2. Promocija i očuvanje kulturno-povijesne i prirodne baštine

Promociju i očuvanje kulturno-povijesne i prirodne baštine moguće je odraditi na nekoliko načina, uključujući razvoj poučnih staza i interpretacijskih sadržaja koji će educirati i informirati lokalno stanovništvo te potencijalne turiste o specifičnosti krajobraznih prostora te povećati atraktivnosti područja kroz redovito održavanje istih. Uz kreiranje poučnih staza poželjno je postavljanje informacijskih i interpretacijskih ploča u svrhu educiranja, usmjeravanja, promoviranja baštine te poticanja interakcije i povezivanja s prirodom i lokalnom zajednicom.

Aktivnost odgovara na razvojne potrebe RP 3 i RP 6.

PC 2. Razvoj kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

Posebni cilj 2. usmjeren je na poticanje razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama kroz održivo gospodarenje, što obuhvaća analiziranje trenutnog stanja zgrada i prostora na području Općine, provedbu infrastrukturnih projekata u obliku obnove, rekonstrukcije i izgradnje novih javnih objekata prema principima održivosti i kružnog gospodarenja te poticanje lokalnog stanovništva na prijelaz na kružno gospodarenje u sklopu kućanstva. PC 2. je usklađen s Posebnim ciljem Programa KG, *PC 1. Razvoj sustava kružnog gospodarenja prostorom i zgradama* te *PC 2. Kružna obnova nekorištenih prostora i zgrada*, a koji obuhvaćaju širok spektar aktivnosti poput razvoja sustava prikupljanja podataka i kontinuiranog praćenja stanja u prostoru te uvođenje korištenja zgrada na ekonomski odgovoran način.

- M 2.1. Evaluacija kružnog gospodarenja i održivih rješenja

Mjera M 2.1. usklađena je s Posebnim ciljem Programa KG, *PC 1. Razvoj sustava kružnog gospodarenja prostorom i zgradama*, a koji obuhvaća širok spektar aktivnosti poput razvoja sustava prikupljanja podataka i kontinuiranog praćenja stanja u prostoru te razvoj smjernica i metodologije za primjenu kružnog gospodarenja prostorom i zgradama. Razvojem tehnologije i većom integracijom održivog razvoja u sektor građevinarstva, primjenjuju se rješenja temeljena na prirodi (NBS rješenja), principi održivog dizajna zgrada, principi kružnog gospodarenja, zelene gradnje, korištenje obnovljivih izvora energije i održivih materijala u gradnji. Pokazatelj uspješnosti mjere je izrada analize nekorištenih prostora i zgrada te razvoj smjernica za planiranje prostora na načelima kružnog gospodarenja.

- A 2.1.1. Izrada analize postojećeg stanja infrastrukture i gospodarenja prostorom

Aktivnost uključuje izradu analize stanja postojećih nekorištenih prostora i zgrada na području općine Sveti Ilija kako bi se olakšala revitalizacija i prenamjena takvih prostora. Kontinuirano održavanje postojećih zgrada nužno je za kružno upravljanje i sprječavanje nastanka otpada, uz korištenje postojećeg građevinskog fonda u odgovarajućoj mjeri. Analiza će obuhvaćati informacije o postojećoj infrastrukturi u vlasništvu Općine, namjeni i učestalosti korištenja infrastrukture, podatke o izgradnji ili posljednjoj obnovi zgrade, odnosno posljednje obnove/uređenja napuštenih prostora.

Aktivnost podržava razvojne potrebe RP 7.

- M 2.2. Uvođenje kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

Mjera 2.2. odnosi se na provođenje projekata prema načelima kružnog gospodarstva, primarno nekorištenih zgrada ili zona koje trenutno nisu funkcionalne, izgradnja novih zgrada prema principima kružnog gospodarenja te poticanje lokalnog stanovništva na prijelaz na kružno gospodarenje u sklopu kućanstva. Navedena mjera usklađena je s mjerama 2.1. *Provedba pilot projekata* i 2.2. *Poticanje kružne obnove prostora i zgrada u sklopu Programa KG*. Kroz provođenje i poticanje provođenja projekata kružne obnove i održive gradnje želi se povećati trajnost javne i druge infrastrukture, poboljšati energetska svojstva i smanjiti nastanak građevnog otpada, što u konačnici rezultira smanjenjem negativnih utjecaja na okoliš, povećanjem kvalitete života lokalnog stanovništva te povećanom održivošću i funkcionalnošću infrastrukture.

- A 2.2.1. Provedba pilot projekata za korištenje obnovljivih izvora energije

Aktivnost se odnosi na provođenje projekata u svrhu proizvodnje i/ili korištenja energije iz obnovljivih izvora na javnim zgradama i prostorima. Mali postotak zgrada koje su u vlasništvu Općine koriste obnovljive izvore energije u obliku solarnih elektrana, stoga je prepoznata potreba za korištenje obnovljivih izvora energije na ostalim javnim zgradama i objektima u vlasništvu Općine. Među planiranim projektima u idućih 5 godina spominje se izgradnja integrirane sunčane elektrane na objektu Dječjeg vrtića „Gumbek“ koja je u visokoj fazi spremnosti te potencijalna izgradnja manje hidroelektrane na rijeci Bednji koja bi osim proizvodnje električne energije bila i turistička atrakcija. Projekti će se financirati iz proračuna Općine Sveti Ilija te iz fondova EU prema dostupnosti otvorenih javnih poziva i natječaja.

Aktivnost odgovara na potrebe RP 2 i RP 6.

➤ A 2.2.2. Obnova javnih objekata korištenjem kružnih principa

Aktivnost se odnosi na provođenje projekata kružne obnove i gospodarenja nekorištenih zgrada i zona na području Općine. Korištenje kružnih principa obuhvaća primjenu održivih i kružnih rješenja u obnovi zgrada i infrastrukture, uz smanjenje troškova i utjecaja na okoliš kroz reciklažu, ponovnu upotrebu materijala te smanjenje građevinskog otpada. Aktivnost doprinosi revitalizaciji prostora te očuvanju prirodnih i drugih resursa. Među predloženim projektima su rekonstrukcije klupskih prostorija NK Bednja Beletinec i NK Obreš te rekonstrukcije grobnih kuća u Beletincu i Žigrovcu. Osim rekonstrukcije i energetske obnove objekata, aktivnost obuhvaća uređenje i održavanje vanjskih prostora.

Aktivnost odgovara na razvojne potrebe RP 1, RP 2 i RP 3.

➤ A 2.2.3. Izgradnja novih javnih objekata prema principima održivosti i kružnog gospodarenja

Aktivnost se odnosi na izgradnju novih objekata javne namjene, uključujući izgradnju društvenih domova Žigrovcu i Krušljevcu gdje trenutno nema adekvatnog prostora kojeg bi lokalno stanovništvo moglo koristiti u društvene svrhe, zatim izgradnja prateće građevine turističke namjene na prostoru Dječjeg rekreacijskog i edukacijskog centra Slugovine, Izgradnja Interpretacijskog centra srednjeg toka rijeke Bednje.

Aktivnosti, osim objekata javne namjene uključuju i izgradnju Vatrogasnog doma u Beletincu koji će služiti kao operativni centar za vatrogasce i hitne službe te izgradnju Zdravstvenog centra za pružanje medicinskih usluga i očuvanje zdravlja stanovništva.

Aktivnost odgovara na razvojne potrebe RP 1, RP 2, RP 4, RP 8.

• M 2.3. Poticanje održivih investicija i zelene ekonomije

Mjera 2.3. odnosi se na poticanje lokalnih poduzetnika i stanovništva na provođenje održivih investicija i zelene ekonomije kroz pružanje jednokratnih financijskih potpora i sufinanciranja navedenih projekata. Prilikom ispitivanja javnog mijenja primjetna je najveća zainteresiranost za sufinanciranje solarnih panela te provođenje programa energetske učinkovitosti. Prilikom objave natječaja formirat

će se uvjeti i kriteriji za ocjenjivanje prijava kako bi se osigurala ravnomjerna raspodjela financijskih sredstava.

➤ A 2.3.1. Sufinanciranje provođenja zelenih projekata i ekološke poljoprivrede

Prepoznat je veliki interes lokalnog stanovništva za korištenje mjera sufinanciranja provođenja programa energetske učinkovitosti, uvođenje obnovljivih izvora energije te ostalih oblika potpora za uvođenje održivog razvoja i kružnog gospodarenja. Raspisivanjem javnih natječaja za pravne i fizičke osobe na području općine Sveti Ilija doprinosi se razvoju zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja u prostorima koji nisu u vlasništvu Općine, čime se nadopunjuje uvođenje sustava kružnog gospodarenja na području javnih i društvenih prostora te prati razvoj zelene infrastrukture.

Aktivnost odgovara na razvojne potrebe RP i RP 6.

11. Horizontalna načela

Horizontalna načela odnose se na širok spektar temeljnih vrijednosti, uključujući poštivanje osnovna ljudskih prava utemeljenih Poveljom o temeljnim pravima Europske unije i Konvencijom UN-a o pravima osoba s invaliditetom. Povelja EU-a o temeljnim pravima objedinjuje građanska, politička, ekonomska i socijalna prava građana i stanovnika, a posebnu pozornost obraća na omogućavanje sigurnih radnih uvjeta, zabranu svih oblika diskriminacije, integraciju osoba s invaliditetom, zaštitu osobnih podataka, zaštitu okoliša i ravnopravnost spolova. Konvencija UN-a ističe uživanje svih ljudskih prava i temeljnih sloboda za osobe s invaliditetom, promicanje i zaštitu prava i slobode te promicanje poštovanja urođenog dostojanstva osoba s invaliditetom.

Kroz horizontalna načela teži se prema smanjenju negativnih utjecaja na okoliš i društvo te promoviranje načela „ne čini značajnu štetu“, a među glavnim načelima je promicanje ravnopravnosti spolova, poticanje nediskriminacije u svim oblicima, promoviranje opće jednakosti i poticanje održivog razvoja. Uz navedena načela, u obzir se uzimaju i globalni sporazumi poput Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama koji obvezuje svoje potpisnike na djelovanje u cilju borbe protiv klimatskih promjena. Kako bi se pravovremeno i sveobuhvatno odgovorilo na suvremene izazove povezane uz klimu i zaštitu okoliša te jednakost u društvu, potrebno je uskladiti političke prakse s horizontalnim načelima.

SZUO općine Sveti Ilija primarno odgovara na razvojne potrebe i potencijale u pogledu zelene obnove kroz razvoj zelene infrastrukture te uvođenje kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, što u velikoj mjeri utječe na klimatske promjene te valorizaciju i zaštitu okoliša. Navedeno doprinosi jačanju zaštite biološke raznolikosti, održivog razvoja te se unaprjeđuju uvjeti za implementaciju i upravljanje javnim prostorima kroz uspostavu sustava planiranja javnih otvorenih prostora. Strateški okvir te definirane mjere i aktivnosti usklađene su s horizontalnim načelima te su neutralne prema promicanju ravnopravnosti spolova i zabrani diskriminacije, neće negativno utjecati na razlike u položaju, mogućnostima, potrebama ili ranjivosti žena, muškaraca ili pripadnika drugih rodni identiteta, a naglasak je stavljen na dobrobit svih stanovnika Općine.

Prilikom provođenja definiranih aktivnosti u okviru SZUO općine Sveti Ilija, poticati će se uključivanje lokalnog stanovništva, čime se promiču jednake mogućnosti i pristup resursima bez obzira na spol i druge osobne karakteristike. SZUO ne podržava nikakve oblike diskriminacije na osnovi spola, rase ili etničkog porijekla, vjere ili uvjerenja, dobi ili seksualne orijentacije, posebno u kontekstu pristupačnosti, dok istovremeno promiče povezivanje različitih društvenih skupina i potiče njihovu međusobnu interakciju.

- Promicanje ravnopravnosti žena i muškaraca i zabrana diskriminacije

Ravnopravnost žena i muškaraca te zabrana diskriminacije promiče se kroz uključivanje lokalnog stanovništva u procese odlučivanja i edukaciju, konkretno kroz aktivnosti A 1.3.1. Edukacija i informiranje koja omogućuje inkluzivnost i sudjelovanje svih stanovnika, čime se osigurava ravnopravna zastupljenost, sprječava diskriminacija u odlučivanju te se povećava osviještenost stanovnika o važnosti održivog razvoja. Mjera 2.3. Poticanje održivih investicija i zelene ekonomije osigurava pružanje financijske potpore poduzetnicima, posebice onima koji imaju otežani pristup resursima, uključujući žene poduzetnice. Sukladno Zakonu o suzbijanju diskriminacije, prilikom

provođenja aktivnosti i projekata promicat će se jednakost i urediti zaštita od diskriminacije na osnovi rase ili etničke pripadnosti ili boje kože, spola, jezika, vjere, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog ili socijalnog podrijetla, imovinskog stanja, članstva u sindikatu, obrazovanja, društvenog položaja, bračnog ili obiteljskog statusa, dobi, zdravstvenog stanja, invaliditeta, genetskog naslijeđa, rodnog identiteta, izražavanja ili spolne orijentacije.

- Pristupačnost za osobe s invaliditetom

Strateškim okvirom definirane su aktivnosti i mjere koje doprinose pristupačnosti za osobe s invaliditetom, posebice u sklopu projekata izgradnje javne i društvene infrastrukture (A 1.2.1., A 2.2.3.) gdje će se posebna pažnja posvetiti prilagođenom dizajnu te uklanjanju barijera kako bi se osigurala pristupačnost za sve osobe. Pristupačnost se promiče i prilagođavanjem društvenih sadržaja kroz revitalizaciju krajobraznih prostora (A 1.2.2.) koja uključuje osiguranje pristupačnosti osobama s invaliditetom u prirodnim okruženjima gdje je pristupačnost ograničena. To se odnosi i na interpretacijske staze te poučne ploče koje mogu biti prilagođene korištenjem taktilnih elemenata te Brailleovim pismom. Kroz edukativne radionice (A 1.3.1.) promicat će se razumijevanje potreba osoba s invaliditetom te njihovo uključivanje u planiranje i provedbu aktivnosti. Prilagodba kod provođenja edukativnih radionica može biti fizička (odabir prostora koji osigurava pristupačnost osobama s invaliditetom, razumna prilagodba), vizualna (prilagodba edukativnih materijala za osobe sa osjetilnim oštećenjima) i sadržajna (prilagodba edukacija za osobe s mentalnim oštećenjima, korištenje jednostavnog jezika).

- Održivi razvoj

Strateški okvir SZUO općine Sveti Ilija počiva na načelima održivog razvoja, koja su integrirana u strateške projekte i aktivnosti. Aktivnosti poput proširenja i revitalizacije zelene infrastrukture u sklopu M 1.2. te korištenja obnovljivih izvora energije u A 2.2.1. smanjuju ugljični otisak, poboljšavaju kvalitetnu zraku te pomažu u borbi protiv klimatskih promjena. S druge strane, M 2.2. izravno doprinosi racionalnom korištenju prirodnih resursa, poticanje smanjenja otpada te povećanje trajnosti infrastrukture. Kroz aktivnosti A 1.2.1. i A 1.2.2. doprinosi se očuvanju prirodne raznolikosti kroz stvaranje staništa za biljne i životinjske vrste, dok mjera M 1.3. podiže svijest građana o održivim praksama i važnosti zaštite i očuvanja okoliša. Prilikom pripreme i provedbe predviđenih projekata, Općina Sveti Ilija će voditi računa o provedbi zelene javne nabave kada je to primjenjivo.

12. Pokazatelji, indikativni financijski plan i terminski plan provedbe

Pokazatelji, terminski plan provedbe i indikativni financijski plan aktivnosti/projekata								
Posebni cilj	Mjera	Naziv aktivnosti/ projekta	Ključni pokazatelji i rezultati provedbe aktivnosti/ projekata			Terminski plan provedbe	Procijenjena vrijednost (€)	Mogući izvori financiranja
			Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost			
PC 1. Razvoj mreže zelene infrastrukture	M 1.1. Praćenje, analiza i unaprjeđenje zelene infrastrukture	A 1.1.1. Vođenje Registra zelene infrastrukture	Postotak površina zabilježenih u Registru zelene infrastrukture do 2030. godine	0	95	2025.-2030.	50.000,00	Općinski proračun, državni proračun, nacionalni i EU fondovi
	M 1.2. Proširenje i revitalizacija zelene infrastrukture	A 1.2.1. Uređenje javnih površina prirodnim rješenjima	Površina uređenih zelenih površina (m²)	0	2.000	2025.-2030.	3.000.000,00	
			Broj provedenih projekata uređenja	0	4	2025.-2030.		
		A 1.2.2. Revitalizacija krajobraznih prostora	Broj revitaliziranih krajobraznih područja	0	2	2025.-2028.	4.000.000,00	
	M 1.3. Poticanje korištenja zelene infrastrukture	A 1.3.1. Edukacija i informiranje lokalnog stanovništva kroz provođenje radionica	Broj održanih radionica	0	6	2025.-2030.	50.000,00	
		A 1.3.2. Promocija i očuvanje kulturno-povijesne i prirodne baštine kroz razvoj poučnih staza i interpretacijskih sadržaja	Broj postavljenih interpretacijskih ploča	0	3	2025.-2030.	3.500.000,00	
PC 2. Razvoj kružnog gospodarenja prostorom i zgradama	M 2.1. Analiza stanja kružnog gospodarenja i održivih rješenja	A 2.1.1. Izrada analize postojećeg stanja infrastrukture i gospodarenja prostorom	Broj izrađenih analiza	0	1	2025.-2026.	50.000,00	Općinski proračun, državni proračun, nacionalni i EU fondovi
			Broj novih prijedloga za revitalizaciju temeljnih na analizi	0	3	2026.-2030.		
	M 2.2. Uvođenje kružnog gospodarenja prostorom i zgradama	A 2.2.1. Provedba pilot projekata za korištenje obnovljivih izvora energije	Broj zgrada s implementiranim obnovljivim izvorima energije	0	2	2025.-2028.	3.000.000,00	

		A 2.2.2. Obnova javnih objekata korištenjem kružnih principa	Broj obnovljenih javnih objekata	0	3	2025.-2030.	5.000.000,00	
		A 2.2.3. Izgradnja novih javnih objekata prema principima održivosti i kružnog gospodarenja	Broj novoizgrađenih objekata javne namjene	0	3	2025.-2030.	5.000.000,00	
	M 2.3. Poticanje održivih investicija i zelene ekonomije lokalnog stanovništva	A 2.3.1. Sufinanciranje provođenja zelenih projekata i ekološke poljoprivrede	Broj javnih natječaja za dodjeljivanje financijskih potpora lokalnom stanovništvu	0	4	2025.-2030.	1.000.000,00	

13. Popis izvora

1. AP Varaždin. <https://www.ap.hr/>
2. Bogunović, M., Vidaček, Ž., Racz, Z., Husnjak, S. i Sraka, M. (1998). Namjenska pedološka karta Republike Hrvatske mjerila 1:300 000. Geodetski list, 52 (75) (1), 1-12. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/291517>
3. COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS Green Infrastructure (GI) — Enhancing Europe's Natural Capital /* COM/2013/0249 final */ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52013DC0249>
4. Copernicus. Europe's eyes on Earth. Climate Change Service. Dostupno na: <https://climate.copernicus.eu/demonstrating-heat-stress-european-cities>
5. Državni hidrometeorološki zavod. <https://meteo.hr/>
6. Državni zavod za statistiku. <https://podaci.dzs.hr/hr/>
7. Dvorci, crkve i stari gradovi. [https://blog.dnevnik.hr/dvorci-crkve/2021/09/1632346798/svilija-obrez.html#gallery\[1631542207\]/1/](https://blog.dnevnik.hr/dvorci-crkve/2021/09/1632346798/svilija-obrez.html#gallery[1631542207]/1/)
8. ENVI. Portal okoliša. <https://envi-portal.azo.hr/>
9. Europski parlament. Kružno gospodarstvo: definicija i koristi koje donosi. <https://www.europarl.europa.eu/topics/hr/article/20151201STO05603/kruznogospodarstvo-definicija-i-koristi-kojedonosi#:~:text=Kru%C5%BEno%20gospodarstvo%20je%20model%20proizvodnje,otpada%20na%20najmanju%20mogu%C4%87u%20razinu>
10. Europski zeleni plan. COM (2019) 640 final. Europska komisija- Komunikacija Komisije, Bruxelles
11. FINA. <https://www.fina.hr/>
12. Geoportal. <https://geoportal.dgu.hr/>
13. Geostat. <https://geostat.dzs.hr/>
14. Hrvatska gospodarska komora- Gospodarstvo Varaždinske županije. <https://hgk.hr/zupanijska-komora-varazdin/gospodarstvo-zupanije>
15. Hrvatske šume. <https://www.hrsume.hr/>
16. Hrvatski zavod za zapošljavanje. <https://www.hzz.hr/>
17. Karte potresnih područja Republike Hrvatske. Geofizički odsjek- Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu. <http://seizkarta.gfz.hr/hazmap/karta.php>
18. Meteorološki i hidrološki bilten. (2023). Državni hidrometeorološki zavod, ISSN 1334-3017, god XXXVII, Zagreb
19. Ministarstvo gospodarstva. Središnji registar državne imovine. <https://registarimovine.gov.hr/web/guest/home>
20. Ministarstvo gospodarstva. Varaždinska županija. <https://investcroatia.gov.hr/countystats/varazdinska-zupanija/>
21. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (2021). *Program konkurentnost i kohezija 2021.–2027.* Dostupno na: <https://strukturnifondovi.hr/>
22. Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine. NN 13/21
23. Nacionalni plan oporavka i otpornosti (2021). Vlada Republike Hrvatske. Zagreb. Dostupno na: <https://planoporavka.gov.hr/>

24. Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti. NN 132/17
25. Općina Sveti Ilija. <https://opcina-sveti-ilija.hr/>
26. Peškan, I., i Pascuttini - Juraga, V. (2009). 'Neka srednjovjekovna naselja i župe južnog varaždinskog podbrežja', Starohrvatska prosvjeta, III(36), str. 425-442. Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/81290>
27. Plan razvoja Varaždinske županije za razdoblje od 2021. do 2027. godine. (2023). Objavljeno na mrežnim stranicama Varaždinske županije. <https://vzz.hr/savjetovanja-s-javnoscu/plan-razvoja-varazdinske-zupanije-za-razdoblje-od-2021-do-2027-godine.html>
28. Policijska uprava varaždinska. <https://varazdinska-policija.gov.hr/>
29. Popis stanovništva 2021. (2022). DZS, Zagreb
30. Preglednik obrtnog registra. Ministarstvo gospodarstva. <https://pretrazivacobrta.gov.hr/pretraga>
31. Prilog uz izvještaj o provedbi plana gospodarenja otpadom.
32. Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2022. (2023). DZS, Zagreb
33. Priručnik o primjeni zelene infrastrukture. (2023). Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Zagreb.
34. Priručnik o ublažavanju urbanih toplinskih otoka. (2024). Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine.
35. Procjena rizika od velikih nesreća za području Općine Sveti Ilija. (2021). Revizija I. -12/2021. Dostupno na: <https://opcina-sveti-ilija.hr/wp-content/uploads/2022/08/Revizija-I-Procjene-rizika-Sveti-Ilija-2021.pdf>
36. Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021.-2030. godine (2021). Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Zagreb
37. Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021.-2030. godine (2021). Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Zagreb
38. Prostorni plan uređenja Općine Sveti Ilija, 2. izmjene i dopune. (2018). Objavljeno na mrežnim stranicama Općine Sveti Ilija.
39. Prostorni plan Varaždinske županije, 3. izmjene i dopune. (2022). Objavljeno na mrežnim stranicama Varaždinske županije.
40. Provedbeni program Općine Sveti Ilija za razdoblje 2022.-2025. (2021) Objavljeno na mrežnim stranicama Općine Sveti Ilija.
41. Registar udruga Republike Hrvatske. Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije. <https://registri-npo-mpu.gov.hr/#!udruge>
42. Rudarsko-geološka studija Varaždinske županije. (2016). Hrvatski geološki institut. Zagreb.
43. Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske (NN 106/2017)
44. Sudski registar. Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije. <https://sudreg.pravosudje.hr/registar/f?p=150:1>
45. Školski e-Rudnik. <https://mzo.gov.hr/ser-skolski-e-rudnik-3419/3419>
46. Terra Croatia. Sveti Ilija/ Varaždinska županija. Dostupno na: <https://www.terra-croatia.eu/sveti-ilija/>
47. Turistička zajednica Varaždinski bregi- mrežne stranice. <https://varazdinski-bregi.com/>
48. Varaždinska županija- službeni internetski portal. <https://www.varazdinska-zupanija.hr/>
49. World Meteorological organization. <https://wmo.int/>
50. Zakon o gradnji (NN 153/13, 20/17, 39/19, 125/19)

51. Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja (NN 127/19)
52. Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19, 67/23)
53. Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19)
54. Županijska uprava za ceste Varaždinske županije. <https://zuc-vz.hr/>

Popis slika

Slika 1. Položaj općine Sveti Ilija u Varaždinskoj županiji	14
Slika 2. Prometna mreža na području općine Sveti Ilija	16
Slika 3. Reljef općine Sveti Ilija	20
Slika 4. Vodotoci na području općine Sveti Ilija.....	23
Slika 5. Karta potresnih područja Republike Hrvatske u proteklih 95 godina.....	24
Slika 6. Pedološka obilježja područja općine Sveti Ilija	25
Slika 7. Obilježja jedinica tla prisutnih na području općine Sveti Ilija	26
Slika 8. Korištenje i namjena prostora općine Sveti Ilija.....	33
Slika 9. Župna Crkva Svetog Ilije Proroka u Svetom Iliji.....	34
Slika 10. Kurija Patačić u Seketinu	35
Slika 11. Kurija na imanju Obrež.....	36
Slika 12. Pokrov i namjena korištenja zemljišta općine Sveti Ilija prema CORINE 2018.	48
Slika 13. Šumski pokrov na području općine Sveti Ilija.....	49
Slika 14. Prirodna staništa na području općine Sveti Ilija.....	51
Slika 15. Model kružnog gospodarstva: manje sirovina, manje otpada, manje štetnih emisija	69
Slika 16. Lokacija izgradnje društvenog doma Žigrovec	71
Slika 17. Lokacija izgradnje Društvenog doma u Krušljercu.....	72
Slika 18. Lokacija centra Slugovine.....	73
Slika 19. Lokacija za izgradnju Interpretacijskog centra srednjeg toka rijeke Bednje	74
Slika 20. Lokacija za izgradnju vatrogasnog doma u Beletincu	75
Slika 21. Lokacija za izgradnju zdravstvenog centra u Svetom Iliji	76
Slika 22. Područje rijeke Bednje pogodno za provođenje projekta	77
Slika 23. Lokacija pogodna za provođenje projekta uređenja zone Etno kuće u Beletincu	78
Slika 24. Lokacija klupskih prostorija NK Bednja Beletinec	79
Slika 25. Lokacija grobne kuće u Beletincu.....	80
Slika 26. Lokacija mjesnog groblja u Žigrovcu	81
Slika 27. Lokacija ulaganja u nerazvrstanu cestu NC 1-034 Korenjak - Kočevac	82
Slika 28. Lokacija vidikovca Hosta	84
Slika 29. Intenzitet urbanih toplinskih otoka na području EU.....	85
Slika 30. Prikaz djelovanja urbanih toplinskih otoka	86

Popis tablica

<i>Tablica 1. Pregled promjene broja stanovnika općine Sveti Ilija u usporedbi s Varaždinskom županijom i RH u razdoblju od 2001.-2021. godine .....</i>	<i>16</i>
<i>Tablica 2. Gustoća naseljenosti u naseljima općine Sveti Ilija u usporedbi s Varaždinskom županijom i RH .....</i>	<i>17</i>
<i>Tablica 3. Dobno spolna struktura stanovništva u općini Sveti Ilija u 2021. godini .....</i>	<i>17</i>
<i>Tablica 4. Indeks starenja stanovništva općine Sveti Ilija u 2021. godini.....</i>	<i>18</i>
<i>Tablica 5. Prirodno kretanje stanovništva općine Sveti Ilija u 2022. i 2023. godini .....</i>	<i>18</i>
<i>Tablica 6. Pregled migracija na području općine Sveti Ilija u razdoblju od 2021. do 2023. godine .....</i>	<i>19</i>
<i>Tablica 7. Usklađenosti SZUO općine Sveti Ilija sa strateškim dokumentima na lokalnoj i županijskoj razini .....</i>	<i>29</i>
<i>Tablica 8. Namjene unutar građevinskog područja naselja .....</i>	<i>31</i>
<i>Tablica 9. Izdvojeno građevinsko područje izvan naselja.....</i>	<i>31</i>
<i>Tablica 10. Vanjska i unutarnja migracija u razdoblju od 2019.-2023. godine za područje VŽŽ i RH ...</i>	<i>37</i>

Tablica 11. Unutarnja i vanjska migracija stanovništva općine Sveti Ilija od 2019. do 2023. godine ...	37
Tablica 12. Popis civilni udruga u općini Sveti Ilija	38
Tablica 13. Obrazovna struktura stanovnika općine Sveti Ilija	40
Tablica 14. Dječji vrtići i druge pravne osobe koje ostvaruju program predškolskog odgoja za razdoblje od 2021.-2024.	40
Tablica 15. Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika RH, Varaždinske županije i općine Sveti Ilija u 2023. godini	42
Tablica 16. Rang lista poduzetnika sa sjedištem u Svetom Iliji prema ukupnim prihodima u 2023. godini	42
Tablica 17. Broj postelja, ostvarenih dolazaka i noćenja turista na području općine Sveti Ilija u razdoblju od 2019. - 2023.	45
Tablica 18. Jedinice imovine Općine Sveti Ilija koje sadrže javne zelene površine	47
Tablica 19. Jedinice imovine u vlasništvu Općine Sveti Ilija	53
Tablica 20. Državna imovina na području općine Sveti Ilija	54
Tablica 21. Prikaz duljine državnih, županijskih i lokalnih cesta na području općine Sveti Ilija	54
Tablica 22. Broj parkirališnih mjesta uz građevine različite namjene	55
Tablica 23. Pregled autobusnih linija prema naseljima u sklopu općine Sveti Ilija	56
Tablica 24. Potrošnja električne energije (kW) u distribucijskom sustavu ELEKTRE Varaždin prema kategorijama kupaca	56
Tablica 25. Podaci o prikupljenim količinama komunalnog otpada 2014. - 2023.	59
Tablica 27. Demografska obilježja ispitanika	61

Popis grafikona

Grafikon 1. Klimadijagram meteorološke postaje Varaždin za razdoblje od 1949.-2023. godine	21
Grafikon 2. Temperaturni ekstremi u Varaždinskoj postaji, 1949.-2022.	22
Grafikon 3. Raspodjela poslovnih subjekata na području općine Sveti Ilija prema sektorima NKD 2007	43
Grafikon 4. Zaposlenost lokalnog stanovništva prema spolu i djelatnostima u 2021. godini.	44
Grafikon 5. Strateški okvir SZUO općine Sveti Ilija	90